A BORSOD - ABAÚJ - ZEMPLÉN MEGYEI MÚZEUMI IGAZGATÓSÁG
TISZTELETTEL MEGHÍVJA 1987. SZEPTEMBER 18-ÁN 17 ÓRÁRA

A SÁROSPATAKI KÉPTÁRBA

(Sárospatak, Szent Erzsébet tér 4.)

SERES JÁNOS

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITÓT MOND

DR. SZABADFALVI JÓZSEF

megyei múzeumigazgató

KÖZREMŰKÖDIK:

NÉMETH JUDIT ÉS DR. FÖLDYNÉ DR. ASZTALOS ADRIENN

Békepartnerség: siker, Bosznia: kudarc

Felemás végeredményt hozott a NATO állam- és kormányfőinek Brüsszelben tegnap befejeződött csúcstalálkozója. Míg az Északatlanti Szövetség sokak szerint eddigi történetének „legforradalmibb" lépését tette meg a „békepartnerség" programjának meghirdetésével – ez szoros katonai együttműködés révén esélyt ad a Varsói Szerződés volt tagállamainak a közelebbről meg nem határozott időpontú csatlakozásra –, addig a boszniai válság ügyében a NATO vezetői nem tudtak kitörni önnön tehetetlenségük fogságából. A boszniai szerbeknek címzett újbóli fenyegetés légicsapások lehetőségéről politikailag ugyan egyhangú döntéssel született, de az érintett NATO-tagok közti érdekellentétek miatt várhatóan ez is csak puszta szó marad.

KIKÜLDÖTT TUDÓSÍTÓINKTÓL

„Fordulópontnak" nevezte a NATO történetében *Manfred Wörner* főtitkár a szervezet tegnap véget ért állam- és kormányfői csúcstalálkozóját, amely egyrészről nyitva hagyta a NATO kapuit a csatlakozni kívánó államok előtt, másrészt a meghirdetett partneri viszonnyal egy, az eddigin túllépő katonai együttműködést kezdeményezett a volt Varsói Szerződés tagállamaival.

Wörner megerősítette, hogy a NATO egy „hosszú evolúciós folyamat" eredményeképpen nemcsak számol az új tagok felvételével, hanem kifejezetten üdvözöl is egy ilyen lépést. – A NATO-nak nem áll szándékában, hogy e folyamat során akár pozitív, akár negatív értelemben megkülönböztessen bárkit is – fejtette ki Wörner, arra a kérdésre válaszolva, amely *John Major* brit kormányfőt idézve azt firtatta, hogy a lengyelek, a csehek és a magyarok valóban „gyors úton" juthatnak-e el a teljes jogú tagsághoz. A főtitkár ugyanakkor annak az elvárásának is hangot adott, hogy a jövőben egy bizonyos „önmegkülönböztetés" révén egyes országok a többiekhez képest jóval előrehaladottabb és szorosabb együttműködést építenek ki a NATO-val.

Bill Clinton a „gyors úttal" kapcsolatban úgy fogalmazott: a „nagyon komoly ajánlatnak" számító partneri viszony célja a NATO kiszélesítésének lehetővé tétele, illetve „esély adása" a volt VSZ, valamint más európai államoknak a NATO-val való katonai kooperációra. Clinton a továbbiakban hozzáfűzte, hogy *Joulvain* tábornok, a NATO európai főparancsnoka hamarosan közvetlen kapcsolatba lép valamennyi európai ország – így a visegrádi csoport tagjainak – katonai vezetőivel a gyakorlati együttműködés kidolgozására.

A boszniai válsággal kapcsolatban a NATO-n belül továbbra is fennállnak az érdekellentétek, annak ellenére, hogy a brüsszeli csúcs záródokumentumában a szövetség légicsapásokkal fenyegette meg a boszniai szerbeket, ha azok nem hagynak fel Szarajevó ostromával, továbbá nem oldják fel a Srebrenica környékén állomásozó kanadai ENSZ-békefenntartók blokádját, illetve megakadályozzák a tuzlai repülőtér megnyitását a humanitárius segélyszállítmányok fogadása előtt. Clinton úgy fogalmazott, hogy a most Brüsszelben kilátásba helyezett légicsapásokat ellenző britek és franciák – akik a Boszniában állomásozó ENSZ-csapatok elleni megtorló akcióktól tartanak – „augusztushoz képest most közelebb vannak" a politikai támogatáson túlmenő, a katonai beavatkozást is lehetővé tevő állásponthoz. Ehhez természetesen a NATO-nak az eddig vonakodó ENSZ-főtitkár felhatalmazását is meg kell szereznie. Az amerikai elnök a továbbiakban hozzátette: a NATO a gyakorlatban elsősorban a szerbek magatartásától teszi függővé, hogy meghatalmazza az illetékes katonai szerveket a légicsapások „megtervezésével". Wörner ennél jóval szemléletesebben fogalmazta meg a hivatalos dokumentumokban erősen kihangsúlyozott, de a valóságban annál inkább vitatottabb NATO-beavatkozási készséget, hogy ugyan „az eszközök adottak – csak éppen a közös politikai akarat hiányzik".

A csúcson sikerült részben elsimítani az Európai Unió (EU) által szorgalmazott önálló külés védelmi politika, illetve az ezzel szembeni amerikai fenntartások miatt a NATO-n belül keletkezett feszültségeket. A záródokumentum megfogalmazásai alapján úgy tűnik, hogy az amerikaiak támogatják a „NATO európai pillérét erősítő" és az önálló európai védelmi és külpolitikát megtestesítő Nyugat-európai Unió létét. Ezt a kompromisszumos irányvonalat tükrözi a csúcson elfogadott, különböző nemzetiségű és egyesített fegyvernemű alakulatok (CJTF) koncepciója is: ez a NATO irányítási reformja mellett elsősorban a tervezett béketeremtő-békefenntartó akciók katonai hátterét kívánja majd biztosítani.

Dési András–Léderer Pál

A NATO haderőivel tartandó közös hadgyakorlatok kérdése már Albright asszony, ENSZ-nagykövet és Shalikashvili tábornok budapesti tárgyalásain is szóba került – értesült lapunk egy magas rangú magyar katonai vezetőtől. Konkrét tervekig természetesen a felek még nem jutottak, de magyar részről valószínűleg csak kisebb létszámú, legfeljebb századszintű egységek bevonásáról lehet majd szó – mondta információforrásunk. Szem előtt kell tartani azt is, hogy – amennyiben a manőverek országunkon kívül zajlanának – a magyar csapatok közreműködéséhez az Országgyűlés jóváhagyása is szükséges lesz, akárcsak abban az esetben, ha külföldi egységek lépnek hazánk területére.

Washington a négyek közös fellépését támogatja

▶ FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Klaus különutas koncepciója magában Csehországban sem örvend osztatlan egyetértésnek. *Jiří Dienstbier* volt külügyminiszter például a *Rudé Právónak* adott interjújában bírálja a cseh politikai lehetőségek és az ország előnyeinek túlértékelését.

A szerdai csúcsszintű megbeszéléssorozat tartalmi és technikai részleteiről is véleményt cseréltek az öt ország külügyminiszterei. A vendéglátó Christopher amerikai külügyminiszter volt. A találkozó után Jeszenszky Géza újságíróknak elmondta, hogy a több mint egyórás beszélgetés keretében Christopher főként a NATO-csúcsról adott tájékoztatást. A visegrádiakat elsősorban az érdekelte, hogyan kapcsolódik e program a majdani NATO-tagsághoz. Amerikai részről az elfogadott programot a lehető legjobb forgatókönyvnek tekintik, egyfajta próbakőnek a NATO-tagság felé.

A vendégek közül ma elsőként *Göncz Árpád, Boross Péter* és *Jeszenszky Géza* keresi fel Clintont. Utánuk a lengyel és a szlovák küldöttséggel tárgyal az amerikai elnök. A nap folyamán a magyar delegáció tagjai kétoldalú megbeszéléseket folytatnak cseh, szlovák és lengyel partnereikkel, emellett Boross felkeresi az öszszel magyar tulajdonba került prágai Interbankot is.

Az amerikai elnök programja és a delegációk mozgatása komoly feladatot jelent a biztonságért felelősöknek. Clintonra 200 saját embere vigyáz, a fővárosban háromezer cseh rendőr posztol az érintett utakon, épületeknél. 1989. november 17., a „bársonyos forradalom" óta nem volt ilyen karhatalmi koncentráció Prágában.

Clinton megérkezése után hozzávetőleg háromnegyed órát tárgyalt Havel elnökkel, alapvetően a NATO békepartnerségi programjáról. Ezután a két elnök közös sajtóértekezletet tartott. Clinton megerősítette, hogy Csehországnak és a többi kelet- és közép-európai államnak a biztonsága fontos Európa és az Észak-atlanti Szervezet biztonsága szempontjából. Az amerikai elnök hangsúlyozta: a békeprogram elvezethet a teljes jogú NATO-tagsághoz. Jóllehet még nincs megoldva minden probléma ezzel kapcsolatban, elvben az is lehetséges, hogy egyes országok hamarabb léphetnek be a szövetségbe, mint mások. Havel a tájékoztatón bejelentette, hogy Csehország üdvözli a Partnerség a békéért programot. Elmondta: Csehország nagy jelentőséges tulajdonít a regionális együttműködésnek. Bizonyos feltűnést keltett a sajtótájékoztatón, hogy az államfők egyszer sem említették a „visegrádi csoport" kifejezést.

Farkas József György–Kis Tibor

❑

Lengyelországot *Walesa* elnök, *Pawlak* kormányfő és *Olechowski* külügyminiszter képviseli a prágai csúcstalálkozón – jelenti Varsóból *Ritecz Miklós*. Olechowski már kedd este elutazott a cseh fővárosba, míg a miniszterelnök ma kora reggel repül el, Walesa gépe pedig Pawlak elutazását követően 45 perccel száll majd fel. Mindez hivatalos magyarázat szerint biztonsági okokból történik: a lengyel államfő és a kormányfő nem repülhet együtt.

Külföldi vélemények a brüsszeli NATO-csúcsértekezlet eredményeiről

MTI-JELENTÉS

Helmut Kohl német szövetségi kancellár elégedetten nyilatkozott a kétnapos brüsszeli NATO-csúcs eredményéről. A német kormányfő szavai szerint a szövetség jelezte, hogy nyitva áll új tagállamok előtt, a felkínált Partnerség a békéért pedig az első lépést jelenti ehhez. A német kormány számára ez a meghívó akkor is dinamikus folyamat, ha most még nem jelölhetők meg időpontok a jövőbeli tagok belépésére – mondta.

A NATO megnyitotta a várótermet, a szövetséghez vezető ajtó egyelőre még zárva van. Így kommentálta a *Deutschlandfunk* német rádió a békepartnerségről hozott brüsszeli döntést. A *Die Welt* arról írt, hogy a Partnerség a békéért sokértelmű formula. A *Nürnberger Nachrichten* szerint egyelőre nem sikerült megcsinálni a bűvészmutatványt, azt, hogy az egyenlő biztonság övezete az Atlanti-óceántól Oroszországig nyúljon.

A békepartnerség nem ad biztonsági garanciát senkinek, de azért figyelembe kell venni, hogy a közép-európai országok sokkal közelebb vannak, mint Kuvait és Irak – mondta *Douglas Hurd* brit külügyminiszter a BBC tévének nyilatkozva. *David Howell*, a brit parlament külügyi bizottságának kormánypárti elnöke elégedetlenül írt olvasói levelet a *Financial Timesnak* a békepartnerségről. Veszélyes ködösítésnek nevezte a javaslatot, és követelte, hogy a NATO azonnal adjon időrendet kelet felé történő bővítésére.

A békepartnerségben való együttműködés arra is módot ad, hogy megelőző diplomáciával újabb, délszláv típusú konfliktusok kialakulásának elejét vegyék a kelet- és közép-európai térségben – fejtette ki egyebek között a NATO-főtitkár. A formális biztonsági garanciák hiánya kapcsán *Wörner* (kelet-európai újságíróknak címezve szavait) leszögezte: „Jóllehet biztonsági garanciákat a békepartnerség keretében nem tudunk felkínálni, hiszen ez a tagsághoz kapcsolódik, de tévedés azt gondolni, hogy a formális garancia nélkül önök magukra hagyottak lennének. Ha bármilyen fenyegetés érné önöket, bizonyosan nem maradnánk ölbe tett kézzel". *Clinton* számára túl sok forgott kockán ezen a találkozón, és úgy tűnik, hogy sikerült elérnie két legfontosabb célját: megakadályozni Lengyelország, Magyarország, Csehország és Szlovákia teljes integrációját a NATO-ba, és elkerülni az egyértelmű kötelezettségvállalást a boszniai katonai intervencióval kapcsolatban – írja az *El Mundo* című spanyol lap.

Keserűen kommentálták a lengyel lapok a NATO-csúcs eseményeit. A *Zycie Warszawy* szerint a lengyel kormány kénytelen volt elfogadni a Partnerség a békéért javaslatot, még ha utolsóként is, mert magára maradt. *Walesa* államfőnek kemény kiállásával sem sikerült többet kiharcolnia az amerikaiaktól, mint amennyit adni akartak – írta a lap.

A *Sztandar Mlodych* szerint a NATO-csúcs egyértelműen a lengyel külpolitika vereségét jelenti, de vereséget szenvedett a Szolidaritás egész, szélesen értelmezett tábora is, amely alapelvvé tette a NATO-tagság kérdését. Vesztett Oroszország, amely iránt demokratikus fordulata után nőtt a lengyelek rokonszenve – most ez egyértelműen visszájára fordul. Nyerni csak az orosz tábornokok és az idegengyűlöletet hirdető lengyel pártok nyertek, akik bizonyítékot látnak arra a nézetükre, hogy legjobb bezárkóznunk saját skanzenünkbe, mert sem a Nyugatra, sem a Keletre nem számíthatunk – írta a lap.

Ion Iliescu román elnök „történelmi döntésként értékelte a NATO-csúcs határozatát a békepartnerségről – jelentette bukaresti tudósítónk. Ezzel szemben *Petre Roman* volt román miniszterelnök, az ellenzéki Demokrata Párt elnöke „Románia számára kiábrándító eredménynek" tartja a brüsszeli döntést.

TÁVIRATI STÍLUSBAN

CSAK A KÍNAI NEMZETISÉGŰEK maradhatnak automatikusan állandó lakosok az 1997-től kínai fennhatóság alá kerülő Hongkongban, mások csak akkor, ha megfelelnek bizonyos feltételeknek – határozott Pekingben a Hongkongi Különleges Igazgatású Területet Előkészítő Bizottság. A nem kínaiak akkor maradhatnak hongkongi lakosok, ha legálisan érkeztek a brit koronagyarmatra, s legalább hét évet leéltek ott. (MTI)

EGY LÉPÉSSEL KÖZELEBB jutott Vietnam ahhoz, hogy rendeződjön kapcsolata az Egyesült Államokkal. Hanoi és Washington szakértői tárgyalásokat kezd az emberi jogokról, ami az amerikai politika kódnyelvén azt jelenti, hogy Clinton utóbb feloldja a Vietnam elleni embargót. (Washingtoni tudósítónktól)

IZRAEL ÉS A PFSZ MEGEGYEZETT az autonómiával felruházandó körzetek külső határainak ellenőrzéséről és a jerikói körzet kiterjedéséről – jelentette kedden az izraeli rádió Tábába kiküldött tudósítója. Ez a két kérdés volt a felek közötti alku eddig ismert legkényesebb problémája. (MTI)

Moszkva sikerre számít

MOSZKVAI TUDÓSÍTÓNKTÓL

Az amerikai elnököt szerdán késő estére várják az orosz fővárosba, ahol alig leplezett csalódással fogadták, hogy *Clintont* nem sikerült lebeszélni a kijevi megállóról. Ezt leszámítva azonban máris teljes az elégedettség a vizit várhatólag sikeres végeredményét illetően, hiszen az USA továbbra is teljes mellszélességgel kiáll *Jelcin* mellett, s Moszkvában az orosz diplomácia sikerének tartják a NATO brüsszeli csúcstalálkozójának Közép-Európával kapcsolatos határozatait is. Ez utóbbival kapcsolatban lehetetlen nem kihallani a sajtókommentárok fölényes, néhol kissé gunyoros hangszíneit...

A legmagasabb szintű tárgyalások nyomán várhatóan nem írnak alá korszakalkotó megállapodásokat, s Clinton sem hoz magával többet az amerikai törvényhozás által már jóváhagyott 1,6 milliárd dolláros idei segélycsomagnál.

A kétoldalú csúcshoz pénteken az ukrán államfő is csatlakozik. Aligha járnak messze az igazságtól, akik szerint erre a megoldásra az amerikaiak beszélték rá a házigazdákat – elvégre Clinton számára komoly siker lehet, ha valóban áttörést tud elérni az ukrán atomarzenál leszerelésében.

Az általános jó hangulatba csak az visz egy kis keserű ízt, hogy a parlamenten kívüli ellenzék, sőt a választásokon a legtöbb szavazatot kapott párt vezére, *Vlagyimir Zsirinovszkij* is már jó előre minősíthetetlen hangnemben támadta az Egyesült Államok politikáját, illetve a vendég személyét.

Az elnöknek nem lesz könnyű dolga, ha meg akarja nyerni az Amerikára ismét gyanakvással néző orosz közvéleményt. Ráadásul itt csaknem minden ellene szól, ami a tenger túloldalán előnyére válik: kora, szaxofona vagy a feleségének juttatott családi és politikai szerep.

Duma-nyitás bombariadóval

A felsőházban elmondott beszédében *Borisz Jelcin* hiába szólított föl konstruktív, alkotó munkára, az új összetételű törvényhozás első ülésnapján volt botrány, konfrontáció, bombariadó és tüntetés is. Az orosz elnök szerint a keddi nappal minőségileg új szintre jutott el az orosz államiság, az új parlament, a Duma összeülésével helyreállt „az idő évtizedekre megszakadt folyása".

A felsőházi ülésszak nyitányát bombariadó zavarta meg, (három különlegesen képzett rendőrkutya szaglászta végig a törvényhozás szobáit) majd a Liberális Demokrata Párthoz tartozó doyen, *Georgij Lukava* működése miatt egy időre teljes zűrzavar tört ki.

Az orosz igazságügy-minisztérium tegnap egyébként nagy figyelmet felkeltő döntést hozott: elutasította a szélsőséges, nacionalista szervezet, a Pamjaty bejegyzési kérelmét.

H. G.

Különleges kapcsolat Horvátországgal?

ÚJVIDÉKI TUDÓSÍTÓNKTÓL

Véget ért *Izetbegović* és *Tudjman* kétnapos bonni tárgyalása – egyelőre nem lesz béke Közép-Boszniában. A két államfő legközelebbi találkozója jövő kedden esedékes.

Közép-Boszniában és a mostari fronton folytatódhat a horvát–muzulmán ellenségeskedés, miután Tudjman horvát és Izetbegović bosnyák elnök bonni tárgyalása nem járt eredménnyel. A két elnök a horvát részről előterjesztett békeszerződéssel foglalkozott, amely az azonnali fegyverszüneten és a hadifogolycserén kívül Mostar státusának és a bosnyák állam tengeri kijáratának kérdését is rendezte volna.

Izetbegović a szarajevói televízióban a horvát javaslatot érdekesnek, de rosszul időzítettnek nevezte. A sajátos államszövetség a Karadzsics-féle „szerb köztársaság" elszakadása esetén is fennmaradna, és különleges kapcsolatra lépne Horvátországgal. A két államfő következő találkozója január 18-án, a genfi Bosznia-értekezlet legközelebbi fordulóján esedékes.

A NATO csúcsra egyébként a szerbek nagyon odafigyeltek, s végül megrendülés nélkül vették tudomásul a megannyi feltételhez kötött fenyegetést.

A pápa az olasz egység megóvására hív fel

Az olasz egység megóvásának és a keresztények politikai szerepvállalásának fontosságára hívta fel a figyelmet *II. János Pál* abban a tízoldalas levélben, melyet az itáliai püspökökhöz intézett.

„Itáliának hűnek kell maradnia az egység eszményéhez, mely kulturális és történelmi hagyományaiban gyökerezik. Egyelőre szükség van arra, hogy a katolikusok kivegyék részüket a politika alakításából." Többek között ezt is tartalmazza az a Vatikán által közzétett levél, amelyet megfigyelők a Szentszék legfontosabb – politikai felhangoktól sem mentes – állásfoglalásának tartanak az olaszországi választási kampány megkezdése előtt. A dokumentum felhívja a figyelmet a Tangentopoli néven ismert politikai visszaélési sorozat hatásának, valamint a szeparatizmus megjelenésének veszélyeire, hangsúlyozva az „egységes és koherens keresztényi erő" szükségességét.

N. Cs.

LOTTÓ 2. játékhét
Ezen a héten az 5 találatos nyereményalapját
120 MILLIÓ forintra kiegészítjük!
SZERENCSEJÁTÉK RT.

24 oldal

NÉPSZABADSÁG

Ára: 18,50 Ft

1994. január 12., szerda

SZOCIALISTA NAPILAP

52. évfolyam, 9. szám, második kiadás

Seress János szobrán

Washington a négyek közös fellépését támogatja

Amerikai–visegrádi tanácskozássorozat kezdődött Prágában

A békepartnerség programja elvezethet a teljes jogú NATO-tagsághoz, s elvben az is lehetséges, hogy egyes közép-európai országok a többieknél hamarabb nyerhetnek teljes jogú részvételt az Észak-atlanti Szövetség munkájában – jelentette ki Prágában Bill Clinton. Az amerikai elnök tegnap délután érkezett a cseh fővárosba; tárgyalt Havel elnökkel, ma pedig a visegrádi csoport többi országának vezetőivel vitatja meg a brüsszeli NATO-csúcs döntéseit. Göncz Árpád köztársasági elnök, Boross Péter kormányfő és Jeszenszky Géza külügyminiszter kedd este érkezett Prágába.

TUDÓSÍTÓINK JELENTIK PRÁGÁBÓL

Bill Clintont, valamint *Warren Christopher* külügyminisztert *Václav Havel* cseh államfő, *Václav Klaus* miniszterelnök és *Josef Zieleniec* külügyminiszter köszöntötte a ruzyněi repülőtéren; a hivatalos, díszalakulatos fogadtatásra a Hradzsin udvarán került sor. Ezt követően a vendégek és a házigazdák partnerközi, majd plenáris tárgyalást folytattak a prágai várban. Este a Károly-hídon tett sétával kezdődött Clinton úgynevezett magánprogramja, melynek néhány részletét – az elnök édesanyjának múlt heti halála miatt – módosítani kellett. A mára közbeiktatott kijevi megálló miatt pedig a délutáni gazdasági találkozó rövidül le.

A csúcsszintű cseh–amerikai tárgyalásokkal egy időben érkezett meg a szlovák, majd a magyar delegáció is, s míg Clinton az esti Prágában gyönyörködött, Christopher külügyminiszter az amerikai nagykövet rezidenciáján tárgyalásra ült le a négyek diplomáciai vezetőivel, ezzel gyakorlatilag elindítva egy amerikai–visegrádi tárgyalássorozatot. Az Egyesült Államok – mint az a prágai állam- és kormányfői találkozó előkészítése során egyértelműen megerősítést nyert – szívesebben venné, ha közép-európai partnerei egységesen, mint visegrádi négyek, közös állásfoglalással is elfogadnák a NATO által felajánlott „békepartnerség" programját. Az is világossá vált, hogy a csehek erre csak felettébb vonakodva lennének hajlandók, ők inkább a kétoldalú megállapodások rendszerébe ágyazva látnák garantálva saját biztonságukat. Ezzel együtt úgy hírlik, hogy ma a delegációk egymás közötti tárgyalásait követően a négy visegrádi külügyminiszter közös sajtótájékoztatót tart. *(Washington... folytatás a 2. oldalon)*

Clinton európai belépője

REUTERS-FOTÓ

Clinton ősszel Budapestre jön

Interjú a távozó amerikai nagykövettel

Január végéig ismertté válik az új amerikai nagykövet neve, ősszel pedig Magyarországra látogat Clinton elnök – nyilatkozta a Népszabadságnak Charles H. Thomas. Az Egyesült Államok budapesti nagykövete végleges hazatérése alkalmából, indulása előtt pár órával adott adott exkluzív interjút lapunknak.

– Nagykövet úr, hogyan értékeli azokat az éveket, amelyeket Magyarországon töltött?

– Budapesti kiküldetésem egybeesett a magyar demokratikus átalakulás érdekes és kritikus szakaszával. Ebben az átalakulásban a legmeglepőbb éppen az átmenet viszonylagos simasága volt. A másik dolog, amit kiemelnék, a belső magyar stabilitás: 1990 óta ugyanaz a koalíció van kormányon, és most már azt hiszem kimondhatjuk, hogy ez a kabinet ki is tölti hivatali idejét, ami példa nélkül áll Kelet-Közép-Európában. Magyarországon nemsokára sor kerül a második szabad választásra, és biztos vagyok benne, hogy éppoly simán fog lezajlani, mint az első. Ez az ország nagyon jó példa lehet mindazon államoknak, amelyek most mennek keresztül ezen az átalakuláson.

– Ön nagyon udvariasan csak a pozitív oldalt említette, de biztos vagyok benne, hogy találkozott olyan jelenségekkel is, amelyek nem tetszettek...

– Természetesen mind a politikai, mind a gazdasági életben vannak negatív jelenségek. Nem mondhatnám, hogy nagyon boldoggá tett, amikor 1992 nyarán olyan eszmék tűntek fel, amelyek az antiszemitizmust, az élettér fogalmát, a faji megkülönböztetést propagálták. Ez nagyon meglepett minket, mert Magyarországon ezek a nézetek addig nem kaptak nyilvánosságot. Ha Magyarország véletlenül ezt az utat választaná, az katasztrófa lenne, ugyanis ez az Egyesült Államokkal és a nyugati világgal való együttműködés végét jelentené. Ennek ellenére nem hiszem, hogy az ilyen és ehhez hasonló a jelenségek igazán komoly veszélyt jelentenének. *(Clinton... folytatás a 3. oldalon)*

Horn pártközi tárgyalásokat javasol a választások előtt

A baloldali politikát, az általa képviselt értékeket nem lehet háttérbe szorítani – nyilatkozta lapunknak Horn Gyula. A szocialisták elnöke szerint a választást követően mindenképpen új kormányzati politikára és stílusra lesz szükség. Horn, aki kedden a Csepeli Munkásotthonban lakossági fórumon mutatta be az MSZP XXI. kerületi képviselőjelöltjeit, közölte, hogy várhatóan a jövő héten találkozik Boross Péter kormányfővel.

Horn Gyula nem tart attól, hogy a közvélemény-kutatások adatai, amelyek a párt növekvő népszerűségéről tanúskodnak, elbizakodottságra adnának okot.

Mint lapunknak nyilatkozva kijelentette: „Nekünk minden okunk megvan a szerénységre, mint ahogy a politikai élet többi szereplőjének is." A szocialistákat inkább az foglalkoztatja, hogy melyek lesznek a legsürgősebb teendők abban az esetben, ha az MSZP megnyeri a választásokat. Horn úgy ítéli meg, hogy a párthoz tartozók döntő többsége nem majdani pozíciókban gondolkodik, hanem azon, hogy a baloldali politikát, az általuk képviselt értékeket ne lehessen hátrébb szorítani.

Horn nem hiszi, hogy bármelyik választási ígéretüket ne lehetne szembesíteni a megvalósítás feltételeivel. A szocialisták ugyanakkor azt szeretnék elérni, hogy a választásokig hátralévő időben véleménycsere induljon meg a parlamenti pártok között programelképzeléseikről. Konkrét szakmai véleménycserékre lenne szükség, hogy mit lehetne tenni az ország helyzetének javításáért. *(Horn... folytatás a 4. oldalon)*

Elbocsátandó alkoholisták és kommunisták

Tom Kennedy médiaügyekről

MUNKATÁRSUNKTÓL

Tom Kennedy, a kormányzat nemzeti tájékoztatással foglalkozó hivatalának felkért tanácsadója az országkép kialakításának ügyében, interjút adott *Stefan. J. Bos* holland újságírónak, aki a BRTN belga rádió, valamint az Amerika Hangja számára dolgozik. Az alábbiakban, Bos beleegyezésével, változtatás nélkül ismertetjük a holland újságíró jelentését a beszélgetésről.

Tom Kennedy, a miniszterelnök média-tanácsadója azt mondotta, nem lepte meg a rádió 300 munkatársának elbocsátása. „Ez a régi establishment elleni akció – jelentette ki. – Ezek mind volt párttitkárok. Azért kapták állásukat, mert a kommunista pártot szolgálták." Arra a kérdésre, hogy a döntést elbocsátásukról a politika vezérelte-e az új választások előestéjén, Kennedy ezt mondotta: „Persze, hogy ez politikai... A gond az, hogy nem tettük ezt meg három évvel ezelőtt." Utalt arra, hogy ez a lépés gazdaságilag is előnyös az állam szempontjából. „A legtöbben alkoholisták és kommunisták. Megérkeznek a vendéglőbe reggel nyolckor, s ott maradnak este hatig. És ezért még pénzt is kapnak! Némelyek havi százezer forintot (ezer amerikai dollárt) kapnak ezért."

Kennedy arra számít, hogy a televíziónál is lesznek elbocsátások, főleg gazdasági okokból. Kennedy: „Néha nyolc-kilenc embert küldenek ki egy olyan program elkészítésére, amelyet Nyugaton három-négy ember csinálna meg. Ha ránéz az ember, a kiutalások listája véget nem érő..." Eddig a holland újságíró jelentése beszélgetéséről a magyar kormány médiaszakértőjével.

Az általa említett elbocsátások ügyében egyébként a Magyar Rádió sztrájkbizottsága követelte, Csúcs László alelnök vonja vissza erre irányuló tervezetét. *(Médiaügyek: 10. oldal)*

Tanárok: nagy F a nevük előtt

Az ország több iskolájában sztrájkhangulatig forrósodott a levegő a közalkalmazotti törvény módosítása után megváltoztatott új fizetési besorolások miatt, amelyek január 1-jétől léptek hatályba. Főként a legmagasabb, F fizetési kategóriát szűkítő, „visszaminősítő" kormányrendelet ellen tiltakoznak az érintettek és a szakszervezetek – jelentette munkatársunk.

A PSZ és a PDSZ azonnali érdekegyeztető tárgyalásokat követel. A pedagógusok felháborodását mindenekelőtt az váltotta ki, hogy a közalkalmazotti törvény 1992-es hatálybalépését követően az oktatási-nevelési intézmények (is) – a végrehajtási utasításnak megfelelően – már 1992 decemberében, illetve 1993 januárjában elkészítették, és a dolgozók kezébe is adták az új bérbesorolást, amelyet a közalkalmazotti törvény tavaly év végén történt módosítása megváltoztatott. *(Pedagógusok... folytatás a 7. oldalon)*

Fodor: SZDSZ-jelölt, tagság nélkül

Fodor Gábor, Molnár Péter és Ungár Klára SZDSZ-jelöltként indul a választáson, de nem lépnek be a pártba.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Információnk szerint *Pető Iván* pártelnök társaságában *Fodor Gábor* ma sajtótájékoztatón jelenti be az SZDSZ Mérleg utcai székházában, hogy a szabaddemokraták színeiben indul Gyöngyösön a képviselő-választáson. A párt ügyvivői testülete felajánlotta: ha Fodor elfogadja a felkérést, a legnagyobb ellenzéki párt az országos listán is szerepelteti – mégpedig a második helyen, *Kuncze Gábor* mögött. Az SZDSZ szóvivője kedd este megerősítette, hogy Fodor Gábor, továbbá a Fideszből ugyancsak kilépett *Molnár Péter* és *Ungár Klára* SZDSZ-jelöltként indul a választáson. Erről *Pető Iván* pártelnök tájékoztatta *Orbán Viktort*, a Fidesz elnökét.

Fodor Gábor a *Népszabadságnak* elmondta, hogy függetlenségüket meg kívánják őrizni, ezért, bár az SZDSZ támogatásával indulnak, nem lépnek be a pártba.

Rézvitéz, a toronyőr

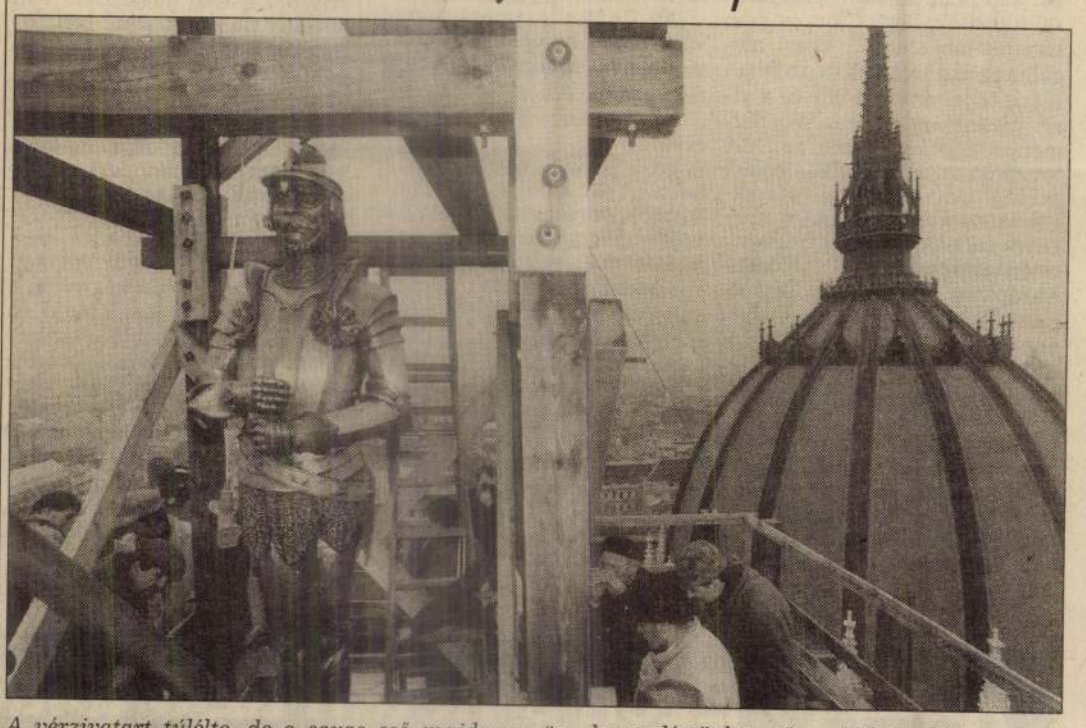

A vérzivatart túlélte, de a savas eső majdnem végzett vele. Így foglalhatjuk össze a második világháborús ostromot némi szerencsével átvészelő, egyik – történetesen az északi – Rézvitéz előtörténetét. A Parlament északi tornyának termetes, tudniillik négy és fél méter magas őrét, az 1985-ös „leszerelést" követően, Mihály Gábor, Sajó Ákos, Seress János és Szórádi Zsigmond szobrászművész újjáépítette. Tegnap visszahelyezték jogaiba a vörösréz harcost, aki újra, a frissen restaurált északi torony magasából vigyázhatja a város életét.

BOROS JENŐ FELVÉTELE

Kell a vicc!

A Matáv Rt. különleges hangszolgáltatásai közül az októberben bevezetett telefonviccmondó viszi el a pálmát: három hónap alatt csaknem 300 ezren hívták fel ezt a számot.

Szolgáltatás	Hívások száma
Zenei „A" hang	35693
Totó	32712
Lottó	41222
Telefondoktor	26718
Felnőttmese	46836
Gyerekmese	117801
Rockhírmondó	20698
AIDS	9383
Munkaerő-toborzó	1268
Lelki elsősegély	4936
Viccmondó	283186

(Részletek a 21. oldalon)

Mars-rakétát bocsátottak fel a Szovjetunióban

A Szovjetunióban felbocsátották a Mars—II automatikus bolygóközi állomást. Az állomás súlya 4650 kiló.

A bolygóközi állomást először Föld körüli pályára vezérelték, majd a hordozórakéta utolsó lépcsője a második kozmikus sebességnél nagyobb sebességet kölcsönzött az állomásnak. A pályát az elkövetkező hat hónap alatt — amíg 470 millió kilométer megtétele után az állomás eléri a Mars körzetét — még módosítani fogják.

DÉLI

KÜLÖNFÉLE

PRÓBAREPÜLÉS

Az IL—76-os új szovjet szállító-repülőgép próbarepüléseit végzi; 13 km magasságban óránként 850—900 km-es sebességgel repül.

FÉLEZER LETARTÓZTATOTT

Törökországban 500-ra emelkedett a letartóztatottak száma, de Ephraim Elromnak, az elrabolt izraeli főkonzulnak semmi nyoma.

A MALÁRIA ELLEN

Szovjet orvoscsoport érkezett Afganisztánba, hogy a már elküldött

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

DÉLI HÍRLAP
1971 MAI 20

Seres László

/1021

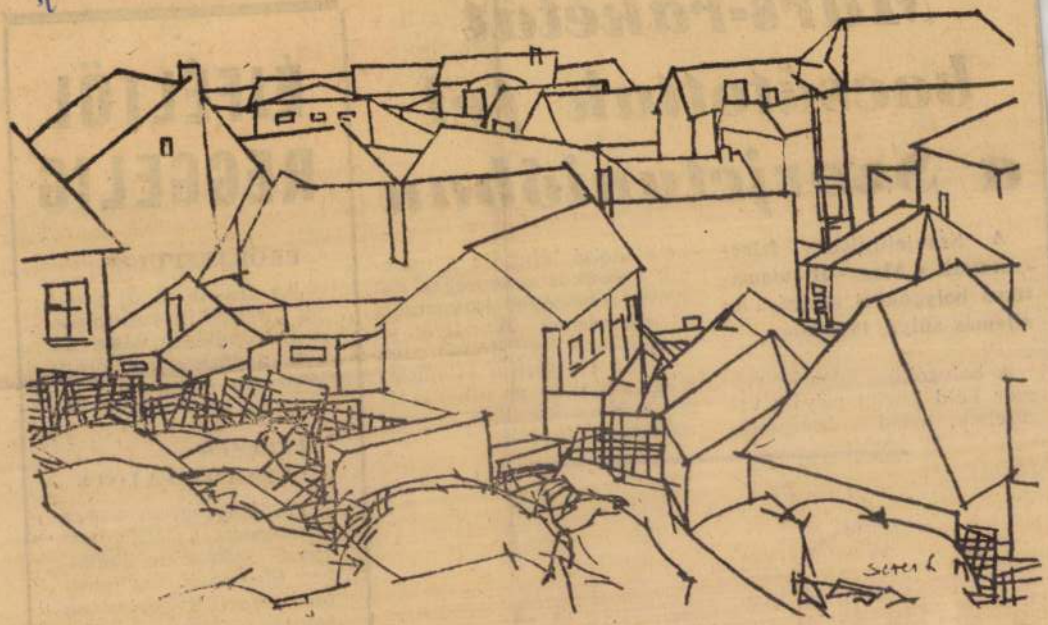

Seres László rajza

★ Miskolci háztetők

ESZAK-MAGYARORSZAG

„Mi a véleményed?"

Délutáni politizálás

Árnyékot vetnek végre az épületek. A vegyikombinát hatalmas csővezetékein vidáman táncol az áprilisi napfény. Az autóbuszból kiszálló emberek bágyadtak. A tavaszi fáradtságról beszélnek, és sétálva indulnak hazafelé. Egy 40 év körüli asszony 18 éves fiatalemberrel ül a padon: a fiú a közelgő érettségi vizsgáról beszél. Három gimnazista lány randevút ad egymásnak: kisétálnak délután a vár[illegible] melletti erdőbe. Különö[illegible] is jót tesz a bőrnek a tavaszi nap, levegő.

— No, Béla, igyunk az egészségedre! Nem mindenki lehet a csúcsszervezet első helyezettje...

— Kösz, de én ma még dolgozom. Nem sokáig maradhatok.

[illegible]

László Béla — a verseny győztese — 25 éves. Egy éve él Kazincbarcikán. Ritka szakmája van: horizontál esztergályos. Megbecsült dolgozó, azonban „felzárkózni", mert úgy érzem, önbizalmat ad majd a tudás.

[illegible]

A politikai vetélkodő 800 BVK-s fiatalt „mozgatott meg". A KISZ-alapszervezetek vetélkedőin még a tanulók és azok is részt vettek, akik nem tagjai a KISZ-nek. Az akció két fiatal mérnök ötlete volt.

Tankörtársak voltak az egyetemen, most azonos a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 188-000, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 APR 4

1021

Seres László

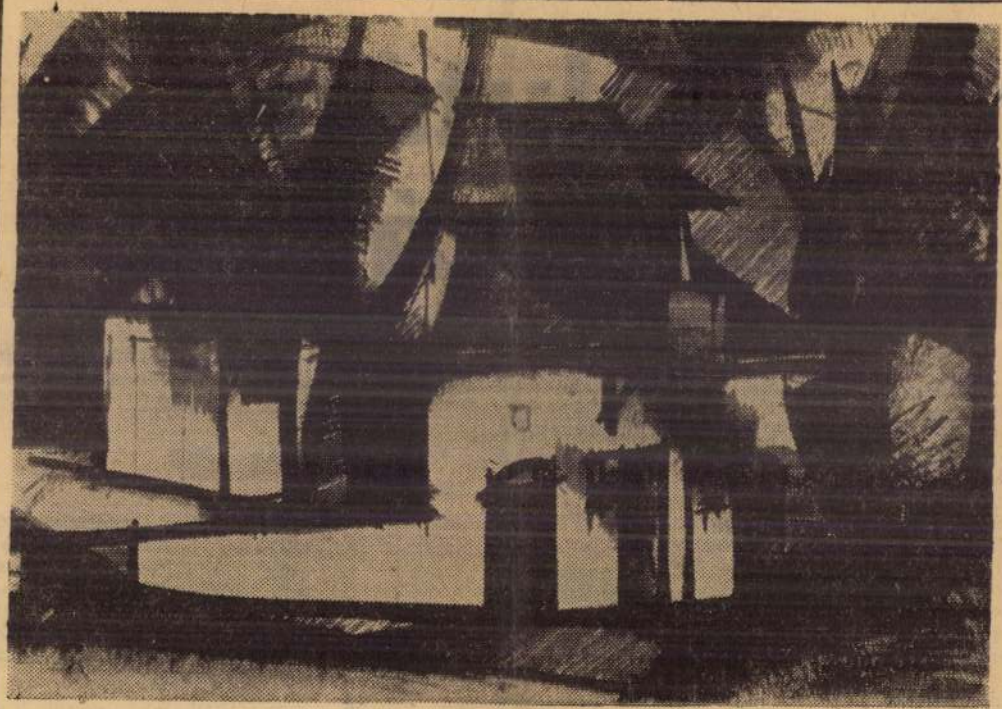

Seres László munkája

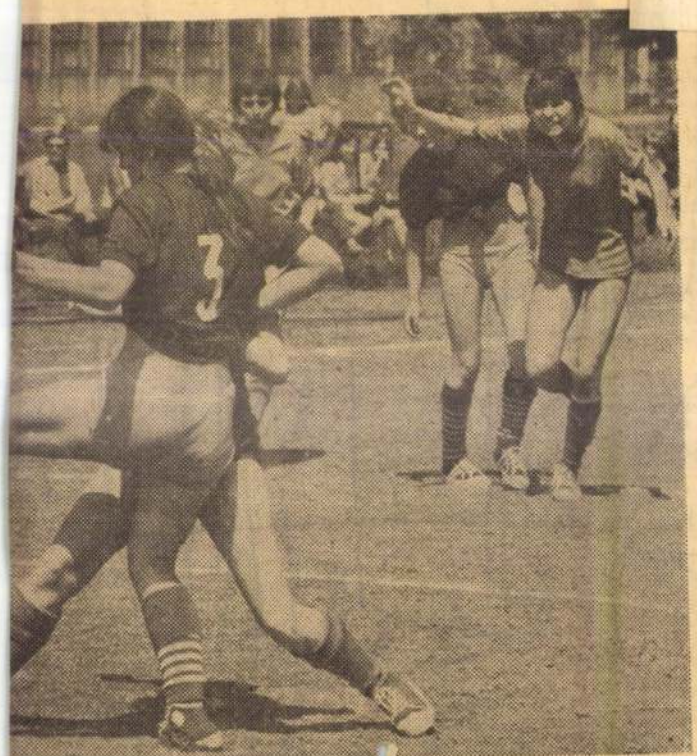

zúttal a hátvéd került ki győztesen a küzdelemből a miskolci ó mérkőzésén. A női foci rajtjáról, s a hét vége egyéb sport-Halon számolunk be olvasóinknak.

(Szabó István felvétele)

ÉJFÉLTŐL REGGELIG

ELROMOT MEGGYILKOLTÁK

Tegnap hajnali fél 5-kor egy, az izraeli konzulátus épületétől félkilométernyire levő isztambuli lakásban megtalálták az elrabolt Elrom izraeli főkonzul holttestét; 30 ezer rendőr és katona vett részt a gyilkosok felkutatásában, de eredményről még nem adtak tájékoztatást.

VÍZBE FULLADT

Szigetszentmiklós sóderbányájában tiltott helyen fürdött Menzár György 15 éves iskolai tanuló, s a vízbe fulladt.

MEGNYITÓ RENDŐRI „SEGÉDLETTEL"

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÉLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLIHÍRLAP

1971 MÁJ 24

1021

Seres László

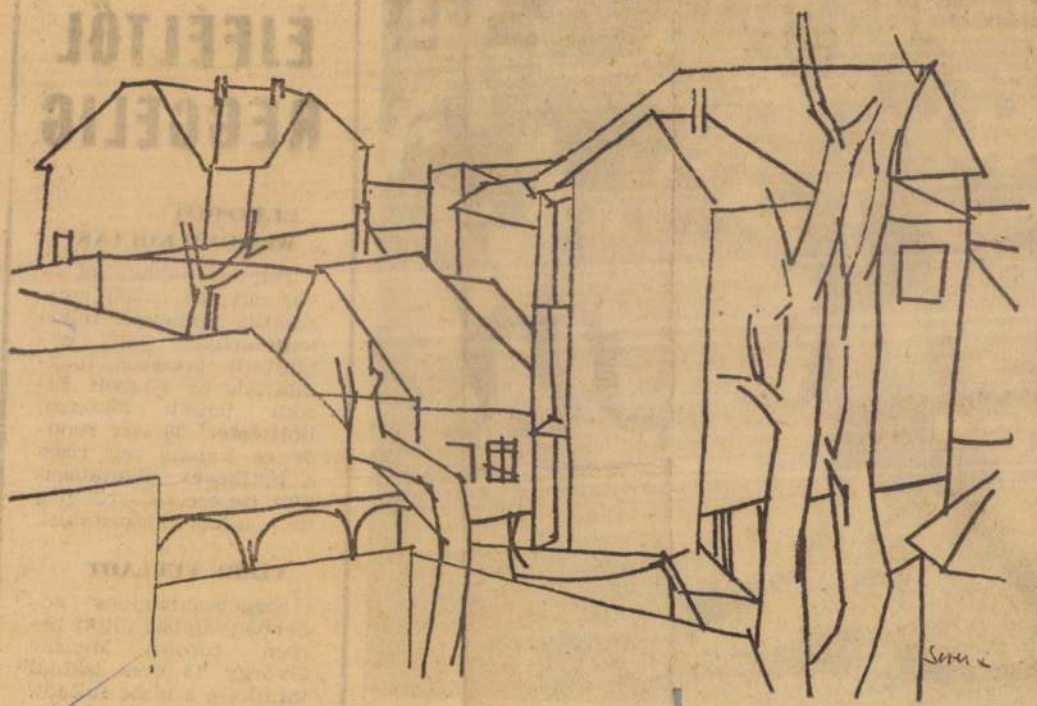

* Házak.

Seres László rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 JAN 31
ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1021

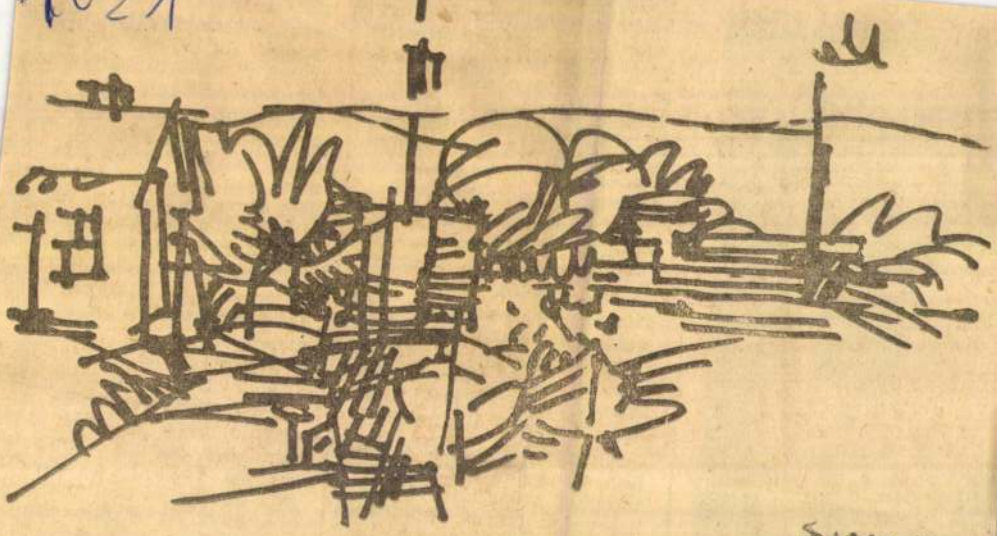

Borsodi táj

(Seres László munkája)

Seres László

utóbbi i
fordította
kettős sz
ségesebb
igen soka
gi munka
cialista m
ló mozgó
kor számo
ket értek
dekeinek k

A vitá
csaknem
szót. Első
vezet term
kenységével
cialista
rejlő lehető
koztak. Ezzel kapcsolatban számos, a jövőre szóló, hasznos javaslat is elhangzott.

A drótgyári küldöttértekezlet 41 tagú szakszervezeti tanácsot választott. A szakszervezeti tanács első ülésén megválasztotta a 13 tagú szakszervezeti bizottságot, amelynek elnöke Orci Sándor, titkára pedig ismét Bodnár Lajos lett.

receptet adni, mert azt
meg.

Csak egy példa. Vattán ta
hogy az időjárási viszo
mesterményeknél. Az á
szárú növény az esős időben
mind egy szemig sörárpaként
tok jók voltak, a kísérlet
1971-ben is ki kell próbálni.
bükkönyt, az árpára ismét m
községekben más módon kís
alkalmazkodnak. A módszer
talom ugyanaz: *merni kell vál*

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 JUN 13
ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1021

Seres László

Miskolci utcák

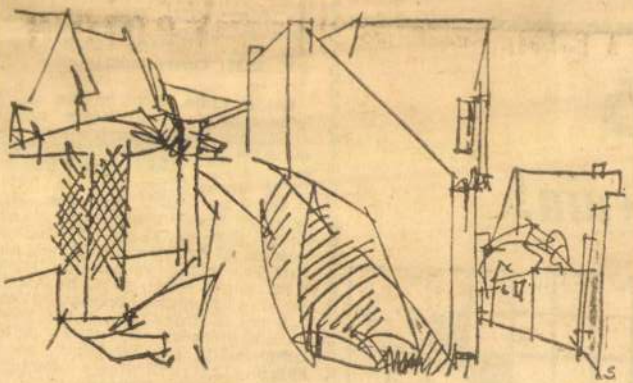

Seres László rajza

el lehet m
rópa és a
szempontjá
lesz jelent
ti Európa
gatának e
ra találás
és bizton
nek ügyét.

Ő

'wain!

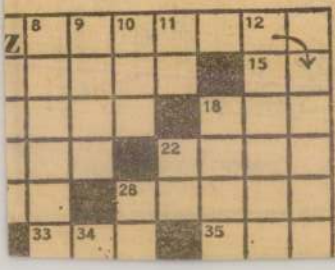

ne. 9.55: Mit hallunk? 10.25: Versek. 10.40: Vasárnapi koktél. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 12.58: A kis Mukk története. Mesejáték. 14.00: Táskarádió. 15.00: Jelen időben. 15.30: Gordonka-művek. 15.50: Nemzeti kincsünk, nemzetiségeink kultúrája. 16.05: Népi zene. 16.30: Németh Mária és Jan Kiepura énekel. 17.00: Gyöngy a Dunában. 17.25: Labdarúgó-mérkőzések. 18.25: Mikrofon előtt az irodalmi szerkesztő. 18.35: Brahms: Hegedűverseny. 19.17: Kabaré. 19.35: A titokzatos kanadai Eszterházy. 20.10: Ez is, az is. 22.00: Európai slágerszemle. 23.10: A walkür.

HÉTFŐ

Rádiójáték.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1021

Seres László

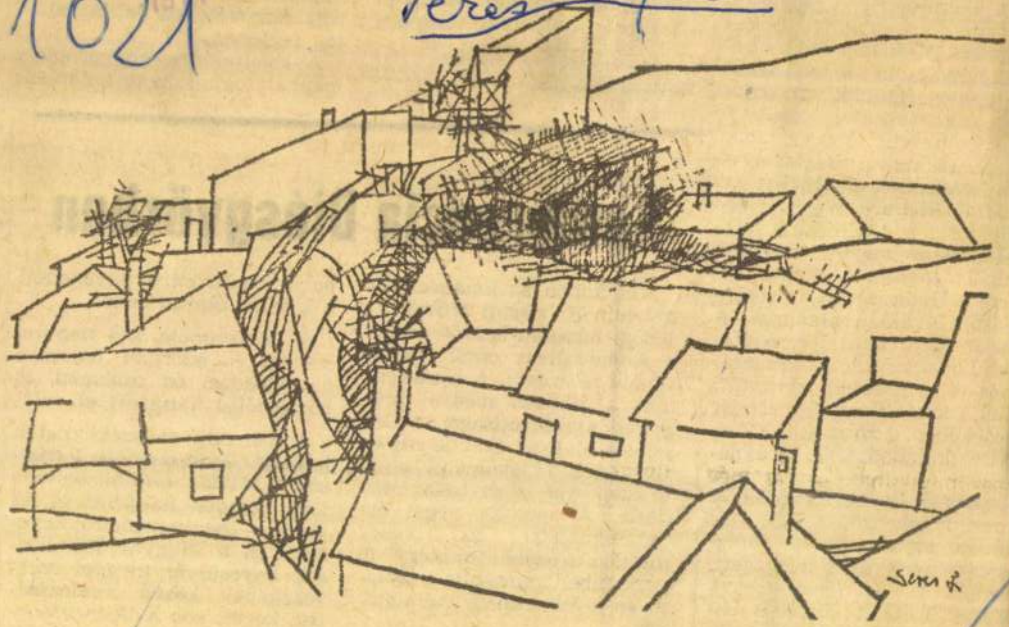

VÁROS

Seres László munkája.

nak élelmiszeripari, építőipari, útépítő, valamint irodagépeket is. A látogatók a gépeket működés közben tekinthetik meg. Az NDK pavilonjában sok modellt is elhelyeznek, ezenkívül több száz műszaki, technikai szakkönyvből rendeznek kiállítást.

Mint Richard Weichelt elmondotta, a kiállításnak az a célja, hogy magyar vevőiket minél jobban informálják. Erre a Budapesti Nemzetközi Vásár kiválóan alkalmas. A vásár ideje alatt természetesen kereskedelmi és kooperációs tárgyalásokat is folytatnak a további együttműködés érdekében. Hazánk és az NDK külgazdasági kapcsolataiban az utóbbi években a termelési specializáció és az ipari kooperáció tovább fejlődött ugyan, de az eddigi eredmények még nem merítették ki a lehetőségeket. Egyes üzemek között is létrejöttek közvetlen kapcsolatok a kutatás, fejlesztés, termelés és forgalmazás területén, mint például Schwer- Ernst

kell fejlesz
az immár
töretlen, ált
jól bevált p
Mi történ
előkészületei

Konf

Két napon át tanácskoztak a Lenin Kohászati Művek ifjúsági házában a Műanyagok a kohászatban című konferencia részvevői. A konferenciát a MTESZ megyei műanyag szakbizottsága, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület diósgyőri csoportja és az LKM rendezte. A szerdán véget ért tanácskozáson az ország minden részéből mintegy 70 szakember képviselte a gyártó és a felhasználó vállalatokat.

A témát elsősorban az tette aktuálissá, hogy a kohászatban is egyre szélesebb területen alkalmazzák a műbinak ötszörösére növekedett a kötelek élettartama.

A konferencia két napján, kedden és szerdán összesen hat előadás, és csaknem 30 hozzászólás hangzott el.

A borsodi műszaki hetek programjában szerdán a miskolci MTESZ-székházban is több előadás hangzott el. A Magyar Iparjogvédelmi Egyesület és a Magyar Kémikusok Egyesülete megyei szervezeteinek közös rendezésében került sor a licencvásárlás és a kutatás gazdasági mérlegelésével kapcsolatos előadásra. A Közlekedéstudományi Egyesület Borsod me-

- Jelen vagyok a gondolatom születésénél, feladatom, hogy élni hagyjam.
- A papír fehér, még érintetlen, de ha egy vonalat húzok rá, ott vagyok.
- Megjelenik a szín és a ritmus – próbálok kapcsolatot teremteni velük, és ha ez zavartalanul sikerül, munkám eredményes.
- Képeimen a szubjektív elemeket (például a forma) igyekszem elkerülni.
- Egyfajta objektív kép készítésére vállalkozom.
- A sárga szín sárga szín, a vonal vonal, a ritmus ritmus legyen. Feladatuk nem az illusztrálás.
- A hangulat, az élmény, az elmélyedés mélysége ami változik – a cél ugyanaz: harmóniát találni az anyaggal.
- Nem akarok saját világot teremteni.
- A festészet gyakorlat és nem elmélet.

Barátsi gyak Mayer Miklós
Seres László

*

A tárlaton ÉLMÉNY című sorozata látható. A kiállítás szeptember 17–október 21-ig tart nyitva, naponta 10–18 óráig.

KÉPZŐMŰVÉSZETI VILÁGHÉT

BMI 79

SERES LÁSZLÓ festőművész kiállítása

MINI GALÉRIA
1979 · MISKOLC

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

DÉLI HÍRLAP

1971 JUN 28

1021

Alkotótábor

Domboriban, a KISZ Tolna megyei Bizottságának a holt Duna melletti üdülőtelepén vasárnap zárult az ifjú népművészek 2. országos alkotótábora. A táborban 50 fazekas, szövő, hímző és faragó népművész fiatal munkálkodott együtt tíz napon át. A táborzárást megelőzően a fiatalok kiállításon mutatták be új műveiket.

Ugyancsak a dombori KISZ-telepen befejeződött a Tolna megyei iskolások orosz nyelvi szaktábora is, ahol a résztvevő 40 magyar diáknak a velük együtt táborozó 23 szovjet fiatal könnyítette az orosz nyelv helyes kiejtésének tanulását.

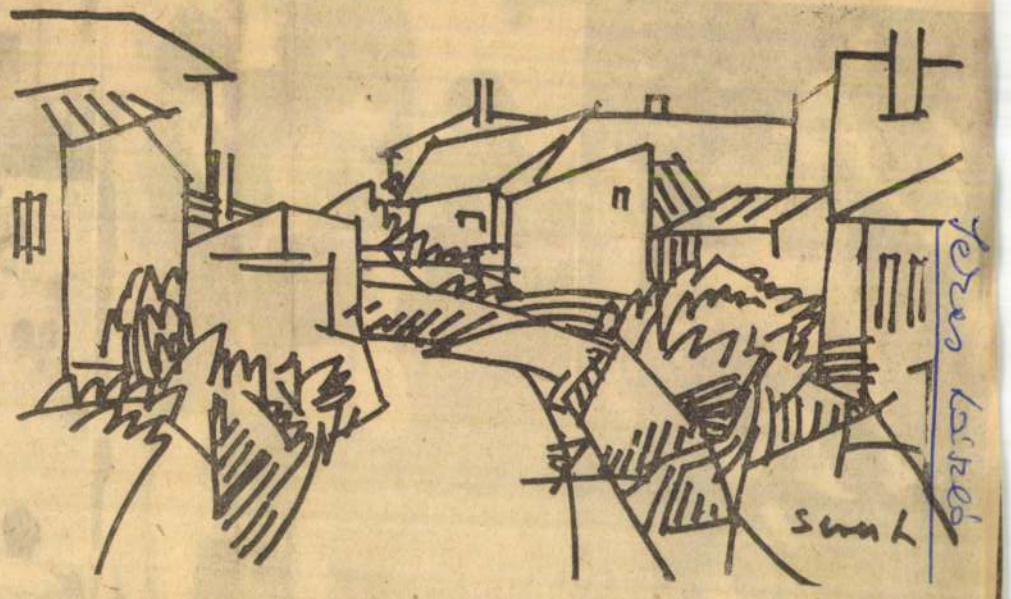

* *Miskolci utca*

Seres László rajza

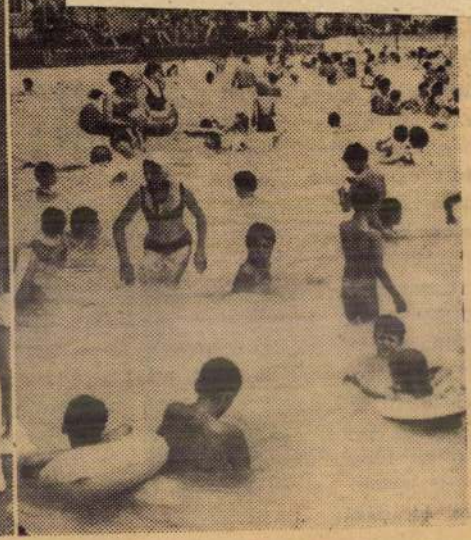

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 ÁPR 8

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Seres László

1021

AVASI UTCA

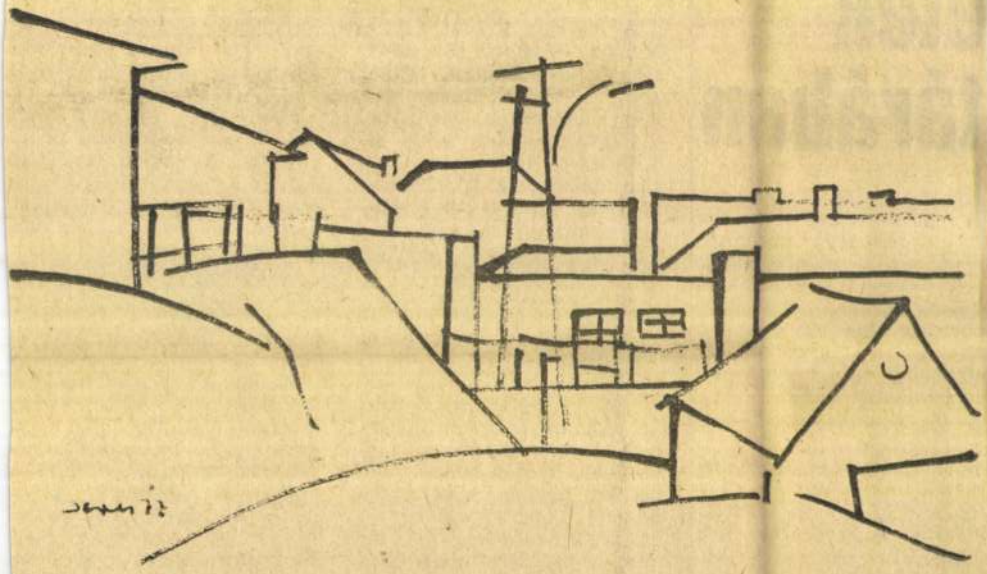

Seres László munkája

péntek

eték
tárában

agyar vállalat között im-
ár több mint két éve meg-
alósult termelési kooperá-
iónak. Azután, megfigyelhe-
ő egy olyan tendencia is a
olgozók körében, hogy mind
öbben igyekeznek elsajáti-
ani az orosz nyelvet, így
önnyebbé válik a szemé-
yes érintkezés is.

A szovjet—magyar barát-
ság Leninvárosban elsősor-
ban a munkáshétköznapok
tetteiben nyilvánul meg. Ezt
a barátságot ápolja és erő-
síti mind szélesebb körben
az MSZBT városi és üzemi
tagcsoportja. Erről *Sotkó Jó-
zsefné*, a Magyar—Szovjet
Baráti Társaság országos el-
nökségének tagja, a lenin-
városi tagcsoport elnöke a

Dinamikus fejlődés a vasipari

Jó gazdasági évet zárt a Miskolci Vasipari Szövetkezet. Az eredmény — többek között — annak köszönhető, hogy idejekorán biztosították gyártmányaik piaci elhelyezését. Kedvezően hatott a gazdálkodásra, a termelésre, hogy az orenburgi építkezésekhez gyártott vasipari termékek többségét az első negyedévben szállították el. A szövetkezet kollektívája két nagy jelentőségű munkát kezdett meg az év során: az iraki megrendelésű acélszerkezetek gyártását, valamint a Német Demokratikus Köztársaságnak a bérmunka jellegű alkatrészgyártást. Mindkét munka alapos előkészítést, számos szerszám és készülék megtervezését, legyártását, vásárlást és több munkaszervezési intézkedést kívánt. Az előkészítő munka sikeres volt, mindkét gyártmány gazdaságosnak bizonyult. Ez tette lehetővé, hogy termelése egyik évről a másikra 10 millió forinttal emelkedett, elérte a 42 milliót.

Több mint 10 millió forinttal nőtt az export árbevétel is, év végéig 16 millió 350 ezer forint értékű árut exportáltak. A tőkés export aránya az 1975. évihez képest megháromszorozódott.

A szövetkezet a múlt év során megkezdte dobozgyártó üzemének kialakítását, amely a festékipar göngyöleggondjain enyhít majd, ugyanakkor jó eredményekkel kecsegtet. Azzal, hogy átvették a Mátravidéki Fémművektől a 10 kilógrammos dobozok gyártását, tulajdonképpen megkezdődött a jelentős kis üzem kifejlesztése, amely a következő évek során még számos szellemi és anyagi energia befektetést igényel a szövetkezettől.

A Miskolci Vasipari Szövetkezet nyeresége 16,6 szá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1977 ÁPR 3

Északmagyarország

Seres László

1021

1977. április 3., vasárnap

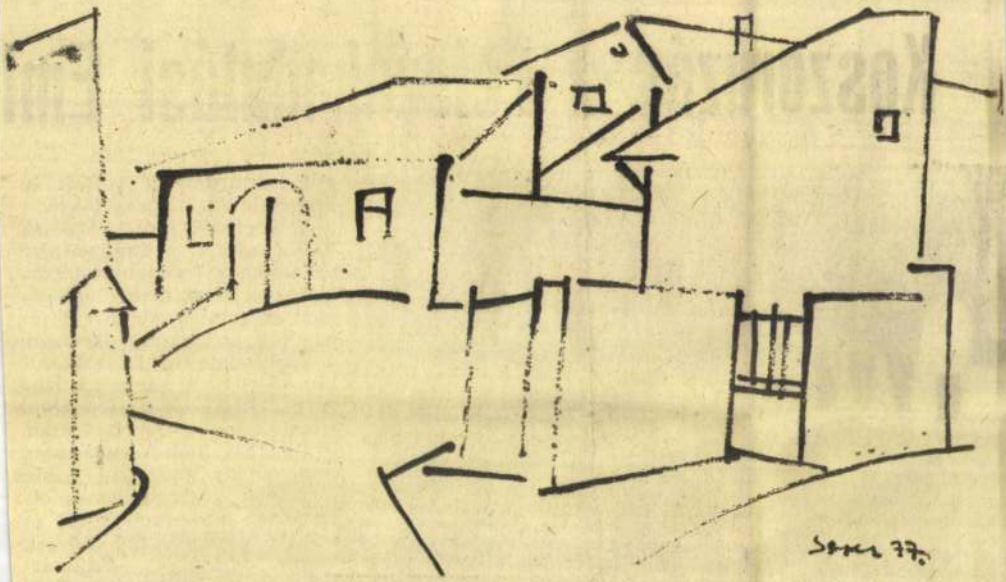

AVASI PINCÉK

Seres László rajza

1977. április 3., vasárnap

KISZ-fiatalok fogadalomtétele

Koszorúzás a Felszabadulási Eml

tott koszorúzással rótták le kegyeletüket a város lakói.

Az edelényi járás központi koszorúzási ünnepségére Szendrőn, a Szovjet Hősi Emlékműnél került sor, az ünnepi megemlékezés Edelényben volt, itt ma, április 3-án a KISZ-fiatalok felszabadulási harci túrát tartanak. Koszorúztak tegnap a járás több településén is, Kurityánban, Finkén, Színben, Komjátiban, mint ahogy megyénk többi járásának községeiben is elhelyezték a megemlékezés és a hála virágait, így többek között Putnokon, Sajóvárkonyban, Nagycsécsen, Szerencsen tegnap délután ünnepi nagygyűlést tartottak, ekkor tettek fogadalmat az

A *művészeti szövetségek* feladata az alkotómunka kiteljesítése, állásfoglalások és irányelvek kimunkálása, vitafórumok teremtése, érdekképviselet, segélyezés. Úgyszólván minden művészeti műfaj művelőinek és az íróknak megvan a maguk szakszövetsége: Magyar Írók Szövetsége, Magyar Zeneművészeti Szövetség, Magyar Színházművészeti Szövetség stb. Zenei műveltségünk fejlesztésével foglalkoznak a zenei művelődés egyesületei: a Budapesti Filharmóniai Társaság, a Liszt Ferenc Társaság, a Magyar Kodály Társaság és az Ifjú Zenebarátok Szervezete.

A közművelődési és pedagógiai szakmák művelőit fogják össze *a népművelők és pedagógusok országos egyesületei:* a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, a Magyar Népművelők Egyesülete, a Magyar Rajztanárok Szövetsége, a Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége. Az

a hivatásos alkotó és tudo-
unka egybefonódik a Ma-
örfilm- és Videószövetség,
Diaporáma- és Multivízió-
a Nimród Fotóklub (termé-
k), a Magyar Éremgyűjtők
e és a Magyar Rovartani
tevékenységében. Tavaly
Dominó Pantomimtársaság.
kategóriába sorolhatók az
gyelete alá tartozó *nemzeti-*
ületek. Minden hazánkban
lföldi diákcsoport létrehoz-
ális egyesületét a Budaörsi
etközi Előkészítő Intézet-
ucatnyi ilyen diákegyesület
hogy segítsen a tanulásban,
idő felhasználásában. Van
k például az algériaiaknak,

rantó-szövetség
sének elnöksége

színjátszó együttes
tó nyelvű előadása
getben
szkár felvételei)

Hazánk mezőgazdasága diákszemmel

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum az idén tizennegyedszer hirdetett pályázatot általános és középiskolásoknak a fenti témával kapcsolatos dolgozatokra; az előbbi korosztály képzőművészeti alkotásokkal is pályázhat, s ezekből évente kiállítás nyílik a múzeumban.

1984-ben 3159 pályamunka érkezett: középiskolásoktól 404, általános iskolásoktól 173 dolgozat, az utóbbiaktól 2137 rajz, 127 textil, batik, 318 kerámia, kisplasztika). A legjobb alkotásokból május 5-én kiállítás nyílt: 184 rajz, 95 kisplasztika és 34 batikmunka látható.

(t.)

1984 JÚN. — 24-25 oldal

Bagi Emília
13 éves
(Jászapáti)

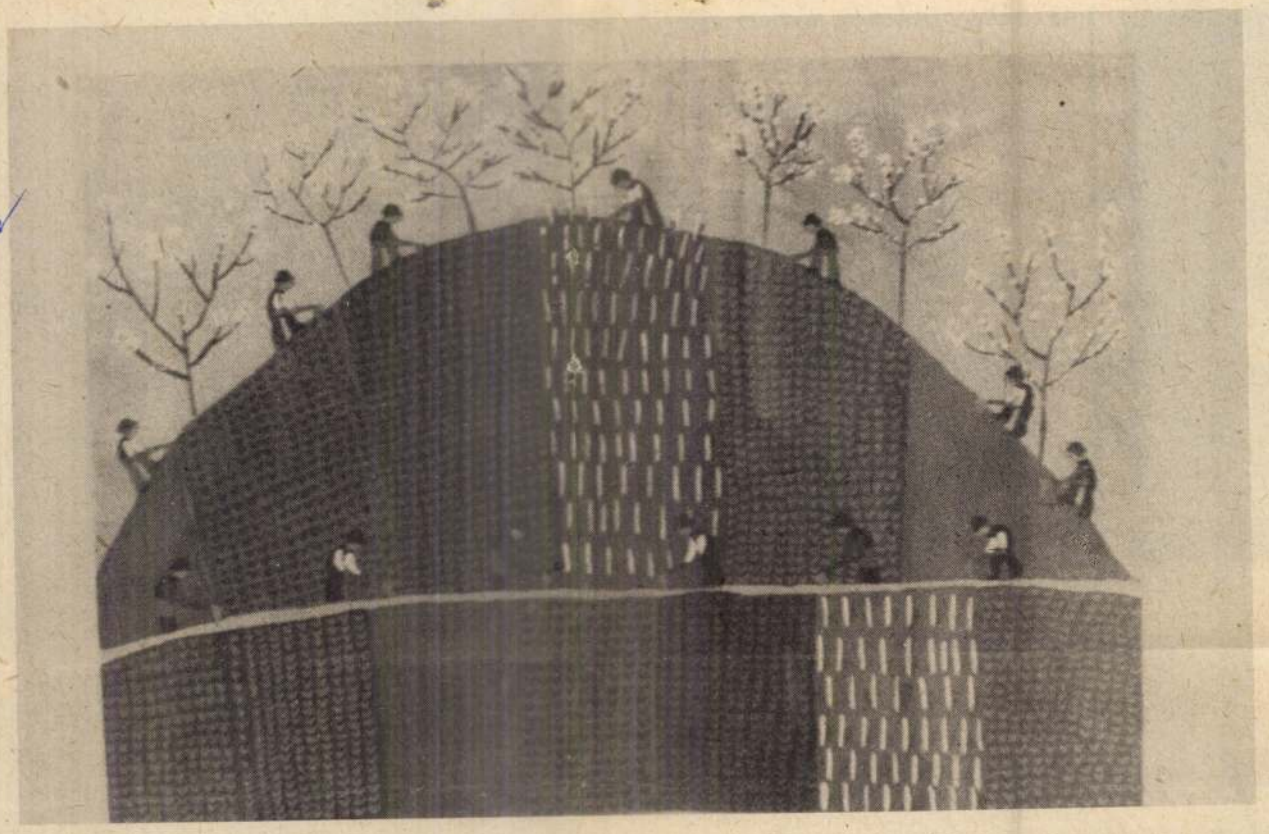

Seres Melinda
13 éves
(Tura)

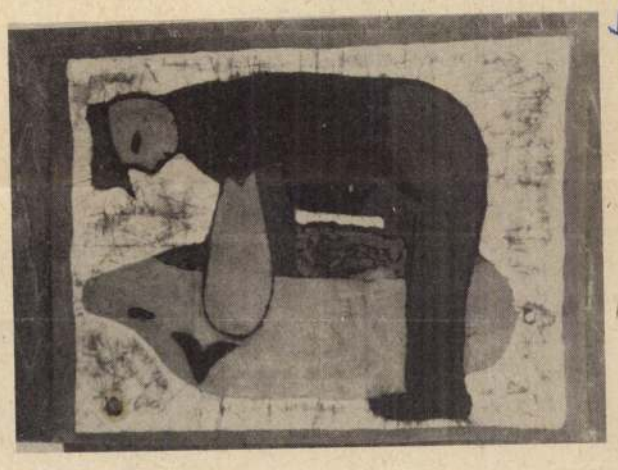

Orbán István
11 éves
(Téglás)

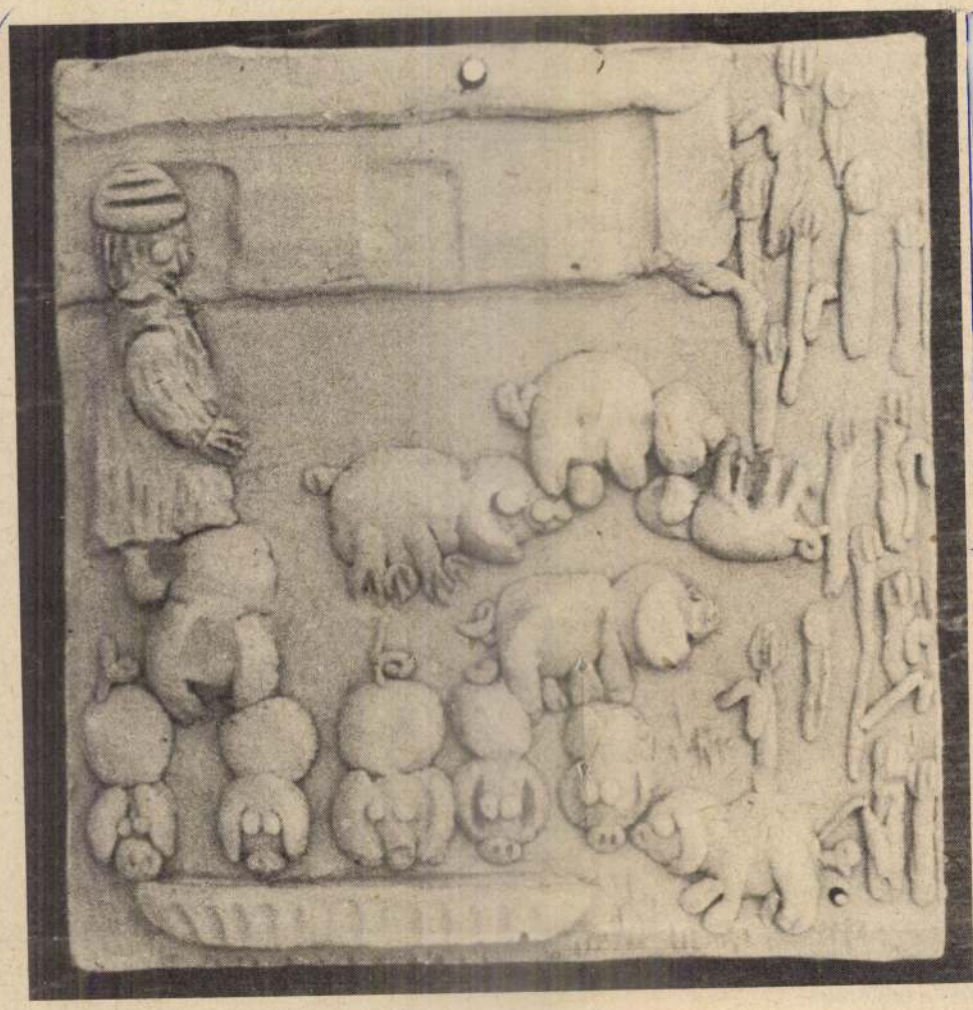

Gáspár Andrea
13 éves
(Soltvadkert)

Kányási László
6 éves
(Nagybajom)

Vajnai Krisztina
14 éves
(Budapest)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE
Seres Sándor
1963 SZEP 12

1021

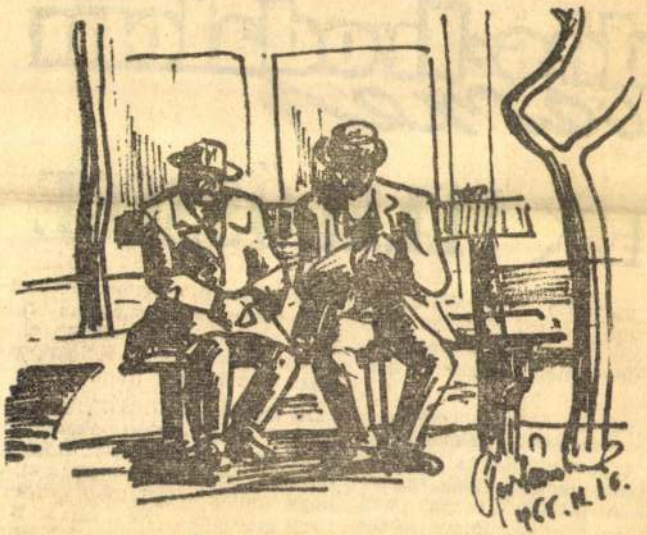

Seres Sándor: Öregek.

ödés-Irodalom
üvészet

ZEK FELELŐSSÉGE

nak mélyebb megértésére tö-
rekszünk, sosem elegendő csak
a direkt látványra, benyomásra,
a felületes megállapításokra ala-
pozni.

A Szántó Kovács-műemlék is
egyre világosabb értelmezést ka-
pott, s gondolatilag is közelebb
érkezett azokhoz, akik szá-
a első látásra „furcsa" volt.
Mert mezitlábas, „nincs rendes
uhája", nem hódmezővásárhe-
yi kubikos, nem pedáns, mint
egykori ismerő-

tatók kapcsán, a bemutatott mű-
vek frappáns elemzésével na-
gyon tudnák fejleszteni az em-
berek értékelő, érző, ítélőképes-
ségét a művészet iránt.

Ez nem „leszállítást", "proletkultos" aláértékelést jelent, hanem annak bizonyítását, hogy a művész azért is munkálkodik, hogy művei mind több embert megragadjanak. Ne csak a beavatottakat, a kedvezőbb körülményeik, tanultságuk folytán már értőbbeket. A művészek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Seres Sándor

PETŐFI NÉPE

1965 JUL 4.

1021

Seres Sándor: Nyári délután.

telenjén,
z óceánra száll,
ül már a fészkén
ad — az a Kék Madár.

béke és a jóság
i csalfán elrepül,
yben megfogództunk
n, rendületlenül.

,
,

fölött.

Dutka Ákos

A ZENÉS program szerint bemutatásra kerülne Hervé: *Lili* című nagyoperettje, Jacobi: *Sybillje*, Lehár: *Cigányszerelem* című operettje és Sardou: *Szókimondó asszonyság* című vígjátéka, amely most, prózai pályafutása után Polgár Tibor zenéjével felfrissítve bevonul a zenés darabok sorába. Szerepel még a tervben a Franciaországban élő, kitűnő magyar származású zeneszerző, Kozma József legújabb számaival a *Vörös posztó* című zenés vígjáték, melynek szövegét Kristóf Károly írta. Tervbe vette az igazgatóság a nálunk szinte már házi szerzőnek számító Horváth Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Seres Sándor
PETŐFI
1965 SZEP 5.
1021

Seres Sándor: Napfényes délután.

kapcsolódtak be a ped
más értelmiségiek is.
lemző, hogy a jelenle
hallgatók egyharmada
főiskolai végzettségű, f
ségizett. Akinek pedi
alacsonyabb az iskolai
sége, annak hosszú gy
van a mozgalmi munk
rendelkezik a szükséges
kai előképzettséggel.

Az esti egyetem fennállásának nyolc esztendeje alatt több százan tanulták magas fokon a marxizmust. Milyen eredménnyel járt ez a megye közéletében, gazdasági életében, s mindenekelőtt a pártszervezetek munkájában?

— Az esti egyetem a vezető káderek eszmei, politikai és világnézeti felkészültségének fejlődésében jelentős szerepet tölt be. Oktatómunkánk elsőrendű célja az, hogy az elvtársak világosan lássák a párt politikájának elméleti alapjait, jobban eligazodjanak a gyakorlati élet által felvetett problémákban és mind önállóbban tudjanak véleményt alkotni

ideológiai feladatokról. Elsősorban a szocialista munka jelentőségével és a szocialista munkaerkölccsel foglalkozunk, a helyes gazdasági szemlélet kialakításával, a szocializmus politikai gazdaságtanában levő új vonások megismertetésével és megértetésével. Az esti egyetem mindhárom évfolyamán a tananyag valamiképpen kapcsolódik az ideológiai irányelvek által felvetett problémákhoz, a nemzetközi munkásmozgalom problémáitól a szocializmus teljes felépítésével kapcsolatos elvi és gyakorlati kérdések tisztázásáig.

Seres Sándor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1979 AUG 16

nyilak vagyunk a nyár sebében, sebek a levegő testén,
huzat a fény csontjai között, esésben emelkedés.
Szobrok egy olyan múzeumban, ahová nem jön látogató.

Seres Sándor: Óváros

vonókötél
tartókötél
egymástól
távolság
ken felfü
a másik
ban, lefe

bálják a Libegőt.
(MTI-foto: Bara István felv.)

rendszert kétkötelesnek nevezik, egy harmadik kötelet is kifeszítenek. Ez az ún. segélykötél arra szolgál, hogy a vonókötél hibája esetén kivontassák vele a tartókötélhez fékkel rögzíthető kabint.

Ausztriából importált kötél a legnagyobb terhelésnek akár ötszörösét is elbírja: a kenderkötélbelet 114 darab 1—2 milliméter átmérőjű acélhuzal fogja körül. Az oszlopokat tizennyolcszoros biztonságúra tervezték, s valamennyit villámhárítóval látták el. A függőszékekben 18 másodpercenkén indítják a kétkét utast, a menetidő 17 perc.

A függőszékek 4—11 méter magasan haladnak a talajszint fölött, így az utazás nem lesz annyira izgalmas, mint a világ szédítő mélységek fölött átívelő drótkötélpályáin.

A jövő tervei

Reméljük, hogy ezt a példás gyorsasággal elkészített drótkötélpályát hamarosan újak követik. A tervek szerint légpályát fognak építeni a Badacsonyra, Budán a Hármashatárhegyre, a Mátrában Mátraházára vagy Galyatetőre, a Mecsekben a Misinatetőre, Visegrádon a Várhegyre, a Bükkben Lillafüredről a fehérkőlápai fennsíkra. A legérdekesebbnek talán az a gellérthegyi pálya ígérkezik, amely a Belgrád-rakpartról indulva, a Dunán át emelkedne föl a Citadellára, ennek megépítéséről azonban még

Seress Sándor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-063, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1970 AUG 30

1024

Seress Sándor: Nyár.

tartalommal töltsék

atalok reális gondjai-
ló törődés, — mely-
gyében ülésezik az V.
isügyi Kongresszus —
ietőleg azt eredmé-
hogy az ifjúság éle-
mutatkozó ellent-

végbemenő folyamatokat, számbavegyük azokat a hatásokat, amelyekkel nevelési rendszerünknek számolnia kell.

A fiatalság egyre nagy hatást gyakorol az ifjúságra. Nem is szólva arról, hogy mindnyájunk életében egyre nagyobb szerepet játszik a sajtó, a rádió, a televízió. E sokfé-

mondások társadalmi gyakorlatunknak megfelelő alkotó vitákban és a megoldásokra irányuló erőfeszítésekben oldódnak fel.

A nevelési tényezők

Az iskolának alapvető szerepe van társadalmunk pedagógiai tényezőinek sorában. Látnunk kell azonban, hogy az iskola mellett a család, az üzem légköre

— Minek néz, doktor úr
forog kockán. — Észreve
Hans úgy tett, mint aki se
ből. Rövid és kínos csend u

— Doktor úr, letelt az öt

Kovalszki doktor feleme
vette a főhadnagyot.

Kurt a konyhában ült
gálódva nézett a tisztiszolg
lehetett semmit leolvasni.
bába? És ha benézett? Me
relmi légyottra jött, hanen
Talán jelentette, vagy jeler
— Az ördögbe is, gondolta
Rhode nem érdekes. Csak a
felelő orvosi kezelést kapjo
helyezzék.

— Adjon valami övet va
vos, miután megvizsgálta a
kapta az elszorításhoz szül
totta a szemét, Klossra né
togta;

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest 19

1021 SERES SÁNDOR

Seres Sándor rajza

úgy látszott.

Mert pályázat ide, pályázat oda, még jószerint be sem fejeződött a tanév, kiáradt a tenger. Megkezdődött modern pedagógiai életünk „krimikorszaka". Egyremásra tűntek el pedagógusaink. Most már soron és renden kívül. Csak úgy, pályázat nélkül.

1. *Április 29.* Gyöngy Gyuláné az első fecske — akiről gondoltuk, még nem csinál nyarat — régebb idő óta készül a szomszédos járásba. Férjét odahelyezték agronómusnak. Lakása nincs. Legalábbis egyelőre nincs. Huzavona. A pályázati időn túl vagyunk

[illegible] soron kívül két kartársnőt gyógypedagógiai osztályhoz. Pályázatunkra jelentkező nem akadt, s riasztóak a hírek, vállalkozókat végzősök közül sem várhatunk. Annyi reményünk van — ha most áthelyezünk „családon belül" — legalább az újra hirdethető általános iskolai állásokat talán betölthetjük. Hiú remény.

7. *Július 8.* Kránitz György pályázat útján került volna Beretytyóújfaluról Taliándörögdre. Levelet kaptunk tőle. „Arra az elhatározásra jutottam, hogy a lakás egészségügyi szempontból nem megfelelő — vizes." A lakás összkomfortos, ma július 8-án is a pályázatkor megtekintett állapotban van. Lehet mégis morális indok a visszamondásra? Le-

[illegible] kijárással fogadni tudja. „Most van lehetőségem elmenni, kérem engedélyezésüket" — írja. A hátteret ismerjük. Évek óta készül. Keszthelyen építtet házat. Özvegy pedagógus édesanyjuk már ott lakik. Két gyermek van. Taníttatási gondok. A járás eddig kijárókat nem fogadott. Most igen.

13. *Augusztus 13.* Czipp Anna biológia—földrajz szakos tanárnő

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1970 AUG 9

/1021

Seres Sándor

Seres Sándor: **FÁRADTAN**

Némi ízelítőt az eddigi csúcsot jelentő első nap ve

Országos bábtanf

Szombaton ért véget a bábcsoportvezetők és szakreferensek tíznapos tanfolyama Tiszakécskén.

Felkerestük *Kós Lajost* a pécsi Bóbita bábegyüttes rendezőjét, aki kezdettől vezeti ezeket a tanfolyamokat, nyilatkozzon olvasóinknak.

gok, kitűnő bábművészek és pszichológusok tartották az előadásokat. Ezeket konzultáció, vita követte. Beiktattunk több gyakorlati foglalkozást is, bemutatókat. Nagy segítséget kaptunk a tiszakécskei csoporttól. Örülök, hogy hallgatóink elégedettek voltak az-

Seres Sándor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE

Kecskemét

FEB 2 21

nak. De ezt csakis úgy érjük el, ha képesek vagyunk olykor — határozottan — megnyomni a gombot, kikapcsolni a készüléket.

Varga Mihály

1021

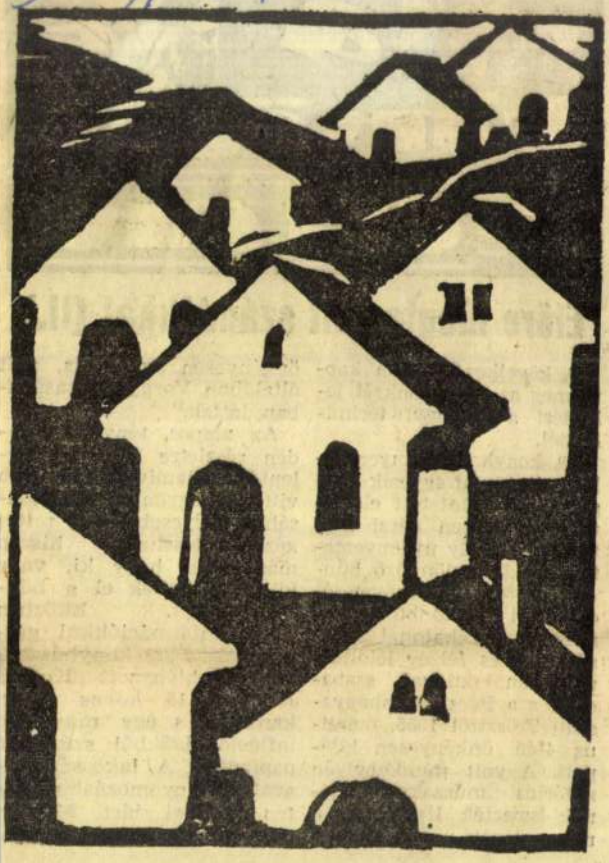

Seres Sándor tusrajz

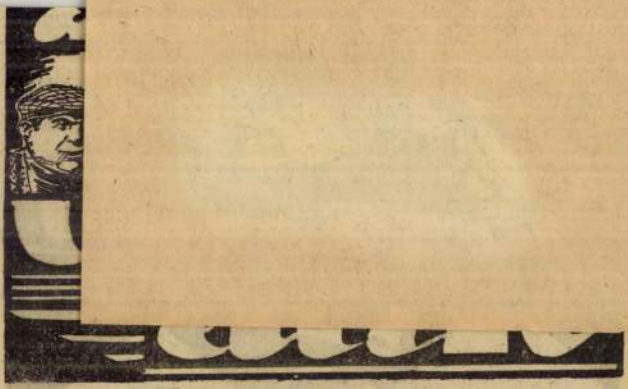

Előre megfontolt szándékkal (II.)

A következő napon kapta meg az első konkrét jelzést a bűnügyi technikustól.

„A konyhaszekrényen talált ujjnyomat egyezik Varga István büntetett előéletű, ideiglenesen pécsi illetőségű személy ujjlenyomatával, akit különböző bűncselekmények elkövetéséért ötévi börtönbüntetésre ítélt az N-i katonai bíróság. Két és fél év letöltése után amnesztiával szabadult, s a Pécsi Szénbányászati Trösztől 1955. március 4-én önkényesen kilépett. A volt munkahelyén notórius műszakmulasztónak ismerték. Ugyanezen a napon lépett ki ugyancsak önkényesen Sz. J. is, akit általában Varga társaságában láttak."

Az alapos, tényleg minden részletre kiterjedő jelentés valamivel közelebb vitte az egyenlet megoldásához, helyesebben a tettes kézrekerítéséhez, hiszen már tudta, hogy ki, vagy kik követhették el a bűncselekményt. Eközben újabb információkkal gazdagodott. A konyhaszekrényből hiányzott Kovács Istvánné 15 köves svájci karórája, s egy marékny inflációs időkből származó papírpénz. A lakosság beavatása a nyomozásba szintén sikerrel járt. M. János, amikor megtudta, m

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

1969 14

1021

Seres Sándor rajza

Seres Sándor

— nagy hatású Lenin-filmek újbóli bemutatásáról és e filmek szervezett megtekintéséről.

A művelődésügyi osztály segítse elő — a megyei úttörőelnökséggel együttműködésben —, hogy az országos körúton járó tanácsköztársasági páncélvonatot az úttörők megtekintsék, fogadják.

Az igazgatók támogassák, hogy a „Szabad hazában — Lenin útján" mozgalom a Nemzetközi Gyermeknap keretében (1970. május 27-én) a tanulók számára minél maradandóbb élménnyel záruljon. Az iskolák tegyék ünnepélyessé a legjobb úttörők, őrsök, csapatok jutalmazását, a kisdobos ígérettételt, az úttörőavatást!

B) A KISZ-PROGRAM TÁMOGATÁSA

A művelődésügyi osztályok a középiskolai KISZ-munka vonatkozásában az 1969/70. tanévben az igazgatók figyelmét elsősorban arra irányítsák, hogy fokozzák iskoláinkban az eszmei-politikai nevelőmunka hatékonyságát.

Az iskolák teremtsenek fórumot, alkalmat arra, hogy a középiskolás tanulók a KISZ-szervezetek közreműködésével jobban megismerjék a felszabadulás óta bekövetkezett változásokat, szocialista hazánk eredményeit, azt, hogy az eredmények megteremtésének, megőrzésének és továbbfejlesztésének részese volt és részese ma is az ifjúság.

Az 1969/70. tanévi iskolai diákparlamenteket fel kell használni a hazafias és internacionalista meggyőződés fokozásához. A cselekvő világnézet alakításához az iskolák igazgatói és testületei azzal is járuljanak hozzá, hogy a diákparlamentek javaslataival, hasznos kezdeményezéseivel érdemben foglalkozzanak.

szerződést m

— Vállalj

tsz-ben vagy

gozzák fel a

— A tan

vegyen rész

alapozását

— A KIS

vagy község

— Társadalmi munkával, KISZ-rendezvény

bevételeinek felajánlásával segítsék elő iskolai diák-klubok vagy területi ifjúsági klubok megteremtését, a meglevők otthonossá tételét, fejlesztését.

— Vállaljanak részt a kulturális fehér foltok, pl. az analfabetizmus felszámolásában vagy az olvasómozgalom fellendítésében.

Bármely felajánlás akkor lesz hasznos, ha önként vállalják és hajtják végre, ha a tanulók látják végzett munkájuk eredményét, és az eredményt értékelik.

Célszerűnek tartanánk, ha fenti kérdésben a művelődésügyi osztályok támogatásra való felkéréssel fordulnának azokhoz a tanácsszervekhez, ahol középiskolák működnek.

A művelődésügyi osztályok az útmutatóban mutassanak rá arra, hogy Lenin születése 100. évfordulója méltó megünneplését a tanulók körében elsősorban az osztályfőnökök, a történelem, a magyar és orosz szakos tanárok segíthetik elő.

Politikai körök, szakkörök, pályázatok, versenyek szervezésével mozdítsák elő, hogy a diákok sokoldalúan megismerkedjenek Lenin életével, tanulmányozzák műveit. Lenin születése óta eltelt 100 év eseményeit, ezen belül Lenin történelmi jelentőségű tevékenységének tapasztalatait nevelőink használják fel a fiatalok politikai tudatának formálására.

Seres Sándor

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

KÖZNEVELÉS
Budapest
1970 — 4

1021

Seres Sándor rajza

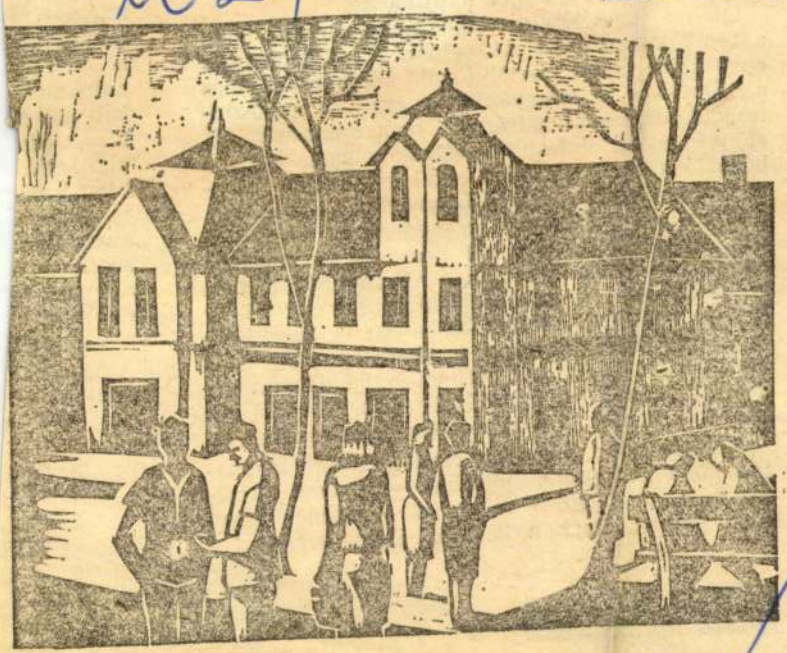

eszköze abb
gusai minél
tő legnagyob
Csak a tel
a tanulók a
elemzésére
alkalmakkor
teségükből s
előnyt jelen
hasonló terr
nagyobb ősz

Ilyen előkészítés után a pedagógus igen gazdag, meggondolkoztató, sőt nem egyszer meglepő anyag birtokába juthat akár néhány hónap alatt is. Célszerű a battéria feladatait egy iskolai év idejére széthúzni, leginkább a szeptember vége és május eleje közötti időszakra. De akár 4—5 hónapra is össze lehet sűríteni a feladatokat, ha a körülmények ezt indokolttá teszik. További sűrítés már nem kívánatos, mert unalmat okozhat.

Az áttekinthetőség és a rend kedvéért kívánatos, hogy az egyes feladatokat — a téma természetének megfelelően választott — azonos nagyságú papírra írják a tanulók. Ezért lehetőleg a

a.
ntos,
len n
kájuk
endelk
kaidő
hozzá
k ész
heti.
ló mu
ja a peda
annyi idő
sősorban a
anyagra ki
engedhető,
a tárggyal

Az osztá
adatból áll
1. CSA
2. HOG
3. ÖNÉ
4. JELI
5. BOL
FOR
6. HOG
MÚL
esetél
7. SZOC

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét
1970 MÁR 1

1021

Seres Sándor rajza.

...egbízhatatlanságú emberek átvették az üvöltést, s hosszú sorozatot engedtek géppisztolyaikból a levegőbe. Kozák arcán a lelkesedés azonban nem a fegyvereknek, hanem a börtönből való szabadulásnak szólt, hiszen ennek az intézménynek éppen kilencszer volt hosszabb-rövidebb ideig lakója, lopásért, s más egészen közönséges bűncselekményekért. Kozák egy pillanatig sem gondolt arra, hogy mi a haza, s hogy mik az elvek, bár Tiszaroffra utazása közben „öntötte" a politikai „sódert", meg kellett ugyanis magyaráznia csíkos rabruháját.

— Üldöztek, mert a hi...ák ellen harcoltam... Be-

— Ide figyelj, Rántás! — ez volt Kozák gúnyneve, így ismerték az alvilágban. — Ismerek egy pasast, kétszázötvenezer forintja van otthon... Nincs messze, itt Lajosmizsén lakik, mit szólsz hozzá?

— Fegyver kéne, azzal biztosabb.

— Az is baj? Van itt! — húzott elő két pisztolyt, Stefán, alias K. István. — Gondoltam én erre...

Éjszaka volt. Dr. C. B. körzeti orvos lakásának ablakából még fény szűrődött ki. Kozák és K. István a kert fái közé bújva lapult. Sokáig várakoztak. Hangos köszöntgetéssel hazaindult az utolsó vendég is, s alig fél

...ek arcuk é...
...ban az orvo...
...ánya aludt,...
...kiáltására fe...

— Ne m...
...szólt fenye...
Amelyikük ...
vagy kiáltan...
...vöm! — s a...
...hol az egyi...
...nőre szegező...

— Ide a n...
...hol tartják?...

Az asszony kétségbeesetten, a sírástól fuldokolva könyörgött:

— Ne bántsanak az istenért, nincs nekünk ennyi pénzünk.

— Nincs?! — nyújtotta meg a szót Kozák. — Majd megkeressük! — s felrántotta a szekrény ajtaját.

— Ki van itt?... Mit keres ön...

— Pofa be! Ha megmozdul, keresztüllövöm! Vissza az ágyba, de előbb ide a kulcsot...

A vaskazetta kulcsa az íróasztal lapján csörrent.

— Indulás! — intett a lánynak, s kifarolva bezárta az orvost a szobába.

(Folytatása következik)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Seres Sándor
PETŐFI NÉPE,
1966 JAN 1

1021

Seres Sándor: Terefere.

megelőzése miatt kezelés
rulna?

**Dr. Bacsó Károlyné, az i
gászat főorvosa a kérdésre a
kező választ adta:**

**— Az iskolafogászati ellátá
ten, összesen napi 9 órás mu
ben végezzük, s feladatunk
mintegy tízezer iskolásának
se. Az idén elsőnek — beren
alapon — az I. számú és az
Ilona Általános Iskola diákja
tük sorra. Az iskolafogászat a jelen
legi orvosi létszámmal nem képes
minden évben minden iskola diák
ját kezelésben részesíteni, de termé
szetesen, a nálunk jelentkező fájós
fogú gyerekeket sem küldhetjük el.
Őket még a berendelt iskolások ke
zelése közben is el kell látnunk. A
nem sürgős, de kezelésre szoruló
gyerekek számára így most hetenként két napon — kedden és pén
teken — déli 12 órától 1 óráig tu
dunk rendelést tartani. Tehát, az
említett szülő, s a hasonlóképpen
érdekeltek ebben az időben hoz
hatják vagy küldhetik fogászatunk
ra a gyerekeket.**

**Még csak annyit: az iskolai szü
netekben valamivel szabadabb a fo
gászat munkarendje, mert ilyenkor
a szervezett — berendeléses — isko
lafogászati ellátás szünetel. Ilyen
kor a keddi, pénteki napokon kívül
is szívesen fogadnak, látnak el bár
milyen beteget. Erre az iskolákban
is felhívták a gyerekek figyelmét —
de jó, ha a szülők ezúton is tudo
mást szereznek róla. Hiszen január
10-ig is sok, levélírónkhoz hasonló
gondban levő édesanya aggodalmát
el lehet oszlatni.**

mint a skandináv államok, Kanada, vagy a Szovjetunió. Új szőrmefajtáink a „Merluska" és a Curlyfix (Körlifix). Új szőrmeszíneink az ezüstfóka, a zsemlye színű Panofix, a bordó írha és a zöldre, kékre festett Merluska.

— A szőrme ezen a télen világdivat. Milyen feladatokat ró ez a magyar szőrmekonfekcióra?

— A nemes szőrme értéke azonos az arannyal. A nemzetközi szőrmebörze Frankfurtban működik, ahová a magyar szakembereket is meghívták. A nemes szőrmék — a perzsa, a nerc, a pézsma, a róka, de még az olyan félnemes szőrme is, mint a hörcsög és a biber — csak korlátozott mennyiségben állnak rendelkezésünkre. A bárány, a

A hétköznapok művészete

A magyar iparművészet hasonló méretű seregszemléjét legutóbb hat esztendővel ezelőtt rendezték meg a fővárosban. A Műcsarnokban, a közelmúltban megnyitott országos iparművészeti kiállítás azonban nemcsak azt a szerepet vállalta, hogy az iparművészet hagyományos ágazatainak helyzetét és eredményeit mutassa be, hanem színes és érdekes képet nyújtott az iparművész legfrissebb, legújabb munkaterületeiről, a divattervezés, a modern bútorművészet és az ipari formatervezés eredményeiről is. A látogatók meggyőződhetnek róla, hogy fiatal

Seres Sándor
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1966 JAN 23.

1021

Seres Sándor: Tél.

Fagyártalom — fagydaganat

A kíméletlen hideg hatása — a fagyártalom — legszomorúbb arca: a fagyhalál. Évtizedekkel ezelőtt még előfordult. Főleg, ha magatehetetlen vagy ittalos embert „fogott" markába a hideg. Ma az általános műveltség, az egészségügyi kultúra, a fejlett közlekedési eszközök, a magasabb életszínvonal elterjedése következtében a hidegárthalomnak ez a formája a múlt emléke már. De ártatlannak látszó, sokarcú alakja, a fagydaganat ma is gyakran keseríti az embert. A megfagyás és a fagydaganat két fogymástól különböző elváltozás. Az egyik a nagy hideg következménye és azt jelenti, hogy a szervezet közelebbi részén a szövetfolyadék megfagy és a megfagyott testrész kemménnyé válva törik, mint az üveg. A fagydaganat nem ilyen veszedelmes. Ennél a hideg csak a bőr felszínét éri és — főleg az amúgy is rossz vérellátású területen a vérkeringést még jobban megzavarja, és az ereket összenyomva folyadék felhalmozódást okoz a laza kötőszövetben. Az így megfagyott testfelület megduzzad, fényes, lilás-vörös, fájdalmas lesz és erősen viszket. A fagydaganat tehát, nem olyan veszedelmes, mint a fagyás de igen kellemetlen.

A fagydaganat kialakulásához még csak nagy hideg sem kell! De hát akkor mi?

Elsősorban a szervezet hajlamossága. Esetleg valamilyen ártalom vagy az ellenállóképesség csökkenése, legyengültség, vitaminhiány, lábadozás, cukorbaj, nedves ruha, átázott cipő: továbbá a meggyengült, megromlott, hiányos vérellátás.

Ezzel már jeleztük is, miként lehet a fagyártalmat megelőzni. Sohasem maradjunk átázott ruhában, vizes cipőben, nedves kesztyűben. Amint módunkban áll, az ilyent le kell vetni meg kell törülközni, sőt a vérkeringés céljából a bőrt vörösre kell dörzsölni és száraz ruhát kell húzni a nedves helyett. A legyengült, lázas, beteg, fáradt ember fokozottan ügyeljen öltözködésére. És vigyázzon arra, hogy a vérkeringés ne károsodjék. Sohase viseljen szűk cipőt, szoros kesztyűt, feszes nadrágot, vagy egyéb olyan ruhadarabot, ami elszorítja a hajszálereket és a vénákat. A lábbeliben gyakran mozgassa meg a lábujjait. A kezét, fülét, orrát, arcbőrét időnként dörzsölje, a lábszárat szorító gumit lazítsa és az arcot, orrot, állat, elsősorban a bokát, a sarkat és a bütyköt enyhén zsírozza meg, ha hideg napok jönnek.

Egyesek szerint igen hasznos a végtagok ereinek tornáztatása. Erre a változatos meleg—hideg fürdő a legalkalmasabb, mert az ellentétes hőhatás az erek mozgékonyságát fokozza. Ez a módszer egyébként a fagydaganatok kiújulásának a megelőzésére is alkalmas.

A fagydaganat — gyakori ismétlődése ellenére — gyógyítható betegség. A modern gyógyítás ma már — a régebben alkalmazott fagykenőcsök, fagybalzsamok mellett, a rövidhullámot, az ultrahangot és a röntgensugarakat is sikeresen alkalmazza a fagydaganatok gyógyításában. Sajnos, még így is igen elhúzódó betegség, tehát érdemes törődni a megelőzésével.

Dr. Buga László

lenn
keve
hom
jük

H
fejl
gott
tűz
nap
hét
jelennek meg.

oszik, félárnyékos helyen pár hónap múlva bimbót hoz és egész évben virágzik ez a kedves kis növény.

A vízipálma szaporítása talán a legegyszerűbb. A rozsdásodó, régebbi leveleket a szár körül két centire visszavágjuk, a levélnyélből is ugyanannyit hagyunk meg, majd az így elkészített dugványokat üvegpohárban, világos helyen állandóan langyos vízben tartjuk. Egy-két hét alatt kis hajtások jelennek meg a levélnyélen, s mikor ezek már öt-tíz centiméteresre növekedtek, homokos, kavicsos földbe ültetjük, egy cserépbe ötöt, hatot.

AZ EREDMÉNYESEN szaporított, szépen fejlett növényeinkkel —, ha nekünk már több van ebből a fajtából — kedves ismerőseinket ajándékozhatjuk meg, vagy elcserélhetjük olyanra, ami ablakunkból még hiányzik.

B. Zs.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Seres Sándor

1980 MÁR 27

1024

Seres Sándor: A kútnál

lyamat eredményeként nem csak a szervezet tartóberendezéseiben: a csontokban, inakban, izmokban és ízületekben jelentkezhetnek károsodások.

a rossz testtartás, s emiatt a belső szervek elhelyezkedése és összenyomódása az egész szervezetet károsíthatja.

Az ember testtartása függ a csontok állapotától, az izmok feszülésétől, de ezeken túlmenően az egyén életkorától, alkatától, erőkészletétől és lelkiállapotától is. A jó testtartásra az a jellemző, hogy a fej és a törzs egyenesen áll, a vállak és lapockák egyforma magasak, a lapockák hozzásimulnak a gerincoszlophoz, a mellkas valamelyest kifeszült, a has viszont nem öblösödik előre. Az egész testtartásra jellemző, hogy minden kényszeredettségtől mentes.

Mindez természetesen csak a felnőtt emberre érvényes, a gyermekek testtartása egészen más, és hosszú fejlődés eredményeként éri el a fent említett jellemzőket. A fejlődésbe azonban — főként gyermek- és serdülőkorban — bibák csúszhatnak, és ezeknek

nyei lehetnek. Ilyen szempontból

különösen három kritikus időszak alatt kell ügyelnünk gyermekeink testi fejlődésére.

Az első veszélyes időszak a támasztószövetek szempontjából a csecsemőkor negyedik hónapjában kezdődik és az ülési, illetve állási perióduson túl terjed. Ilyenkor, az állás és járás megtanulásával alakul ki a gerincoszlop jellegzetes görbülete. Ha a csecsemőt túl korán ültetik, vagy állandóan karon hordják, a viszonylag még puha gerincoszlop a korai igénybevétel folytán elgörbülhet.

A következő kritikus időszak öttől hétéves korig terjed. Ekkor változik át a kisgyermek gömbölyű, puha és telt alakja az iskolásgyermek vékonyabb, nyúlánkabb alakjára. E változás következtében a gyermek szervezete mindenféle környezeti befolyásra érzékennyé válik. A hosszas ülőhelyzet a térd- és könyökízület be[illegible]sa miatt gátolja a test jó vérellátását is. Érthető tehát, hogy így a gyer-

meke
pihen
nek,
gerin
kas e
re és
re ki

Tíz
gyermek és az ifjú támszövetei szintén veszély fenyegeti. Ilyenkor meggyorsul a növekedés, és ez az egész szervezetet az érési folyamatra állítja be. A korral együtt járó fokozottabb érzékenység hátrányos lehet a támasztószövetekre.

Éppen ezért a célszerű és jó iskolai, otthoni bútorok, megvilágítás mellett fontos védelem a rossz testtartás ellen az iskolai testnevelési oktatás, vagy a tanítás utáni testmozgás.

Ez erősíti az izmokat, inakat, anélkül, hogy egyoldalúan terhelné meg a szervezetet. Ha pedig a hiba már fellépett, de nem hatalmasodott el, még mindig van segítség. Megfelelő sportágak kijelölésével (úszás, könnyű atlétika) vagy gyógytornával javítható ki a kezdeti hiba. De ehhez már természetesen ortopédorvos tanácsára van szükség.

H. J.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KÖZNEVELÉS

1967 ÁPR

1021 Seres Sándor

Napraforgók

Seres Sándor rajza

Dr. Kolta Rez
ált. iskolai tar
XI., Egry J. u

Vadász Terézi
ált. iskolai tar
Általános Isko

Udvardi Feren
tanár, Szeged,
Ságvári Endre Gyakorló
Általános Iskola

jelige: Bátorság, vakmerőség.

Halasi Mária
tanítónő, Inota,
4. sz. Általános Iskola

Ének-Zene (ált. isk.);
jelige: Mindent
a gyermekért.

II. Műsorpályázat

I. díj: 2500 Ft

Vati Papp Ferenc
szerkesztő, Budapest,
Köznevelés

Irodalom (középisk.);
jelige: „Én, József Attila..."

Kovács Béla
gimn. tanár, Szeged,
Radnóti M. Gimnázium

Idegen nyelvek (középisk.);
jelige: Béke.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 MÁR 24

KÖZNEVELÉS

Seres Sándor

1024

Seres Sándor (Kiskunfélegyháza) rajza

is minden ragyogó, a képen, amely a bányamunkát illusztrálja, szép világos munkahelyen, patyolattiszta munkás kezeli a fejtőkalapácsot. Összeomlana-e vajon a világ, ha az újdonsült bányász a sok szép mellett azt is elmesélné, hogy a föld mélyén bizony meleg van, és szénporral telített a levegő? Talán veszélyeztetnénk a termelőmunka megbecsülését, ha az olvasmány hőse megmutatná édesanyjának a tenyerét, amelyet feltört a lapát nyele? Bizony ilyesmiről is kell néha szólni, legalább azoknak a gyerekeknek kedvéért, akik a bányavidéken élnek, és tapasztalatból vagy szüleik elbeszéléseiből ismerik a bányamunkát.

A rózsaszín cukorsziruppal leöntött világ példáit tetszés szerint szaporíthatnánk. Félreértés ne essék; nem akarjuk a 6—10 éves gyerekek előtt feketére festeni azt, amire joggal büszkék lehetünk. De állítjuk, hogy a gyermek későbbi politikai fejlődése szempontjából káros, ha az iskolában hibátlan világot tárunk elé, és az életben valami mást tapasztal.

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KÖZNEVELÉS
Seres Sándor
1967 NOV 10.

ben. A nat elemi osztály után lakatostanuló lettem, felszabadul-

1021

Seres Sándor (Kiskunfélegyháza) rajza

nem engedett iskolába. Pedig én nagyon szerettem volna tanulni. Tizenhárom éves koromban újra beiratkoztam, de akkor ikertestvéreim születtek, megint szükség volt rám. Édesanyámat bántotta, hogy nem tanulhatok. Ő tanított meg a betűkre.

1958-ban férjhezmentem. Férjem a Gördülőcsapágyműveknél esztergályos. Én betanított gépmunkás vagyok. Sokat küzdöttünk. Kettőnk keresetéből házat építettünk. Aztán a férjem megbetegedett, tüdőműtéten esett át. Messze laktunk a gyártól. De ott a férjemet nagyon szerették, és ő nem akarta elhagyni a munkahelyét. Inkább eladtuk a házunkat, s a pénzből újat építettünk, közelebb a gyárhoz.

Egyetlen gyermekünk van, fiú, nyolcéves. Amikor iskolába került, szomorított, hogy én majd nem tudok hozzászólni ahhoz, amit ő tanul. Jöttem volna hamarabb is, de szégyelltem. Nagyon aranyos anyósom van, ő mindig azt mondta: Ne szégyelld, hogy nem jártál iskolába, nem a te hibád. Kezdd el most a tanulást. A férjem szülei hat gyereket neveltek föl, de mind a hatot iskoláztatták, mindnek szakmát adtak a kezébe.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Seres Sándor

1957 NOV 19

aztán minden elment és elm
de te, de te vélem maradtál.

1021

Seres Sándor: Tanya.

lomkristály hazája — Anglia. an, s nevét azért kapta, mert százalék — az ólomtartalom. nnyebben csiszolható. Kétszáz- an díszített ólomkristály váza tkével.

erű és drága dísztárgy a kor- on ment át. Kevesebb és le- is méltó disze a modern la- tervezett ólomkristály egyik tható váza, és hamuzó.

százalékát, vagy még
többet.

HETFŐ: Zöldségleves,
cékla, szőlő.

KEDD: Májgombócleves,
posztafőzelék, rántott pár... —
ma.

SZERDA: Karfiolleves, marhafelsállal rakott makaróni, körte.

CSÜTÖRTÖK: Almaleves, burgonyás tésztában sült vagdalthús, tökfőzelék, alma.

PENTEK: Halászlé, túróscsusza tepertővel, tejföllel.

SZOMBAT: Tojásleves, sertéspörkölt galuskával, uborka.

VASARNAP: Becsinált leves csirkeaprólékból, töltött csirke, hasábburgonya, szilvabefőtt, homoktorta.

MARHAFELSÁLLAL RAKOTT MAKARÓNI. 25 deka, darabokra tördelt makarónit csontlében 20—25 percig főzünk, majd leszűrjük. 60 deka felsált, melyet a lében szintén kicsit megpároltunk kisujjnyi szeletekre vágunk. Vajjal jól kikent tűzálló tálba lerakunk egy réteg makarónit. Meghintjük reszelt sajttal, vajdarabkákat rakunk rá. Erre egy sor húsmetéltet rétegezünk. Sózzuk, borsozzuk, apróra vágott gombával meghintjük, majd ismét makaróni réteg következik, s ezt addig folytatjuk míg van anyagunk, felülre mindig makaróni marad. Tetejét megszórjuk reszelt sajttal és megöntözzük olvasztott vajjal. Sütőben, lassú tűznél jól átsütjük.

BURGONYÁS TÉSZTÁBAN SÜLT VAGDALTHÚS. 25 deka lisztet 4 középnagyságú héjában főtt és átpürt burgonyával, 2 egész tojással,

hogy nagy emberről nevezetes estén a békéről is beszélt, és ez nekünk mindennél fontosabb volt. Bennem egyetlen vágy élt: hazakerülni.

Az emberek ott olyan figyelemmel, bizalommal néztek Leninre, hogy fel kellett ismernem: akiben ennyire bíztak, abban én is bízhatok. — Barátaim — szóltam a társaimnak, amikor visszaérkeztünk a kórházba —, nézzétek, ha valaki segíthet rajtunk, hát az egyedül csak Lenin lehet.

Háromtagú bizottságot választottunk, hogy másnap elmegyünk Leninhez, és a hazajutásunkhoz kérjük a segítségét. Lakása közel esett a Szmolnijhoz, ma

ket.

Lenin odalépett hozzánk, barátságosan, keményen kezet szorított velünk, mi bemutatkoztunk. Leültetett bennünket, ő is közénk ült. Részletesen kikérdezett előző életünkről, hadifogságunkról, mostani helyzetünkről. Németül, oroszul vegyesen. A foglalkozásunk után is érdeklődött. Igen megörült, amikor meghallotta, hogy tanító vagyok. — Tanító? Magyar tanító? Igen sokra becsülöm a magyarokat. És igen szeretem a tanítókat, akik a néppel élnek, vele együtt szenvednek. Nekünk bolsevikoknak nagy szükségünk van a tanítók felvilágosító, segítő munkájára. Ha hazamen-

gonba zsúfolva el
haza. Hol halad
álltunk. Dünabu
nagy kiabálás,
vannak a ném
azok meg viss
minket, hogy me
fertőzve a komm
méktől. Mit te
vonatunkat
gyalog indultun
szaka a sínek n
cember volt, az
ről nem kell sokat beszélni, kegyetlenül fáztunk. Egy bakterház forma helyen próbáltunk valamit melegedni, amikor Petrográd felől egy szerelvény érkezett oda. Trockij békevonata volt. Elöl két marhavagon, aztán a mozdony, szenes kocsi, újabb szalon-

mindentől.

egy bűnöm nehezíti a
gukat: az egyetlen fiam
ugyanis pap lett. A gyerekek bizony érezték a felvételinél. De végül mégis csak sikerült nekik. Amikor ők meglátogatnak, kivirul körülöttünk minden.

Lejegyezte: **Süle Sándor**

KÖZNEVELÉS
1962 NOV 8
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-303

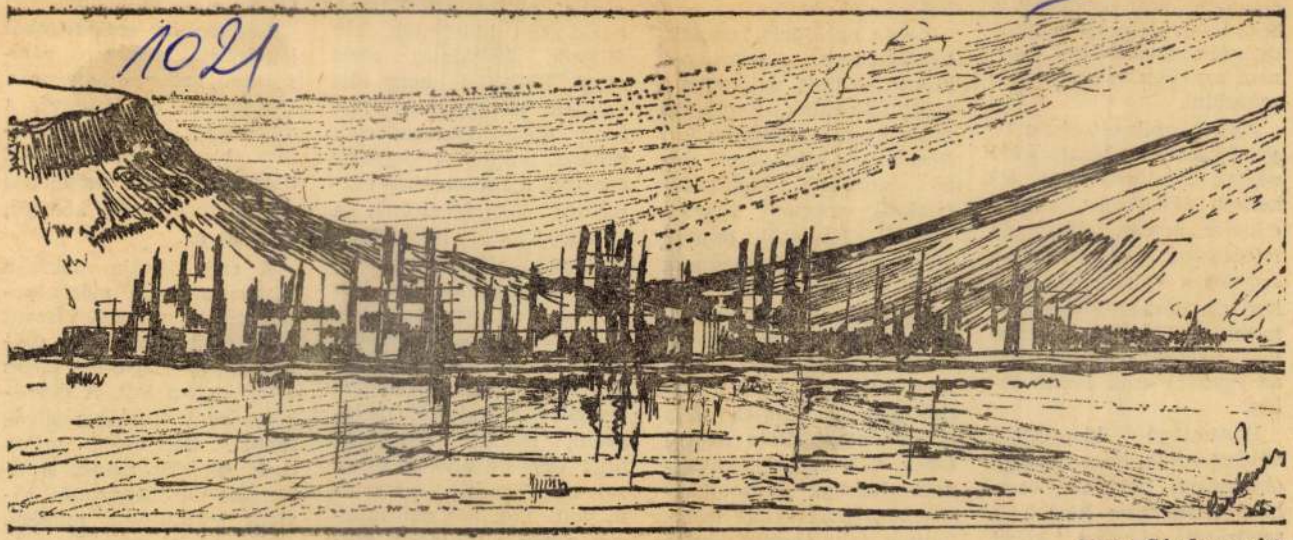

Seres Sándor rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1971 JAN. 17.

1021

Seress Sándor

Seress Sándor: Öreg fa

Személyi változásokat hagyott jóvá

a Bajai Járási és a Bajai Városi Taná

A Bajai Járási Tanács Végrehajtó Bizottsága tegnap délelőtt tartott ülésén személyi változásokról tárgyalt. Miután *dr. Gajdócsi István*, a járási tanács vb-elnöke és *dr. Nagy Károly* vb-elnökhelyettes lemondott tisztségéről, a végrehajtó bizottság ezt elfogadta. Egyidejűleg az elnöki tisztségbe tagjai közül *Bogár Janost*, a vb eddigi titkárát választotta meg, a vb-elnökhelyettesi teendők ellátásával pedig *dr. Orrha Istvánt*, a Felsőszentiváni Községi Tanács eddigi vb-elnökét bízta meg.

Ugyancsak tegnap délelőtt összeült a Bajai Járá-

vett dr. Kőrös Gáspár, megyei tanács vb-elnökh lyettese, aki bejelentett A megyei tanács vb-elnöl a városi tanács vb-elnök illetve vb-elnökhelyette teendőinek ellátásával — soron következő választás kig dr. Gajdócsi István illetve dr. Nagy Károly bízta meg. A végrehajt bizottság a bejelentést egy hangúlag és helyeslőle tudomásul vette, s együtt megtörtént Baja váro megbízott két új vezetőjé nek ünnepélyes beiktatás is.

P. I.

Jelentkezés a mű

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Seres Sándor rajza.

Az ep
tőanyagi
az elők
kezdődte
ünnepi
kívül sp
vetélked
amelyek
tők Szaks
gyei bizo
jus 31-én
— lebonyolításra kerülő versenyeken vesznek részt. A megyei első helyezettek június 8-án Budapesten, a Népligetben az országos sport- és kulturális vetélkedőn képviselik megyénk színeit.

Névadó

— négy főszereplővel

Négyes névadó ünnepséget rendezett tegnap délután a Kecskeméti Parkettagyár klubhelyiségében az üzem párt-, KISZ- és szakszervezeti bizottsága. Három kislány és egy kisfiú — Józsa Anikó, Tóth Ilonka, Tóth Timea és ifjú Antal Péter — voltak az ünnepi esemény „főszereplői", akiket az úttörők és a KISZ-isták köszöntöttek. A névadó ünnepség végén Nagy Antal, a gyár szbtitkára nyújtotta át a boldog szülőknek a kollektíva ajándékait.

i pról
a, Ká

Egy népro

Bosz
nincs

Bár nem hivatkoz
Kálmán králya, mégis
bizonygatta Maris néni
meretségünk kezdet
Nem hitt ő soha ilyes
ben, nem is figyelt oda,
mások beszéltek róla, e
sítgette, mikor faggatt

A népélet kutat
ugyanis örömmel je
fel — többek között —
boszorkányos, babonás
téneteket. Nem azért, h
a múlt sötét tudatlansá
háboroghasson, har
mert a régi hitvilág e n
maradt mozaikszemcsé
a tudomány módszere
rekonstruálni lehet az
világképet, hajdani kap
latokat, népek vánd
sát, és sok más olyan je

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE
1959 MÁJ 4

csös rándulásban az nem csattant: felfogta a hangot a súlyos kárpitozás.

Ezt szerette volna elmondani az embereknek, akkor,

Seres Sándor: Sikátor.

Seres Sándor

És bízunk
utóbbi két
podó ered
javát szol
nyei sorá
az egészsé
intézménve
hoz mélt
majd.

ve-
je-
jus
aki
je-
m-
em
szt
tá-

ne pénzem útiköltségre. Az amerikai állam megszabadít engem ettől a gondtól. Köszönöm előre is...

Lewis jóindulatúan nevetett.

— Furcsa, de igaza van. Tudja, nálunk a törvények és a szabályok nem mindig logikusak. Legtöbbször gondot okoznak az embernek, de akadnak esetek, amikor kifejezetten szerencsét jelentenek.

Lewis búcsúzóul a lelkemre kötötte, hogy legkésőbb hétfő reggel tíz óráig önként vonuljak be az Emigration Service fogdájába. Forster ugyanis már kilenc órakor bejelenti, hogy az óvadékot vissza kívánja. A pénz nagy úr, nagyobb, mint az ember szabadsága, és három órán belül fülön fognak, visznek a poloskák közé. Ezért sokkal tisztességesebb dolog, ha önként megyek...

Kezet fogtam az újságíróval, aki Ruthtól is megpróbált elbúcsúzni, de nem sikerült neki, mert a lány láthatatlanná vált. Csak a takaró alatt meg-megrázkódó emberforma mutatta, hogy mégis jelen van.

Az újságíró tapintatos ember volt, nem erőltette a dolgot. Elment.

Miután kívülről becsukta az ajtót, és én belülről bezártam, felhajtottam a takarót, hogy Ruth szemébe nézzek. Ruth sírt. Egész testét rázta a zokogás. Megjegyzem, így még talán szebb volt, mint amikor mosolygott.

Próbáltam vigasztalni. Először kevés sikerrel, de az új és új kísérletek végül is eredményt hoztak. Így vigasztaltam egész vasárnap, egészen hétfő reggelig. Nem dicsekvés képpen mondom, de a végén megvigasztalódott. Amikor hétfőn reggel ránkvirradt, szipogva bár, de mosolyogva így szólt:

— Darling, fáj, hogy elmész, de ilyen férfinak kár itt elkallódnia. Menj, cselekedj belátásod szerint, csak arra kérlek, hogy jussak eszedbe odahaza, a pusztán, amikor a csikósgörlöket öleled...

Ezt könnyű szívvel megígérhetem.

— És mihez kezdesz most? — kérdeztem kedvesen.

— Mihez kezdenék? — csodálkozott Ruth. — Visszamegyek a Hotel Clive-ba...

— Vissza? — emeltem fel a hangomat. — És Mr.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ALFÖLD
1967 OKT

HUNYADI ISTVÁN

Portré tükörből

Az arc feszült. Válaszra várna bentről
s a kopogásra törékeny nesz felel.
Mintha madárraj húzna, facsaró szél
forgóiból kitérve bukdos, villáz le-fel,
szélárnyékot keres csapódó áramok közt.
Az emelt áll husos, erőt mutatna,
de kettéosztott. Mély árok jelzi a
törést, két lendület közt fennakadva
az ernyedést, az ellenállás sürűbb közegében.
A lefelé görbült kegyetlen szájvonal
elszánt dacé, mely szenvedést torolna
s az alsó ajakív szegélyén enyhe lejtők
sávján a szikra lehullik ellobogva.
Széles tatár-orr, formátlan, aszimmetrikus.
Párnáin lomha bölcs nyujtózik ölelésre,
de pár rovás az orrnyereg tövén
kelepcét sejttet, a meddő, nyers gyönyör
kásás csömörét a tetőzés túlfelén.
A keskeny-résü csodálkozó tekintet
valamit számonkér, mi egyre késik,
mérné a vágy s megtett út szakadékát,
kifordult évek konok hullámverését.

Seres Sándor: linómetszete

Esti párbeszéd fiaimmal

Tovább a dombra vadsóskás kaptatón.
Az éveink-kihordó csillagok
fénylő szitakötőraj
az égbolt harmatos bozótjain.
Még emlékeznek ellobbant nyarakra:
végképp kiperegtek,
mint mákszemek vénülő rostán.
Ujjam magasba löktem:
„A Kassziopeia az ott!
A sistergő-vörös: az Aldebarán.
A sárgahaju keletebbre: Vizöntő.
A Herkules felé rohannak,
az óriás-csillag elnyeli mind."
„Mikor?" – faggattak ők.
„Azt nem tudom. Pár évmillió kell!"
Ugyanigy a nyugtalan beszélgetés apámmal
egy eltünt varázslatos este.
Apám halott
de ismétlődnek a párbeszédek!
Egyszer majd ők is megállnak a dombon
fiaikkal
és mondják az én szavaim
és fölmutatnak a nyugtalan égre!

RÓZSA ANDRÁS

Dalok a békességről

1

Ártatlan tiszta fényű nap
csecsemők bőre sugárzik
szép eső
jó eső
e fényzuhatag
boldog ki benne megázik

2

Zümmög a gép a gyár
hangok ütődnek a szélhez
mint karcsú
vitorlázórepülők
neki vágnak az égnek

3

Dömper dünnyög a kapaszkodón
kehel mint öreg lovacska
a tetőn
megáll
vidáman dorombol
kitújja magát egy pillanatra

Gravitáció

Nyílvesszők kisérik röptömet
tovább repülnöm nem lehet

nincs fa már és nincsen ág
csak kékség desztillált világ

a nap is messze messze van
a reménytelenség benne van

hiába jutnék bár közel
a szárnyamat égeti el

a föld a föld még befogad
átélem zuhanásomat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1991 FEB 7

1091 Seres Sándor

Seres Sándor: Asszonyok

olgálatból jeles...

rencsés Ferenc és Boross Gyula előre szegezett fegyverrel, lassan lépkedett a cél felé, amikor 200 méterre előttük három csípőalak bukkant fel. A kényelmes mozgást, gyors cselekvés váltotta fel. A fiúk féltérdre ereszkedtek, s szinte abban a pillanatban dörögni kezdtek a géppisztolyok. A három csípőalak pörögve eltűnt a domb mögött.

három kiváló lövő.

— Kiváló! — lelkendezett Buder László törzsőrmester, akinek határőreire nemsokára nagy és tiszteletteljes feladat vár. Az újoncvizsga sikeres letétele után az őrsökön teljesítenek majd szolgálatot. Ők váltják le azokat a határőröket, akiknek lejárt a szolgálati idejük.

— Elégedett vagyok az újoncokkal, ugyanis az alegység, amelynek parancsnoka vagyok, a nehéz lövészeten kiváló eredményt ért el...

Az újoncvizsga — különösen a határszolgálatot ellátó fiataloknál —, azonban más követelményeket is támaszt. Ismerniök kell a nyomolvasást, az igazoltatást, a figyelést, az elfogás különböző módozatait. A lőtértől néhány száz méterre ezekről, valamint az önállóságról, a helyzetfelismerési készségükről adtak számot Vígh Gyula és Vőneki László határőrök. A bevonulás óta eltelt idő nem volt hiábavaló, hiszen mindketten ötösre vizsgáztak határszolgálatból. A két fiúnak — a Csepeli Csőgyár lakatosának és a szegedi szálloda portásának — nemcsak fiatalos lelkesedése, de megfontolt véleménye is volt erről a

ágyott...

jelenti, hogy pénzt kap,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Seres Sándor

Szent palotád szép, zászlós tornyait!

Részletek a szerző Távlatot adj, Világ! című versciklusából.

Seres Sándor: Munkában.

dalmak elviselésehez s
séges ellenállóképes
A sebészet fejlődése a
ban az idősebb em
ken végzett műtétek
letén új lehetőségeke
remtett.

Ilyen lehetőség pé
az antibiotikumokkal dol-
gozó

tervszerű fertőzés-elhárítás,

az ún. antikoalugánsokkal végzett trombózis- és embóliamegelőzés, a sokk leküzdésére idejében alkalmazott vér- és plazmaátömlesztés, s nem utolsósorban az altatás technikájának nagyfokú fejlettsége. Mindezek — ha szükséges — együttes alkalmazása olyan betegeknél is lehetővé teszi a műtéti beavatkozást, akik már kilencedik évtizedüket tapossák. Az öreg ember tehát nincs már „halálra ítélve" csak azért, mert a sebészet nem tud úgy segíteni rajta, mint a fiatalokon.

A sebészetnek az öregkori betegségek gyógyászatában mutatkozó haladása volt a témája a nemrégiben Freiburgban megtartott nemzetközi szimpozionnak, amelyen Nissen bázeli professzor érdekes referátumot tartott idős betegein szerzett gazdag tapasztalatairól. Hangsúlyozta azt a különbséget, amely a gondosan előkészített beavatkozás és a szükségből gyorsan elvégzett műtét között fennáll. Egészen természetes, hogy az utóbbi csoportba tartozó műtétek — különösen, ha későn is végzik el —, az idős betegeknél lényegesen kedvezőtlenebb eredménnyel járnak, mint a fiatalabb korosztályoknál.

A körültekintéssel és gondosan előkészített öregkori műtétek kimenetele viszont meglepően jó. Nissen professzor 125 olyan betegről számolt be, akiket vastag- vagy vékonybélrákjuk miatt ope-

mormütétesek halandóságában nincs különbség idősek és fiatalok között. Még a teljes gyomoreltávolítást is viszonylag jól viselte el az a hat 70 éven felüli beteg, akinél ennek a műtétnek az elvégzése szükséges volt. A vese- és hólyagműtéteknél hasonlóan kedvező a műtétek kimenetele, sőt még agyműtéteknél, mellkasi és verőereken végzett beavatkozásoknál is figyelemre méltóak az eredmények.

Vannak természetesen problémák is. Nagyon fontos a műtét előtt megfelelő

lélektani előkészítés,

hiszen a legjobb technikai segédlettel végrehajtott műtét és az utána következő kezelés is, csak akkor lehet valóban eredményes, ha a betegben megvan a hajlandóság az orvossal való „együttműködésre". Az öregkorral járó pszichikai változások e tekintetben elég súlyos akadályokat jelenthetnek. Nagyon sok függ a beteg általános testi és szellemi állapotától. Akinek a vérkeringése és légzőszerve jó állapotban van, érthető módon kedvezőbb esélyekkel indul a műtétnek, mint aki már minden testi aktivitást elveszített. Ennek az utókezelés szempontjából is nagy jelentősége van. Ezért hangsúlyozta a professzor, hogy az idős operáltaknak lehetőleg mielőbb vissza kell kerülniük megszokott otthoni környezetükbe.

Az orvostudomány fejlődése tehát konkrét segítséget, életük meghosszabbítását is nyújtja az öregeknek.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1993 SZEP – 1.

1021

Seress Sándor linóleummetszete.

Seress Sándor

Egy lépést se előbbre!

Egyet azonban sohasem tévesszünk szem elől. Bár-

to- és tisztítószerek megfosztják a kéz bőrét a szükséges védő zsírköpenyétől, azaz zsírtalanítják, víztelenítik, szárazzá teszik a bőrt. A kiszáradt bőr berepedezik, kipat-

mart területet fel lit
vízhez adott egy kávéska
nálnyi szódabikarbóna
oldattal leöblítik.

Nagyon vigyázzunk
folttisztító anyagokka
is.

Ezekben ártalmas szén-
tetrachlorid, trichlor-aet-
hylén, esetleg benzol, to-
luol van és ezek már a vörös vérsejteket is károsítják. Ezeket csak jól szellőztethető helyen szabad tárolni, használni és a velük való foglalatoskodás után gondosan kell kezet mosni. A rozsdafolteltávolító szerek is mérgek. Használatuk után a gondos kézmosás itt sem mellőzhető.

A házi féregirtó szerek között egyre több az olyan — csak az ízeltlábúakra

kutatói
azon mesterkednek, hogy minél több olyan anyagot adjanak a háztartásoknak, amelyek hatásosak, de mérgező erejük minél kisebb legyen. Sajnos, ez nem minden esetben sikerül és tudomásul kell venni, hogy a vegyszerek nem ártalmatlanok, káros hatásukat csak úgy tudjuk megelőzni, ha a lehető legpontosabban megtartjuk a csomagon levő használati utasításokat.

Dr. Buga László

, párolt rizssel, uborkasaláta.
t tarhonyával, madártej.
tejfölös rostélyos galuskával,

lés szerint tejföllel leöntjük, kissé sülni hagyjuk, galuskával tálaljuk.

PÁROLT HÁTSZIN GOMBÁVAL. Tisztított hátszínt megtüzdelünk füstölt szalonnával, megsózzuk és sütőben kevés zsírban mindkét oldalán hirtelen átsütjük. Karikára vágott két sárgarépát, egy fej vöröshagymát, egy petrezselyemgyökeret, 2—3 érett paradicsomot 2 kanál liszttel leszórva kissé megpirítunk, levessel vagy vízzel felereszt-jük, egy pohár fehér bort öntünk hozzá és fedő alatt puhára pároljuk. Ha a hús megpuhult, a mártást átszűrjük. Tíz deka champignon gombát szeletekre vágunk, kis zöldpetrezselyemmel vajon puhára párolunk, majd a mártásba teszünk 1—2 kanál tejfölt, vagy tejet. A húst vékony szeletekre vágjuk és a mártást ráöntjük. Makarónival tálaljuk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ALFÖLD
Seres Sándor
1967 NOV

1021

Seres Sándor linómetszete

Minaent mutatva és emelve
ahogy a váll és a marok
ez vagy és csak ezt adhatod
mint a hajnal s a naplemente

Foggal s körömmel csak a nagy
álmokat várva és mutatva
országútra és gyalogútra
csalva a látomásokat

Megélted átélted az élet
ezt adta ez tellett belőled
a szívedet az agyvelődet
elnyűtted mégis szép az élet

II.

Valami mélységből, ahonnan
kidobott engem is az örvény,
testemben nehéz árkokat
ásott az ösztön és a törvény.

Tudtam, hogy elköteleztettem
ezzel a nehéz származással,
épp úgy, mint, hogy jobbat ne mondjak:
a barázda az illatával.

Igen, engem is ez a mélység
hozzáláncolt ahhoz a télhez,
a fát kapcsolja így az ősi
szimat a sivalkodó szélhez.

Szoritanom kellett nem egyszer
szikár ökleimet a számhoz,

S mos
véget

III.

Mert
én is
Nagy
a pir

Mindenre emlékszem. És csak ez segit,
ez a szövetség, ez a védelem.
Finom rajzolatú emlékek ragyognak
a lekaszált réteken.

Fullasztó sarjú-illatokat habzsolok,
bennem is kétszereződik az őrség,
aki anyaként szereti a forradalmat,
megtanulja, hogy mi a felelősség.

Állni, mintha célzókészülék
fonálkeresztjére feszítve állnál,
úgy kell itt élned! Közös örömben,
néha meg úgy érzed: árván!

De akkor is itt élsz. Lehetsz a legszélső
fa, amelyet tördel a felszél.
Anyaként szereted a forradalmat,
véle örökre összekötődtél.

Vágyad és álmod megmerítetted
a mindenség kútjában, és te megérted
az országutak és az ég végtelen terein
a jövendő felé menetelő emberiséget!

Az új nyugdíjrendszer alapelvei a bérből élőkével azonosak. Hiszen a nyugdíj összege a közös gazdaságban végzett munka utáni jövedelemhez és a nyugdíjévekhez igazodik. Vagyis: magasabb összegű nyugdíjat biztosít azoknak, akik több és jobb munkát végeztek. Tíz nyugdíjév után az öregségi nyugdíj összege a havi átlagjövedelem 33 százaléka. 10—25-ig terjedő nyugdíjév esetén a nyugdíjösszeg minden újabb év után a havi átlagjövedelem 2—2 százalékával emelkedik, 25 év után pedig 1—1 százalékkal.

A tsz-tagok nyugdíjbiztosítása 1958 januárjában, a új termelőszövetkezeti nyugdíjtörvény pedig 1967. január 1-én lépett életbe. A megyében 1967-ben a tsz-tagság átlagos életkora 54 év volt. Ez pedig egyúttal azt is jelenti, hogy a tsz-ek tagjai közül egyre többen megszerezték, illetve megszerzik a 10 nyugdíjévet, az igényjogosultságot a nyugdíj folyósítására. Érdemes tehát elemezni, hogy az említett párthatározat gyakorlati megradékosok száma, az évi járadékösszeg pedig megközelíti a 118,6 millió forintot.

Így élt testet a párthatározat

Külön fejezetet érdemelne az a körültekintő gondosság, ahogyan a társadalombiztosítási megyei igazgatóság és bajai kirendeltsége a jogos nyugdíjigények mielőbbi megállapítása, az igénylők ellátatlansági idejének csökkentése érdekében tevékenykedik, a szakszervezetek segítségére támaszkodva. Hadd érzékeltessük ezt csupán utalásszerűen.

A szakszervezetek megyénk 106 üzemében, vállalatánál, intézményénél szervezték meg a nyugdíj albizottságot. Közreműködésük nyomán az átlagos elintézési idő a teljesíthető igények 50 százalékánál 18 napra csökkent, szemben az előkészítés nélküli igényekkel, melyeknél 24 nap az ügyintézési idő. 1960-ban az előkészített nyugdíjügyek intézési ideje 27 nap, az előmegye kereskedelmének elmúlt évi tevékenységét és idei feladatait. A vita alapján készül előterjesztés a megyei tanács végrehajtó

epp
ahogy
ztulá-

ülése
ó bi-
jlesz-

tésével kapcsolatos jelentést hallgatta meg, majd látogatást tett a Szerszám és Gépelem Gyár kecskeméti gyárának új üzemében.

Ruhaújdonságok

Kétszázféle új termék készítésével kezdte az új esztendőt a Békéscsabai Kötöttárugyár. Az újdonságok jó része nyári holmi. Van köztük olcsó csipkemintás cérnablúz, ragasztott, női kosztüm és színes polóing. A textil strandcikkeket a nyáron a frottír uralja majd. Többek között szegélydíszes ruhák, kalappal kiegészített komplék készülnek belőle. A gyár termékei a hazai piacon kívül sok európai, afrikai és ázsiai országban kerülnek forgalomba. Az idén először Kanadába is szállítanak kötött holmit.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970 JAN 7
PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021

Seres Sándor: Félegyházi utca.

Seres Sándor

től vett
teherau
dulhato
Ezt az
ták a
testvér
Hungai
egy Sk
teheral
mármi

95 ezerért, de ez úgy [illegible] rült, hogy két ottani személyt: M. Szabó Jánost és Álló Istvánt 20 ezer forinttal „megkentek". Persze Gruber csak vállalkozó volt, ő nem vezette az autót. Erre a munkára Pitik József Akasztó, Bem utca 18. szám alatti lakos alkalmi munkást vette fel. Nos, 1970. november 25-től 1971. március 8-ig a Gruber-féle akcióval 198 ezer kozóknak [illegible] gázolajat adott el literenként egy forintért, a bócsai tsz tulajdonából. Több ezer literről van szó a vádiratban.

A pénzszomjas vállalkozóknak azonban bealkonyodott. A Kiskőrösi Járásbíróság hamarosan megkezdi a tárgyalást. Az ítélet ismertetésére majd visszatérünk.

Gál Sándor

Seres Sándor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRHETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1971 AUG 15

1021

Seres Sándor: Asszonyok

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1971 SEP 19

1021

SERES SÁNDOR

Seres Sándor: Fa

úljelent

Az
3500 t
dájába
ezer „
napokt
ren a
helyét
tes szá
óvodák
ságról
családol
ahol m
zik és
családtag, aki a gyermeket
otthon elláthatná. A mos-
tani összlétszám megközе-
líti az óvodás korú népes-
ség 60 százalékát.

A legifjabb óvodások a
következő napokban, he-
tekben a gyermekközös-
ségekben kialakult szoká-
sokkal, élet- és munka-
renddel ismerkednek, ter-
mészetesen játékos formá-
ban. Az 1971—72-es óvodai
évadban — a művelődés-
ügyi miniszter utasítása ér-
telmében — megkezdik
az óvodák számára készült
új nevelési program bева-
zetését, amely korcsopor-

korábbi évtizedek nyomo-
rúságos viszonyainak kö-
vetkezménye. Ám az idő-
sebb kivándoroltakat a
szülőföld meghitt csöndje,
békességes varázsa sorra-
rendre visszacsalja, s meg-
takarított pénzükön nagyon
csinos, villaszerű emeletes
családi házakat építenek.

Szkopje, a főváros, nem-
csak feltámadt romjaiból,
de valósággal új életre
kelt. Lakosainak száma a
földrengés idején 250 ezer
volt, — jelenleg már száz-
ezerrel lakják többen. A
városkép elárulja: a leg-
modernebb urbanisztikai
elveket érvényesítik.
Egyébként arra vonatkozó-
an, hogy a modern épüle-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Seres Sándor

PETŐFI NÉPE
1965 MÁJ 30.

1021

Seres Sándor: Olvasó nő.

ÁZNAK A TANYÁK

Áznak a tanyák. Kétszázéves
nádereszről csurog a víz.
A szél csak korhadt bütyköt érez
a táj tapintásában is.
Mire a rossz homokba pottyan,
az eső megrozsdásodik.
Nem fénylik itt a lét. Fagyottan
szállong a szilvás lombokig.

Néhány szőlősor itt az álom.
Izzadtság-fürtök csüngenek.
Kapavágásnyi sors — a számon
ízed már megkeseredett.
Táskás, új nemzedéked reggel
hét kilométert bandukol,
s olvassa kialvatlan szemmel:
az égbe űrhajó hatol.

Végenincs vágyak kanyarognak
dübörgő városok felé —
a dűlőúttal elsáncolt had

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 ÁPR 19

Köznevelés

Seres Sándor

1021

Seres Sándor rajza

9

nyeiket azóta is nyomon követjük.

A-típusú 1. osztályunk működik második éve Szegeden. Szervezeti formája megegyezik a budapesti korrekciós osztályokkal: önálló kis létszámú osztály, 12—15 tanulóval, kiváló tanító vezetésével. A tanulók *egy évi* intenzív fejlesztés után körzeti iskolákban folytatják tanulmányaikat, de mind tanulmányi, mind általános pszichológiai fejlődésüket továbbra is nyomon követjük.

B-típusú 1. osztályunk harmadik éve, 2. osztályunk pedig második éve működik Karcagon. Ezekbe az osztályokba is csupa iskolaéretlen tanulót iskolázunk be, létszámuk szintén 12—15 között mozog. A tanulók terveink szerint a 4. osztályig kis létszámú keretben tanulnak, közben a lemaradó vagy

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 ÁPR 16
PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Seres Sándor

1021

Seres Sándor grafikája

A sza
gazdálkodása

A szakszervezet tagjainak száma több mint 185 000. A szervezettség meghaladja a 96 százalékot, a tagság 97 százaléka pontosan fizeti tagdíját. Az elmúlt esztendő gazdasági beszámolójának összesített adatai szerint *tagságunk az 1973. évben 42 019 000 forint tagdíjat fizetett.* A költségvetésben megtervezett éves tagdíjbevételi tervet bizottságaink *egy százalékkal túlteljesítették.* Különösképpen Csongrád, Hajdú, Nógrád, Szolnok és Vas megyében növekedett a tagdíjbevétel, valamint az orosházi, a váci járásban, Kiskunfélegyházán, Sátoraljaújhelyen, Szolnokon és a VII. kerületben volt számottevő az emelkedés. A szervezettség feltűnően alacsony Kiskörösön, a balassagyarmati járásban, Kunszentmártonban és a törökszentmiklósi járásban. A közelgő tagkönyvcsere jó lehetőséget kínál az elmaradások megszüntetésére.

A bizottságok *egyéb bevételei* is számottevőek voltak. Az alapszervezetek több mint 5 millió forint bevételre tettek szert részben az *Eötvös-alapi felajánlásokból*, részben a munkáltatói hozzájárulásokból. A központnál az egyéb bevételek közül a kiadványokból befolyt összegek, valamint a Pedagógusok Lapja bevételei a tervezetthez viszonyítva a vártnál szintén kedvezőbbek.

ti családos üdülő bővítése is.

A *kulturális kiadások* mintegy 10 százalékkal növekedtek. Könyvtárfejlesztésre a legtöbbet áldozott Baranya, Borsod és Hajdú megye. Állami és szakmai ünnepekre 400 000, a nőnapi megemlékezésre, az anyák napjára 800 000, a a gyermeknapra és a fenyőünnepre 600 000 forintot költöttek bizottságaink.

A pedagógusok *sporttevékenységének* támogatására fordított összegek az utóbbi években alig változtak. Erre a célra elsősorban Borsod és Győr megyében szántak nagyobb összegeket.

Növekedtek az év folyamán a *szervezési jellegű kiadások*. Többet költöttünk a szakszervezeti tisztségviselők felkészítésére, oktatására, továbbképzésére, mindenekelőtt azért, hogy a növekvő feladataikat nagyobb hozzáértéssel végezhessék. A tájékoztató füzetek előállítására és terjesztésére fordított összegek nemcsak a helyi bizottságok, hanem a központ kiadásait is jelentősen növelték.

A gazdálkodás eredményeként az alapszervezetek pénzkészlete az elmúlt évben csaknem 2 millió forinttal emelkedett, és ma már meghaladja a 11 millió forintot. A *megyei bizottságok* üdültetési programjaikhoz újabb jelentős központi kölcsönöket kaptak. A kölcsönök összege jelenleg

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

1973 SEP 7

Seres Sándor
1021

Seres Sándor rajza

…k erősítése. A
Intéző Bizott-
kapcsolatosan
Állásfoglalását
iskolai KISZ-
ek feladataira
tásban biztosí-
t és kötelezett-
esítésében cím-
nit eljuttattak
nyi KISZ-veze-
megbeszélték
nyári KISZ-ve-
táborokban.
foglalás tartal-
a középiskolai
s kivonatát is:
ogokról és kö-
ről, a tanuló-
és az ifjúsági
kapcsolatáról,
vezetés, a tan-
s a KISZ kap-
, a házirend-

Országos Központ

a Szolnok MT
ségügyi Osztályá
ségnevelési Csop

a Szolnok MT
lődési Osztálya

a szolnoki
Múzeum

ORSZÁGOS FOGÁSZATI GYERMEKRAJZ PÁLYÁZATOT

hirdet a fogápolás és szájhigiéne előmozdítása céljából.

A pályázat témái:

1. Helyes fogápolás
2. Fogak ellenségei és barátai
3. A jó fogkefe, korszerű fogkrémek
4. A rágás szerepe
5. Iskolafogászati rendelőben
6. Szabadon választott téma fogápolási kérdésekről

… október 15.

Cím: Szolnok megyei Egészségnevelési Csoport 5000. Szolnok, Ady Endre u. 117/b., telefon: 11-841.

A beküldött rajzokat Budapesten, az Egészségügyi Felvilágosítási Központ által felkért zsüri fogja elbírálni. A legjobban sikerült pályaművekből a szolnoki Damjanich Múzeumban kiállítást rendezünk.

A helyezetteknek a kiállítás megnyitóján értékes jutalmakat adunk át.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 FEB '8

PEDAGÓGUSOK LAPJA

I Seres Sándor

1021

Seres Sándor: Pincék

A mind
és a ped

Napjainkban
ciódömpingről
érvényes-e ez
pedagógiai iro
Az Országos
tár és Múzeum
lentékeny erőfeszítéseket tesz,
hogy kiadványaival, kiadványso-
rozataival könnyítse a tájékozó-
dást a hazai és a külföldi peda-
gógiai irodalomban. Az iskolák-
hoz ez a tájékoztatás 1971 óta
egységes kiadványsorozatban ke-
rül el! A *Magyar Pedagógiai In-
formáció* és a *Külföldi Pedago-
giai Információ* évi tizenkét

miért nem népszerű a szakiroda
lom. A legtöbb pedagógus a gya
korlati, napi problémákban vá
segítséget a szakirodalomtól,
ezt közvetlen nem kapja me
Ezért tartják a szakirodalm
használhatatlan elméletieskedé
nek, amelynek nincs gyakorla
haszna, s vallják róla, hogy oly
nok írták, akik íróasztalnál

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Seres Sándor

1975 OKT 20

Seres Sándor: Tanya

korosztály
ni, csak
volt a ti
rette a h
kötötte, h
írjunk ne

— Mind
a bácsi! B
risznyájáb
ülsz ren
mondja,
várakozó bizalommal néz rám a feketekendős, feketeruhás nénike a villamoson.

A tekintetekből lá-
tom, hole kell éinem

szavait.

— Bálintka, a következőnél kell leszállni?

Városszerte figye-

státusszimbólu
gyen a házn
fekete ruhás,
kendős nag
Ha nem le
kellene talál

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 MÁR 20.

Seres Sándor

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

1021

Seres Sándor: Csendélet

Szoro

AZ ISKOL
az elmúlt két
változásai iger
ban keltettek
hető feszültség
szerre bővült
sokasodtak a
Egyik napr
rült sutba a
módszertani f
akadályozó i
paragrafus.
szabadabb légkörű iskola eg
ben *nagyobb követelményeket* támaszt a pedagógussal szemben. Méltán remélhettünk hát *több és jobb munkánk alapján igazabb megbecsülést*. De mi a helyzet? Mint az a Pedagógusok Lapja februári számából is kiderül (Morvay István cikkéből), a pedagógusok bérének évi 3 százalékos emelése a legtöbb helyen csak írott malaszt.

Minap nyugdíjazásra készülő kolléganőmmel utaztam. Szomorúan említette harmincöt dolgos tanári évét, amit 2900 forint alapfizetéssel honorál iskolája. Nézve őt, magamat is sajnáltam. Vajon kevesebb

nem is tartják ezt a munkát feszesnek. Igaz, hogy pl. a számtanban az óra végén menten kiderül, megtanulta-e az egyszeregyet minden nebuló. Egy-egy jól sikerült kirándulás, színházi este, klubfoglalkozás pedig csak hosszú távon, nehezen kitapintható apró mozzanatokban mutatja meg hasznát. *De megmutatja*, s ezt ma a pedagógiához vajmi keveset értők sem vitatják.

ELGONDOLKODTATÓ az is, hogy a múlthoz képest a kötelező óraszám még így is 1—2—3 órával több, a túlórák

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 OKT 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Seres Sándor

A horgász 1021

Seres Sándor grafikája

jogos vagy
ről. Egy t
legtöbb tan
lehet a ped
Az így k
szárnyakat
nak, aki
ível pályaf
A mélye
készteti a
hogy otthag
lágát teste
nőttoktatóv
kül, hogy
na. Megsz
problémával küzdő emberek, és a segítség, amit adni tudnak, az igazi jutalmuk, de emellett meg kell kapniuk, az eddiginél nagyobb anyagi és erkölcsi megbecsülést is. *Több elismerést érdemelnek, már csak azért is, mert sok ilyen pedagógusra van szükség a felnőttoktatásban.*

Báténé Pálfi Irén

tantervvel vezettünk be. A pedagógusképzés tartalma tehát a kor, illetve a társadalom igényei szerint fejlődik, tartalmában és módszereiben egyaránt korszerűbb lesz, megközelítve azt a célt, hogy olyan pedagógusokat kell képeznünk, amilyenekre az iskoláknak szükségük van.

Miklósvári Sándor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 JAN 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Seres Sándor

102

TÉLI FALU

Seres Sándor metszete

kusan, lé
előre a le
formtörek
zását. Az
lyek min
az oktatás
vezett fej
megfogalm
gusok Jog
ségeinek
ához k
utasítás n
dődtek. E
tum magában foglalja mind-
azokat az előírásokat, amelyek
az oktató-nevelői munka és a
pedagógus, illetve az iskola és
a pedagógus viszonyát jogilag
is meghatározzák. A benne
megfogalmazott elveket mél-
tán lehet az új reformtörek-
vések alapjának tekinteni, hi-
szen ezeknek az elveknek
alapján dolgozták ki a leg-
újabb tantervi és modellrefor-
mokat.

Az új modellkísérlet

Konkrét tervek

A vitában felszólaló J. K
berski oktatás- és nevelésü
miniszter a közoktatás f
lesztésének három nagyon
nyeges mozzanatára hívta
a figyelmet: a színvonalen
lés érdekében a munka pon
megszervezésére; a falusi
városi iskolák közötti szín
nalkülönbség fokozatos m
szüntetésére; a működő te
erők tudásának, képzettsé
nek emelésére. A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Seres Sándor

1021

Seres Sándor: Fűzfák

..., tanító...

mindannyian, igaz, hozzábiggyesztve az alsó és felső tagozati jelzőt. Csak visszahoztuk a kirekesztettnek vélt megkülönböztetést. Csakhogy — amint láttuk — a nevelő is olyan „szakkifejezés", mint a tanár és tanító, de ha a jelzett értelemben általános fogalommá is tennők, akkor sem férne bele minden tanár, illetve nem érezné magát beletartozónak.

Mert ki a tanár? Az olyan személy, aki az általános iskola felső tagozatá-

Jó légkört! De hogyan?

Az utóbbi időben sorra születtek az iskolai légkör problémáival foglalkozó cikkek, tanulmányok, elbeszélések. A szerzők szinte egybehangzó véleménye, hogy a tanári szobák — az iskolák — légköre ma még gyakran nyomasztóan fülledt, szürkítően poros vagy viharosan ideges.

Az őszintén és „hangulatosan" megfestett kép valódiságát gyakorló pedagógusok is igazolják, olyanok, akik saját iskolájuk problémáira ismernek rá a különféle írásokban. Kétségtelen, hogy a hibák ba-

sérelmet. Ezért feltétlenül „külső szakemberrel" érdemes végeztetni. A nevelőket a szociometriai rajzon számok jelölik, mindenki csupán saját számát ismerheti.

A szociometriai rajz így is megmutatja, hogy a tantestületi közösség egységes vagy tagolt, vannak-e csoportok, zárt klikkek, elszigetelt páros kapcsolatok stb. Kirajzolódik, hogy hány egyén játszik jelentős szerepet, vagyis hányan vannak „sztárhelyzetben", illetve hányan szorultak „peremhelyzetbe", magányosan. Az ismá-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 APR 28

Petőfi Népe

Seres Sándor

1021

ragyogást gyűjtsek körmöm
alá, szemem mögé.

● **Seres Sándor: Csendélet.**

A KECSKEMÉTI Városgazdálkodási Vállalat Kártevőirtó Részlege felvételt hirdet: fertőtlenítő szakmunkások és segédmunkások részére. Bérezés: kollektív szerződés szerint. Jelentkezni lehet munkanapokon 8 órától 15 óráig a kártevőirtó részleg vezetőjénél. Kecskemét, Műkert 9. Forgalmi engedéllyel és gépjárművel rendelkezők előnyben! 824

NAPPALI portást, éjjellőrt, lakatos szakmunkást, betanított segédmunkást, segédmunkást, továbbá raktározási munkakörbe férfi munkaerőt felveszünk. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet az Autó- és Gépjavító Ipari Szövetkezet telephelyén, Kecskemét, Külső-Szegedi út 1. sz. alatt 7—9 óra között. 837

A BAJAI Kismotor és Gépgyár azonnali belépéssel felvesz férfi és női munkaerőket esztergályos, marós, fúrós, lakatos, fémcsiszoló szakmába. Új munkaerők betanítását is vállaljuk. Jelentkezni lehet: a gyár Szegedi úti központjában 262

fémmunkás

FÉMMUNKÁS Vállalat Kecskeméti Gyára felvételt hirdet azonnali belépéssel kompresszor kezelői munkakörbe. Bérezés megegyezés szerint. Jelentkezés és bővebb felvilágosítás a gyár munkaügyi osztályán, Kecskemét, Izsáki út 2—6. 1928

FÉRFI és női betanított és segédmunkásokat, valamint takarítónőt felveszünk. Petőfi Nyomda, Kecskemét, Külső-Szegedi út 6. 814

FELVESZÜNK változó munkahelyre kotrómestereket DT—54 erőgépvezető

Olcsó, célravezető, eredményes!

KECSKEMÉTI munkahelyre AKO—25-ös olajtüzelésű gőzkazán kezeléséhez keresünk megfelelő (nagynyomású) bizonyítvánnyal, illetve oklevéllel rendelkező kazánfűtőt azonnali belépéssel. Jelentkezés: Közúti Építő Vállalat géptelepe. Kecskemét, Szolnoki út 11. 1752

TAURUS Abroncsgyár felvesz háromműszakos munkára 18. életévét betöltött szakmánélküli férfi, női dolgozókat. Étkezést, vidékiek részére szállást biztosítunk. Útiköltséget térítünk. Kereseti lehetőség munkakörtől függően. Jelentkezés a munkaügyi főosztályon, Budapest, VIII., Kerepesi út 17. Keleti pályaudvar mellett. 732

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 JÁN 4

Petőfi Népe

Seres Sándor

1021

● **Seres Sándor metszete.**

csapat a bajnokság egyik legjobban úszó gárdája, és ez sokat jelent. Németh személyében remek kapusa van és Nagysolymosi Tamás gólerős csatár. Rá már a fővárosi szakemberek is felfigyeltek mert sokoldalú center. Mindkét kézzel tud lőnni. 44 gólt ért el. Itt is sok még a tanulni- és tapasztalnivaló. Az emberelőnyök felét nem tudták kihasználni és a büntetőket sem lőtték be. Az úttörőknél Simon Balázs volt a legjobb mezőnyjátékos.

Tervek, célok . . .

— Az 1973-ban elért eredményeket nem lesz könnyű megtartani, pedig mi ennél is többet szeretnénk. 1974-ben már három csapatunk is vízbe száll. A felnőttek mellett a tavalyi úttörők most a serdülőként indulnak, s helyüket újabb fiatal gárda foglalja majd el. A gyors fejlődésnek, sajnos, van egy akadálya, a pályahiány. Csak kevés edzésidőt kapunk, sőt a jelzések szerint 1974-ben még ez is csökken. Edzőproblémánk is van. Magó Gábor, az úszók edzője, s az év második felében már nem tudott a vízilabdára időt szakítani. Az első csapatnak most Mészáros János, a fiataloknak Bory István az edzője. A harmadik csapatnak viszont még nincs szakvezetője, de ez is megoldható. Január 12-től ismét a BSE Kupában veszünk részt. Április 3—4-én Kecskeméten lesz a Dobó István Kupa vízilabdatorna, s ezen 4 NB I-es csapat is részt vesz. Szeretnénk a kecskeméti szurkolókkal ismét megkedveltetni a vízilabdát, hiszen izgalomban, érdekességben itt sincs hiány és szeretnénk bebizonyítani, hogy hamarosan színvonalban sem maradunk le. A bajnokság is érdekesebb lesz, hiszen több csapat indul. Egyszer majdcsak sikerül nekünk is a feljutás.

A nagyszabású vetélkedőn 6 női és 5 férficsapat vesz részt. Ez a szám a tervezettnél valamivel kevesebb.

— A saját hibánkon kívül egy kicsit elkéstünk a szervezéssel — mondta *Czagány Károly*, a K. Építők férficsapatának edzője, a szervező bizottság tagja. — Nehezen tudtuk csak összeegyeztetni az időpontokat a kosárlabda-szövetség által rendezendő *Dánffy Antal* Kupa versennyel, de végül sikerült. Az első fordulót most, január 6-án, a másodikat január 13-án rendezzük. A befejező forduló pedig február 3-án lesz. Egy-egy forduló 8—9 mérkőzésből áll, s reggel 9 órától általában 17—18 óráig tartanak a mérkőzések.

Az első Aranyhomok Kupa mérkőzéssorozat, ettől függetlenül színvonalas sporteseménynek ígérkezik, hiszen a férfiaknál 2 NB I B-s csapat mellett 3 NB II-es, a nőknél ugyancsak 2 NB I-s együttes és 4 NB II-es csapat vesz részt.

— Név szerint kik az indulók?

— Férfiaknál a Békéscsabai Előre Spartacus a Szegedi Volán a Békéscsabai Vízmű a Lajosmizsei Vízgép és a Kecskeméti Építők lép pályára. A nőknél a Martfű és a Békéscsabai Előre Spartacus NB I B-s csapatai mellett a Békéscsabai Konzerv a Szarvasi Főiskolai Spartacus a Hódmezővásárhelyi Spartacus és a Kecskeméti TE csapata szerepel.

Vasárnap reggel fél 9 órakor lesz az ünnepélyes megnyitó, *Martfű*—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JAN 15
PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Seres Sándor
1.02

Seres Sándor grafikája

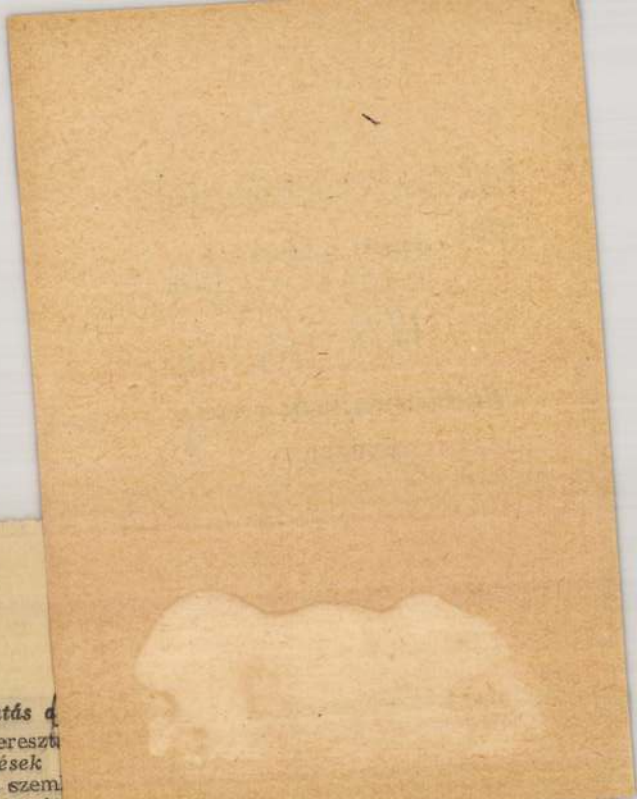

(Folytatás a

ken kereszt

tézkedések

Olyan szem

törekedtünk,

tézkedésekben eloszor a pozitívumokat látja meg, s nem feltétlenül a kifogásolni valót keresi bennük.

Szakszervezeti bizottságaink a párthatározat végrehajtása jegyében *sokat tettek és tesznek az iskolai élet demokratizmusának fejlődéséért.* Segítették a szorosabb kapcsolat kiépítését a párt- és az ifjúsági szervezetekkel, az üzemekkel, a tanácsi szervekkel, a Hazafias Népfronttal. Fontos feladatuknak tartották az iskolavezetés támogatását az oktató-nevelő munka korszerűsítésében, segítették az eredményes nevelési-oktatási eljárások közismeretté válását, a tapasztalatcsere-mozgalom szélesítését, az iskolák taneszközellátottságát, a tárgyi és személyi feltételek biztosítását.

Az oktatási párthatározat megjelenése óta eltelt 16 hónap *fontos próbája volt szakszervezeti mozgalmunk életrevalóságának,* s egyúttal tapasztalatokat halmozott fel, amelyek birtokában világosabban határozhatjuk meg legfontosabb és legaktuálisabb feladatainkat.

Jobb feltételeket!

A tapasztalatokról szólva

[illegible] sokszor formál[illegible] eszközökhöz folyamodjanak az iskolák vezetőit pedig arra hogy engedve a sok-sok gazdasági, adminisztrációs terhelésnek, munkájuk hangsúlyá hovatovább teljesen áttegyél a gazdasági, munkáltatói é ügyviteli munka megszervezésére.

A pedagógusokkal, a pedagógusokért

Az oktatási párthatároza végrehajtásának kulcsalakja a pedagógus. *Felszabadulásunk*

Részletek a vitáb

AZARY ZOLTÁN (Miskolc) hangsúlyozta: az oktatáspolitikai határozat serkentő hatására *a szakszervezeti mozgalom is megélénkül* A megyei bizottság gyorsan — néha kicsit elhamarkodotta — reagált az intézkedésekre Számos aggályt, félreértés kellett menet közben eloszlat ni, hogy minél jobban érvé nyesüljenek a helyes törekvé sek. Időközben változott kép: *jelenleg inkább a túlte helés, mint az értelmezés n hézségei okoznak gondokat.* tartalmi változások közül e

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 SEP 1

Petőfi Népe

Seres Sándor
2021

MŰVELŐDÉS • IRODA

● **Seres Sándor: Tanya.**

CENTRUM

1974. szeptember 2-án

Női, bakfis jersey és szövetruhák,
kosztümök, cipők.
Férfikötöttáruk, cipők.
„MINI" Centrumban: tréningöltönyök.

3504

KECSKEMÉTI ÉS KISKUNFÉLEGYHÁZI

CENTRUM ÁRUHÁZBAN

JÖJJÖN ÉPÍTENI A BUDAPESTI METRÓT!

Seres, Stephanus ötvös Nr. 20

Er war Mitglied der Goldschmiedezunft in Klausenburg (Hinweis von Magdolna Bunta vom Historischen Museum in Klausenburg).

Schätze 1991

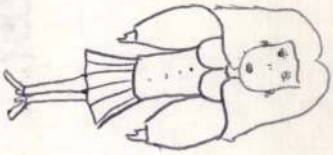

Seres Tamás

ötvös.

1646-ban mint „Kibúcsúzottat" vagyis kivándorultat emliti a kolozsvári céh jegyzőkönyve –

Ballagi Aladár. Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve. Bpest. 1884. 24-l.

BUDAPEST GALÉRIA
1056 Budapest V., Szabad sajtó út 5.

SAJTÓELŐZETES

FIKCIÓS VALÓSÁG

A FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJA EGYESÜLET 2000. ÉVI CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSA

A Budapest Galéria Kiállítóháza
(Budapest, III., Lajos utca 158.)
2000. január 21. – február 13.

Megnyitó: 2000. január 21. péntek, 17 óra.
A kiállítást megnyitja: Bordács Andrea és Kollár József
A kiállítás kurátora: Készman József

„A valóság, ha elkészült a mű: merő képzelet"
Massimo Bontempelli: *Kaland a panzióban*

„Művészet fedi el, hogy csak művészet"
Ovidius: *Pygmalion, Metamorphoses/*

Az FKSE csoportos, tematikus kiállítása nem irányzat, vagy lehetséges munkamódszer megmutatására törekszik, hanem az elsősorban képalkotó módszerekkel dolgozó kortárs művek jellegzetes csoportját kívánja egybegyűjteni és kiállítani.

A kollektív bemutató a képiség jelenségén keresztül vizsgálja a valóság - fikció - mesterséges valóság /fikciós valóság/ sajátosságait. A művészet és a párhuzamos valóságok /tudomány - technológia - filozófia/ ezredvégi realitása, hogy elhomályosodni látszanak a különbségek valóság és annak szimulációja, valóság és modell, valóságos és képzeletbeli között. A média által létrehozott művészet, ahol minden kép alapja egy másik kép /a média valósága/ - és nem az elsődlegesen adott valóság - elmosta művészet és tudomány, magas- és tömegművészet közt tételezett lényegi különbséget.

A kilencvenes évek tapasztalata, hogy a művészek valamennyi műfajban és technikában előszeretettel dolgoznak a valóság - illúzió - fikció hatáselemeivel. A jelenkori művészet technikai diadala azt példázza, hogy milyen széles észlelési mezőben lehetségesek a képi tapasztalatok. A művészi fikciónak létezik egyfajta definitív körülhatárolása: az általában össze nem illőnek hitt dolgok közötti lényeges összefüggés meglátása; vagy másként: az ellentétes vizuális tulajdonságok befogadóképességüknél (variabilitásuk) fogva tartós egyensúlya. A művészi fikcióképzést szoros

Budapest Kiállítóterem, 1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.
Telefon: 318-8097, 317-1321, 317-2616 Fax: 317-1001 E-mail: bp.galeria@mail.matav.hu
Budapest Galéria Kiállítóháza, 1036 Budapest, Lajos utca 158.
Telefon: 388-6771, Tel./Fax: 388-6784, E-mail: bp.kiall@mail.matav.hu
Budapest Galéria Varga Imre Gyűjteménye, 1033 Budapest, Laktanya utca 7. Telefon: 250-0274
Számlaszám: OTP Bank Rt. 11784009-15490603 Adószám: 15490603-2-41

módszertani rokonság fűzi a művek és műrészletek kontextualizálásához, rekombinálásához, remixeléséhez. A kulcs nem a különböző típusú alkotások (tematikus) tartalma, hanem megjelenésük érvényessége.

Az FKSE csoportos kiállítására kiválasztott művészek a legkülönfélébb művészeti médiumokban olyan munkákat hoztak létre, amelyek a valóságos elemek (túl)hangsúlyozása vagy mediális eljárások keverése folytán valóságosabbnak hatnak, mint az a tapasztalati valóság, amelyből kiindultak. Vannak munkák, amelyek a számítógéppel történő fotómanipuláció segítségével teszik bizonytalanná a dokumentumértékkel bíró médium (fotó) készültének helyét, idejét, közegét, szándékát. /Nagy Gabriella, Nagy Gábor György, Fejérvári Zsolt/. Más alkotások a vizuális 'pszeudo' megjelenítésének tekinthetők, és e kiállítás keretében éppen az illúzióteremtés, a fikcióképzés módszerét és körülményeit hozzák nyilvánosságra /Szabó Dezső/. Elképzelhető a konkrét fénykép vagy festmény átdolgozása olyan képpé, amely új valóság, egyenrangú képi totalitás rangjára tart igényt /Király András, Kósa János/, esetleg éppenséggel a plasztika műfajában /Előd Ágnes/. Több bemutatásra szánt munka foglakozik a kisajátítás, újrakeverés, elcsúsztatás, szerialitás, szekvenciaképzés lehetséges módozataival /Ravasz András, Németh Hajnal, Seres Szilvia/. De megjelenik a szinte költői fikcióteremtés néhány szubtilis példája is (Lakner Antal, Gerhes Gábor).

A művi valóság létrehozása, a mesterséges világok képzése a képzőművészet esetében nem áll meg a művek bemutatásánál, hanem közvetlen utótörténetét alkotja a munkák interpretációja, a hozzájuk kapcsolódó szöveges, vagy verbális kommentárok, megjegyzések, értelmezési kísérletek sora. Az így kialakuló jelentés gyakran félreértés, értelmezés-eltolódás eredménye, és semmi köze sincs a művész eredeti szándékához, gondolataihoz: maga is totális fikció.

Készman József

A kiállító művészek előzetes tájékozódást követően meghívásos rendszerben, a koncepciónak megfelelő művek beválogatása nyomán kerültek kiválasztásra. A kiállításon szereplő művészek:

Beöthy Balázs
Chilf Mária
EIKE
Előd Ágnes
Fejérvári Zsolt
Gerhes Gábor
Hegyi Csaba
Király András
Kósa János
Lakner Antal
Nagy Gábor György
Nagy Gabriella
Németh Hajnal
Ravasz András
Seres Szilvia
Szabó Dezső
Wächter Dénes

Terveink szerint a kiállítás ideje alatt a képzőművészeti alkotásokat filmvetítés egészíti ki, mindenekelőtt az „*Olajfalók*" c. szlovák és „*Az igazi Mao*" c. magyar műveket szeretnénk bemutatni, mint a csoportos bemutató tematikájához kapcsolódó alkotásokat.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 AUG 24

Serfőző Mária

1021

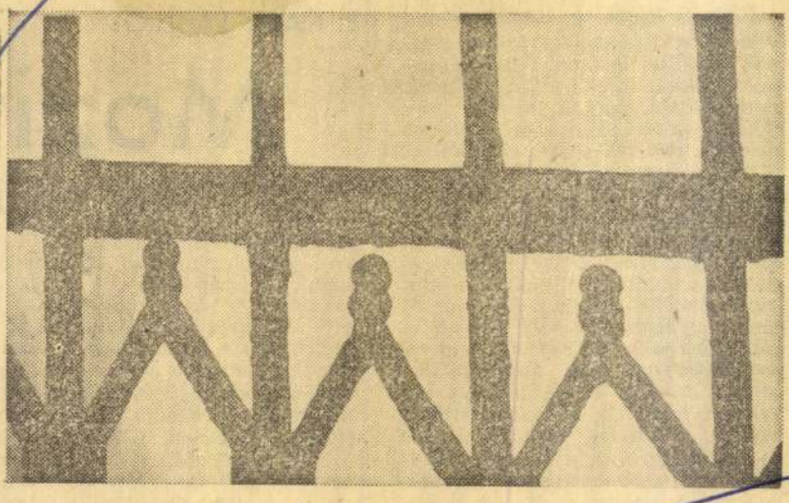

Serfőző Mária fotója

érő kalandfilm-sorozat, „A Vörös Tenger kincse". Vagy „titka"? Egykutya.

A tömérdek film arra jó, hogy valami műsor mégis legyen. Tudniillik a személyzet sztrájkoló részének a kormány fölmondott; elmentek a legjobb szerkesztők, a legnépszerűbb bemondók. Produkció úgyszólván nem is készül. Kulturális műsort egyáltalán nem szabad sugározni, csak ha a kultúra államtitkársága, vagyis *André Malraux* előzőleg jóváhagyta.

A *Télé-Soir* (értsd: tévé-híradó) bemondója ez idő szerint egy ötven-ötvenöt körüli férfiú, aki pompásan feltalálná magát akármelyik régi némafilm intrikus-szerepében: állandóan olyan ábrázattal mered a nézőre, mint egy évek óta böjtre fogott oroszlán. Adva van egy gaulle-ista, a sztrájkban részt nem vett kommentátor is; pontosabban: csak adva *volt*, tudniillik időközben még az ő szereplését is leállították. Ma már csak magas rangú politikai vezetők kommentálhatják a világpolitika eseményeit a párizsi televízióban.

Július 14-e. Kíváncsi voltam, hogyan, mivel ünnepli a francia tévé a nemzeti ünnepet, a Bastille lerombolásának emléknapját. Először a délelőtti katonai parádét vetítették filmről (mellesleg: a Champs Elysées-n már két nappal a fölvonulás előtt tekintélyes létszámú rendőri készültség volt), majd mi is következhetett volna? Újabb játékfilm: *Sinclair Lewis* „Elmer Gantry"-je. Meg kell adnom: ezt a filmet igen gondosan választották ki. Először is, katolikus film, amely csak tetszhet a tábornoknak. Másodszor: elítéli a szenvedélyek felkorbácsolását. Harmadszor: a film az Egyesült Államoknak is jól odamondogat, ami szintén belevág a degaulle-i politikába...

Az ünnep estéjén roppant autókaraván a République térnél. A tülkök mindenütt egyformán szólnak: tá-tá-ti-ti-tá, ti-ti-ti-tá-ti-tá, ami annyit jelent, hogy „Ce n'est qu'un début, continuons le combat" — magyarul: *„Ez csak kezdet, folytassuk a harcot."* A tanácsot még aznap este meg akarja fogadni néhány forrófejű ifjú, aki aztán az őrszobán ébred hajnalban.

Ottlétemkor egyre másra jelentek meg a legkülönfélébb folyóiratok májusi összefoglalói és értékelései. Itt hever íróasztalomon az *Europe*, a *Démocratie Nouvelle*, az *Action Poétique* — no meg a „Kultura Szabadsága Nemzetközi Szövetségének (a jobboldali infiltrációs politika egyik bázisának) párizsi „lerakata", a *Preuves*. A baloldal kiadványai — csak látszólag paradox módon — jóval mérsékeltebb, higgadtabb és főleg pontosabb értékelést adnak a májusi napokról meg a mostani, nagyon komplex helyzetről, mint a Preuves egyik szerkesztője, *Jean Bloch-Michel*. Ez utóbbi azt a látszatot igyekszik kelteni, mintha Franciaországban májusban forradalmi helyzet, sőt forradalom (!) lett volna. E teljesen hamis premissza révén (hamisságát De Gaulle választási sikere már magában is bizonyítja) arra a következtetésre jut, hogy a régi típusú forradalmakat, úgy látszik, újabb típusúak váltják föl, olyanok, amelyeket nem valamely társadalmi osztály vezet a termelőeszközök tulajdonáért, hisz lám, a diákságnak semmiféle gazdasági érdeke nem fűződött a harchoz, mégis kiállt a barikádra. Miután azonban a kommentátor ekképpen „megdöntötte" a marxizmust, kénytelen elismerni: a nagy diákdühöt az váltotta ki, hogy még az események kezdetén a minimális diákkövetelések időszakában, a rektor — legalábbis átmenetileg — rendőröket hívott a Sorbonne-ba.

●

Most, augusztusban, a párizsiak hetven százaléka valamelyik tengerparton vakációzik, sütteti a hasát a nappal. „Elmegyünk lélegzetet venni" — mondogatták induláskor. Ami azonban probléma volt májusban, változatlanul probléma most is, október pedig egy-kettőre eljön. Mit hoz vajon a Párizsba „beszökő ősz?

Nem tehetek róla, mindig annak az uszodabeli nyugodt diáknak a szavai járnak az eszemben.

MOZI

Levél egy b

Kedves Barátom, Ker
lelkes keserűséggel olva
nek is beillő leveledet,
kem küldtél ugyan, de
nemcsak én vagyok, hiszen, mint ifjú és szerencsédre más területen próbára tett pályatárs, szemléletes jelszóval ugrattad ki episztolád témáját: „a filmkritikusok árulását". Ez egyszersmind magyarázatot ad érzéseim fentebb jellemzett önellentmondásaira. Lelkesedésem remek logikádnak szól, amivel a magyar moziélet lappangó képtelenségeit dicséretes nyíltsággal megformuláznod sikerült, keserűségem viszont a ténynek, hogy akármint forgatom, magam is, — lényem egy felében legalább — filmkritikus volnék, s aligha fogadhatom el mentségképp leveled egyetlen, nyilván udvariasságból eredő következetlenségét, hogy a vád körét a napilapoknál dolgozó kollégákra szűkíted. A magyar filmkritikában sokféle határvonal húzódik, sokféle osztályozás lehetséges, csak éppen az általad javallt klasszifikáció lehetetlen. Vezető napilapunk filmkritikáit például igen gyakran ugyanazok jegyzik, mint kiváló filmszaklapunk írásait, s nincs az az éber szövegelemző, aki bebizonyíthatná, hogy valamilyen rejtélyes, pszichiátriai természetű személyiségváltozás manifeszt eseteivel állunk szemben, amint kácagtatóan abszurd volna az a ponyvaregény-séma is, hogy éjszakánként éppen a feddhetetlen erkölcsű bankpénztárnok lopakodik a trezorokhoz a kasszafúrók malaclopó köpenyében. Amennyire ezt megfigyelni módom volt, testületünk érdemes tagjai egészen másféle köpenyt viselnek, akár a Népszabadságba, akár a Filmkultúrába, akár az Élet és Irodalomba hordják a kéziratot. Később elárulom, kitől való ez a ruhadarab; előbb sorra veszem az érveidet.

Abból a tényből indulsz ki — s mindjárt föl is háborodsz rajta — hogy a filmkritikusok „az utóbbi hónapokban, filmelemzés helyett, a közönséget elemzik. Egy statisztikai adat meglepte őket: azok a magyar filmek, amelyeket kételkedve, vagy üdvözölve fogadtak, azok a filmek, amelyek önálló irányzatként törtek a világ filmművészetbe, a magyar nézőket kikergették a moziból". A filmkritikusok szerinted az inkriminált művek esztétikai védelme helyett az „izléscsőd szociológiai tünetei mögé húzódnak". Van, aki „apologétikusan", mint írod, azt bizonygatja, hogy a művészfilm a világ más részein is csak vékony rétegek „kiváltsága", míg mások szépen megnyugszanak a tényben, sőt, már-már vívmánynak minősítik, hogy végre hazánkban is, a bérek, létviszonyok és sok más egyéb után az izlés is mindinkább differenciálódik.

Az efféle eljárás kétségkívül struccpolitika, de önmagában még nem ok rá, hogy Jullen Benda szállóigévé vált mondását a fejünkre olvasd. Megragadod hát, a bámész és tehetetlen népség közé keveredett Toldi módján, a mozi-dilemma két szarvát: a „nézőt" és az „alkotót". A maga módján mindkettőnek igaza van. Igaza a „polgárnak, aki a Falak vagy a Csend és kiáltás vetítése közben elhagyja a mozit, mert egészséges hajlamának engedelmeskedik, filmműveltségének, ízlésének, vizuális kultúrájának a szintjén dönt: ezt nem nézi tovább." De igaza az alkotónak is, amikor élményei kifejezésében a kortársi filmművészet általa ismert és becsült műveit tekinti mércének, hiszen szellemes párhuzamod szerint teljes lehetetlenség volna az követelni például Déry Tibortól, hogy Thomas Mann és Maxim Gorkij helyett mondjuk, Vicky Baummal, vagy Vaszilij Azsajevvel keljen „művészi" versenyre. (Szorosan a tárgyhoz tartozik, hogy volt idő, amikor érvényben volt ilyenféle norma!) Ám itt jön a fölfoghatatlan és mégis valóságos paradoxon, hogy a magyar filmrendező még ennél is alantasabb versenyre kényszerül, ellenkező esetben számíthat rá, hogy népszerű vicclapunkban, mint a sznobizmus bajnokát kipellengérezik, vagy a közönségigény nevében egyelőre szelíden figyelmeztetik, hogy „játszék csínján a tárogatón", filmjét pedig nem veszik át a decentralizált mozihálózat felelősei, és így tovább. Véletlenül, de nem oktalanul futott a tollamra Ady intése a szegénylegényekhez: ő igazán nem gyanúsítható arisztokratizmussal, de egy pillanatra se szűnt meg küzdeni a „csorda-szellem" ellen, melyen ő nagyon világosan a politikai maradiság és az alpári izlés nászát értette. Az efféle „nász" mainapság nemcsak eltűrhetetlen, de a szó szoros értelmében törvénytelen is, szembetűnően ellentétes szellemi életünk általános helyzetével és a szocialista művelődéspolitika alapelveivel. Aki tehát — akár „de facto" — „törvényesíteni" akarja, köteles viselni ennek teljes erkölcsi és politikai felelősségét.

Ebben alkalmasint nemcsak m
ketten, de az e pillanatban még hallgató kartársaink is egyetértenek. Kérdés azonban, hogy e szívós és mindegyre ismétlődő „nászon" valóban a filmkritikus volt-e, aki tartotta a gyertyát.

Te is utalsz rá, hogy e nász egyáltalán nem újkeletű. Az első „fesztiváldíjnyertes" magyar filmet, Szőts István *Emberek a havason*ját, alig egy hónapig sikerült a fővárosi premiermozikban műsoron tartani, ezzel szemben a *Halálos tavaszt*, melyet az olasz közönség

VARGA DOMOKOS:

Késik a La Manche alagút megnyitása

50 kilométer az óceán alatt

A La Manche csatorna alatt húzódó, Nagy-Britanniát Franciaországgal összekötő alagutat jövő évben március 7-én nyitják meg a teherforgalom számára, csaknem egy évvel később mint ahogy tervezték.

Az Eurotunnelnek nevezett alagút megépítésére a francia és a brit kormány 1987-ben adott zöld utat. A számítások szerint azonban 1998-ig 15,24 milliárd dollárba fog kerülni, csaknem a duplájába annak az összegnek, amire számítottak.

Mint az alagút vállalat szóvivője a Reuter brit hírügynökség tudósítójának elmondta, személyvonatok nem közlekednek az 50 kilométeres útvonalon Folkestone és Sangatte között május 6-ig, amikoris Erzsébet királynő és Mitterrand elnök ünnepélyesen megnyitja az alagutat. Tehervonatok már korábban is közlekedni fognak. Június végétől kezdve azután a vonatok rendszeresen járnak majd London, Párizs és Brüsszel között.

Januárban a vállalat közölni fogja a menetjegyek árait. Azt ígérik, hogy állják majd a versenyt az átkelő kompok menetjegyeinek áraival. 1998-ig a vállalatnak több mint 15 milliárd dollárra lesz szüksége, csaknem másfél milliárddal többre, mint amilyen vagyonnal most rendelkezik. Az Eurotunnel Társaság most 220 bankkal folytat tárgyalást arról, hogy miképpen fedezze a különbözetet.

Júliusban nagy vita kezdődött az alagutat építő öt brit és öt francia vállalattal a fenntartási költségekről. Ez a vita vezetett oda, hogy az idei év májusára tervezett megnyitást el kellett halasztani.

A vállalat számításai szerint 1994-ben bevételei 341 millió dollárt tesznek majd ki, 67 millióval kevesebbet, mint amennyit áprilisban kiszámítottak. Az 1955-ös bevételeket 844 millió dollárra becsülik és 1996-ban 690 millió dollár bevételt remélnek.

A vállalat azonban jó hírekkel is szolgált. Október 5-én a hatóságok megadták az engedélyt arra, hogy súlyos rakományt szállító tehervonatok is közlekedhessenek az évszázad építkezésének, beruházásának számító alagútban.

Új magánszanatórium Dobogókőn

A hazai egészségügy leggyengébb láncszeme a kevés számú szanatórium. Ennek pótlására e hét végén Dobogókőn megnyílik az ország első magánszanatóriuma, az orvosok és gyógytornászok által életre hívott Holisztika Kft. szervezésében. A kft. egy volt SZÖVOSZ üdülőt vásárolt meg és alakított át az újfajta szolgáltatás céljaira. Az intézményben egyelőre 20 páciens ellátására van lehetőség.

Az úgynevezett életritmust javító terápia keretében orvosok irányításával a pihenés, regenerálódás mellett a betegek megszabadulhatnak felesleges kilóiktól, elsajátíthatják a stresszmentes életszemlélet alapjait, áttérhetnek a vegetáriánus étrendre.

Gyógytornászok egyénre szabott programokat állítanak össze, továbbá a páciens hozzájuthat egyéb magas szintű egészségügyi szolgáltatásokhoz is. A szanatóriumi gyógyulás-regenerálódás költségei naponta 6-8 ezer forintba kerülnek. A kft. tárgyal a társadalombiztosítás vezetőivel, hogyan lehetne a tb-alapból ezt az összeget téríteni.

(MTI)

NÉHÁNY UTUNK, AMIRE SZÍVESEN LÁTJUK

Advent Salzburgban. 4 nap autóbusszal. Időpont: december 9. Elhelyezés: zuhanyozós szobában. Ellátás: félpanzió. Részvételi díj: 16.420 Ft/fő

Karácsony Alsó-Ausztriában egyedülállóknak. 5 nap autóbusszal. Időpont: december 23. Elhelyezés: St. Coronan zuhanyozós/WC szobákban. Ellátás: félpanzió. Részvételi díj: 21.950 Ft/fő

Maldive-szigetek. 11 nap repülőgéppel. Időpont: december 24. Elhelyezés: kétágyas, zuhanyozós szobában. Ellátás: félpanzió. Részvételi díj: egyéni: 120.880 Ft/fő, csoportos: 126.090 Ft/fő (van idegenvezető).

Felvilágosítás és jelentkezés irodáinkban és minden, IBUSZ utakat árusító utazási irodában.

GGK

IBUSZ HUNGARIAN TRAVEL COMPANY

JÖJJÖN VISSZA EGY MOSOLLYAL

A kávéház a szabadság fellegvára

Barangolás a „D nap" helyszínén

—Miért is vonzódik az ember a történelmi emlékekhez? — kérdezi *Szabó László*. S rögtön válaszol is: — *Gondolom embere válogatja. Nálunk a gyerekek szinte megörökölték az ősök történelem utáni érdeklődését. Közel húsz éve minden nyáron kempingezni járunk — Magyarország sem marad ki a sorból! —, s úticéljaink közé mindig besoroljuk a nevezetes történelmi emlékeket. Mégiscsak más, ha a tanultak kiegészíttetnek a helyszínen szerzett élményekkel.*

Az idén nyáron is felkerekedett a Szabó família. Az úticél, Normandia. Ott is egy 130 kilométeres tengerparti szakasz. *Cornelius Ryan* könyvéből (A leghosszabb nap), a regényből készült azonos című filmből, némi képünk már van a „D napról". Több mint 200 ezer ember, harcjárművek indultak rohamra az Atlanti Fal egyik szakasza ellen. A részletekről később. Induljunk el Zalaegerszegről — Hollandiába:

— Amszterdamban megnéztük a Van Gogh múzeumot, majd felkerestük az Anna Frank házat. Amszterdamból átruccantunk Bruges-be, s innen már csak egy ugrás volt Dunkerque. A II. világháború csatáihoz már szorosan kapcsolódó város. Calais. Gyönyörű Rodin kép örökíti meg a város múzeumában az 1346-ban Anglia ellen harcoló helyi polgárok hősiességét. Majd következett Rouen-en át Le Havre, ami már Normandia széle.

A szövetségesek a normandiai partraszállás hadműveleti területét öt zónára osztották. *Sword* (angol és francia csapatok), *Juno* (kanadaiak), *Gold* Egyesült Királyság), *Omaha* USA), *Utah* (USA). Bénouville legfőbb nevezetessége:

—A Pegazus bridge. A Sword sávban ejtőernyős alakulatokat dobtak le, éjfél után 12 perccel. Az angol—francia csapatok közel a hídhoz értek földet, s épségben kezükre jutott a Pegazus. A hídfőnél lévő kávéház — a mai napig ugyanannak a családnak a birtokában van — homlokzatán a felirat: „Ez az épület Franciaország első felszabadított háza". Bénouvill-ből Caen-ba autóztunk, ahol a Béke Múzeumát néztük meg.

Mert múzeumból — érthető az ok — számtalan található. *Arromanches*-ben például:

— Az állandó kiállítás, a partraszállás emlékére. Makettek, diaporámás vetítések segítik a vendéget a nagy hadművelet részleteinek megismerésében. Arromanches-ban épült 1944-ben az a különleges kikötő, ami nagyban segítette a csapatok partraszállását. Apálykor még most is végig lehet gyalogolni a keszonokon. A német bunkerek egy részét szintén meghagyták. Természetesen fegyverek nélkül. Ágyúk nélkül is nagy élmény látni, a szinte függőleges sziklafalba bevájt mini-erődöket.

Most egy kicsit megszakítjuk a II. világháborús kalandozást. Igaz itt is a fegyvereké a szó:

—Bayeux több mindenről híres. Legfőképp talán a szőnyegről. A múzeumban félkörívben kiállított 85 méter hosszú, 65 centiméter széles, 58 képből álló szőnyegen a francia—angol örökösödési háború története látható. A Normandiai Eposz az 1066-1077 közötti eseményeket ábrázolja. Vissza 1944-hez. Bayeux híre-neve, hogy De Gaulle itt szólt először francia földről, a hon polgáraihoz. Ami igazán szép és követendő példa, a városkában lévő katonai temetők rendje, tisztasága. Még az ellenséget német katonáknak is megadják azt a tiszteletet, ami az elhunytaknak megjár. A volt ellenség sírjait, a francia állam költségén tartják rendben.

— Mint magyarok gondolom szinte kuriózumnak számítottak Normandiában. Angolok, amerikaiak pedig számolatlanul.

— Britanniából valóban sokan látogatnak a partraszállás helyszínére. Az USA polgárai — legalábbis amikor kinn jártunk — jóval kevesebben voltak. Pedig Normandia lakói vendégszeretők, s a nagy ütközetek emlékein kívül még számtalan érdekesség látható.

Vagy éppen kortyolgatható. Hisz az érintetlen középkori kisváros *Beuvron en Auge* például az itt erjesztett almaboráról híres. *Courseulles-Sur-Mer* pedig méltán büszke a világon egyedülálló tengerészeti múzeumára.

— arató —

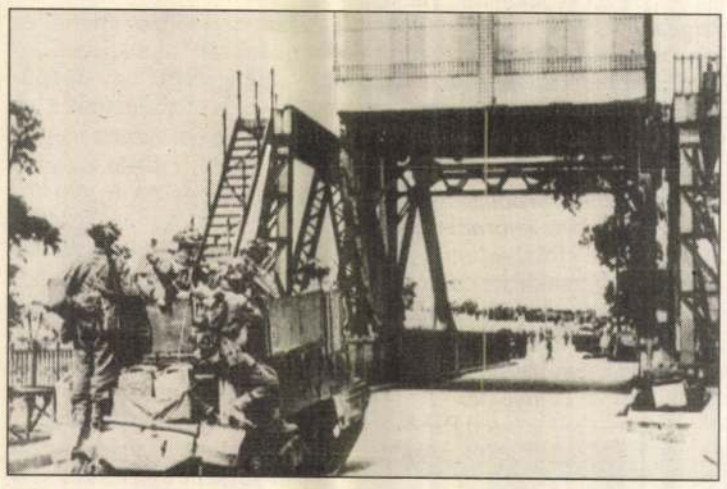

Eredeti felvétel a nevezetes Pegazus hídról. Angol harckocsi kel át, felszabadítani a kávéházat... és Franciaországot.

Szezonvégi nyáridéző

„Hol vízmosta kövek szabdalják..."

A hirtelen bezuhant hűvös szeptember didergető cókmókjával hamar feledtette a nyár olvasztó melegét. A korán előszedett pulóverek, harisnyák, átmeneti kabátok bumfordi langyából szedegetjük elő fakuló nyári élményeink „de jó is volt" pillanatzöngéit. Az országjáró kirándulás gyalogos örömét, a falusi turizmus újdonságát, a külföldi utazást vagy éppen a napimádó tengerparti nyaralást. Akár egyik, akár másik idéződik fel, ilyentájt még csak titkon susog a megismétlés ígéretes vágya...

Persze, azt gyanítja az ember, hogy mondjuk az utazási irodák nálunk is fürgébben gondolnak a következő szezonra. Hogy ez mennyire így van, magunk is megtapasztalhattuk azon a „feltérképező" tanulmányúton, melyre a közelmúltban kerített sort az egerszegi Volántourist utazási iroda.

Sokak számára ismerős a tengerparti út — Koper, Rovinj, Umag, Monfalcone...

S hogy így van, köszönhető talán éppen a lakókocsis üdültetésnek. Hiszen ma már számos munkahely rendelkezik egy vagy két lakókocsival, amelyeknek a valahová történő letelepítése nem kis fejtörést okoz a kollektíváknak. Májusban elkezdődik a színes, csábos prospektusok böngészése, melyeken csillogóan, hívogatóan tündököl az égkék tenger. Ám nem árt alaposabban is megismerkedni a helyszínnel, ahol leparkolunk egy — netán több — nyáron át.

Tengerpart. Hol vízmosta kövek szabdalják egyenetlenné a partot, másutt homokos szél várja a napimádókat. Ámde korántsem ezek a főbb szempontok a lakókocsi telepítésének megválasztásakor. Inkább azok a körülmények, feltételek dominálnak, amelyek a mindannapi élet szerves hozzátartozóiként eshetnek latba. Mert ugye, aki ezt az üdülési módot választja, számol azzal, hogy reggel felébredve, el kell kászálódnia a valahány méterrel arrább lévő mosdóig. Nem mindegy tehát milyen hosszú sorra lehet számítani a WC-nél, aztán hogy milyen a zuhanyzási, mosogatási, mosási lehetőség. Van-e sportolási, úszási alkalom, a gyerekeknek játszótér vagy kis bevásárlóüzlet a kemping területén. Nos, a legtöbb hely a felsoroltakkal rendelkezik, noha nem éppen egyforma színvonalon. Ami érdekes: sokan a szezon lejártával sem „vitték haza" a lakókocsikat, helyükön parkolva várják be a következő nyarat. Az áttelelés rongáló hatása felmerült bennünk ugyan, ám elnézve az így vagy úgy bebugyolált kocsikat, talán nem esik bennük olyan nagy kár. Jóllehet, a teleltetésért is fizetni kell. Érdekes látványt nyújtott a kempingeket járva, az otthonosság érzetét odavarázsló kiskertek, melyek aprócska színt vittek a lakókocsik elősátoros egyhangúságába. No persze, szezon végén látni a kempingeket, nem éppen felemelő élmény. Annyira nyárra kitalált az egész, hogy nem is állja meg az ember, hogy minduntalan oda ne képzelje a forróságtól lihegő július zsongító hangulatát, no és persze a tömeget. Amúgy a fentebb említett útvonalat végigjárva, kisebb kempingek éppúgy fellélhetők, mint kisvárosnyi tömeget befogadók.

Rovinj, ahol tengerebb a tenger.

No de... Aki idegenkedik mindettől, gondolom az apartmant választja. Annál is inkább, hiszen ez a lehetőség igazán helybe hozza az otthonosság érzetét. Felszerelt konyhákat, elkerített udvarokat láttunk — a kényelem minden feltételével. Az árak persze másabbak, s kinek-kinek pénztárcája dönti el, hogy a lehetőségek közül melyiket választ(hat)ja.

Kétségtelen, egy nyári üdülés során a legkomfortosabb kiszolgálást a szállodai elhelyezés nyújtja. Nos, ennek ürügyén parkoljunk egy éjszakára Rovinjban, e csodálatos kikötővárosban. Pirostetős házai karéjos lendülettel hajlanak a tengerre, történelmi múltú olaszos sikátoros utcái bűbájos valóságként kacskaringóznak. Gyönyörű. Jóllehet, ottjártunkkor szakadt az eső, ám a szálloda ablakából feledhetetlen élményként raktározódott a karnyújtásnyira haragvó tenger szürke ábrázata, amint megadóan fogadta az egyenletesen buggyanó esőcseppek andalító zsongját. Amikor a nap mégiscsak felbukkant (másnap szerencsére), fényével átölelt tükörmáza újfent csak bűvölte az embert, aki időtől, tértől elfeledkezve hajlamos e látvány szépségén merengni. A bátrabbak nem hagyják ki az ősz-elős lubickolás élményét s megmártóznak csalókás, „jé milyen hideg" vizében...

Különlegességként kínálja gyümölcseit, a kagylót, a tintahalat, s ezernyi tengeri jó falatot, mely levesként, salátaként, rosston sültként izgalmas felfedezést nyújthat az ínyenceknek.

Az Isztriai félszigeten nyugalom honol. Egyre többen mernek vállalkozni az itteni nyaralásra, jóllehet hallottunk olyan kempingről, mely fél házzal üzemelt. Talán legoptimistábban *Mihalecz Istvánné*, az egerszegi Volántourist Utazási Iroda vezetőjének szavaival lehetne zárni e sorokat, aki vallja: a turizmus útlevél a békéhez...

S. E.

Deák Ferenc születésének 190. évfordulóján

Megemlékezések, tudományos ülések

Kanizsán a Hunyadi János Általános Iskola Sugár utcai épületének falán található a „haza bölcsének" emléktáblája, amelyet a reformkori politikus születésének századik évfordulójára, 1903-ban készített Telcs Ede a Nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör kezdeményezésére. A Hunyadi-iskolában nem csak kerek évfordulókon ápolják Deák szellemiségét, hiszen a végzős nyolcadik osztályosok minden évben megkoszorúzzák az emléktáblát, mielőtt elbúcsúznak az alma matertől.

Csütörtök délelőtt — a Zala megyei ünnepi rendezvényekhez kapcsolódva — bensőséges hangulatú megemlékezést tartott az intézmény udvarán egybegyűltek előtt az „Információk világa" fakultáció diákközössége. A gyerekek a pódiumon Arany János, Jékely Zoltán, Juhász Gyula, Kányádi Sándor és Petőfi verseiből összeállított irodalmi műsorral emlékeztek a 190 éve született politikusra, akinek emléktábláján Széchenyi elragadtatással teli, szép gondolata olvasható: „Félre minden irigységgel hazám fiai! Adjuk neki az elsőséget!" A hunyadisok egy csoportja az ünneplés perceiben a Sugár utcára vonult, ahol koszorút helyezett el a Deák-domborműnél. Az intézményben a jubileum alkalmából érdekes kiállítás nyílt, bizonyítva a honismereti és rajzszakkörös diákok fantáziadús alkotókedvét. A kiállítás érdekessége a honismereti szakkör búvárkodása nyomán összeállított Deák-családfa, mely nem kis kutatómunkát igényelt a politikus életútját egyébként megyei pályázatban is feldolgozó „hunyadis" diákok részéről.

❁

Az évfordulóra gazdag eseménysorozattal emlékeznek a megye valamennyi Deák-emlékhelyen. A jubileumi ünnepek ma délelőtt Keszthely és Nagykanizsa mellett Söjtörön is folytatódnak. 10 órakor a Deák-kastélyban koszorúzást követően emlékkiállítás nyílik, majd az iskola névadó ünnepségére kerül sor. Mindezt Szényi Zoltán kiállításának megnyitója, s emlékfa-ültetése követi.

Szombaton Zalaegerszegen 14 órakor *Pető Iván* történész, SZDSZ-es országgyűlési képviselő megnyitójával veszi kezdetét a *Deák Ferenc, a liberális politikus* című kétnapos tudományos konferencia, a Zalaegerszegi Liberális Klub rendezésében. A Városi Hangverseny- és Kiállítóteremben zajló konferencia előadói szombaton *Ludassy Mária* (A XIX. századi magyar liberalizmus francia forrásai), *Krokovay Zsolt* (Deák a szólás- és sajtószabadságról), *Molnár András* (Deák ismeretlen feliratai a szólásszabadság ügyében), *Gerő András* (Deák és a Politikai etika), *Csorba László* (Deák liberális katolicizmusa) és *Hanák Péter* (Szituáció és alkat — Deák helyzetértékelése az 1860-as években) lesznek. A konferencia másnap, vasárnap reggel kilenctől folytatódik, ekkor *Karádi Viktor* (Emancipációs törvény, asszimiláció), *Benda Gyula* (Deák társadalomszemlélete), *Király Béla* (Deák, a reálpolitikus), *Tar Ferenc* (Deák és a zalai liberálisok), *Szabó Miklós* (Deák Ferenc időszerűsége) és *Schlett István* (Deák a kortársak és az utókor tükrében) előadásait hallhatják az érdeklődők, majd *Szigethy István* országgyűlési képviselő zárszavával ér véget a konferencia. Vasárnap délután háromkor koszorúzási ünnepséget rendeznek az egerszegi Deák-téren. De e napon — vasárnap — kerül sor a kehidakustányi ÁMK-ban a *Kehida és a Deák család* című tudományos ülés zalai vonatkozású előadásaira is *(Turbuly Éva, Molnár András, Németh József* és *Vándor László* jóvoltából), 11 órától.

Megállítani a kiárusítást

Ideje a megalapozott gazdaságpolitika kidolgozásának, amely gyökeresen szakít a jelenlegi teljesen koncepciótlan gyakorlattal — szögezi le a Magyar Kereskedők Vendéglátók Kamarájának (Kisosz) most elkészült gazdaságpolitikai programja. A program részleteiről csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak a Kisosz vezetői. A Kisosz gazdaságpolitikai elképzelései szerint meg kell állítani az ország kiárusítását. A magyar állampolgároknak minden téren — így a privatizációban — elsőbbséget kell élvezniük. A kereskedők és vendéglátók érdekvédelmi szervezete úgy véli, hogy ismét be kell vezetni az átalányadózást. A privatizációs bevételeket nem a belső államadósság mérséklésére kell fordítani, hanem az átalakuló vállalatok fejlesztésére. A program konkrét javaslatokat tartalmaz a hazai hitelezési gyakorlat változtatására, a bankrendszer korszerűsítésére, a külső adósságállományának csökkentésére is.

Tornateremmel bővült

Új helyen az iskola

Tegnap került sor Nagykanizsán a Thúry György Kereskedelmi és Vendéglátó Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola épületének átadására és zászlóavatására.

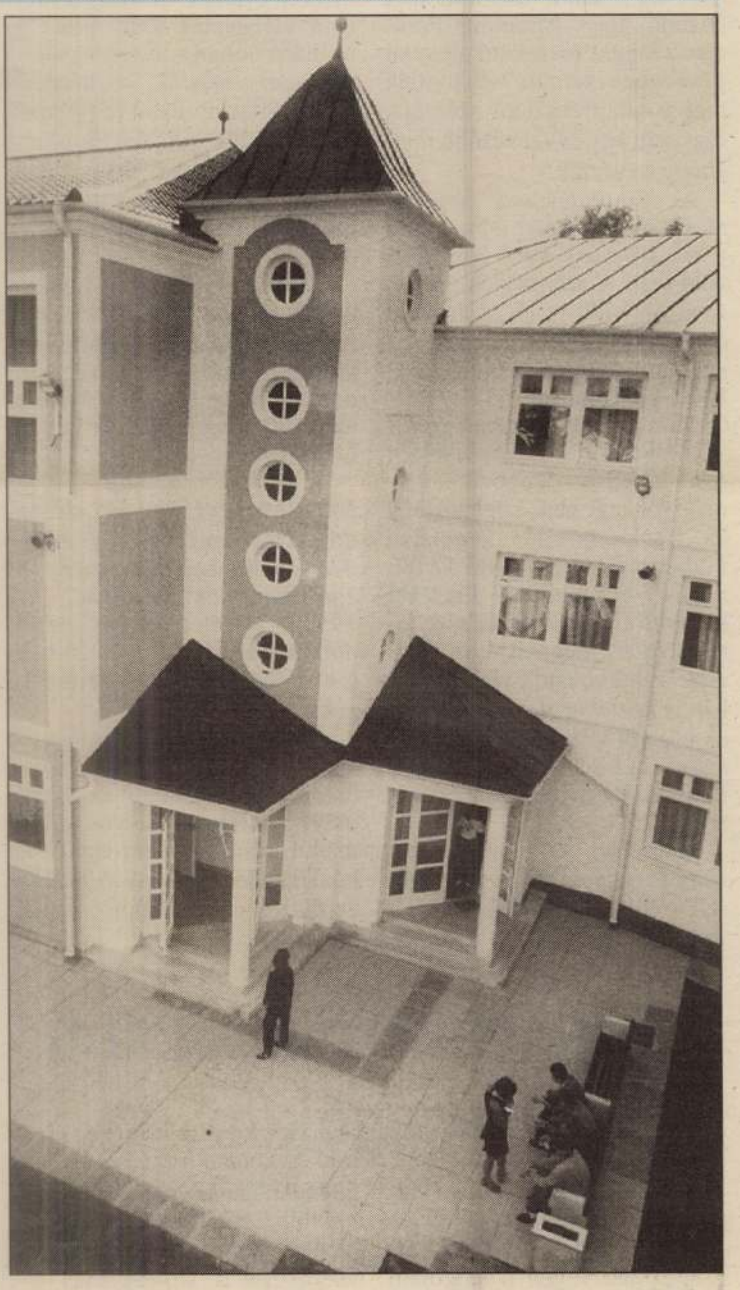

Az ünnepségen *Csordásné Láng Éva* igazgató mondott rövid köszöntőt. Mint elmondta, a tegnapi átadással egy hároméves folyamat zárult le az iskola életében. Három évvel ezelőtt vált világossá ugyanis, hogy az iskola kinőtte eddigi épületét, s mindenképpen rendezni kell a helyzetét. Végül is nem kevés vita után az a döntés született, hogy a nagy múltú intézmény megkapja a volt pártbizottság és munkásőrség épületét. Ezeket természetesen át kellett alakítani, alkalmassá tenni az új funkcióra.

Ezzel egyidőben állami és önkormányzati segítséggel, no meg „saját erőből" egy új épületszárnyat is elkészítettek: korszerű tornaterem épült a meglévő létesítmények mellé. Ez a beruházás mintegy 95 millió forintba került. Az igazgatónő hangsúlyozta: mostantól igazán jó körülmények között működhet a 130 éves múltra visszatekintő intézmény. Külön köszönetet mondott az építőknek, akik alig több, mint fél év alatt készültek el a munkálatokkal.

Az intézmény tanárai közül *Serfőző Sándort* emelte ki Csordásné, aki különböző pályázatokon tízmillió forintot nyert a tervek megvalósításához.

Ezt követően Rákhely Árpád a Kereskedők és Vállalkozók Kamarájának Zala megyei elnöke adta át az új iskolazászlót. Arra kérte az iskola jelenlegi hallgatóit, hogy szorgalmukkal, magatartásukkal folytassák az intézmény hagyományait.

Miután a meghívott vendégek is elmondták köszöntőiket, az ünnepély étel- és tornabemutatóval folytatódott. Délután a közoktatási törvényről tartottak fórumot. Az ünnepségsorozat ma és holnap is folytatódik, de ekkor már a sport, a játék, a szórakozás lesz a középpontban. Szombaton a tornatermet „rendeltetésének megfelelően" használják: nemzetközi ifjúsági válogatottak kosárlabdatornáját rendezik meg. Záróaktusként pedig a Benkó Dixilend Band koncertjét hallgathatják a résztvevők.

Z. T. I.

„A bábok nyelvét mindenki érti"

Véget ért a fesztivál

Múlt csütörtöktől egészen a mai napig bábfesztivál színhelye volt Zalaegerszeg. A házigazda Bajazzó Bábcsoporton kívül, a kassai, a herszoni, valamint a bulgáriai dobrichi állandó bábszínházak társulataiból érkeztek vendégek, a határokon belüli csoportok közül pedig még a szombathelyiek és a veszprémiek mutatkoztak be. E városok bábosai tavaly Herszonban már találkoztak egymással, így ez a mostani alkalom ennek a folytatása volt. Az elsődleges célként a gyerekek szórakoztatását tűzték maguk elé — előadások sorát tartották Szombathelyen, Zalaegerszegen, de a megye több falujában is —, de természetesen lényeges volt egymás művészetének, törekvéseinek a megismerése is. A tegnapi napot a tapasztalatok összegzésére, beszélgetésre kívánták fordítani, ezért a megyeszékhelyi MMIK-ban szakmai programot hirdettek. Itt kérdeztük meg elsőként a Bajazzó vezetőjét, *Nyakasné Túri Klárát.*

— A mi együttesünk nem lépett fel a hét folyamán, hiszen az itteni gyerekek már ismernek bennünket, az volt a fontos, hogy újat, más atmoszférát kapjanak. A mai napon azonban mi mutattunk be három kísérleti jellegű darabot. Ritka a mai világban, hogy egy másik produkciót az értékei megtámogatása mellett önzetlen segítségnyújtással illetnek.

— A segítség pedig nem is merül ki ennyiben.

— Nem, hiszen például a bolgároktól ígéretet kaptunk, hogy fesztiválon kívül is támogatnak majd minket, elvégre mi amatőrök vagyunk, ők viszont profik. Úgy néz ki, hogy a jövő évi fesztivált Bulgáriában rendezik, ennek csak egy akadálya van: a bolgár művészet anyagi helyzete sem rózsásabb a miénknél. Ezt az alkalmat ragadom meg, hogy a támogatóinknak, az MMIK-nak, a városnak köszönetet mondjak. Nélkülük nem jöhetett volna létre ez a találkozó.

— Hogyan fogadta a közönség a darabokat?

— Idegen nyelvűek voltak az előadások, de a gyerekek számára nem lehet gond a mondanivaló megértése. A vendégeink külön megköszönték nekünk, hogy „előkészített", a műfajt értő és szerető gyermekközönséggel találkozhattak a megyében.

Nikolay Kateliev, a dobrichi színház főrendezője is rendkívül hasznosnak és sikeresnek ítélte a programot. Őt a bábszínházak helyzetéről kérdeztük.

— Az egész világon színházkrízis uralkodik, kevés a pénz, a néző, és ebből adódóan sok helyen romlik a színvonal is. A mi bábaszínházunkban ugyanez szerencsére nem figyelhető meg. Ha egy bábelőadáson elalszik a villany, akkor a gyerek a mesék birodalmába lép be, olyan kézzel foghatóan és valóságosan, ahogy a tévé vagy a videó által ez nem lehetséges. Mi mégis csak művészetet csinálunk, míg a vetélytársak jó része csupán a szórakoztató ipar futószalagjának terméke marad.

A fesztivál utolsó előadásán a herszoni színház társulata mutatta be produkcióját.
(Pezzetta Umberto felvétele)

Borisz Vlagyimirovics, herszoni rendező azonban lát reformra szoruló dolgokat is.

— Nagyon érdekes fesztivál volt. Meglátszott a tendencia, hogy egyre kevesebb a játékos, volt darab, amelyben mindössze ketten szerepeltek. És kiderült az is, hogy a bábszínház klasszikus európai iskoláján túl mennyi új törekvés létezik, el kell gondolkodnunk, hogy ezeket jó lenne bevezetni a mi mindennapjainkba, szokásainkba is.

Mint a fentiekből kiderül, a kapcsolat tehát nem szakad meg év közben sem. A sorozat folytatásának pedig az anyagiakon túl nincs más akadálya. A közös nyelv már megvan.

— va —

Egyeztetés a tv etikai kódexéről

Továbbra sincsenek konkrétumok a parlamenti pártok és a függetlenek képviselői, illetve a televízió vezetői között kezdődött tárgyaláson, amelyet csütörtökön immár harmadik alkalommal tartottak arról, hogy milyen szerep jusson a Magyar Televíziónak a választási kampány időszakában. Erről *Feledy Péter*, az MTV hírműsorainak igazgatója tájékoztatta az MTI-t.

Mint mondta, a tárgyalás kezdetén *Varga Kristóf*, az SZDSZ képviselője politikai jellegű nyilatkozatot tett, amelyben kifejtette: pártja úgy véli, az MTV nem képes közszolgálati jellegű, pártatlan tájékoztatásra. Véleményéhez — a szocialisták képviseletében — csatlakozott *Bárd András* is. Feledy úgy véli: a pártoknak alapvetően nem a televízió műsorkészítési irányelveivel volt problémájuk, hanem azzal, hogy képesek-e a tévé szerkesztőségei ezeket a szabályokat betartani. A kampányidőszakra vonatkozó irányelveket egyébként a televízió szerkesztőbizottsága a közeli hetekben tárgyalja meg és fogadja el, és csak ez után válik a tévé „belső törvényévé" — mondta Feledy Péter.

A legközelebbi találkozó november 25-én lesz, addig a televízió gazdasági szakembereivel a politikai hirdetésekkel kapcsolatban felmerült kérdésekről állapodnak meg a pártok.

Serfőző Zsuzsanna, festőművész, pedagógus

Munkában Serfőző Zsuzsa, aki Debrecenből érkezett a táborba.

Tűzzománc a tűzfalon.

Kelet-Magyarország,

1983. júl. 16,

für Radiumforschungban), *Tessler Tivadar* zeneakadémiai növendék (énektanulmányok), *Tutsek Ilona* operaénekesnő (énektanulmányok),

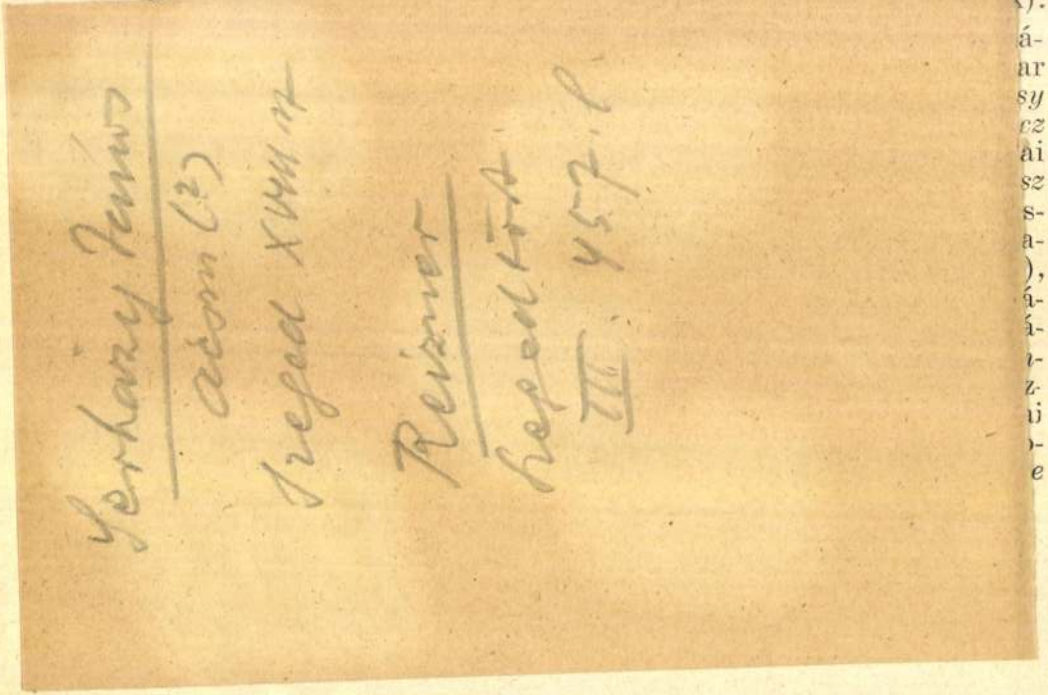

tása volt. A bécsi egyetemen településtörténeti és néprajzi előadásokat hallgatott; az udvari kamarai levéltárban sikerült néhány olyan adatot találnia, amelyek a baranyai település eddig ismert adatait szervesen kiegészítik, néprajzi kutatásai számára pedig bőséges anyagot talált a bécsi néprajzi múzeum gyüjeményében és könyvtárában. Haberlandt professzor vezetése mellett a magyar-német-szláv kölcsönhatás sok kétséges vonatkozását sikerült tisztáznia.

Dr. Péterfi Mária (1909, Újpest, róm. kat.), bölcsészdoktor, okleveles középiskolai tanár, Budapestről (Melich János professzor). Osztrák állami ösztöndíjas egész éven át. A bécsi egyetemen nyelvészeti, irodalomtörténeti és pszichológiai előadásokat hallgatott s résztvett a Nadler professzor vezetése alatt álló filológiai szemináriumgyakorlatain. Speciális feladata a magyar nyelvtani terminológia német kapcsolatainak vizsgálata volt. Munkája eredményeit a Magyar Nyelv című folyóiratban fogja közzétenni.

Vizi Albert (1909, Hódmezővásárhely, ref.), gyakorlóéves középiskolai tanárjelölt, Szegedről (Schmidt Henrik professzor). Osztrák állami ösztöndíjas az első félévben. A bécsi egyetemen nyelvészeti,

Serkó János

SERKÓ JÁNOS / XIX.sz.eleje / :

171. Férfi arckép. - Olajf., v.méret 21.5 x 27.5 cm.Jelz.l.b."Serkó J."

Kopp 1939/40. szerzem. I.

SERKO *János*, festő és rajzoló 1800 körül Miskolcon. A városnak általa jól és híven rajzolt képét Prixner Gottfried metszette rézre s Weber Simon Péter 1800 adta ki Pozsonyban.

K-g II. 4391

1221. Czirok János.
Működott a XVIII. vzár

K. Korponay Jánosné Gé

Csaknem térdig látható
szembenéz. Jobb kezét, a mely
szoritja magához, csipőjére t
asztalra helyezett legyezőn n
Főkötőt lelógo fekete fátyoll
vállkendőt és ékbeszabott derek
keujjakkal visel. A keblére t
virág-szálak válnak ki. Fülbe
kötői azonos gyöngyfüzérekből
zésű, szoknyája virágos mintá
rózsa és részben virágzó czit
ta az eredeti vászon hátán: »K
Cirok fec. P. Año 1706.«.

Vászon, mér. 100:73.3 c
Vétetett 1907. deczemb
1000 K-án (1984-907).
Elszámoltatott 1908. á

Serko János festő és rajzoló

Miskolcz város látképe

Rézmetszet Ao 1800. (rézbe metszette Prixner Gottfried rézmetsző). Találtatik Webe Simon Péternél Pozsonyban.

Repr. Dr. Hendrei: Miskolcz város tört. 609 l. II. köt. „Szinte jól és hiven rajzolt" kép.

Serin, W.

Eszék. T. 278.

A középtért a vár foglalja el, melyhez hid vezet, a melyet a török lovasság felgyujtott. A háttérben az égő Pécs köti le figyelmünket, az előtérben pedig Zrinyi Miklós vezeti lovasait az ütközetbe. Fölül térképrészlet szemlélhető, balra Zrinyi Miklós, jobbra pedig Zrinyi Péter arczképével. Felirata fölül:

Wahrhafftige Beschreibung was beede Herr Graff von Serin, und
Herr Graff von Hohenlohe, im Januarÿ vnd Februarÿ, 1664
Jahrs auszgericht von Tag
zu tag beschrieben, biesz sie wieder nach Hausz kommen sein,
wie auch beÿ abbrennung der Kostbaren vndt gewaltigen brücken
bey Esseckh, wieder den Türcken vorgangen.

alól pedig ~~Auszführliche~~ Auszführliche Erzehlung olvasható Franckfurt am Mayn zufinden bey Wilhelm Serlin jelzéssel.

Rm., mér. a rl. 20.5 : 28.3 cm.

Vas. Ujs. 1859

lan mohósággal eszik ez állat, s valahányszor egy darab hust kiszakaszt, azt csorrában tartva erősen, addig rázza, mig csupán az marad szájában, mit összecsipve tart, a többi pedig széthull, mire aztán nagy étvágygyal rohan a körülállongók serege, s vége hossza nincs most a czivakodásnak.

Az elősorolt madarak mindegyik neméből mind számosabb éhes példány csődül össze. — Megjőnek a fakó keselyük és a hosszu lábu, hosszu, erős, szélescsorru marabu, melly a füles keselyüket örömest elriasztaná, ha birná, de azok helyt állnak, ő neki csak a hulladékkal kell beérnie. A füles keselyük leginkább csak a hussal töltöznek, ellenben a hosszunyaku keselyü a teve hasába bedugja nyakát egész a nyakravalójaig, s kiránczigálja onnét a beleket, az utána sorbaállók tovább-továbbra huzzák, falják. Most kezdődik még csak a verekedés, mert ez izletes falatokból mindegyik akar részesülni.

Lassankint annyi ragadozó madár gyül össze, hogy hozzá sem férnek a döghöz. — A folytonosan ujonérkező éhesek elverik a már jóllakattokat, mellyek tunyábbak levén, nem sokáig védelmezik magukat, s igy a hullára folytonosan éhes sereg száll le. — Nem csuda tehát, ha egy teve felfalására alig kell pár óra.

A lakoma nem folyik le illy háboritlanul vigan, ha e közelben falu vagy város fekszik. Illyenkor tömérdek eb is ki szokott rándulni a mulatságra. A keselyük persze nem eresztik a hullához s mihelyt egy csoport eb mutatkozik, a falatozó madarak kicsinye nagyja felhagy az evéssel, egy csoportban támadó állásba helyezkedik s az ugató ebekre rohan, mellyek nem sokáig állják a dicsőséget, mert a madarak csorra csakhamar lyukat vág vékonyszörü bundájokon, ugy hogy vonitva iramlanak hazafelé ! nem is véve észre, hogy nem álltak egyedül a csatatéren ; mert a marabu-k is a keselyük örökös s esküdt ellenségei, e közben a keselyük hátát szokták ütlegelni nagy sulyos otromba csorraikkal. — Az ebeken kivül még vadászok is háborgatni szokták a lakoma örömeit. Ezeket a nagyélvezet és lárma közt a madarak észre sem veszik s illyenkor husz lépésre is megközelithetők. Ha közéjök lőnek, az épen maradt madarakat a durranás s társaik megsebesülése vagy vérgyonaglása nem igen zavarja, inkább csudálkozni, mint félni látszanak. Csak többszöri lövés után szállnak fel mind a hulláról, a körül az emelkedettebb helyekre szállnak, onnét vizsgálva, fontolgatva a baj okát s azt, vajjon vége-e már a veszélynek s folytatni lehet-e a lakomát, mig csak az étekben tart.

X. A. a W. A. sc.

Kondor-keselyük lakomája Afrikában Déli-Nubiában :

Marabu. Dögkeselyük. Fakókeselyü. Hosszunyaku-keselyü. Füles-keselyü. Rabló sas. Fakókeselyü. Pusztai hollók.

Rajzunk, valamint e leirás egy afrikai utazó ecsete s tolla után van itt visszaadva.

E rajzon, balról egészen az alsó szögletben áll két dögkeselyü, sokban hasonlit a pulykához; a teve egyik hátsó lábán egy fakó keselyü foglal helyet; e fölött áll a gólyalábu, széles hosszucsorru marabu; azon két madár, mellyek fejüket a teve hasába dugták, a hosszu nyaku keselyük; a mellyek pedig a dög hasán legfölül vannak, a füles keselyük; a teve nyakánál s háttala nézők felé fordul a rabló sas; az pedig, melly a teve fején áll, ismét egy fakó keselyü; végre a rajzon jobbról legszélrül a teve feje előtt egy pusztai holló látható.

PÁLYÁZATI EREDMÉNY.

II. Az asztalos mesterségbeli müszavak megbirálására általunk megkért bizottmány, melly szintén dr. *Bugát Pál*, akad. r. tag szives hozzájárulása mellett végzé feladatát, a következőben terjeszti elő itéletét.

Birálat az asztalos mesterségben előforduló müszavak összegyüjtésére tett pályakérdés tárgyában.

E czélra alulirottaknak a Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez beérkezett 5 rendbeli pályamű adatott át, a következő jeligékkel:

1. szám. Jelige: Tehát mi iparosok is fogunk már magyarul beszélhetni!
2. „ „ Ki szüntelen előre nem törekszik, az hátra marad.
3. „ „ Összmüködés eszköze a haladásnak.
4. „ „ A magyar asztalos.
5. „ „ Czélra törekedni szükség, azt elérni boldogság.

Birálók figyelmes vizsgálat után a fentebbi pályaművek közől az *5-ik szám alattit* találták a pályadijra legérdemesebbnek, részint azért, mert — a mi a feladott kérdésre nézve fődolog volt — a pályamű szerzője az asztalos mesterségben divatozó müszavakat legszorgalmatosabban gyüjtvén össze, legbővebb *szógyüjteményt* küldött be; részint pedig és leginkább azért, mert az e mesterséget is annyira elárasztó idegen kifejezések *megmagyaritásában* legtöbbet mert, s legnagyobb sikerrel járt el, és bár nem minden uj kifejezése üti meg a mértéket, de van közöttük sok igen talpraesett, mellyek nyelvünk hézagait pótolván, valóságos nyereség gyanánt tekintendők.

Csaknem hasonló *dicséretet* érdemelnek az *1. és 3. szám* alatti pályaművek, mellyek az előbbenit irói tehetség és szabatos előadás tebintetéből még felül is mulják, csakhogy nem nyujtnak olly bő anyagot, mint a fentebbi, a miért is amannak (az 5. sz. alattinak) véljük a jutalomdijat kiadatni.

Azonban, ismételjük, hogy nemcsak a jutalmazott, hanem a másik két, dicséretet érdemelt pályamű is nagyon figyelemreméltó, sőt örömmel mondhatják a birálók, hogy egy pályairat sincs az öt között, mellyben igen használnavehető müszók ne találtatnának. Ugyanazért a *munka kiadására* nézve azon véleményben vannak a birálók, hogy ne csupán azon egy, melly jutalmat nyert, lásson világot, hanem valamennyi pályaműből összeszerkesztve egy lehetőleg teljes *asztalos müszótárt* nyerjen a közönség. Az eddigi eredmény is tanusitja, hogy a Vasárnapi Ujságban pályadijt kitüzött tisztelt hazánkfia a csekély dij árán igen jó vásárt tett a közönség számára, de ez csak akkor lenne igazán gyümölcsöző, *ha egy dologhoz értő*, — tán nyelvtudósokból és asztalosmesterekből összeállitandó — *választmány a bejött öt pályamű felhasználásával egy asztalos mesterségi magyar müszótár szerkesztésére vállalkoznék*. Birálók reménylik, hogy tudományos intézeteink nem vonandják meg e tárgytól pártfogásukat s hogy a pesti *asztalos-czéh* örömest vállalkozik a kiállitási csekély költségek fedezésére; minélfogva kérik a t. pályázó urakat, hogy müveiket a pesti asztalos-czéhnek további használatul átengedni sziveskedjenek. — Pest, nov. 14. 1859. — *Ács Lajos, Merényi Henrik, Molnár József*, pesti asztalosmesterek, mint birák.

Igy szól a felkért biráló urak értelmes, világosan okadatolt, s mint magunk is meggyőződtünk, igazságos itélete. Fogadják a buzgó fáradozásért ezennel hazafiui elismerésünket, s leljenek jutalmat azon öntudatban, hogy jó és hasznos ügynek tettek szolgálatot, mellynek talán nemsokára szép sikerét fogjuk látni.

A fentebbiek kiegészitéseül hozzá adjuk még a következőket.

A jeligés levelek felbontása alkalmával kitünt, hogy a *jutalomra* érdemesitett 5-ik számu pályamü szerzője

KISS SÁMUEL, asztalosmester Debreczenben,

kinek a 7 darab aranyból álló pályadij azonnal el is küldetett. *)

A *dicsérettel* megemlitett pályamunkák szerzői: Az 1-ő szám alatti munkáé:

SERLI SÁNDOR, asztalos-segéd Párisban.

A 3-ik szám alattié:

SZATHMARY S. FERENCZ,

gépész s munkavezető Kolozsvárott (Rajka P. urnál).

*) Az Asztalosfi ur által eredetileg kitüzött 5, s a debreczeni asztalosczéh által pótlólag küldött 2 = összesen 7 darab arany.

Igen sajnáljuk, hogy e két mü derék szerzőit nem jutalmazhatjuk érdemeik szerint, de müveiket olvasva, lehetlen nem ohajtanunk, bár minél nagyobb mértékben találkozzunk hazánk iparosai között olly nemes, komoly buzgalommal s olly értelmiséggel, minőt e müvek, lelkünk valódi örömére, tanusitanak. Adja Isten, hogy e szép kezdet, ez elhintett magok dus eredményekké nőjenek.

A pályaművek kiadására nézve mi is teljesen osztjuk a biráló urak nézetét s velök együtt ohajtjuk, bár az ott érintett választmány létesüljön. Csak igy lehet e tárgy gyümölcsöző s czélra vezető. Az asztalos-czéhek karolják fel ez ügyet melegen s ne hagyják kezökből kisiklani az alkalmat, hogy szép iparáguk nyelvét megtisztitva, mind a szakbeli értelmességnek, mind a hazafiságnak hozhassanak áldozatot. A tud. Akademia és nyelvtudósaink pedig forditsák pártoló figyelmöket e térre, mellynek arra valóban szüksége van; az uj „Iparosok Lapja“ bőanyagot találhat itt folytonos tevékenységre. A Vasárnapi Ujság — köszönet érte a dijt kitüző álnevü Asztalosfi urnak! — megtette az első komoly lépést s a mennyire sokfelé igénybe vett teendői engedik, ezután is hiven el fog követni mindent a magyar iparosok szellemi érdekeinek emelésére. — Pest, nov. 15. 1859.

A Vasárnapi Ujság szerkesztősége.

Kisérő észrevételek s egy asztalos-segéd levele Párisból.

Midőn a fentebbi pályázati eredményt közzéteszszük, lehetlen örömünket ki nem fejezni a mindinkább terjedő szellemi érdekeltség, hazafiui buzgalom és értelmi fejlettség tényei felett, mellyeknek tanubizonysága gyanánt vehetni nagy részben a jelen eredményeket is. Magyarok, mivelt magyarok legyünk testben lélekben, gondolatban, érzelemben, az élet minden viszonya között! — ezt papolja, oda törekszik a Vasárnapi Ujság, mióta fennáll mindazon körökben, hova utat talált. Istennek hála, mint gyümölcs a fáján zaj nélkül, csendesen, de biztosan és visszatarthatlanul érik a mivelődés nagy munkája, mellynek mi uttörő napszámosai vagyunk.

Másrészről azonban a jelen pályázat valóban komor gondolatokat ébresztett bennünk. Soha sem hittük volna, ha e pályamüvekből nem látjuk, hogy magyar iparosaink olly iszonyu zagyvalék megtanulására s beszélésére vannak kárhoztatva, minőt p. o. csak ezen egy, szintén a világ majd minden nyelvéből összehordott s eltorzitott szavakból álló asztalos münyelv is felmutat! Minő roszul esik idegen embernek hallgatni az illy szavakat (pedig csak nehányat emlitünk a tömérdek közől): „ajnszacz, anslág, aufszacz, kaszni, szágli, czajg, lájszni, féder, flóder, fuszpódni, kantni, klapni, kvadrop, mántlifa, mitlistuk, nutolni, pangájzni, pimzli, politúr, puczolni, pudli, pukli, rajbolni, sláglájszni, slicz, smirolni, snirkli, spakli, spándli, spanolni, spalet, spindli, sprajcz, sproszni, srég, stengolni, stelázsi, stifni, stószolni, súber, sublód, szimz, szokli, valczni, vinkli, zsalu“ stb. stb. Milly korcsfajzatok! De hogy minő lealázó hatással lehet az illyen torznyelv magára az értelmes iparosra nézve is, ékesszólóan elmondja azt egyik pályázónak, a jelenleg Párisban dolgozó *Serli Sándor* asztalos-segédnek, pályamüvéhez mellékelt levele, mellyet, hogy derék iparos hazánkfiának akarata s ereje egyformán kitünjék, minden szó változtatás nélkül im itt közlünk:

„*Páris 1859. juliusban.* Valóban rég eljött ideje, hogy ezen, mindinkább szégyenitő helyzetből kibontakozzunk, s magunkat és mesterségünket a szükségtelen idegen szavak rabsága alól felmentsük. Bizonyára az illető urak, kiknek szakuk, nyelvünket müvelni, s azt mindinkább tökéletesiteni, nagyobb gondot fordithatnának arra is, hogy necsak az ugynevezett tudományos világ tudjon magyarul beszélni s egymással közlekedni, hanem, hogy az alsóbb osztály is, értem az iparosságot, melly kétségkivül legnagyobb tömegét képezi a nemzetnek, magát, szakában minden idegen szó használata nélkül, anyanyelvén helyesen kifejezhesse. Nem szégyenitő-e az, midőn egy magyar iparos, anélkül, hogy anyanyelvén kivül mást tudna, kénytelenittetik, műhelyében ezen egyetlent is minden negyedik, ötödik szavával elferditeni, — és daczára annak, hogy egész életében ugyanazon műszerekkel, ugyanazon müveket késziti, még sem tudja azokat anyanyelvén nevezni? — S vajjon, mi ennek az oka? — Korántsem a lehetetlenség; nyelvünk eléggé alkalmatosnak látszik arra, hogy minden idegen szót nélkülözhetővé tegyen; mit, ugy hiszem, a most mindenfelől beérkezendő pályázatok eléggé be fognak bizonyitani. — Hogy mi iparosok tiszta és tökéletes müszavakkal szolgáljunk, azt kivánni sem lehet; de reménylem, miszerint nyelvészeink az ajánlottatakat minélelőbb szivesen kiköszörülendik.

Jelenben nem mellőzhetem, hogy a tisztelt pályáztató urban ne méltányoljam, a nemes ügyszeretetet, melylyel iparága s főkép anyanyelve iránt

viseltetik, s melylyel mint hazafi kétségkivül irodalmunknak is szolgálatot tesz; továbbá más szakbeli iparos társainak példát mutat, mint kellessék nekik is magukat az elkorcsosodásból kirántani, hogy maholnap a virágzó magyar ipar illető ágát méltán és büszkén elfoglalhassák.

Legyen azért jutalma *Asztalosfi* és a többi résztvevő uraknak, kik szintén járultak a pályadij gyarapitásához, azon öntudat, miszerint nemsokára nekik fogja köszönhetni az egész magyar asztalos-iparág, hogy többé idegen szavakra nem szorul, és hogy saját iparnyelve jövőre biztositva leend.

De hogy ezen szép szándék meg is teremje gyümölcsét, kivánatos, hogy az mindenki által felkaroltassék. Ezért mindenekelőtt szükség, miszerint a leendő helyes műszótár minélinkább elterjesztessék az egész országban, s hogy főkép a segédek, kik legtöbbet tehetnek, necsak közönyös részvevői legyenek a szép akaratnak, hanem hogy igyekezzenek a műszavakat maguk közt elterjeszteni s minélinkább életbe léptetni, az idegeneket pedig irgalom nélkül kiirtani. — Erre volna igazán czélszerü, hogy maguk közt a műhelyben büntetést szabjanak, az eddigi gyakorlott sok nevetséges büntetés helyett; ennek legalább eredménye lenne, s nemsokára maguk is örülhetnének a sikernek. — Eleinte ugyan nehezen fog esni a megszokott korcsszavaktól elválni, de akarat és egy kevés kitartás bizonyára hamar sikerre vezetend, s kevés idő mulva szégyennek tartandja mindenki a legkisebb műszói hibát elkövetni. — Részemről ohajtom a legdusabb eredményt minélelőbb, az ügynek igaz részvevője :

Serli Sándor,
asztalos-segéd Párisban, rue St. Antoine 195 chez M. Marnotte.

E szépen és igazán elmondott szavakhoz nincs többé mit hozzá adunk. Bár meghallgatnák azok, a kiket illet! *)

*) Levele végére még a következő utóiratot mellékelte a derék pályázó : „Részemről igen örülök, hogy, miután alkalmam volt megtudni Párisban ez érdekes pályázati czélt, magam is szerencsés lehetek hazámnak tehetségem szerint szolgálni. — Ha netalán a pályázás, — ugy történetesen — részemre kedvezőleg ütne ki, ugy — a helyett, hogy azon nehány darab aranyat hazánkból számüznék, — kérem azt a pályadij elitélése utáni először felállitandó községi könyvtárnak küldeni.“

TÁRHÁZ.

Kérelem a Kazinczy-ünnepélyek ügyében.

Minden igaz honfi keblét magasztos örömmel tölté el azon őszinte s osztatlan lelkesedés, melly Kazinczy Ferencz emlékezetére, a mult napokban közöttünk országszerte nyilatkozott. Nemcsak nyelvünk s irodalmunk nagy reformátorának örök érdemeit hangoztattuk amaz ünnepélyek által : hanem uj, és ez idő szerint többszörös nyomatékkal biró bizonyságát adtuk annak, hogy legdrágább kincsünk — nemzetiségünk érzése élénkebben heviti szivünket, mint valaha.

Nem tulajdonithatok ugyan magamnak különös érdemet ez országos nemzeti ünnep létesitése körül : mindazáltal hiuság nélkül szabad fölemlitnem, hogy pár év előtt nekem jutott a szerencse, hirlapok utján első hangosabb szózatot intézhetni hazámfiaihoz, azon már megpenditett, de elpendülni látszott eszme fölélesztésére, hogy Kazinczy Ferencz születésének évszázados fordulati napján emlékünnepet üljön a hálás nemzet. Ez emlékünnep bizonynyal szózatom nélkül is megtartatott volna, mert csak egy kipattanó szikra kellett, hogy ez alkalommal mindazon hazafias érzelmek föllobbanjanak, mellyek sziveinkben lobbanásra készen állottak; de az én szerencsém, s az én örömöm marad, hogy ez olly nagyszerüvé vált közlelkesedést illetőleg én is lendithettem valamit.

S vajjon, midőn a hon vidékein jobbra-balra elenyésznek az ünneplés dicsőitő hangjai, feledésbe hagyjuk-e merülni ama nevezetes nap emlékét, melly ezdeig páratlanul áll irodalmunk történetében? megelégedjünk-e azzal, hogy a hirlapok, hivatásuk szerint, a mai nap élénkségével boritván a tegnap érdekét, töredékes közleményekben mutassák föl a Kazinczy emlékünnep rajzait? Mind a dicsőitett nagy ember emlékezete, mind az esemény történeti fontossága, mind az olvasó-közönség érdeke egyiránt kivánni látszik, *hogy azon nevezetes nap képei egy rámába foglalva, egy könyvbe gyüjtve tartassanak fönn*, s legyenek folyvást bizonyságai a nemzeti szellem örvendeztető fölvillanásának.

Tisztelettel kérem azért mindazon honfitársaimat, kik hazánk különböző városaiban, a Kazinczy-ünnep rendezői, részvényesei vagy tanui voltak, *méltóztassanak a végbement bárminemü dicsőitések, szini előadások, lakomák, iskolai ünnepélyek, s több effélékről a lehető legpontosabb s részletesebb leirást készitteni, s azt, valamint a fölolvasott dicsbeszédeket, költeményeket, s bármi egyéb idetartozható apróságot is hozzám f. é. decemb. 10-éig elküldeni.* — Én egy érdekes *Kazinczy-emlék* minél czélszerűbb s izletesb összeállitásán tőlem telhetőleg igyekezni fogok, s ha tán ezáltal némi áldozat nyujtatik nemzetiségünk oltárára, az nem az én személyem, hanem mindnyájunk érdeme lesz. — Miskolcz, novemb. 10-én 1859. *Lévay József.*

Irodalom és müvészet.

+ (*Uj megjelent müvek.*) Heckenastnál ismét egy sereg könyv jelent meg, névszerint : „*Berzsenyi Dániel versei*,“ a legteljesebb kiadásban; e gyüjteményhez a jeles költő életrajza van csatolva *Toldy* Ferencztől; ékesiti még e könyvet Berzsenyi aczélmetszetü hü arczképe. Ára 2 ujft. — *Tóth Kálmán összes költeményei*, szintén a költő arczképével. — „*Árnyak*“ czim alatt bünesetek gyüjteménye két kötetben. Érdekes és tanulságos munka ez főleg ügyvédek és birák számára, dr. *Hegedüs* Lajostól. — A „*Háborukönyv.*“ III. IV. és V-ik füzete, egy kötetben, érdekesen összeállitva a „M. Sajtó“ és „Pol. Ujdonságok“ munkatársai által.

+ (*A „Budapesti Szemle“*) XXI. füzete megjelent; tartalma következő : I. *A nemzetgazdasági eszmék és elméletek története.* Első közlemény : az ó és középkor; *Kautz* Gyulától. — II. *A török uralkodás Magyarországon.* Első közlemény; *Salamon* Ferencztől. — III. *Hedvig királynő*; *Hatvani* Mihálytól. — IV. *Müvészek csarnoka.* 1. Rubens. Planche után. — V. *Irodalmi szemle.* La Légende des Siécles, par M. Victor Hugo, 2 vol. 1859. — „Emérke“ cz. epicus költemény fordításával, mutatványul. *Tóth* Kálmántól. — VI. *Kazinczy Ferencz születésének százados ünnepe*, 1859. oct. 27-ikén. — Báró *Eötvös* József beszéde. — *Szász* Károly költeménye. — *Toldy* Ferencz visszapillantása Kazinczy irói pályájára. — *Tompa* M. költeménye. — Gróf *Desewffy* Emil zárszava.

+ (*„Hódolat Kazinczy Ferencz szellemének“*) czimü uj zenemüvet ad ki Rózsavölgyi; a százados ünnepély alkalmával zongorára szerzé *Mocsonyi* Mihály. Ára egy forint.

+ (*Kempelen Győző,*) a „Sz. H.“ szerkesztője „*Kazinczy-ünnep Magyarországon* 1859-ben“ czimü korszerü emlékkönyvet szerkeszt. Tartalma leend: a magyar irodalom állása Kazinczy előtt; Kazinczy életrajza és befolyása a magyar irodalomra; az irodalom fejlődése Kazinczy nyomán; a fővárosban és a két testvérhaza városaiban tartott Kazinczy-ünnepélyek részletes leirása, az ez alkalommal tett vagy inditványozott hazafiai áldozatok elősorolásával; s Kazinczy arczképe. — Az előfizetések egy uj fttal f. év végeig küldendők be. Megjelenik a jövő tavasz elején. — Egy másik illy könyvet *Lévay* József is hirdet s illető felhivását mai számuk egész terjedelmében hozza.

(*A „Delejtü,“ Temesvárott megjelenő egyik legjobb vidéki magyar lap*) kiadó szerkesztője, *Pesty Frigyes*, e lapnak 1860-ik évi folyamára feltételes előfizetést hirdet. Kijelenti ugyanis, hogy *csak akkor folytatja a „Delejtü“ kiadását, ha a kiadási költségek fedezésére megkivántató előfizetők száma, még jövő december hó 20-ig jelentkezik.* Az előfizetési ár fél évre 3 ft. 15 kr., egész évre 6 ft. 30 kr. ujpénz. — A magyar lapirodalomra, valamint a nemzeti miveltség ügyére nézve is veszteség volna, e lap megszünése, mert ép olly városban jelenik meg és ép olly vidékre terjeszkedik ki, hol a magyar nemzeti szellemi s anyagi miveltség ügyének az ő támogatására legnagyobb szüksége van. Részesült is e lap eleinte szép pártolásban, s bár e pártolást tartalma folytonos javulása által, minél nagyobb mérvben kiérdemelni igyekezett, előfizetőinek száma, kivált a legutolsó nyári félév alatt annyira csökkent, hogy a tulajdonos szerkesztő csak tetemes veszteséggel folytathatta kiadását. — Az amerikai Egyesült államokban alig találkozik ezer lakossal biró olly község, mellynek legalább egy helyi lapja ne volna; nálunk pedig olly vidéken, melly legalább is kétszázezer lakost számlál s ennek felénél jóval több magyar, nem bir egy magyar lap megállni!! — Remélünk azonban hazánkfiaiban annyi érdekeltséget és hazafiuságot, hogy a nemzeti miveltség és haladás eddig elért fokáról nem fognak visszasülyedni s lemaradni; mert a „Delejtü“ megszünése lapirodalmunkban és nemzeti miveltségünkben hátramenésnek volna szomoru jele, miután egy nemzet miveltségének igen jellemző mérfoka a saját nyelvén fenálló lapok száma. A lapolvasás mai napjainkban a mivelt ember nélkülözhetlen szüksége.

△ *Megjelent* : Inczédi Pál, késmárki névtelen, Szakál Ferencz és Vizaknai Briccini György *Napló-följegyzései*, 1660—1715. Jegyzetekkel s oklevéltárral ellátva kiadják : *Szabó* Károly és *Szilágyi* Sándor, ára 1 ujft. Ki az irodalmat figyelemmel kiséri, lehetlen örömmel nem tapasztalnia, hogy történetirásunk igen szép fejlésnek indul. Bizonyság erre a jelen kötet megjelenése is, melly négy egyénnek igénytelen, nyilvánosságra, dicsőségre soha nem számitott s ez okból őszinte naplóját hozza napvilágra s menti meg az elveszéstől. A jelen kötetben nem találunk valami nagy állambölcseséget, de igen is a kor rajzához pár hü vonást, s több biztos adatot, a mi már magában nagy kincs a történetiróra nézve s reméljük is, hogy kik a hazai történetekben gyönyörködnek, kielégitve lesznek e kötet által.

+ (*Felszólitás Magyarország iróihoz.*) Tőlünk nem függő akadályok miatt a „Szigeti Vészkönyv“ előfizetési ivei csak mult hóban kerülhetvén ki sajtó alól, és küldethetvén szét, figyelmeztetjük azon irótársainkat, kik e szent ügyhöz még eddig nem járultak, s azokat, kik adott igéretüket még be nem váltották, hogy a müvek beküldésének határidejét dec. első napjáig meghosszabbitottuk. Siessenek tehát az illetők e nemes czélu, több ezer példányban megjelenő és pompásan kiállitandó albumban tehetségük szerint közreműködni. — M.-Sziget, nov. 6-án. *Szilágyi* István. P. *Szathmáry* Károly.

△ *Megjelent : Aradi Utmutató naptár*, 1860 szökő-évre; szerkesztette Baló Benjámin, negyedik évfolyam; ára füzve 70 ujkr. — Tartalma szépirodalmi és komoly irányu dolgozatokat hoz s végül van a n. városi kerületi hivatali névtár a hivatalos kinevezések legujabb kiadása után dolgozva. A szépirodalmi dolgozatok közt látjuk Petőfi egy költeményét is. Ohajtjuk, hogy a jövő évben is, bővitve, gyarapodva jelenjék meg.

+ (*Szigeti jeles szinmüvészünk*) ismét két uj népszinmüvet fejezett be. Kivánjuk, hogy egy glédában álljanak a „Vén bakancsossal.“

+ (*Szemere Páltól,*) mint a „P. N.“ irja, tanköltemény fog megjelenni, „Tandithyramb és dalverseny“ czim alatt,“ mellyen az ősz költő tizenkét évig dolgozott.

+ (*Helfy Ignácz hazánkfia*), s ez idő szerint mantuai tanár, ki azáltal, hogy több jeles irónkat az olaszokkal megismerteté, nem csekély érdemet szerzett magának „*Mindenféle és semmi*“ czimű müvet ad ki előfizetés utján. Előfizetési ár egy uj forint, melly Pestre Müller Emil kiadó urhoz küldendő.

+ (*Rupp Zsigától „1859-diki jogász-csárdás*“) jelent meg, a pesti jogászoknak ajánlva. Kapható Rózsavölgyinél 55 ujkrért. Népzenészeink nagy tetszéssel játszszák ez uj darabot.

+ (*A müegylet kisorsolás végett*) legközelebb a következő festményeket vásárolta meg: 1. Rembrandt amsterdami lakása, *Bommeltől.* 2. Magyar tájkép, *Markó* Ferencztől. 3. München környéki tájrész, *Langkotól.* 4. Holdfényes táj, ugyanattól. 5. Női tanulmányfej, *Haan* Antaltól. 6. Pásztorfiu a római mezőn, szintén *Haantol.*

A nemzeti Muzeumban látható tárogatók.

Alig penditettük meg a tárogató, ezen ősi hangszerünk ujra feltámasztásának szükségét, azonnal legélénkebb részvétre talált az eszme. Számos tudósitás érkezett be hozzánk s más lapokhoz e hangszerek egyes megmaradt példányairól s arról, hogy hol mikor hangzottak utoljára a tárogatók. Ez is egyik bizonysága azon általános érdekeltségnek, melylyel a közönség közügyeink, multunk irányában viseltetik. S mint lapunk mult számában irtuk, most már teljes remény van hozzá, hogy az ősi hangszer ismét megszólal, ha nem is harczi riadóként, de mint nemzeti palotás zenénk s népdalaink lelke felköltendi kebleinkben azon érzelmeket, melyeket egykor őseinkben ébresztett.

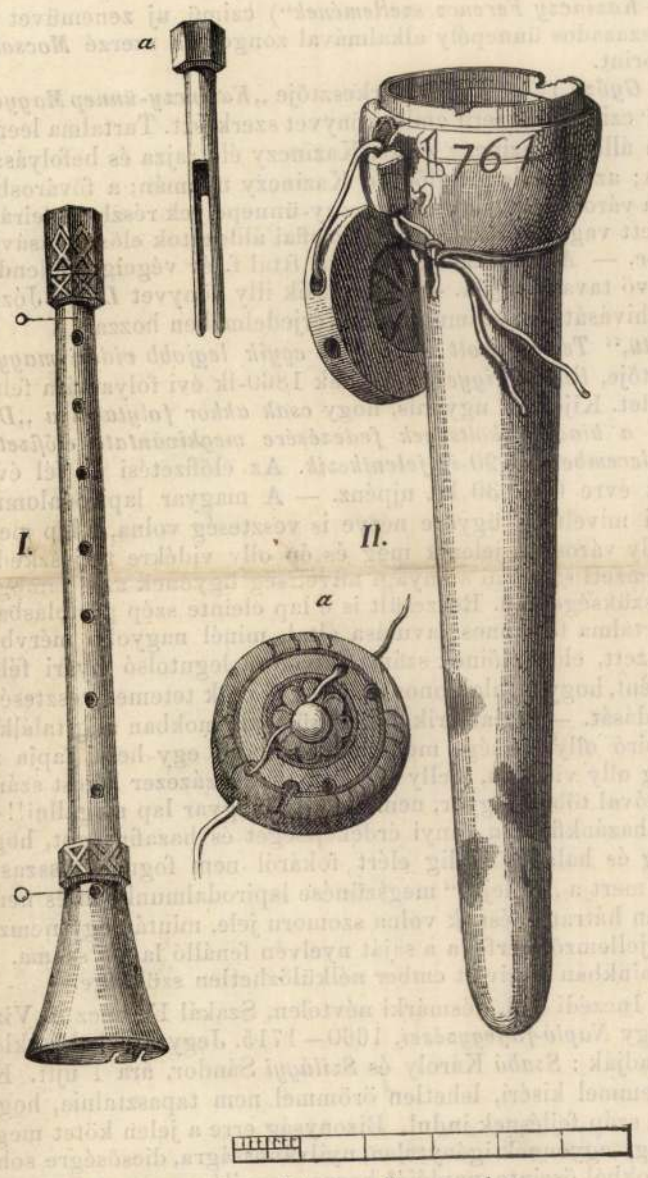

Tárogató és tokja a n. Muzeumban.

Mondottuk, hogy Suck András pesti zenész, a tárogató egyes példányait már birja, kezeli, sőt azt is irják már a lapok, hogy legközelebb egy hangversenyben szándékozik a nevezett zenész az ősi hangszert bemutatni. Vahot Imre is megrendelte Nyitráról az ott élő Ligats család birtokában levő tárogató egy pár másolatát s a pesti czigánybandákban akarja meghonositani.

Várjuk tehát e dolog kifejlését s a nélkül, hogy vérmes reményekben ringatnók magunkat e hangszer mai használhatósága miatt, ismertessük az eddig felfedezett tárogatókat. Illyenek azok, mellyek a pesti nemzeti muzeumban találhatók s mellyek rajzait *Vizkelety Béla* ur szivességéből lapunk mai számában közöljük.

A tárogató sip a muzeumi példányok szerint három fő alkatrészből áll, mellyek: a *szopóka vagy fuvóka* (nyelv); a *cső vagy sip* és a *tölcsér.*

A *szopóka* rézcsőből áll, mellynek felső végére két nád lapocska van fonállal megerősitve, mint a fagottnál vagy oboánál; ezen rézcső alsó vége bele van erősitve egy fából készült kisebb csőnek felső végébe (Lásd az I. sz. alatti rajz a) és IV. sz. b.)), mellynek villa-alaku vége ismét a fő sipcső felső végébe illesztethetik.

A *sipcső* melly a szopóka és tölcsér közt van, szintén fából van készitve henger-alakban, 7—8 lyukkal.

A *tölcsér* vagy henger- vagy harangalaku, szintén fából, lyukakkal vagy anélkül.

Az itt lerajzolt tárogatósipok a mellékelt 1 *láb* mérték szerint vannak természet után másolva; az alkatrészek aránya és a példányok egymáshozi nagysága ugyanazon mérték szerint vétetett fel.

Rajzaink magyarázataul szolgáljon még a következő: Nemzeti muzeumunkban, mint mondtuk, 3 példánya van a tárogatóknak.

Az I. szám alatti rajz az egyszerüebb tárogatót mutatja. Ez veres szilva-fából készült, összesen 2 láb és 1 hüvelyk hosszu, egyszerü faragásokkal diszitve, csövének előrészén 7, tulsórészén pedig 1 hanglyukkal ellátva. Tölcsér alaku öblös részén pedig kivül belől 1, s oldalt is egy-egy lyuk vau.

Szopóka-tartója egyszerüen puha fából van faragva mellyből a rézcső hiányzik. Ennek alsó két águ része pedig a tárogató sipcsövébe mélyed, egész a vastagabb részeig.

A II. szám alatti rajz az előbbi tárogatónak diófából készült tokja csaknem egészen ráspolyozott s e miatt csak a felsőbb széleken láthatók az egykori simitott részek, valamint arabeszkek maradványai s az 1761 évszám. Hossza 2 láb s 2 hüvelyk.

Teteje, mellynek felső része II. sz. a.) alatt látható, kemény fából készült, faragásokkal diszitett, s bőr-szalaggal a tok nyakához kötve függ alá.

A *III. szám alatti* tárogató csőve sárga rézből készült, felső végéhez fonallal kötött nád fuvókával. Ezen cső a facsőbe van illesztve, mellyben 8 hanglyuk van, a 3-ik és 4-ik közt nagyobb térséggel. Kemény fából készült harangalaku tölcsére minden lyuk nélkül van.

A *IV. szám alatti* a legnagyobb, legépebb s tán legtökéletesebb tárogató Hosszasága a fuvókától alsó tölcsérének karimájaig 2 láb és 4 hüvelyk. Fuvókájának csőve veres réz, mellynek felső vékony részére van erősitve a nádfuvóka. Ezen csőre van illesztve egy kis tányér-alaku lap (mi legyen a czélja, nem tudjuk) mellynek felülről alakja IV. sz. a) alatt látható.

A leirt rézcső bele van illesztve egy másik facsőbe, mellynek felső része szélesebb, alsó két águ vége pedig, melly a sip csövébe mélyed, keskenyebb. Ennek alakja IV. sz. b) alatt látható.

A tulajdonképeni sip, tölcsérével együtt barna kemény fából van csinos esztergályos munkával készitve. Csővének előrészén 7, tulsó részén felül 1 lyukkal ellátva. A tölcsér elő és tulsó részén három-három, két oldalán pedig két-két lyuk van, egymáshoz átellenes irányban.

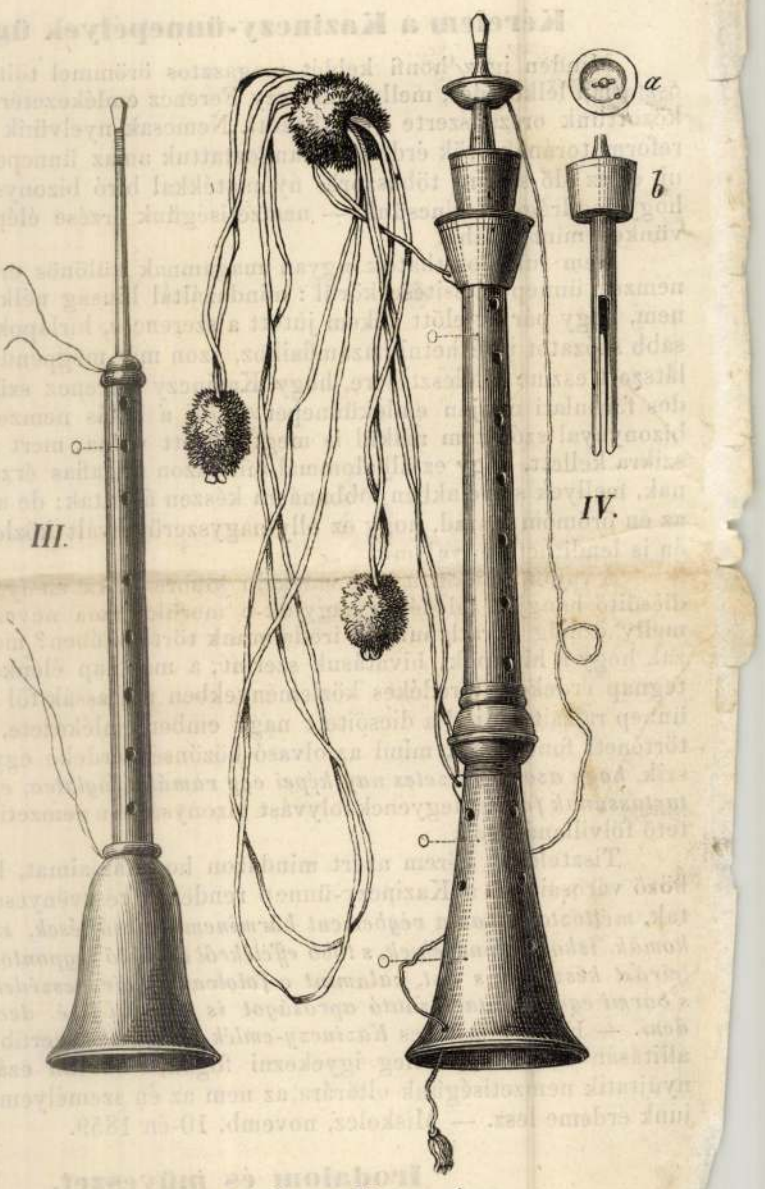

Tárogatók a n. Muzeumban.

Vegyes hirek.

⊙ (*Főtiszt. Klobusiczky Péter boldogult kalocsai érsek*) e minőségben 21 évi áldásteljes működése alatt 1,551,103 pftnyi összepet forditott jótékony és kegyes czélokra. Vendégszeretetének legszebb tanusága, hogy, még mint szathmári püspök, 14 alatt 70,000 egyént vendégelt asztalánál. Fáradhatatlan tevékenységének bizonyitványa, hogy az elhunyt, kalocsai érseksége alatt a kanoni visitatiót egész megyéjében elvégezte, mindenütt prédikált s a mellett mintegy 108,538-at részesitett hivei közől a bérmálás szent szentségében.

+ (*Szerencsés ugrás.*) Nehány nap előtt Kolbergben egy 21 éves őrült fiatal ember a harmadik emeletről leugrott, de olly szerencsésen, hogy egy épen arra menő pór vállára ugrott. Egyiköknek sem lett baja; csupán a pór annyira megijedt, hogy az első pillanatban azt sem tudta voltaképen, ha ő ugrott-e az őrült vállára, vagy megforditva.

Serovics József 181

Schoen Anna temp.

BUDAPEST 80.

4/1934.

intetes

Müemlékek Orsz.Bizottsága,

B u d a p e s t VI.

Aréna-ut 41.

A *Tiszai* GALÉRIA Kft TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS BARÁTAIT

SÉRA ERZSÉBET

FESTŐMŰVÉSZ (KUNSZENTMÁRTON)
KIÁLLÍTÁSÁRA, MELYET

PAULOVKIN IMRÉNÉ

NÉPMŰVELŐ

NYIT MEG **1998 JÚNIUS 23 - ÁN** KEDDEN 17 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 1998. JÚLIUS 18 - IG
HÉTFŐ - PÉNTEK: 9-12 ÉS 13-17; SZOMBAT: 9-12 ÓRÁIG

BELÉPÉS DÍJTALAN

Tiszai GALÉRIA Kft CSONGRÁD, DÓZSA GYÖRGY TÉR 4. TEL.: 63-482-610, FAX: 63-482-210

DIE *Tiszai* GALERIE LÄDT SIE UND IHRE FREUNDE HOCHACHTUNGSVOLL ZUR AUSSTTELLUNG
MALERIN

ERZSÉBET SÉRA

DIE VON

FRAU MAGDA PAULOVKIN

VOLKSBILDUNGERIN
AM DIENSTAG DEN 23. JUNI 1998 UM 17 UHR ERÖFFNET WIRD.
DIE AUSSTELLUNG IST BIS ZUM 18. JULI 1998
VON MONTAG BIS FREITAG 9-12 BZW. 13-17 UHR,
AM SAMSTAG 9-12 UHR ZU BESICHTIGEN.

DER EINTRITT IST KOSTENLOS
Tiszai GALÉRIA Kft CSONGRÁD, DÓZSA GYÖRGY TÉR 4. TEL. 63-482-610 FAX: 63-482-210

THE GALLERY *Tiszai* LTD RESPECTFULLY INVITES YOU AND YOUR FRIENDS TO THE EXHIBITION OF THE
PAINTER

ERZSÉBET SÉRA

WHICH IS GOING TO BE OPENED BY

MRS. MAGDA PAULOVKIN

ADULT EDUCATIONIST
AT 5 P.M. ON TUESDAY 23RD JUNE 1998.
THE EXHIBITION CAN BE VISITED UNTIL 18TH JULY 1998
MONDAY-FRIDAY: 9-12 A.M. AND 1-5 P.M. SATURDAY: 9-12 A.M.
NO ADMISSION FEE
Tiszai GALÉRIA Kft CSONGRÁD, DÓZSA GYÖRGY TÉR 4. TEL./FAX: 63/482-210

TÁMOGATÓK / SPONZOREN

A-tól Z-ig SZOLGÁLTATÓ IRODA, CSONGRÁD

BOLDOGH FERENC ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, BAKS

FERENTZI ANDRÁS TEHERFUVAROZÓ, CSONGRÁD

LVM ART BT, CSONGRÁD

MURÁNYI AUTÓKERESKEDÉS, CSONGRÁD

TISZAI GALÉRIA

MEGHÍVÓ / EINLADUNG / INVITATION

SERRES *Agost*, építész. Az osztrák államvaspályatársaság építési igazgatója volt. S. tervezte és építette az 1870-es évek végén a bpesti nyugati pályaudvar felvételi épületét, mely annak idején egyike volt Európa legnagyobb és legdíszesebb pályaudvarainak.

Eg. II. 439 l.

V.

is 15-én.

1908.

tan ül, de szembe néz. Jobb ke-
támasztott könyv levelei közt
bevont és nagyfejű szegekkel
odik. Haja, bajusza és köszа-
ltözete: házi sipka, fekete
alacsony sarkú czipő. Jel-
lma, Turin 1885.

26 cm.
ber 11-iki 122386 sz. leirat
7. deczember 31-én 20000 Kán
1908. aprilis 22-én 2020 sz.

ette.

övid.

1103

„EUROPA"
Film-, könyv-, lapterje[illegible]
könyvkiad[illegible]
Bp., V., Roth[illegible]
Telefon: [illegible]

Tek. „Europa" lapterjesztő rt.

Budapest

V. Rotheremere-u 12. III.

Serres de

Gutes

Impugati nahja

vrod

udvor

Vachon 29. 1.

EGY SZIVARRÓL.

Elbeszélés.

Irta **Vértesy Gyula.**

Megnyertem egy fogadást és az én öreg író barátom egy skatulya Upmannal lepett meg.

— De elszívjad ám őket!

— Hát mi mást lehetne a szivarokkal csinálni?

— Mi mást? Tartogatni lehet őket.

— No, én nem fogom tartogatni. Valahányszor jó napom lesz, sikerül valami dolgom, mindig el fogok belőlük szívni egyet. Rosz napokon a legritkább esetben szelelő britannikákkal fogom magam büntetni.

— Ott vagyunk, barátocskám, a hol a part szakad. Te is el akarod rakni a jó napokra a jó szivarokat; holott épen az lenne a helyes, hogy rosz napokban szívjunk vigasztalásképen jó szivarokat. Szóval te is olyan vagy, mint a többiek. Nem ok nélkül akartalak előre figyelmeztetni. Mert a legtöbb ember ilyen ám, mint te. Vendéglőben is, ha csirkét hozatnak az emberek, majd mindenki először a roszabb falatokat eszi meg; a czombot meg a mellehusát későbbre hagyja, — mikor már jóllakott a roszabb falatokkal.

A jó szivarokat is el szokás tenni jobb időkre. Azután szépen kifogyunk az időből s a szivarokat rátestálhatjuk az utódainkra. El ne tedd a szivarokat, ha jót akarsz magaddal. Csak szívd el őket gyors egymásutánban, a mikor és a meddig jól esnek. Hogy úgy ne járj, a hogy én jártam az én üveges szivarommal. Ez tett engem tönkre. Ennek a nyomorult szivarnak lettem az áldozata. E miatt filozofáltam örökké s miatta nem volt soha igazi nagy örömem.

Egyre tartogattam még nagyobb örömnapokra s a meglévő szép napokat, a melyekkel a sors megajándékozott, lekritizáltam, nem élveztem ki, csakhogy a mammuth-szivarom megmaradjon. Tartogattam és tartogatom most is, hogy mérgezze tovább az életemet...

És elmondta az ő híres szivarjának a történetét.

— A hetedik gimnáziumi osztály elvégzése után vakáczióznі kiküldött az apám egy morózus öreg agglegény nagybátyámhoz, a ki azután kedvetlen, kelletlen csak megtűrt maga mellett valahogy a vakáczión át. Mikor azután őszre bevitt a városba, búcsúzáskor, a helyett, hogy adott volna egypár forintot, a mire kegyetlenül számítottam, hát adott egy üvegborítékos ménkü nagy szivart, azzal a kenetteljes kijelentéssel, hogy:

— Matúra után majd elszívhatod!

A szivart odahaza kegyelettel elhelyeztem a ládám legillusztrisabb helyére s vártam türelemmel az érettségi utáni nagy napot, a mikor majd el fogom szívni az én üveges csodámat.

Addig pedig megelégedtem azzal, hogy néha ki-kivettem a ládából a szivaromat és hangtalanul, gyönyörtől elfogódva élveztem az üvegen át gyönyörű sötétbarnaságát és imponáló alakját.

Ádáz, gyűlöletes munkáját már akkor megkezdte az én hires szivarom. Mert míg más, korombeli legény, abban az időben a maturára készülés kétes gyönyöre mellett, holmi húsból és vérből álló, bájos ideálok, formás bakfisok után futkosott, azokról álmodozott, szóval kezdte élni a szerelmi regények csábos korát, mely kort nem lehet elég korán kezdeni, tekintettel arra, hogy milyen kevés ideig tart, mondom az alatt én csak a szivaromba voltam szerelmes: minden idealizmusomat és minden gyöngédségemet erre a sötétbarna, ostoba, élettelen holmira pazaroltam, epedő, vágyó tekintettel bámulva ő szivarságának üvegpalotájára és várva a nagy napot, mikor betörhetem az üveget és kiemelhetem a szivarbálványt.

A nagy nap el is érkezett. Az érettségit valahogy nagynehezen le is raktam s a fenttisztelt szivart el is szívtam volna a nagy bankettvacsora után, ha az apám az alatt, míg a vacsorához öltöztem, nem rágta volna folyton a fülemet (valószinüleg azért, hogy nagy elbizakodottságomban be ne találjak valahogy nagyon csípni) hogy az ember az érettségi bizonyítványával a zsebében tulajdonképen még semmi. Egy nulla, a mi jelenteni fog valamit, ha az élet később számokat fog eléje tenni, de esetleg semmit sem fog jelenteni, ha az élet megfeledkezik a többi számról.

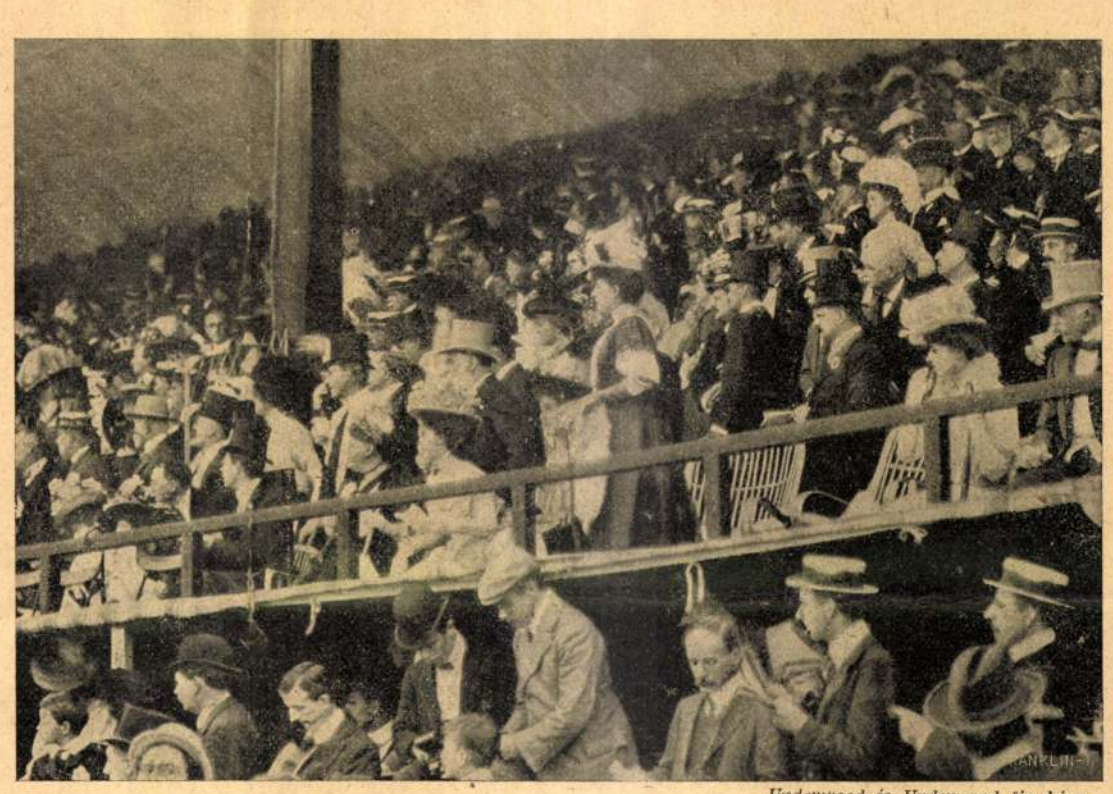

Underwood és Underwood fényképe.

AZ ANGOL KIRÁLYNÉ VÁRJA A MARATHONI VERSENY ELDŐLTÉT.

A LONDONI OLIMPIÁSZRÓL.

— Tehát nulla vagyok — gondoltam — s akkor még egyáltalán nincs jogom elszívni a szivart.

Így keserítette meg életem egyik első boldog napját az én kedves szivarom. A többi érett kolléga mind boldog és büszke volt, én pedig folyton csak arra gondoltam, hogy nulla vagyok, a ki nem méltó a szivar elszívására.

És ott hagytam továbbra is békés fekvőhelyén, a láda fenekén.

Majd ha valami leszek, akkor el fogom szívni!

Már akkoriban kezdtem firkálgatni s biztosra vettem, hogy ha felkerülök Pestre, a szerkesztők csak úgy fognak versengeni a kéziratáimért, ha megteszem az első lépést a halhatatlanság felé. Ha először fogom nyomtatásban olvasni a nevemet egy tárcza alatt!

Hanem nagyon lassan indultam a halhatatlanság felé. Elhelyeztem én a tárczáimat mindenfelé, de napvilágot csak sehol se akartak látni. Hiába lestem napról-napra a lapokat, hogy hátha egy szép reggelen csak benne találom valamelyik lapban valamelyik tárczámat, de bizony csak nem találtam.

Az udvariasabb szerkesztő urak azzal adogatták vissza szegény irásaimat, hogy nagyon el vannak látva tárczákkal s így új irókra nem reflektálhatnak; a kevésbbé udvariasak pedig azzal, hogy inkább új olvasókat kérnek, mint új irókat, mert mint az egyik szerkesztő úr szellemeskedve megjegyezte: — «Magyarországon az utóbbi ötven év alatt mintha csak irni tanítottak volna a népiskolákban s nem egyuttal olvasni is. Mindenki csak irni akar, olvasni senki.»

Ebben volt is valamelyes igaza a szerkesztő úrnak, csak épen abban nem volt igaza, — legalább szerintem, hogy velem szemben szellemeskedett ilyeténképen, velem, a ki mégis csak olvastam is hébe-korban valamit.

Elég az hozzá, hogy az alkalom késett a szivarom elszívhatására. Mert csak sehogysem sikerült az első lépés megtétele a halhatatlanság felé.

Végre mégis! Valamelyik szerkesztő vagy megkönyörült rajtam, vagy tárczavégszükségben volt, elég az hozzá, hogy kiadta az első tárczámat.

Már elővettem a szivart, hogy a diadal felséges mámorában, tárczám olvasása közben elszívjam, de valami belső hang újra figyelmeztetett:

— Mit akarsz? Ez még semmi! Majd ha a honoráriumot megkapod. Mert akkor tudod meg, hogy irónak tartanak-e, hogy adnak-e a dolgodért valamit. Hogy megjelent a tárczád, ez még semmi; ha majd adnak érte valamit, akkor elszívhatod a szivart.

Siettem fel a szerkesztőhöz, zsebretéve a szivart s előre kéjelegve abban a gondolatban, hogy a jó ebéd után (mert a honoráriumból csak fog telni egy jó ebédre) milyen élvezettel fogom elfüstölni az én indiánus barátomat.

A szerkesztő nagyot nézett, mikor pénzt kértem.

— Maga pénzt akar? No hallja, ez már sok! Mikor és hol fizettek a kezdő firkálóknak mindjárt az első dolgozataikért? Pláne olyan együgyüségért, a minő a maga tárczája volt. Csak kegyelemből adtam le. Köszönje meg, hogy megjelent s ne legyen szerénytelen. A szerénytelenség nem áll jól a fiatal uraknak.

A szivar megint visszavándorolt ládabeli helyére s ott pihent mindaddig a nevezetes napig, a melyen befejeztem társadalmi drámámat: «A czélok Ikarusai»-t. Akkor megint kisértetbe jöttem s elővettem, hogy elszívjam, úgy gondolkozván, hogy ez csak nevezetes nap az életemben.

— A remekmű kész, megérdemlem a szivart.

De csakhamar eszembe jutott, hogy mit ér a remekmű, ha nem adják elő.

— Majd a premiér után! — toltam ismét tovább az elszívás terminusát.

S megkezdődött a darab Odiszszeája. Nem adták elő sehol s végre is oda került a kézirat a szivar mellé, a láda fenekére.

E közben támadt egy kis szolid viszonyom a szobaasszonyom leányával s ez a viszony némileg kárpótolt a «Czélok Ikarusai»-nak bús sorsáért. Ez volt az első úgynevezett komoly fellángolásom. S elhatároztam, hogy az első csók emlékét fogom megtisztelni a szivar elszívásával.

A csókot meg is kaptam, de a csók megkapása után már egyáltalában nem éreztem olyan jelentőségteljesnek a napot, mint annak megkapása előtt.

Szóval megint csak nem szívódott el az a hires szivar.

És így folyt le az egész életem, az elszívási napok prolongálásai közben. Eljött ugyan az idő, hogy nem dobtak ki a szerkesztőségekből, honoráriumokat is kaptam; a darabjaimat is előadták, de az elért sikert mindig kevésnek találtam ahhoz, hogy a szivar elszívásával megünnepeljem.

És tovább tartogattam nagyobb és érdemesebb alkalmakra.

Egyszer azután mégis eljött az a nap, a mikor boldognak éreztem magamat. Az esküvőm napján. Ott lett volna az alkalom, hogy elszivjam a vén szivart, de hát, édes istenem,

A PÁLYAUDVAR TERÉZKÖRUTI HOMLOKZATA.

az esküvője napján csókolózni akar az ember, hát csak nem lehet dohányfüstös.

Hamarosan rájöttem, hogy kár is lett volna elszívni. Az a nap nem érdemelte meg. Majd az elválásunk napján. Az a nap meg fogja érdemelni.

De ekkor is lemondtam róla. Megszabadulni valakitől ez csak negativ gyönyörűség, s ez nem érdemel ünneplést.

A dolog vége, hogy az én szivarom még most is megvan. Pedig már túl vagyok életem delelőjén s most már nem felfelé visz az utam, de lefelé. Most már aligha lesz olyan boldog napom, hogy elszívhassam a szivaromat. Hacsak akkor nem, mikor az orvos majd, úgy sejtem, nem sokára el fog tiltani sok minden egyébb között a dohányzástól is. Akkor rá fogok gyujtani erre, az utolsó szivarra és nagy gyönyörűségemben úgy a földhöz fogom vágni a híres szivar üvegtokját, hogy ezer darabra törik...

EGY RÉGI PÁLYAUDVAR.

A napokban az a hír járta be az ujságokat, hogy abban a nagyszabású programmban, a mely a hazai vasutak fejlesztését tűzte ki czéljául, Kossuth Ferencz a nyugati pályaudvar átalakítására is talált útat-módot.

A pályaudvar a mostani helyén marad. Ugyanott, a honnan több, mint hatvan esztendővel ezelőtt József nádor vonatját elvitte első útjára, a megkoszorúzott, fellobogózott, ezernyi lelkes ember éljenzésétől kisért *Buda*. Ez volt a neve az első magyar mozdonynak, a melyik magyar földön, Pesttől Váczig személyszállító vonatot vitt.

Azóta nagyot fordult a világ. A kicsinyke, igénytelen *Buda* helyett hatalmas, óriási erejű kolosszusok röpítik szélsebesen a kényelmes Pullmant és a *középponti vasúttársaság* keskeny, hosszúra nyújtott *indóháza* helyére már régen, 1876-ban új csarnokot épített a vasút.

De az új pályaházat, a melynek a maga idejében csodájára jártak az emberek, ép úgy nem kerülte el az idő járása, mint elődjét. Már évek óta panaszkodnak az utasok és évek óta érzik a vasutasok, hogy az egyre növekvő igényeknek nem felel meg a nyugati pályaudvar. Szűk lett. És ezt holmi apró kényelmetlenségen érzi meg csupán a közönség, de ideget ölő, szellemi és testi erőt a végletekig megfeszítő munkán sínyli meg a vasútas.

Mikor a jegyváltó pénztárak széles csarnokából a várótermeken át a perronra tódul a tengernyi utas és az utazással járó izgalmaktól már előre ideges, akkor dehogy is méltányolná azt a kényelmet, a melyet a pöfékelő

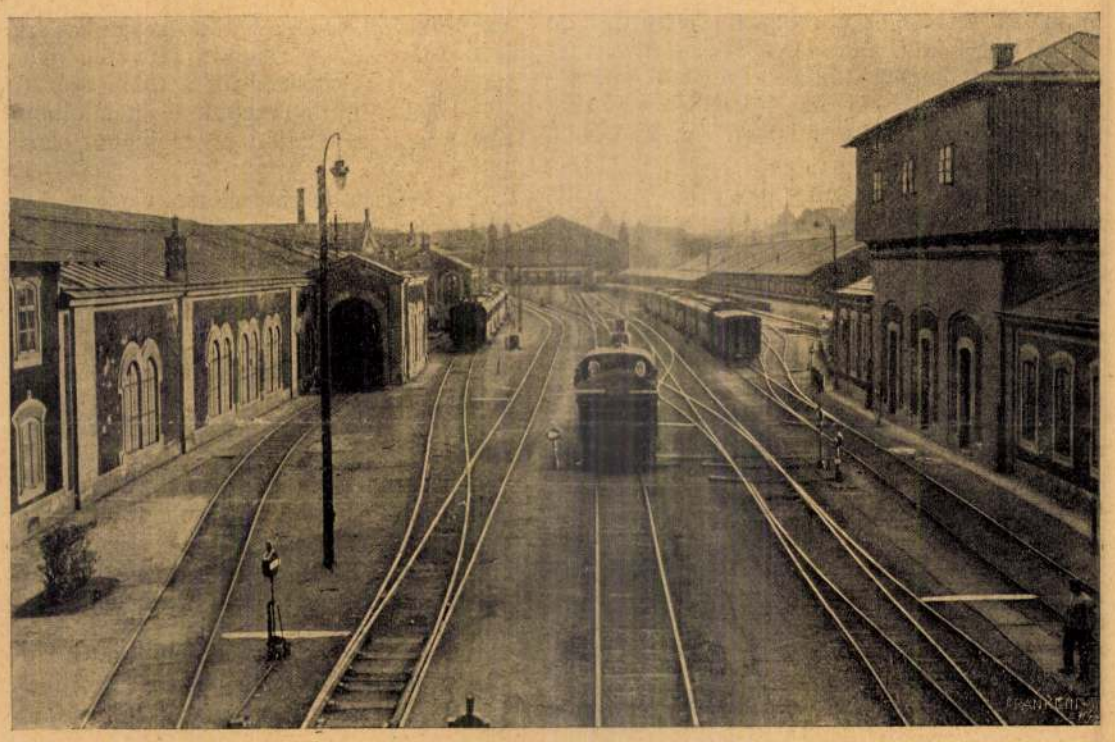

A PÁLYAUDVAR A FERDINÁND-HÍDRÓL NÉZVE.

masina mögött sorakozó kocsik nyújtanak. Lárma, ajtócsapkodás itt is, amott is. Nagyobb kényelmet kiván mindenki a *maga* számára és szikrázó szemmel kémleli a leeresztett függönyön, hogy nem jutott-e előnyökhöz *más*.

Ebben a kaleidoszkopszerűen mozgó, tarka embertömegben akad-e vajjon egy is, a ki arra gondol, hogy mennyi ember megfeszített munkájának az eredménye ez a rendbe sorakozó kocsitömeg? Akad-e a ki tudja, hogy órák telnek el, a míg a mozdonyt ellátják szénnel, vízzel, a míg befűtik, megvizsgálják és végre szolgálatra készen rávezetik a kocsisorra. Hát azt vajjon tudják-e az utasok, hogy mennyi munkába meg időbe tart, a míg kocsikat minden útjuk előtt kívül-belül gondosan megvizsgálják, mossák, tisztogatják, a míg megjavítják, helyreigazítják, a mi veszedelmes lehet, vagy a min megakadhat a közönség gáncsoskodó szeme.

A meddig nincs baj, addig csak hagyján. De mikor a sűrűn forduló vonatokból holmi nagyobb hiba miatt ki kell lökni valamelyik járó művet, mikor az egyre érkező, induló vonatok közt elsurranva tolatni kell a kész kocsisorokkal, a mikor ünnepi forgalom, alagi lóversenyek és hasonló ezernyi más rendkívüli munka tetézi a rendeset, akkor ember legyen a pályaudvarnak minden vasutasa, hogy az utas egyebet ne lásson a nyugodtan álldogáló szolgálatkész vonatnál.

A NAGY CSARNOK.

A BUDAPESTI NYUGATI PÁLYAUDVARRÓL.

A POSTA-ÉPÜLET ÉS A PARK EGY RÉSZE.

elmulásnak. A kelet hagyományaiból bátran következtethetünk arra, hogy a rózsa minden valószínűség szerint Közép-Ázsiából plántálódott át hozzánk. Följegyzések igazolják, hogy Armenia és Frigia játszotta a közvetítés jelentős szerepét. Ezeken a tartományokon keresztül — már a homéridák idejében került a görögökhöz. *Homérosz* és *Heziodosz* rózsaujjúnak nevezi a hajnalt. A teogoniában *Nerzeusz* leányai rózsaszínű karjukkal bódítóan hatnak környezetükre s *Okroye* nimfa arcza vetekedett a biborszínű rózsa kelyhével.

Megszámlálhatatlan költői mű magasztalja a rózsa isteni eredetét, csodálatos varázsát. *Szaffó*, *Anakreon* s a klasszikus kor nem egy kiváló költője elévülhetetlen szépségű dalokban [illegible] a rózsát. *Anakreon* szerint

görög költő korában már Lídiában és Trácziában is ismeretes volt a rózsa. Nemesített fáját ismerték a héberek és a görögök. A rózsa keletkezéséről szóló hagyományok közötti négyszerű helyet foglalt el valamikor az *Adonisz* monda. Adonisz véréből teremtette Afrodite a virág királynőjét, ezért lett jelképe a szerelemnek és a halálnak s innen nyerte a virágon való szuverenitását, melyet mindmáig megtartott. A hivő mohamedán verset mormol a *Korán*-ból, ha rózsaszirmot lát a földön; — nem tapos rá, hanem szertartásszerüen felemeli, mert azt tartja, hogy a rózsa, az öröm és a kéj virága: *Mohamed* verejtékének csöppjeiből született.

A kelet költészete még most is csodálatos színekben tükrözteti a rózsáról szóló hagyományokat. A ki könnyebbülést keres, a ki bánátos szivén enyhiteni óhajt, az vessen legalább egyetlen pillantást az illatos rózsa kelyhébe s a nagy Allah megsegíti. Valaha áthatóan rózsaillattal volt tele az egész kelet s különösen Perzsia. *Teherán* volt a rózsakultusz középpontja. *Shiráz* csodálatosan szép rózsáit művészien megörökítette *Hafiz* költészete. Legbájosabb s legbódítóbb illatot lehelt a: *«gúli surab»* rózsa.

Itáliába a görög gyarmatosok útján került, épen úgy, mint sok más érdekes és értékes portékája a keletnek. *Plinius* szerint legszebb volt a *kampaniai* rózsa. Ez is virított a legkorábban. Legkésőbben nyilt a *praenestei*, mely erősen állotta a versenyt a kampaniaival. *Vergilius* lelkesedéssel dicséri a *paestumi* rózsát. Evenkint kétszer fakasztotta észbontó szépségü virágát s tüzpiros színével s pompás illatával fülülmulta a divatos *nárdust*. A rózsának az ókorban oly nagy volt a becsülete, hogy még az clárusításával is csak a válogatott szépségü leányzók foglalkozhattak. Augustusz császár idejében a rózsa szeretete már terhelő betegséggé, költséges mániává fajult. *Nero* egy alkalommal négy millió szesztercziust költött egyetlen lakomának rózsadiszére. Kleopátra Antoniust olyan termekben látta vendégül, melyeknek padlója egy méter magasságban volt telehintve értékes paestumi rózsával.

Verres, volt a közkézségi [illegible] detben, mint egyszerű mezei ünnep, csupán zajtalan bevezetője a tavaszi és nyári hónapok nagyszabású istenünnepeinek. De kedvességénél fogva gyorsan vált közismertté. Kivetkőzött rusztikus egyszerüségéből s pompában és mértékben csakhamar föléje kerekedett minden más ünepnek. A pogányságból átlépett a kereszténység egyházi ünnepei közé is, mint *pascha rosata* (a rózsás husvét, vagy pünkösd). A piros pünkösd napja: a rózsa virágnapja. A *«domenica della rosa»* ünnepe régebben, csodásan szép s káprázatos szinpompában tündöklő szertartása volt az olasz templomoknak. A bazilikák kupolainak imponáló magasságából rózsaszó hullott az ájtatoskodó hivőkre. Illatozó rózsától volt diszes az oltár s hal[illegible] puha rózsaszirmok [illegible] takarták a templom mindkét [illegible] talpalatnyi helyét. [illegible] került a régi *dom* [illegible] Közmulatságok ünn[illegible] ünnepiessé tette a [illegible] hajóit s bűbájos kö[illegible] A *pascha rosata* [illegible] pogány-barbár tav[illegible] a szláv fajoknak [illegible] *rusalii*-ja is ebbe az [illegible] elmáság, életbl[illegible] evangélium egy szál [illegible] *Busbequius*, a XV[illegible] *Raymond Hole* ang[illegible] hogy az agonizáló [illegible] nak illatától néhán[illegible] s aztán a gyönyör[illegible] mét. Az isteni szó[illegible] pedig ezeket irja: [illegible] életfogytiglani b[illegible] kegyképen meg[illegible] vihessek magam[illegible] lenne, ez[illegible] mindenért [illegible] A mióta [illegible] Keletről, [illegible] kertész[illegible] már [illegible] e t[illegible] e[illegible]

tarjában, a többieket pedig, a kiknek sike rült a tetőre felkerülni, lejövetelük alkalmával birságoltak meg. Hiába, a rendőrségnek sehol a világon nincs érzéke ahhoz, hogy melták nyolja azoknak az amatőröknek a fanatizmusát, a kik egy esetleg nem sikerült képért még a nyakukat is hajlandók kockáztatni.

A BŰVÖS ERSZÉNY.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta KRÚDY GYULA.

Paul

Serusier, festő, grafikus

Népszava XXXVIII.1910 jan.23.

19 sz.6 lap.

Modern francia grafikusok.

Paul

Serusier, festő, grafikus

Népszava XXXVIII.1910 jan.23.

19 sz.6 lap.

Modern francia grafikusok.

Paul Sérusier (36. dd.)

festőművén

A „nellemi" kiállítás. A nellem a művé-
netben. Absztrakt festéket 1890-1985 Aradi Nincs
ábe

Tetraéderek
91x56cm
1910 TAG gyűjtemény

Művénet 89/5

8

KITEKINTÉS

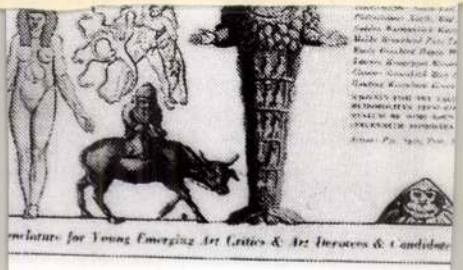

reproduktio aldt vinzont
Johann Sravo-nak.

Roth, Geschichte
der deutschen Plastik
in Siebenbür-
gen. 118, 119. l.

Varju Elemér: Felelet
„A gróf Bethlen-család
története" cimű munka
ismertetésére érkezett vá-
laszra. Századok 1929-
30. 337. l.

Servatius Cibin(iensis)

Bethlen Ferencné Kamuthi
Zsuzsanna 1631-iki sir-
köven fent: szignatura.
Riomfalván van Peltz
György ottani pap sírköve
az ev. templomban. A pap
1630-ban hunyt el. A sírkö-
vön szignatura, amelyet
Roth V. Jacob (v. Johann) Srawo
Bildhauer-nek olvas. Várju
ezt rosszul olvasott névnek
véli, sart hiszi, hogy a
kopott feliras eredetileg
Servatius volt. Roth V. Kiny-
vének szövegében ugyanezt a
nevet Jacob Sranz-nak
írja, a sírkőről közölt
fordítás

Servaes, Ferő

Pásztortűz, 1927. 10 sz.
239. l.
Irodalmi és művészeti kirek:

Servet Benedikt kőfaragómester XVI.sz
Erdélyben.

Arch.Sieb.1889.22.köt.46.l.

Servatius Leithner kőbéremester

A Soproni Szemle legújabb számában olvasható Szabó Jenő: A Soproni Városszépítő Egyesület története (1864—1946) című krónikájának új fejezete. A jeles helytörténeti folyóirat mostani száma is figyelmet szentel a város mai életének, ezt tanusítja Horváth Mihály: Sopron város V. ötévs középtávú pénzügyi és fejlesztési tervének teljesítése (1976—1980) című tanulmánya. A Kisebb közlemények rovatban Simonics András Sopron tömegközlekedésének vizsgálatáról ad áttekintést; Bartal Ernő a kaboldi várkastélyt ismerteti. Környei Attila pedig a tízéves Széchenyi István Emlékmúzeum tevékenységéről számol be. Bariska István (Servatius Leithner) soproni szobrászmester kőszegi munkáját ismerteti.

K. K.

Magyar Nemzet 1983. VIII. 16.

Servet frater XV. sz.

emlitve
rodalmához

Ipolyi Arnold. A besztercebányai ephe-
si műemlések története és hebreakitása
Budapest. 1878.

77 l

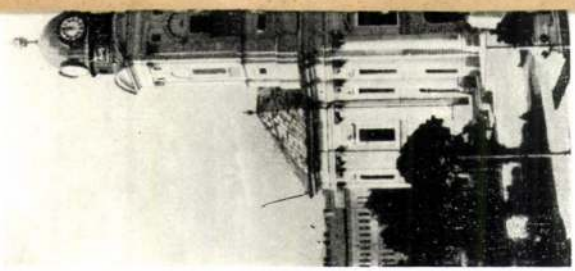

SZEGED

Azután a múzeumlátogatások sora nyílik — az archeológiai és történelmi szempontból kiváló Nemzeti Múzeumtól a magyar és külföldi remekekben egyaránt gazdag Szépművészeti Múzeumig, Városi Múzeumig és Városi Képtárig, ki nem felejtve például a Mezőgazdasági Múzeumot, amely a maga nemében Európa leghibátlanabb alkotása.

Enélkül ugyancsak tökéletlen volna képünk a városról! Hangulatunk olyan volna, mint a tollforgó vagy az árvalányhaj — kalap s az alája tartozó fej nélkül. Budapest fekvése nem szabad, hogy elhomályosítsa azt az érzésünket, hogy a foglalathoz méltó a drágakő is. A múzeumlátogatások önmagukban is meggyőznének arról, hogy a nemzet nagysága nem hősi pózokban van, hanem alkotásaiban. S ezek szépen elrendeződnek hosszú századokra, sokoldalúságot és egyéniséget hirdetnek. A között az ötvös között, aki Árpád kardját faragta s a közt a művész közt, akit az egyiptomi kormány meghívott, hogy a budapesti mintájára berendezendő egyiptomi mezőgazdasági múzeumban az »élethű« gyümölcsöket mintázza, szoros a kapcsolat. Amint hogy nincs törés a Corvina-könyvtárat ihlető Mátyás király és a Nemzeti Múzeum Apponyi-gyüjteménye közt sem, amely a magyar vonatkozású idegen műveket tartalmazza. És nem nehéz

1021

1972.VIII.17.TV.18.15 /11/ KJ

TÉKA

- Idén ünnepli Székesfehérvár városa alapitásának 1000 éves fordulóját. A város alapjait Géza fejedelem vetette meg.

Uralkodásának kezdetétől 972-től számitjuk ma Székesfehérvár fennállásának idejét. Székesfehérvárt a történelem soha nem kimélte. Harcok, indulatok, fontos tanácskozások központja volt mindig, nem csoda az sem, hogy a legelső töredékes magyar nyelvemlékünkben is a város neve fordul elő. A millenemmi ünnepségek keretében több kiállitás megrendezésére is sor kerül. A már nyitva tartó 1000 év gazdag anyagu kiállitás kiegészitéseként augusztus 20-án az István király muzeumban Székesfehérvár a történeti forrásokban cimmel érdekes kiállitás nyilik. Nemcsak egy helyen lesz megtekinthető végre a hazai kódex és oklevél kincs, de ideiglenesen hazakerülnek azok a külföldi muzeumok által féltve őrzött magyar, elsősorban pedig persze Székesfehérvár-i vonatkozásu anyagok, amelyeket eddig sem itthon, sem idegenben nem láthattunk. Itt emlitjük meg, hogy a Nemzeti Muzeumban is nyitvatart egy Dózsa György emlékkiállitás. A kiállitás nevezetessége Seracius Tibor erdélyi magyar szobrász müvész három méter magas vörös rézből készült Dózsa figurája.

Seracius Tibor szobrászmüvész

Sery festvérek, festők

Pesther Handlungszeitung, 1845. febr. 5. XVIII. 10./39. Matematikai arcz portrék

Sesenhofer Károly páncélkészitö.

Páncélt készitett II.Lajosnak.
1514.

Jhb.d.allerh.Kaishs.II.1884.1173.1.

Setz Frigyes

Setz Frigyes, építész, Nagyszebenből, 23 éves korában, 1860—61 az épít. szakoszt. növendéke volt.

Fleischer Beés

84. l.

Seutter d. Matthias

l.

Glaser Karlsruhe

13 i. l.

428, 491 i. n.

nczei iskola.

századból.

melynek oldalain a válta-
féleképen ékesített, oszlopok
boltozat nyugszik, dombor-
nak különböző csoportokban
ein és a bolthajtás mezőnyei-
zemlélhetők, míg legfölül a
rül.

— Lelt. sz. 1162. — Vétetett
ől 1000 lírán, vagyis 898 K-án.
17-én (279–894). — Az elszá-
us 26-iki 12620 és az 1895
mányi ivet. — Az elszámolást
3-iki 4561 (635–900) és az
sz. leirat (464–901).
tr. 8. l.

Sevcsik Jenő

MN 1996. febr. 2.

SEVCSIK JENŐ nyugalmazott fotószakíró kilencvenhét éves korában – január 29-én – elhunyt. A hazai művészi irányú középfokú fényképészszakképzés megalapozója volt. Sevcsik Jenő előadásaiból, írásaiból, könyveiből sajátította el a fényképezés tudnivalóit a fotósok három generációja. A magyar fotósok doyenjét – végakarata szerint – szűk családi körben helyezik végső nyugalomra.

előkészítő szakasz. Ez utóbbihoz a
hozzájárulnak. Az iskola kiemelten
lehetőségeiről. A gimnáziumi évek alat
francia, orosz és latin nyelvek közül. Az
míg a másikat a harmadik osztálytól
nyelvtanulás nem osztálykeretben, h
megfelelően kis létszámú csoportok
nyelvvizsgára előkészítő speciális nyelvta

A nyelvórákon kívül egyes évfoly
természettudományi tárgyakat is kiseb
laboratóriumok biztosítják a tárgyi fe
együttes ideje a délelőtti hat órát nem h
első és második osztályos gyermekei
napközis ellátásra van lehetőségük. Dé
közül lehet választani. Az iskolának é
gitárzenekara van.

A jelentkezők magyar nyelv, mate
kötetlen beszélgetésen vesznek részt.
két darab felbélyegzett és saját címé
gyakorlógimnázium címére elküldeni
portáján lehet kérni. A márciusi fe
írásban kapnak értesítést.

Telefon: 266-33-22 Pos

Setét Julia naplója.

Magyar Nemzet.
1946. VII. 7.; I. évf. 148.
(Jegyzetek)

Setét Julia szobrásznö.

Uj Világ.1949. 11.sz.márc.18. 7.l.

Severin, ötvös. Beszterce-bányán született a XVI. század első felében. Atyja György rézöntő volt. Apródéveit valószínűleg szülővárosában töltötte el, honnan 1544-ben apja Krakkóba küldi Marstella András hírneves, olaszországi származású ötvös műhelyébe. Meddig tanult itt, nem tudjuk, feltehető azonban, hogy tanulmányai befejeztével visszatért Magyarországba.

Lepszky L. Andrzej Marstella złotnik i rajca krakowski 1500–1568. Krakow, 1889. (Szádeczky idézi). — Szádeczky Lajos. Magyar ötvösök Krakkóban. Arch. Ért. 1889. 244. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPJAINK 1972 DEC

1021 Sevcsik László

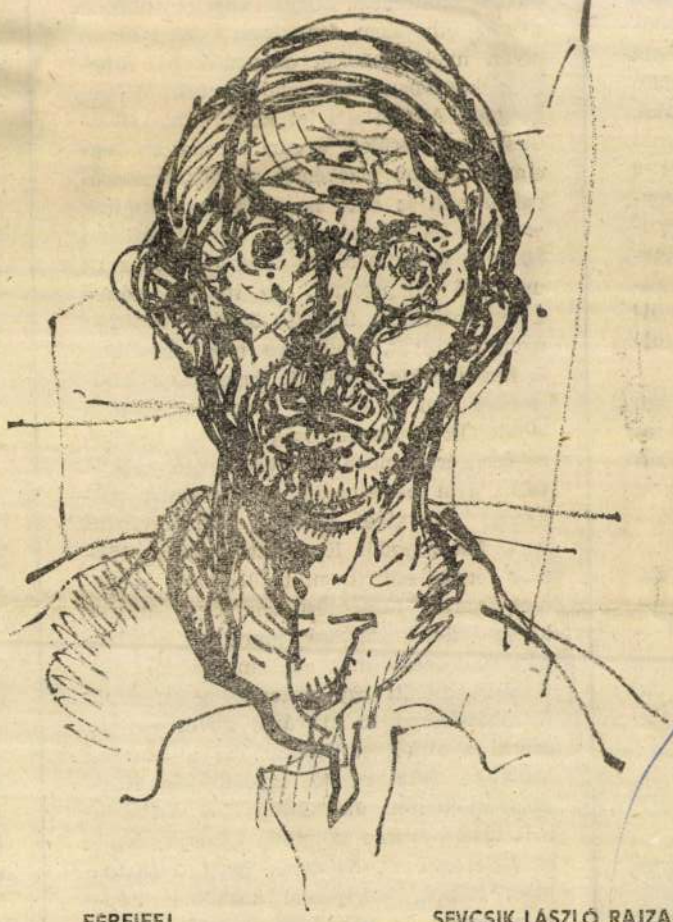

FÉRFIFEJ

SEVCSIK LÁSZLÓ RAJZA

errefelé, és Vámbéry még a múlt század közepén is hajmeresztő dolgokat írt az itt uralkodó állapotokról. Az itt élő népek a legbrutálisabb feudális önkény uralmát nyögték, olyat, amilyenre még Ázsiában is kevés példa akadt. A forradalom kitörésekor írni és olvasni jószerével csak a betelepült orosz lakosság tudott, iparról, modern értelemben vett városokról egyáltalán nem beszélhetünk. A lakosság túlnyomó többsége nomád állattenyésztő volt. Ma egyedül Kazahsztán ipara 159-szor termel annyit, mint 1913-ban, és 19-szer annyit, mint 1940-ben. Egyik-másik közép-ázsiai köztársaság ipara ma két hónap alatt megtermeli azt, amit másfél évtizeddel ezelőtt egy esztendő alatt; csak Kazahsztánban 15 új város nevét kellett felírni a térképre. Ugyanebben a köztársaságban 1972-ben 45 egyetem és főiskola működött. Jakutföldön és Szibéria más tájain évente születnek városok, óriási vízierőművek, hatalmas ipari objektumok. Népek, amelyekről korábban néprajzkutatók és vállalkozó kedvű utazók úgy írtak, hogy kipusztulóban vannak, ma saját nyelvükön olvasnak, városokban él-

1021

Sevcsik Jenő

MUNKA UTÁN...

Festenem kell!

Sevcsik Jenő:

Anyám

— Sevcsik Jenő vagyok. A gépgyárban dolgozom. Festő szakköri múltam bizony alig van. A katonaság után kezdtem, 1964-ben. Tősgyökeres diósgyőri família a mienk, így természetes volt, hogy a két gyár valamelyikében fogok dolgozni. Hogy a szakköri munkám is az-e? Ha visszagondolok, azt kell mondanom: szükségszerű volt.

— Mindig is rajzoltam. De csak a katonáskodás egy bizonyos ideje után jutottam el oda, hogy legyen önbizalmam. Oda, hogy belássam, jogom van kipróbálni erőmet, tehetségemet. S bár az első nagy kísérletem kudarcba fulladt — nem vettek fel az egyetemre, a képzőművészetire — nem adtam fel hirtelen támadt — de az évek azt igazolják annál konokabb — reményemet, hogy bizonyítsak: pró vagy kontra? Van-e tehetségem vagy nincs. Ha az utóbbi derülne ki — persze jobb volna, ha az előbbi —, akkor is azt fogom majd mondani: helyesen tettem, hogy fiatalságom minden szabad idejét ezzel töltöttem el, mert a tehetség szent dolog, azt veszni hagyni: bűn.

— De félretéve az elgondolásokat, egyszerűen arról van szó, festenem kell. Kell. Sokszor két órát is ülök a papír fölött, érzem a kezemben, az agyamban, de minden érzékszervemmel azt a kényszerítő erőt, hogy most valamit rajzolnom, festenem kell. Valamit!... Aztán édesanyám bejön, mond valamit — rendszerint azt: miért nem csinálsz valamit, nincs semmi dolgod? — aztán leül, s én: egy pillanat, s máris kész a rajz. Egy, kettő, aztán a harmadik, s amelyik a legkifejezőbb, az kézben marad, míg csak ki nem fejez valami többet egy testtartásnál, egy öregasszony képénél, míg csak az anyám nem lesz belőle. Anyám: a mozgás, a vidám, a fáradtan pihenő, a serény. Az édesanyám. Nagyon szeretem festeni környezetemet.

— Egyszerű emberek között, egyszerű környezetben nőttem fel, s ez képeimre is rányomja bélyegét. Kis felületre, mély tónusú színeket festek, egyszerű témákat választok, s megoldásuk is a legegyszerűbb. Még nagyon köt az anyag. A modernek absztrakciója számomra még távoli.

— Hogy mi lesz belőlem? Találnak-e majd örömet mások is a képeimben, vagy megmarad nekem, csak nekem, az én örömömre? Nem tudom. Próbálom. A próbaidő még nem telt le. Az eddigi érdeklődés önbizalmat ad

T. I.

DIÓSGYŐRI MUNKÁS
Diósgyőr
1967 NOV 23
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZTÖ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

Indokoltak-e az beruházá

A bankhitelek nem veszélyeztetik, hanem biztosítják jövőnket

Már a fejlesztésben is elkerülhetetlen a verseny

Nagy múltú kohászatunk dolgozóit egyre élénkebben foglalkoztatják az olyan kérdések, amelyek a nyereségből származó alapokat, köztük a műszaki fejlesztést érintik. Itt mindenképpen beszélnünk kell az élet- és munkakörülményeket javító szociális és munkásvédelmi ráfordításokról, valamint a munkafeltételeket könnyítő kisgépesítésekről. Nyíltan kell szólnunk a milliárdos összegeket igénylő fejlesztések gyakorlati értelméről és szükségességéről. Látszólag ugyanis úgy tűnik, mintha azok magas költségei, a kereseti lehetőségek gyorsabb ütemű javítását fékeznék.

Az mindenki által ismert, hogy a vállalati összenyereségnek a fejlesztési alap szigorúan előírt és meghatározott százaléka. Nos, nem többről csupán, ennek az összegnek optimális felhasználásáról van szó, amikor

kezménye lesz. Például a jelenlegi finomhengermű gyártási lehetőségei termékválasztékban, minőségben, alakhűségben már-már most is versenyképtelen. Nem beszélve az elavult munkamódszerekről, vagy termelésének kis kapacitásáról. Ezzel szemben az új nemesacél-finomhengermű mindezeken kívül korszerűségében több mint ezer dolgozónak biztosít majd könnyebb munkahelyeket, tiszta és modern öltözőket, fürdőket. Egyszerűen egy korszakra való fejlődést mutat az új üzem, a hengerészek élet- és munkakörülményeinek javulásában.

A kohászati termékek hazai árának megállapításánál az elmúlt évben hazánk valamennyi kohászati üzemének átlag-termelékenységét vették figyelembe. Miután gyárunk több nagyüzeme alacsony hatásfokkal termel, már a hazai piacokon is hamarosan

versenyképtelenek lennénk,

de sokkal előbb az exportpiacon, ahová termelési értékünknek közel egyharmadát szállítjuk. Talán ezt, és sok más indok felsorakoztatását vették figyelembe kormányszerveink, amikor a nagy szakmai hagyományokkal rendelkező Diósgyőrt jelölték ki a nemesacélgyártás fejlesztésére. A gyár műszaki vezetőinek előrelátó számításai így végül is egy láncreakcióhoz hasonlítható korszerűsítési folyamatot kívántak, amely 1967-ben az új elektroacélművel el is kezdő-

gyárvezetés hiúságából származó — mindenáron való — alkotni akarás. Ellenkezőleg: megfontolt előrelátás, hosszabb távra szóló felelősségteljes törődés a 200 éves gyár egyre növekvő munkáskollektívájának jövőjével.

S hogy mindez már nagyon is sürgős helyzetfelismerés volt, ahhoz elég, ha többek között a hazai sajtóba körültekintően belenézünk. A múlt hónap végén például a Csepel című üzemi lap a nálunk épülő drótkötélsor és az acélmű korszerűsítéséről úgy nyilatkozott, hogy a Csepel „tempó" előnyt szerzett a Lenin Kohászati Művekben folyó fejlesztésekkel szemben.

Kétségtelen és igaz, hogy egymást követő nagy beruházásaink mindegyikének megvalósulásáig több évre van szükség. Ezért fokozott figyelmet kell fordítani a meglevő régi munkahelyek élet- és munkafeltételeinek javítására is. Azért is fontos ez, mert csak így,

a régi üzemek terme-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLI H
1974 MÁR 14

Sevcsik Jenő

1021

* Férfifej

Sevcsik Jenő rajza

zámla

Lakberendezési áruházak

A Belkereskedelmi Minisztérium a bútoripari rekonstrukció eredményeit, s a követelményeket figyelembe véve módosította a hálózatfejlesztés eredeti terveit, s a tervidőszak végére a 30 000 négyzetméter eladótér helyett mintegy 50 000—55 000 négyzetméterrel bővíti a bútorkereskedelem üzlethálózatát. A terv szerint 1975-re 30—40 új bolt nyílik, s kialakul a lakberendezési áruházak rendszere. Budapesten ez év első felében megnyílik a tízezer négyzetméteres Domus áruház.

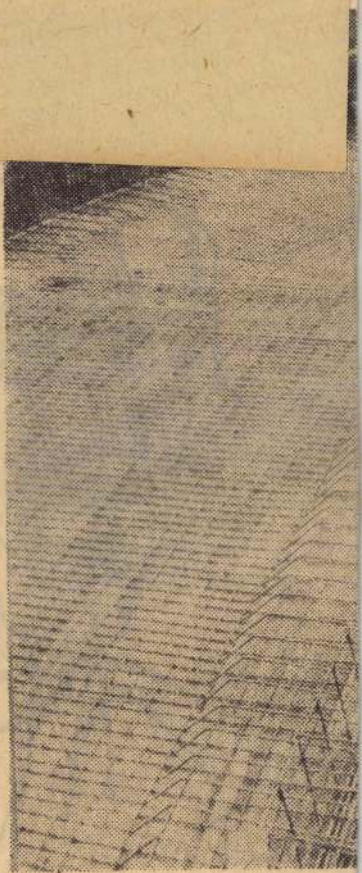

la eldől,
i lesz az első

✶ *Mikor gördülhet végig az első felhajtón? A kérdésre még senki az viszont örvendetes tény, hogy sultak a tapolcai Júnó-szálló é mint kétszázan dolgoznak meg*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN

Napjaink II

Sevcsik Jenő

1021

ÜLŐ NŐ

SEVCSIK JENŐ RAJZA

mindig utánoz valaki
or önmagát. Ha így
modorosság a líra dö
válik. Péntek a szere
ét látja, a főszerep pe
panasza, nyögdécselés
ugyanakkor egy félre
n. Bírálatát nem ált
en nagyra becsülöm
i, feltétlenül élményszé
adhatatlan, hogy a le
em hiányzanak a kultu
ég Ady versáradatában is fel-fel-
et. Ady írt Csokonairól, Vajda
újjá ihlette a kuruc verset, de
verseiben is legalább annyi ko-
alósága, mint a reflexió. Szenczi
lbert emelte esztétikai rangra a
soltárt, művét nagy költészetnek
ük, mert korának egyik tényle-
ségi szükségérzetét elégítette ki.
ek Imre kárhoztatta másodlagos
en egészen másról van szó: a
os állomásokhoz vezető sima mű-
ztásáról. Péntek Imre szava ke-
széd, de igaz ember beszéde, s ha
a felelősségérzetének a robba-
m volna helyénvalóbb mű- és ál-
vett véle vitázni? Nem volna üd-
tudnunk, hogy költőink miként
nak állításaihoz, és vallomásaik-
yire bírják megközelíteni Péntek
ország át?

jaink negyedik száma Bari Ká-
glalkozik, versrészletet közöl tőle,
ulatot. Az elsőt Domokos Mátyás
éldája nem csupán a jó kritiká-
az igaz kritikus felelősségtudatá-

[illegible] követett gyilkosság
Sajnos, igennel kell válaszo
pasztalatomról számolok be
években megjelent szoci
mennyien ugyanolyan kéts
rajzoltak az országról, d
csak azok ellen indult, akil
kerülhetetlenségét, tehát
ját" is meghirdették.

Sok mindenről kellene
így Papp Lajos tömény
amely a rossz közérzet tör
össze lélektani hitellel, társ
tájhitellel, sőt, a legfontos
szenvedés, az eredeti költői
tesen szép hitelével, és é
mélyi hitel teszi képessé ar
közérzet igáját levetve, isn
jon és utat találjon. Versél
csen a szerepjátszásnak,
valóságba vetett hitünk ú
látja. Oltyán Béla egész
írt a vers mellé, a megért
zés, az igazak szolidar

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Sevcsik Jenő

NÉPSZAVA

1979 AUG 26

1021

1979. augusztus 2

Sevcsik Jenő: Dombvidék

979. augusztus 26.

Csehszlovákiai jegyzetek

Mondat a Botos

Mióta szociográfiát olvasok, tosnak tartom Svatopluk rek könyvét, a *Botostrojt.* Gyárvár — ez a magyar dítás címe. Találó.

A *Bata-művek* egykori elve grafikusa, a mindvégig nben — Gottwaldowban — író halála előtt néhány pal fogadott tipikusan „Ba akásában". Idézte kínke vesen kellemetlen ellenfe dinasztiaalapító *Batát*, a sőbb, amikor *Prágában* találkoztam régi barátaimmal, azt kellett megállapítanom: *Európának ez a fertálya továbbra is az átlagot meghaladó léptekkel fejlődik.* És — térjünk ismét vissza Batára — nincsen mit „NEKIK" elmondani, *elmondhatom mindenkinek*, amit ott láttam, hallottam, tapasztaltam.

A *„hosszú északi ország"*, a 112 ezer négyzetkilométernyi területű Csehszlovákia — el-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JAN 3

DIÓSGYŐRI MUNKÁS

Sevcsik Jenő

1021

MUNKÁSOK — *Sevcsik Jenő rajza*

tővé vált az
rűtlen gépe
túlszárnyalá

A délelőtt
ménye, amel
netében is
jelentőségű,
volt. A magyar vaskohászat,
s így diósgyőr számára is
mérföldkő ennek a korszerű
létesítménynek a megépítése.
Az ünnepségre eljött *Lázár György elvtárs*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke, kerületünk országgyűlési képviselője.

A vendégek között volt *Nemeslaki Tivadar*, az MSZMP KB tagja, kohó- és gépipari miniszter, *dr. Bodnár Ferenc*, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, *Csépányi Sándor*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, kohó- és gépipari miniszterhelyettes, *Méhes Lajos*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Vas-, Fém- és Villamosipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkára, továbbá a megye, a város párt-, állami és tömegszervezeti vezetői, az országos főhatóságok, a tervezésben, a beruházásban közreálisan számba véve né
gazdaságunk helyzetét
minden lehetőséget megr
gadtunk annak érdekébe
hogy a kombinált acélm
megvalósuljon.

— Ha körültekintünk
meggyőződhetünk róla, hog
a nagy munka tulajdonké
pen már megkezdődött. Hi
szen 1977 már az előkészü
letek lázában telt el. Az iga
zán nehéz munka azonba
csak most kezdődik. Ugyani
ezen a helyen, ahol most ál
lunk, 1980 végén már acél
kell csapolni. A párt és
kormány, a megye és a váro
de az egész népgazdaság i
azt várja a diósgyőri kohá
szok nagy tábortól, hogy
nem mindennapos feladatna
eleget tesznek. Bízva az LK
harcedzett kollektívájában,
kivitelezők, tervezők munká
jában, az új mű határidőre
jó minőségben és a tervezet
költségen belül megvalósul

— Most, amikor lerakj

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Sevcsik Jenő, grafikai festő

NÉPSZAVA
1984 JAN 14

1021

Sevcsik Jenő VARROGATÓ GYERMEK

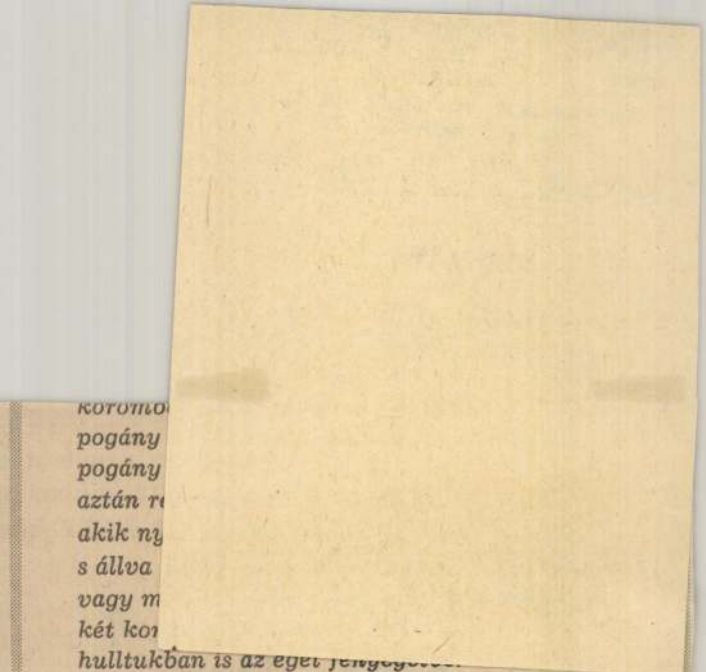

Repülj csak, hó, oly szép a szárnyalásod
feketetollú madarak között —
vattázd Budapest tetőit fehérre,
találjon honra szívem messzesége.

Hegyi Gyula

EMLÉK A FOLYÓPARTRÓL

Szél a folyó felől. Cseppnyi izzadság
homlokán, s kezefejével ahogy letörli.
Emberséges kép, időtlen otthonlét.
Honfoglalás után lehet ilyen éppen
egy táj, a frissen birtokbavett tágasság.
Fényképezőgép kattog a kézben. Gyarló
igyekezet, leképezni a belső édent:
az öröm lassan pergő, szemcsés porát,
mely szitálva száll unt hétköznap,
régi szorongás felett. Bort rendel még.
Helyetszorítva nekem is átrendezi az életét.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTOFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Sevcsik Jenő, festő-művész

NÉPSZAVA

1983 DEC 10

10 1021

Sevcsik Jenő

EGYÜTT

Ambrus Imre

SZERETET

SAJTÓFIGYELŐ
SAJTÓSZOLGÁLAT HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPJAINK

1973 SEP

Sevcsik Jenő

1021

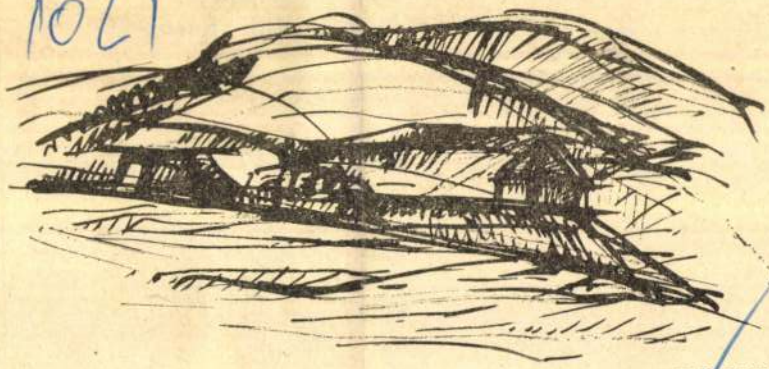

DOMBOS TÁJ

SEVCSIK JENŐ RAJZA

z anyag.
l.
anak.

akhoz a rét,
gőzöl.

n.
l.

ségem!

és kezé

haragud
— népsz
hányva s
ő egy kir

Hazám

tested a szép jaj elfogyott
nem őriz többé magzatot
hová tartoztál végre ott
szoríts magadhoz majd
egy csillagot

Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1971 — 8

NAPJAINK

Sevcsik Jenő
1021

Munkásirodalom vagy szocialista irodalom?

A „munkásirodalom" kifejezésnek hétköznapi szóhasználatunkban többféle értelmezésével találkozunk. Egyesek munkás*tárgyú* írásokat értenek rajta, mások a munkás*származású* írók műveivel kapcsolatban használják, s nemegyszer a „szocialista irodalom" szinonímájaként is előfordul.

E többféle értelmezés nem annyira a kérdéses fogalmak kialakulatlanságára vezethető vissza, hanem arra, hogy e kifejezések tartalma történelmileg változó volt, s e változások regisztrálása még nem ment át kellő mértékben a köztudatba.

Szocialista irodalmunk kezdetei a századfordulóig nyúlnak vissza. Első emlékeiben a szocialista jelleg még elsősorban arra szorítkozik, hogy *tematikailag* a munkásosztály életét ábrázolják: hogy a proletariátus érzéseit, vágyait szólaltassák meg, s esetleg eljussanak az osztálytudat, az összetartozás kimondásáig.

Már e puszta tény is történelmi jelentőségű, hiszen ezekkel a művekkel került be a munkásság mint téma az irodalomba. Lassan egy évtizede, hogy alkalmam volt elbeszélgetni a szociáldemokrata párt egyik jónevű, volt vidéki lapszerkesztőjével, aki megrendülten mesélte, milyen mély hatással voltak rá az első világháború előtti években *Révész Béla* munkástárgyú elbeszélései. E beszélgetés hatására vettem kezembe Révész miniatűrjeit, amelyek hangvétele ma talán már kissé érzelmesnek hat, — de stílromantikájukon túlmenően kiérezni belőlük azt az önzetlen és mély szeretetet, amellyel bennük az író a munkásbecsületről *(Kezek)*, a munka testet-lelket kimerítő fáradtságáról *(Gép mellett, Esti csillag)*, a munkás kiszolgáltatottságáról *(Csörömpölő gonosz)*, illetve a proletariátus osztállyá szerveződéséről és harcáról írt *(Forgószél, Megszületett)*.

A szocialista irodalom e kezdeti szakaszában a forma tekintetében bizonyos kettősség volt megfigyelhető különösen a líra területén. A költők egy része, így például *Csizmadia Sándor*, azt az elvet vallotta, hogy a munkástémáról csak egyszerűen, közérthetően lehet írni. Csizmadia költeményei nem is mutattak többet, mint az ún. népnemzeti iskola átlaga. Petőfit, Aranyt utánozták, újat csak tematikájukban hoztak.

A szocialista költők egy másik csoportja azonban a kollektivitást, a kialakulóban levő osztálytudatot, a forradalom még visszatartott, de már hullámzásba jött erejét — formailag is újszerű, a régi ritmust és rímeket elvető dikcióban kívánta kifejezni, s nemegyszer szoros kapcsolatba került az avantgarde polgárellenes, lázadó kísérleteivel.

Irodalmunkban *Ady Endre*, s legfőképpen *Kassák Lajos* verseiben látjuk szocialista literatúránk kezdeteinek e máig is ható példáit, amelyek közül nem egy, mint Kassák *Fiatal munkása*, vagy a *Mesteremberek* líránk klasszikus kincsestárába tartozik.

Fejlődése második szakaszában a szocialista irodalom már nemcsak *ábrázolja* a munkást, a munkásosztályt, hanem *érzékelteti* annak történelmi szerepét, forradalmi elhivatottságát, s nem csupán érzékelteti, hanem *hirdeti* is azt; harcba szólít, s maga is a társadalmi változások aktív résztvevőjévé válik. Meghaladja a századforduló ún. szociáldemokrata irodalmának passzivitását és statikus társadalomképét; az Októberi Forradalom eszméitől megtermékenyülten társadalmi aktivitást sugall, vállalja az osztályharc közvetlen támogatását.

A két fejlődési szakasz közti különbséget rögtön érzékeljük, ha Révész Béla miniatűrjei mellé állítjuk *Illés Béla Ég a Tisza* c. regényét, *Karikás Frigyes* kitűnő elbeszéléseit vagy *Lékai János* amerikai riportjait. Ezek az írások már tele vannak *tudatos* elemmel. Félreérthetetlen logikával mutatnak rá az osztályharc szükségességére, várható eredményeire, a forradalmi változások célszerű előkészítésére; leírásaikban, cselekményeikben a forradalmi szerepre készítenek fel, s bizonyos mértékig a mozgalmi munka viselkedés-normáit hirdetik.

Az a formai kettősség, amelyre már Csizmadia és Ady, illetve Kassák Lajos párhuzamában utaltunk, tovább él a fejlődés e későbbi szakaszában is. Azzal a különbséggel, hogy az első világháborút követő forradalmi periódusban a modern törekvések domináltak (l. pl. *Barta Sándor* és *Komját Aladár* líráját), később viszont, a húszas és harmincas években, újra a puritánabb versízlés érvényesült (l. *Benjámin László, Gereblyés László, Hollós Korvin Lajos stb.* akkori költeményeit).

Nem irodalomtörténészi szőrszálhasogatás, ha megemlítjük, hogy ezeknek az éveknek az irodalmát, ugyanúgy, mint a századforduló szociáldemokrata kezdeteit, szinte mindvégig „munkásirodalomként", illetve „proletárirodalomként" tartották a kortársak számon.

S nem minden alap nélkül! Ezekben az írásokban a munkás-jelleg, az osztályszempont dominált. A művekből kirajzolódó társadalomképben terjedelmes fehér foltok maradtak. A proletárírók figyelme szinte kizárólag osztályukra irányult — nemegyszer úgy, hogy szem elől tévesztették a társadalom egészét. Nem az volt a baj, hogy írásaik nem vették sorra koruk valamennyi osztályát és rétegét, hanem, hogy *szemléletükből* hiányzott az *egyetemesség* igénye. S az egyetemességet itt nemcsak a társadalomábrázolással kapcsolatban emlegetjük, hanem általában: általános kulturális és művészi mérceként is.

A forradalom, a mozgalom közvetlen szolgálatában a proletárirodalom sokszor beszűkült és művészi színvonala is esett.

A továbblépés azoknak sikerült, akik túljutottak az osztályszempontok partikuláris értelmezésén, akik a munkásosztályt „az idő kovászaként", de ugyanakkor a társadalom egészének részeként ábrázolták; érzékeltetve a rész és egész közötti bonyolult s nemegyszer áttételes összefüggéseket. A fejlődés e hatalmas ívét a szocialista irodalom orosz klasszikusa, *Gorkij* járta végig először: a századforduló csavargó-novelláitól kezdve a *Viharmadár*-versen és a munkásosztály harcait megjelenítő *Az anya című* regényen és az önéletrajzi trilógián át az egyetemes társadalomábrázolást nyújtó *Matvej Kozsamjakin* és a *Klim Szamgin élete című* regényóriásokig, amelyekre joggal mondják, hogy a forradalom előtti Oroszország enciklopédiái.

MUNKÁSFEJ — SEVCSIK JENŐ RAJZA

Az imént említett továbblépés, meghaladás azonban nemcsak a társadalomábrázolásra, hanem az írásművészet kultúrájára is vonatkozik. Ilyen szempontból méltán állíthatjuk Gorkij alkotómunkásságával párhuzamba saját szocialista irodalmunk klasszikusának, *József Attilá*nak a példáját. Maradéktalanul igaz, ha azt állítjuk, hogy József Attila a munkásosztály költője, de úgy az, hogy magába olvasztotta az emberi kultúra valamennyi igaz értékét; nemcsak kora tudományáét, hanem a művészetéét is. A munkásirodalom formai kettősége benne szintetizálódott új egységgé; költészetében, amely nemcsak a klasszikus hagyományokból táplálkozott, hanem felhasználta modern irodalmunk valamennyi vívmányát: a szimbolizmustól az expresszionizmuson át egészen a szürrealizmusig. A szocialista művészet egyetemesség-igénye benne testesült meg maradéktalanul a felszabadulás előtti irodalmunkban.

Szocialista irodalom? Munkásirodalom? — hogyan nevezzük kortárs-íróinknak azon törekvéseit, amelyek a munkásosztály új életének, új problémáinak az ábrázolását tűzik ki célul maguk elé?

Úgy érezzük: ez nem csupán és nem is elsősorban terminológiai kérdés. Irodalmunk, társadalmunk várja, igényli azokat az alkotásokat, amelyek az összetételében megváltozott, új és sajátos történelmi feladatok megvalósítására vállalkozott munkásosztályt ábrázolják — a maga új társadalmi helyzetében, új életformájában, új gondjaival és konfliktusaival. Ha erre a kiemelkedően fontos és izgalmas feladatra úgy vállalkozik az író, hogy közben a társadalom *egészére* figyel és művészi módszerében felhasználja mindazt az értéket, amit korunk kultúrája kínál, akkor maradéktalanul értékeset alkot; függetlenül attól, hogy művét olvasói „munkásirodalomként" vagy „szocialista irodalomként" tartják számon.

Irodalomtörténeti ismereteink, s egyre általánosabbá váló terminológiánk azonban azt sugallják, hogy az ilyen alkotásokat mégiscsak — nevén nevezve a dolgokat — a „szocialista irodalom" jelenségkörébe soroljuk.

Már csak a félreértések elkerülése végett is, — a pontosság kedvéért.

BOTKA FERENC

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

NAPJAINK

XII. ÉVFOLYAM 8. SZÁM — IRODALMI ÉS KULTURÁLIS LAP — 1973. AUGUSZTUS

A TARTALOMBÓL:

Munkásirodalom vagy szocialista irodalom? ■ *Barlai József, Győri László, Papp Lajos, Péntek Imre, Ratkó József versei* ■ *Tallózás folyóiratokban* ■ *Leskó László elbeszélése* ■ *A Miskolci Nemzeti Színház jubileumán* ■ *Petőfi emberi arcáért* ■ *Vihar Béla visszaemlékezései* ■ *Lenkey Zoltán, Lukovszky László, Kunt Ernő rajzai*

Gulyás Mihály

SORSOK FORDULÁSA

(A tokaji írótábor elé)

Egyik alkalommal martinászokról szóló riportot kellett megítélnem. Szerzője igen biztos volt a dolgában, kijelentette, addig nem tágit, amíg el nem olvasom, mert... A „mert" után vaskos jegyzettömböt mutatott, évtizedes gyári tapasztalatairól beszélt...

Amikor riportja végére értem, csalódottan toltam félre.

dom, hogy a szocialista iparosítás révén megsokasodott munkahelyek zömét ők foglalták el. Ez szükségszerű következménye országunk demográfiai állapotának is. A városok nem, vagy alig rendelkeztek munkaerő-fölösleggel, a falu viszont szinte „robbanásveszélyesen" telített volt, főleg a szegényparaszt-nagycsaládok miatt, amelyek[illegible] átmenetileg segített a földosztás, távlatosan

ben helyezkedett el. Jövedelme, a háztájival együtt, meghaladta a korábbit. Nyolc hónap múlva megint a gyárban volt, ugyanazon a munkahelyen, ahová minden megszólás, megaláztatás nélkül, sőt némi órabérjavítással visszavették, hiszen kitűnő, megbízható munkása volt üzemének.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 JUL 4-
Déli Hírlap Miskolc

Szocsik Jenő
1021

Riport a tehén alatt

Alulírott kijelentem, hogy a fenti cím nem bír szimbolikus jelentőséggel; a riport ólomsoraiból jó három hasáb tényleg ott terül el Sevcsik Jenő *Fekvő tehén* című rajza alatt. (Erről egyébként bárki meggyőződhet, aki beszerzi a *Napjaink* júliusi számát.) S nem véletlenül! Mert a riportban a konzumkultúrát sajnálja le *Péntek Imre*. (Így akár guggoló béka is kerülhetett volna az írás fölé.)

A szerző dühös és kegyetlen. Megértem. Idegesíti, ha izgalmat és jókedvet olcsó eszközökkel akarnak teremteni. Ez a műsorszörnyeteg, ez a rideg csarnokban összerázott turmix, tényleg kiábrándító. Kár, hogy olyan gyorsan és keményen végigsvenkel Péntek az arénán, s időnként maga is szellemeskedik. (*„Hol vannak a beígért öregfiúk? Talán még nem elég öregek, most öregítik őket."*)

Már az első bekezdések után találtam egy olyan mondatot, aminél érdemes elidőzni. Íme: *„... a tömeg mindenkit befogad — márpedig, ha sokan csinálják ugyanazt, akkor az nem lehet olyan nagy marhaság."* Nem kisebb dologról van itt szó, mint a *„tömegesség egyenlő sekélyesség" problematikájáról.*

Ennél aztán több nem is igen jegyeztetik fel a riportban a tömegről. Ami viszont engem idegesít. Mert végül is úgy tűnik, hogy a sekélyes konferanszién ek, az álmatag beatzenészeknek, a kókler rágógumiárusnak, a dagadt öregfiúknak csupán játékszere ez a sok ezres tömeg. A néző csakis arra kell, hogy leszurkolja a lóvét, amiből kocsit cserélhet a táncdalénekes, törleszthető a zenekar elektromos berendezése és így tovább. Egyszóval palira vesznek bennünket, akik ott ülünk báván a csarnokban, s mammogunk a marhaságokon, meg a szomjúsággátló rágógumin. Mert ott vagyunk mindannyian: *„apukák, anyukák, kamaszok, teenager-fruskák, csizmás krapekok, farmer-frédik — s persze feltűnnek a munkásszállásokról idecsellengők, az egyedül passziózók, akik plehpofával járnak-kelnek, mintha minden a legnagyobb rendben volna."*

S természetesen ott a riporter is, de nem úgy, mint egy valaki közülünk, hanem mint megfigyelő, mint afféle turista. Nem is tudom, honnan vetődött ide? De ezt az egész hacacárét mélységesen megveti. A csarnokban — ami persze építészetileg is torzszülött — a humánum, a szépség szikráját sem fedezi fel. Mert nem is akarja!

Pedig talán volt ott egy-két (száz) jobb sorsra (műsorra), valódi kultúrára áhítozó ember; egy-két apuka, anyuka, kamasz és fruska... A turista számára, aki jön-megy, s fényképeket csinál, ők csak tömegesített tömeg. Mi gondja velük?... De nekünk, akiknek otthont adott a város (valamelyik magyar város) külön-külön is jobban kell ismernünk az embereket. Nem rájuk, *értük* kell haragudni. Akiket persze még sokszor becsalogatnak fülledt arénákba, akik szeretnek elfeküdni a fotelben mézgagézás délutánokon, de akik — a turisták ezt nyilván nem tudhatják — megépítették a művészet csarnokait is, s költőket szülnek.

(gyarmati)

az aratás?

zcsalók

* A kisebb-nagyobb méretű betoncsövekből évente kétszázezer métert állítanak elő a Beton- és Vasbetonipari Művek miskolci gyárában. Legnagyobb vásárlóik az Észak-magyar- Miskolci Mélyépítő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 JAN — 4
Déli Hirlap (Miskolc)

Sevcsik Jenő
1021

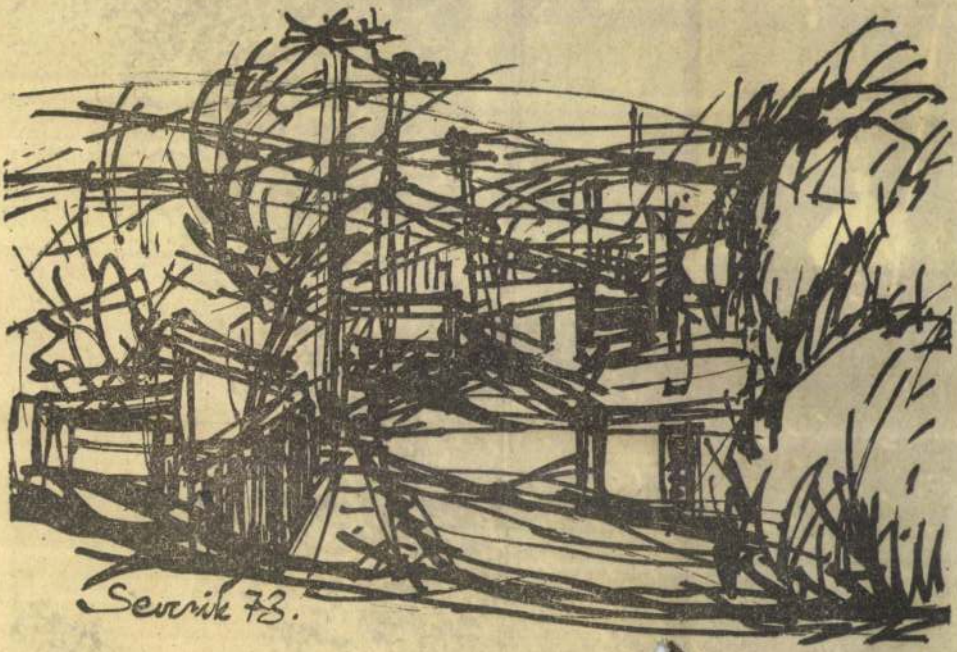

* Tanulmány

(Sevcsik Jenő rajza)

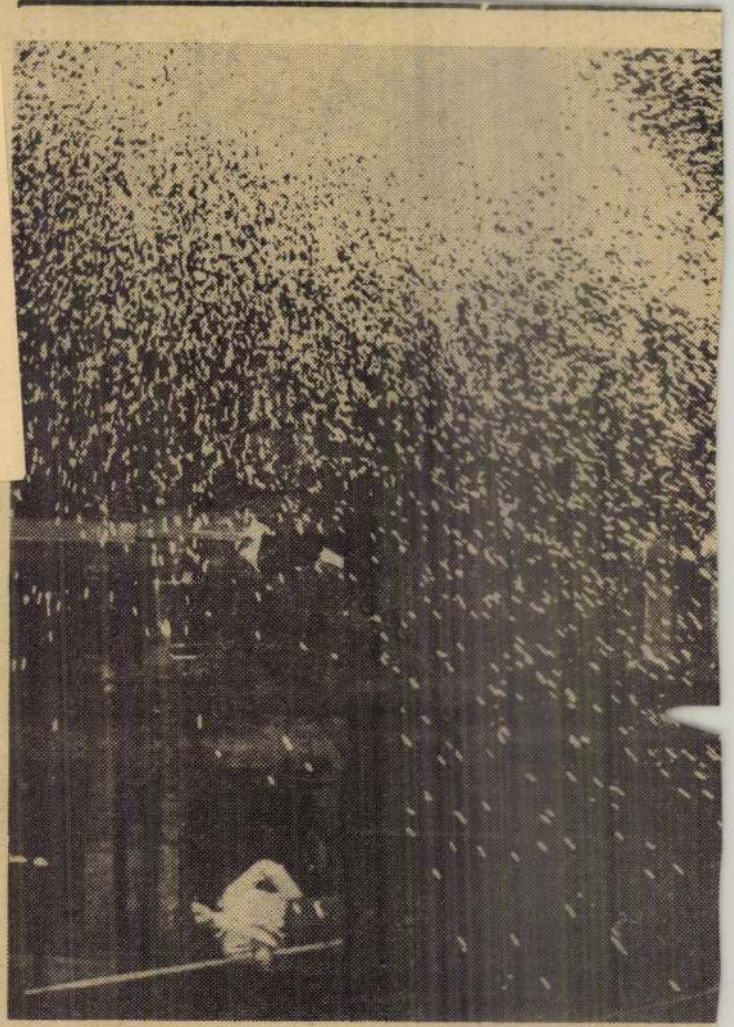

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1977 SEP

Napjaink

Sevcsik Jenő

1921

ZEMPLÉNI HÁZAK

SEVCSIK JENŐ RAJZA

rétabb tétszerűséget.

Mindegyik stílusnak létjogosultsága van, és minél inkább konzekvens önmagához, annál inkább. A *felvállalt téthez illőnek, sőt méltónak kell maradnia.* Mint ahogyan egy barátságos futballmeccs, amelynek a tétje kicsi vagy szinte semmi — gyönyörködtethet, mert a játék önfeledtsége az eszközök, a technika parádés felvonultatását nyújtja, eképp szórakoztathatnak igen nemesen a bohózati formák. És mint ahogy egy bajnoki vagy pláne világbajnoki mérkőzés kisebb technikai parádéja, de nagyobb tétszerűsége kihoz sodrunkból — ugyanúgy például a szatíra is akkor jó, ha valóban felpaprikázza, táborokra osztja a publikumot. Az igazi bohózat legdemokratikusabban nevető és nevettető műfaj és egyben tőszomszédja a „legáltalánosabb" tragédiának, a végzet tragédiájának, az Oidipusz-féle műveknek, mert ezekgen az ember, a hős helyzete annyira általános, hogy katarzisában bárki erkölcsi érzékét megrendítheti. Amit Oidipusz elfelejt, tudniillik, hogy ki volt szülőanyja, tehát a múlt idő feledése — az a bohózatban pillanatnyi feledés, könnyű kimenetelű félreértés stb. formájában jelentkezik. A végzettragédiában tehát adva van egy súlyos, szükségszerűvel terhelt feledés, amiről ugyan mi magunk kevéssé tehetünk, mégis olyan büntetés sújt, mintha tehetnénk róla. Hiszen mennyire általánosan emberi az, hogy elfeledjük gyermekkorunk temérdek élményét? Oidipusz ráadásul még idegenbe kerül, mások nevelik, múltját nem tárják fel előtte. A gyer-

...ussal, ... szenem többoldalú szabadságával. E... re jó példa a reneszánsz, a reformáció, a fe... világosodás és a századfordulón irodalmu... polgári liberális hangoltsága is.

Nem véletlen tehát, hogy a magyar vígj... tékirodalom a hatvanas évek óta a változ... tosság, a gazdaság, a magas művészi igé... és a színvonal annyi példáját adhatja. Az is világos, hogy mai irodalmunkban a vígjátékíró alapmagatartása: társadalmunk, eszményeink lényegi elfogadása, ami egyidejűleg részleges, olykor igen éles bírálatot is jelent. Mai *vígjátékirodalmunk lehet bármennyire is vitriolos, kritikája tulajdonképpen a meghibásodott részre vagy részekre és nem a pozitív lényegre irányuló.* Persze: megítélés kérdése is, ki mit ítél részletkérdésnek, ki mit tart ön-, vagy közveszélyesnek. Mit az író, mit a kritikus, mit a társadalom egésze, vagy egyik rétege, csoportja.

Még mielőtt ezt a — tulajdonképpen csak igen vázlatos, a problémákat csupán nyersen körvonalazó — tanulmányt befejeznénk, ki kell térnünk egy-két (az első részben már érintett) esztétikai-pszichológiai kérdésre. Ilyen többek között a „tiszta komikus hős", a „kevert komikus hős" és az „álkomikus hős" fogalma. Mi tiszta komikus hősnek azt tartjuk, akivel deszolidarizálunk, tehát a Hlesztakov-féléket. Hiszen ennek lehet csak ellenpólusa a tiszta tragikus hős, akivel egészében vagy majdnem egészen együttérzünk, sorsán megdöbbenünk és így tovább. Amilyen Oidipusz, Lear, sőt még Hamlet is. Tiszta komikus hősök Tartuffe, Volpone, szóval azok,

önfeledt nevetés. Ez érthető i... a dühös nevetés dominál, míg ... hózatban a szabad — általáno... tirikus indulat így csak fél-f... haladást jelent.

Itt említjük még meg a *hu...* lényeges különbségét. A hun... tapasztalati, emberi fölényérz... kedély, ábrázolásmód, magat... stb. Az irónia a magasabbren... magasabbrendűség tudatána... irónia önmagunkat nem egés... önkiszolgáltató nevetés, de ta... ságtartó humor. A fenségesh... nia és önirónia illik. Az önir... megelőzi, legföljebb hivatkozá... ellenfélnek. Ugyanakkor a fe... val teszi némiképp nyitottá ... dási felületet ad, de a támad... len ő maga végzi el: ebben ... ismét csak a saját fölénye, gy... lénye igazolódik. Ugyanakk... egyetlen demokratizmusa: az ... ellátó dokumentum ez.

A mai magyar vígjátékra ... moly tematikai és stiláris bűv... tünk. Meg aztán: másképp ... az ember „birtokon kívül" és

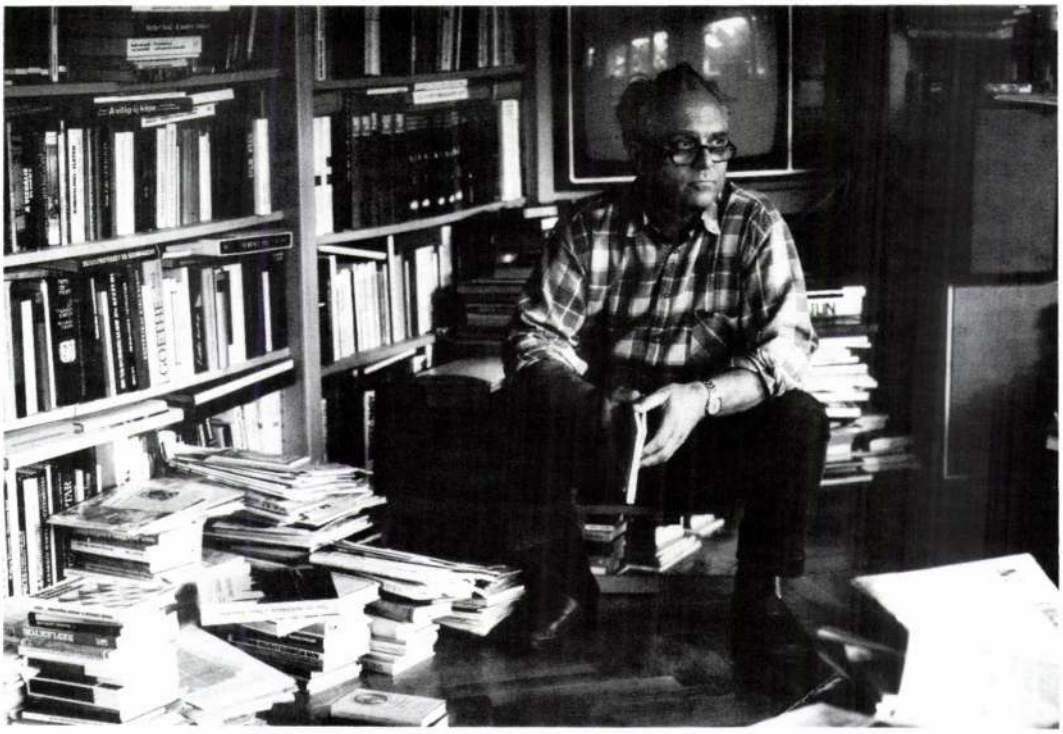

Katona István

Fehérváry Ferenc

Gink Károly

SEVCSIK Jenő fényképész

Fotó 1989. 1.sz. 5.p.

Dr. Sevcsik Jenő

Magyar Hírlap
1996. JANUÁR 31., SZERDA

Ismét itt a vízumlottó

MH-Washington

Ismét sor kerül az amerikai vízumlottóra, amelynek szerencsés nyertesei letelepedési engedélyt kapnak az Egyesült Államokban. A vízumokat azokban az országokba adják ki, ahonnan aránytalanul kevés a bevándorló.

1997-re Európából csaknem huszonnégyezer személy nyerheti el a letelepedési engedélyt, az úgynevezett zöld kártyát. A sorsolásra bárki jelentkezhet, de kérelmét természetesen ugyanúgy megvizsgálják, mint bármelyik bevándorlóét. A minimális követelmény érettségi vagy egyéb, 18 éves korig tartó iskola elvégzése, valamint két évi munkaviszony.

A jelentkezési beadvány elkészítése egyszerű: fel kell tüntetni rajta a bevándorolni kívánó személy nevét (a családi nevet alá kell húzni), születési idejét és helyét. Ha nem abban az országban él, ahol született, akkor azt jelezni kell. Házaspárok esetén elég, ha egyikük született Európában. Telefonszámot felírni nem kötelező, de ajánlatos. Ha a család is emigrálni akar, felesége és gyermekei nevét, születési idejét és helyét is fel kell írni, a papírt aláírásával kell ellátni. A jelentkezőknek 4 x 4-es fényképet kell mellékelni, a fénykép hátán fel kell tüntetni a nevet. A jelentkezés egyszerű borítékban adandó postára, a borítékon névvel és lakcímmel. Semmiféle egyéb dokumentum nem szükséges, csak a gépelt vagy nyomtatott betűkkel írott személyi adatok. Az Európából érkező jelentkezéseket a következő címre kell elküldeni: DV-97 Program, National Visa Center, Portsmouth N.H. 00212 USA.

A jelentkezésnek február 12. és március 12. között kell megérkeznie a fenti címre. Egynél több jelentkezés elküldése esetén diszkvalifikálják mindkét borítékot. A nyertes borítékokat komputerrel választják ki. Bármiféle ügyvédi szolgáltatás teljesen haszontalan. Az amerikai külügyminisztérium tisztában van azzal, hogy számos helyen csillagászati összegeket kérő emberek ajánlják fel szolgálataikat azzal, hogy segítségükkel nagyobb az esélye a nyerésnek. Ilyen ígéreteket senki nem képes beváltani.

Fotó tanár úr elment

97 éves korában, január 29-én elhunyt Sevcsik Jenő. A tanár úr. Ha valakinek, Sevcsik Jenőnek, három fényképész nemzedék tanítójának dukált ez a megszólítás. Tanított könyveivel, írásaival, előadásaival, egész emberi habitusával.

Számtalan népszerű és máig érvényes írását egyaránt haszonnal forgatta és forgatja amatőr és hivatásos fotográfus egyaránt. Az amúgy is szegényes fotóskönyvkiadás máig sem nagyon rukkolt elő az ő könyveinél érvényesebb technikai oktató művekkel. Ma is Sevcsik-műveken nőnek fel annak a fényképésziskolának a hallgatói, amelynek nívóját, mint a fotográfus szakma vezető tanára, évtizedekig meghatározta.

Nyugállományba vonulása nem jelentett szakítást a szakmával. Nem volt olyan fotókiállítás, fotós esemény, ahol ne jelent volna meg egyre őszebb hajjal, egyre vastagabb szemüveggel, de fiatalos érdeklődéssel minden új iránt. Néhány éve mind ritkábban, aztán már egyáltalán nem találkoztunk a tanár úrral. Nagyon hiányzott atyai érdeklődése, amit most már mindig nélkülözni fogunk.

SZ. K. J.

Sevcsik Jenő

...ő a pálma

...sővel, az FTC mesterével

...raelbe a Ferencváros ...i határ közelében fekvő ...n edzőtáboroznak. ...zelemmel és egy vereséggel ...kőzésen, most azonban ...tosabb az eredményeknél. ...pi telefonbeszélgetésünk ...zső vezetőedző is.

Novák Dezső

Örömmel tapasztalom, hogy nem lesz könnyű dolgom, amikor az első tétmérkőzésre ki kell jelölnöm a kezdő tizenegyet, mert mindenki komolyan veszi, hogy jelenleg hál' istennek nagy és erős a keret.

Persze amilyen balszerencse üldözött minket az ősszel, a sok sérülés, a gyülekező sárga lapok, szükség is van a hellyel-közzel egyenértékű kétszer tizenegyre.

• ***Sikerült az ismerkedés az új játékosokkal?***

Jagodics is, Nagy Norbert is volt már válogatott, felkészült futballistákról van szó, akiknek feltétlenül helyük van a Ferencvárosban. Mind a ketten emberfogót játszanak, Jagodics volt söprögető is az eddigi csapataiban.

• ***Szegény Hrutka János!...***

Én nem sajnálom. Fiatal ember még, meg kell küzdenie a helyéért, s ha kell, hát Jagodicsékkal szemben.

• ***És egy másik fiatalnak, a most itthon hagyott Vincze Ottónak is megmaradt az esélye?***

Természetesen, ha megtanulja, hogyan kell viselkedni egy közösségben.

• ***Ma reggel a Nap Tv-ben nyilatkozott, s már szánta-bánta az ingerültséget, a feleselést.***

Ezt el is vártam tőle.

• **Szekeres István**

...ék a sportszervezeteknek

...lőleget adhat

...tak, az adósság kezelhetetlenné vált, a sportszervezetek az ellehetetlenülés határára kerültek, ezért van szükség újabb kormánydöntésre. A mostani javaslatban nem a személyi jövedelemadó elengedése, hanem a tartozás megelőlegezése szerepel, vagyis bizonyos türelmi idő leteltével a sportszervezeteknek havi részletekben törleszteniük kell. Ha az egyesületek a folyó fizetési kötelezettségeiket nem teljesítik, akkor az APEH minden rendelkezésre álló eszközzel behajtja a tartozást.

egyéb tartozások törlesztésére, és méltányosságból eltekinthet a bírságok és a késedelmi kamatok beszedésétől; ezzel csaknem egymilliárdot nyerhet a sport. A sportszervezetek jelenlegi APEH-tartozását 2,8 milliárd forintra becsülik.

Gallov Rezső, a sporthivatal elnöke hangsúlyozta, hogy hosszú távon ezek a könnyítések sem jelentenek megoldást. A sport a szerencsejáték- és az adótörvé... dosításától, a ... bályozá...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 NOV
Napjaink

Sevcsik Jenő

1021

FEJ

SEVCSIK JENŐ RAJZA

leghalt
odor Józs

néz eltemetni a holtakat. Nehéz költőt temetni.
dig. Valaha megvetettem a nekrológokat. A h
gával. Oh, halál, micsoda képtelen szó! Újság
eghalt édesapám. S utána végtelen árban ve
gszem. De nem az a szomorú, hogy rám is
mlékeznem kell.

dor József végtelenül derék ember volt. Ha csa
r! Tudom, hogy most a verseiről kellene bes
lentős költő volt. Arról is szólok. De elsőbben
tnak a tudatig. Becsületes. Szerény. Bölcs.

maszköltőként ismertem, szerettem meg. Ver
ragadott meg. A jóság és tisztesség szenvedé
latai. Fodor Józsefnél tömörebb költő kevés a
zavai robbanó áradatként szökkentek — Sh
De nem is erről kellene most szólnom. Hane
amely a vastag szemüveg mögé rejtezett. A
et soha nem fitogtatott. — Nem is tudom meg
nt! — szokta mondani, s az ifjú ember me
használt idegen szavakat, sosem tudóskodott é
is volt szó, politikáról, irodalomról, emberek
ereken, takargatás, óvatoskodás nélkül. Sohas
a, sem az örökkévalóságra. Az volt, aminek n
sége: kisember. Nem kispolgár! Kisember. Va
ti kis lakás törékeny falai között. Amikor utc
a voltunk, évődtünk az asszonyokkal. A rabi
írta elviselni a hangos szót. Még csöndesebb
ők nem szoktak hangoskodni. És még kora
máig sem tudja, kire dörömbölgetett át. Jósk
ber volt. Nem „közéleti személyiség", akinel

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPJAINK
1973 FEB

Sevcsik Jenő

1021

TÁJ

SEVCSIK JENŐ RAJZA

Megkondul a csönd a kicsiny helyiség

A NAPJAINK SZERKESZTŐSÉGI ASZTALA

A fiatalság: *vakmerőség* — gondolnánk. A Sajtóházba betévedő néhány pályakezdőre gyakran a bátortalanság a jellemző. Így P. Gy.-re is, aki címét nem hagyta meg, bennhagyott elbeszéléseiért sem jelentkezett. Nyílt levélben válaszolunk tehát. *Az aranyhalak a bűnösek* c. elbeszélésének nyelvi megformálása inkább fogalmazás, mint irodalmi megjelenítés. A szerző ugyanazt a tényt a járőr és a bűnöző oldaláról vizsgálja, kevés lélektani hitellel, az indítékok feltárása nélkül. Ki is valójában a főhőse, miért csavarog? A kérdésre nem kapunk választ, s így a cím: üres demagógia. *Ünnep, ott* című írása esztétikailag nem egynemű; egyszólamú realista elemek és parabolisztikus igényű

Pe

Új rovatunk az emlékév észak-magyarországi eseményeit követi nyomon — olvasóink segítségével. Várjuk híradásukat, levelüket.

MISKOLCI RENDEZVÉNYEK: Koszorúzási ünnepség a Petőfi téren a Hazafias Népfront és a KISZ városi bizottsága szervezésében. (1972. december 30.) ✶ *Petőfi Sándor Borsodban és Miskolcon* — az Ady Endre Művelődési Ház honismereti sorozata (január 3.). ✶ *Szóljatok, szép szavak Petőfi Sándorról* — területi bemutató Nógrád, Heves és B.-A.-Z. megye irodalmi színpadai részvételével a Gárdonyi Művelődési Házban (január 6.). ✶ *Tűz vagyok* — Petőfi-emlékműsor a Lenin Kohászati Művek munkásszállójában (január 9.). ✶ *Kihunyt egy csillag* — a Vörösmarty Művelődési Ház gyermekfoglalkozása (január 10.). ✶ *Petőfi '73* — filmbemutató a Kossuth filmszínházban (január 11.). ✶ *Petőfit ünnepeljük* — a Gárdonyi Gyermekkönyvtár könyvbarát szakkörének bemutatója (január 12.). ✶ *Petőfi-illusztrációk* — gyermekrajzkiállítás a Kossuth Művelődési Házban (január 13.). ✶ *A virágnak megtiltani nem lehet* — Petőfi-emlékműsor a Bartók Béla Művelődési Központban (jan. 15.). ✶ *Ki tud többet Petőfiről?* — vetélkedő több száz általános-, középiskolai és szakmunkástanuló részvételével (január hóban, döntők január 13. és 20.). ✶ *Szavalóverseny Petőfi Sándor emlékére* az általános iskolások részére a Molnár Béla Ifjúsági és Úttörőházban (január 20—21.). ✶ *Petőfi nyomában* — megemlékezés a József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában (január 30.). ✶ *Petőfi-emlékműsor* a Földes Fe- Gimnázium Kazinczy Önképzőkörében. ✶ A Pe-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 MAJ 16
Déli Hirlap (Miskolc)

Sevcsik János
1021

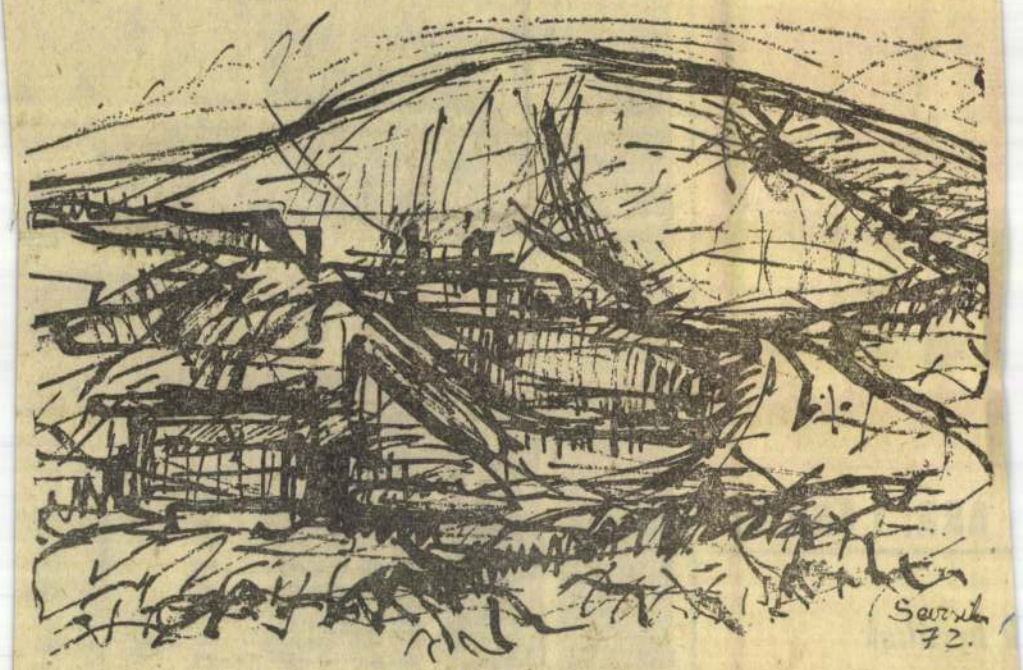

* *Dombos táj*

(Sevcsik Jenő rajza)

LAP

NAPILAP

ÁRA: 1 FORINT

k beváltak

d vezet

középütt: Anjezo im Verlag bey TOB. CONR. LOTTER Geogr.
in Augsburg.
jobbra: Die Stadt TEMESWAR.... und mehrers befestigter worden &c.
az Erklaerung der Stadt alatt Cum Gratia et Privil. S.R.I. Vicariatus,
in partib9 Rheni Svev. et Juris Franconici.

Szines rm., mér. a rl. 50.7 : 59.4 cm.

Seutter, M.

A Temesvár. T. 1300. II.

A térrajzban feltüntetett város alatt TEMESWAR látképét szemléljük a külvárossal és a TEMES FLUSS mentén kétkerekü malommal. Felirata

fölül balra: TEMESWARIA Oppidum superioris Hungariae in Comitatu Temesiensi ad Temesium flumen; natura et arte munitum jure Belli in Potestatem Caesaris redactum, opera et sumtibus M. SEUTTER S. Caes. Maj. Geographi Augustae Vindel.

ezután: TEMESWAR eine in Ober [illegible] Vngarn an dem fluss Temes, u: um und um im Morast ligende auch ohnvergleichlich befestigte Stadt: seit 1718 in den Grossmächtigsten Schutz Kayser CARL des VI. widergebracht herausgegeben von M. SEUTTER Kayser. Maj. Geogr. zu Augspurg.

jobbra: Die Stadt TEMESWAR... und mehrers befestigter worden &c.

az Erklaerung der Stadt alatt: Cum Gratia et Privil. S.R.I.
Vicariatus, in Partib. Rheni, Svev. et Juris Franconici.

Szines rm., mér. a rl. 50.7 : 59.4 cm.

Temesvár. T. 1299. II.

A térrajzban feltüntetett város alatt TEMESWAR látképét szemléljük a külvárossal és a TEMES FLUSS mentén kétkerekü malommal. Felirata

fölül balra: TEMESWARIA Oppidum superioris Hungariae in Comitatu Temesiensi ad Temesium flumen, natura et arte munitum jure Belli in Potestatem Caesaris redactum, opera et sumtibus M. SEUTTER, S. Caes. Maj. Geographi Augustae Vindel.

ezután: TEMESWAR eine in Ober Vngarn an dem fluss Temes, u: um und um im Morast ligende auch ohnvergleichlich befestigte Stadt: seit 1718 in den Grossmächtigsten Schutz Kayser CARL des VI. widergebracht heraus gegeben von M. SEUTTER, Kayserl. Maj. Geogr. zu Augspurg.

8725.

Térkép.

TABULA HUNGARIA Et Regionum, quae praeterea ab ea dependent, Delineata juxta magnum numerum annotationum et mappas manuscriptas vel impressas, Correcta per Observationes Comitis Marsilii et non-nullorum aliorum, Per Guillielmum De l´Isle, Geographum Academiae Regalis Scientiarum: prostat nunc in Officina Ier. Wolfii Aug: Vind: E felirat diszes keretét hadi ékitmények, gyümölcsök, és leigázott alakok diszitik. Jelzése alól a bal sarokban a Scala rojtos palástjának alján: Mattheus Seütter sc. Aug. Vindelicor.

Szines rm., mér. 47.6:64.3 cm.

Szn. 68-906
1161-905-18

PATAI EDITH: REB ELIA

Reb Elianak sugárzó kék szemei voltak, olyan hatalmas, nyílt kék szemek, hogy beleillettek volna egy germán hősmondába. Az alakja is szálas, egyenes. Nem látszott meg rajta a gólusz és nem szokta meg, hogy meghajlítsa egyenes gerincét. Szerencséje közmondásossá vált és mikor a kassai lutrin másodszor jöttek ki a számai és 40 ezer pengő forintot hozott haza Váradra, az emberek szinte babonás tisztelettel néztek rá. Bizony sok szép asszonyszem is megakadt a délceg alakon, ő pedig, akiben ortodox zsidósága dacára, hellén életöröm virított, szivesen nézett vissza a szép szemekbe. De önérzete nem az emberek érdeklődéséből fakadt, hanem mélyebbről, a saját lelkéből, amely megalkotta a maga álomvilágát. Igaz, hogy ennek az álomvilágnak a keretei csak a Pece-parton terültek el az akkor még gondozatlan, mocsaras part mentén, de reb Elia megmutatta, hogy itt is lehet álmodni . . .

A pece-parti kuriából egyenes út vezetett fel a váradi püspök rezidenciájáig. Reb Elia mindennapi kártyapartnere volt a katolikus főpapnak. A püspöki palota gyönyörű márványlépcsőin olyan nyugodt méltósággal lépdelt feketeruhás, egyenes alakja, az ajtónálló liberiás inas olyan illően süvegelte, hogy senki sem hitte volna, hogy most csak egy egyszerű zsidó kereskedőt lát vendégül a hatalmas egyházfejedelem. Harmadiknak a görög-keleti püspök vett részt a kártyapártiban, amelyet néha érdekes vallási viták szakítottak meg. A két nagyúr közös erővel szállott szembe Eliával. De ő egyenes volt és szókimondó. Ilyenkor nem érzett semmi társadalmi vagy pláne faji különbséget. Hatalmas barátai szerették és szivesen meghallgatták. Egyszer gyémántos keretben gyönyörű Mária-képet hozott ajándékba Bécsből a püspöknek. A püspök kissé tétován mosolygott: vajjon mit akarhat a zsidó? Szembenézett Eliával: talán valami üzlet? De Elia nyugodt és derüs maradt. Nem akart semmit. Csak nagyuri, gavalléros gesztus volt az értékes ajándék. A Mária-kép pedig szeliden, jóságosan mosolygott az ortodox zsidó kezében és épp oly szeliden, jóságosan nézett, mikor ebből a kézből a püspöki kézbe került . . . Persze, hogy husvétkor senki olyan könnyen nem jutott nagyszerű, tiszta husvéti tejhez, mint reb Elia. Egyenesen a püspöki uradalom tehenészetétől kapta. A „ger" reb Avrom ment el érte, ő maga fejte a nagy, fényes husvéti kannákba. És reb Avrom élete nagy részét ott töltötte a pece-parti házban. Olyan házmester-féle volt, de teljesen együtt ült a családdal, a gyermekek az ő térdén tanultak lovagolni és vele együtt dolgoztak különösen ünnepek előtt a nagy, tágas udvaron. Az udvar külön világ volt. Közepén a sátor, nyáron vastag, áthatolhatatlan zöld lombruhában, hátul pedig a hosszú nagyterem, a templom, ahol imádkoztak és ünnepeltek. Hosszúnapkor szinte remegtek a falak a zugó, egetostromló imáktól, de ahogy elhangzott a Nile utolsó dallama és utoljára bugott fel a sófár zokogó hangja, lefoszlott a teremről a gyász hangulata, reb Avrom és a gyerekek összeültek a hosszú, barna padokon és előkerültek az ollók, a szines papirok, az arany és ezüst csillagok és megkezdődött a sátor diszítése. Csak négy napjuk volt sátoros ünnepig, sietni kellett. És szinesen csillogott a sok harmonikás meg gömbölyü lampion, a sokszinü papirláncok mesebeli táncot jártak, az aranycsillagok pedig világítottak a gyertyafényben. Szép is volt a sátor a régi ház udvarán, fejedelmi pompa áradt benne és mesebeli hangulat. Egyszer a püspök is eljött, hogy egy pillantást vessen ebbe a fénybe és Elia önérzetes szerénységgel hallgatta dicséretét. De talán még a sátrak ünnepénél is szebb volt a purim. A hosszú asztalon csillogott a selyemfényü abrosz, az ezüst kandeláberek ünnepi fényt árasztottak, a vendégek, a zenészek, a város szegényei és a város legelőkelőbbjei fesztelenül, a mámoros órák mindent kiegyenlítő fesztelenségében ültek egymás mellett. Az asztalfőn sugározva, boldogan, ifjan Elia. Kék szemei villámokat szórnak s fején valami fantasztikus himzett keleti főveg, talán valami varázssapka. Perzsiából hozta neki egy világotjárt barátja, az udvari bolondok, tréfacsinálók viselnek ott hasonlót. És szállnak a tréfák és

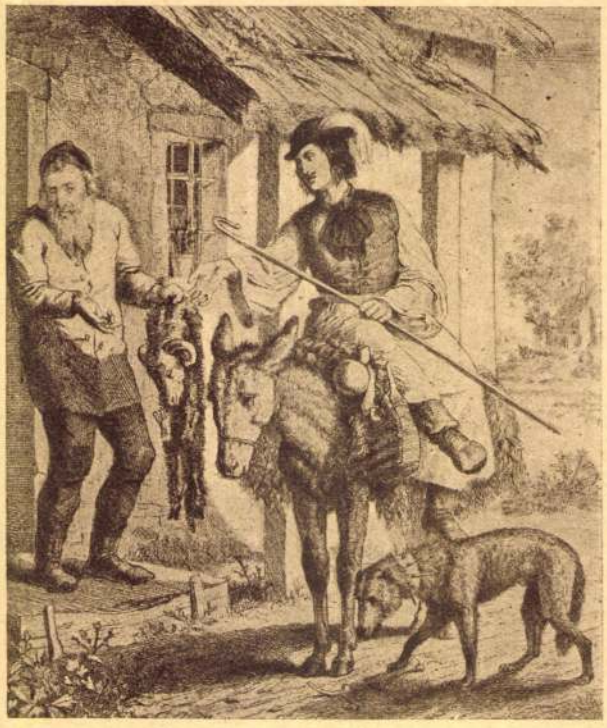

Sessler Mihály: Alku *(Régi metszet után)*

Múlt és Jövő
1926. XVI. jún. 27.

csengnek a dalok, zengnek a hegedük, ömlik a bor — purim van, király és nép mulat.

Az udvar, a sátor, a templom, a konyha, ezekben pezsgett a régi ház élete. Elül a négyszegletes ablakú mély szobákban csend volt és hüvös előkelőség. A biedermeier fotelekbe csak néha szombat délutánonként tessékelték a vendéget, mikor a fehér mollfüggönyökön keresztül oly szépen, egyenletesen ömlött befelé a búcsuzó napfény. A vitrinek csiszolt üveglapjai mögött szép rubinpiros poharak csillogtak és apró könyvecskékben lepréselt szentföldi virágok ábrándoztak elmulott életükről . . .

Egy szép napon reb Elianak különös eszméje támadt. Felmegy Bécsbe és meglátogatja Rotschildot. A váradi Rotschild elmegy a bécsihez. Ő, már mint Elia, egészen természetesnek találta ezt a látogatást. Előkereste és újra vasaltatta szalonkabátját, hozzá mélységesen fekete glacékeztyüt huzott. Az alakját nem huzta ki jobban, mint egyébkor, egyenes, jótartású volt mindig. A cilinderét kezében tartotta és így szalonkabátban, keztyüsen, elegánsan állott meg Rotschildék előtermében. Kérdezték: mit óhajt? Beszélni akar a báróval. Kérdezték: milyen ügyben? Semmiféle ügyben, csak tiszteletét akarja tenni. Hittek neki. Túlságosan jó volt a megjelenése ahhoz, hogy kéregetőnek vagy kalandornak nézzék. Beengedték. Bemutatkozott, megkérdezte, hogy szolgál a báró egészsége, milyen az üzleti élet Bécsben. Kettőjük közül még inkább Rotschild volt zavarban, mégis eldiskuráltak egy darabig és végül, búcsúzáskor Elia megkérte Rotschildot, ha Váradra jön, látogasson el hozzá a pece-parti rezidenciájába. Adja vissza neki a vizitet. A báró mosolygott, megigérte és barátságosan megrázta a kezét.

A Chászám Szófer tórája, melyet tulajdonosa, Eckstein Emánuel rabbi Newyorkba vitt

Ebben az időben országszerte sokat beszéltek arról, hogy Zichy gróf, azt hiszem Jenő, expedíciót vezetett Kelet-Ázsiába többek között azért, hogy felkutassa a Zichyek őseit. Ereb Elianak ez szöget ütött a fejébe. Nagyszerű gondolat! Foglalkoztatta a dolog. Lelkesedett. Amit Zichy gróf megtesz, azt ő is megteheti. Tudta, hogy családját otthon Kurlandban Weitzenkornnak hivták. Biztosan létezik még ott valami Weitzenkorn ija-fija. Ő is felfedező expedíciót tervezett. Persze az ő egész expedícióját egyetlen ember képviselte, egy élelmes zsidó. Ezt felbérelte, ellátta pénzzel, jó tanáccsal, utasítással és meghagyta neki, hogy meg ne álljon Kurlandig és ha talál valamilyen Weitzenkorn-ivadékot, azt ha törikszakad hozza el neki Váradra. Két hosszú, végtelennek tetsző hét után visszaérkezett az embere. És nem jött egyedül. Egy icike-picike emberkét hozott magával, egy apró kis törpenövésü Weitzenkornt. Reb Elia boldog volt. Mit bánta ő, hogy ez az emberke egészen nevetségesen hatott magas alakja mellett, ha együtt sétáltak a Pece-parton, mit bánta ő, ha az emberek megmosolyogták, dédelgette a kis törpe embert, ellátta minden jóval és nem fogyott ki a kérdezősködésből. Minden, amit a kis Weitzenkorn beszélt az őshazáról, érdekelte. Nagyszerű fantáziája heteken, hónapokon keresztül táplálkozott az emberke elbeszéléseiből. De Weitzenkornnak otthon felesége, gyereke volt, haza akart menni. Először csak elvétve említgette, hogy már megunta a tétlenséget, a vendégeskedést, aztán mind jobban elhatalmasodott rajta a honvágy. De Elia sehogysem akarta engedni. Megszokta, megszerette, szükséges volt a boldogságához, úgy tekintette, mint egy eleven, két lábon járó nemesi oklevelet. Két álló esztendeig tartott ez a harc, míg végre a kis Weitzenkorn megunta a dolgot, egy szép reggelen se szó, se beszéd — megszökött. Haza Kurlandba a feleségéhez és fiához. Reb Eliát nagyon bántotta a dolog. Sőt fájt neki. A mesevilág valahogy megingott. Az ég különben sem sugárzott már olyan zavartalan harmoniában a feje fölött. Elia az élet művésze és poétája volt és mint a legtöbb poéta, — bohém. Ortodox zsidó volt, benn ült az első ortodox parlamentben és még ott is a legkonzervatívebbek közé tartozott és emellett bohém volt, igazi, vérbeli bohém. A pénz, a nagy mesebeli vagyon uszott, uszott a nagy háztartás állandó hullámzásában. A gazdagság megkopott, a külső fény megfakult, de Elia kék szemei továbbra is csillogtak, dereka egyenes, tartása délceg maradt késő öregségéig . . . és bár az én életutam akkor kezdődött, mikor az övé már az örök mulandóságba torkolt, kora gyermekkorom derengő egén ott csillognak a szemei, az álmodó kék szemek, a hatalmas kék szemek, amelyek beleillettek volna egy germán hősmondába.

Severinus festő Bártfán. XV. sz.

Archaeologiai Értesítő

1917., 114.

Divald Kornél: A bártfai

szt. Egyed-templom.

Severinus

festö

Baritfa · XV. n.

l.

Arch. Ert.

1917. 114. l.

Seybold, Chr

festo

l.

Csar-Frey Öst Kunst

XXIV. K.

136-C

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
398

Schaaffhausen, H. Der prähistorische Congress in Perth.
Braunschweig, 1877.

Papírkötés 1 drb.

Seybriger Mihály
brassói ötvös

lásd még
Sommer Mihály
alatt is

Hogy hova Erül,
Gyárfás nüve
dönti el –

Seybiger Mihael, örös

Erdélyi Múz.
1908. 378.

1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

1969 NOV 23

1021

Seyfried Hedvig III. éves építészhallgató rajza

SEYFRIED HEDVIG

sadalom, kollégiumi erkölcs mélyr
Irodalmi vezéralakokként paj
gium költőit, és kitartott mellettü
séggel akkor is, mikor a pajzshordoz
értő univerzitás alkoholizmus-gya
rendkívüli segélyt, és a költők szab
lágrendszer között a magyar rögv
A „BERCSÉNYI 28—30" adott h
és az állami vezetés irodalmi har
KISZ-bizottság kritikusi kibontakoz
litikai-irodalmi megnyilatkozásokna
hetnek-e a lányok" vitasorozat. Összefogta az előfutár-folyóiratban és a mellékhelyiség-antológiákban már korábban jelentkezett írók legjobbjait. Itt talált végleges otthonra az a réteg, mely íróként, költőként, évismétlőként bolyongott a földszint és az ötödik emelet között. Munkatársai sorába fogadta Madách szellemét, leközölve az Ember Tragédiájából a Reform-Ellenreform-szint, melyet még egyetlen folyóirat sem mert megtenni, s mely — megjelenése után — irodalomtörténetünk során az eddig legnagyobb vihart kavarta, majdnem lesodorta szerzőjét a Parnasszusról.

Az I. reformháború végén a „Bercsényi 28—30" hangja halkabbá vált, mert egyre több hangadója ébredt rá a diploma szükségességére, a katalógus szükségtelenségével egyidőben. Ettől függetlenül egyre többen üdvözlik érdeklődésük jegyeivel, aminek legfigyelemreméltóbb megnyilvánulása a Sajtó Központ érdeklődése volt a lap-

SEYBRIGER (Sommer) Mihály, ötvös, * 1579, † Brassó 1659 máj. 12 Inaséveit itt töltötte, azután Angliától Konstantinápolyig bejárta egész Európát. Évekig volt udvari ötvöse IX. Károly svéd királynak. Hazatérve, Brassóban telepedett le és sokszor volt céhmestere az ottani ötvöscéhnek. 1639. brassói királybíróvá választották s ezt a tisztségét 14 évig viselte. Egy vert mívű aranyozott ezüst tála 1646-ból a feketehalmi ág. ev.

1175

gyülekezet tulajdona. Kecskeméti W. Péter ötvös, aki 1644. nála tanult, hódoló csodálattal említi S. műveit. Hasonló nevű fia 1624. lépett a brassói ötvöscéhbe s 1673 ápr. 15-én halt el.

E. G. II. 441 l

V

1908.

bau.

y Julianna.

kissé jobbrafordultan áll, de
yel kissé felhuzott szoknyáját
masztotta, mig baljával a kerek
ugvó kinyilt piros rozsához nyúl.
l, kis ujjain gyürüt, patyolat
kivágott ruhát könyökig érő csip-
zött csokorból nefelejts- és gyöngy-
alója, ötös nyakéke és négyes kar-
készitvék. Fűzős dereka aranyhim-
ú. A háttérben jobbról hat kinyilt
omfa köti le figyelmünket. Felira-
K. Jng. (?) G.G. Jnna és alól: Johann

r 31-én Prepeliczay Eleödnétől

rilis 22-én 2025 ex 907 sz. alatt.

1101

Seybriger (Sommer)

Mihály, ötvös,

szül. 1579, megh. Brassó
maj. 12.
1659. Maseireit itt töltötte
azután Angliától Konstantinápolyig bejárta egész Europát)

Kecskeméti W. Pál ötvös

aki 1644 nála tanult
kiadolú csodálattal említi

S. műveit.

Évekig volt udvari ötvöse IX. Károly svéd királynak, Haraterve Brassóban telepedett le s többször volt céhmestere az ottani ötvöscéhnek. 1639. brassai Királybíróvá választottak s ezt a tisztséget 14 évig viselte. Egy vert mivű aranyozott ezüst tála 1646 ból a fekete tehalmi ág. ev. ~~templom~~ gyülekezet tulajdona.

Vasonlóneve fia 1624. lépett a brassai ötvöscéhbe s 1673 ápr. 15. ei halt el.

Kisszebeni m. kir. állampénztár.

Érk. 1905 JUN. 7 -

2060 szám. Kovács

Előirattott a vált. illetmenyek. szegen 113 lapjan —

a/k

Kovács

„Eöttves Mihály brassai biró", ötvös F Azonos Goldschmidt Sommer Mihály-lal.

F aki az erdélyi országos rendeknek 1649-ben a török vezérhez intézett kérelmét ekkép írta alá. *)

*) Szilágyi Ferenc Hon és Külföld. Kolozsvár 1841. II. f. é. 290. l.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. Péter ötvöskönyvl. Bpest. 1884. 20. l.

Sommer Mihály

Sommer Mihály

ötvös

irod.

Szendrei. Erdély mikincsei. Magyar mikincsek. Bpest. 1901. III r.

80.l

Zomer Mihály ötvös

erodalmához

J. A. Magyar nin és tösténeti emlékek kiállítása. Századok 1876. 555. l.

Seibriger Mihaly arcymes
lovid. Ezinger. XII. 877.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

III. Zomer v. Zommer Mihály

megerősít e főkeresztben az, hogy Schmidt Mihály, miután a következő 1621-ik év jun. 23-án ugyanazon brassai vagyon jegyzék tanúsága szerint ismét második (itjabb) céhmesterré választatott: már két év multva, példátlan gyors emelkedésével, átugorva az idősb céhmestereket, egyszerre városbíróvá, vagyis az ötvös céh főnökévé lett.

„+ Anno 1622 den 27 Juny Seyn die Ehrsame Herren Wortmann vnd Zech meistern ehrwelet worden: als H. Michaell Schmidt, wortmann."

Erre a hivatalra 1625 jun. 23-án s 1629. jul. 17-én ismét megválasztatott. Schmidt már 1629-ben tanácsbeli (senator) lehetett, mert Waiser = bölcs jelző, amely a jegyzőkönyvben előfordul, csak azokat illette meg.

A következő évek adatai kétségtelenné teszik, hogy Schmidt és Goldschmidt Mihály ugyanegy személy; mert a brassai ötvös céh vagyonjegyzékében ugyanazon polcron, hol az előbbi, hol az utóbbi név fordul elő.

1630. jul. 29 „~~Michael~~ Mechel schmitt"-et újból céhmesterré választják. 1631. jul. 7. „Michael Goltschmit" néven ismét. 1632-jul. 12. viszont „~~Michael~~ Michael Schmitt" néven választják meg ujra.

1633-ban Brassó második ~~sep~~ tisztviselőjévé, városi bíróvá (Stadthann) választották s ujra megválasztatott 1635., 36 és 37-ben (Siebenbürgische Provinzialblätter, Hermannstadt. 1807. II. 38.)

~~Ez~~ Két évig (1633 és 1634) nem a céhmester, de 1635-ben ismét

Biblia

Fr.

Uj szöveg.

—

Budapest

1905.

Zonner v. Sommer Mihály

IV.

Ő a városból. 1636-ban nem volt főtanácsi választás. 1637-sept. 7-é „H. Michael Schmit". et választják városbíróvá. Az 1638 aug. 9-én tartott céhgyűlés által ismét megkapatott hivatalában. Más a következő évről így bejegyzés maradt fenn:

„Anno 1639. den 12 July haben die ehrsamer Herrn der ehrliger goldschmit zech eine Newe erhwelungk gehalten. Sein ehrwerd worden erstlig zum Herr Wortmann der fürsichtig weise Herr H. Richter H. Michael Goldschmit etc.

Ötvösünk tehát 60 éves korára elérte a legmagasabb rangot, mely polgári ember emelkedhetett. Goldschmidt Mihály a brassai Királybíróságot 1639, 40, 42-46, 49-52, 57-59-ig összesen 14 éven át viselte. (Siebenbürgische Provinzialblätter III. 39.). Neve, mint brassai bíróét majdnem a bíróságában kijavított brassai főtemplom keleti oldalán lévő kőtáblán, melyet Orbán Balázs szerint ennyi még kivehető:

„Michaelis Herr - - - et
Michaelis Goldschmidt 1656."
(Orbán Balázs: Székelyföld. VI. 320.)

Goldschmidt Sommer Mihály a főbíróságon kívül, egyidejűleg az ötvös céh főorvosi tisztét is sokáig viselte. Így 1640, 41, 45, 46, 53-58-ig, összesen 10 esztendeig. Nem sok volt hát esztendő, a ötvösünk már halálra vált. Egy brassai ember, egykorú történetírónk jegyzeteiben így tudósít halála napjáról:

„1659 den 12. May starbt Mich. Goldschmidt zu 80. Jahre seines Alters, 14 jährig-

Az asszony.

V. Zommer Mihály

ger Richter und 4 jähriger Honn." (Trauschenfels: Deutsche Fundgruben zur Geschichte Siebenbürgens (Neue Folge) Kronstadt. 1860. S. 347.)

Goldschmidt Mihálnak mai napiglan fennmaradt egy ötvösmüve. Az ő müheléből került ki ugyanis az a vastagon aranyozott, vert mivű ezüst tál, mely mint egyházi szent edény a barcasági fekete halmi ág. h. ev. gyülekezet tulajdonát képezi. 1646-ban kiszült.

A fekete halmi egyház mulitek áldozó tála reánk nézve még azért is érdekes, mert megörvite Goldschmidt S. Mihály ötvösbélyegét, mely mit az idenyomott ábra, G S betűkből áll. (Goldschmidt Sommer.)

u. o. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20. ll.

Kecskeméti W. P. ötvöskönyvében előfordúl.
63.

Goldschmidt S. Mihály

ötvös.

Brassóban 1639–1659. biró volt.

Ballagi A. Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve. Bpest. 1884. 3. l.

Мükінсек ідус.

1906. I. 18.

Zonner v. Zommer Mihály

II

brassai Kovácsról ragadt. Nem lehetett negyig fiú, mert lefizette a céhpénzt. 1599-ben felszabadul. Hogy ebben, vagy a Tor Mózsa nevét a törvénykönyvben megrontotta bujdosásáig. Erre nézve hiteles adatokat szolgáltat Kecskeméti M. Péter. Elmondja róla, hogy Németországi, Hollandiai, Angol-, Svéd- és Franciaországban tizenöt évig vándorolt, vagy a mint akkor mondották: „15 évekig tölcsök bujdosásában és napkelet felé is az tengerig Konstantinápolyig járt." Négy évig volt udvari étvivője a svéd királynak, vagyis az időrendet tartva nem előtt, II. Károlynak és négy tán II. Gusztáv Adolfnak, ki 1611-től 1632-ig uralkodott.

Bujdosása 1614-végén zárult le. S valóban azon 15 év alatt a brassai apródi jegyzőkönyv mélyen hallgat róla s éppen arra 15 év elteltével említi nyíltan, mint mostan, ki apródot fogad. Ez adatból részemről azt olvasom ki, hogy Zommer 1615-ben visszatérve hazájába, Brassóban műhelyt rendezett be. 1625-ön innen mint apródok jegyzőkönyvében. Nézetem szerint semmivel sem bizonyítja és megcáfolhatlan Schmidt Mihály és Zommer Mihály személyazonosságát, mint azon körülmény, hogy 1620-ban a Brassóban csak öt év óta megtelepedett Schmidt Mihályt az ötvös céh már újabb, vagy kis céhmesterré választja. „Anno 1620 die 14 July. Seijn die ehrsame Herren zu Zechmeister erwehlet worden ... zum Jungsten Zechmeister Michiell schmitt." (A brassai ötvös céh eredeti vagyonjegyzéke. dd. 14. Jul. 1620.)

Nyilvánvaló, hogy ez esetben nem Brassóban, hanem egyébütt szerzett nagy hírt és érdemet jutalmazták a brassai ötvösök választásukkal. Hogy később

Festészet.

Ékitmények. Pallas. V. 820.

Díszítés és díszítmény. Pallas V. 362.

Műnelődéstörténet.

Cotte-hardie = köntös. Pallas. IV. 545.

Certosai butor. Pallas. IV. 249.

Csótár = nyereghatáró. Pallas IV. 777.

Estrade = alacsonyemelvény. Pallas VI. 464.

Boule-munka. Pallas III. 587

Karabens = bogarasköbek. Pallas III. 408

I

Goldschmidt Sommer Mihály.

Zomer v. Sommer Mihály

(Zomor, Zömör, Zömer, Zömer, Szomer, Sommer, ötvös)
1644-ben Brassóban hozzájárul Kecskeméti W. Péter.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve. Pest. 1884. 12. l.

Kecskeméti W.P. kiadó vadalattal emlegeti Zomer műveit, „kinél jobb nem lehet." Könyvének előszavában pedig így emlékezik róla: Isten után én belőlem ő legjelesb lett emlek, mint kiadó, ötvös és bölcs ember."

u.o. 13.l.

Ballagiból feltűnt, hogy ilyen neves mester, mint Zomer, nem fordul elő sehol az ötvös céh vátai között. Azt hiszi ebből kifolyólag, hogy Sommer Mihály és az ötvös céh jegyzőkönyveiben gyakran előforduló mesterségéről Goldschmidt vagy egyszerűen csak Schmidt Mihálynak nevezett brassói ötvös egy és ugyanazon személy.

Sommer Mihály 1579-ben született, (mert Goldschmidt Mihály már alatt 1659-ben 80 éves korában hunyt el. Tizenöt éves korától, mikor apródnak, vagyis inasnak áll be a brassai ötvös céhbe, mikép a jegyzőkönyv erre sorai tanúsítják:

„Im 1595. Jar am 12 Aprijll. haben die ersame Herren die goldschmidt einen Jungen eingedingt dem Erbaren Tomasz Hermann Mid nam(en) Michaelschmidt ein sun vnd Jnnoner des Jerich schmides, diser Jung sol dienen 4 Jar. erkleidedt sich die halbe Zeidt vnd gibt das lergeldt. di tzeidt seines ausdienes ist der 14 Tag nach Osterrhn." (A brassai ötvös céh „Von den Lehrjungen" fóliánsú eredeti apród jegyzőkönyve, 43.l. Brassó város levéltárában.

Ebből az a tanulság, hogy Sommer Mihályra a Schmidt név atyjáról, György (Jerich a.m. Georg)

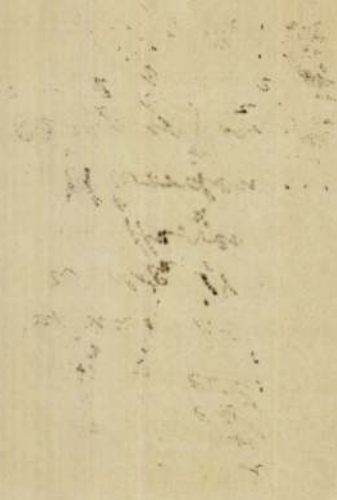

AZ ELSŐ DÍJAT NYERT CHRYSANTHEMUMOK A VIRÁGKIÁLLÍTÁSON.

képzet. A színek tobzódását vélné látni az ember, a melytől megkáprázik a szem, s időbe telik, míg megszokja és nyugodtan elemezni tudja. Szép az Aranyvirág! és így együttesen, a mikor egymással találkát adva még ki is czifrázza magát, bájosan elragadó. Nádassy József, Babág Ferencz, Lokovsek Antal, Bednárz Károly, Bernolák Gábor ugyancsak szakértői annak, hogyan kelljen ezt a virágot az ilyen találkára díszesen útra bocsátani. A többi kertészek, úgy mint Räde Károly, (kertészeti tanintézet) Virág József, Zemanek Ferencz, Madocs József szinte értik a módját. Az ő érdemük, hogy az Aranyvirág eme találkáját oly szépen elrendezhette Koehler Frigyes főrendező tiz rövid óra alatt.

A mikor az Aranyvirág díszes társaságát együtt látja az ember, önkénytelen arra gondol, hogy csaknem teremtés-számba megy az, a mit a kertész itt művelt, mert évről-évre új szint, új alakot adnak e virágnak. Hogy csak egy példát mondjak, ott van a legnagyobb virágcsoport, — a legszebb 23 fajtából összeállítva, — hét egészen új alakkal és szinváltozattal: *Lady Northhcote, Maud Jefferies, Sappho, Eleanor D. of Northumberland, Miss Miriam Hunkey, Mrs. J. A. Miller, Mrs. A. J. Bott.* Mind-mind olyan alakok, melyek azelőtt hiányzottak, mert csak az idén kerültek nálunk először bemutatásra e társaságban.

De nem csupán az Aranyvirág királyi meg királynői alakjai kötik le a figyelmet, hanem az egyszerű ősök erős törzsű, sok virágú, sok hajtású fajfentartó nemzedékei is, mint a milyeneket láttunk a Lokovsek-féle magas törzsű, koronás lombú, egyszerű virágú *Ada Owen* aranyvirágban, a melynek halvány rózsapiros virágai egyszerű mivoltukban is büszkén fedik száz meg százszámra az erős törzs lombkoronáját. Ez is ujdonság minálunk, először mutatták be és az első bemutatásnál is hódított.

A kiállításon azonban az Aranyvirágon kívül más növények, más virágok díszes serege is részt vett. A fenséges pálmák mellett a tropusok kedves és kecses levelesnövényei, az *Anthuriumok*, az *Adianthumok*, a *Nephrolepisek*, a *Fittoniák*, a *Crotonok*, *Araliák*, *Ficusok* nagy és elegáns, előkelő képviselőit mutatták be Zipernovszky Károly, Seyderhelm Ernő, Hein János, Ráincsák József, valóságos tropikus növényvilágot varázsolva az oszlopos csarnok fülkéi közé.

Hogy kertészeink nemcsak ápolni és gondozni, nevelni tudják jól a növényeket, hanem ötleteik is vannak, megmutatták Bernolák Gábor és Ráincsák József, a kik eredeti eszmével léptek sorompóba. Az előbbi két miniatur kis virágos kertecskét állított ki: az egyik a király kertje, a *havasi ibolya*, Cyclamen remek virágaiból, a másik, a királyné kertje meg a kikelet legkedvesebb virágából, az illatos májusi gyöngyvirágból volt összeállítva. Ez utóbbiban ötezer gyöngyvirág tavaszi hangulatot keltett a kétezer egyéves Asparagus magonczból képezett üdezöld pázsitjával. A Cyclamen különben ugyancsak erősen versenyzett, mert ez a nehéz kulturájú virág sok száz példányban tett tanúságot kertészeink szakértelméről. Ráincsák egy egész lugast állított ki, húsz négyszögméter nagyságban, melyet a *Medeola asparagoides* finom leveles száraival futtatott be, belül pedig díszes asztalkákon a legjobb szobavirágokkal diszített föl, míg kívül egy rózsaszin virágövvel vette körül. Ezt az övet a *primula obconica*, rózsapiros kankalin több ezer példánya alkotta.

A virágok eme összejövetelén a virágkötészet is helyet kért: Pásztory M. és Seyderhelm Brunó mutatták be, miként lehet a virágokból izléses, szép bokrétákat kötni. A kötészetnek minden neme képviselve volt. A születésnapi és menyegzői ajándéknak alkalmas bokrétától, a díszes lakomák alkalmára való virágos kosarakon és fantázia-darabokon át egész az élet utolsó útjára kisérő koszorúig. Láthattunk itt rózsákból, liliomokból, finom orchideákból, begoniákból, szegfüvekből készült virágdíszeket és araucariából, ilexből és babérból készült koszorúkat.

A kertészek sok szép és kedves növényt mutattak be és a tavalyi kiállításhoz képest jelentékeny haladásról tettek tanúságot.

Kardos Árpád.

ÚJ NÓTÁK.*

I.

Nem tud senki semmit róla,
Csak a rózsa, fehér rózsa szirma;
Nyiló rózsabokrok között
Fogadkozott, esküdözött sirva;
Hej, hogy ölelt, haj, hogy csókolt,
Ne verje meg az úristen érte.
El se hervadt még a rózsa,
Más indul a kézfogóra véle.

Letarolták a kis kertet,
Letépik a nyáron termett rózsát;
Fátyolos szép koszorúba,
Menyasszonyi koszorúba fonják.
Ovjátok meg, fehér rózsák,
Legyen az a hűtlen szive boldog,
Eszébe ne juttassátok
Azt az esküt, azt az átkos csókot.

II.

Hívlak akkor is, ha nem jösz,
Ha nem jösz is, várlak,
Kereslek, ha bizonyos hogy
Meg sem is talállak.
Szeretem a szép szemednek
Fényes csillogását,
A mikor én rád gondolok,
Már az is imádság.

Szeretem a ruhácskádat,
Hisz' te magad varrtad,
Szeretem a piczi piros,
Nótás, csókos ajkad;
Szeretem a széles utczát,
Merre hozzád járok...
Szeretem én körülötted
Az egész világot.

III.

Megállok a keresztútnál,
A hol nyáron annyi fehér virág van
Visszahoz a szivem ide,
Mindhiába járjak künn a világban.
Vándor daru bucsuzik fenn.
Dér csillog a levelen...
Dérütötte avar között
Parányi kis lábad nyomát keresem.

Megállok a keresztútnál,
Ott borult ránk a gyönyörű alkonyat,
Midőn ajkad legelőször
Visszaadta a legforróbb csókomat.
Itt simultál a szivemre
Mosolyogva, remegve...
Itt bucsúztál el én tőlem
Hazug szóval, csalfa csókkal örökre.

Farkas Imre.

* A melódiák szerzői: Fráter Béla, Fráter Loránt és Radics Béla.

HEGEDŐS ÉNEK.

Nyilazó lovas volt az ősöm
Az Etelközben valahol.
Egyszer csak Lehel vad kürtje rivall,
Megindúl Árpád magyarjaival
S valami pogány ima után
Az én ősöm is köztük lovagol.

A Duna, Tisza szűzi földjén
Verik a sátrat szaporán.
De a tegezben sírnak a nyilak
S a Pireneus havasainak
Remegő szíve közepéig
Öntik a vért vén Európa porán.

Az én ősöm is köztük harczol.
Porig alázták most a gallt...
Csapata élén visszalovagol:
Krisztusi ének zendül valahol,
Haragot szór rá a pogány szem
S az én ősöm most mégis odatart.

Az áhitatos, tiszta ének
Megejti lelkét valahogy.
Minden üteme szívébe nyilal,
Megáll mogorva pogányaival...
A kereszt intőn mosolyog rá,
És ő a végső hangra odarogy.

Alig tud pej lovára űlni:
Lázad alatta a nyereg.
Csak pogány hős ült benne ezelőtt,
Nem szíveli a Krisztus-szeretőt...
Lova is gőgös haragot tart:
Komoran lépdel... Most nem enyeleg!

De pogány ősöm elveszett már,
Neki a táltos nem elég.
A hittérítőt hittel követi,
Pedig a vére most is keleti.
Nyugat a lelkét veszi csak el —
Magyar keresztvíz rá hull legelébb.

Az én vérem is Kelet vére:
Álmodó, szilaj, fekete.
Arczom lesűl az égő nap alatt,

VASÁRNAPI UJSÁG

47. SZ. 1907. (54. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. | FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. | BUDAPEST, NOVEMBER 24.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utcza 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A «*Világ krónikájá*»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A VIRÁGKIÁLLÍTÁSRÓL.

A SZÉKESFŐVÁROSI Vigadó alsó termeiben az idén ismét virágkiállítást rendezett az Országos Magyar Kertészeti Egyesület. Új keretben, új csoportosításokban láttuk Flóra kedves gyermekeit. A Vigadó oszlopos csarnoka, a nagy lépcső, a háttérben a klasszikus festménynyel és szoborral már magában véve is oly eredeti keretül szolgált, a milyent még egy virágkiállításon sem láttunk. A kertészek pedig szintén kitettek magukért. Kevesen voltak ugyan, összesen csak húszan, a virágkedvelőkkel együtt, hanem a mit bemutattak, az mind nemcsak szép, hanem valóban jó is volt, kitünő kultura, gondos ápolás és szakismeret tanubizonysága. Azok a chrysanthemumok, a melyek Kolozsvárról kerültek a kiállításba és ennek fő ékességei közt az elsők voltak, a magyar kertészetnek oly kiváló termékei, a melyek a külföldön is első díjat kaptak volna. De leszámítva ezeket a nagy látványos növényeket, a melyek minden látogató osztatlan elismerését vívták ki, a budapesti és vidéki kertészek aranyvirágai méltóversenytársai voltak egymásnak és nehéz feladat volt a jó és szép növények között a válogatás.

A chrysanthemum, Japán eme büszke virága négyszáznál több fajtában, a színek rendkivüli változatosságában, az alakok nagy sokaságával pompázott, hivalkodva, kaczérkodva a tropusok sötétzöld büszke pálmáival. Azokat a színárnyalatokat, melyek a szürke ősz közepette a kikelet varázsával egy kis éden közepén látszottak összhangzatosan szétosztva, leírni szinte lehetetlen, nincsen arra kellő szó, megfelelő

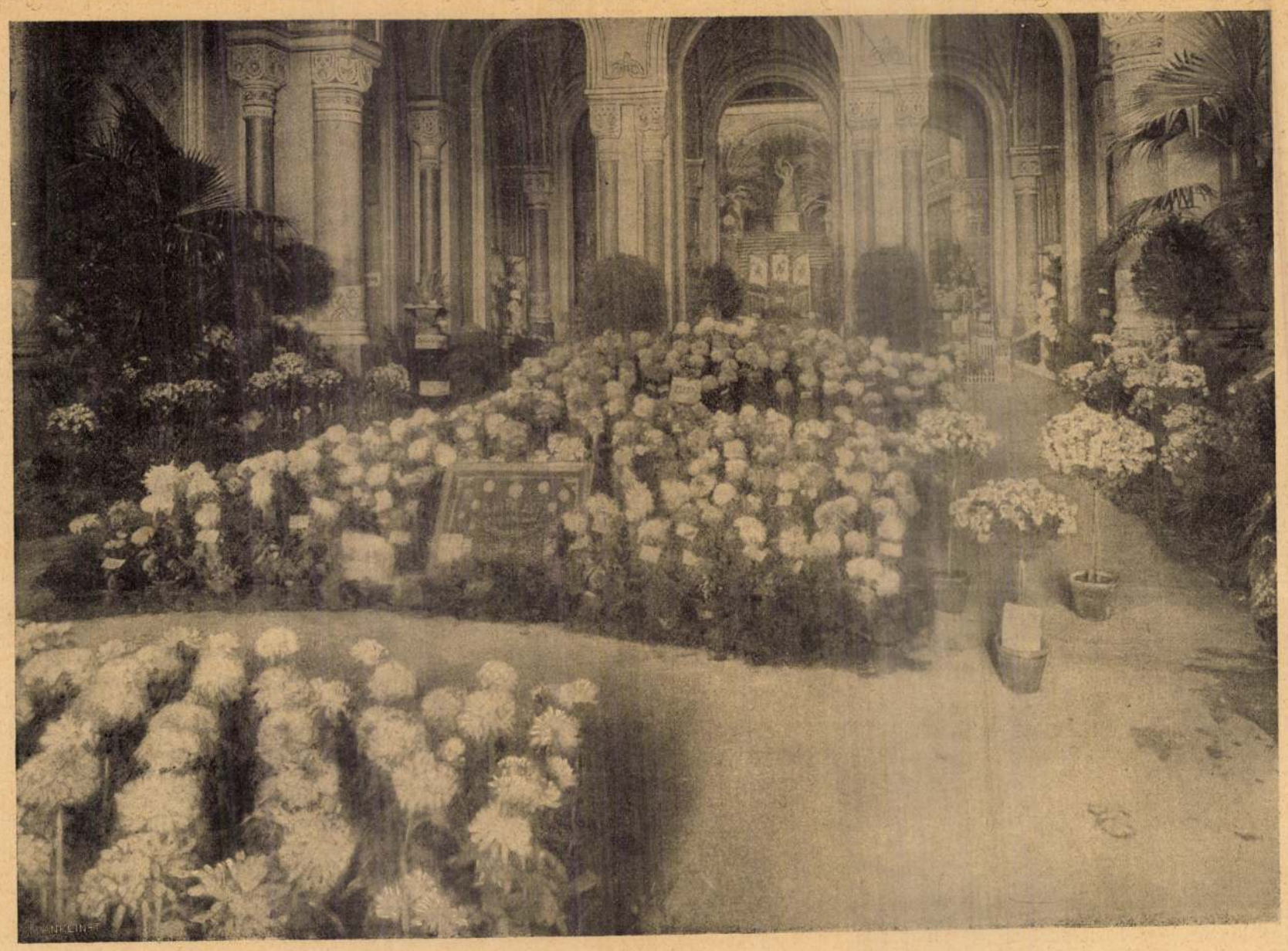

VIRÁGKIÁLLÍTÁS A VIGADÓBAN.

vagy utóbb, megboszulja magát minden . . . minden! . . . érted? Azért ne ujjongj előre, ne diadalmaskodjál! Szívtelenségedért el fog érni tégedet is a büntetés! Megnyerheted a pörödet, de azért nem biztos, vajjon élvezni fogod-e a gyümölcsét! . . . És ha Gábort szerencsétlenség éri — folytatta, fenyegetőleg emelve fel sovány karjait — légy átkozott! átkozott! . . .

Lóri bárónő a felindulástól lihegve dült hátra a karosszékében, úgy érezte, nehéz kövekként hull rája az átok és ránehezedik egész súlyával. Valami retteneteset érzett, valami kimondhatatlant . . . de a dacz mégis felülkerekedett benne, a közeli győzelem tudata erőt öntött beléje, de azért a nagy felindulástól inkább csak hörögte mint mondta:

— Nem félek az átkodtól . . . nem félek! . . . A pört én nyerem meg . . . én! . . . Mert Isten . . . igazságos . . .

De nem tudta befejezni, a nyelve hirtelen elakadt; az arcza elkékült, savószinű szemei ijedten, üveges tekintettel meredtek ki; kövér, gyémántgyűrűs kezeivel a levegőben kapkodott, aztán utolsó, rövid hörgéssel gurult le a szőnyegre.

AZ ALKOTMÁNYOS HARCZTÉRRŐL.

Az alkotmányos küzdelem, a választási hadjáratok és ütközetek érdekességeiből meglehetős bőséggel jutott Magyarországnak a legutóbbi időben. Másfél esztendő leforgása alatt két izben is. És hogy változatosság hiányáról se panaszkodhassunk: az egyik télen volt, a másik immár nyárban melegedő tavaszi verőfényben.

A téli választás is érdekes. Ennek is van szine és tüze. De a nyári idő mégis alkalmasabb. A virulás napjaiban a választási harcz is virulóbb. Lendületesebb, szinesebb, tarkább, hangosabb. Mosolygó kék ég alatt szebben és gazdagabban fest minden, mint a mikor a téli borulat komor homálya omlik a földre.

És ha sűrűn következtek is egymásra a hadjáratok, az érdekességüket nem tompította el se megszokottság, se egyhangúság. Egyforma csak a halál marad: az élet mindig produkál újat, már pedig élet, az van a mi alkotmányos küzdelmeinkben annyi, oly eleven és lüktető, mint talán sehol másutt a világon. Ha a közügyek iránt való érdeklődés a nemzetek fönmaradásának legerősebb biztosítéka, akkor Magyarországnak gyönyörű lapja van az örökkévalóság telekkönyvében.

Ez a most lefolyt választási harcz bizonyára nem tartozott a legizgalmasabbak közé: de azért volt igen sok érdekessége és igen sok új érdekessége. Érdekesség dolgában különösen nagyot emelkedtek a budapesti választások. A főváros kilencz választókerülete közül csak háromban volt ugyan erős mérkőzés, de ennek a háromnak az izgalma bőven elegendő volt arra, hogy betöltse az egész várost. A politika újabb eseményei óriási fordulatot idéztek elő a lelkekben és e nagy lelki mozgalom forró hullámai kiáradtak és hevesen csapkodtak az alkotmányos harcz medrében.

Forrt és lüktetett a kortesvilág élete a választás napján hajnaltól hajnalig. És e szines világ sok új szint is mutatott. Sőt produkált új illatot is. Nem valami kellemeset, de annál modernebbet. A benzin illatát, mely a száguldó automobilok gépeiből áradt. A legmodernebb közlekedési eszköz, a *töff-töff* ezúttal szerepelt először a választási harcz arzenálisában berregve, prüszkölve és illatozva szállítván a szavazókat az urna elé. Föl kell jegyezni a dicséretére, hogy senkit se gázolt el, kárt legföllebb az ellenjelöltnek okozott.

Új és föltűnő érdekesség volt a mostani választásokon a nők aktivabb és láthatóbb szereplése. A választási harczokból a szépnem kivette a maga részét eddig is, de ez a részvétel most szemlélhetőbbé vált, bizonyára mert a feminista mozgalom jelszavai immár belekerültek a politikai élet jelszavainak csoportjába is. Volt jelölt, a ki plakátokon hirdette, hogy általános szavazati jog csak az, a mely a nőre is kiterjed. Nem is lehetett még annyi női kortest találni soha, mint ezen a választáson és a milyen becses szövetségesei, olyan veszedelmes ellenfelei is voltak férfikollégáiknak.

A harcznak immár vége van, de egyes érdekes jeleneteihez, képeihez egy ideig bizonyára szivesen hű marad az emlékezet.

VIRÁGKIÁLLÍTÁS A VÁROSLIGETBEN.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület fennállásának huszadik évét tavaszi virágkiállítással zárta be. A mezőgazdasági muzeum renaissance-épületében és az előtte elterülő udvarban a székesfőváros kertészetének közreműködésével egy kis paradicsomot varázsoltak elő rövid két nap alatt a budapesti kertészek. A forró és mérsékelt földöv legkiválóbb disznövényei vannak itt összegyűjtve s a szép képnek

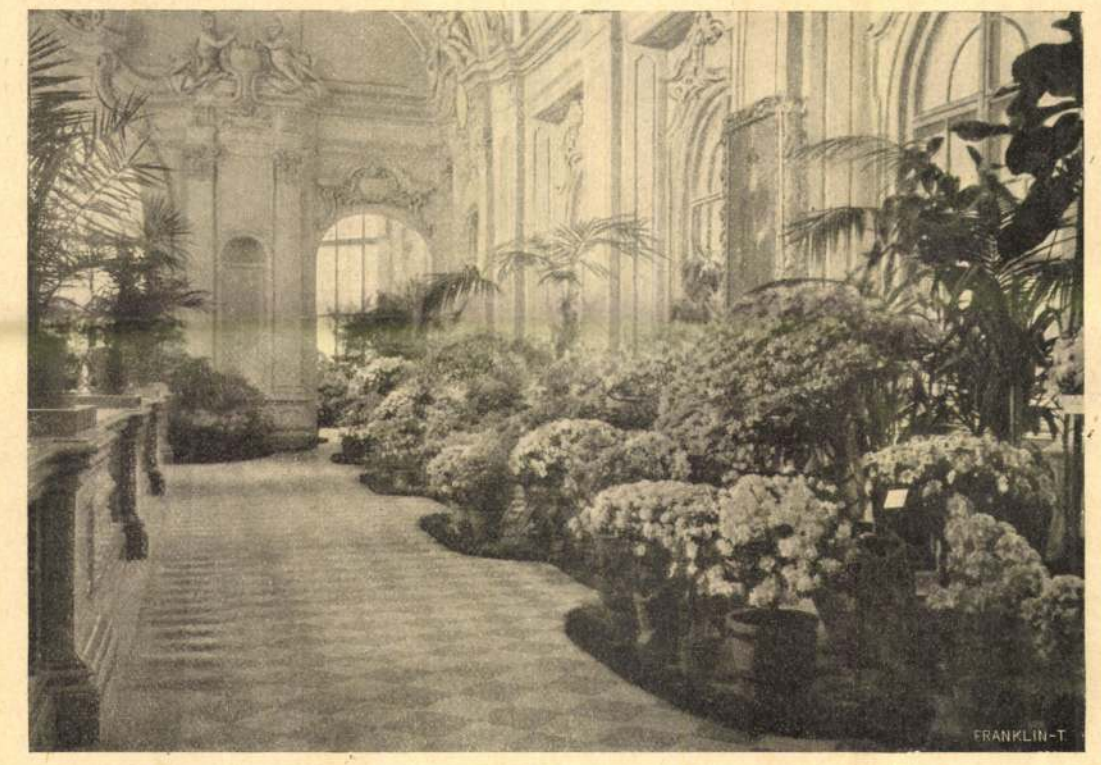

A FŐVÁROS AZALEA- ÉS RHODODENDRON-GYÜJTEMÉNYE.

A VIRÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

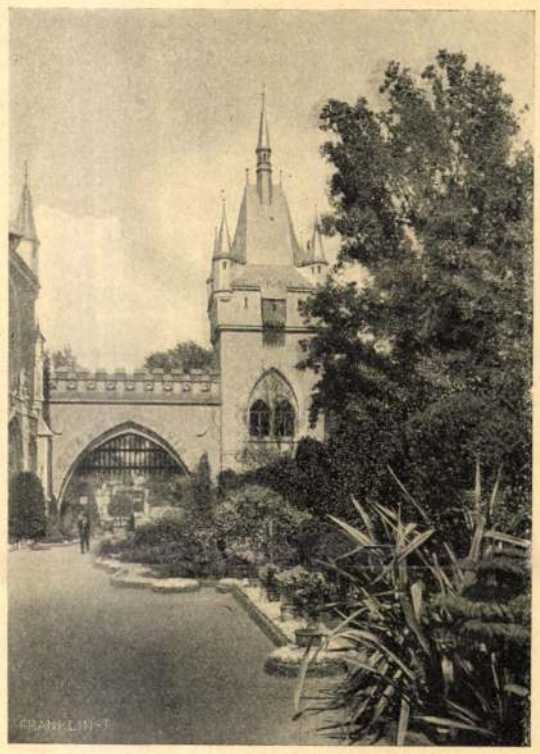

RÉSZLET A VIRÁGKIÁLLÍTÁS KÜLSŐ TERÜLETÉRŐL.

pompás keretül szolgál a renaissance-épület s a vajda-hunyadi vár. A kiállítás főbejárata a vajda-hunyadi vár kapujánál van. Belépve a középkori várkapun és végig pillantva a kiállítás területén, remek látvány tárul szemünk elé. Balról a székesfőváros melegházi növényei sorakoznak egymás mellé változatos csoportokban.

Az első, a mi szemünkbe ötlik, két nagy szürkés, hamvas legyező-pálma *(Chamaerops excelsa glauca)*, Khina pompás kender-pálmája. Köréje csoportosulnak a japáni Aucubák sötétpiros bogyós gyümölcsükkel és tarka fehér sárga pettyes leveleikkel; számos kétméteres példányban és fajtában láthatók a gömbalakú Myrtus fák is Evonymusok és Phormiumok társaságában. Körülveszik részben a pálmák csoportját, részben a ritkaság számba menő *borostyán* (Hedera arborea) csoportot.

A nagy közönség ezeket a faalakú, gömb és pyramis koronáju borostyán-fákat talán nem is veszi figyelembe és mint valami ismert növény előtt halad el előttük, pedig nehány ezer koronába kerül ez a gyűjtemény és alig van Európának városa, a mely ilyen gazdag gyűjteménynyel dicsekedhetnék.

A myrtus fácskákon túl egy nagy csoport mérsékelt övi növény között figyelmet érdemel a japán eredetű *Evonymus japonicus* «Duc d'Anjou», aranysárgás lombozatával. A borostyán-csoport két oldalán két feltünő alaku fa áll: az *Eugenia* vagy *Jambosa Myrtifolia*, a mely szép, csinos virágu ausztráliai örökzöld növény Savoyai Eugen-től kapta nevét. Ausztráliának eme sajátos benszülöttje a mi üvegházainkban és szobáinkban is egész otthonosan érzi magát. A csoportok közt a végső az Araukariák és Phormiumok diszes társasága.

A székesfőváros kertészetének eme nagy csoportjai előtt sötétkék és illatos nefelejtsből csináltak szegélyágyakat. Ezt a sötétkék nefelejtset, melyet *Seyderhelm* Brunó termesztett, mint újdonságot a biráló bizottság külön méltatta.

A tulipán mellett a második nemzeti virágunk a muskátli vagy pelargonium. Az a pelargonium csoport, a mely nagy szingazdagságával az örökzöld fenyvesek és tropusi növények között szint és elevenséget ad az egész környezetének, *Lokovsek* Antal speciálista pelargonium-tenyésztőnktől való. A biráló bizottság ezt a különleges hazai kulturát elsőrangú díjjal tüntette ki. Sokan lesznek talán, a kik kicsinylik a szingazdag növénycsoportot, mert hiszen a muskátli mindenütt ismerős nálunk, de ha figyelmesen végig szemlélik azt a néhány száz szinekben váltakozó fajtát, el kell ismerni, hogy a muskátli szép és remek növény, mert hiszen vannak közötte olyan fajták, a melyeknek virága még az Azaleával is kiállja a versenyt. *Szabó* Ferencznek van itt egy kis parterreje *árvácskákból* és *nefelejtsből*, két egyszerű közönségesen ismert virágból, és mégis a ki tud gyönyörködni a virág szinpompájában, nem mehet el közömbösen e mellett a virágágy mellett.

ÜVEGHÁZI NÖVÉNYEK CSOPORTJAI A RENAISSANCE-ÉPÜLET UDVARÁN.

Anonymus szobra körül pelargonium-újdonságok vannak és rózsafák, a melyek már most kezdik a szabadban virágaikat kifakasztani. A szép rózsák *Babág* Ferencz és *Huszár* György ügyes kezét dicsérik.

Az Anonimus szobrán túl *Pecz* Ármin egy kis alakított gyümölcsöse foglal helyet, jobbra fordulva vele szemben a renaissance-épület mellett, majdnem az egész épület hoszszában ugyane kertész gazdag fenyő gyűjteménye, Mauthner Ödön Pelargonium és Hortensia virágágya váltakozik egymással. A renaissance kapu főlépcsőjén hatalmas több ágú *Dracaena Australis* diszlik, babérok nyiló Rhododendronok és más örökzöld növenyek társaságában.

A csarnokban Rhododendronok, Azaleák sokasága fogad bennünket. Balra fordulva a folyosón a virágkötészethez jutunk. Csak két kiállító van itt, de ezek kitettek magukért, és azt a dicséretet, a melyet kaptak a megnyitás alkalmából, mindketten megérdemelték.

Pásztoryné fantázia-kosara, szinpadi diszítése, remek művészi koszorúi, menyasszonyi bokrétái az anyag finomsága mellett kitünő izlésről, nagy tudásról tanuskodnak. Nem hiába vivták ki a megnyitáskor Auguszta főherczegnő élénk tetszését. *Nagy* Imre sírdísze is poétikus szép mű.

A kötészetből átmegyünk a konyhakertészethez, a hol a zöldségek gyűjteményében gyönyörködhetik a vegetarianus és gazdasszony egyaránt. *Nonn* János szerény konyhakertészünk érte itt el a pálmát. Vele szemben ismét luxusnövények: pálmák és nyiló virágok csoportja díszlik s elfoglalja a csarnok középső részét.

A magyar kertészet egy specziális ágát is megtaláljuk. Sajnos, hogy csak egy kertésznél, a ki nagy áldozatok árán honosítja meg a gyöngygyvirág kulturát hazánkban.

Bernolák Gábor soroksári kertészete veszi föl a versenyt e tekintetben a külfölddel. Termel gyöngyvirág jégcsirákat, hajtatott rózsákat, pompás liliomokat és remek orgona fácskákat. Ma már öt évi fáradhatatlan munka után négymillió gyöngyvirág csirája van. Igaz, ennek egy részét még mindig Bécsbe kell küldeni, a hol van fagyasztó kamara, de már nincs messze az idő és itt Budapesten is, a mint fölépítik a nagy vásárcsarnoki hütő házakat, — teljesen elkészítheti és raktározhatja a gyöngyvirágot és magyar kereskedők és kertészek nem lesznek kénytelenek szükségletüket a külföldről fedezni.

Gürtler Károly miskolczi kertész remek szép és fajtákban gazdag Orchidea-gyűjteményt állitott ki. Kevés kiállító van itt, de a mit ezek bemutatnak, tanuskodik a magyar kertész tehetségéről. Az udvari csarnokban van a magtermesztők és magkereskedők csoportja. *Radváner* és *Fábián* magkereskedők mutatják be czikkeiket. A hazai gyümölcsről sem szabad megfeledkeznünk, nem pedig azért, mert épen olyan almafajta van kiállítva, a melyet Francziaországból

HAJTATOTT LILIOMOK.

meg Tirolból szoktak nagyban és drágán importálni. Kalvil almákat állított ki *Léderer* Ede mérnök, a melyek most is olyanok még, mintha frissek lennének. *Michl* István szépen áttelelt gyöngyszőlőt mutatott be.

Az első emeleten csodálatos kép tárul szemünk elé. Budapest székesfőváros kertészetének remekei, az *Azaleák és Rhododendronok* meg a legritkább pálmák szingazdag nagy csoportja valósággal elkápráztatja a szemlélőt. Hogy mi minden van itt, arról egy rövidke czikkben beszámolni nem is lehet. Csak annyit jegyzünk meg, hogy *Seidel* laubegasti szakember és más külföldi szakértők a legnagyobb elismeréssel adóztak a székesfőváros eme remek és leggazdagabb *Azalea* és *Rhododendron* gyűjteményének. *Ilsemann* Keresztély, a székesfőváros kertigazgatója — a kit a kiállítás sikerének főérdeme is illet, mint főrendezőt — művészi mestere ennek a specziális kulturának. Az emeleten a fővároson kívül még csak egy kiállító van: a magyar kertészek veteránja, *Seyderhelm* Ernő, a kinek óriás pálmái között két sárgalevelű legyező pálma újdonság is van.

Lenn a szabadban a vajda-hunyadi várkapu baloldalánál fenyőfa-gyűjtemények állanak csinos összeállításban mig a vajda-hunyadi vá udvarán *Kochler* Frigyes egy kis villa-kertjének berendezésével kiegészitve, *Gerenday* Dezső fővárosi mérnök fajtákban gazdag és szép, egészséges fenyőivel végződik a kiállítás külső része.

Kardos A.

A FŐVÁROS AZALEA- ÉS RHODODENDRON-GYÜJTEMÉNYÉBŐL.

A VIRÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

Seyderhelm

— **Seyderhelm** virágkiállitását szombatig nyolcszázan látogatták meg, a mi elég buzditó arra, hogy jövőre a város központjában rendezzen hasonlót. —

Fővárosi Lapok

1875. 426. l.

I. félév

koszorut nyujtottak át neki. [illegible] pedig a karnagyi asztalt tetőtül talpig pompás koszorúval ékesiték föl piros és fehér azálea-virágokkal, melyek a zöld leve-[illegible] Mikor Richter

Seyderhelm

mei vannak. — **Seyderhelm** kertjében ma van a virágkiállitás utósó napja; péntekig e kiállitást 1700-an néztek meg, pénteken délelőtt József főherceg és Koburg herceg is nejeikkel, kiknek a műkertész igen szép bokrétákat nyujtott át. — A szini tanodának

Fővárosi Lapok

1875. 448. l.

I félév.

XXIV. ÉVFOLY
BUDAPES
KIADÓTULAJDONOS
IPARMŰVÉSZETI T

Gróf Zselénszky Róbert.

Fénykép után.

Gróf Wimpffen Szigfrid.

beváltak és a melyekkel kiálljuk a versenyt a külfölddel is. Minden olyan fajtát, a melyet a külföldről drága pénzen szoktunk hozatni, hiteles fajtákban ettől az intézettől mind megszerezhetjük. Érdekes a cserepes gyümölcsfák gyűjteménye is, a melyekből többek közt gyümölcsökkel telt őszibaraczk-fácskákat láthattunk.

A kertészeti tanintézet remek hajtatott virágos cserjéket is állított ki: különféle színű orgonát, rózsákat, gumós növényeket, pelargoniumokat. Gróf *Esterházy* Ferencz tatai kertészete is olyan díszcserjéket állított ki, melyek akár a párisi világkiállításon versenyezhettek volna, mint azt az itt járt francziák is elismerték. Remek szép volt a Japánból származó kék felfutó ákácz, *Glycine chinensis.* Virágfürtjei 15—20 centiméter hosszúak, gyönyörű kék színűek és oly nagy mennyiségben borítják el a növényt, hogy alig lehet a levelét látni. A piros ákácz és rokonai, továbbá az aranysárga szinű *Kerria japonica,* a hófehér *Prunus sinensis flore albo pleno* és fajtái, a nagy tulipán virágú sötét karminpiros *Magnolia purpurea,* a lecsüngő virágú kolkiszi hólyagfa, *Staphylea Colchica,* a kedves, ampolnába alkalmas sötét narancs szinű kerep, *Lotus peliorhynchus,* mind olyan díszes növények, melyek a virágkedvelőnek sok örömet, gyönyörűséget szereznek.

Nézzük csak meg Esterházy gróf páfrány-gyűjteményét, melyet *Nagy* Ferencz főkertész tenyészt s a melyről a legszigorúbb birálat mellett is el kell ismernünk, hogy mintaszerű. A ki ezeket a remek finom, gyöngéd alkotású és kényes növényeket látta, kell, hogy elismeréssel adózzék ápolójuknak. Ez a terem különben a magyar kertészetnek sok kincsét foglalta magában. *Adler* Mór svábhegyi kertészetéből Szmilkó Ádám főkertésztől olyan szép Cycasokat és pálmákat láttunk, gyönyörű szinű jáczintokkal, tulipánokkal és narcziszokkal, a melyeket senki sem tekinthet meg gyönyörködés nélkül. *Seyderhelm* Ernő budapesti cs. és kir. udvari műkertész egy *Cycas* és *pálma* őserdőt rögtönzött a nagy iparcsarnokban. A mit a szabadban állított ki, az nemcsak Széll Kálmánnak, a fenyők kitűnő ismerőjének kötötte le figyelmét, hanem a laikusnak is. A kiállítás fenyőfélékben különben rendkívül gazdag volt s igazi verseny tulajdonképen úgy a hazai, mint a külföldi kertészek között csakis a *fenyőfáknál* nyilvánult. *Bednárz* Károly Ó-Kanizsáról, *Budapest* székesfőváros, *Pecz* Ármin Budapestről, *Niemetz* T. W. Temesvárról, az *Istvántelki* kertészképző iskola, az *alcsuthi* és *margitszigeti* kertészet, a *Gerenday*-féle piszkei kertészet hazánkból, *Guder* W. Boroszlóból, *Sander* Brüggesből, *Clercq* van *Ghyseghem* Ledebergből, *Alberts* G. J. és *Frets* C. és fiai Boskoopból rendkívül gazdag fenyő- (conifera) gyűjteményeket állítottak ki. Az ujdonságokban és ritkaságokban sem volt hiány. *Sander* a királydij nyertese, *Araucariái* között a *Napoleon Baumann,* a *Sanderianum,* stb. megnézni való szépségek. Az Araucaria fenyők Amerikából, Chiliből származnak s finom levélzetük és szép, szabályos formáik által tűnnek ki.

Az *életfa-cyprus,* Chamaecyparis igen sok új fajtában volt képviselve, mint pl. *pisifera filifera aurea, Obtusa lutea nova, monumentalis robusta, Boskoop dicsősége* és még számos más, a melyeket itt felsorolni sok volna. Az életfa ma a szabadban minden díszkertben nélkülözhetetlen és ezért művelik a kertészek oly nagy gonddal. Éjszak-Amerikából szárma-

Nemes Mihály rajza.

Főuri solymász hölgy.

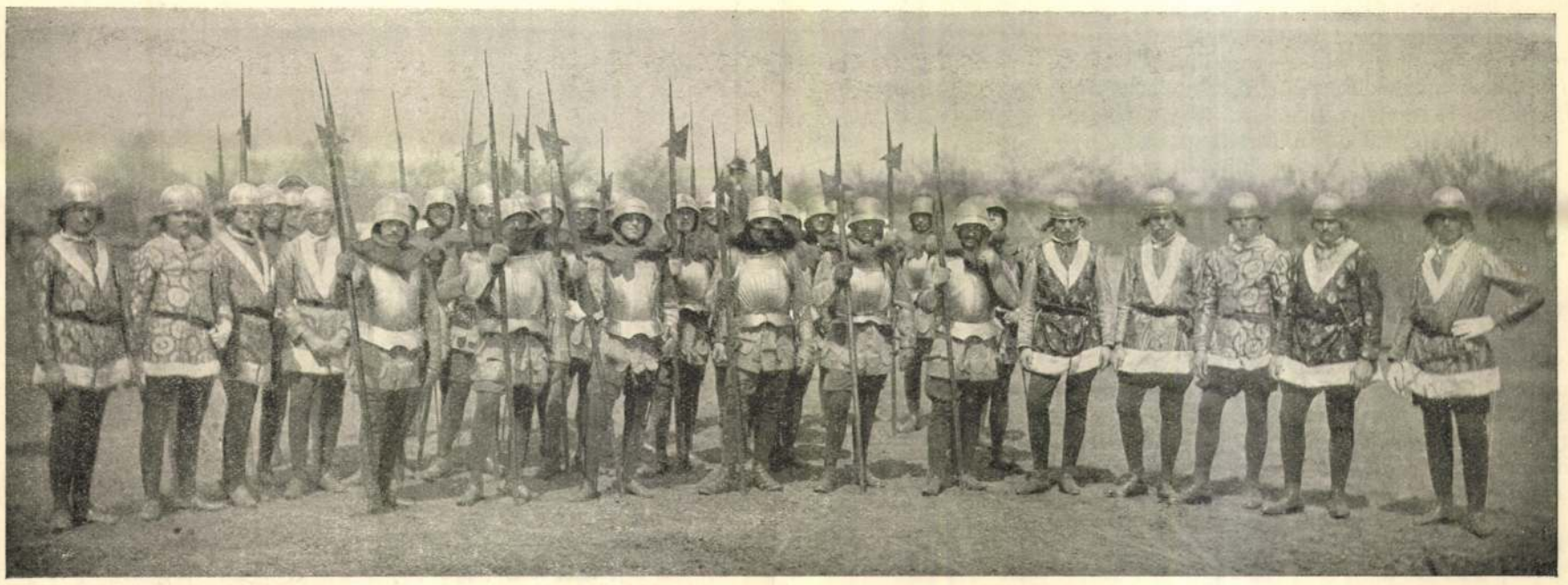

Alabárdosok.

KÉPEK A BUDAPESTEN RENDEZETT LOVASJÁTÉKOKBÓL. — Sorger fényképe után.

MARTINIQUE-SZIGET TÉRKÉPE.

zik s mindenütt a világon, a hol kertészet van, keresett és kedvelt díszfa.

A kiállításnak egyik nevezetessége a fenyők között a *Sciadopithys vagy japáni* ernyős fenyő, a mely rendkívüli keresletnek örvendett. Főuraink közül számosan, s maga József főherczeg is vásároltak e szép és ritka, de kissé kényes fenyőből.

A japáni törpefenyők különös bizarr és secessiós alakjukkal mint a japáni műkertészek különlegességei említendők. Csodálatos ezeken a fákon, hogy oly törpék, noha 70—200 évesek.

A meleg és hidegházi növényekben is sok volt a versenyző. A belga *Ad. de Clercq van Ghyseghem* czég vaggonszámra hozta a különféle *pálmákat*. Ritkaság a *Pincenectitia tuberculata*, a melynek törzse egy nagy kiálló gömböt képez, levelei pedig keskeny szalag alakban folynak le a törzsön. Érdekes czafrangos levelei miatt a *Caryota sobolifera* nevű pálma, a mely inkább valami páfrányhoz hasonlít, mint pálmához. Termését növényi faggyú nyerésére használják. *Sander* pálmái közül a *Cocos Bonetti* az eddig ismert legkeményebb pálmafaj, szép kék szinezettel és erős levélzettel és a *Cocos Blumenavia* emelendők ki.

A *Cocos-pálmák* a közönséges Kokusz rokonai, kitűnő szobanövények s a Phönix vagy datolya-pálmával együtt megbecsülhetetlen szobadíszül szolgálnak.

A *Brachea Roezli* egyik dísze volt a kiállításnak. Ezüstszürke szép levélzetének hatását a körülötte kiültetett száz meg száz szinű Mauthner-féle *Cinerariák* csak emelték. A virágzó növények között *Krelage* haarlemi és *Mauthner* Ödön teljes tulipánjai, Cinerái, Calceolariái, pelargoniumai és tarka virágú szegfűi tűnnek fel a külső területen, míg benn a nagycsarnokban *Budapest* székes főváros *Azalea* gyűjteménye olyan szinekben gazdag látványt nyujtott, a mely valósággal elragadta a nézőket. *Ilsemann* Keresztély, Budapest főkertésze, a főváros kiállításával olyan kertészeti sikert ért el, a mely előtt az itt időzött külföldiek is meghajoltak.

Azaleákban és *Rhododendronokban* a külföld is kitett magáért. *Alberts* G. J. Boskoopból *Azalea mollis, pontica* fajtái sok szép fajjal voltak képviselve. *Frets* C. és fiai szintén Hollandiából olyan Rhododendronokkal versenyeztek, melyek a legkeményebb telet is kiállják a szabadban. Ezek a dísznövények Amerika legmagasabb hegyeiből származnak. Valamennyit felülmúlta azonban óriási fanagyságú példányaival *Sander*. Rhododendronjai dúsgazdag virágzatukkal, szineik tökéletességével és szinárnyalataik finomságával mindenkit megleptek.

A *Yuccák* között három újdonság volt, a melyeket ez alkalommal mutattak be először; ezek: a *Yucca hybrida I. Ferencz József, Yucca Széll Kálmán* és *Yucca Kossuthiana*. Ez utóbbinak félméternél nagyobb virágszára telve volt pompás fehérszinű virágokkal. Ez a három név Európa kertészeinél állandóan fogja ezentúl hirdetni a budapesti első nemzetközi kertészeti kiállítás dicsőségét.

A hazai kertészetek közül meg kell említenünk *Emich* Gusztáv udv. tanácsos, az országos magyar kertészeti egyesület elnökének lipótmezei kertészetét, különösen azért, mert ez a kertészet szolgáltat a külföldnek olyan pelargoniumokat, a melyek ott a szőnyeg-kertészetben igen kedveltek. E kertészet ugyanis két régi *pelargonium*-fajtából újakat állított elő, a melyek úgy szingazdagságuk, mint erőteljes növésük révén a szőnyegkertészetben igen becsesek. E pelargoniumok «Emich Gusztáv» nevét viselik. A Margit-sziget virágágyaiban is ezeket a pelargoniumokat lehet látni.

Meg kellene emlékeznem a *király* Ő Felsége és *József* főherczeg kertészetéről, de ezekről nehány rövid sorban irni nem is lehetne, s ezek az ép oly régi, mint nagyszerű kertészetek külön ismertetésre méltók, a mit más alkalomra tartok fenn. *Kardos Árpád.*

A FÖLDRENGÉSEK MEGFIGYELÉSE.

Néhány hónap óta több borzasztó hatású földrengésről kaptunk híreket. A semachai nagy földrengést csakhamar a guatemalai még nagyobb pusztítás követte. Guatemala középamerikai köztársaságban 1902 április 18—19-én és a következő napokon a *Chingo, San Salvador* és *Santa Maria* vulkánok működésével egyidejűleg a földrengés olyan nagymérvű volt, hogy városok, falvak, ültetvények elpusztultak és számos emberi élet esett áldozatul, sőt hatását az egyenes vonalban több mint 10,000 kilométer távolságban fekvő budapesti földrengési állomás jelzőkészüléke is nagy mértékben megérezte.

Csak néhány napja pedig, hogy a kis Antillákon, *Martinique* szigetén St.-Pierre városát és környékét részben a földrengés és főképen a *Pelée* vulkán borzasztó kitörése teljesen elpusztította.

Guatemalában a földrengés olyan nagy lehetett, hogy úgy látszik ezen rengés a szomszédos, vagy a nem nagyon távol levő Antillák szigetein levő vulkánokat is megbolygatta, a melyek azután nemsokára nagy erővel törtek ki úgy *Martinique*, mint *St.-Vincent* szigetén s másutt.

Martinique szigetén a földrengés sokkal kisebb lehetett, mint Guatemalában, ezt lehet következtetni a budapesti földrengési állomás feljegyzéseiből.

E sorok irója az 1887-iki felső-olaszországi nagy földrengést átélte s így némi fogalommal bírhat a mostani katasztrófák borzalmas voltáról. Különös érzés az, mikor az ember a szilárd talajt lába alatt bizonytalannak érzi, mikor a vakolat után a falak reánk szakadnak, vagy a rengés nyugalmas ágyából kilöki az embert! Ilyenkor mindenki önkénytelenül menekülésre gondol, ki a szabadba! Ha ehhez még tüzes lávafolyam fenyeget, felülről pedig izzó hamu hull alá, mely éget és a levegőt élvezhetlenné teszi, úgy vége mindennek, hiába minden törekvés a menekülésre.

A távolsággal a földrengés hatása is fokozatosan csökken, igen nagy távolságban pedig már csupán csak az érzékeny készülékek veszik azt észre.

A földrengések tudományos alapon való tanúlmányozása újabb keletű, mintegy 20—25 éves. Ezen czél elérésére szolgálnak a különféle szerkezetű *seismometer*-ek, vagyis földrengésmérők.

Ezen készülékek úgy vannak szerkesztve, hogy önműködőleg följegyzik: mikor kezdődött és meddig tartott a rengés, továbbá mely irányból jött és milyen volt az erőssége.

A múlt évben Strassburgban megtartott nemzetközi földrengési kongresszus határozatai szerint a törekvés oda irányul, hogy a megfigyelések egyöntetűek legyenek és hasonló készülékekkel mentől több helyen eszközöltessenek, végül az összes megfigyelő állomások adatai a strassburgi főállomáson összegyűjtessenek és feldolgoztassanak.

A földrengések tanúlmányozásának ügyét Németország vette első sorban a kezébe s az állomások fölszereléséhez is nagyobb összeggel járúl, a kormány pedig a legkiválóbb tudósokból földrengési tanácsot nevezett ki. Az ügyet felkarolták a többi államok is s pl. Oroszország már az első évben 30 megfigyelő állomást rendeztetett be.

Magyarország a földrengések tanúlmányozásában nem áll az utolsó helyen, — a mit a kongresszus is készséggel elismert — s földrengési bizottsága (a földtani társulat kebeléből) már több mint húsz éve gyűjtötte a Magyarországra vonatkozó adatokat, újabban *Semsey* Andor és *Darányi* Ignácz földmívelési miniszter támogatásával a földtani intézet pinczéjében egy megfigyelő állomást rendeztek be, a legközelebbi években pedig az ország más helyein is lesznek megfigyelő állomások. Ily módon tehát országunk is benn foglaltatik már a nemzetközi hálózatban.

A sokféle földrengést jelző és mérő készülékek közül azt ismertetjük most, a mely a földtani intézet pinczéjében három hónapja van elhelyezve s mely azóta már igen sok rengést jelzett.

Eme készülék főalkatrészét egy 10 kiló sulyú horizontalis inga képezi, mely egy elszigetelt kőpilléren levő vas állványhoz úgy van erősítve, hogy ez mint egy nyitott ajtószárny, csupán jobbra és balra végezhet mozgásokat. Ezen inga azután vékony aluminium emeltyű segélyével a regisztráló hengerrel érintkezik.

A henger, melyen kormozott papiros van, egy óraművel oly módon végez lassan előrehaladó forgást, hogy ha a készülék és a föld nyugalomban van, akkor az érintkező emeltyű tűje a papiroson csupán egyenes vonalakat rajzol, míg ha a föld rengésben van, akkor a tű megfelelő hullámos görbéket rajzol. Földrengéskor a sulyos inga tehetetlenségénél fogva nyugalmi helyzetbe jut és a mozgó föld maga rajzolja le az említett görbéket.

A henger lassú forgása közben egy jól járó

A NYUGATINDIAI SZIGETVILÁG TÉRKÉPE.

S magam is, javadra, ebben újra élek.
A mi örök bennem : fajtánk nagy rejtelme,
A magyar hév — éled új időkre kelve,
S mint amaz új szellem dicső ihletése,
Ragad honépítő, alkotó merésre . . .
Uj szellem ! Uj szellem ! Tárd ki kebled annak !
Uj időknek árján uj eszmék rohannak,
Uj munka hatalmán zsendülnek és nőnek
Felséges reményi a magyar jövőnek».

A HOLLANDI KIRÁLYNŐ BETEGSÉGE.

Most már túl van a veszedelmen *Vilhelmina*, a hollandusok ifjú királynője, Orániai Vilmos házának utolsó sarja. Hetekig életveszélyes betegséggel küzdött, voltak napok, a mikor csaknem lemondtak már életéről, de a gondos kezelés és az ifjúi erős természet végre is legyőzte a betegséget.

A királynő, ki hetek óta tifuszos lázban szenvedett, május 4-ikén került életveszélybe, a mikor állapotát korai szülés sulyosbitotta. Ez esemény hire, a mely egyszerre megsemmisitette a királynő állapotához fűzött reményeket s egyúttal megújitotta az élete iránt táplált aggodalmakat, nagy nyugtalanságot keltett mindenütt. A hollandus nép, mely nagy szeretettel ragaszkodik a fiatal királynőhöz, szinte lélekzetét visszafojtva figyelte a *loói* kastély betegszobájából érkező hireket, Hollandia minden templomában a királynő életéért könyörögtek az imák, zengett a zsoltár s a királyi kastély előtt állandóan nagy népcsoport állt, imádkozva és fájdalmasan tárgyalva az új hireket. Európa uralkodói és népei is részvéttel figyelték a betegség lefolyását s általános volt az öröm és megkönnyebbülés a királynő egészsége jobbrafordultának hirére. Most már, az orvosok állitása szerint, túl van a veszélyen s nemsokára ismét kezébe veheti az ország ügyeit.

VILHELMINA HOLLANDI KIRÁLYNŐ.

KÉMENES ÁGOSTON.

Elbeszélés. Folytatás.)

Irta Szentgyörgyi László.

III.

Már másodikat harangoztak. Az utczákat ellepte a rorátéra sietö nép. A főúton nagy csapat asszony haladt csendesen beszélgetve, előttük két gyermek lámpással. Apjuk nagy csizmájában alig birták emelni a rátapadt hótól megnehezedett lábaikat. Hátul jönnek a férfiak komoran, szótlanúl. Minden utczából szállingóznak. Egy-egy lámpás imbolygó fénye hosszú, ragyogó sávot vet a fehér földre, majd a házak sötét falain suhan le, mig elvesz az éjben. Mindenki siet. A nagy hideg gyors menésre készteti.

Magános alak kanyarodik ki a mellékutczából. Magas, nagy férfiú. Lassan bandukol a hóban. Feje mellén csüng. Mély gondolkozásban van. Tele van lelke keserűséggel. Felfordúlt benne minden, a gonosz indulatok megkörnyékezték szivét. A mint a templomkerítésbe befordúlt, az esperes úrral találkozott. Alázatosan vette le sipkáját. A pap megismerte.

— Na, hogy vagytok, Ágoston ?

— Isten segedelmével csak megvolnánk.

— Hát a feleségeddel ?

— Meg volnék vele is, de úgy látszik, az Isten még sem nekem rendelte.

— Na fiam, nem kell búsulni. Kicsit veszekedtetek, úgy-e ? Majd kibékültök. Ha gondolod, vasárnap nagymise után behívom az asszonyt. Beszélek vele.

Az öreg lelkipásztor nyájasan veregette meg Ágoston széles vállait s bement a templomba. Ágoston lassan utánna ballagott.

A templom megtelt néppel. Az ájtatos csendet csupán visszafojtott köhögés, a még folyton jövők tompa zaja törte meg. A padozat megtelt az utczáról behordott havas sárral. A kaczagányokon olvadni kezdő hó vékony párázattal töltötte be a levegőt, melyből mint fátyolon keresztül csillogtak a gyertyák. Sűrűn tömve voltak a padok. Nagy részöknek állniok kellett.

Megszólal a sekrestye csengetyűje, kilép a két minisztráns, utánuk a pap s mély áhitattal járúlnak az oltárhoz. A kóruson felhangzik a kántor ékes szava :

«Harmatozzatok, égi magasok !»

A nép szintén belekap az énekbe. Először bátortalanúl az asszonyok, majd a férfiak s szállnak a hatalmas akkordok fel az Úr zsámolya elé. Ágoston elmerűlve hallgatja a szép éneket, melynek hangjai balzsamként hullnak csüggedő szivébe. Megpróbálja ő is, mint rendesen, de torkát nagyon szoritja valami. A második versnél végre az ő erős baritonja is belevegyül a hangözönbe. Aztán áhitatosan imádkozott, de megvigasztalódni nem tudott. Meg fogja-e bocsátani a nagy bűnt a jó Isten ?...

A rorátának vége volt, a pap visszament a sekrestyébe. A nép is kezdett széledni. Ágoston bement a paphoz, ki épen a stólát akasztotta ki a nyakából.

— Valamit kivánsz talán ?

— Méltóságos esperes úr, ha ideje lehetne, erősen megkérném valamire. Meg szeretnék gyónni.

A lelkész meglepetve nézett rá. Csak ekkor vette észre a megtörten álló embernek dúlt arczát.

— Jól van, fiam. Ha szükséged van az isteni vigaszra, igaz szívvel nyújtom azt.

Kezébe vette a feszületet s fehér papiingben kilépett a sekrestyéből, a gyóntatószék felé tartott. Ágoston mélyen lesújtva, lehorgasztott fejjel követte a lelkiatyát.

Ágnes az utcza közepén állott. Bizonytalanúl nézett szét. Visszafordúlt házuk felé, egy-két lépést tett előre. Majd hirtelen elhatározással szinte futva ment ellenkező irányban, le Alszeg felé. Nem soha ! Abba a házba nem teheti többé a lábát. Inkább elvesz itt künt. Ennek úgy is csak szerencsétlenség lenne vége.

A mint a szegleten befordúlt, összeütközött valakivel. Ijedten tekintett föl.

— Te vagy, Péter ? — kérdé remegő szivvel.

— Én hát ! — szólt a legény. — Hova mégy ?

— Nem tudom. Tán épen hozzád indúltam.

— Azt jól tetted, Ágnis.

— Nem jó vége lett a dolognak, — mondá csendesen az asszony.

— Milyen dolognak te ?

— Hát a mi dolgunknak.

— Aztán miért ?

— Ma reggel hozzád mentem, hogy mondjak valamit. Azt, hogy Ágoston csak roráté után akart indúlni. Gondoltam, hogy ha nem tudod meg, eljösz ismét s téged ott kap.

— Hát akkor ott kap s annyi !

— Úgy látszik, észrevette. Meglesetett a gyermekkel. Mikor haza jöttem, vallatni kezdett s a fejszét reám emelte. Csak az ige tartotta, hogy ketté nem hasitotta a fejem. A mestergerendában akadt meg...

Kari Péter vadúl nézett.

— No ezt megbánja Kémenes Ágoston, — kiáltott összeszorított öklével háza felé fenyegetve.

Pár perczig szótlanúl állottak egymás mellett. Majd közönyösen, száraz hangon szólt az asszony :

— Nem megyek többet vissza.

— Hát mit csinálsz ? Az urad...

— Nem bánom. Utálom, mert olyan erősen akarja mutatni a nagy szeretetét. Pedig tudja, hogy mikor hozzá mentem, akkor sem állhattam... Mért vett el ? Látod-e Péter, ha te akkor igaz ember lettél volna, nem kerültem volna bajba !

— Arról már hiába beszélsz. Ha rosz volt is, úgy kellett annak lenni. Hanem, hogy kezet emelt reád, azt meg fogja bánni... Még ma megüttetem a tőkével, — suttogta dühtől hörgő hangon.

— Péter ! . . . Az Isten megver ! . . .

— Hadd el ! Csak te ne beszélj az Istenről. Eléggé megvert engem, mikor kikezdettem veled. Most már mindegy. Hol van Ágoston ? . . .

— A rorátéra ment.

— Még ma találkozunk az erdőben. Csak egy rosz szót szóljon, vége az életének. Te csak menj haza. Eligazítom én a dolgát . . . Ha valami nagy baj talál lenni belőle, künn megvárlak Moldovában. Ki jössz-e utánam, Ágnis ?

Főuri solymász a XV. századból.

Magyar főuri nő és solymász a XV. századból.

— Vedd le az eszedet róla, Péter . . .

— Azt kérdem, ki jössz-e utánam? Igen-e vagy nem?

Az asszony gondolkozott. Végre közönyösen vállat vont.

— Ha épen úgy akarod, nem bánom. Úgy is el kell vesznem.

— Hát akkor értsd meg, a mit mondok. Estig várasz, mig meglátod, hogy milyen formán hozzák haza Ágostont. Ha nagy baja esett, én már Moldovába szöktem. Éjszaka jere te is utánam. Ott várlak a grániczon, Csergő Amborusék düllőjénél. Aztán a hogy az Isten akarja, úgy lesz.

Ezzel be sem várva a választ, eltünt a sötétben.

(Vége következik.)

A NEMZETKÖZI KERTÉSZETI KIÁLLÍTÁSRÓL.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület 1885 óta tizennégy nagyobb tavaszi kertészeti kiállítást rendezett már, de egyik iránt sem volt még oly nagy az érdeklődés, mint a mostani nemzetközi kiállítás iránt s annyi kiállító, a mennyi most kelt egymással versenyre, eddig soha sem volt együtt. A régebbi kiállításokon ugyanis átlag 30—35 kiállító szerepelt, kivéve az 1891 és 1899. évi októberi gyümölcskiállításokat, a midőn az előbbiben 106, az utóbbiban 176 kiállító vett részt, míg a mostaniban *kétszáznegyvenen* versenyeztek. Eme kiállítások határozottan azt bizonyítják, hogy hazánk kertészete inkább a haszon-kertészet, különösen a gyümölcskertészet terén fejlődik, míg a díszkertészet háttérbe szorúl.

Főúr a XV. századból.

A mostani nemzetközi kiállításon különösen kitűnt hazai *gyümölcskertészetünk* nagy fejlettsége és versenyképessége. És ez igen örvendetes, hiszen a gyümölcs-termelés hazánkban fontos közgazdasági tényező, a melyet a kormány hathatósan támogat, vezetésével pedig olyan férfiút bizott meg *Molnár* István kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos személyében, a ki testestől, lelkestől hivatásának él. Nincsen kiállítás, a melyen ő alma-, körte- és szilva-csemetéivel meg ne jelenne; a kiállítás főbejáratától jobbra most is mintegy háromezer gyümölcsfa hirdeti az ő munkásságának eredményeit. Körülbelül *negyven állami faiskola* mutatja itt be szép csemetéit. Köztük legelől jár a budapesti magyar kir. kertészeti tanintézet egy miniatur gyümölcsössel. A gyümölcsfáknak mindenféle nemét és fajtáját megtaláljuk itt. A nemesítésre-, oltásra használható egy éves magcsemetéktől kezdve a már termő magas, félmagas, alacsony vagy törpe törzsű fákig, körülvéve az alakított fákkal. Két karú füzérfák, két és négy karú szárnyas fák, gula- és orsó-fák váltakoznak egymással. Nem látványosságra szánt példányokban, hanem abban a mindennapi szükségletet fedező minőségben, a milyeneket ez az intézet évente millió számra küld szét az ország minden részébe. Csupa kitünő, finom, válogatott fajták, a melyek nálunk

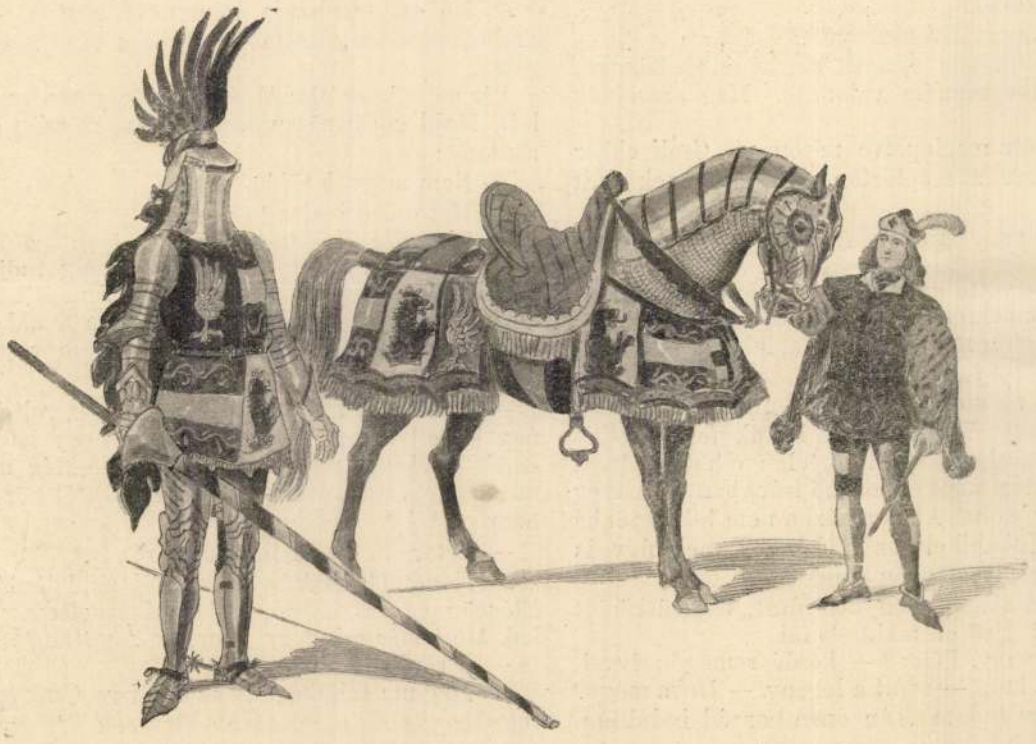

Lovagöltözék a XV. század második feléből.

Magyar főúr a XV. századból, fegyverhordó apróddal.

KÉPEK A BUDAPESTEN RENDEZETT LOVASJÁTÉKOKBÓL. — Nemes Mihály rajzai a közreműködők részére.

uton egy alázatosan köszönő pórral találkoztunk, az öreg azonnal figyelmeztetni sietett, hogy ez volt ama brigantik egyike, kik egy angol gentlemant családjával együtt csaknem felkoncoltak.

E felvilágositások nem voltak nagyon biztatók. A hely oly alkalmas ily kalandra, hogy »Ernani« szerzője sem gondolhatta volna ki jobban. Balra az erdős amphitheatrumon Castel-Gandolfo tetői és kupolájának profiljei emelkedtek ki; odább a nap Palazzuolót világitá meg, előttünk a tó terült el egész terjedelmében, a kráter külső lejtősége és az egész római campagna Soractéig.

A csendet Beppo szakitotta meg, hogy a caesarok egy vizvezetékére figyelmeztessen és távolabb egy consuli siremlékre. Egy kis völgykatlan pedig arra készté, hogy Tarquin táborhelyét mutogassa, melyet később Hannibal is elfoglalva tartott; Beppo tehát ép ugy lehetett volna szerzetes, mint postalegény.

Épen egy gesztenyés erdőbe értünk be, a régi nápolyi uton haladva, midőn vezetőnk, e vidéket egyátalán gonosztevőkkel akarva megtölteni, egy háromszáz éves eseményt beszélt el, mely már hagyományossá lett. V-dik Sixtus pápa meg akarta tisztitni e vidéket a banditáktól s azért saját személyében üldözte őket, sőt hadi cseleket gondolt ki ellenök. Egy nap parasztnak öltözött fel s egy talyigával megjelent e vidéken, hogy egy hirhedt bandát annál könnyebben kézre keritsen. A talyiga hordójában jó velletrii volt, de ópiummal vegyitve. A banditák rá is akadtak s megcsapolván a hordót, gunyosan sajnálkoztak, hogy nincs hozzá étel. A talyigás derültséget szinlelt s meg tudta nevettetni a rablókat. »Annál roszabb az én uramra nézve, — mondá, — mert ez a legjobb bora, s annál kisebb lesz a teher a talyigának és nekem!« Erre az egész banda nekiállt az ivásnak s a narkotikum csakhamar megtette hatását. Mig a brigantik álomba merültek, Sixtus megkötöztette és kocsira tétette őket, azután szövétnek világa mellett bement velök Rómába. Ez a kis történet nincs ellentétben V-dik Sixtus erőteljes jellemével, ki olyan időben irtotta ki a rablókat, midőn Rómában, hol a nőket az utcán inszultálták, csekélyebb volt a biztosság, mint egy erdőben.

A Madonna del Tuffonál uj kilátás. Ez a Monte Cavo alatt van s egy passzionista kolostor fekszik itt, az ősi Jupiter Latialis temploma helyén, hol a rómaiak a latin ünnepeket rendezték. A nap fénysugárt vetvén a távoli lapályra, szent Péter kupoláját a ködből kiemelkedni láttuk. Az egész örök-városból csak ez egy épület vált ki, a többi az etruriai hegyek hullámzásaiba olvadt be.

Rocca di Papa, e regényes falu, fokozatosan emelkedő sziklába beépitve, egy barna, szenyes házakkal megrakott gúlához hasonlit, melynek tetejét egy erőd romjai koronázzák. Mintegy negyven meredek lépcsőn lehet csak oda hatolni. Különös látvány. Mig a vidék körül kecskék csöngetyűi zenéltek, a pórok a morát játszották. A szobák nyitott ablakaiból dalok hangzottak ki. A leányok vasárnapi öltönyeikben a kutakhoz jöttek, társaságokban házról házra mentek, oly szépségekkel soraikban, hogy az utas nem titkolhatja el meglepetését. Némelyek a kutról visszatértökben ama szép amphorákat vitték fejükön, melyeket oly gyakran látni Pompeji festményein. E zürzavar közepett, a koldusok bajoccoért tolakodnak, e férfiak durva hangon üdvözölnek, a nők komoly arccal tekintik a jövevényt, és mihelyt ez elhaladt, a kacagás és játék ujra kezdődik. Még egyszer visszatekinték. E szegény s mégis oly regényes hely, körben hajló utcáival, szűk sikátoraival, kutaival és szent képeivel, régi, alacsony kapuival és hegyes tetőivel élénk benyomást tett rám.

Beppo eközben ujra megkezdte történeteit. Dacára, hogy már esteledett, megmutatta az Emissariumot, vagyis az albanoi tó csatornáját, melyet Furius Camillus diktator alkotott és akkor furatott a hegyben, midőn Vejit ostromolta, hogy beteljesedjék a jós szava, hogy a vállalat mindaddig nem sikerül, a mig az albanoi tó a sikra ki nem ömlik. Azután Coriolan történetét mondá el Beppo, amaz ürügy alatt, hogy Coriolit már reggel megmutatta Ariccia alatt. Áttért a szépmüvészetekre is. E földön népszerű legendákat beszélnek, melyek egész a földmivelőkig elhatolnak s mutatják, mily becset tulajdonitnak egy szép festménynek. Beppo tudta, hogy Domenichinót Zampierinek hivták s ennek »Jeromosáról« azt beszélte, hogy a festőt egy bájos nő Frascatiba vonzotta; a szerzetesek pedig fölhasználták e körülményt s olcsó pénzen dolgoztattak vele. Midőn a nagy szin elkészült, a szerzetesek nem akartak fizetni és a művész oly pénzzavarba esett, hogy kénytelen volt Spanyolországba utazni, szerencsét próbálni. Midőn gazdagon visszatért, követelte a képet vagy a dijat. A szerzetesek azonban nem tudván fizetni, Jeromost átengedték a festőnek.

Érdekes következtetések a való tényekből. Tudva van, hogy a római Ara Coeli szerzetesei hatvan aranyért vették meg e mesterművet; hogy aztán a magtárba dobták; végre oda adták Poussinnek, vágjon vásznat magának abból egy festendő képhez. Poussin felvilágositotta őket, ugyhogy átengedték a San Girolamo della Caritának, a hol egész 1717-ig maradt.

Szerettem volna tovább is hallgatni Beppót, ha valami érthetetlen nyugtalanság nem tette volna a tudós vezetőt szórakozottá. Ekkor már mély homály vett körül bennünket. Beppo hangja fátyolozottá lett, társalgása szakadozottá és mélázóvá. Többször tett célzást nyomorára. Bizonyos ironiával beszélt tizennyolc éves leánya szépségéről, ki nem eszik mindennap. Albano mécsei már világoltak a távolból, midőn kimeritvén egész repertoirját, megvallotta, hogy hajnal óta mit sem evett. És ezt a legjobb humorral mondta. Ezzel gondolt minket legjobban felvidithatni.

Megálltunk egyszerre.

— »Lehetséges-e! — mondám. — Hát miért nem szólt elébb, ma reggel, mikor elindultunk, délben, mikor ebédelni mentünk, vagy Rocca di Papaban, a hol kináltuk is?

— Oh! — szólt Beppo egyszerűen, — azt nem akartam. Én nem tudok enni, mig leányom éhezik.

Nem akarta, hogy lépteinket, siettessük s magyaráznunk kellett neki, hogy leánya mennyire várja. Utunk aztán valódi szaladással végződött.

— Kevés idegen van most Albanóban, — mondá Beppo, magát mint egy igazolva; — a jó isten küldötte önöket ma, s már ideje is volt!

A szegény ember vissza akart minket vezetni a vendéglőbe, a hol minden vacsorát visszautasitott, nehogy a vendégekkel otthoni nyomorát sejtesse. Még akkor is, midőn a mi szivünk már el volt szorulva, tréfálkozott és nevetgélt, és midőn átvette díját, a nélkül hogy meg számlálta volna, érzéseinek semmi kitörést nem engedett, ha csak nem e búcsúzó szavaiban:

— Most vacsorálni fogunk!

Irmei Ferenc.

Fővárosi hirek.

* **Virágkiállitás.** A sugárut mellékutcáin keresztül-kasúl kóborolva, romantikus piszokfészkeken, porfelhőkön és szemétdombokon szerencsésen átgázolva, — végre elénk tűnik a Szondi-utca, melyet meglepő tisztaság különböztet közeli társaitól. A Szondi-utcában aztán két hosszú pózna vonja magára figyelmünket, melyeken nemzeti szinű zászlókat lobogtat a Rákosrúl betévedő fuvalom. Itt van Seyderhelm Ernő, váci-utcai virágkereskedő virágkiállitása. Ha nagy virágkedvelő vagy, szeretnél rögtön berohanni az egyik üvegházba, melynek pálmái már messziről eléd kandikálnak; de nem rohanhatsz, mert elébb ékes német nyelven tudtodra adják, hogy ötven krajcár osztr. értéket kell fizetned bemeneti dijúl. Az üvegház, melybe lépsz, jobbrúl tele van exotikus pálmákkal, fikuszokkal, citrom- és kávéfákkal, áloékkal, melyek a langymeleg levegőben álmodozva borulnak egymásra, sötétzöld, vastag levélkarjaikat hosszan lecsüggesztve vagy tűhegy-ágaikat a magasba emelve. Gyönyörű példányok vannak köztük; a kisebb pálmákat harminc forintért pazarolják, a nagyobbakat és szebbeket száz forintért. Balról a világosságot egy azaleaerdő virágárnya fogja fel s az árnyból, mindmegannyi rengő tölcsér, villognak elő a csodálatosan szép, büszkén hideg, illattalanúl bájos azalea-kelyhek, kacéran mutogatva szemkápráztató szineiket, a lángvörös, rózsahalvány, hófehér és sötétlila szineket. Köztük helylyel-közzel egy-egy arisztokratikusan bágyadt kamélia, mely márványszépsége dacára elvész a virágtenger bizarr tömegében. Az üvegház végében csinos, de nagyon filigran kerti házikó, egy nyolcszögű kis lugas látható vonalszerű, keskeny lécekből szeszélyesen összeállitva; könnyű, fényűző munka, mely inkább néhány madár, mint emberek számára készült. Tetőzetéről aprólevelű, szalagos lobélia csüng alá, de kedves kék virágainak gondolata még a cserép földjében szunnyadoz. Pár lépcsőn felhaladva, belépünk a második virágterembe, mely egy kisszerű, de jóizléssel és csinnal elrendezett téli kerthez hasonlit. Rögtönzött virágház ez, melynek falai, tetőzete lengő vitorlavászonból készült. A világosság áttör a ponyva durva fátyolán, de azért inkább kellemes félhomály, mint fény rezeg körülöttünk. Ugy tetszik, hogy nem is a nappal fénye az, hanem valami sajátságos, különös világosság, mely a teljes pompájukban ragyogó növények kelyheiből árad szerteszét. A süppedő, fövenyes utra lépve, legelőször is egy rózsacsoport állitja meg az embert. Valóban megállitja! Oly szépek, oly üdék, oly fényesek, oly dúsak, minőket igy a tavasz kezdetével kevés virágházban láthatunk. A vérpirostúl kezdve le a halavány rózsaszinűig minden szinváltozat előttünk ékeskedik. A csoport közepében egy halványfehér thearózsa áll magányosan, egyetlenegy szin a kacér bourbonikák, rubifoliák és remontánok között. Mindjárt mellettük jobbrúl az élénk és változatos szinű cineráriák, virágos zöld, szép leveleikkel, csillagalakú szirmaikkal, teljes virágzásban, lila, fehér, bibor sötét, kék, jamois-szin csillagok. Azután jönnek a begóniák, még szintelen viráglapdáikkal; a csinos erikák, apró gyűszűikkel és bodros ágaikkal, köztük egy szép példány Tropaeolum piros bogyókkal; majd az álmadozó lótusz-virágok, a mint viaszfehér tölcséreiket beszédes némasággal emelik fel a vastag levelek közül, mindmegannyi nyitott szájkint tátongva; az ember egy hangot hall tőlük: a Gangest emlegetik. E csoportozatok közepét a buxusok, apróbb fenyők, cyprusok és tamariszkusok egész tömege foglalva el, megadva a gyönyörű szinvegyülék sötétzöld hátterét, s élesen villogtatva a köztük ragyogó virágcsoportokat. Az ide-oda futó keskeny fövenyutat kékszemű nefelejcsek szegélyzik, közvetlen fölöttük a kedves Deutzia gracilis verák hosszú vonala, teli leheletszerű, apró s folyton reszkető fehér virágokkal, melyek a vékony levelek szövetével, mint fátyol vonják be az állványok emeltebb részeit. A szem belekáprázik e virágfénybe; nem a növények tömege, de élénksége, üdesége az, a mi a szemidegeket csiklandozza. Itt ott szétszórva, apróbb csoportokban verbénák, floxok, gloxiniák, bársonyszirmú árvácskák tűnnek elő; loncos futó-növények, ampelopsisok és passiflórák közt egy gipsz Pán fujja sipját; fölötte mesterségesen készitett dombocska áll, melyről az egész kertet pompásan át lehet tekinteni. Végül egy kis mellékszoba van, melyben a kertészeti műszerek láthatók. Valami kisebbszerű szökőkút nagyon élénkitené a világtárlat képét, melynek szépsége és bájai dacára egy nagy hibája van: illattalan. E virágtömegben járva, nem érzünk egyebet, mint az üvegházak langymeleg levegőjének szagát; egy kis zöldségszagot, de semmi illatot. Hiányzanak a téli kert képéből még a madarak is; egy magánveréb, vagy néhány kanári kedvesebben lepné meg a látogatót itt, mint a Pán szobra vagy egy falugas; különben néhány kakadú eleget fecsegett körültünk beszédes kávénénikék és asszonyságok képében. A kiállitást sokan látogatják s koronkint egy-egy fényesebb fogat is megáll a szerény kis telek kapujánál, fiatal lányok jönnek élettel arcukon, mosolylyal ajkukon: virágok a virágokhoz látogatóba.

* **A nőképző-egyleti majálisra** már megállapitották az árt. Egy forint lesz a belépti jegy, melyhez aztán ráadásúl egy sorsjegyet is adnak a nagy ezüstsorsjátékra. Az öt diszes kis khinai sátorban a hölgyek (mindeniknél tiz) mind csak húszkrajcáros cikkeket fognak árulni. A hangverseny müsorát Sípos Antal ma állitja össze.

* **A képviselőház** tegnapi ülésén a törvényszékek szervezéséről szóló javaslat átalános tárgyalását befejezték s a részletes tárgyalásban a harmadik szakaszt is megkezdték. Az ülés elején a miniszterelnök válaszolt Istóczy hirhedett interpellációjára a zsidóügyben; kilelenté, hogy a kormány a honositásról Istóczy nélkül is fog törvényt alkotni, de külön zsidókérdést nem ismer s minden oly mozgalommal szemközt, mely valamely vallásfelek békéjét zavarná meg, ellenséges állást fog foglalni. Istóczy ötölt-hatolt, de elvégre mégis ama meggyőződését fejezte ki, hogy elvégre is megesznek bennünket a zsidók; a ház sokat mosolygott Istóczy uron. — A főrendi házban is volt tegnap ülés; a cseléd- és lótartásról szóló javaslatnál Cziráky gróf ellenezte ez adókat, hanem a hirlapbélyeg ujra behozatalát inditványozta; Andrássy Manó gróf is a hirlapbélyeg behozatalát sürgette Széll Kálmán azonban kijelenté, hogy a kormány a hirlapbélyeget semmi esetre sem fogja ujra behozni, mert az ebből várható jövedelem csekély, de nagyon terhes a nemzeti irodalomra nézve, mely amugy is sok nehézséggel küzd.

* **Az akadémia** kiadásában e napokban ismét több becses kötet jelent meg. Ilyen a »Magyar történelmi emlékek« 22-dik kötete, melynek tartalma Kritobulosz »II. Mehemed élete,« görögből forditotta Szabó Károly, 273 lap. Ilyenek: a »Magyar történelmi tár« 20 és 21-dik kötetei. Az elsőben négy közlemény van Jakab Elektől, b. Nyáry Alberttől, Knauz Nándortúl és Érdy Jánostúl. A másodiknak tartalma: »Az utósó Apafi,« tanulmány Jakab Elektől. Egy-egy kötet ára 1 frt 80 kr. Megjelent Margó Tivadar emlékbeszéde is Agassiz fölött, ára 15 kr. — A »Mérnök- és épitészegylet Közlönyé«-ből a márciusi füzetet kaptuk meg, melynek főbb cikkei: »A vasutüzlet önköltségeinek előzetes meghatározása« Szabó Gyulától s »Végszó a Béga-csatorna átalakitása ügyében« Képessy Józseftől. — Ide jegyzünk egy beküldött vékony füzetkét is, melyet Obermayer Lajos inditott meg »Életismeretek tárháza« cimen. Szemelvények Büchner, Eötvös, Télfy, Franklin, Smiles, Laboulaye és Mathews munkáiból. A vállalat, melynek első füzete 16 lapra terjed, a könyvcsinálás legkönynyebb fajtája.

* **Koburg Fülöp** herceg fiatal neje, a belga királyleány nagyon szereti a művészeteket s nemcsak a színházba jár örömest, (tegnapelőtt a német szinházban Strauss »Karneval in Rom«-ját hallgatta végig férjével együtt;) hanem maga is tanul énekelni, miután csinos hangja van. Énekmesterül, mint »Reform« irja, Káldy Gyulát választotta s hetfőn volt az énekleckéje.

* **Egy gyászlap** jelenti, hogy özv. gróf Lamberg Fülöpné szül. Hoyos Karolina grófnő csillagkeresztes hölgy meghalt 64 éves korában. Bécsben halt meg s ha mégis a rovatban emlitjük, annak oka az, hogy az ő életének legszomorúbb emlékét egy pesti történet képezte, mely vajha ne történt volna meg soha. Ugyanis az ő férje az a gr. Lamberg Fülöp altábornagy volt, kit 1848 szeptember 28-dikán a pesti hajóhidon ölt meg a nép dühe, midőn egy bérkocsin Budáról jött át, hogy a nemzetgyülést, mint császári biztos, feloszlassa.

* **A »Gudrun«**-ról, a német nép ez őskori eposzáról Szemák István kassai főreáltanodai tanár három tömött iven irodalomtörténeti tanulmányt irt, és adott ki, melyet egyszersmind a tudomány-egyetem a a szerző bölcsészettudori értekezéseül fogadott el. Győry Vilmos lapunk egyik régibb folyamában ismertette e »német Odysseá«-t, önállólag azonban ez az első magyar füzet, mely róla megjelent. A »Gudrun« eredetét alaposan tárgyalja; szerzőnk azonban saját nézeteit, csak nehány, a Lachmann-Müllenhoff-féle elmélet ellen intézett polemizáló megjegyzésben tűnteti elő. Az értekezés tárgyismeretre mutat, s látszik, hogy behatóbb tanulmányozás, a német Gudrun-irodalom figyelmes átlapozásának eredménye. A nyelv ellen kifogásaink vannak. A hosszúlélekzetű, incizumokkal teljes irály, a magyartalan passiv igealak folytonos használata, a sok helyesirási különcködés nem válnak az egyébiránt elismerésreméltó dolgozat előnyére. A negyvenkilenc oldalból álló füzet ára hatvan krajcár, s Kosch és Scharf kassai könyvnyomdájának csinos terméke.

* **Egy hordár története.** Irták a lapok, hogy tizenkét tekintélyes rabbi (hazánkból és Gácsországból) ült össze közelébb valahol Erdélyben tanácskozni egy bonyolodott ügyben. Ez egy deési szegény zsidó esete, ki otthon nem tudván boldogúlni, évek előtt — családját hátra hagyva — Pestre jött hordárnak. De ez uton sem szerezvén sokat, kivándorolt Észak-Amerikába, még pedig egy ott ujonan alakuló városba. Ott aztán fölvette hordár-ruháját s kiállt a piacra szolgálni. A lakosság belátta e szolgálat célszerűségét s hordár-egyletet alakitva, megtette őt igazgatónak. Ez állásában tiz év alatt hatvanezer dollárt szerzett s indult hazafelé. Mindjárt a kikötőben megismerkedett egy idegennel, kinek — midőn sulyos betegségbe esett — elmondta titkát, hogy t. i. böröndjében hatvanezer dollár van családja számára, s kérte őt, hogy halála esetén adja át ez összeget nejének. Az uj barát pedig, látva, hogy a hazavándorló már eszméletén kivül van, a böröndded szépen odább állt. A mi exhordárunk ezt sajnosan vette észre, midőn felgyógyult. Nem panaszkodott azonban, hanem viszszafordult Amerikába pénzt keresni ujra, s nem is sejtve azt, hogy hatvanezer dollárja mégis csak hazakerült Deésre. Mert a tolvaj barát, ki Amerikából átszökött Hamburgba, az ottani kikötőben hirtelen meghalt s a hatóság a böröndjében talált nagy összeget, a mellette levő végrendelet szerint, elszállitatá a szegény családhoz, a halotti bizonyitványnyal együtt. A deési család egyszerre örült és busult a haláleseten. Pedig hát élőt sirattak, ki pár év alatt megint szerzett húszezer dollárt s azzal jött ujra hazafelé családjához. Mikor megérkezett, ép akkor volt legidősb lányának menyegzője. A mostoha apa, (mert az élő férj özvegye másodszor is férjhez ment,) az asztalhoz lépett, mondván: »Én a menyasszony mostoha apja, adok neki száz forintot.« Ekkor kilépett a jövevény s igy szólt: »Én, a menyasszony édes apja, adok neki ezer forintot!« A megdöbbenés tableauja. Nagy volt a zavar, s miután házassági ügyekben a zsidók inkább fordulnak a rabbihoz, mint a biróhoz, ezért hivták össze a tizenkét tudós rabbit, hogy döntsék el ez ügyet, mely szövényesebb, mint akármelyik vigjáték vagy regény.

* **A svábhegyen** a pályatársulat igyekszik előnyös ujitásokat tenni. Az Eötvös-villában most hotel garni van, hat külön szobával, melyeket rövidebb időre adnak ki, huszonnégy óránkint másfél forintjával. A restaurációnál naponkint népzene lesz s minden csütörtökön katonazene a Lajos Salvator ezredé. A hegyi pályán pedig bérletjegyeket adnak, még pedig hatvan darabot tiz forintért nagyoknak, ötért gyermekeknek. A Margitsziget igazgatóságát is nyilvánosan kérte föl tegnap több szigetlátogató, hogy a szegényebbek könnyebbségére szintén hozza be az átalános bérletjegyek árulását.

* **Az osztrák-magyar vasutak** főbb állomáshelyein g a r d e - r o b e - o k a t akarnak felállitani. T. i. oly szekrényeket, melyekbe az utasok csekély dij mellett őrizésre beadhatnák pénzüket, drága holmijukat, sat., ama kevés időre, melyet egy-egy helyen tölteni szándékoznak. Ha a tervet valósitják: akkor a rendőri krónika ama rovata, mely az indóházi és vendéglői lopások eseteit jegyzi föl, örvendetesen meg fog vékonyodni.

* **Rövid hirek. Fekete Bernát** váci-utcai könyvkirakatában ki van téve Weber ismert festvénye: »Mátyás király bevonulása Budavárba,« melyről műlap is készült; a festvény eladó. — **A muzeum könyvtárában** Fraknói Vilmos jelenleg a hungarikákat rendezteti; e könyvtár rendezésének nehezebb részével, Barna Ferdinánd buzgó vezetése mellett, már a mult nyáron készen voltak, s az uj könyvtárnok feladata: a maradványok rendezése. — **A tavaszi katonatiszti előléptetés** közzététetett; az uj altábornagyok közt van gr. Pejacsevich Miklós is, az uj tábornokok közt pedig gr. Hunyadi Kálmán lovas honvéd ezredes. — **A municipális bank** elnökének gr. Zichy Viktort választották meg. — **Az igazságügyi tárca** tisztviselői fényképeikkel ellátott albumot nyujtanak át Pauler Tivadarnak. — **A kriszinavárosi** szinkörben a hatóság némi javitási munkákat rendelt el. — **Az »Uj-Pest«** nevű uj csavargőzöst, melyet a Schönichen-féle ujpesti hajógyárban készitettek, Ribáry min. tanácsos, Türr tbnok és többek jelenlétében e napokban bocsátottak vizre; igen diszes kiállitású s háromszáz ember fér el rajta; a közlekedést Pest és Ujpest közt május elsején kezdi meg. — **Busbach Pétert**, ki az ügyvédség gyakorlatával már régebben felhagyott, lipótvárosi képviselő-jelöltnek emlegetik. — **A férfi-dalegylet** vasárnap estélyt rendez a »Hungária«-ban. — **Lobenschütz Mari** kisasszonyról irják, hogy májusban a nemzeti szinházban háromszor fog alkalmasint föllépni, szerződtetési célból. — **Az izraelita iskola** nagytermében a zsidó-husvétet szépen ülték meg, lakomában részesitvén az uj ruhákkal ellátott 145 iparos tanulót, kiket dr. Schönberger Ármin egyleti alelnök arra intett, hogy legyenek a haza hű és hasznos polgárai; karénekek is voltak. — **Egy tizenhétéves varróleány**: Kolb Anna vasárnap este a Dunába ölte magát, nagyon a szivére vévén azt, hogy egy asztalosné, a kinél varrt, lopással vádolta és tettleg is bántalmazá, az asztalosné e tette fel van adva a fenyitőszék elé. — **A dologház** vargaműhelyében egy Braun József nevű hirhedt fiatal tolonc felakasztotta magát; inkább kivánta a halált, mint a dolgot. — **A ferencvárosi** választó kerület küldöttsége tegnapelőtt a miniszterelnöknek bizalmi feliratot nyujtott át.

Vidék.

** **A »zentai önkéntes tűzoltó század«** e hó 10-kén, még hiányzó szerelvényeinek beszerzésére, jótékonycélú műkedvelői előadással egybekötött hangversenyt rendezett s ennek százötven forint tiszta jövedelme volt. Az előadók közül Szávics-Pokorny Eveline, Mihálkovics Albina és Rózsa urhölgyek zongorajátéka élénk tapsokra ragadta a közönséget. Hatásos volt Jeszernigg Antal citera-játéka, valamint a mostanában alakult dalárda több quartettje is, mely utóbbiban a főérdem Neider Keresztély karmesteré. A szini előadásban, mely átalában jól sikerült, legtöbb elismerést kapott Scossa Aranka urhölgy.

** **Dobos Gábor** olyan hirhedt rabló, a kinek vakmerő történeteivel — szépirodalmi lap létünkre — mi is kénytelenek olykor foglalkozni. Tegnap megirtuk róla röviden a hirt, hogy Diószegen elfogták. A »Bihar« levelezője, mint szemtanú, ir ez örvendetes eseményről. Mult szombaton szállt be a rabló Sütő Imre diószegi gazdához, ki már egyszer be is volt csukva, (a mint állitja ártatlanúl,) a Dobossal való egyetértés gyanúja miatt. A rabló este, vacsora után ment most hozzá s elfogadva a maradék ételt, kérdezte: kinek van a faluban pénze? Reggel távozni akart, de a gazda ebédre marasztá, s aztán maga elment, mondá, pálinkát hozni, voltakép pedig a városházra, följelenteni a gonosz rablót és segitséget kérni elfogására. Mikor aztán Dobos ivott a pálinkából, Sütő megfogta hátulról s nagyot kiáltott a künn lesben várakozó puskás embereknek. Dulakodás közben Dobos megharapta a Sütő kezét, de szabadúlni már nem tudott, mert egy berohant városi hajdú kötelet vetett rá, lerántotta s megkötötte. Vitték a városházhoz nagy zajjal, s a falu népe összegyült csodájára. Délután ki volt kötve a városház udvarán. A nép boszankodott, hogy csalódott benne. Azt hitte, hogy valami délceg Sobri, holott igénytelen formájú, szőke, vörös arcú ember, viseltes fehér hosszú köcében, kopott nadrág és kalapban. Akár egy disznó-hajtsár: »Be sajnálom, hogy ép Diószegen fogtak el, a hol egy csirke fiát sem bántottam.« Anyja létai oláh asszony. Délután négy óra tájban vason szálliták tova, Székelyhidra. Három szekér és két lovas pandúr kisérte.

** **Temesben** két testvér golyót huzott — nem amerikai párbajra, hanem megnősülésre. Együtt élve és gazdálkodva, zilált anyagi viszonyaik rendezése végett határozták el, hogy a melyik a fekete golyót huzza, megkéri a kijelölt bájos és gazdag kisasszonyt, a másik pedik nőtlen marad. A fiatalabbra esett a sors, s ez meg is nyerte a leány kezét, hanem a dolgot nem birták titokban tartani, s mikor a szép jegyes megtudta a golyóhuzás történetét, rögtön lemondott a vőlegényéről. Igy ment füstbe egy szépreményü menyegző.

** **Vidéki hirek. Besztercebányán** Zachar Gyula járásbiró közelébb tartotta kézfogóját Fluck Ilka kisasszonynyal. — **Prielle Kornélia** asszonyt a kolozsvári indóháznál igen szivélyesen fogadták tisztelői; első föllépte tegnapra volt kitüzve a »Sphinx«-ben; csak hatszor léphet föl, mivel május elsején már Aradon kell lennie. — **A kolozsvári szinház** tagjait a nyári idényre fizetéseik negyedrészének levonása mellett szerződtetik; de ha nyereség lesz a nyáron, azt a tagok közt arányosan osztják ki; Korbuly Bogdán a szerződések végrehajtása után veszi át a szinházat. — **Kolozsmegye** alispánjává Gyarmathy Miklóst, a megye egyik legtevékenyebb, legjobban szeretett férfiát választották meg közfelkiáltással. — **Recsken** hetfőn temették el nagy szomorúság mellett a harminc éves korában elhunyt Repeczky Pál földbirtokost, ki férfikora virágában hunyt el, fiatal özvegyet szül. Tahy Etelka urhölgyet és két kis leánygyermeket hagyván hátra. — **Szegedről** irják, hogy vasárnap ott is »Panna asszony leánya« került szinre, nem nagy sikerrel, miután az előadás sem tartozott a jobbak közé. — **A «Matica Srbska«** közgyülése fölkéri a kormányt, hogy vegye vissza rendeletét, melyben az egyletnek Ujvidékről Budapestre való költözését hagyta meg. — **Temesvártt** egy kosárkészitő neje, ablakmosás közben az első emeletről kizuhant, de volt lélekjelenléte megragadni a párkányt s mindaddig fentartani magát, mig megszabaditották. — **A Brassóba** közjegyzőnek kinevezett Linz Gusztávról azt irják, hogy nem tud magyarúl. — **Pozsony-megye** központi járásának buzgó szolgabiróját: Krascsenics Rezsőt a járási jegyzők csinos ezüst serleggel lepték meg nevenapján. — **Kolozsvártt** egy röpirat jelent meg Szász Domokostúl: »Válasz Kovács Albert pesti ev. ref. hittanár urnak az erdélyi ev. ref. egyházkerület papnöveldéje ügyében« cim alatt.

Bécsi hirek.

*** **A király utja.** Ő Felsége tegnapelőtt reggel hat órakor a »Miramare« födélzetén több gőzöstől kisérve, a lakosság zsiviói közt elutazott Sedenicóból; nyolc órakor Trauba érkezett, hol a polgármester üdvözlő beszéddel s a nép nagy lelkesedéssel fogadta. A király megtekintette az emlékezetes székesegyházat, a történeti érdekű városházat, a közintézeteket, majd postauton Salonán keresztül folytatta utját Spalato felé. A szives fogadás minden nagyobb községben ismétlődött. Ő Felsége több izben leszállt a kocsiról meghallgatta az előljárók és papi küldöttségek tisztelgését s több egyénnel társalgott. Salona határának végpontján dr. Bajamonti spalatói polgármester fogadta a királyt, ki ez előleges üdvözletek után diadaliveken s fellobogózott utcákon át bevonult Spalató városába. Ott a kerületi kapitányság épületében szállt meg s szemlét tartott a diszőrség felett. Tisztelegtek: a papság, a hatóságok, testületek, az olasz, francia, német és török konzuli ügynökök, a zsidó hitközség és idegen községek küldöttsegei. Ő Felsége e tisztelgések után állami ügyekkel foglalkozott. Este kivilágitás és fáklyásmenet volt, mely alkalommal nyolcszáz fáklyavivő vonult el a király lakása előtt. Ő Felsége az erkélyről köszönte meg az ovációt.

*** **Zenekari strike.** A bécsi kómikai dalszinházban szerdán Gounod »Faust«-ja volt hirdetve Patti Adelinával. Midőn a közönség este megjelent, a szinházat zárva találta. A tömeg mindinkább szaporodott, már egy-egy fogat is megállt a kapu előtt, már két negyed hétre járt az idő s a szinház még mindig zárva volt, dacára, hogy az előadásnak fél hét órakor kezdett volna elkezdődnie. A rendkivüli eset oka az volt, hogy a zenekar tagjai e nap délelőttjén szokásos előleget kértek, mire az igazgató azzal válaszolt: várjanak május elsejéig. A zenekari tagok azonban nem elégedtek meg e válaszszal s a kardalnokokkal egyesülve elhatározták, hogy »strike«-olnak. A igazgató és igazgató-tanácsosok alkudozni kezdtek s a kardalnokokkal csakhamar meg is egyeztek; de a zenekar tagjai ujabb követelésekkel álltak elő, biztositást kértek junius elsejéig s kijelentették, hogy csak május harmadikáig, a Patti-előadások végeig akarnak működni, azontúl adják meg nekik végkielégitésül a következő hónapra járó fizetést. Az alkudozás Melingo és Pann igazgató-tanácsosok és a zenekari küldöttek között javában folyt, mialatt a szinház előtt összegyült tömeg mindjobban békétlenkedett. Végre az igazgatósági titkár azt izente a zenekarnak, hogy utóbbi követeléseinek eleget fog tenni, de ha öt perc mulva meg nem jelennek, kihirdetteti az előadás általuk előidézett megakadályozását. Erre aztán megszünt a strike, a szinház ajtószárnyai megnyiltak az özönlő tömeg előtt s az előadás megkezdődött. Patti Adelina e zavart és alkudozásokat, már szerepére teljesen felöltözve, Gretchen-jelmezben várta végig. Érdekes tudni, hogy az igazgató-tanács és Patti asszony közt oly szerződés van, hogy az előbbi, ha az előadást megakadályozza, vagy lehetetlenné teszi, negyvenezer forint büntetést fizet a művésznőnek.

*** **A bécsi Augarten** megnyitásának századik évfordulóját a jövő hónap huszonharmadikán fogják megünnepelni. Az Augartent száz év előtt II. József császár adta át a közönségnek. Az idei ünnepélyt néphangversenynyel nyitják meg; a férfidalegylet énekelni fog, a liget különböző pontjain zenekarok lesznek felállitva, az ünnepély valódi szinhelyének azonban a »Schüssel-mező«-t szemelték ki, a liget egy

Seyderhelm virágkiállitása.

Hajdan, midőn évenként rendes virágkiállitási tárczákkal álltunk elő tavaszszal, igy kezdtük azokat: „Bartl ur nyaralója a városliget legkellemesebb részében fekszik; egészen fáktól környezve, falusi lakhoz hasonlit és távol a világ zajától, némaságban élvezi háboritatlanságát“.

Ily bevezetéssel éltünk hajdan, mikor a szegény jó öreg ur vendégszerető tanyáján látogatást tettünk. Ha nem csalódunk, ez utoljára 1867-ben fordult elő. Oly évszám, mely a budapesti virágtárlatok történetében korszakot jelez. Akkor volt ugyanis az utolsó virágkiállitás, miután Bartl elhunytával senkinek eszébe nem jutott folytatni, a mit az „Angol királyné“ szálloda hajdani tulajdonosa oly szép sikerrel kezdett meg. Vállalkozók erre nézve se hiányoztak volna, ha a virágkiállitás is oly könnyü dolog volna, mint például holmi „Actien-Gesellschaft“ gründolása, melynek tőkéje a holdban van, részvényesei pedig kalandorok- és szemfényvesztőkből telnek ki; de ide szeretet és szorgalom szükséges, a mi nem igen szokott tulajdona lenni azoknak, kik csupán nyervágyból fognak valamihez és az üzérkedésben mintegy életelemöket találják.

Aztán Bartl után nehéz is lett volna bárkinek is kisérletet tenni. Ő évek hosszu során át mintegy egyedáruságot csinált a kertészetből, főleg azáltal, hogy szép vagyonnak lévén birtokában, oly áldozatot hozhatott e nemes szenvedélyének, melynél fogva minden más mükertésznek és kezdőnek már előre lehetetlenné vált az öreg urral versenyezni. S ime, azóta szép idő folyt le, s még jelenleg sincs senki, a ki méltó utódaként állhatna elő. Pedig a hajdani Bartl-nyaralóból sok mindenféle virágot hordtak el, s nem egy nevezetes virágház az onnan szerzett növényeknek köszöni diszét, ha egyszersmind nem még lételét is. Az ottani pálmák és forróégalji levélnövények részint a gróf Károlyi Alajos, részint a botanikus kert birtokába kerültek; az utóbbi helyre jutottak az orchideák, melyek évenként tündöklő virágzatban ünneplik a tavasz végét és a nyár kezdetét.

Mert Bartl ur méltó akart lenni magához és mindig meglepte a közönséget.

Seyderhelm Ernőnek ez korántsem sikerült oly mérvben. Már helyisége sem oly kedvező, mint a Bartlé volt. A jelen kiállitó a Szondi-utczában ütött tanyát. Tudjuk, hogy ez magyarázatot igényel. A Szondi-utcza az osztrák államvasuti indóház közelében van és a Seyderhelmféle virágtelep egészen az indóház udvarára dől. Két részből áll, melyeket a Szondi-utczából kifutó zsák-utcza vagyis inkább köz választ el egymástól. E közre nyilik ama nagy virágsátor, melyet a kiállitó közvetlenül a tárlat számára készitett.

Uj dolgokat itt hiába keresnénk. A mit Seyderhelm felmutat, az csak utánzata annak, a mit Bartlnál már nagyobb kiadásban is láttunk; de méltánylatot érdemel az ő igyekezete is, a mennyiben reményét veti meg e kiállitása által annak, hogy a virágtárlatok ezentul el nem maradnak és évről-évre szebbek lesznek. Ő különben is ügyes, gyakorlati ember, ki tömérdek cserjét, virágot küld az ország minden részébe, s jól tudja, hogy az ily virágkiállitásokkal csak fokozza a növénykedvelést s ez által azt, hogy minél többen vállalkozván a kertészetre, vevőinek száma is gyarapodni fog.

A jelen kiállitás nagyobbára csak ama virágokra szoritkozik, melyek a kereskedelmi kertészetre nézve a legjövedelmezőbbek és átalán ismeretesek. Nincs e tárlatban egyetlen növény sem, melyet a mi közönségünk nem látott, sőt szebb alakban ne csodált volna. A Seyderhelmféle egész virágtelep tehát nem idézne oly kiváncsiságot elő, milyet az angol lord nagyhirü „Victoria regiá“-ja annak idején ébresztett. Talán nem érdektelen olvasóinknak, ha elmondunk erről egy történetet.

Az ötvenes években egyik nevezetes hazánkfia Angliában utazva, a kertek tanulmányozása végett minden valamirevaló parkot meglátogatott, sőt szegről végről le is mintázott. Angliában nem könnyü az uriházakba bejutni s különösen a főrangu birtokosok nem egyhamar nyitják meg házukat minden emberfiának, s átalán nem nagyon szeretnek barátkozni. Ny... hazánkfia mindenütt szives fogadtatásra talált. Derby lord felől azonban már régebben hallá, hogy a telivér angol ur valódi chinai zárkózottságban él kastélyában, melynek küszöbét szárazföldi ember s átalán idegen, csak kivételes körülmények között léphette át. Ny... hazánkfia kiváncsiságát ez csak fokozta, a kastély műkincsei, gyönyörü parkja s abban mindenelőtt a még soha nem látott „Victoria regia“ különben is nagy vonzerőt gyakorolván rá; de a legerélyesebb közbenjárás s több hizelgő ajánlólevél elküldése daczára sem kapott választ. Mit tegyen? Minden tünődés nélkül a hely szinére utazik, el levén határozva, valami furfanggal eszközölni magának bemenetelt, ha szépszerével be nem bocsátják. Itt azonban mihamarább tölhagyott eltökéllett szándékával, mert a következőről értesült.

Azelőtt nem sokkal egy hollandi tanár fordult meg azon a vidéken; e tanár vonzatva a parkban ápolt vizinövénytől, több izben kért bebocsáttatást a helység urától, mindannyiszor hasztalan. A tanár ilymódon, megsemmisitve látva minden igyekezetét, cselhez folyamodik, már előre örvendve annak, mint fog ő majd ki az angol mandarinon. Öröme azonban nagyon korai volt. Egy létrát keritett elő, melynek segélyével aztán a falkeritésen át szerencsésen a parkba jutott. Fáradsága gyümölcsét azonban nem soká élvezheté, mert alighogy a kerités mellett elhuzódó fenyvesbe kanyarodott, egy komor ur terem előtte, ostromló szavakban kérdezősködve ki- és miléte, s mi uton-módon történt bejötte felöl. A mi tanárunk, ki nem annyira félelem, mint inkább meglepetés miatt, alig birt szóhoz jutni, a kőfalra mutatott, melynek tulsó ormán a létra vége kikandikált. A lord erre néhány kertészbojtárt intett oda, kiknek fedezete alatt az idegent a kőfalhoz kisérte; majd létrát hozatott elő és a szegény tanárnak, a nélkül, hogy csak szinét is látta volna a Victoria regiának távoznia kellett, ugy a mint jött. S igy elhiheti az olvasó, hogy Ny... hazánkfia okulva a tanár kudarczán, bölcsen cselekedett, midőn minden hasonló próbálkozás mellőztével, szépen tovább állott.

Seyderhelm kiállitására visszatérve, ismételjük, hogy az nélkülözi a kiválóságokat. Menjünk a botanikus kertbe és ott egész télen át különb kiállitásnak lehetünk tanui a nagy virágház középcsarnokában. Az „Araucaria excelta glauca“ már Bartlnál is szebben volt képviselve mint itt; s mily hatalmas példányban diszlett a „pandanus“, a „ravenalia“, melyek itt elég szintelenek.

Hiszen növények és virágok tenyésztése dolgában korántsem állunk oly hátra. Van akárhány földbirtokosunk, kinek üvegházai ide a fővárosba is beillenének és a legkényesebb műkedvelőt is kielégitnék. E sorok irója ép e lapokban megemlékezett már egy izben hazánk nevezetesebb parkjairól s kimutatta, mily szép dolgokat találhatni nálunk e részben az urasági kertekben, melyeket névleg is elősorolt.

Azért legkevésbbé sem titkolhattuk el csudálkozásunkat, midőn a jelenlegi kiállitásra vonatkozólag azt olvastuk, hogy az pálmák dolgában eddig nem látottakkal lepte meg a közönséget. Hogy nagyot ne mondjunk, fel kell hoznunk, miszerint a botanikus kert datolypálmái (phoenix dactilsfera), szép ernyőpálmái, a lataniák, Livinstoniák többet érnek a jelenlegi kiállitás összes délszaki növényeinél. Van ott azon kivül néhány szép dracaena; van még egy nevezetes pálma, a caryota; vannak zamiák; kókusz- és szágó-pálmák, melyek még Bartlnál sem voltak találhatók. De a botanikus kert végre is közintézet, minélfogva megint csak a hajdani Bartlféle kiállitásra hivatkozunk, hol a legszebb dracaenákon (nevezetesen a sárkányvérfán) kivül, épen viruló pálmákat, élénkszinü nagy levélnövényeket leltünk mindig és gyönyörködhettünk az anthurmmok, a caladiumok, a colocasiák, a maranthák, aztán a pápányok, nevezetesen a phtherisik, az aspidiumok, aspleniumok legrománcosabb példányaiban. De azt mondhatjuk, hogy volt, nincs.

A mi mégis élénkséget kölcsönöz a Seyderhelm virágkiállitásának is, az a sok rózsa, melyek kiváló mennyiségben és minőségben árnyalják a többi virágokat és öntenek változatosságot a jázminok, cineratiak, tulipánok és araliák ékes csoportjába. De ezeket mindenki ismeri és ha valaki virágkiállitásra vállalkozik, jó volna, ha egyszersmind oly növényekről is gondoskodnék, melyek ritkábbak.

Vajda Viktor.

A hétről.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt szerkesztő barátom, ugy nézz az én szemembe, hogy olyan emberrel van dolgod, ki épen most ment a tüzpróbán keresztül. Ugy-e hogy azt se tudod, mi az? Leégni: annyi, mint tüzpróbán menni keresztül. Háromszor hurczolkodni pedig annyi, mint leégni. Nos, hát én most hurczolkodtam harmadszor egy év alatt. Ugy nézz hát az én szemembe, hogy nekem ezentul nem árt már se árviz, se jégeső.

Az első szállásomról a második emeletről azért költöztem el, hogy a mint nyakon ragadtam a kalamust, hogy a te számodra valami épületest irjak „a hétről“ — hát egyszer csak megzendül a szemközti ablakból, hogy: „do-re-mi-fa-so-la-si-do.“ Hát valami probir-mamzell készült primadonnának a milánói Skálához, azért gargarizálta a skálát. Gondoltam, hogy majd csak bereked. No hisz várhattam! Előbb bereked az Aeolus hegye, mint ennek a torka. Fujta lelkesülten három regiszteren keresztül, három óra hosszáig. Én az alatt kinomban csülökig rágtam a tollat. De hát három óra naponként nem a világ, még mindig marad huszonegy óra felhasználni való. Hanem hát még a skálabeli skála énekesnő el se végezte a leczkéjét s im egyszerre megrendül a föld alattam. Már ugyis tudtam, hogy a Szent-Gellérthegy vulkanikus képződvény, — hát ha annak a nyulványa épen az én házam (azaz hogy a házi uram háza) alá ér s most készül a földközépi tüz egy uj Szent-Gellérthegyet feltolni a Duna balpartjára is, a szent symmetria kedveért? Dehogyis volt vulkanikus képződmény! Egy jámbor csehországi trombitamester lakott alattam, az adott leczkéket Flügel-horniból, meg Jäger-horniból, aztán meg Bass-Bombardóból, az hozta földrengésbe az egész magyar-utcza környékét. De ez még semmi. A jobboldali közvetlen szomszédom nagy hegedüvirtuóznak képzelte magát, s az a dicséretes tulajdonsága volt, hogy rendesen éjfél után szállta meg a lelkesedés. Ez óta nem tartom mesének az Orpheus meséjét, a kiről irva vagyon, hogy meginditotta a köveket és vadállatokat. Mert barátom, ez az ember engem is, a ki pedig kőnél kövebb, vadnál vadabb vagyok, mondom, ez az ember engem is meginditott. Meg — de, kifelé. Egy kőkemény furkós bottal indultam meg vadul, hogy betörjem a fejét. Szerencséje, hogy a sötét folyosón a magamét törtem be, — mert különben bizonyosan nyugodalmas szállásom lenne most valahol a vármegye házán.

Beláthatod, édes szerkesztő barátom, hogy ez alatt az egész fertály alatt, a mig e szálláson laktam, nem történhetett épen semmi „a héten.“

Hogy a világtörténet fel ne akadjon, kénytelen voltam kihurczolkodni.

Az uj szálláson aztán az első emeleten szépen kényelmesen letelepedtem, hogy no most mindjárt irok én neked valamit „a hétről.“

Mindjárt az első hét tele volt a legszebb eseményekkel, a fejem pedig a legszebb gondolatokkal. No ezeket csak papirra kell vetni. Fogom a kalamust...

Hát akkor megcsikordul sarkában az ajtó. Belép egy halvány, szenvedő alak. Már ezekből a szép jelzőkből gyanithatod, hogy nő volt. Felállok udvariasan, köszöntöm udvariasan s kérdem udvariasan, hogy miben lehetek a szolgálatára. A nő nem felel. Remegve támaszkodik egy karosszékbe, aztán lehunyva szemét, csendesen belehanyatlik. Nagy zavarba jöttem. Hisz ez itt elájul! Mit csináljak vele? Hirtelen egyet csavaritok a vizvezeték csapján, egy poharat megtöltök gyönyörü levével s hozzá viszem: „tessék!“ A nő végtelen hálás tekintettel fogadja s ajkához érinti. De csakhamar felsikolt s arczához emeli szép fejér alabástrom kezét. „Csak hamar, csak hamar!“ rebegi alig érthetőleg. „De hát végre is, asszonyom, mondja meg, mit kiván tőlem.“ „Ah még kérdheti? nem látja, mit szenvedek?“ „Hogy szenved azt látom: de hogy mit? bocsásson meg, asszonyom, gyarlóságomnak, azt nem vagyok képes kitalálni.“ „Hát huzza ki már a fogamat, hogy a jó ég is áldja meg.“

Sóbálványnyá váltam. De hát sóbálvány ily szép nővel szemben sokáig nem maradhattam, azt te is beláthatod. „Asszonyom, — mondám, — én az ön kedveért sokra volnék képes; de hogy ezekből a gyöngy fogakból egyet kitörjek, — inkább kivánja tőlem, hogy törjek fel egy

A nagy körut mentén.

Fővárosi tárcza

A kinek kezébe akadt már Budapest azon uj térképe, mely a közmunkatanács által megállapitott szabályozási terv szerint készült, annak először is bizonyára azon két párhuzamos vörös vonaltól segélyzett hosszu utvonal tűnt szemébe, mely mindkét végével a Dunára támaszkodván, félkör alakban övezi a régi Pest városrészeinek több mint kétharmadát. Ez az utvonal, melynek felső torkolatja a még épités alatt levő margitszigeti hidra néz, mig alsó végével a mostani malomutcza irányában dől a Dunának, jóval a Gellérthegy alatt: a tervezett nagy körut. Most még amolyan „lucus a non lucendo", a mennyiben csak a térképen van meg. Volt persze idő, midőn gróf Andrássy Gyula chauvinismusa annyira elragadt az emberekre, hogy még ennek az évtizednek utolsó éveiben véltek végig sétálhatni a nagy körut aszfaltján. Vérmes reményü telektulajdonosok, a kik a körut mentén még akkor juthattak nehány ezer négyszögöl földhöz, mikor annak ára nem szökött még föl mesés magasságig — már szekrényükben hitték heverni a milliókat, melyeket telkeik eladásából véltek szerezni egy-két év lefolyása alatt. Ez az optimismus akkor oly átalános volt, hogy jó magunk is fogadni mertünk volna az időben arra, hogy 1880-ban az utolsó lámpaoszlopig elkészült nagy körut fiatal platánjai vagy ákáczáinak árnyában fogjuk szürcsölni fagylaltunkat valamely budapesti boulevard-kávéház asztalánál.

A merész képzelgések e kora letünt. Ember tervezett, s az 1873-diki pénzügyi katasztrófa végzett. A pénz azóta állandón gyér portékává lett, mely nem hull többé garmadával az emberek zsebébe, mint a gyors meggazdagodás amaz aranjuezi napjaiban, midőn egy-egy börze-hadjárat szerencsés eldőlése hetek, sőt napok alatt Krözusokat csinált oly szegény legényekből, kik valaha két garassal és öt szál fokhagymával zsebükben vonultak be a főváros valamely sorompóján. A pénz- és hitelhiány visszahatása aztán első sorban a tervezett nagymérvü fővárosi épitkezések megakadásán jelentkezett, mely annál szebeötlőbb volt, minél rohamosabb jelleggel birt az azt megelőzött pár évi lendület. A magánépitkezések nagy része abban maradt, s a mihez az idén kezdtek, alig harmada annak, a mi már 1873. tavaszán tervezve volt. Ily körülmények között nem lephette meg a főváros szépülésének barátjait a belső körut munkálatainak teljes megakadása sem, melyek egyelőre az országut s a háromdob utcza találkozó pontján értek véget. Addig boulevard, azontul a régi országut. Maga a dédelgetett sugárut is, melynek mielőbbi elkészüléséhez sehol sem füződött több vágy, mint a nemzeti kaszinóban, kénytelen volt elviselni az idők mostohaságát. A forgalom jövő őszre ugyan hihetőleg meg fog már indulni ez utvonal egész hosszában, de bele telik még egy darab idő, mig két oldalt teljes lesz a házak szegélye. Az az egy-két házcsoport, mely az oktogon-téren és szomszédságában a még beépitetlen telkek mellett magasan nyul az égnek, olyan mint az anyatejtől elválasztott kisded parányi szájában jelentkező nehány korai fog. De eljő az idő is mikor majd teljes fogsort fog fölmutatni a sugárut állkapcsa. A „patkoncza demokrataság", mely Csernátony ellenzése daczára kapott lóvasutat a sugáruton, mindenesetre jó ideig vitetheti majd ki magát tiz krajczárért az uj vonalon a városligetbe, mig pipafüstje az egész ut mentén paloták falán tapadhat meg.

A nagy körutból ily mostoha körülmények között valóban nem létesülhetett egyéb azon két hosszu tört vonalnál, mely tervezett irányát vörösen jelzi a térképen. De a ki most még szigoruan e vonalak mentén akarna végig barangolni azon boulevardokon, melyeknek egyelőre csak helyük van meg, az csakhamar beleütné orrát valamely — a szabályozási vonalba eső — ház falába. Tegyük hát zsebre a térképet s induljunk el orrunk után azon utczák mentén, melyeknek helyén valaha a nagy körut fog emelkedni.

A margitszigeti hidtól a váczi utig terjedő vonalrész a gőzmalmok birodalmát szeli át, melynek uralkodó szinei a fehér s a fekete. Csodálatos, hogy valamely pangermán ujság levelezője nem födözött még föl a porosz lobogó e szineinek előfordulásában kapós érvet arra nézve, hogy a Lipótváros e részében csupa tizenhárom próbás burkusok laknak. Igaz ugyan, hogy a két szin nem lobogóban egyesitve fordul itt elő, a mennyiben csupán a molnárok, a lisztes zsákok s maga a liszt fehérek, mig fekete csupán a kövezet — az elhullatott kőszénportól — s a toronymagas kürtőkből szakadatlanul kitóduló füst. De egyéb szint ne is keress a magyar Manchester-ben, a hol szövetek helyett lisztet gyártanak. A környék telve van az éjjelnappal tompán zakatoló gőzgépek egyhangu zörejével s a terhes szekerek dübörgésével, melyek gabnával megrakottan döczögnek a százszemű malom-óriások udvarába és liszttel terhelten térnek vissza.

Sajátságos játéka a véletlennek, hogy a szünetnélküli munka e telepén, hol több ezer ember dolgozik keményen a mindennapi kenyérért, a könnyelmü és ledér szórakozások legemlegetettebb fészkének, az „uj világ"-nak is hely jutott. Hogyan került „Venus vulgivaga" a gőzgépek és gyárkürtők közé? Nem tudnék hamarjában Munkácsy geniális ecsetjére méltóbb themát egy olyan jelenet megörökitésénél, minő ez utczában minden farsangi báléj végén szokott kifejlődni, midőn holtrészeg czimborák beütött kalappal és megtépázott frakkal hiába iparkodnak megtalálni az egyensulyt a bálteremből kijövet; midőn a festék és fölhevüléstől egyaránt kipirult arczu debardeur-ök s rövid szoknyáju ballerinák gyorsan szerzett lovagjaik karján iparkodnak a kocsik felé, mig a szemközti gőzmalom megannyi ablaka sugárzik a világosságtól, egy-egy óriási kerék forgása széles árnyakat von a falra, s egy csoport kora hajnalban dologra siető munkás részint a gúny, részint a bámulat kifejezésével tekint az orgia szinhelyéről jövő ittas férfiak s fölhevült nők szintarka s mozgalmas csapatjára. Mily megbecsülhetlen anyag egy bizonyára nagy szenzációt keltő genreképre.

Valamikor azonban ez öt-hatemeletes gyártitánok is meg fognak semmisülni, az „uj világ" helyiségeivel együtt, ha t. i. a nagy körut épitését megkezdik e ponton is. Két évvel ezelőtt nagyon megörültem, midőn a lapok ujdonságai között valamelyik nap azt olvastam, hogy a váczi-ut végén — az osztrák államvasut pályaudvarával átellenben — fekvő mintaszerü szemétdomb helyére „legközelebb" egy impozans négyemeletes ház fog épülni. Azóta sok viz folyt le a Dunán, de a tervezett háznak még csak nyoma sincs. Nem csodálnám azonban, ha valamely vérmes optimusmussal biró reporter ujra „legközelebbi" kilátásba helyezné e ház fölépitését, támaszkodva arra a jelenségre, hogy a szemétdombon gyakran látható nehány alvó tót. Bizonyára ők vannak megbizva az épités előmunkálataival. Minő merész kombinációkra is ragadtatja magát ily hirgyüjtő „local-correspondens" — helyi tudósitó, ha ugyan Szarvas Gábornak nincs kifogása e magyaritás ellen — mikor kifogyott már a hirekből!

Pedig e disztelen üres saroktelek beépitése kétszerte kivánatos most, hogy nem soká megkezdik alapját rakni vele átellenben a főváros egyik legmonumentálisabb épületének (most még persze csak a papiron az): az uj indóháznak. A mostanit a tervezett körut ép derékon szeli ketté, s igy ujjáépitése elmaradhatlan lenne akkor is, ha a társulat igazgatósága nem győződött volna meg már évekkel ezelőtt, hogy a jelenlegi indóház ép oly kevéssé méltó az ország fővárosához, mint a mily elégtelen a forgalom befogadására. A tervrajzok után itélve azonban az uj épület majd helyre pótolja azt, mit a mostani vét a csin, izlés és czélszerüség ellen.

Innét a gyár-utcza mentén fog bellebb vezetni a körut, mignem az oktogon-téren keresztül hasitja majd a sugárutat. Ha az utczákra nézve is elfogadhatnók azon axiomát, mit a nőkre vonatkozólag állitottak föl, hogy t. i. azok a legtisztességesebbek közülök, kikről legkevesebbet beszél a világ: akkor a gyár-utcza legkiválóbb utczáink közé tartoznék. De az utczákról tudvalevőleg ép az ellenkező áll. Mindazonáltal a gyár-utcza, ahhoz képest, hogy keveset emlegetik és semmiféle budapesti „utmutatóban" vagy „kalauzban" nem szerepel megtekintésre méltó nevezetesség gyanánt — eléggé türhető utczája a Terézvárosnak. Főleg a király-utczával határos része, hol sok uj épület van. Egy meglehetős terebélyes ákáczokból álló fasor, mely nyári estéken szerelemsovár szakácsnék és cs. s kir. Mars-fiak fölkapott légyott-helyéül szolgál, némi boulevard-jelleget kölcsönzött a gyár-utcza e részének már akkor is, midőn fővárosunkban a legtöbb ember még hiréből is alig ismerte a boulevardot.

Az oktogon-tér közepéről pompás széttekintés fog kinálkozni, ha majdan elkészül a nagy körut. Ez a perspektiva ritkitani fogja párját Európában. Nem tulozunk, mikor ily nagyot állitunk. Mig a sugárut egyik végén a szemlélő tekintete a városliget ültetvényein s az artézi kuton fog megakadni, addig a hosszu utvonal másik végéről a vácziuti boulevard nehány házát s a Lipóttemplom magas kupoláját fogja mintegy ködleplen keresztül előtünni látni. Balra tekintve, a budai hegyekre fog nyilni kilátás, mig jobbról a nagy körut folytatásán akadnak majd meg szemei. Észak és dél, kelet és nyugot felé mindenütt palotasorok mentén fog a messzeségbe veszni e nagyszerü perspektiva, ugyhogy az oktogon-tér valódi Mekkája lesz a magyar fővárosba érkező idegeneknek.

Most persze csak még képzelmed láttatja veled e jövendő nagyszerüséget, de egy futólagos tekintet a sugárut mentén emelkedő sudar szálfákra, melyeknek aljában uj épületeknek tur és váj alapot a napszámosok vakondok-raja — meggyőz arról, hogy a való előbb-utóbb meg fog felelni képzelmed csillogó képeinek. Már ássák alapját azon nemzeti müintézeti paloták egyikének, melyek homlokzataikkal a sugárutat fogják disziteni. Ez a műcsarnok, melynek ősz végén már tető alá kell kerülnie. S még az idén teszik le alapkövét a magyar operaháznak is, mely a sugáruti épületek gyöngyfüzérében hihetőleg a legbecsesebb szem lesz.

Hogy e füzérbe eddigelé már egy-két hamis gyöngy is került — minők a sugárut végére épitett izléstelen nyárilakok — azt szivesen elnézzük, ha a többi épületek megütik majd a stylszerüség és izlés kivánatos mértékét. Egyet kell azonban mostanig főkép sajnálnunk: azt, hogy az oktogon-tért nagyobbra nem szabták a sugárut épitészei. Azon a helyen, hol a jövő Budapest két legnagyobb forgalmi vonala, a főváros két leghatalmasabb ütere fogja szelni egymást, a tér dolgában való fukarkodás nagyon helytelenül volt alkalmazva. E hiba már most is szembeötlő, de valósággal kirivóvá lesz akkor, mire megnyilik majd a nagy körut. Oly óriási hosszaságu vonalak mentén, minők a sugárut s nagy körut, már puszta arányosságból sincs helyén olyan csöpp tér, minő az oktogon, melyhez képest az Erzsébet-tér egész uradalom. Csodálatos dolog, hogy azon magyar népnek fővárosában, melynek ősei csak minél szabadabb térségen érezték magukat otthonosnak, s mely e hajlamát maiglan is bizonyitja széles utczáju és rengeteg piaczu alföldi városai által — csodálatos dolog, mondjuk — hogy ezen magyar nép fővárosában valódi ellenszenv uralkodik a szabad térségek iránt. Mig a nagy európai városok rendkivüli áldozatok árán iparkodnak szabad térségekhez jutni, s főleg London és Páris milliókat költenek ily czélu kisajátitásokra: addig nálunk az elfogultság megkisérli a már létező terek beépitését is. Most az István-tér van ilyesmire kiszemelve . . . .

A király-utczán tul a kertész-utcza mentén fog a nagy körut a kerepesiutig vonulni, hol a magyar népszinház egyszerü, de izléses homlokzata képezendi majd egyik diszét a főváros nagy részét átfogó utvonalnak. Onnét a körut a bodzafa-utcza mentén a stáczió-utczáig, a serfőző- és malom utczák irányában pedig egészen a Dunáig vonul, most még persze mindenütt a papiron. Kiépitése temérdek kisajátitásba és rombolásba kerül, ha mindjárt kedvező körülmény is, hogy az utóbbi három utcza mentén jobbadára alacsony, földszintes házak esnek a szabályozási vonalba. Három hatalmas ház, a bodzafa- s a stáczió-utcza között már a nagy körut mentén épült. E ponton tájékozást nyerhet a szemlélő már az uj utvonal tekintélyes szélességéről is. De bár e most még elszigetelt csoporthoz az idén is több uj épület fog szegődni társ gyanánt, eltekintve a közelebbi évek alatt történendő épitkezésektől: sok viz fog lefolyni a Dunán, mig kővé válik majd a jövendő magyar főváros e térképekre rajzolt nevezetessége.

Borostyáni Nándor.

*

Seyemann Eugenia
Grafikus

1911–12

Kimisk. 1930
88. l.

)13. Julius havában a közkönyvtár czím-
zékének hetedik (1912. évi) pótfüzete
t meg nyomtatásban. A legújabb (1913.
pótfüzet 1914. évi márczius havában került
alá.

7. POZSONY. II. *Városi Múzeum.* Az
3. év a városi múzeum történetében nem
tős. Az építés ügye teljesen szünetelt, a
állapotok tehát fennállanak. Nincs ele-
lő hely a megtekintésre méltó tárgyak
utatására s nincsen megfelelő hely a ki
állítandó tárgyak elraktározására. A mult
n nem is akadt érdekesebb vétel sem s
a rendelkezésre álló pénzt kisebb
tőségű tárgyak vásárlására fordították.

tartalmazó szekrényben közszemlére kitétettek; az éremgyüjteménynek egy újabb specialitása a robotbárczák, melyek részint állami letétként, részint a nyitrai múzeumi őr, Höllriegl J. tanár ajándékakép kerültek a múzeum birtokába; a plakettgyüjtemény a Kühmayer Róbert készítette dr. Schmid Hugó-plakettel gyarapodott. Új szobormű a Schmid Hugó-féle siremlék gipszmintája, valamint Rónay Jáczint mellszobra, Korn Miksa színész gipszreliefje s a város czímere; utóbbi kettő Stephnie százados ajándéka. Végre szereztek néhány régi metszetet és sok felvételt készíttettek az 1913. évi május 17-iki tűzvész

SEYFERT OTTÓ festő (1887–?)

Székely Bertalan tanítványa volt. A festészet mellett foglalkozott könyvillusztrálással is (pl. Ibsen: Rosmersholm).

30

Magyar könyvművészeti törekvések a századfordulón
MTA MKCS és Petőfi Irod.Muz.közös kiadványa Bp.1975.

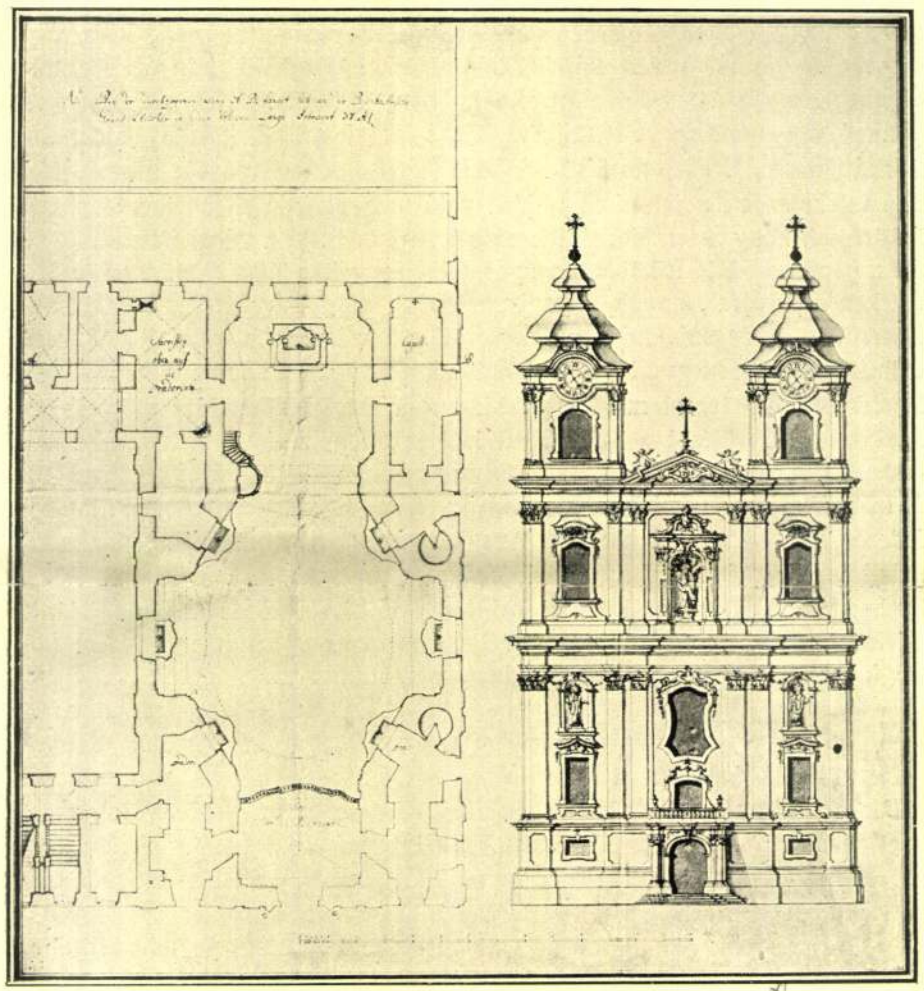

11. A szent Anna-templom alaprajzi s főhomlokzati terve.

Hamon Kristóf

számára hat és fél öl széles teleksávval óhajtott a városi tanács kiegészíteni, hogy a templomot a terv nagysága szerint a szentély felől szabadon felépíthesse egyfelől és majd a templom meg a plébánia által alkotandó épülettömb és Pösenbacher telke között pedig megfelelő szabad köz maradjon másfelől. Az udvari kancellária február 23-án úgy a Pösenbacher-féle kisajátítandó telekrészről, annak megváltásáról, mint az építendő templom tervéről, annak alakjáról, nagyságáról és az építés költségvetéséről kimerítő jelentést kérvén, a városi tanács március 22-ére bizonylatokkal, költségvetésekkel, telekrajzzal és templomalaprajzzal, meg főhomlokzatrajzzal felszerelt (11.kép) folyamodványt készített, és azt március 29-i kelettel megküldte a királynak (21). Erre április 23-án kelt legfelsőbb határozat a Pösenbacher-féle telekrésznek a templom céljára való megváltását engedélyezte azzal a kikötéssel, hogy a templomépítkezés meg ne terhelje a város pénztárát (22). Ez a gondosan intő kikötés bizonyos sötét árnyékot látszik előrevetíteni az építkezés jövőjére, annak anyagi gondjaira, mert bár a templomatyák jóhiszeműen összegező, minden lehető előnyt számításba vevő költségvetési előirányzatában megvolt a megbízható alap az ilyen monumentális mű megkezdésére, de a templomépítkezésekkel már meglehetősen igénybevett közadakozás kimerülését a mélyebben latolgatók már eleve látták, hiszen az összes budai egyházi építkezések folytonos anyagi nehézségekkel küzdöttek és maguk a jezsuiták is ezidőben vettek fel nagyösszegű kölcsönt építkezésük fedezésére a kamara útján (23). Azonban a városi tanács nem odázhatván már tovább az ügyet, a királyi leirat alapján május 9-én elhatározta a Pösenbacher-féle telekrész 1245 rajnai forinton való kisajátítását (24); majd június 2-i kelettel a hercegprímás engedélyt adván az új egyház építésére (25), megindult a templom alapjai ásásának a munkája.

A templom fundamentumának az ásását lelkes nekibuzdulással a szentély számára kijelölt déli telekrészen kezdték a Pogratizból származó *Hamon Kristóf* kőművesmester vezetésével és Seyfferth János Henrik pallér felügyelete mellett. Azonban alig hangzott el az első csákánycsapás, amidőn Pösenbacher Mihály házanépével felfegyverkezve megjelent telke végében, lelövéssel fenyegetve a munkásokat, ha csak fél lépésnyire is belehasítanának az ő telkébe. E feleslegesnek bizonyult dühroham után szorgalmasan folyt a mély alapok ásása és a kivetett föld szállítása számos vízivárosi hívő ingyenes munkájával. Amidőn pedig mind mélyebbre hatoltak, dús talajvízre bukkantak, amelynek ellensúlyozására, nem takarékoskodva, hatalmas köveket és oltatlan meszet vegyest süllyesztettek a megásott mélyedésekbe. Az alapvető munka oly iramban haladt, hogy július 26-án, szent Anna ünnepén boldog érzéssel megünnepelték az alapitóokmánnyal ellátott alapkő letételét (26). Legboldogabb volt azonban Pretelli jezsuita plébános, aki végre teljesedni látta hosszú fáradozásainak álmát; de nem soká élvezhette a lelkéhez nőtt templomépítés boldogságát, mert néhány hét mulva hivatásának

Seyfert Ottó

Gentlem István kiszlése

SEYFERT OTTÓ 1887 november 8-án Lovencon szület
Beardsleyre emlékeztető rajzokkal.

SEYFERT *Ottó*, festő és grafikus, * Losonc 1887 nov. 8. Székely Bertalannál tanult. Beardsleyre emlékeztető rajzokkal illusztrálta Ibsen Solness építőmester-ét.

Lg II. 441 l

ncz kanonok.

fordultan van ábrázolva, de
t jobbra fésült át, fürtözött ;
a ; bajusza és szakálla leberet-
y szemölcs van. Colláréjának
mádát és szalagon káptalani

cm. — Lelt. sz. 1220. — Értéke
ándéka 1908 április 20-án. — Az
ájus 21-én (681–908). — Bejelen-
142–908).

Seyfferth J. Henrik 40, 202

Schoen Annatempl.

A m. kir. vallás- és köz

99315 szám.

Emlékek, Oroz

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

MAGYARORSZÁG

Drámai levél az unokákhoz:

alapkőokmány az első újjáépített józseffalvai ház fundamentumában

Józseffalva feltámadása az áldozócsütörtöki tűzkatasztrófából

Kolozsvár, augusztus 31.

Józseffalván felépítették az első új cserepes házat.

Néhány hónappal ezelőtt a *Keleti Ujság* tudósításai nyomán beszámoltunk arról a szörnyű tűzkatasztrófáról, amely majdnem teljesen elpusztította a bukovinai Józseffalva csángó községet. Az egész faluból csak a templom és a plébánia maradt épségben, minden más elpusztult. A katasztrófa hírére a Keleti Ujság *Horosz* Béla ujságírót küldte ki Józseffalvára. Horosz drámai beszámolói nyomán *megmozdult egész Erdély magyarsága* és már eddig sokszázezer leit gyüjtöttek össze a bukovinai magyar falu újjáépítésére. A gyüjtésből az épen maradt templom szomszédságában *felépítették az első házat* s egész Józseffalván szorgalmas kezek dolgoznak az építkezésen.

Múzeum a tűzvész emlékeiből

A *Keleti Ujság* jelenti, hogy *Németh* Kálmánnak, Józseffalva hőslelkű plébánosának kezdeményezésére, — aki megesküdött, hogy nem hagyja el koldussá lett faluját addig, amíg az újjá nem épül — a templom keresztelő kápolnájának földalatti helyiségében *kis múzeumot* csináltak. Ide kerülnek *a tűzvész emlékei:* alaktalan, ökölnagyságúra összeolvadt ablaküveg, formátlan vasdarabbá olvadt kasszák, megszenesedett gerendák, a falu pusztulásáról készült fényképfelvételek, a tüzveszedelemről szóló ujságcikkek.

A kápolna földfeletti helyiségében készül *az új Józseffalva múzeuma.* Ott helyezik el az adakozók neveit tartalmazó aranykönyvet. Ide kerülnek azoknak az arcképei, akik munkájukkal hozzájárultak Józseffalva újjáépítéséhez. Ebbe a múzeumba helyeztek el *egy vályogtéglát,* amelybe *diónagyságú lyukat ütött a jégverés,* amely meglátogatta az építkező falut és tízezer frissen vetett téglát pusztított el...

„A sírból beszélünk hozzátok..."

Az első ház új fundamentumába betonból *alapkövet tettek,* az alapkőbe *Németh* Kálmán plébános levelét zárták be, *a gyermekek, az unokák számára.* Megrendítően szép a levél, amelyet Józseffalva hőslelkű plébánosa írt:

»Gyermekeim! Unokáim! A sírból beszélünk hozzátok, abból a korból, amikor a falutok dombja még *egy második temető* volt. *Mi még térdig koromban és hamuban álltunk,* de elcsigázott és a szüntelen sírástól megpirosodott szemeink már látják *az új falut.*

1939-ben Áldozócsütörtökön az Ur feláldozott bennünket égő üszkös oltáron. Egett állatok és megégett emberi arcok, kezek és lábak pörkölt szagával volt tele a levegő az áldozati oltár körül. Borzasztó füst takarta el előlünk az eget, amely felé sokat szenvedett nagyatyáink és édes szüleink tiszta, gyermekded hívő szeme tekintett.

A drága Erdélyből, Biharból, Bánságból segítségünkre jöttek az emberek. Minket siratott az a drága és kedves világ s módját ejtette annak, hogy minket az életnek megmentsen, az éhhaláltól megmentsen, sebeinket begyógyítsa és szívünket megmentse a kétségbeeséstől. *Az erdélyi magyar sajtó meghúzta a vészharangot és mindenfelől özönleni kezdtek a szeretetadományok, a vigasztaló levelek, segítségek.*«

Később írja:

»Te már egy szép faluban élsz, körös-körül roskadoznak gyümölcstől a fák, amelyeket mi ültettünk, amelyeknek gyümölcséből nem ehetünk, mert a *pokoli tűzben mindenikünk legalább húsz évet öregedett és életünk igy nagyon megrövidült.* Annyi időt kértünk a jó Istentől, hogy Isten és a jó emberek segítségével *befejezhessük a faluépítést...*«

»Kívánjuk, hogy boldog légy abban az új faluban, ahol piros cseréptetők kacagnak és újra faragott székelykapuk galambducaiban fehér galambok tanyáznak és nézik a te boldog életedet, aki már többet nem fogsz leégni és nem kell újra kezdened az életet, mint közülünk többeknek, akik ma igy sóhajtoznak: »*Nagyapám leégett és az anyám is és most leégtem én is.*« (Erős János józseffalvi lakos igazmondása.) A te fészkedet úgy akarják megépíteni 1939-ben, a már régen porladó öreg fecskék, hogy soha többé le ne éghess és boldog lehess. A szívedre kötünk valamit: el ne felejtsd a mi szenvedésben megedzett forró hitünknek tanításait. *Légy tiszta lélekben és testben. Légy jó mindhalálig! Légy jó mindhalálig!*«

Akik segítettek

Azután *a hálás megemlékezés* következik az utókornak szánt üzenetben:

»A szívedre kötünk *néhány drága nevet,* akik már velünk együtt porladnak és elsőnek siettek rajtunk segíteni. Legelőször *Horosz* Béla kolozsvári ujságíró volt mellettünk, akit *Nyirő* József szerkesztő küldött, hogy a kormos kardot az országban meghordozza. A Romániai Magyar Népközösség képviseletében először *Kós* Károly író és tervező járt a falunkban, vele jött az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet megbízásából *Seyfried* Ferenc mérnök, akivel a terveket készítették.

Később dr. *Albrecht* Dezső bánffyhunyadi ügyvéd, *Rátz* Mihály kolozsvári építész és *Bálint* József, az erdélyi Katolikus Népszövetség igazgatója jött Józseffalvára. Az alapkő megszentelését, ennek az írásnak lecementezését *Bálint* József végezte, a bukovinai szomorodottak aranyszájú vigasztalója. El ne feledd megemlíteni a halottakért szóló imádságban *Elekes* Dénes istensegítsi plébánosnak a nevét, aki annyiszor jött el gyalog és szekérrel távoli otthonából, hogy paptársát felkeresse, neki segítsen... Imádkozzatok azokért, akik végzik a visszaépítendő falu számadásait az erdélyi Katolikus Népszövetség, illetve *Márton* Áron erdélyi püspök úr és *Boga* Alajos kolozsvári kanonok úr megbízásából. Imádságban emlegesd az ő nevüket is, valamint *Fiedler* István várad-szatmári püspök úrét. Hálával emlékezz az erdélyi Katolikus Népszövetségre, a gróf *Bánffy* Miklós vezetése alatt állott Romániai Magyar Népközösségre, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület nagy munkájára és áldozataira. *Ne feledd imádból az erdélyi magyar lapokat és azoknak vezetőit, valamint másvallású testvéreinket sem, akik annyi jószívvel siettek segítségünkre...*«

A megrendítő szövegű alapkőokmány azzal az intelemmel végződik:

»Vigyázz a hitedre! Légy jó mindhalálig! Légy jó mindhalálig!«

A dátum: *Józseffalva, 1939, Szent István napján.*

A svájci kormány nem engedélyezte Paderewski rádióbeszédét

„A volt lengyel elnök szereplését a semlegesség megsértésének tekinthetnék"

NewYork, augusztus 31.

A *National Broadcasting Co.* amerikai rádiótársaság közlése szerint a *svájci kormány megtiltotta, hogy Paderewski, a lengyel köztársaság első elnöke rádióbeszédet mondjon.* A volt köztársasági elnök beszédét Svájcból akarták közvetíteni az amerikai rádió számára. A svájci kormány azzal az indokolással tiltotta meg a közvetítést, hogy ezt *a semlegesség megsértésének tekinthetik.*

Japán katonai és nehézipari küldöttségek Olaszországban

Nápoly, augusztus 31.

A Japánból érkező gőzösön *két japán küldöttség érkezett Nápolyba.* Az egyik küldöttség a japán tengerészet, a másik a szárazföldi haderő képviseletében. Az elsőnek *Osumi* tengernagy, a másodiknak *Terausi* tábornok a vezetője. A katonai küldöttséggel együtt partraszállt a japán nehézipar három vezető személyisége is.

Keresztes-Fischer és Csáky a miniszterelnöknél

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter ma egész délelőtt a miniszterelnökségen tartózkodott és hosszasan tanácskozott gróf *Teleki* Pál miniszterelnökkel. Értesülésünk szerint a belügyminiszter a belügyi tárca költségvetési előirányzatáról tájékoztatta a kormányelnököt.

Egy óra után néhány perccel érkezett a Sándor-palotába gróf *Csáky* István külügyminiszter és jelentést tett gróf *Teleki* Pál miniszterelnöknek a külpolitikai helyzetről.

Léccel agyonütött a lajosmizsei búcsún egy hentest egy gazda, letartóztatták

Kecskemét, augusztus 31.

A kecskeméti ügyészségen ma *letartóztatták Oláh Lajos lajosmizsei gazdát emberölésért.* Oláh vasárnap a lajosmizsei búcsún húst akart vásárolni *Szabó-Szumerák István* hentesmester sátrában. Oláh a húsokat fogdosta, ezért Szabó felelősségre vonta. Szóváltás keletkezett, aminek hevében a hentes két rántott elő, azzal Oláh feleségére rohant és az asszonyt le akarta szúrni. Oláh ezt látva, a közelben levő mintegy másfél méter hosszú lécet felkapta és Szabó kezére, majd fejére ütött vele. A hentes olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy *másnap a kecskeméti kórházban meghalt. Oláht a csendőrök elfogták és a kecskeméti ügyészség fogházába szállitották.*

Felelős szerkesztő:
Dr. MIHÁLYFI ERNŐ
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület, Rákóczi út 54. szám
Jegypénztár, hirdetési-, előfizetési-, utazási- és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet körút 18—20
KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

„Mit beszél Mach?"

»Mit csinál Budapest?« — kérdezi kíváncsian Mach Sanyó szlovák propagandaminiszter egy nyilatkozatában. A heves és kissé vidékies jellegű kirohanásairól ismert szlovenszkói államférfiú ebben a furcsa nyilatkozatában bele akar beszélni Magyarország külpolitikájába és szándékaink iránt érdeklődik agresszív hangon. Hogy milyen jogcímen, azt nem tudjuk, de mindenesetre megjegyezhetjük, hogy a magyar külpolitika szándékai tiszták, nyíltak és félreérthetetlenek. Az ingerült propagandaminiszter ezenkívül vádaskodásokat enged meg magának és azt állítja, hogy Magyarországon üldözik a szlovákokat. Mi nem követjük Mach Sanyó stílusát, nem kérdezzük, hogy mit csinál Pozsony, bár kézenfekvő volna felvetni a kérdést, hogy hol élveznek több politikai szabadságot a szlovákok: odaát-e vagy nálunk? Ehelyett emlékeztetünk azokra az állandó és szakadatlan üldözésekre, melyekben a Szlovenszkóban maradt magyarságnak része van. Ezeken a nyilvánvaló igazságokon az sem változtat, hogy Mach Sanyó szerint a szlovákokkal van »az igazság és az Isten«. Tudomásunk szerint eddig még egy propagandaminiszternek sem jutott eszébe, hogy az Istent is bele akarja vonni a maga propaganda szolgálatába. Ez az ötletes újítás a szlovák propaganda találékonyságát, ízlésességét és megbízhatóságát dicséri.

Lóvásár

Csikó 40—320, igás kocsiló nehéz nyugati faj 460—800, könnyű 310—450, alárendelt 50—300, vágó 25—220 pengő. Fővárosi vágó vásárolt 14, vidék 21 darabot. Felhajtottak 379 darabot, elkelt 182 darab. A vásár lanyha volt.

Megnyílt az Őszi Vásár

Ma délben pontosan 12 órakor harangszó köszöntötte a városligeti Iparcsarnokban az *Őszi Vásár* megnyitására összegyült sokezerfőnyi közönséget s a közönség élén *Kunder* Antal kereskedelmi minisztert, akinek fogadására az Iparcsarnok előtt sorakozott fel az *Országos Iparegyesület* elnöksége és a vásár vezetősége.

Kenéz Béla köszöntötte *Dálnoki Kovács* Jenővel a minisztert, aki válaszában nagy örömének adott kifejezést, hogy a megnagyobbodott Magyarország gazdasági erőgyarapodása milyen feltűnő mértékben érezteti hatását az *Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár* gyorsütemű továbbfejlődésében.

— Idestova megünnepeljük a vásár százéves fordulóját, amely — mondotta a miniszter — folytonos fejlődés volt.

Kunder miniszter megnyitotta a kiállítást, majd a sokezernyi közönség élén hosszú sétát tett az idén valóban rendkívül szép és értékes Őszi Vásárban. Elsőnek a posta pavillonjához ment, ahol *képtáviratot adott fel*. — Magyarországban bárhova három és négy pengőért felveszi a posta a távirón továbbítandó képeket — megtekintette a *néprádiót*, majd levetítették előtte a posta propaganda-filmjét a rádiózavarok kiküszöbölésére felállított szolgálatról.

A megnyitón összesereglett előkelő közönség nagy érdeklődéssel nézte a vásár látnivalóit. A *»Gyűjtemények gyűjteménye«* című kiállítási részben lábbeli-gyűjteményt, gyufaskatulya-gyűjteményt, sörlapgyűjteményt, külföldi szállócédulák gyűjteményét, reklámhamutartó-gyűjteményt és egész sereg más érdekességet látni. Itt állították ki *Jávor* Pál pohárgyűjteményének egy részét, báró *Szvetenay* György gyűjtésében az okkult vonatkozású »szellemképeket«, közöttük egy megkapóan szép Krisztus-fejet. Öreg patikaedények, a világesemények első napjáról küldött borítékok és más egyebek láthatók itt a különböző gyűjtők jóvoltából.

A találmányi kiállításon az egy darabban lévő gyermekszobától kezdve a tenger-torony golyós játékon keresztül az önmagát melegítő konzervdobozig, az elsüllyedhetetlen mentőövig és a gyümölcshúsig egész sereg új találmány látható.

A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetségének hölgybizottsága az iden is megrendezte a *főzőversenyt* és a *terítési versenyt*. Gusztusos és stílusos terítési változatokban mutatják be, hogyan kell őszi uzsonnához, halvacsorához, zöldpaprikás, kolbászos, nádtető alatt szikkadt fehérszalonnás és cipós parasztreggelihez, esküvőhöz, karácsonyi díszítésű szentesti vacsorához teríteni.

Hétszáz magyar kézműves és középiparos — közöttük vannak már a megnagyobbodott Magyarország visszacsatolt részeinek kiállítói is — legszebb munkáját állította ki az Őszi Vásáron. Különösen szép és látványos a világhírű magyar bútoripar csoportja, gyönyörű faragott luxusbútorok előtt áll és szorong a gyönyörködő közönség.

Nyáriasan meleg napsütéses időben nyílt meg az Őszi Vásár, amelyre az ország minden részéből megkezdődött a népvándorlás. Közel 20.000 főnyi közönség volt a megnyitón, a kora délutáni órákban egyre szaporodott a tömeg. Az idei *Őszi Vásár* tehát biztató előjelekkel indult és a rendezőség reméli, hogy a szeptember 11-ig naponta reggel 8 órától este 7 óráig nyitva álló vásár igen szép eredményeket hoz majd a kiállítók által várt üzletkötésekben is.

A kassai dóm kifosztása Kassa polgármesterének jelentésében

A városnak 1919 óta nincs ellenőrző kulcsa a kincstárhoz

Kassa, augusztus 31.

Kassa szabadkirályi város törvényhatósági közgyűlésén dr. *Pohl* Sándor polgármester beterjesztette első érdemleges jelentését. A mindenre kiterjeszkedő jelentés foglalkozik *a kassai dóm kincstárával* kapcsolatos sajnálatos eseményekkel is.

Jelenti a polgármeter, hogy a város kegyuraságához tartozó Szent Erzsébet székesegyház kincseskamráját szentségtörő kezek kifosztották és *eltulajdonítottak olyan kincseket, amelyek egyháztörténeti és egyházművészei szempontból pótolhatatlanok.*

Válaszol azokra a hírekre, melyek szerint a dóm kincstárának *ellenőrző kulcsa* a polgármesteri hivatalban lett volna őrizetben. *Ilyen ellenőrző kulcsot a mai napig nem vett át, ilyet a bírói szemlén sem találtak*, tudomása szerint a város ellenőrző kulcsát *1919-ben elvitték* és többé vissza sem adták.

Megállapítja a jelentés, hogy a kegyúri templomhoz tartozó értéktárgyak és drágaságok kezelésénél, illetve őrizeténél *hiányok látszanak fenforogni*. Tekintve azt, hogy a városra, mint kegyúrra nem közömbös, hogy a kegyurasághoz tartozó székesegyház értékes vagyontárgyait *miként őrzik* s kell, hogy a kegyúr, illetve annak képviselője a vagyontárgyak őrzésére valami módon befolyást gyakoroljon, *Pohl* polgármester a bűnügyi vizsgálat befejezése után ilyen vonatkozásban *javaslatot fog tenni Kassa város törvényhatósági bizottságának.*

gazdasági jelentések piacok vásárok

Üzlettelen a határidőpiac

Megállt ma az üzlet a határidőpiacon. A tartózkodás olyan nagyfokú, hogy az egész üzletidő alatt *rozsban és tengeriben egy egy kötés jött csak létre.* Ezeket az üzleteket a tegnapi zárlatnál valamivel magasabb árakon kötötték, a zárlati jegyzés azonban a rozsnál, a tengerinél 4 fillérrel alacsonyabb, mint a szerdai zárlat.

Rozs: októberre: 14.92, zárlat 14.82—14.84; márciusra: zárlat 15.72—15.74.

Tengeri: szeptemberre: 19.80, zárlat 19.70—19.75.

Változatlan árak a készárupiacon

Elég élénk a készárúpiac forgalma. A kereslettel szemben megfelelő kínálat is van és így az árak változatlanok maradtak, *csak a zab drágult 10 fillérrel.* Elkelt 2700 métermázsa búza, 750 métermázsa rozs, 900 métermázsa tengeri, 2050 métermázsa sörárpa, 300 métermázsa takarmányárpa a tegnapi árakon.

Búza új: tiszavidéki 77 kg-os 19.60—19.90, 78 kg-os 19.80—20.10, 79 kg-os 20.00—20.30, 80 kg-os 20.10—20.40, felsőtiszai 77 kg-os 19.45—19.60, 78 kg-os 18.65—16.80, 79 kg-os 19.85—20.00, 80 kg-os 19.95—20.10, duna-tiszaközi 77 kg-os 19.50—19.65, 78 kg-os 19.70—19.85, 79 kg-os 19.90—20.05, 80 kg-os 20.00—20.15, fejérmegyei, dunántúli 77 kg-os 19.70—19.90, 78 kg-os 19.90—20.10, 79 kg-os 20.10—20.30, 80 kg-os 20.20—20.40, kisalföldi 77 kg-os 19.65—19.80, 78 kg-os 19.85—20.00, 79 kg-os 20.05—20.20, 80 kg-os 20.15—20.30.

Rozs új: pestvidéki 14.00—14.20, más származású 14.20—14.35.

Takarmányárpa új: elsőrendű 16.70—17.20, középminőségű 16.50—16.70.

Sörárpa új: kiváló 21.00—22.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.00—19.50.

Zab új: elsőrendű 20.20—20.50, középminőségű 19.95—20.20.

Tengeri: tiszántúli 19.50—19.65.

Őrlemények: korpa 13.60—13.70, 8-as liszt 15.75—16.50.

Újbúza: 150 mm duna-tiszaközi 80-as 20.15, 150 mm duna-tiszaközi 80-as 20.20, 150 mm duna-tiszaközi 80-as 20.10, 300 mm duna-tiszaközi 80-as 20.15, 150 mm duna-tiszaközi 80-as 20.05, 300 mm duna-tiszaközi 80-as 20.10, 300 mm felsőtiszai 80-as 20.10, 300 mm felsőtiszai 80-as 20.20, 150 mm felsőtiszai 80-as 20.02½, 300 mm dunántúli 80-as 20.30 budapesti paritásban, 300 mm fejérmegyei 80-as 20.20 beszállítva, 150 mm fejérmegyei 80-as 20.35 budapesti paritásban.

Ujrozs: 500 mm 14.15, 100 mm 14.10 beszállítva, 150 mm szatmári 14.35 budapesti paritásban.

Ujzab: 600 mm szept. 10. 20.30, 600 mm szept. 20.30, 150 mm szept. 20.25, 300 mm jövő hét 20.30 budapesti paritásban.

Köles: 150 mm 19.— budapesti paritásban.

Lóhere: 12 mm 90%-os 130.—, 50 mm fehérbárcás 145.—, 25 mm 90%-os 120.—, 15 mm 90%-os 112.— Budapest.

Lucerna: 15 mm 90%-os 184.—, 25 mm fehérbárcás IX—X. 247.50 Budapest.

Tengeri: 150 mm Debrecenen át 19.60, 300 mm Szolnokon át 19.60, 150 mm Szolnokon át 19.60, 150 mm Szolnokon át 19.65, 150 mm Szolnokon át 19.60 budapesti paritásban.

Sörárpa: 1200 mm felvidéki 21.40, 450 mm felvidéki 21.25, 300 mm 20.75, 300 mm 20.25 budapesti paritásban.

Takarmányárpa: 150 mm minta szerint 18.25, 150 mm 64—65 kg-os 17.— budapesti paritásban.

Viktória: 300 mm 21.— budapesti paritásban.

Kék mák: 25 mm 116.—, 50 mm 116.— Budapest.

Biborhere: 150 mm minta szerint 65.— Nógrád.

Repce: 150 mm 29.— Rákospalota.

Magvak és hüvelyesek: káposztarepce új 28.50—29, kék mák új 108—112, borsó Viktória sterilizált új 17.50—19, zöld (express) sterilizált új 17.50—18.75, lencse nagyszemű sterilizált 36—47, középszemű sterilizált 27—33, kisszemű sterilizált 23—26, fehér szokványbab dunai 29.50—30.50, dunántúli 28.50—29, bíborheremag új 60—67, bükköny szőrös új 39—41, csillagfürt fehér lapos 11.75—12.

A budapesti lisztárjegyzőbizottság árjegyzései: búzaliszt: dara 37—38, 0gg 36—37, 0g 36—37, 0f 36—37, 2gg 35.25—35.75, 2g 35.25—35.75, 2f 35.25—35.75, 4-es 33—34, 5-ös 30.75—31.75, 6-os 25.75—27.75, 7-es 18.50—19.50; rozsliszt: 0-ás 27.75—29.75, 01-es 25—26.75, 1-es 19—20.75, 2-es 17—18.

MAI ÉLELMISZERÁRAK

Felhozatal Vasúton: rakomány 61, darabáru 35, összesen 96 vagón. Rakományból: burgonya 24, káposzta 3, paprika 7, szőlő 1, hagyma 4, gyümölcs 14, görögdinnye 8, citrom 1, tojás 2, összesen 61. Hajón: Csernátony 28, összesen 28 q. Östermelő kocsi 520, östermelő autó 9, rendelt áru kocsi 90, rendelt áru autó 47, kertészkocsi 4, élőbaromfi kocsi 2, élőbaromfi autó 4, vágottbaromfi autó 1, tojás autó 2, batyus futó 216. Élőbaromfipiacon a felhozatal 29 ketrec, tojás 211 láda. Vágottbaromfipiacon a felhozatal 100 q.

A csarnokban a forgalom közepes, a felhozatal kielégítő.

A mai budapesti élelmiszerpiac fogyasztói (zárójelben nagykereskedelmi) árai kg-ként:

Húsok és hústermékek: Marhahús, rostélyos és felsál 160—260, leveshús (fartő, tarja, szegye) 100—200, borjúhús, comb 240—320, vesés 168—280, pörkölt 180, juhhús, hátulja 140—160, eleje 120—150, sertéshús, karaj 230—270, tarja, comb 196—212, oldalas 156—164, zsírszalonna 152—156, sertéshús 158—168, sertészsír, budapesti 156.

Vad és vadhús: Szarvas 1 kg 40—400, őz 1 kg 40—500 fácán 1 drb 200—250.

Baromfi: Élő: tyúk 160—250 (140), csirke, rántanivaló 100—380 (140—165), ruca, hizott 180—210 (140—145), lúd, hizott 140—200 (135—155). Vágott: tyúk (130—160), csirke, rántanivaló (180—220), ruca, hizott 150—200 (120—150), lúd, hizott 150—200 (110—155).

Tojás: Teatojás, válogatott drb 9—11, kg 160—170, ládaáru (134—160), kosáráru (140—160), főző- és aprótojás drb 7—8, kg 150—160.

Halak: Ponty, élő 160—240, szeletelt 90—150, jegelt 120—160.

Tejtermék: Tejföl (90—100), teavaj, tömbben 320—340 (290—310), pasztőrözött (320—330), tehéntúró 60—80 (40—56), sovány tehéntúró 60—80.

Szárazfőzelék: Bab, fehér, aprószemű (36—38), lencse, hazai (88—52).

Zöldségfélék: Vegyes zöldség, zöldjével (4—14), kalarábé drb (2—7), karfiol, hazai, levéllel (20—40), vöröshagyma, érett, makói (8—9), fokhagyma (12—16).

Káposztafélék: Fejeskáposzta 16—24 (12—16), kelkáposzta 18—28 (16—20), savanyúkáposzta 14—40, fejessaláta (5—10).

Burgonya: Gülbaba 11—12 (9.3), nyári rózsa 12—13 (9.5—9.9), Ella 9—12 (7.5—7.8).

Főzelékfélék: Főzeléktök 6—10 (5—7), zöldpaprika, apró, hegyes 14—44 (10—20), töltenivaló 10—32 (8—20), almaparadicsom (12—14), paradicsom, hazai 14—20 (12—14), zöldbab, külföldi 28—36, vajbab (12—30), zöldbab, hazai 20—40, zöldborsó, hazai (45—60), zöld tengericsö drb 4—8 (3—5), ehető tinoru (140—160), szegfűgomba (140—160), csiperkegomba (160—260), ugorka 26—48 (10—40), salátának 7—28, paraj, tisztított 18—28 (12—20), sóska, közönséges 16—24 (12—14).

Gyümölcs: Alma, nemesfaj 28—60 (20—35), közönséges 16—36 (8—20), körte, nemesfaj 32—56 (20—40), közönséges (12—20), szilva, magvaváló 10—24 (6—12), ringló 24—44 (20—30), barack, őszi 26—100 (6—70), görögdinnye 8—14 (2—8), sárgadinnye 10—24 (9—16), szőlő 24—60 (14—40).

Fűszer: Paprika, édesnemes, csemege (400—420), édesnemes (320—350), félédes, gulyás (320), mák, kék (110—120), közönséges (120), bors (440), szegfűbors (660), japán rizs (66—68), Karolin rizs (92—100).

A mai hivatalos valuta- és devizaárfolyamok

PÉNZNEMEK:	KÜLFÖLDI KIFIZETÉSEK:
Angol font 15.90—16.10	Amsterd. 192.20—193.80
Belga 61.—61.60	Athén 3.025—3.055
Dán kor. 70.90—71.70	Belgrád 7.82—7.88
Dinár 6.50—7.90	Berlin 135.70—136.70
USAdoll. 361.80—365.80	Brüsszel 61.18—61.62
Kanadai doll. 352.—357	Bukarest 3.41—3.44
Francia fr 9.—9.20	Koppenhága 71.10—71.70
Holl. frt 191.80—193.80	London 15.935—16.085
Cseh-Morva protektorátus 7.50—11.80 (20 K nál nagyobb címletek kivételével)	Madrid —.—
Szlovákia 7.50—11.80 (20 K nál nagyobb címletek kivételével)	Milánó 17.66—17.8864
Lengyel zl. 61.—63.—	Newyork 363.20—365.80
Leu 2.60—3.45	Oslo 81.35—82.05
Léva 5.—5.60	Párizs 9.05—9.15
Lira 16.90—17.90 (500 és 1000 lirás banknegyek kivételével)	Prága 11.79—11.93
Német márka —.—	Szófia 4.11—4.15
Norv. kor. 81.15—82.05	Stockholm 85.15—85.85
Svéd kor. 84.95—85.85	Varsó 64.25—64.75
Svájci fr. 80.95—81.85	Zürich 81.15—81.85
	Isztanbul 268—271

Tudnivalók a gépjármű-vezető (sofőr) vizsgára
Szerkeszti: Stollár József. Ára 1.50
Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet-krt 18-20

MEGKÉRDEZTÜK

Keresztury Dezsőt

— él-e még a magyar dzsentri?

— A szentendrei művésztalálkozón szenvedélyes hangú felszólalásban ostoroztad a mai dzsentrimajmolást, s ha akkor (több hónappal ezelőtt) sikerült is kitérned, most tollhegyre kerültél: nem látsz te fantomokat akkor, amikor a dzsentroid szellem bizonyos túléléséről beszélsz? Annál inkább, mert tudtommal te is dzsentri származású vagy.

— Hát, nem mondhatom, hogy köntörfalazol. Igazad van, dzsentri származású vagyok. Sosem titkoltam, ami több, nem is szégyelltem; ma már kevesen veszik tudomásul, hogy létezett egy *nemesebb* dzsentri is Magyarországon: a gazdálkodni, kereskedni, ipart űzni és igazgatni képes kiművelt nemesi maradék. S nem is volt olyan ritka a nemesebb nemes, aki ha szükség volt rá, vagy ha elszegényedett, nem restellt tanulni, lépést tartani kora követelményeivel, aki megállt a lábán, és tisztességes egzisztenciát teremtett. Ilyenek voltak a szüleim is. Édesanyám, aki több mint százholdas gazdaságot irányított, maga is munkában reggeltől estig, édesapám, aki szülővárosom polgármesteri hivatalát látta el közmegelégedésre. Vagyis voltak dzsentrik, akik munkával szerezték meg az anyagi és erkölcsi elismerést. Ezek azonban elfelejtődtek az idők során, hiszen az irodalom is a lump, az üresfejű, a rangot vagyonért áruló dzsentrit őrizte meg számunkra. Ha a mai dzsentrizmust korholom, nem a jó, a ma is megszívlelendő etikai, erkölcsi magatartás majmolására gondolok, hanem a másik, az úgynevezett dzsentroid szellem felbukkanásaira a legváratlanabb helyeken, a legváratlanabb formákban. Én erre vagyok érzékeny ma is, mint ahogy ifjúságomtól fogva családi hagyományként is taszított ez az álúri, az igazi magyarságtól valójában előkelősége feléleszti az avitt, a már tegnap is nevetséges ideológiát, mely szerint a magyarság „lovas nemzet", fő karaktervonása a „lóság".

— De hát honnan jön mindez?

— „Mélységes mély az idők kútja" — írja a Tetralógiában Thomas Mann. A kiegyezés után hódító hamis illúzióból származik ez is. Akkor a magyarság úgynevezett „történelmi rétegével" elhitették, hogy ő győzött, mert az ő szokásait vették át; igazi díszmagyarba öltözött a kormány, bejött a zsínóros attila, de azt kevesen tudják ma már, hogy a díszmagyart is egy pesti német szabó találta ki. A magyar tisztikar háromnegyed része beszélhetett otthon a családban németül, raccsolhatott is, ha egyszer magyaros volt a mentéje. A mulatás pedig (mikor például a welszi herceg tiszteletére „magyaros" mulatást rendeztek) már nem volt vigadás többé, hanem cigányzenés státus-szimbólum!

— De miért jöttél oly nagy indulatba a szentendrei művésztalálkozón?

— Talán azért, mert úgy éreztem: sokan még ma sem értik, mi az igazi hazafiság. És ahelyett, hogy a mélyebb, a lényegibb hagyományokban keresnék, találnák meg a gyökereit, a külsőségeket utánozzák. Dívik például a doktorurazás. Nagy különbség lett, hogy tegezem vagy önözöm az elvtársat. A „kedves bátyám", a „no, öcsém"! Vadászat. Fehérasztal és kártya mint rangjelvény, és hogy ki milyen szeretőt tart: „Tiszteletem"! — mint köszönés. A hintó helyett, ma állami kocsi. Az egykori inas helyett az állami státusban levő gépkocsivezető megy bevásárolni, az apró-cseprő ügyeket intézni. Ő a bá[illegible]

Seyfried Hedvig

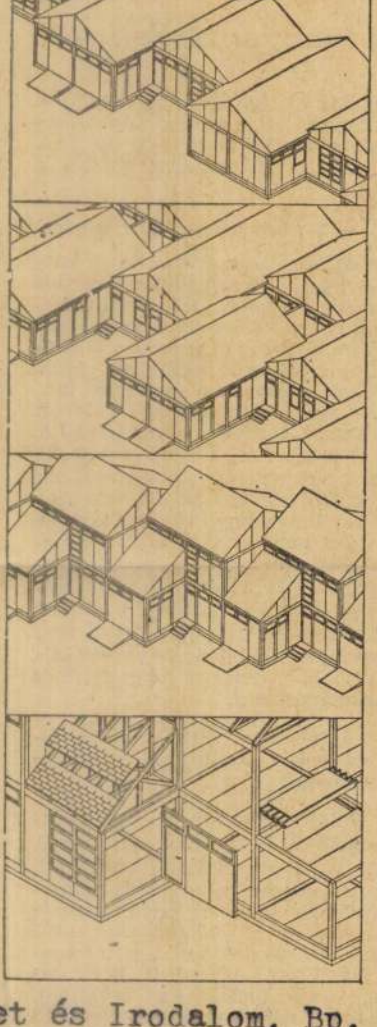

ŐS
HALOTTA

(Folytatás az 1. oldalról)

határ felé. Namény és Csaroda közt. Amint az erre gyakori: külön a templom, külön a harangláb. Ez fából. Amaz egy korábbi fatemplom helyén. Gerendaház, paticsfal. Földes padló. Felsöpörve, felocsolva indás rajzolatokkal. És nyilván nemcsak azért, mert egy nappal voltunk a reformáció emlékünnepe előtt.

Árvizek sorát vészelte át. Kétszáz éves? Némely források szerint az 1700-as évek elejéről, mások szerint az utolsó harmadából való — ugyanakkorról, mint a kifestése. Kazettás mennyezete, festett padjai, szószéke az 1760-as évekből.

Marosi Ernő azt írja róla a magyar falusi templomépítésről szóló könyvében, hogy évszázadokkal „túlélve" őrzi a gótika hagyományait. A forma nemessége, arányossága, a hajó szerkezete valóban ezt igazolja. S micsoda ereje kellett legyen ennek a gótikus formahagyománynak, hogy a kő hiján fából, majd végül már sárból építkezők is megtartották azt, ami pedig jellegzetesen „kőért kiáltott"... Kikerestem tucatnyi fényképét. A látványt egy sem adja vissza. Nem is lehet. Nincs az a „halszem-optika", az a látószög, amely belső terét s az elrendezés, a díszítés egyszerűségét, harmóniáját kellően érzékeltethetné.

A helyiek szerint itt nem volt földesúr. Maguknak kellett hát templomot fenntartani, mely így épületett — mint az egyik kazettában a felirat is mondja — „egyenlő akaratbul, az közönséges ekklésia pénzibül az Isten segedel-

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 12. XXI. évf. 46.sz. 4.lap.

Seyfried Hedvig:

Könnyűszerkezetes lakások

Reichard Ágnes (BVTV)
Vezető építész: Pomsár János

1945-ben született Budapesten. A Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban érettségizett, 1970-ben kapott diplomát az Iparművészeti Főiskola Építész Tanszékén. Azóta a BVTV-ben dolgozik Pomsár Jánosnál.

Munkái

Újpesti fürdő-berendezés (Tell Mártával); Belvárosi Távbeszélő Központ berendezése (Tell Mártával); Pesterzsébet Ü2 üzletház berendezés; Kőbánya Ü5 üzletház berendezés; Batthyány téri bevásárlócsarnok, büfé- és ajándékbolt; Kispest városközpont, Szabó Ervin könyvtár berendezés; MUOSZ újságíróiskola berendezése; Szegedi Könyvtár beruházási program, (Pomsár Jánosnál); Csepel, Kalamár József utcai ált. iskola berendezése.

1. **Batthyány téri bevásárlócsarnok: ajándékbolt és büféasztal**
2. **Kőbánya városközpont Ü5 üzletház: eszpresszó, boxok terve**
3. **Kispest városközpont, Szabó Ervin Könyvtár**

1

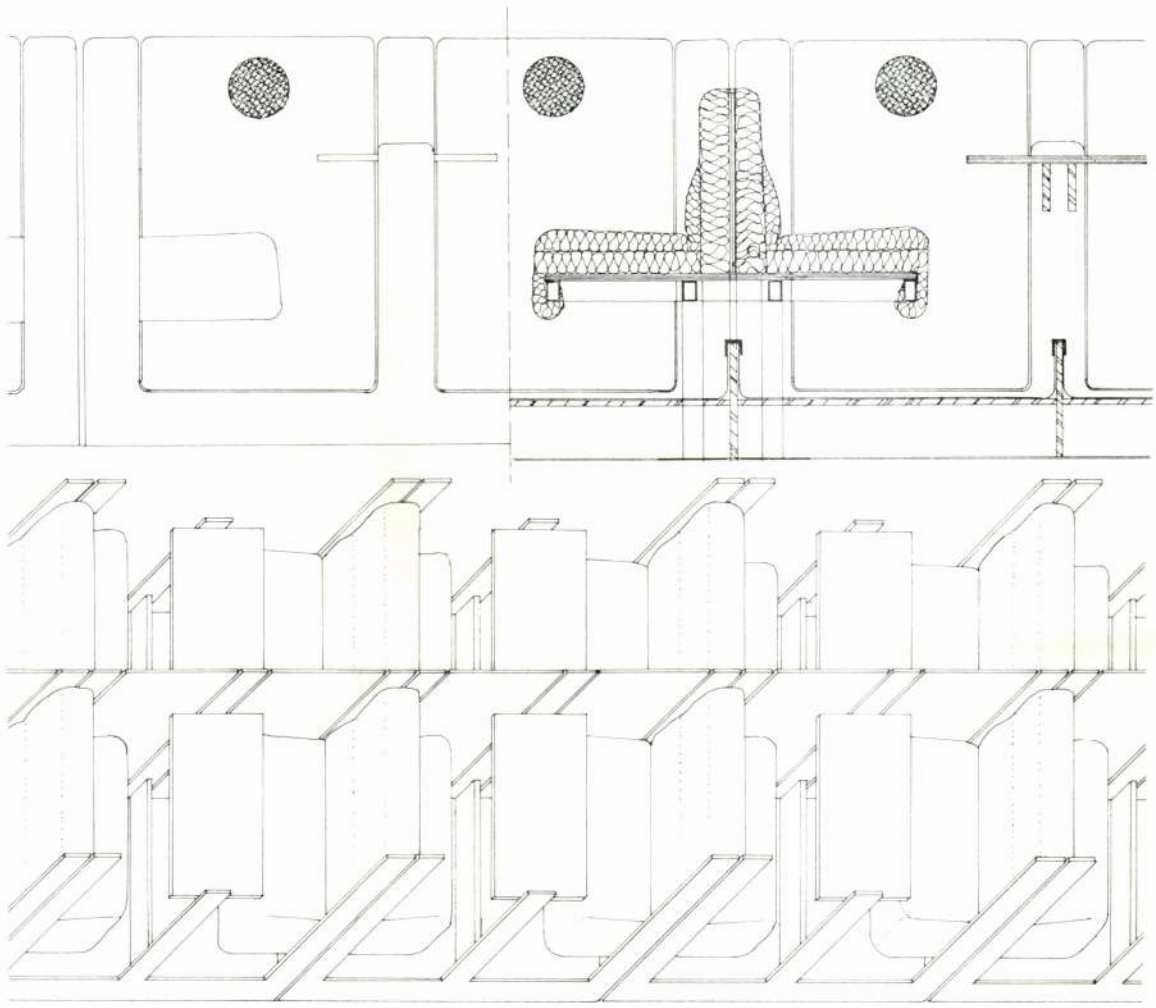

2

3

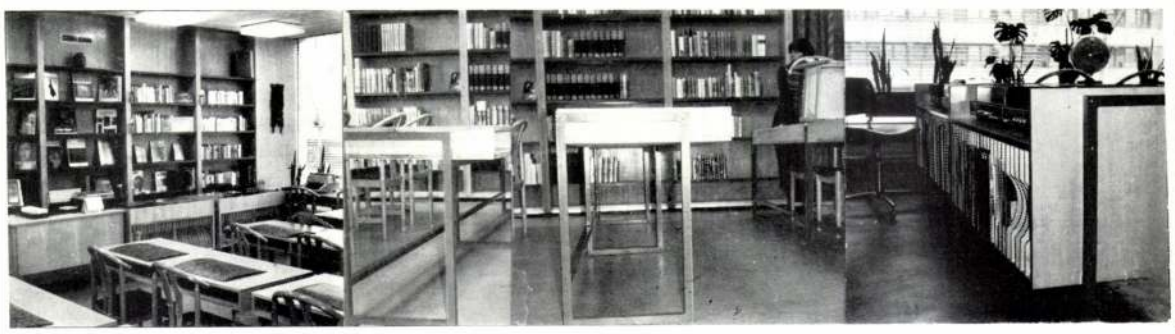

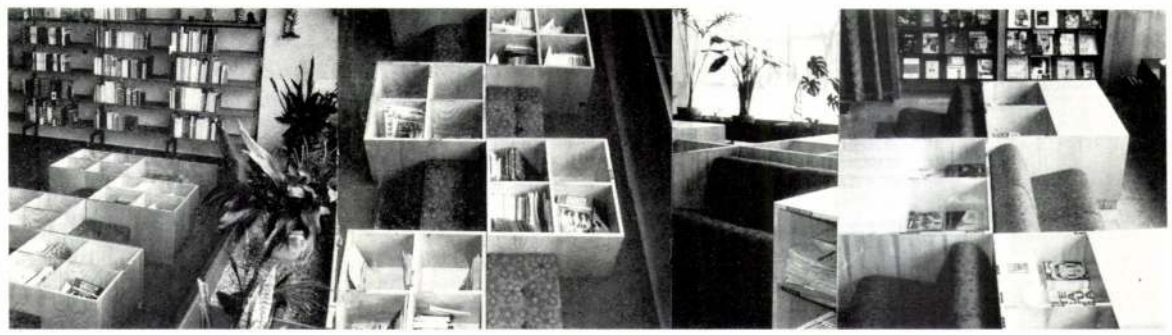

Magyar Építőművészet 1977/3

Seyfried Hedvig (TTI)
Vezető építész: Király József

Seyfried Hedvig

1948-ban született Tatabányán. A Petőfi Sándor gimnáziumban érettségizett. 1971-ben kapta diplomáját a BME Építészmérnöki Karának Lakóépülettervezési Tanszékén. Munkahelyei: FFKKV, 1976-tól TTI.

Munkái

Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum Igazgatási épülete; az új BNV területére nagyfesztávú, fából készülő héjszerkezetű csarnok terve; balatoni üdülőtelep; balatonlellei üzletközpont terve; balatonarácsi autós étterem és eszpresszó terve; könnyűszerkezetes lakásépítő rendszer (Duritip-R).

Könnyűszerkezetes lakásépítő rendszer (Duritip-R)

Társtervezők:

Mátéffy Anna építész, Halápi Éva statikus, Berényi Béla faipari mérnök

A magánlakásépítés terén a hagyományos építésmódokkal nem növelhető tovább a termelés, tekintettel arra, hogy egyrészt a felhasznált építőanyagokat amúgy is leterhelt iparágak állítják elő, másrészt az állami és szövetkezeti építőipar képtelen a magánlakásépítés feladatait is ellátni. A magánerőből finanszírozott építkezés ütemének fokozása csak más nyersanyagokra alapozott, előregyártott építésmódokkal képzelhető el. A terv a Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinát megrendelésére készült. Olyan építési rendszer tervezése volt a cél, mely

— szabadon álló, zártsorú és korszerű telepes lakóházak kialakítására alkalmas egy- és kétszintes változatban,
— az NyFK jelenleg is folyó beruházására alapoz (cementkötésű faforgácslapgyártó üzem),
— az építési igényeket minél kisebb számú elemmel elégíti ki,
— képes más (pl. teherhordó harántfalas) építési rendszerekhez csatlakozni.

Az NyFK egyelőre az egyedüli gyártó lesz a piacon, s így az igények viszonylag széles skáláját kell kielégítenie. A gazdaságos gyártás alapvető feltétele viszont a gyártmányok tipizálása. A két követelmény indokolja, hogy nem az egyes „házakat", hanem a szerkezetet tipizáltuk, melyből — elvileg — korlátlan számú variáns képezhető. A méretháló kialakítását az OTP kölcsönfeltételek és a gyártó kikötései szabták meg.

A szintkülönbség 3 m, a födémkonstrukció összvastagsága 30 cm.

A rendszer teherhordó vázas, kitöltő falpaneles jellegű. Alapelemei az egy-, illetve kétszintes rétegelt ragasztott oszlopok, a 3,6 m hosszú gerendák, az 1,2×3,6 m-es födémpanelek és a 3,6×2,75 m-es külső falpanelek. A válaszfalakat leszabott elemekből helyszínen szerelik. Az alapozás módja a megrendeléstől függ. Az épületek készülhetnek magas-, illetve lapostetős megoldással. Az elemek mind közúton, mind vasúton szállíthatóak és kisebb autódaruval beemelhetők.

Seyfried Hedvig, építész (TTI) 1.) Folytatás.
200 férőhelyes óvoda, Kaposvár

200 férőhelyes óvoda, Kaposvár

Építész: Seyfried Hedvig (TTI)

Belsőépítész: Görgényi Judit; statikus tervező: Bíró Lajos, Éliás László; épületgépész tervező: Bakos András; alapozástervező: FTV; beruházó: Kaposvári Városi Tanács, Somogy megyei Beruházási Vállalat; műszaki ellenőr: Miklós Mária; kivitelező: Somogy megyei Állami Építőipari Vállalat; művezető: Mészáros Lajos; építés ideje: 1980 február—november; összes nettó terület: 1156 m²; bruttó terület: 1353 m²; beépített alapterület: 676,8 m²; építési költség: 17 millió Ft.

Három-, hatéves korú gyerekek számára tervezni nagy felelősség. Pszichológusok szerint az óvodás kor döntő fázis a személyiség kialakulásában. A hároméves koráig jobbára individuális kisember ebben a korban ismerkedik a „mások", a többiek világával. Még nehezen fegyelmezhető, de hihetetlenül mozgékony és ehhez teret, változatos környezetet, szabad mozgásra alkalmas üres helyet és kuckószerű védelmet nyújtó sarkokat igényelne. A túlzsúfolt, az otthon atmoszféráját nélkülöző környezet a gyereknél rövidesen magatartási zavarokat okoz, hátráltatja fejlődésében. Az óvodában tölti a legtöbb időt, s ha az óvodában nem „futhatja ki" magát, sem a szűkös lakásokban, sem az utcán nem fogja tudni ezt pótolni.

Távlati kép (repr.)

Magyar Építőművészet, 1984. 3., 48-old.

Seyfried Hedwig építész (TTI) 2.) Folytatás
16 tantermes iskola, Pécs-Belváros. Építész: Seyfried Hedwig

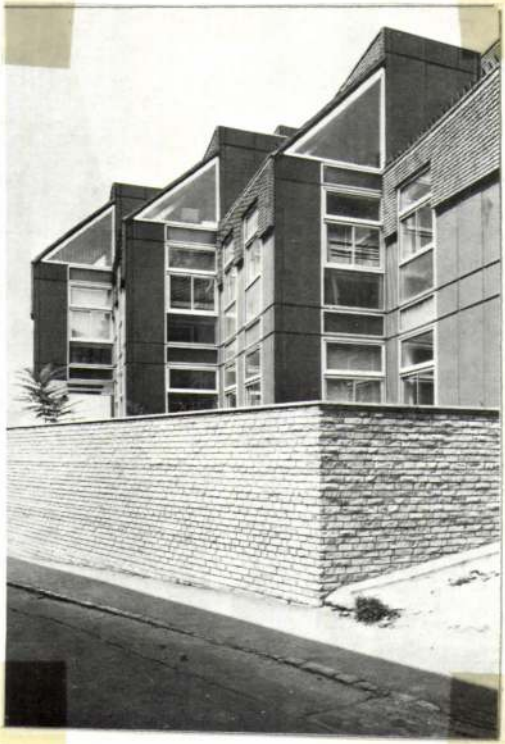

Magyar Építőművészet, 1989.3.
47-old.

Seyfried Hedvig, építész (TTI). 1 Folytatás.

16 tantermes iskola, Pécs – belváros. Építész: Seyfried Hedvig és Szabó Zerindné (TTI).

16 tantermes iskola, Pécs — belváros

Építész: Seyfried Hedvig (TTI), Szabó Zerindné (TTI)

Építész munkatárs, a trafóház tervezője: Dúl Éva; generáltervező: TTI; statikus tervező: Frivaldszky János; belsőépítész: Görgényi Judit; épületgépész tervező: Alle László, Denk András, Szilvássy Ildikó, Theil Ottóné; alapozás tervezője: FTV, Petik Árpád, Zsoldos Jánosné; műemléki konzulens: Á. Korompay Katalin (VÁTI); uszodatechnológia- és gépészet tervezője: MÉLYÉPTERV; külső közműtervező: MÉLYÉPTERV, beruházó: Pécs–Baranyai Beruházási Vállalat, UNIBER; kivitelező: 26. sz. ÁÉV 6. sz. főépítésvezetősége; főépítésvezető: Petkó Zoltán; művezető: Szablár István; az uszoda feletti T panelek tervezője és gyártója: 31. sz. ÁÉV; építés ideje: 1981—84; beépített terület: 1805 m²; az új épület bruttó alapterülete: 5269 m².

Távlati kép (repr.)
Alaprajz. (repr.)

Magyar Építőművészet, 1987. 3., 47-old.

Seyfried Hedvig, építész (TTI) 2.) Folytatás.

200 fő bölcsőhelyes óvoda, Kaposvár Építész: Seyfried Hedvig (TTI)

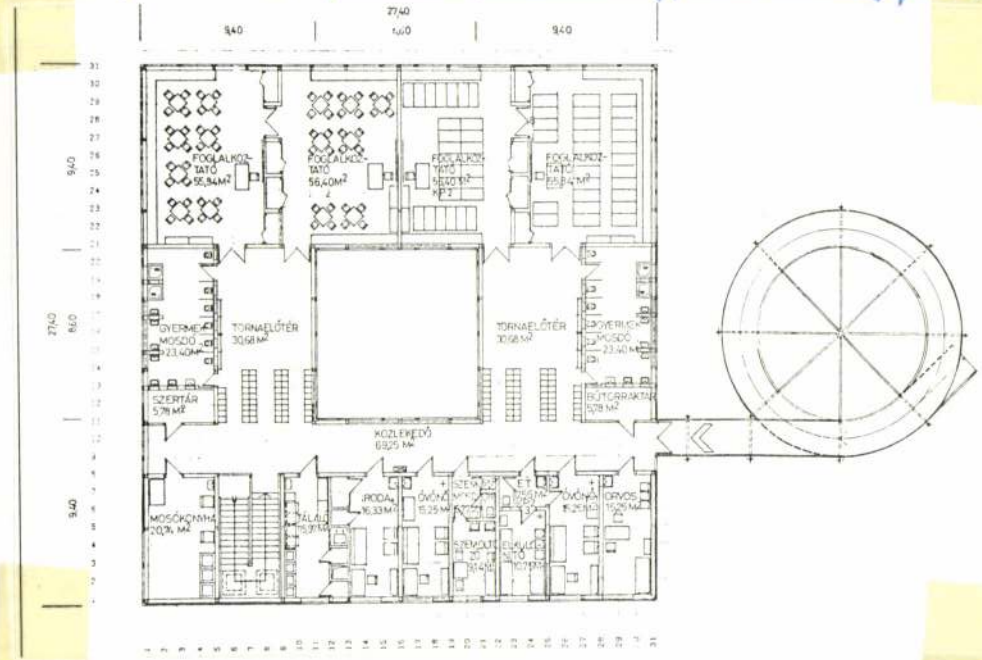

Magyar Építőművészet, 1987. 3. 48. old.

Seyfried Hedvig, építész TTI.
A közösségi élet központjai

3. Béke lakótelep nevelési központja, Dunaújváros.
(Csillmeyer Ferenc és munkatársai: Seyfried Hedvig, Jost Ákos, TTI) [rept.]

A tanulmányban említett nevelési központok szerzői:

Újpest – városközpont általános iskola,
Építész: Seyfried Hedvig – Szabó Zerindné.

Újpest — városközpont általános iskola
Építész: Szabó Zerindné—Seyfried Hedvig

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 22-old. - és 25 old.

Seyfried Hedvig, építész TTI.
Játékkocka - építészet - és az út tovább.

1. **1. Belvárosi iskola, Pécs (Seyfried Hedvig, TTI)**
Műemléki környezetben épült CLASP-épület, tömegei követik a terepadottságokat. Alapkoncepciója, hogy a rendszer hajtson fejet a környezetbe illeszkedés kívánalmainak. Új elemek a cseréptetős ferde síkok, a panelek színezése. A panelosztások, a Fenfaplast ablakelemek meghatározóak maradnak

[repr.]

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 14-old.

Seyfried Hedvig

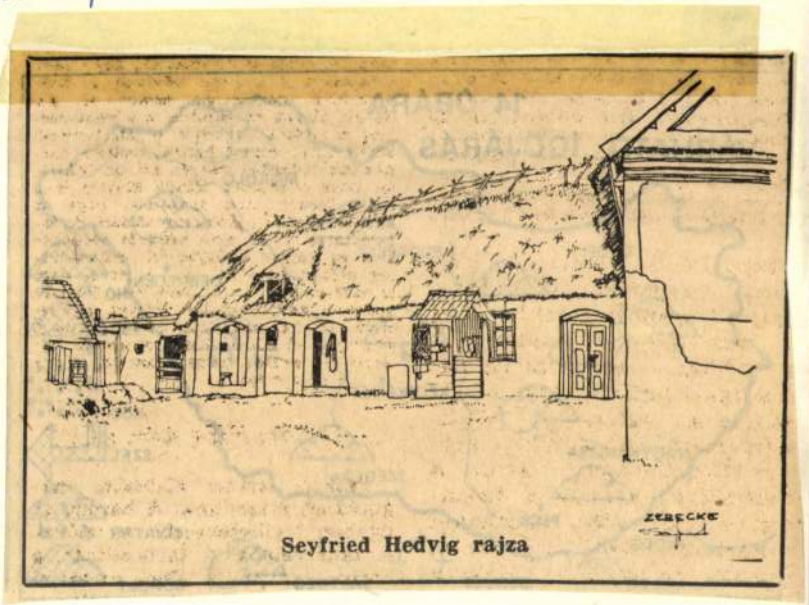

Seyfried Hedvig rajza

Magyar Nemzet 1985. V. 16.

Seyfried Hedvig

Seyfried Hedvig rajza

Magyar Nemzet

1987 V.9.

Seyfried Hedvig rajza

SEYFRIED Hedvig

Magyar Nemzet, 1991. aug. 21.

SEYFRIED Hedvig

Mayar Nemzet,1992.febr.29.

Seyfried Hedvig rajza

275.
Manteyer, G.: Austria's peace
1917, Constable and Co.

999.
Mar, Alexander del: The scien
Effingham

612.
Mariska Vilmos: A magyar pénz
1896, Franklin

605.
Markó Iván: Müszaki rajz és s

746.
Markov V. I.: Építőipari gépek

SEYFRIED Hedvig

M. Nemzet
1992. ápr.
18.

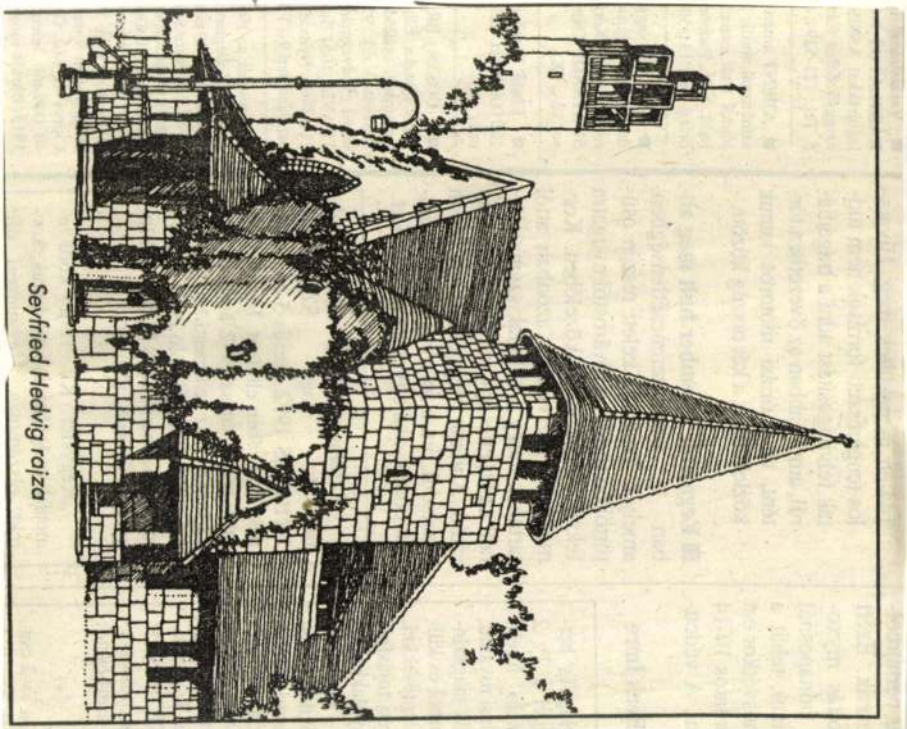

Seyfried Hedvig rajza

Akadimpex Bp I. Országház u. 30 IIIe.

SEYFRIED HEDVIG ÉPITÉSZ GRAFIKÁI

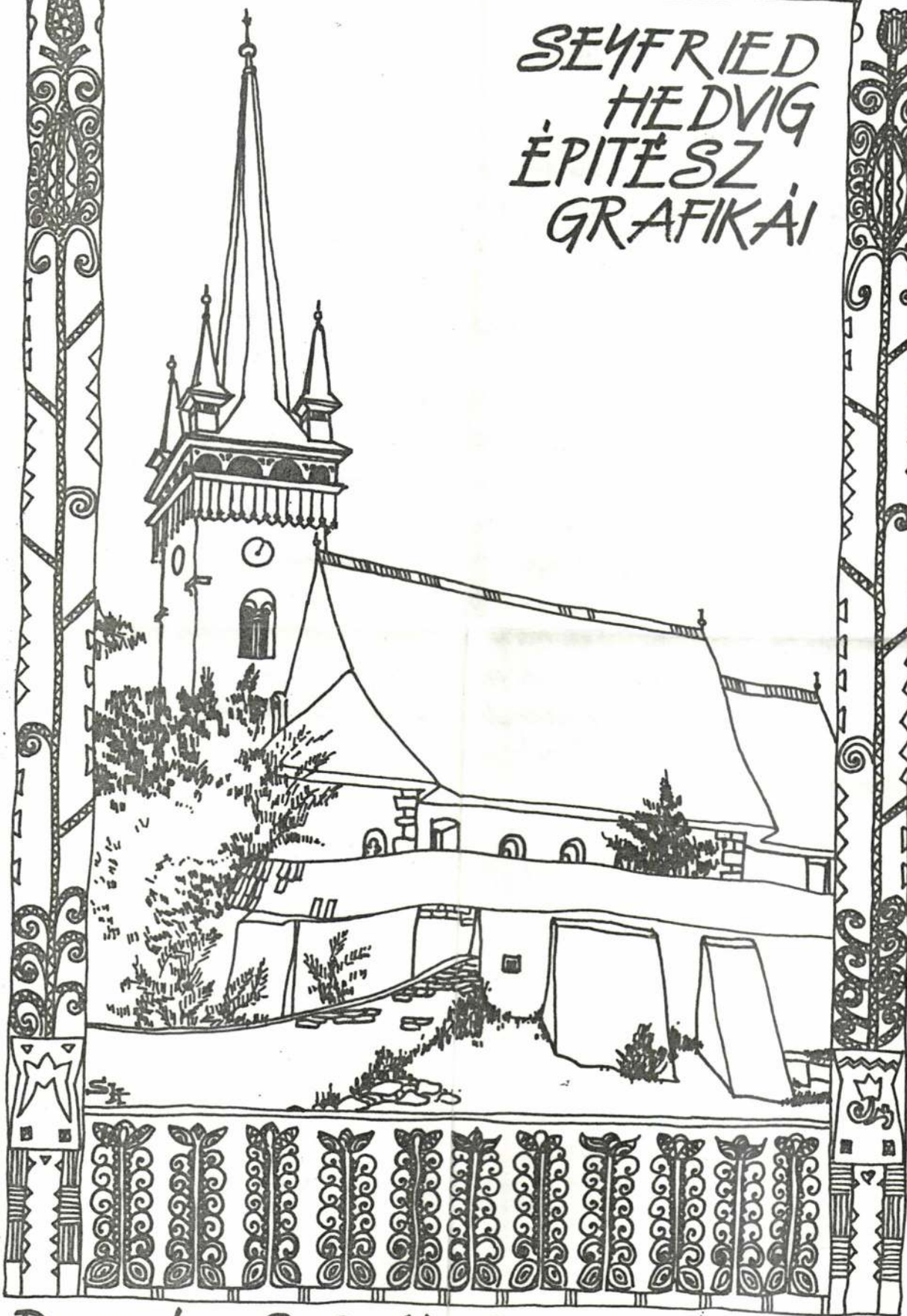

December 8: 2-4h, 9-11, 14-15: 8-4h

Meghívó

Tisztelettel meghívom Önt, családját, barátait és munkatársait az Akadimpex bemutatótermében december 8-án délután 2-kor nyíló tárlatra. A bemutatott grafikák egyik részét görögi, erdélyi, olaszi, csehországi, szlovákiai és németországi utaimon készítettem, a többit fővárosi templomokról rajzoltam a Corvina kiadó megrendelésére. Ha valamelyik grafika megtetszik Önnek, az eredeti rajzok, a róluk készült másolatok, a templomokat bemutató képeslapok és naptárak, színes karácsonyi üdvözlőlapok a helyszínen megvásárolhatók.

A tervezet célja: sürgős gyógykezelés!

Nyitvatartás december 9 és 15 között munkaidőben 8-4^{h}-ig.

Seyfried Hedvig

Meghívó

Tisztelettel meghívom Önt, családját, barátait és munkatársait az Akadémiai termatárlatomra december 8-án délután 2-kor nyíló tárlatra. A bemutatott grafikák egyik részét görögi, erdélyi, olasz, csehországi, szlovákiai és németországi utaimon készítettem, a többit fővárosi templomokról rajzoltam a Corvina kiadó megrendelésére. Ha valamelyik grafika megtetszik Önnek, az eredeti rajzok, a róluk készült másolatok, a templomokat bemutató képeslapok és naptárak, színes karácsonyi üdvözlőlapok a helyszínen megvásárolhatók.

A bevétel célja: sürgős gyógykezelés!

Nyitvatartás december 9 és 15 között munkaidőben 8-4 h-ig.

Seyfried Hedvig

SEYFRIED Hedvig

L'unico assorbente che non si vede é quello che non si sposta. Per non spostarsi deve aderire con tutta la sua superficie

mimosept comfort

è l'assorbente che aderisce allo slip con tutta la sua superficie

nuovissimo

mimosept comfort non ha bisogno di adesivi nè di spille per essere fissato. **mimosept comfort** non si sposta: perché aderisce tutto (e non in un solo punto) allo slip con il suo sottile strato di morbida plastica spugnosa.

mimosept comfort è delicato e soffice e ciò che viene assorbito si spande all'interno lasciando la superficie dell'assorbente perfettamente asciutta. È sicuro perché è impermeabile sia ai lati che lungo tutta la superficie esterna. Infine è piccolo e anche eliminabile nell'acqua (basta aprire la reticella).

quando indossi mimosept comfort sei l'unica a saperlo.

Successo della mostra di Vieira da Silva al Centro Rizzoli di Milano

Una donna può essere una grande pittrice

Chi continua a sostenere che le donne non possono raggiungere altissimi vertici nelle arti figurative viene clamorosamente smentito dalle stupende tele della pittrice portoghese Vieira da Silva

Milano, maggio

Nella primavera di quarant'anni anni fa, Massimo Campigli, che aveva da poco lasciato il giornalismo per dedicarsi all'arte, capitato a un'asta all'hotel Drouot di Parigi si innamorò di un quadro e lo comperò per pochi franchi. Fu la prima opera venduta dalla pittrice portoghese Vieira da Silva: oggi vale un tesoro. Da 30 a 40 milioni.

Infatti Vieira da Silva, alla quale il Centro Rizzoli di Milano ha appena dedicato una mostra antologica, è considerata da autorevoli critici la più grande pittrice vivente. In ogni caso, tra le più grandi. Lo dimostrano i successi ottenuti con le sue esposizioni di qua e di là dell'Atlantico, Stati Uniti e Brasile; i riconoscimenti più ambiti, tra cui il Gran premio di pittura alla Biennale di São Paulo (1962) e il Gran premio nazionale francese per le arti (1963); le quotazioni attuali del mercato internazionale. Otto milioni per un guazzo recente, trentacinque milioni per un olio del 1957. E non bisogna dimenticare che anche ai giorni nostri un'artista, soltanto perché donna, difficilmente riesce ad avere i riconoscimenti che merita.

La vita di Maria Helena Vieira da Silva sembra un romanzo. Nata il 13 giugno 1908 a Lisbona, figlia unica di un economista e diplomatico, nipote per parte di madre di J. J. Silva Graça, fondatore del prestigioso quotidiano *O Seculo*. Abituata a viaggiare il mondo fin da bambina ma allevata in un ambiente, quello dell'alta borghesia portoghese, esclusivistico e per niente aperto agli influssi dell'arte moderna. Aveva sei anni quando sentiva ripetere dalla madre e dalla zia, terrorizzate dallo scoppio della grande guerra: «È arrivata l'Apocalisse. Preghiamo». Seguivano lunghe ore di lettura e di preghiera in un'umida casa di campagna, che le candele illuminavano con tenui fiammelle tremolanti.

(segue a pagina 257)

Vittoria Piazzoni, direttrice del Centro Rizzoli di Milano, dove è stata allestita una mostra delle opere di Vieira da Silva. Le opere esposte non erano in vendita: provenivano da collezioni private straniere. Vittoria Piazzoni è la prima delle tre figlie di Filippo Tommaso Marinetti che nel 1910 rivoluzionò il mondo dell'arte col « Manifesto del futurismo ».

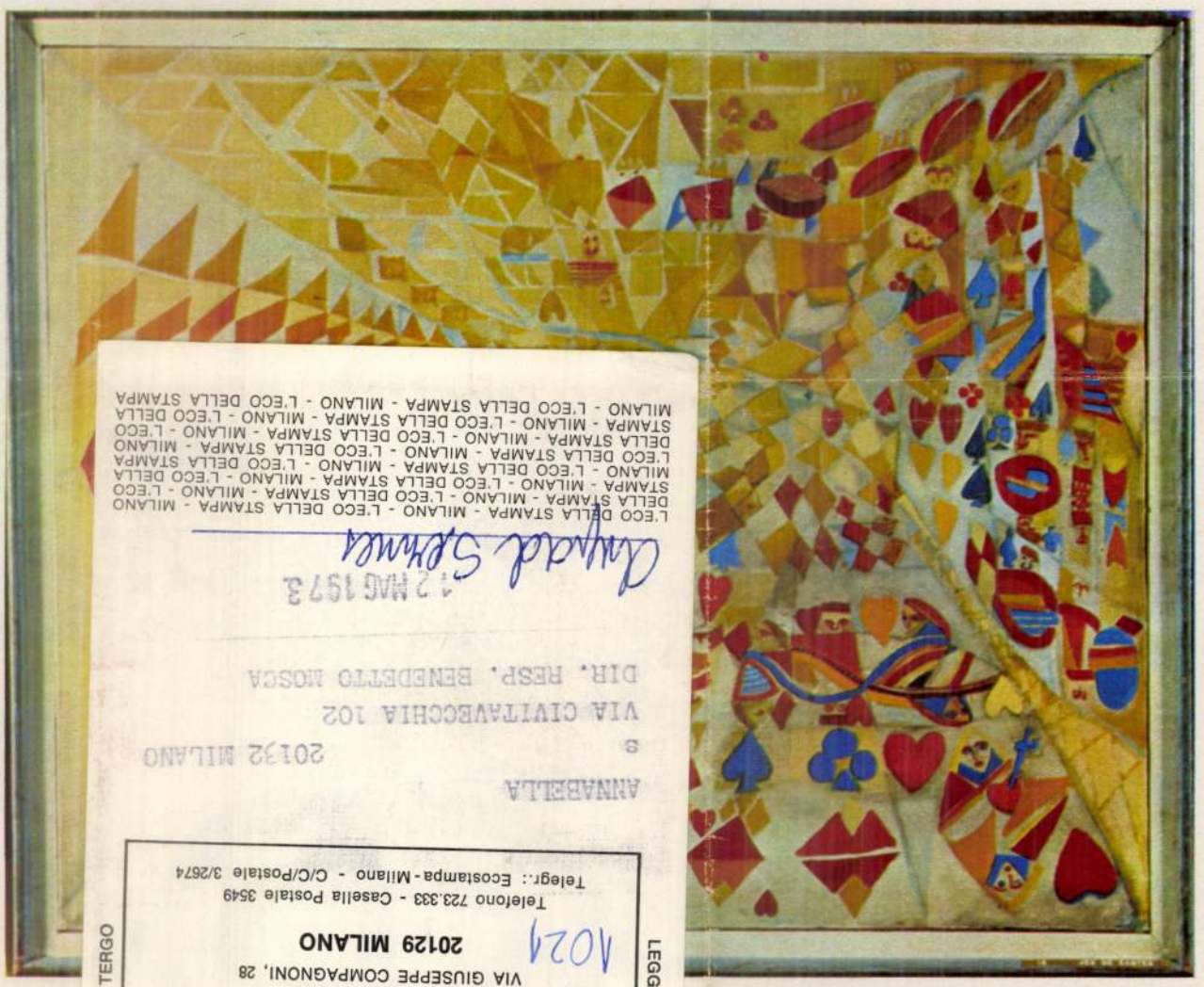

...lo di questo quadro di Vieira da Silva dipinto ... Lisbona il 13 giugno 1908, prima di studiare ...ne musicale. Nel 1930 ha sposato il pittore ...gherese, che è stato in un certo senso il suo ... di Vieira da Silva è stato Massimo Campigli.

L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO
DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO
STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA
MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA
L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO
DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO
STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA
MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA

12 MAG 1973

ANNABELLA
S
20132 MILANO
VIA CIVITAVECCHIA 102
DIR. RESP. BENEDETTO MOSCA

71° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Arge della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Fruguele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

A024 20129 MILANO

Telefono 723.333 - Casella Postale 3549
Telegr.: Ecostampa-Milano - C/C/Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

DIMAGRIRE

essepi - 682/n

Oggi più che mai è necessario mantenere la linea per sentirsi sempre in forma. Le Fave di Fuca, prodotto vegetale a base di alghe marine, aiutano a dimagrire senza costringere a troppe rinunce alimentari.

La Fave di Fuca liberano rapidamente, senza irritare, lo stomaco e l'intestino e non danno assuefazione.

Aut. Minsan. n. 3398

Fave di Fuca

IN VENDITA IN TUTTE LE FARMACIE

BELLEZZA DEL SENO

SEINGALBE grazia e armonia delle proporzioni

Estratti vegetali (Galega e Consolida) e marini (Carraghenate) sono la base dei trattamenti di bellezza più efficaci attualmente impiegati per il seno. Sono garantiti privi di prodotti medicinali e senza ormoni.
I trattamenti Seingalbe sono dermoattivi, rassodano e tonificano le cellule epidermiche, rendono più elastica la pelle che costituisce l'involucro del seno.

Cosa ne pensano?

Il primo trattamento è stato sufficiente perchè il seno è aumentato di ben 4 centimetri e si è rassodato ed elasticizzato. Perciò io sono rimasta soddisfatta del risultato e vi ringrazio.
O.B. Palagonia (CT)

Siete Scettiche?

È naturale ecco perchè vi manderemo gratuitamente e con tutta riservatezza 3 campioni, uno per ogni tipo delle tre creme che compongono il trattamento che vi interessa, che vi permetteranno di fare a casa una prova per una settimana.
Per usufruire di questa offerta è sufficiente inviare il presente buono o semplicemente nome e cognome ed indirizzo ai Laboratori - Q - Seingalbe - 20090 Limito - Milano.

BUONO OMAGGIO N. 15355

Per ricevere gratis con la massima riservatezza i 3 campioni Seingalbe tipo Sviluppo ☐ tipo Rassodamento ☐ (fare una crocetta nel quadrato del trattamento desiderato).

Nome e Cognome .....

Via - Cap. - Città .....

Non inviate denaro ma solo 3 francobolli da L. 50 per spese

P/S3

1 2 3 4

Una comoda poltrona a dondolo

Ricoperta di velluto misto cotone e fibre acriliche sgarzate, **a scelta nei colori: giallo oro-antico, verde muschio, rosso rubino. Questa poltrona** è perfettamente equilibrata, ha una linea sobria embientabile dappertutto, **una base smontabile,** e **può essere trasportata ovunque** con estrema facilità. Il suo prezzo è di L. 36.000.

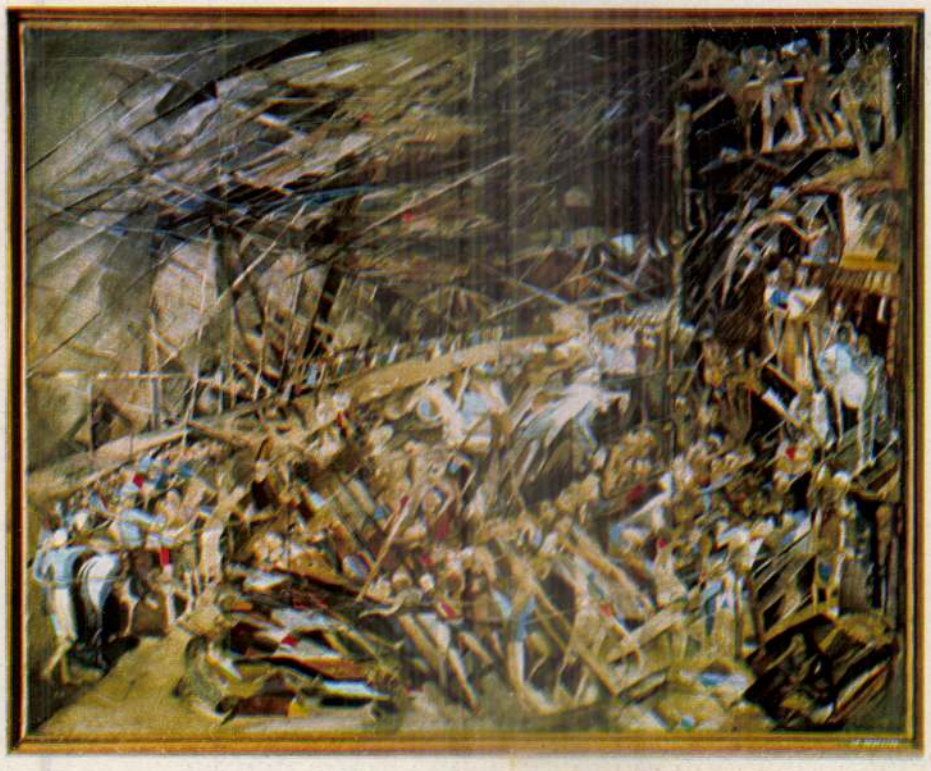

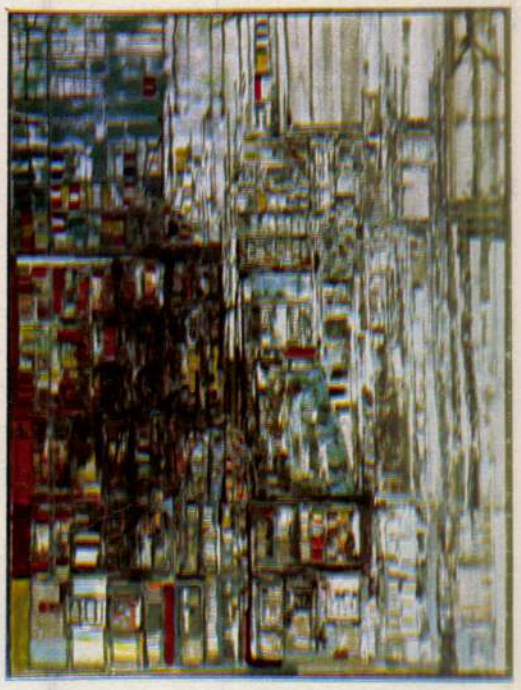

Sopra: « Il disastro », quadro che Vieira da Silva ha dipinto nel 1942. È una delle tele in cui sembra più evidente l'influenza della lettura dell'« Apocalisse », che impressionò moltissimo la pittrice portoghese quando era appena una bambina di 7 anni.

Qui a fianco: « La biblioteca » (1966). Davanti ai quadri di Vieira da Silva, come scrive il critico Dora Vallier, si ha l'impressione di inoltrarsi in un labirinto, dove il tempo è annullato dallo spazio e dove la continua fuga delle linee ci costringe a proseguire un viaggio senza fine.

(segue da pagina 255)

L'educazione classica della fanciulla-bene: pianoforte, disegno, ricamo, lingue straniere, l'università. Ma Vieira da Silva, affascinata dal mistero dell'arte, convince la madre ad accompagnarla a Parigi dove studia scultura con Bourdelle, all'accademia « La Grande Chaumière », e pittura alla scuola di Fernand Léger. Due anni più tardi, nel '30, sposa il pittore d'origine ungherese Arpad Seznes, che diventa la sua guida. Unico rammarico: la mancanza di figli. L'anno dopo, prima partecipazione al Salon d'Automne e al Salon des Surindépendants, dove in seguito continuerà a esporre. Prima mostra personale nel '33, alla galleria Jeanne Bucher.

Da allora, un susseguirsi d'affermazioni. A Lisbona, Rio de Janeiro, Parigi, Stoccolma, Londra, Basilea, Amsterdam, Ginevra, Hannover (prima mostra retrospettiva), Washington, Torino, Grenoble, fino alle importanti « antologiche » di Parigi (Museo d'arte moderna), Oslo, Basilea, Montpellier. Partita dalla rivoluzione cubista di Picasso, trova via via la sua personalissima strada smontando e ricreando sulla tela la realtà che la circonda. Secondo una poetica che parte dal cuore prima ancora che dall'intelletto.

Tipico esempio *Il disastro*, il grande quadro dipinto nel 1942 in Brasile dove Vieira da Silva si era trasferita per sfuggire agli orrori della seconda guerra mondiale. Tra colori scintillanti e una fuga di prospettive scomposte ecco i corpi trafitti, martoriati, imprigionati delle vittime della barbarie nazista. Un coraggioso quadro-denuncia che, per efficacia immediata, è secondo soltanto al celebre *Guernica* di Picasso. Una pittura che è stata via via definita « vibrante come le corde di un'arpa », « misterioso labirinto », « ritorno alla grande luce dell'origine », « rovesciamento di valori ». Pittura autentica, sentita, geniale.

La recente mostra al Centro Rizzoli di Milano (galleria Vittorio Emanuele, 79) ha confermato l'interesse e l'affetto con i quali l'opera di Vieira da Silva è seguita anche dagli appassionati d'arte italiani.

Ci illustra il bilancio la direttrice del Centro, Vittoria Piazzoni Marinetti, la prima delle tre figlie di Filippo Tommaso Marinetti. « Fossimo dei mercanti, avremmo venduto in pochi giorni tutti i quadri esposti nonostante le quotazioni elevate. Ma la nostra attività, è noto, ha scopi soltanto culturali. Le opere esposte non erano in vendita, provenivano da collezioni private straniere e abbiamo potuto averle qui tra noi per circa due mesi, tra marzo e aprile, grazie alla collaborazione di Dora Vallier, critico e storico d'arte, che a Da Silva aveva dedicato una grande monografia. Mostra importante per due motivi: Vieira da Silva ha raccolto tutti i filoni della pittura moderna raggiungendo con coerenza la maturità artistica senza dispersioni e mercificazioni; l'esposizione era completa, nel senso che esemplificava tutti i periodi più felici, fecondi, di questo importante personaggio. C'è da aggiungere che a Milano era finora mancata un'iniziativa del genere ».

Lorenzo Vincenti

MONDIAL E' UNICO
(perchè brevettato)

Tutto in legno, Mondial è un lettino robustissimo, a prova di bambino.
La sponda che si apre a due ante permette alla mamma di sedersi accanto al piccolo, di rifare facilmente il letto, di trasformarlo in un piccolo divano.
L'ampio cassetto contiene il corredo del bambino ed i suoi giocattoli.
Ci sono due bambini piccoli?
Due lettini Mondial messi a castello risolvono il problema.
I colori sono: bianco, bianco e noce, bianco e blu, bianco e arancione.
La sicurezza invece è una sola: una grande sicurezza.
Mondial è in vendita nei migliori negozi specializzati.

SOGNO BABY

34070 BRAZZANO (GO) TEL. (0481) 6535

éjjeliben

ciós javulást, sem tragikus összeomlást nem idéztek elő.

Számos „sebből vérzik” a törvényjavaslat. Látszik a sietség, a „valamit végre le kell tenni az asztalra” nagy elszántsága. Ismét tanúi lehetünk annak a rossz hazai gyakorlatnak, hogy egy vélelmezhetően törvénycsomagnak szánt szabályozás elemei külön-külön jelennek meg, szinte felismerhetetlenné

'örvény, minden ellenkező
resteléssel szemben,
em fogja eszeveszett
ekedésre kényszeríteni
a befektetőket
észségügyi intézmények
donosainak ajtói előtt.”

téve a jogalkotói szándékot. Hiányzik például a már létező jogszabályokkal való gondos összesimítás. A tervezet több helyen érinti, módosítja az önkormányzatok – egyébként csak kétharmados törvényben szabályozható – jogait és kötelezettségeit. Hiányoznak a tervezetben fellelhető új fogalmak (pl. egészségügyi közszolgáltatás, közfeladat, progresszív ellátás) tartalmi definíciói. Pedig ezek meghatározása nélkül könnyen lehet, hogy torz, nem valós egészségügyi szükséglet kielégítésére próbálunk majd felépíteni egy olyan rendszert, mely igazán jól csak már meglévő, racionális egészséggazdasági elvek mentén működőképes.

A különböző oldalról jövő bírálatoknak, ha azok aktuálpolitikai kérgét lehántjuk, sokszor valós alapjuk is van. Az egészségügyi ágazat potenciális befektetői joggal bírálják, hogy a tervezet a betegellátás progresszív szintjeiről szólva nem szektorsemleges: a fekvőbeteg-ellátástól lefelé akár for-profit intézményi formák is szükség van. Ezt azonban a törvényjavaslat ismét csak amolyan „magyar módra”, kiskapun keresztül engedi meg. Ugyanilyen szemérmes magatartást tanúsít az egészségügy úgynevezett beszállítóival (gyógyszergyártók, gyógyászatisegédeszköz-gyártók) szemben, akiknek beruházásaira, pénzére nyíltan nem tart igényt, a cselédlépcsőn át azonban már őket is beengedné a rendszerbe. Nem világos, miért kényszeríti a jogalkotó a beszállítókat az alvállalkozásokon keresztül történő belopódzásra, miért jobb ez, mint a kontrollált részvétel megengedése?

A másik sokat vitatott kérdés az orvosi tevékenység formáinak szabályozása. Egyfelől érhető, hogy az orvosok ódzkodnak a hirtelen rájuk szakadó vállalkozói szabadságtól, másfelől olyasvalamit kérnek számon ettől a törvénytervezettől, melyet nem itt, hanem máshol kellett volna (vagy kellene) szabályozni. Kétségtelen, a tervezet szerint az orvos szabadon dönthet, hogy a közalkalmazotti vagy a vállalkozói munkavégzést választja, de ha munkahelye gazdasági társasággá alakul, ott ő sem maradhat közalkalmazott. Felvethető persze: jelent-e és az orvostársadalmon belül kiknek jelent valós „védelmet” ez a jogviszony a maga megalázóan alacsony bértáblájával? Súlyos, nyilván nehezen elfogadható korlátozást jelent az is, hogy az orvos csak egy egészségügyi szolgáltatóval köthet szerződést. Felkészületlenül érte az orvostársadalmat a jogszabálytervezet azon kitétele is, mely orvosi tevékenységükkel kapcsolatos felelősségüket jelentősen kiterjesztette. Átgondolást igényelne a szakmai kamara szerepének, jogainak korlátozott volta is.

Indokolatlan indulatok övezik ezt az önmagában nem túlzottan korszakos jelentőségű törvénytervezetet. A reakciók aktuálpolitikai felhangjai sajnos az érdemi vitának is gátat szabnak. Be kell

MH-ÁLLÁSPONT

Zavarba ejtő mondatok

Miután az ötvenhatos forradalom 45. évfordulóját ki-ki megünnepelte a maga módján, Orbán Viktor miniszterelnök másnap, szokásos reggeli rádióinterjújában hozzátett a lezajlott ünnephez még néhány furcsa gondolatot.

Miként többek közt elmondta, „van itt a mélyben egy ellentmondás. Az ellentmondást úgy is leírhatjuk, mint a forradalmi igazságtétel és a választásra épülő demokrácia ellentmondását”. Szerinte ugyanis egy forradalom logikája szerint meg lehetett volna tenni, hogy azok az emberek, illetve politikai örököseik, akik segítettek fönntartani a rendszert, amely sok tíz- és százezreknek hozott nyomorúságot, amely a forradalom után sok száz ember kivégzéséről döntött, nos hát ezek az emberek távozzanak a közéletből. Ám, folytatta, egy szabad választásokra épülő rendszerben „sajnos tudomásul kell vennünk”, hogy a magyar társadalom döntése értelmében ezek a személyek is részt vehetnek a magyar politikai életben.

Zavarba ejtő mondatok. Sajnos akárhogy nézzük, azt jelentik, hogy Orbán forradalmi logikája szerint az MSZP mai politikusainak, sőt az egykori MSZMP-tagoknak is távozniuk kellene. Amely gondolat egyszerre ijesztő és nevetséges. Egyfelől ugyanis az Orbán-kormányban ott ültek és máig ott ülnek egykori MSZMP-tagok, tisztségviselők. Olyan pedig a szocialisták mai vezetői között egy sincs, aki tíz- és százezrek egykori nyomorúságával, kivégzésekkel összefüggésbe hozható. A Kádár-rezsim eszmei örökösei is maximum Thürmer Gyuláék, őket viszont a magyar társadalom nem emelte be a döntéshozó magyar közéletbe.

Tetszettek volna forradalmat csinálni – mondhatnánk esetleg néhai Antall Józseffel, ha nem tudnánk, hogy az elhíresült mondás ironikus. Antall a demokratikus változás embere volt, nem a kiközösítő leszámolásé.

Orbán miniszterelnök azonban csak mindezek után jutott el odáig, hogy: az ellentmondások mellett is „október 23-a megérdemli, hogy ne csak ezzel a kicsit keserű szájízzel beszéljünk erről a történelmi eseményről”.

Mit mondjunk?

Megérdemli. Továbbá megérdemelte volna, hogy ne váljék belőle választási kampányeszköz. Mert akkor a hallgatóságban is rögtön kevesebb lett volna a keserű szájíz.

VÁRKONYI TIBOR

Szemétdomb

Ha van Európában hiteles konzervatív újság, akkor a Frankfurter Allgemeine Zeitung kétségtelenül a legautentikusabbak egyike. Nos, az Orbán-kormánynak valószínűleg nagy keservére, éppen ez a

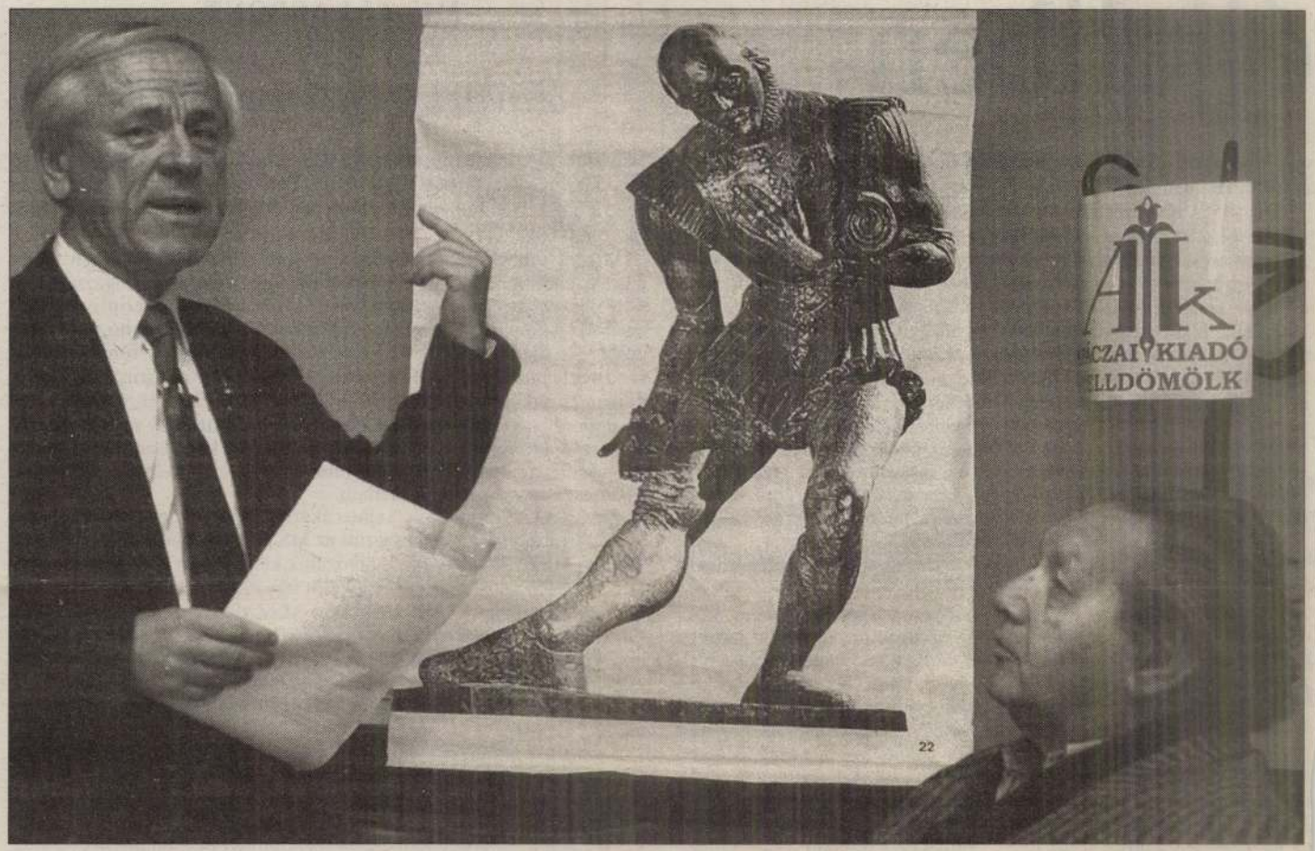

Nagy Károly és Mészáros Mihály a tervezett alkotással, amely 6-7 millió forintba kerül Fotó: Pélyi Nóra

Shakespeare-szobor Budapesten

Jövő májusra tervezi a budapesti Shakespeare-szobor bizottság egy köztéri Shakespeare-szobor felállítását. A helyszín egyelőre ismeretlen, még a szükséges pénz sem jött össze, de a bizottság reménykedik.

Kozár Alexandra

Anglia, az USA, Kanada, Franciaország, Németország és Ausztrália után Magyarországon is tervezik egy Shakespeare-szobor felállítását. Az ötlet Nagy Károly, a budapesti Shakespeare-szobor bizottság titkárának fejéből pattant ki, aki a világon létező huszonegy Shakespeare-szobor (ebből kilenc köztéri) után Budapesten szeretné látni a huszonkettediket. A bizottság elnöke Mészöly Dezső költő, műfordító, aki idáig tizenkét Shakespeare-művet fordított magyarra, s ezzel tartja a hazai rekordot. Egyik alelnöke Kaján Tibor karikaturista, s tagjai sorában találjuk Kányádi Sándort és Bacsó Pétert is.

Nem eredeti alkotásról van szó, hanem egy ausztráliai szobor másolatáról. A kétméteres, bronzból készülő monumentum Shakespeare-t, a színészt ábrázolja majd, alkotója pedig Mészáros Mihály szobrászművész (az eredeti, Ballarat-i szobor alkotója Mészáros Andor). A szobor negatívja Ausztráliában készülne, magyarországi finanszírozású lenne viszont a kiöntés és a talapzat megépítése. Jövőbeli helyszínéül több alternatíva is fölmerült, a pesti Rondella, a BM Duna Palota szoborfülkéje, az Astoria Szálló környéke és a Szomory Dezső tér. Végleges döntés még nincs, a döntéshozatalkor városszerkezeti és esztétikai szempontok lesznek majd irányadóak. A szobor költségei mintegy 6-7 millió forintra rúgnak, de ez az összeg még nem gyűlt össze.

Az eddigi támogatók között megtalálható a Shakespeare Kávéház-Étterem, a Shakespeare Színművészeti Akadémia, a Centrál Kávéház, az Astoria Szálló és a Kárpátia étterem, valamint a Banque Nationale de Paris magyarországi vállalata. Nagy Károly, a bizottság titkára a fővárosi önkormányzat anyagi támogatásában is reménykedik. Demszky Gábor úgy fogalmazott a szervezőknek: minden este Shakespeare-szonettekkel alszik el.

Shakirov Sebestyén: Vásáros cigányok.

lész szíves beszerelni a készüléket. Legyünk mindennel rendben.

BETTI: Azonnal itt lesz a tea. Megyek és szólok Rózának. *(El jobbról.)*

ELEMÉR: Te Emil, tudod-e, hogy valami lámpaláz-féle kezd rajtam erőt venni? Te, ha elgondolom, hogy nem kicsi dolog, hogy egy vidéki írónak a Studióban előadásra kerül a darabja. Mit gondolsz? A fővárosban annyi a falánk szerző-óriás, hogy szinte csodaszámba megy miattuk nekünk, vidékieknek érvényesülni. És tudod-e, minek örülök a legjobban? Annak, hogy összes vidéki derék kollégáimat a guta fogja megütni az irigységtől. Ez, azt mondhatnád, rosszmájúság tőlem, de csak látszólag az, mert bizonyos vagyok benne, hogy ha a kollégáim közül érte volna valamelyiket ez a szerencse ,akkor engem ütne meg a guta.

BARACS: *(Közben beszereli a készüléket.)* Úgy látszik, köztetek, írók között elég jelentős szerepe van a gutaütésnek.

ELEMÉR: Úgy van öregem. Ez az egyetlen mód, mely alkalmas arra, hogy jótékonyan ritkitsa túltömött sorainkat.

V. JELENET.

Voltak. Anyós.

ANYÓS: *(Be balról)* Jó estét!

ELEMÉR: Jó estét mama!

BARACS: Kezét csókolom.

ANYÓS: *(érdeklődéssel szemléli a rádiószekrényt, melyen még babrál egyet-mást Baracs.)* Úgy látom, a készülék fel van már teljesen szerelve.

ELEMÉR: Fel mama. Most már csak hallgatni kell. Nyolc óra harminckor én jövök.

ANYÓS: Örülök Elemér, hogy végre te is érvényesülsz.

BARACS: Elemér is megérdemli asszonyom.

ELEMÉR: Köszönöm. Nagyon kedvesek vagytok. És ha jól utána gondolok, ideje is már. Nem ambiciónálom, hogy a halálom után fedezzenek fel.

BARACS: Ez egy nagyon jó készülék. Ezzel kitünően fogunk hallani.

ANYÓS: Nem régen még úgy képzeltem, hogy nehéz a kezelése. Pedig nagyon hamar meg lehet tanulni. Ugy-e Baracs?

BARACS: Óh igen, hogyne asszonyom.

ANYÓS: Különösen, ha valami ügyes szakember alaposan elmagyarázza az embernek.

BARACS: Igen, akkor egészen könnyen megy, asszonyom.

ANYÓS: És... és... én most el kell hogy áruljak maguknak valamit.

ELEMÉR: Kiváncsivá tesz mama.

ANYÓS: Elárulom, hogy... hogy... én is megtanultam a rádió kezelését. Meg ám.

ELEMÉR: Ne mondja mama. De hiszen ez nagyszerű. *(Halkan Baracshoz.)* Szent Isten, Emil, vigyázz!

BARACS: Valóban asszonyom? És kitől?

ANYÓS: Egy értelmes mehanikus segédtől. Abból egy intelligens iparos válik. Meg is mondtam neki.

ELEMÉR: Mondtam is Emilnek, hogy a mama lelkes híve a rádiónak.

ANYÓS: Úgy van kedves Baracs. Nem is képzeli, menynyire kedvelem a rádiót. Az ember itt ül kényelmesen és hallja, hogy Londonból hogy énekelnek. A vejem ír egy pompás darabot és én végig hallgatom anélkül, hogy kimozdulnék hazulról. Nem gyönyörűség ez?

ELEMÉR: De még milyen, mama.

ANYÓS: Bezzeg az én fiatal koromban nem voltak ilyen csodák. Az ember ha meg akart szólítani valakit húsz lépésről, tölcsért csinált a tenyeréből és úgy kiabált tele tüdővel utánna. Azért is volt régebben annyi süket ember. Most pedig tele van az egész levegő-ég hanggal.

BARACS: Úgy van asszonyom. Megváltozott a világ nagyon.

VI. JELENET.

Voltak. Betti

BETTI: *(jobbról)* Nos, befőzzem a teát?

ELEMÉR: Nézzük csak, hány az óra? *(nézi)* mindjárt negyed kilenc. Proponálok valamit. Először hallgassuk végig az előadást s azután vacsorázzunk. Jó?

BETTI: Hogy kivánja mama?

ANYÓS: Én akár nem is vacsorázom fiam, csak hallgathassak.

BETTI: És maga Baracs?

BARACS: Kérem, kedves Betti, én készséggel honorálok minden jogos óhajtást. És van-e e pillanatban jogosabb óhajtás, mint az illusztris szerzőé?

BETTI: Helyes. Éljen a szerző. Tehát várunk a teával. *(Bekiált)* Róza, ne főzze be, majd később!

ELEMÉR: Tehát akkor kezdhetjük is. Fölkérjük Emil barátomat, hogy vegye át ma estére a készülék kezelését. *(Baracshoz halkan)* Te vigyázz, nehogy szerénységből szabadkozni próbálj! *(Anyóshoz)* Remélem, nincs ellene a mamának kifogása. Emilnek óriási gyakorlata van a kezelésben.

ANYÓS: Óh kérem csak tessék. Legföljebb majd segítek, ha valahol megakadnának.

BARACS: Nagyon lekötelez asszonyom. *(Elhelyezkednek. Baracs a készülék elé ül, az anyós közel a hangszóróhoz, Elemér és Betti jobbról egy-egy székre. A rádió működik és egy ének-szóló hangjai hallatszanak.)* Ez a milánói Scalából van. Ugy-e jól megy?

ANYÓS: Mondja, kedves Baracs, nem lehetne valamivel hangosabban?

ELEMÉR: Na, már kezdi.

BETTI: De mama, ennél nem megy hangosabban.

ANYÓS: Én azt hiszem, egy jazz-band a rádióban jobban érvényesül. Általában a jazz-bandok nagyon jól érvényesülnek a rádióban.

BETTI: Szent Isten, Elemér, mi van a mamával? Hatvanöt év és jazz-band. A jazz-bandot le is szavazták.

ELEMÉR: Ne ijedj meg fiam. Valószinüleg sokat olvasott Steinachról.

ANYÓS: Azt hiszem, Baracs, ha valamivel több anódot eresztene belé, mindjárt kisebb lenne a kapacitása. Nem?

BARACS: Óh igen, asszonyom, mindenesetre. Azonban egyelőre várjunk még asszonyom.

BETTI: Te Elemér, a mama úgy látszik, csakugyan ért a rádióhoz.

ELEMÉR: Hogyne. Mint én a pogácsasütéshez.

ANYÓS: Mintha fokozatosan halkulna. Nem veszitek észre?

BETTI: Azt hiszem, mama, ha erősebb volna, már recsegne, mint a rossz gramofon.

ELEMÉR: A kedves mamád egészen kétségbe ejt Betti. Mi lesz, ha a darabomnál is ennyiszer bele fog szólni. Tönkre teszi a ma esti sikeremet.

ANYÓS: Na, most már mintha erősebb volna valamivel. Azt hiszem az anódtól van.

ELEMÉR: Mama kérem, tessék megpróbálni, hátha egészen jól fog menni, ha kevesebbet beszél közbe.

ANYÓS: Elemér, én úgy látom, kissé ideges vagy.

MÁK: Kezét csókolom. *(Rózához)* Na hallotta? Mák István rádiómagántanár .Hahaha!

RÓZA: Na és csakugyan olyan értelmes fiú maga?

MÁK: Persze. Az öreg nagyságát nagyszerűen kioktattam.

RÓZA: És most már tudja kezelni a rádiót?

MÁK: Hogyne. Akárcsak maga az autót.

RÓZA: De én nem tudok autót kezelni. Csak ülni tudok benne.

MÁK: Ő is úgy a rádiót. Ő is csak hallgatni tudja. Mert ha egy kukkot megértett ebből a magyarázatból, megengedem, hogy megnyúzzanak, mint egy rókát.

RÓZA: És elhitte, amit maga összehadart neki?

MÁK: Elhitte-e? Mintha csak prédikáltam volna. Milyen boldogok ezek az öregasszonyok. Minden bolondságot elhisznek. Tehát vasárnap délután Rózsika. El ne feledje. *(Ki a középső ajtón.)*

RÓZA: Bogot kötök a zsebkendőmre. *(A bal ajtóhoz lép és hallgatózik.)* Vajjon mit mormog magában az öreg nagysága? Meghallgatom. *(Fülét az ajtóra teszi)* Na, ez a mákvirág jól kioktatta szegényt. Tanulja, amit tőle hallott. Hát ettől már csakugyan nem lesz okosabb az öreg nagysága. *(Csöngetés.)* Bizonyosan a nagyságos urék. *(Középen ajtót nyit.)*

III. JELENET.

Elemér, Baracs, Róza.

ELEMÉR: *(maga előtt bocsájtja Baracsot)* Parancsolj kérlek. *(Rózához)* Elhozták az akkumulátort?

RÓZA: Igenis.

ELEMÉR: Itthon van az öreg nagyságos asszony? *(Baracshoz)* Kérlek Emil ülj le.

RÓZA: Itthon van. És tanul.

ELEMÉR: Tanul? Talán azt akarta mondani, hogy olvas. *(A kezében lévő csomagot leteszi a rádiószekrényre.)*

RÓZA: Nem, kérem. Azt, hogy tanul.

BARACS: A kedves anyósod nagyon szorgalmas öregasszony, Elemér. Ilyen korban tanulni. Különben a jó pap is holtig tanul.

ELEMÉR: Nem értem.

RÓZA: Attól a fiatal embertől, az unokafivéremtől, aki elhozta az akkumulátort, apróra mindent kikérdezett, amit a rádió kezeléséhez tudni kell. A fiatal ember, már mint az unokafivérem, értelmesen elmagyarázta s az öreg nagysága most szorgalmasan ismételgeti, amiket tőle hallott. Az unokafivérem azt mondta, hogy az öreg nagyságának a korához képest igen gyors felfogása van.

ELEMÉR: Jól van Róza. Szervirozzon teának. A nagyságosasszony is nemsokára jön.

RÓZA: Igenis. *(El.)*

ELEMÉR: Na hallod Emil? Mit szólsz hozzá?

BARACS: A legnagyobb elismeréssel vagyok a kedves anyósod szorgalma iránt. Ebben a korban igazán megható ez az igyekezet.

ELEMÉR: Tudnod kell, hogy a mama egyenesen bolondja a rádiónak. Kár, hogy kissé nagyot hall, mert ez zavarja a rádió tökéletes élvezésében. És most már azt is elárulom neked, hogy ezt a rádiót is ő vette. Meglepetésül a mai alkalomra, hogy a Studió leadja egy vígjátékomat. Nagyszerű, mi?

BARACS: Barátom, az ilyen anyóst be kell balzsamozni.

ELEMÉR: Természetesen, miután meghalt. Remélem, te is így gondolod?

BARACS: Természetesen. Bár én azt hiszem, hogy egy jóravaló anyós élve is kibirja a bebalzsamozást.

ELEMÉR: Megrögzött agglegény vagy Emil. Nem méltánylod eléggé az anyós szerepét egy harmónikus családi élet háztartásában.

BARACS: Sőt ellenkezőleg, nagyon is méltánylom. Hisz épen azért nyilatkoztam a balzsamozás mellett. Tudod, hogy ennek nagy konzerváló ereje van.

ELEMÉR: Nagy megnyugvással mondhatom neked, hogy eddig még semmi jelentősebb kifogásolni valót nem találtam a mamában. És én azt hiszem, hogy vigasztalhatatlan volna, ha nem hallgathatná végig a darabomat. Ezért még arra is képes, hogy megtanuljon rádiózni.

BARACS: Te, figyelj csak oda kissé, csakugyan tanul? Hátha az a leány füllentett neked.

ELEMÉR: Igazad van. Várj csak. *(A balajtóhoz megy és hallgatózik.)*

BARACS: Na, hallani valamit?

ELEMÉR: Te Emil, a mama csakugyan tanul. Halld csak miket mond. *(Gépiesen, tagolva ismétli, amiket hall.)* Külső antenna, földantenna, vizvezetéki csap, akkumulátor, anód, hallgatók és fejszóró...

BARACS: Pompás. De mi az a fejszóró? Valami új készülék lehet. Nem hangszórót akar mondani?

ELEMÉR: *(tovább mint fenn)* Banándugók lukai, plusz a pluszba, minusz a minuszba. El nem vétendő. A külső lapon a kisebb forgató az állomás kereső, a nagyobb a hangszabályozó. Addig forgatom, amíg egészen tisztán hallom.

BARACS: Brávó! Az alapvető ismeretekkel tisztában van.

ELEMÉR: Ha jó erősre be akarom állítani, fel kell füteni a lámpákat. Jó sok anódot eresztek belé a villanytelepből.

BARACS: Hahaha! Anódot a villanytelepből! Az anyósoddal kész gyönyörűség lesz ma rádiót hallgatni.

ELEMÉR: Várj csak. Azt hiszem, még nincs vége a leckének. *(Folytatja.)* Ennek a gépnek 80 Volt elegendő lesz. Ezt voltaméterrel kell megmérni, mint a rizskását.

BARACS: *(Újból nevet.)* Zseniális fiatal ember ez a mechanikussegéd. Ki kellene nevezni a műegyetemre — pedellusnak. Különben azt hiszem, tréfát csinált a kedves mamáddal.

ELEMÉR: Hallgasd csak tovább. A fütésnél vigyázat, mert sokat a lámpa se bír s a végén szikrázni fog. A szikra azt jelenti, hogy a lámpa kiégett s akkor a fene megette az egészet. *(Eljő az ajtótól.)* Hahaha! Megenni való öreg asszony!

BARACS: Nincs egyéb hátra, mint, hogy ma este rábizzuk a rádió kezelését.

ELEMÉR: Szó sincs róla. Ezt ma neked kell csinálnod, Emil. Minden szót tisztán akarok hallani a darabomból.

BARACS: Hiszen hallottad. Jó sok anódot fog bele ereszteni.

ELEMÉR: Nekem ez nem elég. Ma nemcsak hallgatni, de élvezni is akarok. Mert jegyezd meg Emil, hogy a szerző kétszer élvezi a darabját. Először, amikor megírja, másodszor, amikor előadva látja. Aztán van, aki harmadszor élvez.

BARACS: Hát az kicsoda?

ELEMÉR: A kritikus, ha a darab megbukott. Egy szóval Emil, te kezeled a készüléket. Majd én megmagyarázom a mamának. *(Csöngetés.)* Bizonyosan a feleségem *(a középen ajtót nyit és becreszti Bettit.)*

IV. JELENET.

Voltak, Betti.

BETTI: Szervusz Elemérkém. Jó estét Baracs.

BARACS: Kezét csókolom Bettike.

BETTI: Sokat vártak rám?

BARACS: Na nem olyan sokat. De különben is a férfi arra van teremtve, hogy mindig várjon a nőkre.

BETTI: Ha csakugyan így van, akkor maga nem várt elég türelmesen, mert a magáé még mindig nem érkezett meg.

ELEMÉR: Ugyan Betti, ne hányd szemére szegénynek az agglegénységét. Mit hoztál kedvesem?

BETTI: Nehány apróságot a teához. Főként a te tiszteletedre. Aztán megvettem a rádió műsort is. Szintén a tiszteletedre.

ELEMÉR: Jól tetted fiacskám. Erről meg is feledkeztem.

BETTI: *(Baracshoz)* Unatkoztak ugye, amíg jöttem?

BARACS: A maga jelenlétének hiányát mindenesetre éreztük kedves Betti.

ELEMÉR: Ellenben pompásan élveztük a mamát.

BETTI: A mamát? Hogyan?

ELEMÉR: Képzeld csak, amíg távol voltunk, privát órát vett a rádiókezelésből az akkumulátort hozó mechanikustól és most szorgalmasan biflázik.

BETTI: Drága jó mama. Látod Elemér, kevés anyós tenné meg, hogy a veje kedvéért még a rádió kezelését is megtanulja. És mondja Baracs, maga tudja mérnök létére, meg lehet azt egy privát óra alatt tanulni?

BARACS: Hogyne. Csakhogy amint volt szerencsénk az előbb hallani, a kedves mama mindjárt elméleti alapon kezdte tanulni a dolgokat, s így azt hiszem, kissé kezdetlegesek még a gyakorlati ismeretei.

BETTI: Na jó, de az érdemet mégsem lehet tőle elvitatni.

ELEMÉR: Természetesen kedvesem. Azonban sajnos, a rádió kezeléséhez a puszta érdem egyelőre még nem elegendő s így lehetetlen, hogy ma ő babráljon a készüléken. Lássuk csak a műsort. *(Belenéz és keresgél.)* Na meg van, itt van. Szerda, este 8 óra 30 perekor Egér a fogóban, vígjáték egy felvonásban, irta: Ágh Elemér, előadják a Studió művészei. Tehát 8 óra 30 perc. Mennyi most? *(Megnézi az óráját.)* Öt perc mulva nyolc. Még van egy félóránk. Intézkedj Bettikém, hogy Róza felszolgálja a teát. Te pedig Emil,

dalmi és nyelvtudományi alapvető és összefoglaló művek. Fontos részei a gyűjteménynek a tudományos folyóiratok teljes évfolyamai. Ezek között vannak az *Erdélyi Múzeumnak* kötetei is és az *Archiv für siebenbürgische Landeskunde* 54 évfolyama.

A könyvek belső értékét emeli gondos és értékes kiállításuk: mind fehér pergamentbe vannak kötve és a pápának és Magyarország címereivel ékesítve. Azonkívül minden könyvben ex libris van, melyet Paschik Álmos iparművész tervezett a Corvin-kodexek inda-motivumainak felhasználásával.

A gyűjteményt egy stílszerű betűkkel kézzel írott címjegyzék egészíti ki, mely a magyar címek mellett olasz fordításban is feltünteti a címet.

Más nemzetek talán értékesebb és drágább ajándékkal tisztelik meg Ő Szentségét, — a magyar nemzet azt adja, amit a magyar ész és szorgalom kutatása és verítékezése tett méltóvá a magyar szellem képviseletére.

*

A *Magyar Régészeti és Embertani Társulat* fennállásának 50.-ik esztendejét ünnepelte a napokban.

A régészeti tudomány ápolására alakult társaság ugyan csak ötvenéves még, de a magyar tudás érdeklődése az archeologia, embertan és művészettörténet iránt a messzemultban nyúlik vissza. Még a társulat megalakulása előtt már 1864-ben megalakult a *Magyar Történelmi Társulat* és 1868-ban megindította az Akamémia az *Archeológiai Értesítőt*. 1872-ben pedig megalakult a *Műemlékek országos bizottsága*. Mindezek tért adtak tehát az archeológiai kutatásoknak még a Társulat megalakulása előtt, mégis bizonyos, hogy az ötvenéves Társulat fennállása tette lehetővé a magyar tudósok oly intenziv munkásságát, mellyel a magyar archeológiának Európaszerte tiszteletet szereztek.

*

A karácsonyi könyvpiacon a lirai kötetek áradata tört előre. Ez áradatból méltó kiemelni Babits legújabb verseit, melyeket *Istenek halnak, az ember él* c. gyűjtött össze és *Berde* Mária *Seherezádé himnusza* c. kötetét.

Krónikás.

Természettudományi apróságok

A bubifrizura alkonya

Egyelőre nem kell tulságosan komolyan venni a dolgot! Egy orvosi lapban jelent meg néhány gondolkozásra késztető sor, de nem valószínű, hogy azért hamarosan mindenki hosszú hajat fog növeszteni.

Az orvosok rideg tudós emberek és szegény Csillag Annának is élnie kell! Bezzeg — a régi jó világban, amikor még nem voltak az orvosok annyira okosak, mint ma, (mondjuk az egyptomiak és szumirok korában!) mindenki zavartalanul viselhette a bubi frizurát. Legfeljebb akkor változtatott hajviseletet, amikor a divat úgy kívánta

Ma másképpen van! Ijesztő jelszók röpködnek a levegőben és a hipochondria ezerszámra szedi áldozatait. Most aztán a bubifrizurások „intézményes" mumustól retteghetnek!

Dr. I. *Mueller*, a *müncheni orvosi heti lapban* nagyobb értekezést szentel a bubifrizura, szerinte egyik igen káros következményének. Mueller több nőt megvizsgált, akik arról panaszkodtak, hogy arcukon és állukon erős szőrnövés indult meg. A vizsgálat eredményeként *Mueller* megállapítja, hogy az arcon jelentkező erős szőrnövés okozati összefüggésben van a haj levágásával és állandó nyírásával. Ezt az állítását a megvizsgált páciensek közül többen alátámasztották azzal a meglepő megállapítással, hogy a kellemetlen jelenséget különösen azóta észlelik, mióta rövid hajat viselnek.

Természetesen mindez nem jelenti azt, hogy a bubifrizura utolsó órája ütött volna! Sőt lehet, hogy *Mueller* véleményét is helyesbíteni fogják. A dolognak azonban természettudományos alapja kétségtelenül van, tehát jó lesz ha hölgyeink figyelemmel kísérik a kérdést.

Egyelőre állapítsuk meg, hogy a müncheni orvosi heti lap a világ egyik legelsőrangúbb orvosi szaklapja. *Mueller* pedig, eltekintve attól, hogy kissé túl őszinte a hölgyekkel szemben, jóhírű orvos.

És mégis nagy ez a világ!

A csillagászat kutatói újabban a Világegyetemnek mind távolabbi részeit kezdik vizsgálgatni. A hitetlenek kezdetben fölényes mosollyal kísérték azokat az erőfeszítéseket, melyeket álmodozó csillagászok tettek, hogy a Tejút-rendszeren kívül álló égitesteket megismerjék.

Ma már kétségtelenül be van bizonyitva, hogy az összes égitestek hatalmas rendszereket alkotnak. Ezek a rendszerek a *tejútak*. Eleinte azt hitték, hogy az összes égi képződmények, amelyeket a mai, fejlett optikai műszerek mutatnak, a mi tejút-rendszerünkhöz tartoznak. Sőt alig 1—2 évtizede még neves csillagászok is erősen kardoskodtak amellett, hogy a tejút elméletet nem lehet általánosítani és téves minden kombináció a mi Tejútunkon kívül álló tejútakra vonatkozóan.

A haladás azonban e téren gyors volt! Minden kétséget kizáróan bebizonyították, hogy a *csavarvonal alaku* (spirális) ködfoltok egy része a mi *Tejútunkkal* egyenlő rangú képződményeknek felel meg.

Igy az *Andromeda* ködön végzett legújabb vizsgálatok segítségével megállapították, hogy az *Andromeda* köd egy, a mi Tejútunkkal teljesen azonos rangú kozmikus képződmény. Tőlünk való távolsága akkora, hogy a másodpercenként 300 ezer kilométernyi sebességgel haladó fénysugárnak *900 ezer* évre van szüksége ahhoz, hogy az *Andromeda* ködből hozzánk juthasson. Az *Andromeda* köd hosszátmérője 42 ezer fényév, vagyis egyik végétől a másikig a fény 42 ezer év alatt jut el. Kis átmérője tehát a csillagokkal kitöltött lencse alaku ködfolt vastagsága, 10—12 ezer fényév lehet.

Ezek az adatok a Tejút méreteivel meglepően összevágnak. *Kapteyn* szerint a Tejút hosszátmérője 40 ezer, kis átmérője pedig 8 ezer fényév. Az újabb mérések ugyan a mi Tejútunk méreteit nagyobbra teszik. Nagy átmérőjét 240 ezer fényévnyire becsülik. A méret azonban nem döntő fontosságu tényező. Fejlődésileg és szerkezetileg az *Andromeda* köd a *Tejút* édes testvére és halványan ragyogó fénye a Világegyetem anyagának egységességét és a fejlődési lehetőségek azonosságát hirdeti.

A rádium, mint tűzvédelmi szer

Papir és *kaucsuk* gyárakban gyakran támad tűzveszedelem abból, hogy a gyárüzemben használt gépeken gyujtó erejű *elektromos szikrák* keletkeznek. Sok gyárban keletkezett már az ilyen szikrákból katasztrófális tűzveszedelem.

Az ily természetű elektromos szikrák keletkezését újabb kutatások szerint meg lehet akadályozni, hogy ha a gyárhelyiségben a levegőt *ionizálják*. A ionizált levegő az elektromos kisüléseket veszedelem nélkül vezeti le.

A levegő *ionizálására* legalkalmasabb a *rádium*. Gyárhelyiségben végzett kisérletek tanulsága szerint 1 miligramm rádium több évig képes valamely helyiség levegőjét ionizálni. Ilyenformán rádiummal sikerült a megelőző tűzrendészet követelményeinek megfelelni, csupán a védekezés költségeiben van hiba, mert a rádium a legdrágább elem.

Orgonavirág karácsonykor

Szokásban van, hogy Katalin-nap tájékán orgonaágat vágnak le, vizbe állítják és ha egy kis szerencse is párosul a jóakarathoz, az ág bimbói kinyilanak.

A modern kertészet mesterfogásai közé tartoznak azok az eljárások, amelyekkel a virágkertészek a különböző virágokat természetellenes időkben virágzásra bírják. Messze vezetne a különböző eljárások és vegyszerek ismertetése, van azonban egy igen egyszerű módszer, amelynek ismeretével az orgona-ágat könnyen virágzásra birhatjuk.

Ha a levágott ágat 10—12 óra hosszáig 34—35 Celziusz foku vízfürdőbe helyezünk, az orgonaág felébred téli álmából és karácsony tájékára virágpompába öltözködik. Vigyázni kell, hogy a víz hőmérséklete a fürdetés ideje alatt ne változzék tulságosan és a fürdetés ne terjedjen 12 órán túl, mert a növény megfullad. Egy kis ügyelettel szép virághoz juthatunk karácsonyra! *Sz. F. dr.*

Pásztor Ur 1929. dec. 22.

Hogy mennyire ura volt a legkomplikáltabb mechanikai elméletnek, mutatja, hogy a *perpetuum mobile* eszméjét nem tartotta megvalósíthatónak. Kijelentette, hogy ilyen gépet soha sem fognak készíteni. Ez a kijelentés olyan elementáris erővel tükrözi vissza *Leonardo* szellemének bölcsességét, hogy ha ezenkívül nem volna zseniálitásának más bizonyítéka, akkor is legmélyebb gondolkodóink közé kellene, hogy számítsuk. Ennek megértéséhez szükséges tudnunk, hogy Leonardo korában valósággal hatalmában tartotta a perpetuum mobile elkészitésének gondolata a tudomány embereit s nem egy gazdag ember áldozta ennek az egyetlen utópiának egész vagyonát.

Ezek után igazán alig esik latba, hogy az *ezermester Leonardo* kiváló *énekes* és *zenész* volt. Úgy ismerték mindenfelé mint a legügyesebb *ünnepély rendezőt*, aki fejedelmi udvarok ünnepségein személyszerint is tevékenykedett.

S mikor 100 évvel ezelőtt az első vasút végig pöfögött a kezdetleges vaspályán, ennél a korszakalkotó jelenetnél is részt kért *Leonardo* szelleme. Hiszen 3 évszázaddal azelőtt *Leonardo* már célzott arra, hogy gőzerővel lehet járműveket is mozgatni.

Ki tudja, miket forgatott még csodás agyában *Leonardo*? Titokzatos laboratoriumának gépei, kerekei és műszerei között gondolt-e arra, hogy mindaz, amit tervezett, amin töprengett valamikor majd a mindennapi élet strukturáját fogja adni? Vajjon tudta-e azt, hogy elméletei, kutatásai egy új világfelfogás felé nyitják meg az útat? Tudta-e azt, hogy valamikor elismerik majd munkásságának értékét?

Élete azt mutatja, hogy ezekkel nem sokat törődött. De mégis tisztában lehetett saját nagyságával! Szelleme, amely évszázadokkal repült kora előtt, csendes óráiban, amikor az ezermester megpihent, sokat mesélt neki a jövőről, a *máról*, amelyet testileg meg nem érhetett, de örökségképpen hagyhatta rá tudásának mérhetetlen kincseit.

Ez a jövő általunk és rajtunk keresztül valósította meg az ezermester álmait.

Shakirov Sebestyén: Lókupecek.
(Tanácskozó vásári cigányok Vizaknán.)

Magyar kultúrkrónika

A magyar tudományos élet egy nagyon fontos és hasznosnak igérkező intézettel gyarapodott. Ez a napokban ünnepiesen megnyitott *Országos Állategészségügyi Intézet*, melyet Manninger Rezső dr. állatorvosi főiskolai professzor tudása hozott létre. Az intézet feladata nemcsak tudományos, hanem szorosan belekapcsolódik a gyakorlati életbe is. Elvégzi ugyanis mindazokat a laboratóriumi vizsgálatokat, melyek a házi állatok közt pusztító járványok megelőzésére és megszüntetésére irányulnak. Azokat a tetemes veszteségeket akarja tehát kiküszöbölni, melyek hasznos állatjaink pusztulásával a nemzetgazdaságot oly súlyosan károsítják.

*

Csekonics Erzsébet grófnő, egy fiatal leány, könyvet irt Erdélyről *Erdély kulturképe* címmel.

Mindenek előtt meg kell állapítanunk, hogy a könyv nem könnyed útleírás, nem ilyen-olyan (legtöbbször felületes) benyomások gyűjteménye, nem is etnográfiai érdekességek tárháza, hanem komoly, tudományos, szépen és alaposan megírt mű. Erdély történeti szerepét vizsgálja benne a szerző és azt a hatást fejti ki, melyet a mi drága földünk a magyarság fejlődésében betöltött.

Helyesen mutatja ki a könyv, hogy a transylvanismus történelmi alakulás eredménye és Erdély nagy tragédiája az, hogy az unió kimondása után eltelt hat évtized alatt Magyarország politikai és gazdasági élete nem tudta felismerni ennek jelentőségét. A transylvanismus a magyar nemzeti élet teljességét jelentette, melyből istápoló, tápláló, bíztató, új életet teremtő erek és szálak húzódtak Magyarország talajába, különösen elnemzetietlenné válni kezdő fővárosába. Annak az időnek felületes nemtörődömsége romantikus színeket, vidéki kicsinyességet látott csak a transylvanismusban és nem nyújtott segítő kezet annak a magyar életnek, mely Erdélyben mind egyre csak süllyedt, süllyedt. Az újabb unió után ismét föléledt transylvanismus most már valóban magára hagyatva arra van hivatva, hogy a magyarság életerejét fenntartsa és megtartsa.

Csekonics Erzsébet mély meglátással fejti ki mindezt művében, mely méltó a legnagyobb érdeklődésre.

*

XI. Piusz pápa aranymiséje az egész katholikus világ ünnepe. Egyik zarándoklat a másikat éri és mindenfelől elhalmozzák az ünneplőt ajándékokkal.

Magyarország is kiveszi részét az ünneplésből és nemzeti ajándékképpen egy speciális könyvgyűjteményt ajánlott fel Ő Szentségének. Az ajándékot Barcza György vatikáni magyar követ adta át.

E gondolatra az vezette a magyar kormányt, hogy a pápa még mint Achille Ratti a milanói, majd a vatikáni könyvtárnak volt igazgatója mikor 1891-ben Magyarországban járt, élénk érdeklődéssel látogatta meg a Nemzeti Múzeum könyvtárát.

A több mint 1000 kötetet magában foglaló gyűjteményt Pasteiner Iván dr., a Pázmány Péter Tudomány Egyetem könyvtárának igazgatója válogatta össze.

A gyűjteményben helyet kaptak a magyar bibliográfiai szakkönyvek, magyar történeti, egyháztörténeti, archeológiai, művészettörténeti és iro-

Shakirov Sebestyén: Este a bánya felé. (Zsilvölgyi munkások.)

Manikűr

Irta: Ligeti Ernő

Egy húsz-huszonkétéves fiatalember föl és alá sétált a hölgyfodrász előtt és azon gondolkozott, hogy bemenjen-e vagy ne menjen be. Ránézett a körmeire és úgy tapasztalta, hogy azok rendben vannak. — Nohát, semmi értelme sincs, hogy bemenjek — mondotta magában. Erre bement.

Egyik manikűrös kisasszony érdekelte. Két héttel ezelőtt ismerkedett meg vele, itt, a hölgyszalonban. Azóta úgy találja, hogy a körmök ápolása lelkiismereti kötelessége minden felfelé törekvő fiatalembernek.

A rokonszenves szőke leány épen munkában volt. Futó mosoly vette tudomásul a belépőt, nyomban kis asztalkája fölé hajolt, egy férfikezet emelt fel a villanylámpa világosságába. Már is gyöngéden, azzal a gyöngédséggel, amilyent a hétköznapok életében nem igen talál az ember, a porcellán tálacska felé irányította.

Az ifjú leült, körülnézett. A fehérre lakkozott fülkéket függöny választotta el három oldalról. De a suttogó beszéd, a halk motozás, az ondolálás, fésülés, hajmosás és hajvágás titokzatos munkája ki-kihallatszott. A manikűr asztalkák szabadon helyezkedtek el a hátsó fal mentén és még az „emelet"-re is jutott belőlük.

Egy hölgy a pálmafa alatt a Színházi Életet tartotta a kezében, rágyujtott egy cigarettára és el-elvétve úgy tetszett, mintha tudomásul venné egy katonatiszt kitartó pillantását. A körkanapé másik sarkában két fiatal lány mulatott. Egyiküknek se volt postamunkája, türelmesen áthatotta őket a gondolat, hogy van értelme a várakozásnak. Ez a boldogító tudat benne volt a levegőben is és egy csipetnyi belőle ott játszadozott a „mester", egyben az üzlet tulajdonosának ajkain is.

A fiatalember töri a fejét, hogy vajjon lesz-e szerencséje és épen ő kerül-e ahhoz az asztalkához, amelynél az a bizonyos szőke angyal szorgoskodott. Közben, némi ironiával a folyton ugráló kis embert, a tulajdonost vette szemügyre, aki vakító, vadonatúj porcellán fogsorával, kopasz fejével, fehér, térdéig lenyúló köpenyegében úgy fontoskodott, mintha nem is hölgyfodrász, de tanár lett volna, minden bizonnyal.

— Azonnal kérem — fogta fel a lelkes gnom a fiatalember nézését — azonnal — ismételte meg dallamosan. — Hány keze van Irén kisasszony? — Csak a főhadnagy úr — válaszolt egy szolgálatkész hang. — Ó, kérem én várhatok — sietett közbevágni a fiatalember. — Az a két hölgy előbb jött — udvariaskodott. — A hölgyek ondolálni fognak. Ugy-e bár hölgyeim? Különben, Bella kisasszony is azonnal elkészül. — Akkor megvárom Bella kisasszonyt. Igazán nincs sürgős dolgom — tette hozzá mintegy mentegetődzve.

Persze, hogy megvárja. Hiszen azért jött. Most jutott eszébe, hogy milyen bosszusága lett volna, ha történetesen egy másik lánnyal lett volna kénytelen manikü-

Shakirov Sebestyén

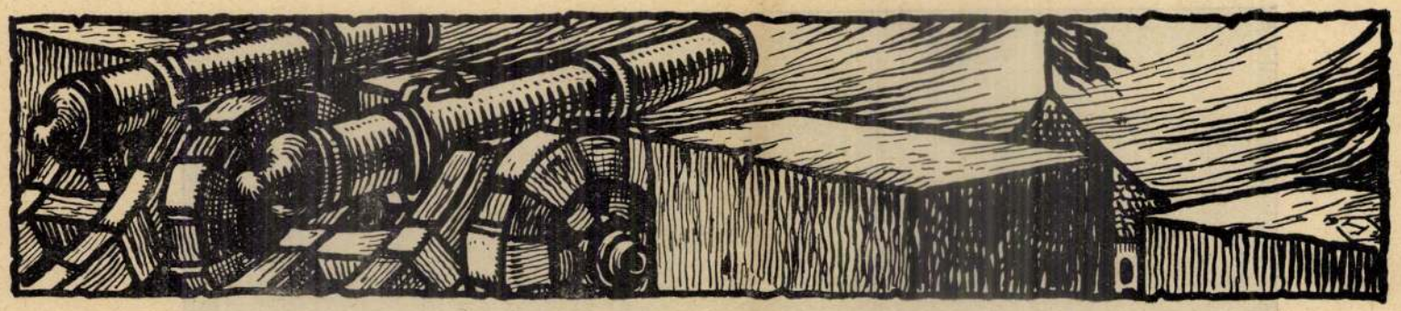

Shakirov Sebestyén

Irta: Kelemen Lajos

Az erdélyi közönségnek nem újság már a Shakirov Sebestyén neve.

Aránylag rövid, de változatos és regényes életpályája s nehány szépen sikerült kiállítása széles körben ismertté tették őt. Pedig csak öt éve, hogy 1925-ben Kolozsvárt, egy épen nem forgalmas utcában rendezett első kiállításával a nagy nyilvánosság elé lépett. Azonban a kolozsvári közönségnek már akkor feltűntek Shakirovnak ma már erejévé szilárdult jellemző sajátságai: szín- és tárgygazdagsága, dús változatossága s keletiesen fínom és sokszor szinte misztikus kifejezésmódja, melyben már akkor egyéniségnek mutatkozott.

Pedig akkor úgyszolván még csak a kezdő művész nyilatkozott meg benne. De a kezdet igéreteket mutatott s ezek most beváltva állanak elénk a művész új kolozsvári kiállításán.

Kevés ember harcolt úgy meg környezetével és sorsával, mint ez a szerény, kevésszavú, tipikusan keleti ember, hogy elérje álmait s az igazi művész-megbecsülést.

Őt sorsa a messzi keletről hozta közénk.

A Volgának, e folyamóriásnak a partján, a hatalmas, háromszázezer lakóju Kazán városában született. E nagy városban az oroszokon kívül mintegy százezer tatár és török él s a szovjet-uralom előtt itt virágzó ipar és kereskedelem volt.

Itt, a színes házfedelek, aranyos hagymatornyok és karcsú minaretek városában született Shakirov, 1893-ban. Ősei földmivesek, szülői kereskedők voltak s erre a pályára szánták Sebestyén fiúkat is. Ez azonban már iskolás fiú korában festegetni kezdett. Semmi hajlama sem volt az üzleti élethez, s midőn szülői elhaltak, a sok olvasás még jobban lelkébe gyökereztette a magasabb művészi foglalkozás iránt érzett leküzdhetetlen rajongását. Egy szép napon kereken kijelentette bátyjának, hogy soha sem lesz belőle üzletember s bár az hevesen ellenkezett vele: 1913-ban sikerült beíratkoznia egy festőiskolába. Rajongó álmodozásai előtte is rózsásnak festették a jövőt, de 1914-ben kitört a világháború s a valóságban két év mulva, 1915 egy májusi éjjelén Shakirov már sebesülten ott feküdt, egyik galiciai csatatéren, egy patakszéli mocsárban, a halottak és sebesültek között.

Felgyógyulva, újra a harctérre került, aztán 1916-ban fogságba jutott s egy ausztriai fogolytáborban éhezett és unatkozott, míg 1916 végén sikerült a tisztek közül a legénységi állományba átcsempészni magát, s egy fogoly munkás-osztaggal Erdélybe, Tövis közelébe, Diódra került. Az az úri család, ahova munkára kiadták, semmit sem tudott arról, hogy egyik orosz fogoly munkása festőművész s épen úgy munkára fogták, mint társait. Azonban az ökrök hajtására nem volt elég erélye s ezért inkább a kerti és mezei munkánál értékesítették. Megtanult kaszálni. De munka közben is ki-kitört lelkéből a művész. Meg-megállva rajta feledte szemét a tarka virágokon, a kéklő erdőkön és a lilás sziklákon s szívéből sajnálta a halálra ítélt színpompás virágokat, melyeknek életét az ő kaszája oltotta ki.

Itt érte az 1918.-i őszi forradalom.

Társai a rend felbomlásával mind haza siettek, ő azonban nem ment el. A szovjet-uralom és a forradalmak zavarai nem találtak az ő nyugalomra és szépségekért sóvárgó lelkéhez. Remélte, hogy itt hamarább rend szilárdul s nagy nehézségekkel küzdve is itt élt, Tövisen és vidékén. Ekkor már újra festegetett. 1920-ban sikerült kevés, addig gyűjtött pénzével előbb Kolozsvárra, majd Nagybányára jutnia. Itt aztán Thorma mester tanítványai sorába állott s a legtöbb idejét 1920 és 25 között Nagybányán töltötte.

Az 1925.-i kolozsvári kiállítása szép erkölcsi és meglehetős anyagi sikere után újra Nagybányán dolgozott, majd 1926-ban Aradon és Temesvárt, 1927-ben pedig Brassóban rendezett kiállítást. Főleg a két előbbi anyagilag is szépen sikerült, erölcsi sikere pedig mindháromnak nagy volt. Az 1927 év tavaszától Shakirov új világot talált magának a Zsilvölgyében.

Alig van még Erdélynek is gazdagabb vidéke festői tárgyakban ennél.

A Paring égbetörő köszírtjei, haragos-zöld fenyvesei, mély és keskeny szurdok-völgyei, apró hegyoldali házikói s a bányászélet, mely a Zsilvölgyben foly, kimeríthetetlen tájszépségeket és bő életkép-tárgyakat nyujtottak Shakirovnak. Több mint egy évet töltött itt, aztán majdnem egy évet Temesváron, honnan egy és fél hónapra kirándult Adakaleh szigetére, hogy onnan is nehány festőalkotást hozzon magával. Temesvárt sok arckép-megrendelést kapott s ott az is volt a főfoglalkozása. Itt másodszor is kiállítást rendezett zsilvölgyi képeiből.

Temesvárról 1929 tavaszán újra visszatért Nagybányára. Innen nősült s most ott él. Legutóbb a Dávid Ferenc ünnepélyen járt Kolozsvárt, hova a vértanu Dávid Ferenc emlékének hódolva, nehány pompás színes dévai képet hozott, melyekből kettőt az Unitárius Egyház képviselő Tanácsa és Theologiai Akadémiája szerzett meg.

Új kolozsvári kiállításán felerészben nagybányai és felsőbányai motivumok, figurális kompoziciók s nehány szép zsilvölgyi képe mutatják nagymértékű haladását. Megérdemlik, hogy közönségünk minél nagyobb mértékben tüntesse ki látogatásával és támogatásával ezt az érdekes művészt és értékes alkotásait.

SERES LÁSZLÓ

Tájrajzai szerepelnek a megyei képző-
művészek kiállításán, Gyöngyösön.
(cml).

(G. Molnár F.): Két gyöngyösi tájlatról.

NÉPÚJSÁG - EGER - 1971. ~~okt~~. szept. 24.

Seres László

„Borsodi táj" c. rajza

a 4. oldalon

Északmagyarország 1971 jacmár 31

Seres László

festményének reprodukciója

a 6. oldalon

Esztelmagyarország 1971 április 4

Seres László

Zejza a 7. oldalon

„Miskolci utcák"

Ezzel magyarország 1971 junius 13.

Seres László

„Hazát", repr.

Napjanik, Miskolc
1971. június. X. évf. 6. sz. 5. l.

Seres Lénló

Múló pillanat, ecsetrajz

Rajzol
Miskolci Galéria

mik

Seres László festőm.

férfifej (Vasutas képzőművészkör)

Ábra a 16. l-on (fenykép)

Gogolák Lajos: Két képzőművészeti kiállítás
Népművelés, 1954. 1. évf 1. z 16-18 l

3) Seres László
Sostarics Lajos
Söpri Ferenc
Táliga István
Tóka Vandel
Ungvári Károly
Vígvári János

SzM. 1954. 49. l.

(cs.: a képzőművész körök ors. kiállítása.)

MDK

Seres Julia

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

Seres Julia

Szerepel a Radnóti

Hub Ziállitásán

Nyugyan Nemzet 1970 február 24.
Mold.

Seres Júlia

Emlékre

Sárvári Márta: A felszabadulás emlékei a Rákóczi Múzeumban
Magyar Nemzet, Bp. 1970. febr. 24.

Seres Julia

Részt vett a képzőművész nők Ernst Muzeumban rendezett II. kiállitásán /1959. márc. 7 - /

Tolsztoj illusztrációkkal.

Krusnyák Magdolna: A magyar képzőművésznők II. kiállitása

Rajztanitás 1959. II.sz. 27.1.

Seres Julia
festő

„Rózsadomb" festménye
„szerepel a tárlaton"

Vidos Zoltán: A Radnóti klubban rendezett...
Műrevét, 1970. julius - 38 lap.

MDK.

Seress József

Kiállitási kritika

Hevesmegyei Népujság 1965 juni.8.

MDK.

Seres József

Kiállitási hir

Északmagyarország 1966 dec.17.

Sercs László

2 részlet a miskolci területi képzőművészeti szakkör tagjainak kiállításáról.

A területi képzőművészeti szakkör vízkiállítása.
Északmagyarország 1962. febr. 23. 4.l.

2998

8 C. Tschaggeny. május 26án

(Sz. Bruxellesben 1815 (~~vben~~ + 1894. j

Bucsuról hazatérő f

A háttérben el

úton ~~xxxx~~ két flaman

~~xx~~ és jobb kezével a zseb

nát adhasson. Pejlovát

götte a ~~xxx~~ ~~fehéren~~ szürken kis

lobogóval és jobb kezébe

get. Balra a kanya

elöre és üt

kat ~~lovára~~ nagyokat

út a pénz kivételénél kis

beretvált. Nemez kalapj

csokorra kötött nyakken

vegződnek, nadrágja

Kalmartak. A jobb kez

nyá rövid, ruhadereka s

innen mezei virágok

Fa, méretei 56

Eltz M. grófnő ha

~~Ma~~ kép. 312

VI: 8.

⊥ és egy kis fiú

⊥ kékes szürke ~~kabátra~~ blouset

és nemez-kalapot viselő

IV: 203

Seres Máté

Kőfarágó
(Scheresch Matthaeus lapotomus)

l.

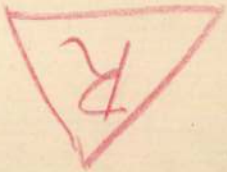

386-l

SERES Márton egri asztalos. 1827-ben az egri
külvárosban, 1834-45 között Egerben az adózók
jegyzékében szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Seres Márton, asztalos

1827-ben Eger Külvárosában lelik. Neve 1834-45 körök szerepel az adózók körök. Seres S.(?) asztalosnak fentmaradt az Orsolyák kápolnája számára készült oltárrajza.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

Seres Lászlóné MDK

Tanulmány, tus

Csendélet, monotípia

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Seres László

Múló pillanat, ecsetrajz, 54×43

Rajzok. É—magyarországi festő és grafikusművészek rajzkiállítása a Miskolci Galériában

Seres László

„Hétfő" c. rajza az
5. oldalon

Napjaink 1971 junius

Séres Sándor

Tóth Miklós: Igénytelen eszközök – Igényes művén (Séres Sándor). – Petőfi Népe, 1967. jan. 13

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ert. 1970. 1. sz. 68-107. 1./

82. 1.

Seres Sándor

Nyár c. művének reprodukciója

Petőfi Népe, 1968, jún. 30.

M.D.K.

Seres Sándor, grafikus

várában álló két napraforgót ábrázoló linómetszetét közli.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII.évf. 10. sz. 19. old.

M.D.K.

Szeres Sándor grafikus

Két ciónaros vízparti tájat ábrázoló linómetszetét közli:

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 11. sz. 19. old

Seres Sándor

Tanyasor (vegyes)

Város lesz a városból (Erdy József)

Magyar Hírlap, 1969. február 14. 4. l.

Seres Sándor festőművész, rajztanár.

Kiskunmajsán a helyi festőművészek tárlata megnyílt, melyen művei szerepelnek – Csoportos kiállításon Nagyváradon és Kolozsváron is részt vett munkáival.

Petőfi Népe, 1972. aug. 9.

Seres Sándor

"Virág" cimmel a lap bemutatja a művész munkáját.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 3.
XVII. évf. 44. sz. 16. lap.

Gera Sándor pedagógus-művésza

Rajz (repr.)

Kiskunmajsai művészek.

Petőfi Népe, 1973. ápr. 4.

Seres Sándor

Kiállítás Kisnyomajsán

Forrás 1984/6

M.D.K.

Seres Zoltán

Műve a kiállításon

Pe neczky Géza: A III. Miskolci Grafikai Biennálé

Magyar Nemzet 1965. nov. 10. 4.1.

Seres Sándor, tanár

a kiskunhalasi járási KISZ bizottság által harmadik alkalommal megrendezett ifjúsági képzőművészeti alkotótábort Balatonakaliban szervezték meg. — Seres Sándor tanár Kiskunhalasról és Bodor Miklós grafikus a tábor idei vezetői.

P. M.: Jegyzetek egy kiállításról.
Petőfi Népe, 1978. okt. 29.

M.D.K.

Serföző László

29 éves, faszobrász s.

1949-ben a Debreceni Képzőművészeti Szabadiskol hallgatója volt

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 186.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bpp. 1965.

Serf Egyedné MDK

Tanulmány, pasztell

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Sereti Mihály

ötvös, Kőszeg

1639.

l.

Horváth Tibor

16. l.

M. D. K.

Sereti Mihály ötvös

1639-ben a kőszegi cék megalakulá-
sakor annak tagja

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári
adatok az ötvösök történetéhez főleg a
XVI–XVII. században 178. l.

Művérl. 1953. 1-2. sz.

2.

Se re ster Erzsébet M.D.K.

Müvei a kiállitáson

N vecsési képzőművészeti szakkör kiállitása

Pest megyei H irlap 1964. november 4. 4.1.

Seresevszky festő.

Mücsarnok 1898.21.sz.195-198 l.

Michael Serfőző

habán név

1665-1680 között

Román János: A Habánok Sárospatakon
Sárospatak. 1959.

28

M.D.K.

Serfőző Mária
grafikus, -festő

Festő-ja

Élet és Irodalom, 1968. aug. 24. 4 kép.

MDK

Valentinus Seripar 1553-ban néhány hónapig a vár lőfegyvereitmjavitja.

Dét̆shy Mihály:Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között.II.közlemény. 155.lap.

Az Egri Múzeum Évkönyve.II.Eger 1964

M.D.K.

Scripar Valentinus, (Laratos Bálint)

1557-ben 3 hónapon át javítja az egri várban a fegyverehet.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

1028/1905 sz. (Bpest, 1905 nov. 22.)

Hivatalból: felterjesztés a szegszárdi múzeum számára Löschinger szugo által készített „a kellák korát" ábrázoló kép ügyében. (Feladatott. XI. 22. e. i. 841/905, 782/905)

Serier

Keramikus

1745-töl mint egető-dolgozik a holicsi fayence egyárban.

Török-Holics 134. k.

~~Anonymus Pius exüst pénze I. 29.~~

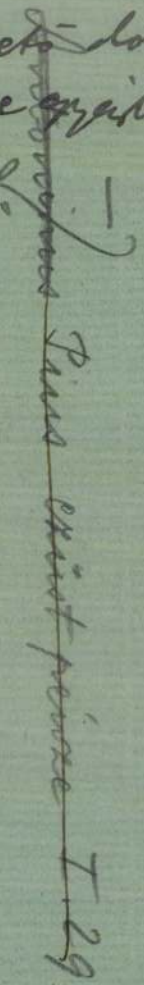

Serier

egető 1746

erod

Schirek Holitsch

130.-l.

Serier

holiści Eramikus

l. Sikmagyeram

60. l.

M.D.K.

Serbáry János, építőmester

Schwörtz Lukács, Keller és Sax mesterekkel együtt, 1757-ben Szegeden céhkiváltságáért folyamodott.

Nagy Zoltán: Vedres István művészi munkássága, (1765-1830) Bp./é.n./ Tankönyvkiad. Müsz.tud.történeti Könyvtár 1956. (95 o. + XXIV t.) 6.sz. 9. old.

Serfőző Zsuzsanna, rajztanár, képzőművész

Megnyílt a nyírbátori képzőművész studió 12. rajztanári alkotótelepének bemutatója, a Nyíregyházi Galériában. – Szerepel Serfőző Zsuzsanna (Debrecen) műve.

Bátori tűzzománcok.

Kelet-Magyarország, 1983. febr. 4.

Γ

ÈRÈSE

IR

Z,

OCTOBRE 1921.

était aide-serrurier, et, grâce à une
la sculpture à Vienne, d'abord chez
l'exposition nationale millénaire de
monument de la reine Maria-Thérèse.
s de ce genre, fut inaugurée en mai
drusz remporta le prix au concours
manie actuelle) de la statue du roi

Serkevára

(Žirkov)

képpel

Janota III

312 – 313. l.

~~19.~~

1616.

Serkei ref. templom

tárlati Egyé

Szineren repr

Malmagyarmuv V.

XIII. tábla

Serkei templom

SERKE (Gömör)

Templom, harang, Rákóczi-libertasokból öntve,

T. K. Régi ház- és harangfeliratok. Századok, III–1869, 270 l.

DR NAG

a fővárosi múzeumok központi igazgatója, c
Tudományos Akadémia l. tagja, Archaeológia
Régészeti és Művészettörténeti Társulat, a
Archaeológiai Társulat és számos más mag

Serke vår

Gömör vm.

1460.

Luk Podm

I. k. 39-401.

Serke vára

Gyönyör vm.

felszabadult

Dienes Adorján

Regélő romok.

Rozsnyó, 1940.

353. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Serkédi Sándor.

l.

Evang. templ.

196. l.

Serkó János

miskolci festő

1800 Eörül -

Fertiarchép. olajf.

Székesfőv. Képtár tulajd.

Kopp Ism. 19, 30. l.

Repr. u. o. XXV.

tábla

KLEMENS JÓZSEF *(1817—1883)*: NŐI KÉPMÁS. OLAJFESTMÉNY.
József Klemens (1817—1883): Frauenbildnis. Ölgemälde. — József Klemens (1817—1883): Ritratto di donna. Dip. a olio.

Serkó János

K

Szépművészet 1941. 4. f.

SERKO JÁNOS (MISKOLCON *1800* KÖRÜL): LÁSZLÓFALVI EÖRDÖGH ARCKÉPE. OLAJFESTMÉNY.

János Serko (Miskolc, um 1800) : Bildnis des Lászlófalvi Eördögh. Ölgemälde. — János Serko (1800, Miskolc) : Ritratto di Eördögh di Lászlófalva. Dip. a olio.

MDK

Serkó János

/Miskolcon 1800 körül/ : Laszlófalvi Bördögh arcképe. Olajfestmény. Repr.

Szépművészet, 1941. 4.sz.

MDK

Serkó János, Miskolc

Knopp J: Ismeretlen magy.festők a 19.sz. első felében. Szépmüvészet, 1941, 4.sz.

79 l.

SERKÓ JÁNOS
rajzoló

céhlevelek rajzai Miskolcon, térképfelvételek 1800.

ifj. Horváth Béla-Marjalaki Kiss Lajos-Valentiny K.: Miskolc, 1962.97.l. 265.l.

mdk.

Serkó Sanos

1800-ban távlati képet rajzolt Miskolcról valószínűleg échlevelek számára.

ifj. Horváth Béla Miskolc

1962.

97,265.l

54. jegyzet.

MDK

Serkó János, festöm.
Miskolc.

a XVIII. sz. végén felbukkannak már a magyar vér
elsö képviselöi is.

Kopp Jenö: Ismeretlen magyar festök a XIX.sz.elsö
felében.
Képzömüvészet. 1941. 75-80.l.

899 december 15-én.

Buccarizza község felé nyiló kilátást áb-
ben a jobbról látható hegyre, melynek oldalán
n magános fa válik ki, széles ut ve-
A háttérben pedig balról kopár mészhegység
vizében tükröződik vissza. A derült ég-
ők látszanak.

5 cm.
a 12860 sz. leirattal (132/900) 300 K.
elszámoltatott 1900:
vették 1900: IV. 26-dikán 7320 sz. alatt.

Serly Otto

Münchensk épiten Bpest

1905. tav. kiáll. 555, 560

1905. 6. téli kiáll. 477, 478

Australia II. 147, V. 17, VI. 184.

Serly Ottó

Műtsarnok építész Bizott

1909. tav. kiáll. 346–351

1910–11. téli kiáll. 500.

Serly Otto

épitész.

1905. Bpest. VIII. József utca 15.

Serly Ottó MDK

Tanulmány, Hidfő, rajz

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Serly Ottó, müép.

477. Zsidó templom. Mgt. Tanulmány.Plajbász rajz.

478. Zsidó Templom. Mgt. " Plajbászr.

Képzőm.Társ. 1905/6. téli kiáll. Kat. 51.l.

Serly Ottó MDK

Templomtanulmány, Belső **tá**vlat, rajz

Műcsarnok 19o5. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

Serly Ottó

Magyar nemzeti siremlék terve. Külső távlat. Rajz

Rom. kath. templom vázlata. Rajz

Templombejárat. Rajz

Képzőm. Társ. 1909. tav. kiáll. kat. 41.l.

MDK

Serly Ottó

Magyar nemzeti siremlék terve. Alaprajz. Rajz. Mgt.
Róm. kath. templom vázlata. Rajz. Mgt.
Templombejárat. Rajz. Mgt.

Műcsarnok, 1909. tav. kiáll. 41. l.

19

20

Serly Ödön

építész

két évig dolgozott magyar Nemzeti Pantheon tervén. Hatalmas piramisba építi ki a Gellérthegyet s a piramis derekánál egy sugárözönben fölkelő óriási arany nap fényében lovagolnak bronzparipáikon Árpád vezérlete alatt a honfoglalók. Az 1000 év ünzes nagy jai fölismerhetők a honfoglaló ősapákban.

Dajka András dr. A Gellérthegy és a magyar örökélet. Bp. 1927. 3. l.

de Serres Ágoston

A Nyugati Pályaudvar épülete /de Serres Ágoston, Bernhard Győző és Seyrig Theophil müve/ nem adhatott ösztönzést építészetünknek, éppen a feladat speciális volta miatt.

Török László: Magyar építészet a historizmus korában. Építés- Építészettudomány, 1969.1-2.sz.131-180.l.

167.l.

Törv. védve.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS-
VIZZEL KÉSZÜLT KÉTSZERSÜLT

Budapest, 1932. XI. 17-23.

Szállitó-jegy

Nagys.

T. Dr. Szentiványi úr

		Ár	Pengő	fillér
	dr6. sütemény reggel			
	„ „ délután			
	„ jour kenyér	Fizetve		
	„ „ sütemény 19-32 XI. 1			
	kg. fehér kenyér			
14	„ félbarna kenyér		6	16
	„ rozskenyér			
	„ Graham kenyér			

30-X. — Merkur, IV., Prohászka-u. 6.

TELEFON:
Aut. 69-3-33.

GROSS MIHÁLY
finom fehér sütődéje
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 43.

Serres Ágost

Terverte a 1870-ben Nyugati pálzandvar felvételi épületét Szerin Tem-

Gerőírja: A nyugati pálzandvar öntöttvas architekturája ifj Zitterbarth Mátyás alkotása (1845). ~~Ot~~ *

Gerőpesti

263. l.

* Ezt 1874 (?) ben bontottak le.

De Serres Ágoston MDK

Nyugati pályaudvar./Lenin körut 109-111/

Tervezte De Serres Ágoston Bernhardt Győző közreműködésével.1874.
Az épitkezést a párisi Eiffel Gusztáv és Tsa cég nyerte, ennek keretében Seyrig Theofil tervezte a vasszerkezetet, melynek nagyrészét Párizsban öntötték. A cég munkavezetője a helyszinen Gyengő László, az egész épitkezés felügyelője Bernhardt Győző volt.
Épült 1874-77 között.

Repr. 238. kép.

Zakariás G. Sándor9Budapest. Bp. 1961. 139.l.

De Serres M.D.K.

Nyugati pályaudvar csarnoképülete

Preisich Gábor: Bp. városépítésének tört énete a ki-
egyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964. 100.1.

M. D. K.

SERRES, de építész

Bp. Lenin körút 109. Nyugati pá-
lyaudvar. (1877.)

Gerő László: Magyar építészet kalauz
hagyományai Bp. 1951. 63. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

De Sesses

1877. a Nyugati pályaudvar tervezője

repr. repr.

Rmsj: A Nagykörút Bp. 1960. 17.o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

De Serres Ágoston

Szerzete 1874-ben a Nyugati pályaudvart,

Rusj: A Nagykörút Bp. 1960. 36. o.

de Serres Ágoston

felügyelősége alatt építették 1874-77 között a Nyugati pályaudvar csarnok szerkezetét.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2421

M. D. K.

DE SERRES A építész

Bp. Nyugati pu. (1877.)

Gerő László: Építészeti stílusok

Bp. 1957. 115. l

M. D. K.

DE SERRES, A

Bp. Nyugati pályaudvar, 1877.

Magyar építészet. Bp. 1954. 103. l.

SERRANO Pablo

Ökörfogat - egységele II. bronz
30×50 cm

XX. Századi Művészet
Szépműv. Múz. 1975.

Serpes /Baron de/
vagy Zerbst /Baron von/

MDK

kertész

A Csapó-háznál tartózkodó francia emigráns.

A családi hagyomány szerint ő tervezte és gondozta a ritka fákban gazdag tengelici tájkertet.

427.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

GLI AMICI UNGHERESI DELL'ISTITUTO
DI STUDI ROMANI

invita la S. V. Illma

alla solenne commemorazione del

BIMILLENARIO AUGUSTEO

che avrà luogo mercoledì 10 novembre 1937
alle ore 18

nella sala situata in VIII., Baross-u. 13, pp.

PROGRAMMA:

1. Saluto del Presidente.
2. Il simbolismo della pace augustea sulla corazza della statua di Augusto di Primaporta. Conferenza del Prof. univ. ANDREA ALFÖLDI.

Tiberio Gerevich
presidente.

Serovics József

budai festő 1785

irod

Schoen Arnold

Schervitz Mátyás

budai festő

Magyar Művészet

1929. 269. l.

Lerovics József

MAGYAR MŰVÉSZET
1929 269

MDK

Serovics József festő

Schoen Arnold: Schervitz Mátyás budai festő. Magyar Művészet 1929. 269.l.

Serovics József

társával Schöfft József festővel festette meg a budai Vár kerületben működő Fortuna kávéház képeit.

Genthon István: Indiás Hungarian Painter. The New Hung. Quarterly, Bpest. 1966. 23. sz. 1931.

Serovics József

festő 1785

l.

Tanulmányok Bpest II

85. l.

laid

Scherovics

Szerovits

alatt

Serovics József
festő

M.D.K.

Schöfft József 1783-ban hifestette
a vaibeli Fortuna szállot.

Genthon István: Schöfft Ágoston
Művészet, 1966. november-12 lap

M.D.K.

Matheus de Seron

1555-ben eltávozott helyett kőmüves. Valtelina mellett.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 178.o.

Az Egri Múz Évkönyve. I. Eger, 1963

M.Đ.K.

Scron, Matteo olasz kőműves

1555. márciusától kezdve szerepel Valentino mester munkásai között az egri várban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

M.D.K.

Seron

E kőműves neve is Lugano tó környéki származásra utal.

Détshy Mihály:Munkások és mesterek az egri vár építkezésein 1493 és 1596 között.I.közl.181.o.

Az Egri Múz.Évkönyve.I.Eger,1963

M.D.K.

Sebastianus de Serne

1553-kamx elején Joannes Antonius de Valtelina kőművesmester segéde.

Détshy Mihály:Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között.I.közl.177.o.

Az Egri Múz.Évkönyve.I.Eger,1963

M.D.K.

Sebastianus de Serne

Az 1553-ban emlitett kőmüves Sernioból származik.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 181.0.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger. 1963

Serne, Dominicus de kőmüves M.D.K.

1153-ban a vár ostrom alatti megrongálódásainak helyreállításán dolgozik

"étchy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 177.l.

Az Egri Múzeum Évkönyve I. 1963.

M.D.K.

Dominicus de Serne

L553 elején Joannes Antonius de Valtelina kőműves mester segéde.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 177. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

M.D.K.

Dominicus de Serne

Az 1553-ban említett kőműves hazája Sernio.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár építkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 181. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. 1963

SErne, Sebastianus de kőmüves M.D.K.

1253-ban a vár ostrom alatti megrongálódásainak helyreállitásán dolgozik

"étahy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 177.l.

Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

M.D.K.

Serne, Domenico de, olasz hőmüves legény

1553-tól dolgozik, Valetina mester mellett az egri várban

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

M.D.K.

Sermin, keramikus

1847-ben a városlődi porcellán gyárban ,mint edénykészitő havi 35 frt.fizetést kapott. 203.o. 28.jegyz

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Serly Imre, statikus

a kaposvári Csiky Gergely Szinház rekonstrukciója. Építész: Novák Zsuzsanna, Czuppon Éva.

Belsőépítész: Szüts Zsuzsa (FFKKV).

Statikus: Serly Imre, Zajovics Jenőné.

Magyar Építőművészet, 1988., 4–5., 36-old.

mintegy a szentek /alsó kép/ extáziás
apostolok csoportjába más alakokat is
szerepük van,mint pl.a nyavalyatörős
sok által köti össze a földön állókat
észrevehető Michelangelo hatása,a fel
de itt több liraiság van.-- A Keresztl
lia/ jelenete nem felelt meg az ő müv
változatos gesztusokkal,a főalak szín
benne lirai részek /Mária és Magdolna
zició az övé,de a kivitel nyers,Giuli
A különböző európai muzeumo
Rafael neve alatt,ezek azonban legfel
latai szerint készültek.Ilyen [illegible] i
Madonna del divin amore Nápolyban,stb

de Serres

francia mérnök
serverte a nyugati pálya-
udvart.

irod

Lechmépu 516.l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühel

Miután keresményemnek 191... (

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

de Serres

épitési igazgató

az osztrák államvaspálya

társaság budapesti uj

felvételi épületét terverte

(nyugati pályaudvar), mely

egyike a legnagyobb és legdi-

szesebb pályaudvarokunk egész

Európában. Épült a 70 es

evek végen.

csak

Országh. 102. l.

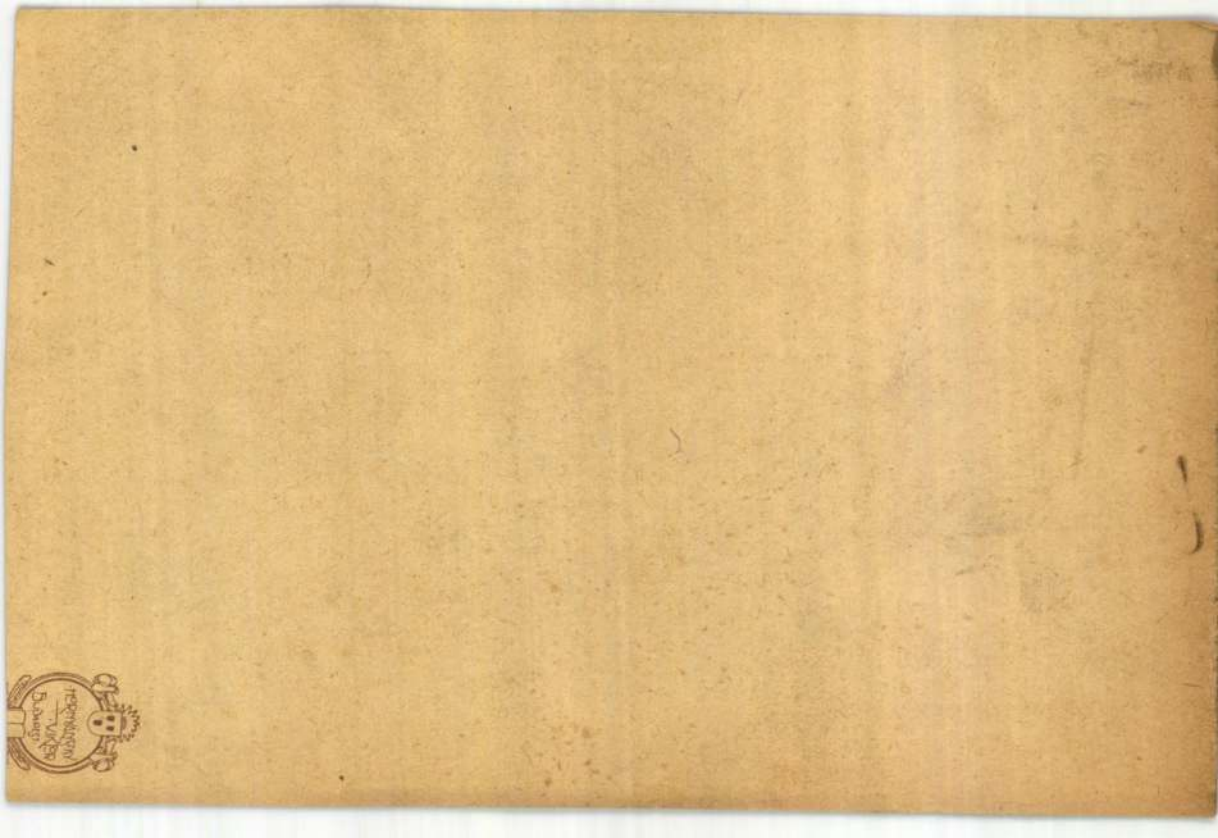

Serres, de

mungati pálya-
ívód udvar

Sós, Aladár:

Die ungarische Bau-
kunst am Ende des
19. Jahrhunderts.
A Műgyűjtő
1930. 8-9. sz
239 l

Tritonia aurea
tangaszeau

Serres, de

épitet

Az osztr. magyar állam-
vasutak indulóháza
(nyugati pályaudvar)

Repr.
Rückwardt

Serres, Agost de

l.

Kism Lechn

110 l.

Serres Agost

Ezt allamanti epitezelt gangato!

IROD.

Az osztrák államvaszt vagy indóháza,

Kepes Gulách Zsigok

1880. 397 l.

Egyszel

Oc. D. K.

SERRES Ágost ~~[illegible]~~ az osztrák
államvasut érítési igazgatója

Bernhardt Viktor főmérnökkel Ter-
vezi a Nyugati pályaudvart 1877.

Ybl Ervin: Ybl Miklós 35.,

De Serres W. MDK

építész

A nyugati pályaudvar tervezője.

Kivitelező az Eiffel és társa francia cég.

Az összes vasszerkezetek szellemi szerzője

Seyrey Ivadar az Eiffel G.-fele cég ~~társ~~ egyik társa és főnoke. A cég állandó magyarországi képviselője: Gyngő László mérnok.

Lengyel Géza: Eiffel Magyarországon.
Műterem 1958 I.évf. 7. sz. 35-36.o.

MDK

Servatius Jenő szobrász
Fahordó

Ijjas A: Őszi Tárlat. Nemz. Ujs. 1943. okt. 10.
15 l.

Servatius [!]

Faplasztikáival rokonságot mutat Korzogh András expresszív népi formavilága.

Bojár Iván: Kiállításról – kiállításra; Magyar Hírlap 1970. jan. 4. 6.l

Servandoni, Giovanni Niccolò

Isidore André Marcelle Canevale

mesterekint említve. Servandoni volt a
párizsi St. Sulpice tervezője, a versailles-i világra-
szóló ünnepségek rendezője.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

470. old.

Servanidoni

l.

Zádor – Rados

208-l.

Servácius

nagyszebeni ágyonto

1589

l.

Hadtört. Közl

1927. 142. l.

MDK

Seruacius Murator

1468-ban a Nagyszeben melletti Kistorony falusbirója.

263.o.

Entz Géza:Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.

KelemenEml. 249-264.o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Séstő Bárány István

Kishartyáni erdész.
Kamarakiállítása nyílt Salpótarján-
ban a művelődési/központ klubjában

(te): Klubkiállítás

Nógrád 1969 VII. 13

Sértő B. István

Munkája szerepelt az idei Stúdiótárlaton.

Tóth Elenőr: Stúdiótárlat.

Nágrád, 1942. jan. 8.

Sok szeretettel meghívjuk
Önt és barátait
SERSOVSZKY ZSUZSANNA
festőművész
1995. május 5-én
nyíló kiállítására.

Megnyitja:
HERENDI MIKLÓS
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
1995. május 15-ig a
JÁZMIN GALÉRIÁBAN
(Bp. VIII., Jázmin utca 10.)
Munkanapokon nyitva:
14–16 óráig

BÍRÓ *family* KFT.

Glorie. — 1844: X. 18. *Nach Dominichino:* Maria in der Glorie. — 1865, 1866, 1867, 1869: XIII. 11. *Dominichino után:* Mária megdicsőülése.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XIII. 11. *Dominichino után:* Mária megdicsőülése. — 1873: XIII. 11. *Copie nach G. Reni:* Mária in der Glorie. — 1876, 1878, 1879: VIII. 262. *G. Reni után:* Mária megdicsőülése.

Sessillo Boldizsár

győri pancélgyártó
a XVII. sz. végén a
győri Szent Ágoston-
utcában háza volt
amely az 1617. győri
lélekkönyvben Pux-
baum Pauliña neven
szerepel

Vill Győr

1824.

Sersilló Boldizsár

páncélgyártó

Győrben 1617-ben.

Bedy Vince:

adalékok a győri

ipar történetéhez

Győri Szemle

1941. 191. l. 113. l.

MDK

Sersényi József

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek. M.I. 1922.

11.1.

Szerémy József

1827

Lásd

Budapesti asztalos-
mesterek.

Sernacius (Cirwis)

Murator.

15, 265,
590. l.

R

Servacius Murator

V71

Servacius villicus
de Insula Chris-
tiana

---

murator

15, 24

Servatius Moler

R

28, 147 l.

genek előtt ridegen elzárkózó szász céhek tagjaik sorába fogadták, midőn azonban először feltűnik a művészettörténelemben, a magyar urak pártfogoltjának látszik. Első művének eddig az Apafi-szarkofágot tartották, azonban a keresdi parkban álló s Bethlen Ferencné és gyermekei számára készült sírkövön az ő névjelzésével is találkozunk. Ebből kitűnik, hogy 1631-ben egy Servatius nevű szebeni kőfaragó társaságában a Bethlen-család számára dolgozott s e működésükből az említett közös művük maradt fenn. 1646-ban Benedek fejedelmi faragóval együtt készíti a kolozsvári Farkas-utcai református templom szószékét.[1] Keresden még egyszer felbukkan 1649-ben, amikor a Bethlen- és Váradi-címerekkel díszített sírlapot faragja, mely kûlönösen szélesen aláomló címerpalástja által válik ki. Rá kell mutatnunk arra a tényre, hogy az akkor már ép figurális ábrázolásai révén népszerű Nicolait nem arckép készítésével bízták meg a Bethlenek, hanem heraldikai feladat elé állították.

Az írott adatok hallgatnak Nicolai származásáról, ezért teljesen a művek stílusából való következtetésekre vagyunk utalva. Első nagyobbszabású művének, az Apafi-szarkofág[2] fedőlapján nyugvó alakjának elhelyezésében nincs semmi az erdélyi emlékek szokásos szimmetriájából. Féloldalra dűlve, egyik kezét a fejéhez helyezve nyugszik Apafi György. A páncél fém felületét, a bevésett díszítéseket, a szövetrészek lágyságát, mind anyagszerűen érzékelteti a művész. Nem egyszerű összefoglaló előadással, hanem részletezéssel, aprólékos elemzéssel írja le alakját. Az egyszerű keretformák helyett ízléstelen zsúfoltságban, dús indákat, köréje elszórt allegórikus tárgyakat, homokórát, csontvázat, az Apafi-címer szőllős sisakját, koponyán ülő kis gyereket, virágvázákat találunk. Az ízléstelen halmozás később is felbukkan Nicolai művészetében, de soha többé ilyen mértékben. Nicolai túlértékelése annak köszönhető, hogy az egyetlen e korbeli erdélyi szobrász,

[1] Kelemen Lajos megállapítása. V. ö. Balogh J. i. m. 154. l.

[2] Roth i. m. 89— l. XIX—XXI. T. és Divald i. m. 211—12. ábra. V. ö. Éber László: Apaffi György síremléke. Arch. Ért. 1902. 97— l.

hogy nincs összefüggés a kettő között. Szorosan egymásmellett áll a házaspár a kőbe enyhe homorulattal mélyedő fülkében. A férfi és a nő egyforma ügyetlen, virágot tartó kézelhelyezése a naivitás hangulatát árasztja. A posztórészek síma felülete, a vékonyabb szövetek stilizált redőivel váltakoznak. Kezdetlegesen stilizált a bajusz, a szakáll kezelése és a virág szirmai. A primitivizmus és az egyszerű nagyvonalúság, a tagolatlan felületek és a stilizált részek adják meg a mű alapjellegét és ha a férfialak egyik karjának vonalai nem okoznának nyomorék zökkenőt, megkapó és vonzó lenne az összbenyomás.

A korai szász emlékek legkiválóbbja Seraphin Bálint síremléke 1639-ből. (Szeben, Ferula.)[1] A kőtömb eredeti vastagságát a felírásos keret jelzi, s az ettől alkotott képzelt síkig érnek az alak enyhén domborodó felületei. A kőtömb ilyen erőteljes hangsúlyozásával gyakran találkozunk a XVII. századi erdélyi művészetben. A ruhákon nincs egyetlenegy redő sem, sőt a prémen sincsenek a szőrszálak jelezve, mindenütt a síkok nyugalma, az egyszerűségből folyó nagyvonalúság uralkodik. A választékos formanyelv azonban sehol sem válik kimértté és szárazzá, a sujtásos pánt alatt kinyíló mente, az alóla kinyúló kesztyűt tartó kéz, az ellenkező irányba fordított angyaloktól támogatott hatalmas koponyájú fej, élettel és közvetlenséggel töltik meg az alakot.

A Seraphin-síremlék előtt néhány évvel egy fiatal szobrász, Nicolai Illés, az 1635-ben elhúnyt Apafi György szarkofágját faragta. Honnét jött, milyen származású volt, azt még nem sikerült a kutatásnak felderíteni, de néhány év alatt Erdély legkeresettebb szobrásza lett. Neve után ítélve egyaránt lehetett német, magyar, sőt román is. Az Apafi-síremlék készítése idején, úgy látszik még nem telepedett le, még nem nevezi magát szebeninek, csak Szebenben tartózkodónak: Cibinum manens-nek. Három felesége közül csak a két utolsóról tudunk, a második magyar, a harmadik szász volt. Nincs egyetlen adatunk sem, mely faji hovatartozását eldöntené. A szász eredet mellett szól, hogy az egyébként ide-

[1] Roth: i. m. XVIII. tábla.

Servatius

(2)

1) Thallóczy Lajos: Magyar ágyú a XVII-ik századból. Arch. Ért. 1880. XIV. 135. l. regisztrálva.

2) u. o. 130–140. l.

Servatius

(1)

ágyúöntő.

A várostól (Nagyrocben) hurza fire-
késet, mefet aztán a város számá-
dásaiban számolnak el. Ez időből
1582. 1583. 1587. 1592. a 1597: ben tala-
lunk az ágyúöntőkre nézve adatokat.
1583. ban a Stadtrechnungban ilyes
emlékezet vagyon: „Servatio Bixen-
maister flor 20." Ez volt a conventió-
ban megállapított fizetése.[1] Egy a
bethleni várban talált tarackon
a következő feliratról állapítható meg,
hogy ő készítette: HOC OPVS | FECIT
SERVA | CIVS · CIBINIE | NSIS. |
A magiban kell, a részletes leírás meg-
található az alábbi cikkben. 2)

Servatius pictor

340.

Servacius (Circus)

Muncer

35, 40, 41,
68, 69, 89.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Servetus

Segovia 1508

laid

Fos 598 l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

yezem:

gy helyettesének
ása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Benedikt Servet

Dem Schässburger Dominikaner Kloster hatte der Steinmetz Benedikt Servet mitgearbeitet.

1000

Roth 106. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

Benedictus Levet

Lapicida

laid

Archiv. f. sieb. Landesk.
Uff. 2. K. 421 l.

Jc.
189

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ısa.

Endrényi Imre, Szeged.

Benedikt Servet

Steinmetz

Segesvár

1570.

laid

Wchiv 46 l-

Benedikt Servet

Kofarapó

Vásd Antal testvér épitészt

W 274.

d, rubin és brilliáns virág és

xxxxxxxx Természetes onixból.
diszitéssel.

diszitéssel és onix-lábakkal.

xxxxxxxxxx Zománcozott. Szürke agát
ával, smaragdokkal, rubinokkal,

kkel diszitve.

és sárga brilliánssal diszitve.

l diszitéssel.

alakkal.

Servatius Pixidarius

másolta az esztergomi
szeresegyház szentélyrá-
csát a krakkói Zsig-
mond kápolna részére

Horvkézmű

II. 605. l.

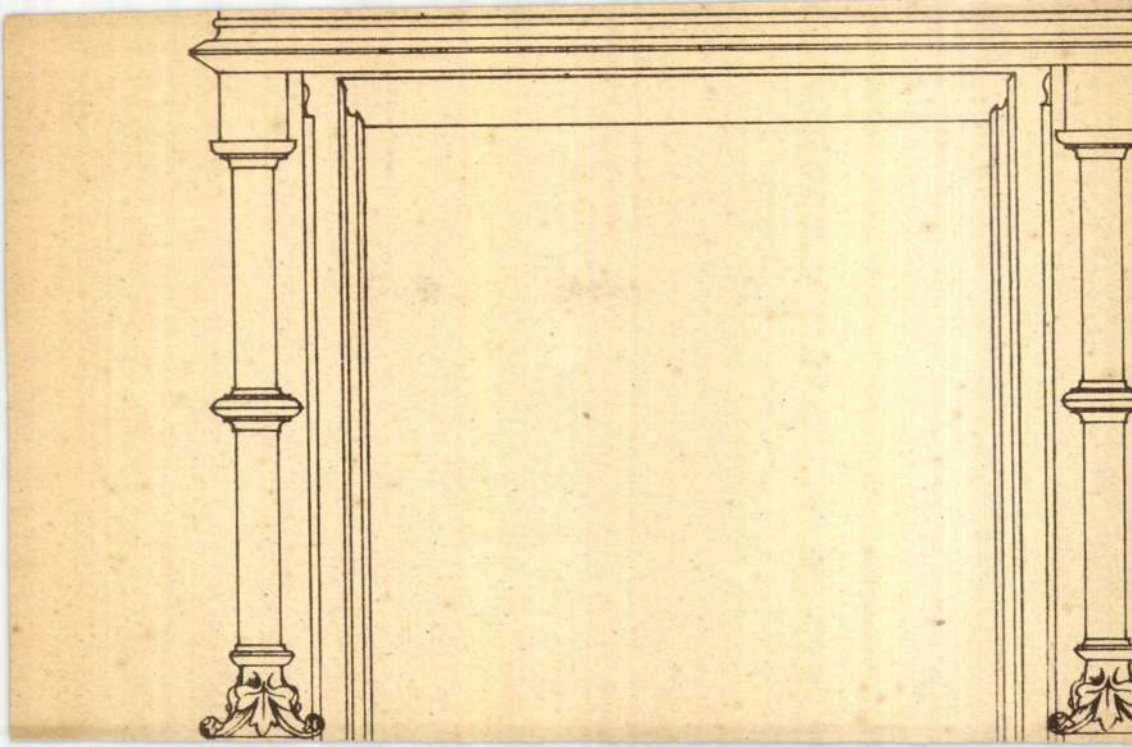

Servacius

kōmives

l.

RIII

623,653.l.

MDK

Servstius , szebeni kőfaragó

1631-ben Nicolai Illéssel együtt a Bethlen-család számára dolgozott./Bethlen Ferencné és gyermekei számára készült sírkő./

Csaberdélyi reneszánsz.

Servátius Jenö, szobr. MDK

/A fiatal m. szobr.nemz...Dp.szfv.gyüjt./

Fahordó. Fa.

Mücs.-MKT.Öszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. lo.1.

M. D. K.

Servátius Jenő"

Rövid beszámoló közli, hogy „művészetével az Erdélyi Művészek kiállitásán találhoz tunk..." Figuráit az erdélyi havasok fáiból faragja s nemcsak saját mondanivalóját fejezi ki szobraiban, „hanem az erdőr és a fár mondanivalóját is."

Szinházi Élet, Bp. 1937. juli. 4-10. XXVII. évf. 28. n. 55. lap.

MDK

Servátius Jenö, szobrász

".. Fából faragott Krisztus-feje eredeti".

R.Szörédi Ilona: " A magyar művészetért" mozgalom nagy kiállitása. Mücsarnok. Uj Magyarság. 1943 máj.16. 13.1.

Servatius
ágyrionto
1589
Nagyszeben

l.

Arch. Ert.

1898. 301. l

közigazgatási kerületre vonat-
itöltés hivatalból fog történni!

-kör. ..... közigazgatási kerület.

RÓ-LAP
ÁG MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ.

.....

.....

..... utca / tér ..... szám

a fővárosban van akalmazva, alkalmazásának

..... utca / tér ..... szám

..... utca / tér ..... szám

.....

z 1913. évre érvényes választói névjegyzékbe

ási kerületben? .....

.....

Servácius Jenő

koll. kiáll. Kolozsvár 1930. ápr.

l.

Művészeti Szalon (Kolozsvár) 1930. V. évf. 3-4. sz.

27. l.

MOB kot!

Servatius Jenő MDK

Fahordó fa

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

alpereseket is megidéztetni s annak ut

tőke, ennek .....

.....

járó 6% kamata és az alant felszámito

hajtás terhe mellett egyetemlegesen ma

Köl

1) Tényállás felvétele, meghatalmazás kiállitása és bélyege 1 kor. . . . .
2) Kereset szerkesztése . . . . . .
3) Ennek és mellékleteinek leiratása . . . . .
4) „ „ „ bélyegei . . . . .
5) Tárgyalás megtartásáért járó dij . . . . .
6) Jegyzőkönyvi és itéleti bélyeg . . . . .
7) .....

5—906. — 2000 Kaufmann

Servatius Jenő

Nobrász

Kolozsvár

1929

Sulytritz

XV. 1

Lásd

Szervátiusz

alatt is

MDK

Sery ,testvérpár, festők
Kassáról

"átutazó müvészek" sem ritkák Pesten.

1845-ben érkeztek Budára "hol saját találmányu matematikai keret segitségével készitik arcképeiket s ezek ennélfogva a lehető leghasonlóbbak".

Ltab. IV.

Servatius Tibor

Szobrai-ból kiállítása nyílt Pécsett

Sz. J: Kalocsa a fehér foltok ellen

Petőfi Népe 1970 VIII-7

Severi, Aldo

olasz festő

Roma. Falconieri palota. Via Giulia.

Bezerczy Albert arcképe 1928.

Fenti Budapesten festette.

Genthon István:

Magyar művészek és emlékek Olaszország-ban. Kézirat

1942/3

SEVER MIHÁLY, pékmester

A soproni pékéek a tizennyolcadik század elején kezdik "Weissbeck"-nek nevezni magukat.-Sever mihaly 1900 körül "finompékség"-ként reklamozta magat.cégtablajan.Fiuméból olasznyelvü recepteket hozott,ott élt rokonsága is. 157.old.

DOMONKOS OTTÓ: A soproni pékház és a pékek XVI-XI
századi céhemlékei 143. old.

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17.
sz. Győr, 1975.

SEVER MIHÁLY, cukrász

Hasonló nevü apjának, soproni pékmesternek a fia. ő már mint cukrász szabadult fel 1909-ben, de továbbra is apj pékségében dolgozott. 1916. apr. 6-ig cukraszsegédként do gozott apjánal, de apja is cukraszként jelölte meg magat mint munkaadó. 158.old. 39. jegyz

DOMONKOS OTTÓ: A soproni pékház és a pékek XVI-XI századi céhemlékei 143. old.

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. sz. Győr, 1975.

SEVER MIHÁLY, pékmester

Sopronban 1886-ban nősült. Feleségül vette a pékház tulajdonosának, Golubich Erzsébetnek unokahugát, Golubich Petronellát. Hattárba szorul a péktevékenység. A kenyérboltot kettévalasztották, egyikben a pékáru kapott helyet a másikban cukrászda lett. Vagylaltot is készitettek.
158. old.

DOMONKOS OTTÓ: A soproni pékház és a pékek XVI-XIX. századi céhemlékei 143. old.

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. sz. Győr, 1975.

dr. Sevcsik Jenő
fokos

70. születésnapja alkalmából a
Munka Érdemrend ezüst foko-
zatát kapta.

— : Kitüntetések
Művészet, 1970. február – 48 lap

Sevcsik László

Zajza a 2. oldalon.

Napjaink 1972 december

Sevcsik Jenő

Zajza „Táj" — a 12. oldalon

Napjaink 1973 február

Sevcsik Jenő

„Dombos táj" c. rajza

a 3. oldalon

Napjaink 1973 september

Sevcsik Jenő

zajta „Munkásfej" a
2. oldalon

Napjaink 1973 augustus

Sevcsik Jenő

rapsa „Fej" a 12.
oldalon

Napjaink 1973 november

Sevcsik Jenő

„Táj" c. rajza a 4. oldalon

Napjaink 1974 április

Sevcsik Jenő

Miskolcon, a Diósgyőri Vasas Képző-művészeti Kör kiállításán tájké-pei szerepelnek.

Észak-Magyarország, 1942. máv. 10.

Sevcsik Jenő, amatőr festő

A Vasas Képzőművészkör tagjai kiállítást rendeztek a Műv. Központ galériájában, ahol szerepel Sevcsik Jenő „Naprafordó" műve. /repr./

(horpácsi): Jubileum a Vasasban.
Déli Hírlap, 1983. szept. 21.

Sevcsik Imre

Cikk a 6. oldalon

Napjaink 1974 junius

Sevcsik Jenő
Érdekes kiállítás látható Miskolcon a
a Ronai Sándor Művelődési Központ szín-
házi előcsarnokában. A Diósgyőri Vasas
Képzőművészeti kör kiállítása. Közlük
Sevcsik Jenő munkái. Tájképein figurá-
lisan nem jelenik meg az ember, de érezni,
hogy ezek a tájak befogadnak, otthont
menedéket nyujtanak.
A Vasas képzőművészeti kör kiállítása

Észak-Magyarország 1972/265 4old.

Seutter, Matthaeus

1734

l.

Epergény 1929

25. l.

Seutter Máténé

Magyarország térképe

Sátoraljaújhelyi

polgm. hivatal.

Tml.

Seiitter Máté

vezin

laid

Mur. és könyvt. ést.

1911. 27. l.

Sentter M.

Temeswaria oppid. superioris Hungariae in Comit. Temesiensi ad Temesium flumen ... N. fol. Hinerett metszet. Alul Temesvár látképe és Kis Palanka.

Sentter M. csász hirneves geograf. és mérnök által rajz és kiadva Augspurg. lobbról tört. magyarázat.

Bubics. Magyarországi várak.

Jo. l.

Dürer Albert

festő

n. 1471. meph 1528.

Seutter M

rézmetszi

Lásd

Suttinger Daniel

Zólyom, 1909 junius 5.

...os Bizottsága

Budapest

Képmüvészeti muzeum

...a kelt 446/1909 sz. leirátára
...en értesitem, hogy a zólyom
...ok kijavitására vonatkozó
...tettem s a munkálatokat

Seutter

l.

Temesvár
sěkepe

l.

Gil Ran

1721. 4.

Müv.

III

2 köf. folio

Pulszky
Károly

Az ötvösség remekei

a magyar történeti ötvösmükiállitáson

leértár — és Radisics Jenő

I. 1.–160. ll., 80 képes tábla —— Budapest,

Seuler Lukács

brassai nyomdász

l.

Korrespondenzblatt

1886. 41. l.

tobbrör

tényleges katonai szolgálatra be
tartama alatt vagy annak követke

Budapest, 1913. évi j

Seuler Lukács

Könyvnyomdász

l -

Kertész nyomtatott

133. l.

Seufert Jos.

A korpusz jobb oldalán elhelyezett pár-
kányzaton egy aranyozott gyertyatartó;
előlapon aranyozott bronz domborítások.

Gábry György: Régi hangszerek, Bu-
dapest, 1969. 411

Seufert Jos.

13. sz. reprodukció. Tsiráf zongora.
Xántus János Múzeum, Győr.

Gábry György: Régi hangszerek, Budapest, 1969. 41. l.

Seüfert Jos.

hangszerkészítő mester műve: 1820 körül, Bécs; zsíráf zongora; háromszög alakú hangszekrény, kőrolaku lejrésszel.

Gábry György: Régi hangszerek, Budapest, 1969. 41 l

161

938. IX. 26. este 1/2 9.

ár nem talál –

rásodba ajánlom

-vgös irodai ter –

egy csekket. Most

ret. (Mintát lásd bent)

9 évi pénztári

Seufert Gottlieb

művező 1884

Kimisk. 1930

88. l.

Setzer Ágoston

pesti hegedűkészítő

l

Ezredéves kiáll

I B. 18. l.

Spettabile Direzione,

I membri
distretto di Budapest A.B. hann
riconoscere i meriti del paroc

Setzer Ágost

Hegedükészítő Budapesten

† 6. Dec. 1896.

Solange er gesund war, galt er als ein recht geschickter Geigenmacher. Langdauernde Krankheit aber verhinderte es, dass er zu eigentlicher Vollendung kam. Als Gehilfe arbeitete er bei W. J. Schunda

Lütgendorff

591. l.

K. D. K.

SETZER asztalos

1747. Pesten felesége elismeri, hogy Taller szobrásznak még nem tizet. Fek az alsónémedi altárszoborért (Rép.)

Aggházy: Barokk szobrászat ... Rép. 1959

I. 117. 275. II. 8. CXC. t

MDK

Setzer, hegedükészitő

Polgár G.: A hegedü. Vas.Ujság 1914. 11.sz.
209.1.

M.D.K.

Stefano di Settecastelli, faparagó és szobrász

magyar származása művész, a XV. sz. második felében Udinaben működött.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn
Bp. 1966. Corvina

120. old.

K. D. V.

SETZ Jakab asztalos

1799. Pest, Költségvetése a Terézvárosi templom épitheziséné

Agghazy: Barokk szobrászat... Bn. 1859.

I. 275.

SETTLER mihály épitész

Ház, 1922-23.

Buza Péter: Herminamező. Bp., 1992
Adattár: 33.p.

mdk.

Sets György

rajzai Musztralják Öveges József Érdekes fizika c. ujkönyvét"

az ünnepi Könyvhét könyvei. cs. S.
Népszava 91. évf. 116. sz 1963 máj. 21. e.l

Setsz János, keramikus

A miskolci porcelán és kőedénygyárban 1848-ban porczellános. 241.o.

Molnár László_ Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 239.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

Setsz/Setz/ Alajos, keramikus

A miskolci porcelán és kerámiax kőedénygyárban 1845-ben fabrikás. 241.o.

Kolnár László Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 259.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

Setz/Šetsz/Alajos, keramikus

A miskolci porcelán és kőedénygyárban 1845-ben fabrikás. 241.o.

Molnár László Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 259.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

Settka Gyula festő M.D.K.

n. 1855

Lut László vánon 64 × 36 cm

Gyjedy Lukács és neje hagyatéka Bp. 1923
50

Desiderio da Settignano

MDK

Marsuppini emlékműve tőnépső alakjának arca halotti mosat után lett mintázva

Pigler. A. Portraying the dead
Acta Historiae Artium IV Tom., 1956., 1-2 n. 30.

Desiderio da Settignano

MDK

szobrász

Mátyás budai várpalotájának dekorativ darabjain az ő hatása is észlelhető.

Magy.Müv. Tört. I. /Szerk. Dercsényi/: 253.o.

A Márvány Madonnák Mestere az ő utánzója.

U.o. 256.o.

Stelmayer János Mihály

városi órás

1734-ben Pesten

Schmall

I. 233. l.

[illegible]

Szlatka Gyula

Női arckép,

rep.

Vas. Ujs. 1913. 228 l.

Settner Béla
grafikus

Mostani kiállítása a Műcsarnokban van, 1969-ben a Széchenyi Könyvtár volt ex libris bemutatója. Előtte 8 évvel volt Settner Bélának tárlata

Kenessei András: Két grafikus – egy nemzedék.
Művészet, 1973. május – 35 oldal

Setét Julia

Bemutatott műve:

218. sz. „Ascmós", terakotta.

Balogh S.: A „Magyar Képzőművészetért", I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

141

MDK

Setét Julia

Önarckép, agyag

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 11 l.

MEK

Setét Julia szobrász

/

Szilasyi Jolán: Képzőművésznők csoportkiállitása.
Uj Világ. 1949. márc. 18.

MDK

Setét Julia

Arcmás, terr.

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 14 l.

MDK

Setét Julia

Női fej, terr.

M. Képzőművv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947. máj. 7 1.

MNK

Setét Julia

Önarckép, agyag

Arcképkiáll. Ernst Mus. 1952. aug. 11 l.

MDK

Setét Julia, szobrász

Szab. Művészet. 1949. ápr. 164 l.

MDK

Sętét Julia, festő, szobrász.

Női fej. terrakotta

Nemz. Szal. 1947. jul. - I. szürimentes káll. - Kat.

MDK

Setét Julia

Tanulmányfej, gipsz

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MDK

Setét Julia., szobrász.

Önarckép. Terrakotta.
Növérem. "

GMZSMUZ. -OMIKE.Képzöm.csop.V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

MDK

Setét Julia, szobrászm.

Önarckép szobor. Terracotta.

Ma gy.Képzőm.-nők Egyes. XXVIII.kiáll.-a a Nagy. Divat csarnokban. 1946.márc.30.-tól ápr.16.-ig. Kat.

Setét Júlia

Portré-szolva szerepelt az Ernst-múzeum arckép-kiállításán. (említve)

Kis Újság, 1952. Júl. 13.

MDK

Setét Julia

Arcmás, terakotta

1.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7-Jul.28-ig.
14.lap

M.D.K.

Setét Julia

"Fej" c. művének repr.-ját bemutatja a lap "Képpel..." c. rovatában.

Az MKP. VI. ker. képzőművészeti csop. kiállitása.

Szinház, Bp. 1946. jan. 23-29. II. évf. 3-4. sz. 25. lap

M. D. U.

SETÉT Júlia szobrász

1413. „Nőc fej" Lisz.: 56.567-N.

1414. „Nőc fej" Lisz.: 56.568-N.

1415. „Önarckép" Lisz.: 56.569-N.

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/b. rész

Bh. 1959 134-135. l.

M.D.K.

Setét Julia

Berend Ilona: "Tizenöt képzőművésznő a Fészek-
ben" cimmel a Klubban megrendezett gyüjtemé-
nyes kiállitásról, amelyen részt vett a művés-
is müveivel.

Szinház, Bp. 1948. márc. 23-29. IV. évf.
13.sz.

M.D.K.

Setét Julia

A Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson szereplő müveit Berend Ilona kiemeli "Kiállitások" c. kritikájában.
"Szinház Szeme Füle" c. rovat.

Szinház, Bp. 1947. juli. 22-28. III. évf. 3o. sz.
/A lap tévesen juli. 29-aug. 4-es dátumot irt/

Setét Julia

Aromás terakotta

Magyar Képzőművészeti Kiállítás Katalógus 1946

SETÉT Jiřina rodná

OMIKE 1909-1944 505, 527

Szécsi Julia

szobrász

VI Ó-utca 3.

MKSz 1947

SETÉNYI

Nr. 74. Olajfestmény. Buzaföld dülőuttal. 58 x 68 cm

Budapest I. ker. Tárnok u. 7. Esterházy palota.
Veszélyeztetett Magángyűjtemények Miniszteri Biztossága.
LX. számu leltár. 1949. (Iparművészeti Muzeum, Adattár)

naplókat, annak

nadások le vannak

elnök úrnak nem

kmányok zárva vannak

van a MOB Wertheim

benne egy borítékban.

llékelek, nem akarom

nelgik; kifiretni csak

müemléki javadalom

s!

saidat.

ttel dol

Józka

Sesulka Rudolf

butosterverö

1913-14.

Éimisk 1930

88. l.

M. D. K.

SESZTÁK János

Kolozsvárt tehér porcelan festésével

foglalkozik

Csángi 1954. 58. l. 99. l.

MDK

Seszták János

Höllr. Nemz. Szinh. kiáll. 68.1.

MDK

Seszták János

Tányér, színes, keleti jellegű, arabeszkes és rózsás diszitéssel. Jelezve: Seszták János Kolozsvárott. Kolozsvár, XIX.sz.

Teás- és desszert-készlet, 12 kistanyér, 4 kanna, 2 cukortartó, 6 kávéscsésze aljjal, 6 feketekávés csésze aljjal és 3 teáscsésze aljjal. Kinai jellegű, madaras diszitéssel. Jelezve: Seszták János Kolozsvárt. XIX.sz.

Ernst Muzeum aukciói. XXII. 60.l.

Lészták János

Kolozsvár

Csányi 1954

99. l.

MDK

Seszták János

Nyolc tányér, pereme áttört, szines virágokkal. Cseh porcellán, festette Seszták János. Kolozsvár, XIX. sz.

Tányér, kék arany peremdisszel, közepén keleti tájkép, épületekkel, szépia szinben. Jelezve Seszták J. Kolozsvár, XIX. sz.

Ernst Muzeum aukciói. XXII. 60. l.

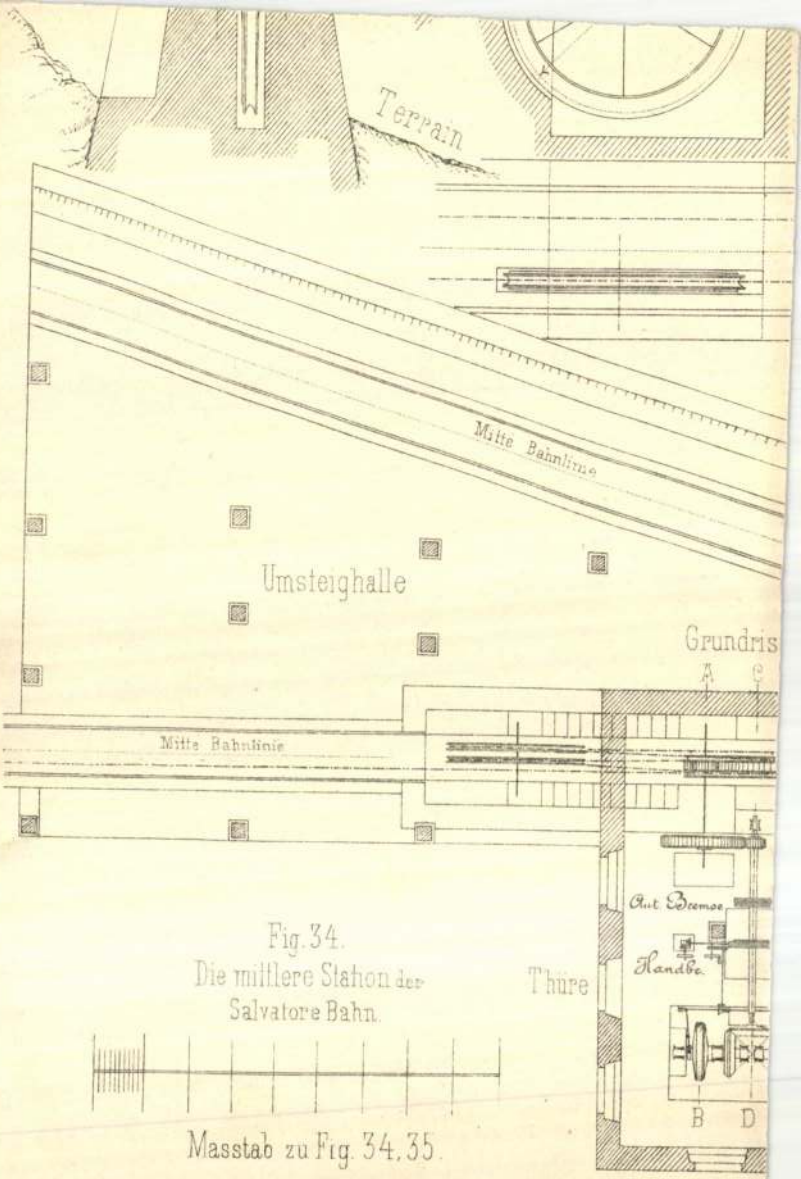

Fig. 34.
Die mittlere Station der Salvatore Bahn.

Masstab zu Fig. 34, 35.

Sestina András

Sátoralja nyhelyi festő.

Kazinczy foglalkoztatta.

Mitrovics Gyula

Kazinczy esztétikai tö-
rekvései. Budapesti
Szemle. 1929. 214. k.
febr.

M.D.K.

Sessing Ferenc, keramikus

1848-ban a rendelkezések alapján „mint" modellás" szüntesse be működését és mint edénykészitő a városlődi porcellán gyárban tovább dolgozhat. 204.o. 34-36.jegyz

Mihalik Sándor: A városlődi Régi Kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Sessin, keramikus

1847-ben a városlődi porcellángyárban „mint" Modellás havi 75 frt. fizetést kapott. 203.o.28.jegyz.

Mihalik Sándor: A városlődi régi Kerámia. 19 .o.

olia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Sesin

művezető

1885 – 92.

l.

Ruzicska Harend

63. l.

MDK

Sesin /Seschin/ Gusztáv

fő korongos

a Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1878-1889.

69.o

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnayágyár művészete.Pécs.1959.

MDK

Sesin /Seschin/ Gusztáv, főkorongos

1878- tól a Zsolnay gyárban dolgozott 11 éven á

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár művészei és kivite-
Pécs.1949.ápr.12. lzői.

Lesenyei hárta M.D.K.
nobrán

Raffael érméje a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F. IV. Magyar Képzőművészeti kiállitás. hurtört. Ért. 1954 1 sz. 169.

MDK

Sechsia Gustav
Sesehia

Horvát származásu.

1878-1889-ig Zsolna első kerongosmestere.
Tőle tanult legtöbbet Zsolnay.

18.e.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1966 1959.

III
718 (2236)
807 (22).

van ábrázolva mezei

alnál ülve ~~fiatal leány~~ Balra fordult, de szem-
a bal kezében lévő nagy kam~~illa~~illa levele-
nyben, különféle virágok látható. Öltöze-
, magas fehér ruha könyökig érő csipkés
~~án át~~ ölébe lóg, ~~és~~ derekát rózsaszinü
hegyes vidékre nyilik kilátás. Jelzése

~~\\\\~~ papiroson, méretei 100: 70 cm.
Szalonban 1902: XII. 15-én 500 Kán ~~\\\~~

35 sz. leirattal egyéb állami elhelyezések
903).
. 7-én (270-903).
a az 1903: VII. 4-iki 13903 (449-903) és
903) szvsz. leirat.

Vid. Muz.

159

Sery

Stab TV. 110

Servolini, olasz grafikus, művészeti író.

Bordás Ferenc munkásságával a hazai szakirodalmon kívül dán, olasz, portugál kiadványok is foglalkoztak. Az olasz Servolini például a mai magyar fametszőművészetről írt könyvében kimeritően tárgyalja Bordás Ferenc művészetét.

Semsey Andor: Bordás Ferenc.

Könyvtáros, 1979. 1. 50. old.

P. M. M. Lustig Servita

1838-ban festette meg az egri „Minaret látképé"-t. Olajfestmény, fa, 47.5 x 63 cm.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt

Magyarország műemléki topográfiája VIII köt

Budapest, 1972.

3271

3.

4.

Sery

l.

LykaMagymű1800-50

502.l.

Severin

ötvös.

A hires Marstella András olasz származásu Krakkai ötvösnek is volt egy magyar tanítmanja, Severin, György rézontónak a fia Beszterczebányáról. 1544-ben.

Letisztázva

Arch. Ért 1889. 244 l

ardi

~~[illegible]~~

+ ~~meghalt~~ (~~[illegible]~~ - ban uszanott 1793-

Cazzaro.

öménykolostort látjuk a könyvtárral. Kert-
~~elében~~ A tengert háromgondola v két
Az előbbiek körül kettőn a gondolást bele
k, míg az utóbbiak egyike a háttér felől
lőtérben jobbra horgonyoz. Elején két férfit
fordulva néz a szigetet és a másik hissé

: 25 cm.
~~[illegible]~~
Lápló ajándéka

Severinus, festő a XV–XVI.
sz. végen Bártfán. ✓
mivel a bártfai Magyar-
kapitula ~~[illegible]~~ oltárának
szárnyképei.

Severinus

A bártfai (XV. szbeli) Mager kápolna oltárának szárnyképeit egy Severinus nevű közepes mester festette.

Divald Kornél. Felsőmagyarország gótikus szárnyasoltárairól. Évkönyvei, Az Orsz. Magy. Szépművészeti Múzeum —, III. k. Bpest, 1924. 27. l.

Severinus pictor

Bartfa 1489. 2 fl
egy szűz Mária oltár szárny-
képiért.

Divkassaidóm. 50. l.

égi nyomda Budapest.

Severinus
bärtfai festö

Magyar Müvészet
1928. 696

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Severinus bastai fest.

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 696

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Severinus festő

A bártfai templom Mária
oltárát Eszteltte 1489 ben.
István nevű Tarnovi mesterrel.

Irod

Dd. ⊕ 124. l.

Severinus

Festo

l.

E-G II. 441 l

Kehely

zománc
elefántcsont
drágakő

Gerevich: PA, 188 l.

Wádai Pál: A koronázai iparművé-
szete. MIP, XX – 1917, 29 –
30 l. (repr. 35 l.)

Gepold – Homor 71 l.

Severinus pictor

„A bártfai Mager Veronika-féle kapolna oltárát 1489-ben állitottak fel. Kisfestéseit akkor Severinus pictornak 2 fotot fizettek."

Ilyen hulyén irva!

Divald Kornél

A Szépmüvészeti Múzeum kisszebeni szárnyasoltára

MAGYAR MŰVESZET

1928. 6961

A MAGYAR POSTATAKAREKPÉNZTÁRTÓL

16136

BUDAPEST 46 XII 18 17 E 54 VI

Müemlékek országos bizottsága

BUDAPEST

IX. Högyes Endre u.10.

Hivatalból
új átalányoz[illegible]

Severinus

festo

Bartfa XVIII

d

Divald 1927

104. C.

Lucas Cassel jelt a XVI század más od

Szent. György

A hegyes vidék el
épület-romok kötik
felvérzezett Szentet, ki ága
tó sárkányt dárdájával ke
köpenyét a levegő lobogtatja
kezekkel nézi a szép ifjú v
ruhát, kek palástotés lebegő
ben a sárkánytól feleméhte
bolt felhős.

247

Olajfestés, fára, mé

~~Festette: Lucas Ga~~

Ára 230 frt

Ltsza: 13

Biz. sza 157.

Az 1895. május 27-d

246/94

Seybriger Mihály

brassói ötvös

1632. Eöml

erőd

Philippi, Friedrich

Aus Kronstadt's Vergangenheit und Gegenwart.

Kronstadt 1874.

24. l.

M.D.K.

Seybriger alias Sommer Mihály, ötvösmester

mint író is nevezetes. 1610-ben jön Brassóba és az ötvösbástyáról nézi végig a város falai alatt Báthory Gábor és Serban közt lefolyó ütközetet, melynek történetét naplójában írja meg. Megjelent, Kurz: „Blätter für Geist, Gemüth und Vaterlandskunde" 1843 évf. 30-34. számaiban. Sorat utazott külföldön, majd visszatér Brassóba és 11 évig ő volt az ötvös cék mestere

8

Gyárfás I/stván/ Tihamér: A brassói ötvösség történetéből. Az Erdélyi Muzeum-Egyesület V. vándorgyülésének emlékkönyvéből. Kolozsvár, 1908. 8. old.

MDK

Seybold Valdemár, VIII.o.tan.

Nagyatádi állami ált. iskola.

219. Disznóölés.
220. Megjöttek a traktorok.

Magy. Mf j. Képzömüv. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug.16.-szept. 10. Kat.

Michael Seybriger MDK

Aranymives;
1632-ben a brassói erőditményfal legfontosabb nakanának felépítését kezdeményezte.
(Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt; Kronstadt 1886-1927. VI. köt. 22-25)

Das Burzenland. III. köt. Brassó. 1. rén. Erich Jekelius kiad. Brassó 1928.

(eml. L. 80. old.)

1562. Benyovicsné Éczl Mária
CZIPPÁN György: Palóc tájak a Belvárosban. = Népszabadság, 1986. május 15. 8.

1563. Bér Rudolf
kiáll. Bp., Ernst Múzeum, 1986 **ism.** KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE Emil: A kíváncsi festő. Bér Rudi kiállítása elé. = Új Tükör, 1986. november 2. 27. ill.

1564. Berényi Ferenc
RIDEG Gábor: Berényi Ferenc. Bp., Magyar Média, 1986 14 p., ill. (Művészet kismonográfia-sorozat)

1565. Bernáth Aurél
P. SZABÓ Ernő: Falkép az aulában. = Budapest, 24, 1986, 11. 14-15. ill.

1566. Bernáth Elek
kiáll. Bp., 1985 **ism.** CSŐREGH Éva: Bernáth Elek kiállítása. = Rajztanítás, 28, 1986, 2. 26. ill.

1567. Berszudszkij, Eduard
TURJAN, Marietta - M.CSORBA Éva: Eduard Berszudszkij világa. = Művészet, 27, 1986, 6. 48-49. ill.

1568. Bessenyei Odette
kiáll. Bessenyei Odette, Gergely Árpád. Bp., Vigadó Galéria, 1986 **ism.** TÜSKÉS Tibor: Bessenyei Odette szobrai és Gergely Árpád festményei. = Új Tükör, 1986. március 30. 3-4. ill.

1569. Bieber Károly
KŐBÁNYAI György: Károly kovács kapui. = Esti Hírlap, 1986. április 30. 7.

1570. Bill, Max
Max BILL, Bp., Műcsarnok, 1986. szeptember 25. - november. A kiáll. rend. Havas Valéria, Max Bill. Bev. Nagy Ildikó. Bp., 1986 47 p., ill. **ism.** BÁN András: Bill Budapesten. = Új Tükör, 1986. november 9. 24-25. ill. GYETVAI Ágnes: "A műalkotás szellemi funkciót tölt be"

SEYBOLD (Szilárd) Rezső mérnök

Hősök temp. (1932)

Barnitz 1995 78.

Seybold László

Abrám

1937

l. Vasi Szemle

1938. 217. l.

SEYBOLD ISTVÁN, textilfestőmester

A soproni céh 1850 körül már a környező helységek mestereit is kezdte felvenni soraiba. 1851-ben már "Haupt-Lade", főcéhnek nevezték magukat. 1850-72 közt 14 helység 22 mesterét vették fel.-A céhhez tartozó mesterek:
25.- Seybold István. Németújvár, 1856.
131.old. 66.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARREBENNA, A Kantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

~~Garas 1981~~ SEYBOLD, Christian

Christian Seybold und das Malerbildnis in Österreich im 18. Jahrhundert. Bull. 56/57 1981 113-137. 255-267

Christian Seybold és a festőképmás a 18. századi Ausztriában

Seybold Keresztély, német festő II. 209

MDK

Sey Zoltán

1929-ben a Ludovika Akadémia cimerének tervezésére hirdetett pályázaton, a II.dijat Sey Zoltán IV.évf. akadémikus nyerte.

Dr.vitéz Balsay László főelőadó: A Ludovika Akadémia cimere, jelmondata és gyűrűje.

Ludovikás Levente, 1930. IX. évf. 55,56,57.lap
Képpel.

K.D.U.

SEY Ferenc festő

Fóti gyermekváros, rovóda farostlemez-re festett faliképek

Reisch-Zemplénc: A fóti gyermek-város

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 10. l.

Sey Ferenc
festő

M.D.K.

Szgrafittóiról.

D. Fehér Ibuzsa: Az ujpesti László tér szgrafittói — 12 l.
Művészet, 1961. január. 1 szám.

Szy Ferenc

gróf

M.D.K.

Méltatás.

D. Fehér Zsuzsa: Utcák-terek emlékezete 1919-ben
Élet és Irodalom, 1960. febr. 12.

10 l.

M. D. K.

SEY Ferenc festő

Fárosblembre készített fali képei
a fáti Gyermekvárosban

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 127. sz. 11. e.
Új képzőművészeti alkotások a fáti
Gyermekvárosban

(?) olvashatatlan név

Sexlius Miklós

festő m.

49 éves

(mágzsugor)

+ 1954. II. 2.

X. Uj Köztemető

Halotti főkönyv

1280 folyosz.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Sexti András

Szabolcs megye és a Hajdúság térképe

(Görög: Magyar Atlas
Bécs 1802)

nem Ell

SEXTY András mérnök, építész (1759-1827)

László Géza: Sexty András geometra élete és munkássága (1759-1827). = Szabolcs-Szatmár megyei helytörténetírás, 5-6. (1985) 237-262. ill.

MDK

Scheresewszki

Tájképtanulmány, of.

Nagybányai festőiek. Kiáll. 1898. 15. l.

H-1126 BUDAPEST, MÁRVÁNY U. 28.
TELEFON/FAX: 06(1) 214-08-58
E-MAIL: MESMDESIGN@ADAM.HU

SEWALDT Antal

Nep. Szt. János-oltár, 1733

Komárom, Szt. András-templom

B. Bartal M.: K. templomai:
K, 2001. 7.

Sewerus

ötvöslegény 1575

lásd

Mih. Pazs. 107

Sewerus, pozsonyi ötvöslegény V. 107.

Severinus, pozsonyi ötvöslegény V. 107

Severus

ötvös

Severini Muratori

267, 576

Sewa Georg

Korongozó 1787

ired.

Schirck Holitsch

~~178~~ 129. l.

pitvar, valamint az egykori kamra,
démes. Az átalgerendákat 22/2o m
gerendázat a mátraverebélyi erdőkből
allódeszka anyaga fenyő, részben a
lakóház anyagának a felhasználásá-

tetős. A tetőszerkezet torokgerendás
ott és bárdolt tölgyfa, a zsupplécek
babkás zsuppfödém erősen rongált, az
nos javitás 191o körül történt.
fekvő, s részben a lakóház déli,
és ereszt alkotó átalgerendák sárge-
hosszanti falon tulnyuló átalgeren-
emen nyulik el, ez hordja a szarufák

megjelenésében már erősen romos. A

Sévi Rafael, butortervező, 1939. végbizonyitványt nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1888-1941. Bp. 1942.
33 l.

retű színezett faszobrai a XIX. század
ően valamelyik ferences templomból ke-
lom titulusának megfelelően ugyanekkor
zonra festett kép három egymásfeletti
t ábrázolja: alul magyar szentek, kö-
II. Szilveszter pápa, feljebb Szt.Ce-
oszoruja, legfelül a Szentháromság és
yalok kara. A festmény stilusa a XIX.
is jellegét tükrözi és nem lehet azonos
tio által emlitett oltárral, amelyet
indenszentek képe, szélén két püspök
elett 2 festett angyal szobra, legfö-
ág faragott képe".
gotikus, három harangja közül kettőt
rott 1905-ben.
árgyai is egyszerüek. Kehely, aranyozott
n tagolt talppal, balluszteres szárral,
sett körirattal:
ROCI MARCZALENSIS 1826.
ye:

agolt korongos talpon, balluszteres

Sévy Ráfael, épitő iparmüvész, 194o-41.
iparmüvészeti kitüntetéses szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942.
34 l.

MDK

Sévy Ráfael, butorterw.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.1.

vkmin. engedélyező

e kimutatáshoz csa

kettőt küldd be n

Mindenjót kin

941. XII. 18.

NB. A 78 Pengős vitsolyi

utiszámláid már ki

Ereket az 1265. 18

Severinus Márk

nyomdász

l.

Könyvkiáll. emlék

157 l.

M.D.K.

Severinus mester, festő

... épittetett. A jómódu, vászonhésitő polgár család a város kulturális életében is szerepet játszott, nevüket egy XV. sz. bártfai sinlapon is olvasható, a feleség a Szent Egyed-templom bőkezű mecénásai közé tartozott. Az 1489. évi Mária oltárt is ő elapitotta, melyet az Erzsébet oltár retabulum mesterei faragtak. Ezer nevei pontosan nem állapitható meg: Divald István és Severinus körös nüvenek tartaj donitja, de két különböző Istvánt azonosit egymással.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 69. old.

 M.D.K.

Severinus mester, festő

Készítette a bártfai Szent Erzsébet oltárt, melynek szárnyképei a kassai főoltár Szent Erzsébet sorozata után készültek. A következő évben festette az 1485-ben elkészült bártfai Szent Anna oltár melynek szekrényében helyezték el a hajdani 1390-1410 táján készült Mária oltár negy figuráját, melyeket későbbi „restaurálások" során összecserélgettek, tönkre tettek. Severinus piktor harmadik műve a bártfai Mária-oltár melyet Mager Péter városbíró felesége Veronika./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 68 old.

Pech, Severinus, sobrán

M.DIK.

együtt működött A. Schuchbauer-rel, akivel kőrösen készítettér a kolozsvári Szt. király templom Három-királyok mellékoltárát (1746-1750) és a Szt. Kereszt mellékoltárát (1756.)

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t.

18. old.
276-277. á.

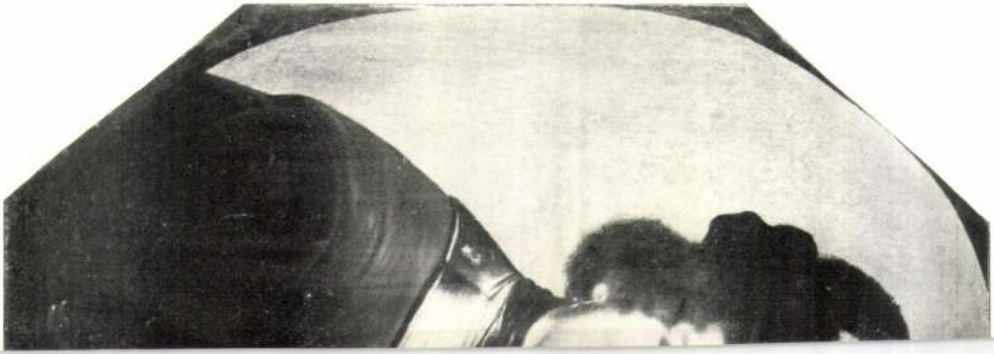

Severini Márk

Kassai könyvkötő

XVII. n.

l.

Gulyás könyvkötés

445. l.

Severinus MDK

Az 1480 körül készült bártfai Szt.Erzsébet oltárra vonatkozó adatok az adattárban.
Képek: 1.Szt.Erzsébet betegeket ápol.2.A wartburgi lakoma.3.A rózsacsoda.4.Szt.Erzsébet búcsúja férjétől.5.Szt.Erzsébet gyermekét nyujtja férjének.6.Szt.Erzsébet elüzése.7.Szt.Erzsébet elüzése ~~férjétől~~. 8.Szt.Erzsébetet egy koldusasszony a sárba taszitja.
A belső szárnyképeket a XVII.században átfestették.E XVII.szazadi festő monogramja MAGP /Magister AG Pinxit a jobboldali alsó kép sarkában. " képek rossz állapotban maradtak meg.
Az oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.266.l.

Severinus MDK

Az 1489-ben készült bártfai Mária-oltár/Mager Veronika oltárra/ vonatkozó adatok az Adattárban. Képek: 1.Szt.Borbála és Katalin.2.Szt.Kozma és Damján.3.Szt.Oroslya és női szent.4.Szt.András és Irazmus.
Myskovszkytól közölt oklevél emlékezik meg az oltár festőjéről.Belső szárnylapokon domborművek, külső képek rossz állapotban.
Az oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.267-268.l.

Severinus mester

Valószinüleg annak a festőnek, aki a mesterrel együtt a bártfai Anna-oltár képeit festette, voltak a munkái a kassai Mária halála oltár külső szárnyképei /Lásd Mária kassai Mária halála oltár II. mestere./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei

3.

Severinus mester MDK

A mester oeuvrejének rekonstrukciója során szó esett a kassai Mária halála és a berki Mária Magdolna oltárról is, azonban az eltérések nem valószinüsitik a bártfai, a kassai és berki oltárnak egyazon mestertől való származását. /Csánky M.: A szepesi és sárosi táblaképfestészet 146o-ig.Bp.1938.42./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955. 12o,2o7.1.

Severinus mester MDK

A bártfai főoltár Erzsébet sorozatán a kassai főoltár képeinek hatása érezhető/bártfai Erzsébet sorozat - 148o körül, repr.könyvben CXVIII.tábla/. A külső és belső szárnyképek 8 jelenténck festője bizonyosan Kassán szerezte tudását.

A bártfai Erzsébet sorozaton és a Mager Veronika kápolna képein kivül a mester festette a Mária, illetve Szent Anna oltár belső tábláit is, ez az oltár 1485-ben készült, később szekrényében Mária szobrot helyzetek el. Belső képmezőin Joachim és Anna életének 4 jelenete látható.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.12o.l.

Severinus mester MDK

Oklevéles adat szerint a bártfai templom Mayer Veronika-kápolnájában álló Mária-oltár 148o-ban készült el, s négy külső szárnyképéért Severinus pictor két forintot kapott. /Iványi B.: Bártfa szabad királyi város levéltára.Bp. 191o.I.344,23o2.sz./A kapott szárnymezőkön párosával álló szentek tipusai a bártfai Erzsébet oltár szereplőivel azonosak, igy bizonyos, hogy Severinus pictor festette az Erzsébet-oltár képeit is.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.119-12o,2o7.l.

Severinus MDK

Az 1485-ben készült bártfai Szent Anna oltárra vonatkozó adatok az Adattárban.
Képek: 1. Joachim és az Angyal. 2. Mária bemutatása a templomban. 3. Joachim a főpapnál. 4. Joachim és Anna találkozása. 5. Angyal az angyali üdvözletből. 6. Szt. Krisztina. 7. Mária az Angyali üdvözletből. 8. Szt. Apollónia. 9. Veronika kendője.
Az oltár szekrényszobrait felcserélték. Divald szerint oklevél említi az 1485-ös Anna-oltárt.
~~Az~~ 5-9. képet a Kassai Mária halála-oltár II. mestere festette.
~~Az~~ oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp. 1955. 267. l.

M.D.K.

Severinus, festő

készítette a bártfai Szt. Egyed templom 1489-ben felállított, szárnyain is domborművű képekkel ékes Mária-oltárt, melynek során egy István nevű tarnovi mester volt a segítő társa, s amely oltár még ma is eredeti helyén áll.

124-25.

Divald Kornél: Magy.-orsz. szárnyas oltárai.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1908. 42.köt. 124-125. old.

MDK

Severinus, festő

Csánky M: A szepesi és sárosi táblaképfestészet 1460-ig. Bp. 1938.

mDK

Severini Pál „aus Dennemarck" könyvkötő (Dániából)

1659 ben kk-mester Kassán

÷ Kassai könyvkötők

Grafikai Szemle 1910 évf 6 z 181 l.

Severini Márk

nyomdász

MDK

1659-1663 ig utána özvegye csak rövid ideig birta a kassai nyomdát.

Fritinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói.
Grafikai Szemle. 1892. 12 z. 199l.

MDK

Severini Márk és Erich Ericus
könyvkötők

1659-ben kk-mesterek Kassán

÷ Kassai könyvkötők

Grafikai Szemle 1910 évf 6 sz 181 l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Severinus Mák.

könyvkötő és nyomdász

l. Kassa
XVII. 12

Novák III. 18. l

Zomor v. Zomarskiy

ὀτοῦς

IROD.

Kōr 14l

Seibriger Michael

1611. Michael Seibriger in Kronstadt, starb 1673.

Blätter für Geist, Gem. und Vaterlandskunde, 1843. Nr 30.

Trausch Lex., 248.

és

W. S

Seybriger Mihály

brassai ötvös

Irod

Quellen zur Geschichte der Stadt Brassó. V. Bd. Chroniken und Tagebücher. Zweiter Band. 1392-1851. Brassó. 1909.

Irod

Századok, 1909. 789. l.

Mechel Seybriger

ötvös

1632-ben a brassai vízh elöt-
járója.

ind

Philippi. Aus Kronstadt's
Vergangenheit und Gegen-
wart. 24 l.

és

M 17. l.

Seibriger Michael

ötvös

1624. mesterré lett.
1673 meghalt.

BRASSÓ
RE. 21. I.

Seybriger alias Sommer Michael

ötvös 1610

Sárd

Gyárfás Brassó 104

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztai

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Seybriger (Sonnus) Mihály

ötvös 1611.

Lázár

Gyárfás Brassó 162

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Seybriger alias Sommer
Mihály

ötvös
belép. 1624. okt. 23.
irod + 1673. apr. 15.

Gy. Brassó Erd. Muz.

385.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Seybriger Miláš

Otvos

Brassó XVII z

lásd

Batthyaneum

I. 80. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191 ..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191 ..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Seyberger Mihály

ötvös

irod

G. Brassó. Századok

236. 237.

1646. ichm. 1658 ichm
1647 " 1659 "
1648 "
1650 "
1651 "
1652 "
1653 "
1654 "
1655 "
1656 "

Seybriger (alias Sommer) Mihály

ötvös

lásd

Gyárfás Brassó 60

Seybrijer Michael

ötvös

lasd

Gyárfás Brassó 65.

Seybriger v. Sommer Mihály

ötvös 1610.

lásd

Gyárfás Brassó 33.

..... *mühely.*

/főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Seybriger Mihály

Ötr. Brassó. 1624-73.

vod

gegy 114. l.

Seybriger Mihály

brassós ötvös

lásd Zomor Mihály

alatt és

Sommer alatt

is.

Divéparmtört

179. l.

SZÉPMŰVÉSZETI ÉS MŰKERESK. R.-T.

TELEFON: 128-964. BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 15. TELEFON: 128-964.

Leyden

ipanmetsi

Berlin

l. Nádai 82. l

Seyd Ferenc

aranyműves

l.

Kormagyőr Becsben

6. l.

Seyd

magyarovári ötvös,
S. Ferenc atyja.

Ivód

Horvmagyötv Bécsben

6. l.

132. ROUAULT, GEORGES : Clown

Seybold Vitus

pain célgyártó

Kassa XVI. n.

l.

o Kem o

274. l.

42. DENIS, MAURICE: Anyaság.

Seybold Veit
von Memmingen
pánczélgyártó
Kassan 1589-1604.
1603-4. céhmester
o Kem o
273. l.

Dostfai vonoskai námalázok

IV. – 24.

V. – 7

VI. – 6.

átvettem

Bpart 1906. [illegible]/31

[illegible]

Seybriger v.

Sommer Mihály

brassói ötvös

krónikája.

Lásd

Gyárfás Tihamér

A brassói ötv.

tört. Brassó

1912. 33. l.

Seybriger Miklós

Utazása során még Konstantinápolyban is időzött.

Mikolik S.: Der Goldschmied Sebastian Hann. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 3-4. p.

1551

1

Seybriger Mihály ősl

(alias Sommer) brassói végleges letelepedése előtt Hollandiában, Franciaországban és Angliában folytatott tanulmányokat, majd 4 évig Svédországban a svéd királyi ötvösműhelyben működött.

Mihalik S.: Der Goldschmied Sebastian Hann. Acta Hist. Artium, Bpest, 1970.

3-4 sz.

155-1

Seyderhelm Ernö

cs. és kir udvari
kertész Bpest

veszt vett a párizsi
kiállitason

vód
Malkowsky

476 l.

Seyderhelm

mükertész

1866. május hóban

virágkiállítást rendez

a terézvárosi kőfara-

gó utcában fekvő

kertjében.

Nefelejts. 1866.

179. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Seyfferth János Henrik MDK

pallér

Schoen A.: Anna templom. 39-40.o.

Seyderhelm Ernő

kertész

a vizagbiráló jury

tagja

Közlezrkiáll.

1191.1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Darab	Kifizetett [illegible]		Megjegyzések
	R.	f.	

Seyderhelm Emil
műértő.

l.
Kel 1885
II. k. 1. f. 104. l.
108. l.

MDK

Seyff Józéfa

Az Egri Érseki Líceum Muzeumának tárgymutatója. Eger. 1931. 54.l.

Seyfert Ottó grafikusművész

Az 1910-ben-Gömör Jenő szerkesztésében-inditott Modern Könyvtár cimlapját és a kötetek könyvdiszeit rajzolta.A "betük és kötés harmoniája kedvesen lepi meg az olvasót" idézi a lap Kuthy Sándor szavait, az egykori Független Magyarországból.
"Egy Gömöri nevü ur..." cimmel a lapban Kovács Béla emlékezik vissza a hajdani Modern Könyvtár kiadására, válaszként Kemény István cikkére.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 19.
XIX. évf. 16. sz. 2. lap.

Seyfert Ottó grafikusművész

A Modern Könyvtár első három száma 1910. júniusában készült el a Jókai-nyomdában, újszerű, esztétikus kiállításban – írja Kutly Sándor a „Független Magyarország"-ban. A címlapot és a kötetek könyvdíszeit Seifert Ottó rajzolta.

Kovács Béla: „Egy Gömöri nevű úr...".

Élet és Irodalom, Budapest, 1975. ápr. 19.

Seyfert Hedvig, építész
a MÉSZ Mesteriskola előadásai,
IV. ciklus 1976-78

Seyfert Hedvig: a fa, mint építőanyag – faszerkezetek.

Magyar Építőművészet, 1979, 1-2 szám, 4 old.

Seyer Jakab

asztalos

1696. házatulaj-
donos Budán

Gerő Bvár

47. l.

M. D. K.

SEYER Jakab asztalos

1696-ban bárhulajdonos Budán

Gerő László: A budai vár helyre-
állítása Bn. 1951. 44. l.

Leyer Jakab

asztalos

1709-től a Külső

Lovas tagja Budán

Schmall

II. 276. l

Seyer Sarah

asztalos

1688-ban egy hára

volt a budai vár-

ban

Schmall

II. 207 l.

M. D. K.

SEYER Jakab asztalos

1688. Buda, várban háztulajdonos, 1709-ben külső tanács tagja

Agghány: Barokk szobrászat... Bk. 1959.

I. 275. l.

SEYER/GEYER?/ FERENC, textilfestőmester

A soproni céh 1850 körül már a környező helységek mestereit is kezdte felvenni sorába.1851-ben már "Haupt-Lade",főcéhnek nevezték magukat.1850-72 közt 14 helység 22 mesterét vették fel.-A céhhez tartozó mesterek:
26.- Seyer/Geyer?/ Ferenc, Németújvár, 1869.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARRÉBNHA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr , 1974.

Csatoltan van szerencse

lő számlájukat kivánságuk szeri

K 242.20 fillért tesz

---

a csatolt befizetési lap felhas

Egyben mellékeljük az

misnek tekintett számlát is, s v

Mellékletek.

Seydul

aismester
budai hartulaj-
donos
l. Horváth Henrik dr.

Buda a közép-
korban. Bp 1932

99.1

Seydl, kőfaragó

A 15/16.sz.-ban a Funck textilcég könyveiben szerepel Sopronban, valószinüleg, mint adós. "Seydl" "Steinmetzin" 1501. 287.old

V. Kovács Sándor: Adatok Sopron osztrák kereskedelmi kapcsolataihoz a későközépkorban 286.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

Noggnagge

Seyffert Otto

Thieme Becker

XXX. 552. l.

(Lyka)

Frankfurt a/M. III. 38.

Seyfert Ottó

festő Budapest

1904 graf.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Éjjeli csavargók

nincs rajz

Csallóköz III. 123.

Seyfert, Otto.

Maler geb. 8. Dec. 1884 in Losoncz, war ein Schüler Székely's und ist derzeit besonders als Illustrator geschätzt.

Urod

Krück II. 494. l.

Seyfried Hedvig, építész

L: Farkaschy Z.

– szövetségi kérek

Magyar 6.

Építőművészet Pr. 1983 83/3

SEYFRIED Erzsébet

M. D.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

1928.

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 338. l.

SEYFRIED Erzsébet M.D.K.

1929-bem Nagybanyán a Szépmuvészeti

Iskola tagja

Ntl: Nagybánya... Bp. 1954 340.1.

1898. Mészöly Gé

Napnyugta

A leáldozó nap s
~~[illegible]~~ előrere~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~
zott nyáját, a mel
~~[illegible]~~ pedig egy sza
rése alól jobbra: „

Fa, méretei 13
Vétetett Keszle
Ára 700 Kg. — Kif

Sz. N. 855/

Seyfried
mérnök
d. Gereczerajztár
284. h. (Többször)

Seyfridt,iparos

A soproni számadáskönyvek szerint Lackner Kristóf temetésére dolgozott 1672-jan.4. 168.old

Kovács József: A Lackner Kristóf felett tartott gyászbeszéd és temetésének számadása 167.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965. Sopron

Seyffert János H enrik

pallér

az 1740-ben elkezdett épitkezésnél Hamon Kristof épitőmester mellett dolgozott a S zt Anna templomon.

M D K

Zakariás G. S ándor : A budai Batthyány tér
B p. 1958. 21.o.

MDK

Seyfert /Seyfrid/ Henrik kőmives inas

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold: Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I. Kik épitették ujjá Budát az 1686. évi romokból? Művért 1957. VI. évf. 4. sz. 299. l.

Seyfried Hedvig

"Könnxüszerkezetes lakások" cimmel hozza a lap a müvész rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 12.
XXI. évf. 46. sz. 4. lap.

Seywart János Győrgy

órás Tata

falí óra empire

írod

z Csányi Mihárát

101. l.

Kassa h. n. VII. 76.

Seÿwarth (Janos) György

tatai óra

XVIII v. vége

2 Alló óra, a tatai

muzeum tulajd.

Jul

Lábas óra vesszete

a Komárom muzeum

tulajd.

Jul

Seywart János

órás Tata

XIX. 27 1. fele

ivód

Pritz

56. l.

Seywarth, Georg

óras a XVIII. sz. közepén Tatán.

Álló óra, vézlappal, kidomborodó és bevésett díszítéssel. Jelzése: Georg Seywarth in Tottis. XVIII. sz. közepe. Szekrénye későbbi. Mérete 32 x 22 x 12 cm.

Magyary Zoltán dr.

A tatai rendház és piarista múzeuma. Bpest 1938. 55. l. XXVIII. tábla.

M. D. K.

SEYRING

párisi mérnök

A szegedi Tisza-hídra 1880-ban ki-
írt pályázat II. díját nyerik

Nagy-Papp-Börtsök: Szeged Bp. 1960. 129. l.

Seyrig Theophil

A Nyugati Pályaudvar épülete /de Serres Ágoston, Bernhard Győző és Seyrig Theophil müve/ nem adhatott ösztönzést épitészetünknek, éppen a feladat speciális volta miatt.

Török László: Magyar épitészet a historizmus korában. Épités- Epitészettudomány, 1969.1-2.sz.131-180.l.

167.l.

Seyrig Theofil MDK

Nyugati pályaudvar./Lenin körut 109-111/

Tervezte Dé Serres Ágoston Bernhardt Győző közreműködésével.1874.
Az építkezést a párisi Eiffel Gusztáv és Tsa cég nyerte, ennek keretében Seyrig Theofil tervezte a vasszerkezetet, melynek nagyrészét Párizsban öntötték. A cég munkavezetője a helyszinen Gyengő László, az egész építkezés feltügyelője Bernhardt Győző volt.
Épült 1874-77 között.

Repr. 238. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 139.l.

Seyrig Teofil

tervezte a Nyugati pályaudvar vas-
szerkezetét

Tóth Endréné: Budapest Enciklopé-
dia, Budapest, 1970.

242 p

Segrig Teofil

Szervezte a Nyugati pályaudvar vasszer-
kezetét

Rmsz: A Nagykörut Bp. 1960. 36.o.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Seyrer Ferenc Kristof
bndai (arcularius)
arstalosm. XVIII.4
Miller Epitome
174.P.

Seyrey Aivadar MDK

építész

Az Eiffel G.- féle cég egyik társa és főnöke.
AA A de Serres W. által tervezett nyugati pálya udvar/ vasszerkezeteinek szellemi szerzője.

Lengyel Géza: Eiffel Magyarországon.
Műterem 1958 I.évf. 7. sz. 35-36.o.

Seymer Joseph M. D. K.

harangöntő

Nőtincs, rk. tplom harangját öntötte Pesten 1743

Patay P: Nógrád megye harangjai. hiv. tört. Ért. (VII.) 1958 2-3 n. 158, 166

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztai

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Seymen Pitter

Ohr.

1615 ben sént vett az otvosok medgyesi tanácskozásain. Egyébként Medgyesen

Mukodott.

Rothkunstgew. 77 l.

Müll Fr. 40 l.

Seymen, Martten

Ötvösegén 1575

Nagyszeben

Korrespondenzblatt

1913. 33. l.

Trencsén.

A Vág tulsó partján en
tövében a város terül el az épü
lomokkal, az előtérben a karfás
ökörfogattal, előtte és utána h
képezik.

Aquarell, mér. 23.8: 3

Sz
1

Seymann Eugenia

6 felsőbb l. isk.
női rajztanf.
10 hónap, jeles
tanár Voit Ervin
Iparrajziskola 1910

si tárgyak.

nai.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

Seyhelm Rezső

brestí mindérzést

emlitve

Betnár

136 cl.

Bruck Lajos

festő.

Seyfried Samuel

ötvös mas.

Göllnicz ben született.
Stark Tanosnál tanult
Kassán 1820 – 1824. ápr.
12 ig mikor felszab.

Mihalik József. Kassavárosi
ötvösegének története.
Bpest, 1900. 328. l.

Seyfried Hedwig

Rojz

Magyar Nemzet 1987. VI. B.

MDK

Sfrich Ciprián kőmives inas

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold: Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I. Kik épitették ujjá Budát az 1686. évi romokból? Művért 1957. VI. évf. 4. sz. 299. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Ben Shahn

75 evés korában elhúnyt New Yorkban Ben Shahn, az amerikai festészet egyik legszuggesztívebb hatású és egyik legmarkánsabb alakja. A litván származású művész számára a világhírt a Sacco és Vanzetti perről készült sorozata hozta meg.

Pesturegei Hírlap 1969. márc. 16. 2.o. „Csak röviden"

Shaban Hadëri
szobrász

M.D.K

Méltatás.

Magyar Nemzet, 1959. július 28.
(l.): Az albán képzőművészek kiállítása.

4l

~~XV. század második és (XVI. első felében).~~
...ában 1549-ben.

...vét, hátratett kerekkel áll és a ruháitól megfosz-
...ndővel ~~[illegible]~~ körötték. A négy ~~[illegible]~~ poron-
...bibelődik ~~[illegible]~~; kettő ~~pedig~~ kegyetlenül
...ócska vörös köpenyt tartja. Balra a tró-
...kerével előre mutat; mögötte két előkelő
...tal katona támaszkodik ~~[illegible]~~ lefelé fordított hosszú
...Jobbra, az épületnél, a lándzsáját fogó
...katona és ~~[illegible]~~ lova köti le figyelmün-
...várossal és tóval.

...ei 70:36.5 cm.
...77. Vétetett 1894-ben.

1.

1894: IX. 22-én 3000 liráu (1500 frt).
...u (279/94). L. a 12620/95. és a 22919/95.
...Imre és Lotz K. a vételhez hozzájá-

2

168. ~~[illegible]~~

Sprooten (Sprothoven)

Christian

l.

Glaser Karlsruhe

131. l.

462, 523. 17.

SGIROŞANU Ilona

M.D.K.

1919-ben Nagybányán a Szab adiskola t gj

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 333.l.

SHAKIROV Sebestyén
Kazány, 1893. február 18.–Nagybánya, ?
Nagybánya, festő

Banner Erdély

SHAKIROV SEBESTYÉN

Felsőbányán fest és ottani műviből ki is állít.

Munádin 7 erő: Felsőbányai nyarak (II.)

UTUNK, 1971. okt. 6. 10 lap.

R. P. L:

SHAKIROV Sebestyén

1924-ben Nagybánya a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. e

M.D.K.

SHAKIROV Sebestyén

1925-ben Nagybányána szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 337.1.

K.P.K

SHAKIROV Sebestyén

1923-ban Nagybányán a Szabadiskola
tagja

Mási: Nagybánya ... 335.e

tele lett kacagással és aranyesőként dőltek az érett kalászok. A fecskefiókák szárnyaikat próbálgatták és piros virágok nyiltak a domboldalon. Jöttek hosszú őszi esték, titokzatosak, fénytelenek, csak messze a hegyeken fehérlett az első hó. És jöttek fényes, fehér napok, nyiltak a virágok, melyek egyszerűek voltak, mint az anyák gyermekmeséi. Bibliás János pedig egyedül feküdt az élet e millió csodájának közepette és vakon várta a még nagyobb csodát. Csontraaszott kezével a régi biblia kopott lapjait forgatta, amikből a szeretet hite súgárzik. Néha elnyomta az álom, és ilyenkor azzal a biztos tudattal ébredt, hogy itt volt Krisztus és hívta őt, de ő aludt, mint a tanítványok a Getsemane kertben és Krisztus szomorú arccal elment. Néha úgy rémlett, hogy már hallotta is az Ő lépteit közeledni: — mindjárt itt lesz, mindjárt rányitja az ajtót! — de aztán kitünt, hogy csak közömbös falusiak voltak, akik arra jártak.

— Meg kellene egyszer tréfálni Bibliás Jánost! — súgtak össze a falusi legények.

Lilaködös tavaszestén történt, mikor a magyoróbokrok ágain hosszú sárga barkák csilingelnek, s az este csendjét tavasztérző vándor vadlibák hangja veri fel. János a biblia fölé hajolt:

„... És látván őt az Úr, megkönyörüle rajta és monda néki: ne sírj. És odamenvén, illeté a koporsót, a vivők pedig megállának. És monda: Ifjú, néked mondom, kelj fel! És felüle a megholt és kezde szólni."

A betűket beitta a homály, amint az estével lassankint a házra borult. János becsukta a bibliát és mint évek óta minden este, vágyva nézett ki az erdő felé, hiszen onnan kell Neki eljönnie. Lehet, hogy ma eljön, el kell jönnie egyszer, fényes lesz az arca, virágok fognak nyilni a lába nyomán, rá fog nézni bánatos szelid szemével és csak annyit mond majd: kelj fel és járj. Óh, csak ezt a percet érje meg, hogy megláthassa Krisztust, nem bánja, ha azután... Egyszerre fény támad a bokrok mögött és jön, közeledik egy fehér alak, lassú léptekkel, aranyglóriájával a feje körül.

— Itt van, eljött! Tudtam, hogy el fog jönni! Uram, Krisztus, nem vagyok rá méltó, hogy hajlékomba jöjj!

János együgyű emberszívének minden hite teremtő erővé válik. Itt van Krisztus, eljött érte, elébe kell, hogy menjen! És a hosszú bénaság, ami éveken át fogva tartotta, elhagyja lábait és engedelmeskedik a magasabb erőnek. János nem csodálkozik rajta: itt van Krisztus és olyan természetes, hogy ő járni tud. Kinyítja az ajtót. Igen, a keskeny ösvényen csakugyan közeledik a fehér alak, feje körül a glóriával. Jánosnak szédülni kezd a feje, kitárja a karját, lelép a tavaszi fűre és széttárt karral megy feléje.

A fehér alak ijedten megtorpan. A tréfacsináló jókedve egyszerre ijedtséggé válik. Bibliás János, akiről az egész falu tudja, hogy évek óta bénán fekszik, most egyszerre a maga lábán, kitárt karokkal közeledik! A domboldal csendjét felveszi a tovarohanó ijedt lépések egyre távolodó zaja.

Shakirov Sebestyén: Hazatérés.

Elnyugodt a tavaszi éjszaka, csak a hegyi patakok rohantak zúgva le a völgybe, le a völgybe. Némán ragyogtak le a csillagok a sötét földre, ahonnan csak az emberszívek istenhite világol vissza nekik örök feleletül.

Reggel az arrajárók halva találták Bibliás Jánost, kitárt karokkal, arccal a friss, zöld fűbe hajoltan, három lépésnyire a háza előtt.

De Krisztus mégis megtette a csodát.

VALLOMÁS.

Rajongással nem szerettem senkit.
Gyermekkoromban nem tanultam imádkozni.
Nehány pofra emlékszem még talán.
Sáros uccákat róttam éjjelente;
a tanár úr fejét csóválta reggel,
ha felkérdezett és álmosan feleltem.
Azt mondtam, hogy beteg vagyok és
sokáig nem élek. Álmomban mesélte
egy angyal, aki hívott és megigérte,
hogy túl jó dolgom lesz: nem kell
többé sirnom, meleg szobámban nem
zavar meg senki, olvashatok sok szép
történetet, megszámláljuk mind a
csillagokat, bújócskát játszunk
a bárány-felhők között s elfelejtünk
mindent.
Húsz éves leszek nemsokára. Homlokomon
nehány ránc vonaglik s Istenről
prédikálok az embereknek...

Dánér Lajos.

Pásztortűz 1931. jan. 25.

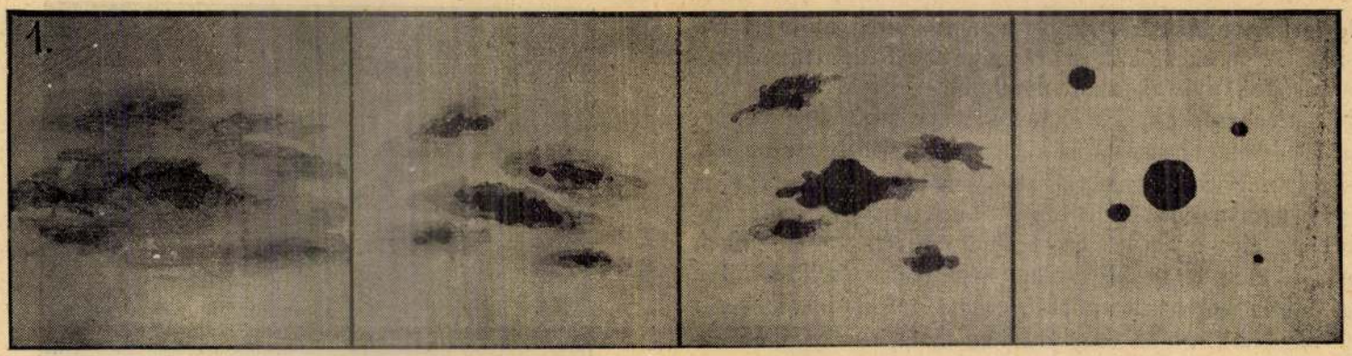

Az alaktalan ködből kialakulnak az égitestek. (Kant elképzelése.)

Levelek mai kérdésekről

Herkules a válaszúton

Irta: **Sz. Szabó Mária**

Ne szégyelje kérem, hogy férfi létére hozzám fordult tanácsért. Az emiatt támadt rossz érzését el akarom oszlatni s így előre megmondom azt, amit levelem végén kellett volna megmondanom: Tulajdonképpen nem is vár tőlem tanácsot! Megadta már ezt a becsületes szíve és az egészséges erkölcsi érzése. Egyidőre ugyan megtévesztette a minden férfi életében fel-felbukkanó érzéki igézet, de mikor nekem megírta a lelke titkos válságát, már csak azt akarta, hogy én mondjam ki, az örök biró, a lelkiismerete szavát. Érezte jól, hogy én sem mondhatok mást.

Ne gondolja, hogy esete kivételes. Csaknem minden férfi életében elérkezik az idő, mikor válaszútra ér. Hiszen a házasságban ritka ember bírja, vagy, ha bírja, nem sokáig élvezheti az elkülönülést. Jönnek a régi barátok és barátnők. Sürgetve sodorják messze a házastársakat a megértésben feltalálható boldogságtól és a gyermekszobában keresett üdüléstől. Valósággal kigúnyolják az egymásnak élőket. Lépten-nyomon éreztetik velük „nevetséges" voltukat. Épen ezért elkerülhetetlen katasztrófákat jelentenek ezek a túlgyakori összejövetelek a családi életben. Itt először a férfinél kopogtatott be a válság, de épen így bekopogtathatott volna az asszonynál, ha kisebb az ellentálló ereje. Mert az immár negyven tagra felszaporodott társaságukban bizonyosan akadt olyan férfi is, mint amilyen asszony akadt: aki szakadatlanul a házasélet unalmasságáról, a szabadság jogáról és a társadalmi és erkölcsi törvények tarthatatlanságáról tartott előadást a feleségének. Valószinűleg ez a férfi is harcba vitte minden ékesszólását, hogy a más feleségét eltántorítsa a nyugalom és becsület útjáról. Hiszen olyan gazdag az ilyen kisértők szótára. Ósdinak bélyegzik a hűséget, gyávaságnak a tisztaságot, és unalmasnak a nyugalmas családi életet. Mindezzel pedig szembeállítják az egyéni élet magasabbrendűségét. Megmagyarázzák, hogy az erkölcs épen úgy csak a közönséges emberek számára való, mint a hit. Előkelő lelkek nem tűrik a korlátokat. Bátran és szabadon élik a maguk életét. S ez az élet az örömhajszolás, a vágyak parancsszavának követése.

Örüljön, hogy felesége tiszta lelkét még nem zavarta meg az elébe festett „nagyvonalú" élet utáni vágy. Örüljön, mert a boldogság végeredményben mégis csak a nyugalom és ez ott van a hűséges asszony mellett. Gondoljon arra, hogy épen így most felesége is lehetne válaszúton. Érezhetné, hogy ő vágyik ki a családi fészekből és ő kívánja magára venni a hűtlenség terhét. Akkor bizonyosan nem lenne meg a mostani problémája. Egyetlen érzése volna csak: vad féltékenység. És ezzel együtt jönne az ölésre kivánkozó gyülölet az idegen ellen, aki becstelenül el akarta venni feleségét és a gyermekei anyját. Kérem, élje bele magát ebbe a helyzetbe! S ha mindezt már érzi, fordítsa a feltámadt gyülöletet az idegen asszony ellen, aki ismeri családi életük tisztaságát együttélésük harmóniáját és mégis szándékosan bűnös vágyakat akart felidézni a más férjében, ki lélekben egészen az asszonyáé. Hiszen levele valóságos dicshimnusza a felesége jóságának, kendőzetlen szépségének, tiszta lelke bizalmának. Mellette igazán gyülölnie kell a másik asszonyt, aki meg akarja zavarni az életüket és kiszámított raffinériával igyekszik felkelteni Önben a csak pillanatoknak élő ösztönlényt, aki szenvedélye mámorában majd nem gondol senkire és semmire. Hála Istennek, hogy még nem érte el a célját. Hiába rendezett egész színdarabot, — Ön ösztönösen szembeállította bűnös törekvéseivel a felesége tiszta alakját. De, — amint írja, — nem bízik teljesen magában. Fél a következő alkalmaktól.

Engedje meg, hogy most valami nagyon kegyetlen dolgot mondjak.

Levelében elárult valamit, ami megvilágítja ezt a helyzetet. Megtudtam, hogy anyagilag független emberek sok mindent megengedhetnek maguknak, ami az életet színesebbé teszi. A csábító asszony anyagi körülményeiről nem írt, de valószínű, hogy igényei jóval nagyobbak a lehetőségeinél. Hiszen írta, hogy irigykedik a feleségére és gúnyolja, mert maga gondozza a gyermekeit, ahelyett, hogy személyzetet tartana mellettük. Mindebből következik az, ami most férfiúi hiúságában bántja meg. S én mégis ki merem mondani: Ha teljesen vagyontalan ember lenne, ez az asszony sem fárasztaná magát a meghódításával! Ezzel nem akarom leértékelni sem testi, sem lelki értékét. Hiszen az ilyen asszonynak ez nem fontos. Itt elsősorban anyagi előnyök kihasználásáról van szó. Kivánatos az a férfi, aki a feleségét elhalmozza mindennel, — mi mindent adna az ilyen a „barátnőjének!" De ez csak az első stáció volna. Ne gondolja kérem, hogy ez az asszony megelégednék azzal, ha csak titokban, a „szerelem szent nevében" és az „emberi szabadság jogán" találkoznának. Meglátná, hogy a most merész és közvéleménnyel dacoló „szabad emberből" egyszerre csak prude, mindentől remegő asszony válnék, aki ugyan mindent elkövetett, hogy Önnel kompromittálja magát, de mihelyt elérte, hogy be-

Festészet, táblakép
Konyha belsője. Sherres

Divatcsarnok, 1858.juli 6.426-428.
A budapesti Müegylet...tárlata

Shwarz Vitus serarius

Pozsony, vár, 1582

Tört. Tár, 1900, 61.

Norbert Shamuyarira zimbabwei nyolcázművész
Sinkovits Péter: Személyiség és minőség.
VII. Kapott Nemzetközi Mintarajkai kiállítás.

PTURE EXHIBITION OF BUDAPEST

5 Norbert Shamuyarira: Leányikrek/Twin sisters,
5 szerpentin

Norbert SHAMUYARIRA

Művészet, 1988. febr. 19-old.

Shury J.
acélmetsző

Árva vára. T. 5166.

A középtérben emelkedő kúpalakú hegyen látjuk a várat, Az előtérben [illegible] az Árva folyóból szénásszekér közeledik, mig balra a parton lajtorjás kocsi áll. Felirata:

ÁRVA.

alól balra: Gez. v. Alt. sem.
jobbra: Gest. v. J. Shury & Son.
középütt: Ausgeführt d. Black & Armstrong.
legalól középütt: Hartlebens Verlag.

Am., mér. a vk. 10.1: 15.4 cm.

140-95.

1021

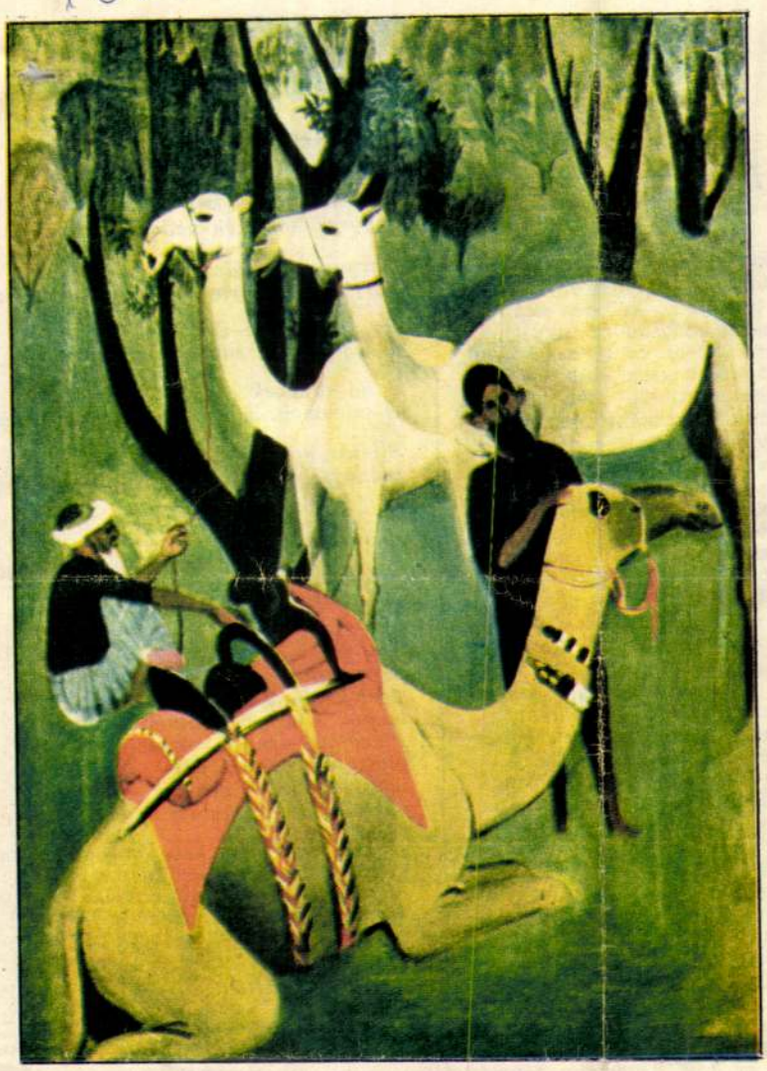

Tevék

Indiai lányok

Menyasszony-öltöztetés

ben egy kevés langyos vizet adunk a masszához, hogy ne legyen túl kemény. A harmadik keltetés után a tésztát kekszvastagságúra nyújtjuk, kocka alakú, öt-öt centis nagyságú kekszdarabokra vágjuk. Ezek a megszáradt tésztadarabok, nem csalás, nem ámítás élesztőként használhatók. Kenyérsütéshez is, és minden egyéb célra.

Márta vak lett volna, ha nem vette volna egy idő után észre, hogy a jó svádájú férfi többször és hosszan nézegeti. Szinte kihívóan bámulta. Térdére húzta a szoknyáját. Ez sem segített. Mielőtt a férfi egyenesen hozzá címezte volna szavait, Márta hirtelen fölállt. Gyorsan elköszönt. Tapintatosan magukra hagyta őket, kettesben, az elpusztíthatatlan kedélyű özvegyasszonnyal. Csakhamar kimentek, hogy megnézzék, maradt-e még valami ital a konyhában.

Szobáját, ahová bevonult, csak függöny választotta el a nagyszobától. Ennek nem örült túlságosan. De hát ezen kívül széles e földön nem volt hely számára.

Ruháit gondosan kisimította. Cipőjével egyelőre nem tudott mit kezdeni. Rajta volt még a pályaudvar meg a Teleki tér lucska, pora, sara. Majd holnap kér Jucikától pasztát, vagy ha azt nem is, de legalább egy sárkefét és rongyot, amivel megtisztogathatja.

Halkan sóhajtott. Óvatosan félrehúzta a díványtakarót. Biztos volt benne, hogy az egész napi izgalmak után nyomban lekoppan a szeme és úgy alszik, mint egy darab fa. Jóformán még el sem szenderedett, mintha rugók lökték volna a magasba.

Leugrott a díványról. Megnézte magát. Úgy érezte: millió és millió hangya szaladgál végtelen végig rajta. Csípi a hátát, a mellét, a derekát, a combját, majd az egész testét, ahol éri.

— Mi az ördög lehet ez — morfondírozott, türelmét végképp elveszítve.

Megkereste a kis szoba falán a villanykapcsolót. Vigyázva felgyújtotta a villanyt. Uramfia! Hófehér hálóingéről apró bogarak futottak szerteszét a villanyfény elől a lepedőn meg a takarón.

Úristen az égben! — most sejtette csak, mik lehetnek ezek.

Hallotta ugyan sokszor, hogy a pesti lakások általában poloskásak. Náluk csak a bolhát ismerték. Látni még sosem látott poloskát. Mégis: szentül meg volt róla győződve, hogy akár látta őket valaha, akár nem, nem tévedhet a megítélésükben.

Jó darabig kuporgott égő villanynál, a széken. A díványtakaróval alaposan megveregette az ágyneműt. A poloskák nem mutatkoztak. Hirtelen észrevette, hogy a dívány mellett, egészen a falnál, a földön van egy kis villany. Megpróbálta ezt is meggyújtani. Csodák csodája, égett. Lehet, hogy a poloskák ellen tette a földre Jucika? Kitelik tőle, amilyen talpraesett.

A konyhából behallatszott az asszony gurgulázó kacagása. A férfi hangját azonban, akárhogy fülelt, nem tudta kivenni. Lehet, hogy tapintatból suttogott. A magabiztos modoráról látszott, hogy jobb családból való ember. Nem szereti zavarni a mások éjjeli nyugodalmát.

Hosszú szemrevételezés után Márta megint lefeküdt az ágyba. A kis villanyt égve hagyta. A poloskák nem jöttek elő. Márta egy darabig még nézte a plafonon a rejtelmes fényeket. Azután nem tudott magának parancsolni. Nagy nehezen eloltotta a kis villanyt és elnyomta az álom. Hogy mikor jött be a konyhából Jucika és hogy előjöttek-e a poloskák, arról fogalma sem volt. Másnap se említette neki a kalandját, mert nem tudta, nem venné-e rossz néven a szállásadónője, ha ezzel zaklatná.

(Folytatjuk)

Tasnádi Varga Éva

JÁTÉK

Utánamnéz a mályva
rezzenéstelen, halványsziínű virága.

S elindulnak a kútra
a gyerekkori kék bádogkannák újra.

Oarany homokdombok
várják, hogy este új játékokat mondok.

És felhasit az égre
a jegenyefák sötétzöld ivelése.

S ha ránézek a házra...
A szivem itt ugyan mit is magyarázna?

Elmúlt nyarak esője
csobog, hull időtlenül a háztetőre.

Sárospataky Csaba

APÁM EMLÉKÉRE

Csendből ácsolt koporsó,
napra kitett siralom.
Tört kancsóba dobott percem
homok könnyel siratom.
Pincefalú árnyék között
visszafelé ránt a láb,
lekaszált szálú nevetés,
pokhálóba zárt kalász.

A bánat csonka keze göröngyöt tart,
koporsón koppan az ének.
Ledőlt toronnyal idő vitázik
és megmutatja árnyékát a fénynek.

Labancz Gyula

NE RONTS EL HÁT

Becsoszog álmomba az órás-reggel.
Fekszem a fűben, gyönyörű kötelék
levelek közt áthull
s miként a fogaskerék
porosodik szememben a fény
a világ szerkezetébe látok
mely, mint az álom
tőlem elfordulni kész
de kipattan levél-rés
közé szorulva egy rugó-kukac
s e műhibában magamat is látom
csak lehunyom a szemem
és része vagyok a nagy Műnek.
Ne ronts el hát Istenem!

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-868, 337-748, 340-726

Amrita Sher-Gil

NŐK LAPJA 1978 30
Budapest

magyar származású indiai festő (1913-1941).

Amrita Sher-Gil

INDIA MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ FESTŐJE

Önarckép

Amikor Új-Delhiben egy csoport indiai művésszel, újságíróval beszélgettem, egyikük mint köztudomású tényt említette: „Amrita Sher-Gil is félig magyar!" Csodálkoztak, hogy nevét sem hallottam, hiszen ő India Gauguinje. „Az a szép utca, amelyen végighaladt, Sher-Gilről van elnevezve" mondták szemrehányóan. Ennek utána kell nézni — határoztam el.

Már csak egy napunk volt Indiában, és tervem megvalósítását nehezítette a 40 fokos hőség, meg a minden délutáni, kettőtől négyig tartó áramszünet. Mégis két kísérőmmel nekivágtunk, hogy meglátogassuk a Modern Művészet Nemzeti Galériáját.

Egy fiatal művész várt ránk a galéria kertjében, ő vezetett a nyitott, kupolás előcsarnokon át egy ajtóig, melyre az volt írva: Amrita Sher-Gil. A teremőr már nyitotta is.

Lenyűgözve álltam meg. A teremben mintegy 30 festmény; nagy, színdús vásznak — mintha csak Gauguin Tahiti helyett Indiába tévedt volna. De ez csak az első benyomás. Mert Sher-Gil nem Gauguint hozta Indiába, bár a nagy francia posztimpresszionista hatása szembetűnő nála — hanem az indiai festészetet kapcsolta be az európai művészet áramkörébe.

A neves költő, Baldoon Dhingra mutatja be őt a „Mai Indiai Művészet Sorozat" egyik kis kötetében (melyből illusztrációinkat is vettük), s így jellemzi:

„Olyan művészek, mint Amrita Sher-Gil, nem korunk tükrei, hanem teleszkópok, melyeken át a jövőt megláthatjuk. Ők csinálják a forradalmakat, és ők hirdetik meg az azt követő új békét... Amrita, aki önmagában egyesítette a Keletet és Nyugatot... az új szellemi egyensúly hírnöke volt Európa és Ázsia között, új szintézis, egy lépés a világművészet felé."

Amrita Sher-Gil Budapesten született, 1913. január 30-án. Apja Sardar Umrao Singh, annak a sikh kasztnak volt a tagja, mely az indiai társadalom merev rendjében a katonákat szolgáltatta. Magyar nőt vett feleségül. 1921-ben a család Indiában telepedett le, Simla államban. Elképzelhető a gyökeres környezetváltozás hatása a nyolcéves kisleányra. Festői tehetsége korán megmutatkozott, és az alig tizenhat éves lány Párizsban tanult tovább, az École Nationale des Beaux Arts-ban. Tizenkilenc éves korában, 1932-ben megfestette első önarcképét. A portréról élénk tekintetű, öntudatos lány néz ránk. Amrita soha nem ismert megalkuvást.

Húszéves volt, amikor a párizsi festők Nagyszalonja kültagjává választotta. Nagy karriert futhatott volna be Európában, de ő úgy határozott: visszatér Indiába, 1934-ben meg is tette. A nép közé ment, a legszegényebb falvakba. Ekkor készültek „Hegyi férfiak" és „Hegyi asszonyok" című képei is. 1935-ben már kiállításokat rendeztek műveiből India nagyobb városaiban. A simlai Szépművészeti Társaság díjjal tüntette ki, de ő visszautasította, mert „nem akarta magát azonosítani a divatos irányzattal, mely kizárólag a mitológiából és romantikából táplálkozik".

A sors különös iróniája, hogy nő létére szembeszegült festőkollégáival, mert műveiket túl nőiesnek tartotta. A bengáli festők valóban lírai stílusban festettek, és ezt követelte a közönség is. A nyugati festőket India nem ismerte, sem a művészvilág, sem a közönség nem érdeklődött a modern stílusok iránt. A maradiakat felháborította, hogy egy nő, méghozzá félig idegen, veti el a megszokott stílust. Ebben a „jelenkor gonoszságát" látták és agresszív feminizmussal vádolták Sher-Gilt. De őt nem lehetett eltéríteni útjáról.

1936-ban kezdődött legtermékenyebb korszaka. Legtöbb vászna 1937—38-ban készült. 1938-ban visszatért Magyarországra és házasságot kötött unokatestvérével, dr. Egan Viktorral. 1939-ben együtt utaztak vissza Indiába. Lahoreban halt meg, 1941-ben váratlanul. Huszonnyolc éves volt.

B. Hunyadi Dalma

ACAS

ki-
vi-

ed-
özt
klí-
20.
ıőt-
llió

év-
lést
rco-
vá-
szö-
gya-
mo-
rak-

llett
régi
ínes
ud-
nyt.
nlék
ıstól
Még
őhá-
der-
áros
e, a
ve-
fel-
nost
egy

Venezuelai szépség

A város nemcsak felhőkarcolókkal gyarapszik. A környező domboldalakat lassan ellepik az apró vöröstéglás épületek, a város szegényeinek otthonai. Tipikus jelenség: a vidéki nyomorúság elől a fővárosba menekülő családok a város peremén telepednek le — jobb lehetőségben reménykedve. S a víz és csatornázás nélküli negyedek egyre nőnek...

Caracas láthatóan magán viseli mindazt, ami latin-amerikai.

Korniss Péter riportja

tek az Avila hegy aljában.
epülőgépeknek épített leszállópálya

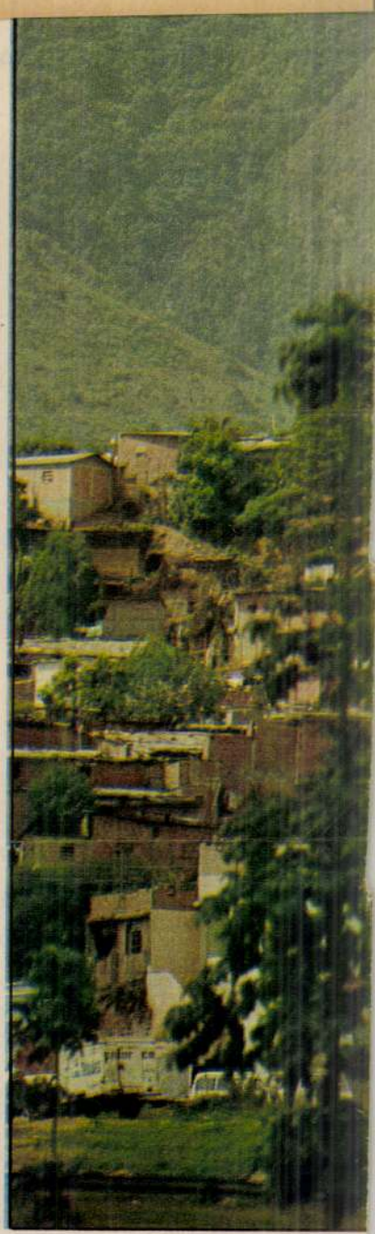

A várost körülvevő hegy- és domboldal

A régi házacskák a spanyol hagyomá

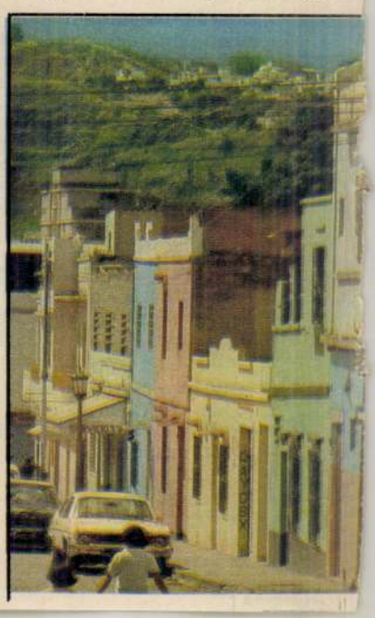

(1 hold.)

Cindy Sherman

foto – grafikusművész

8 Cindy Sherman: Cím nélkül, szí-

„A nellem Zalandiai" Attalai Gábor cikke

Művészet 89/5

gyártó üzemet, amely nagyon jól

lotta *Matisse*. Neki ez
tipikus tér-idő ritmusokat,
y gyerekkorában ki mivel játszik,
tó, hogy mivel fog foglalkozni
mivel játszott?

zerszámai voltak otthon, amelyekkel

Cindy Sherman

Grafikusmuzsa

3

Cím nélkül 1985.
Figura műanyag jelmez-
mellettel.

„A nettem Zalandjai"
Attalai Gábor, cikke

Műrénet
89/5

Sherwin, W.

angol rézm. - 1673

laid

=

Brown, Edward

alatt

1543.

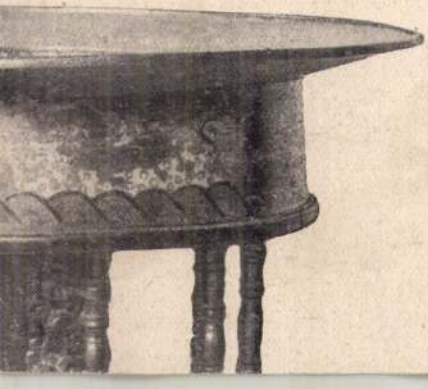

Keiesi Shimizu, japán szobrászművész
VI. Budapesti Nemzetközi Képzőművészeti Kiállítás, Műcsarnok.

Keiesi Shimizu (Japán): Csípő – Ölelés – Anyaméh

Népművelés, 1984. okt. 24-okt.

SHOKA *József*, festő. * Galgóc 1882 okt. 17. Gyermekkorában Amerikába került s utóbb Chicagóban tanult festeni. 1910 óta New-Yorkban főleg táj- és arcképeket fest.

Lo-g II. 442 l

dultan van ábrázolva, de szembe-
át, fürtözött, szemöldöke és sze-
leberetvált. Álla alatt balról egy
ula alatti része kék. Címádát és
sel.

április 20-án (681-908).

1099

Shusny Erna

8 Pesti Hirlap 1941 dec. 30, kedd

— **Egy ismert festőművésznő halálos villamosszerencsétlensége.** Megírtuk, hogy dr. *Herrmann Sándor* székesfővárosi tisztiügyész felesége, *Shusny Erna*, az ismert festőművésznő, karácsony másnapján a Rákóczi-ut és a Muzeum-körut keresztezésénél leesett egy 19-es villamosról és sulyos sérüléseket szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba vitték. Az 54 éves uriasszony vasárnap délelőtt a kórházban belehalt sérüléseibe. Herrmanné Shusny Erna éveken át állandóan kiállitotta figyelemreméltó műveit s Műcsarnokban és a Nemzeti Szalonban. Tragikus halála megdöbbenést és részvétet keltett társasági és művészkörökben.

Sibmacher Janos

Sibmacher Janos rez. m. tr.

Onda to Pope 1602

M. Kreile 1917. 115 Kap

Herzog

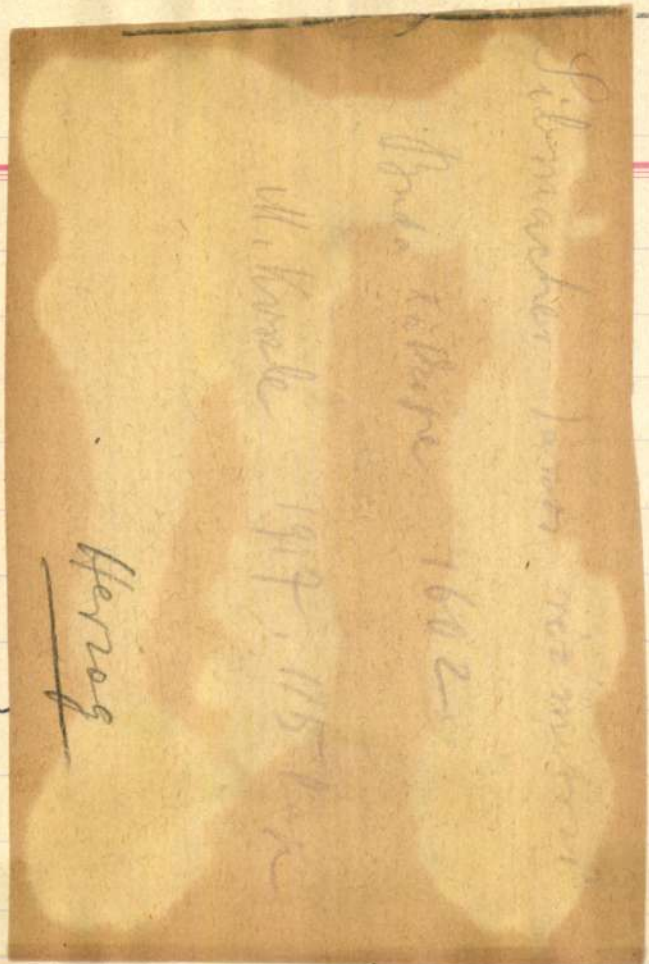

5305	BÁNFFYHUNYAD	Rep. Tem
5306		"
5307		"
5308		"
5309		"
5310		"
5311		"
5312		"
5313	BÁNTORNYA	R. K. Tem
5314		"
5315		"
5316		"

sszhangok

zág elfogadta t

a XXII. nyári olimpiai já-ak meghívó levele, s azon-nemzeti olimpiai és sport-nácsa. A testület egyhangú szág elfogadja a moszkvai mpiai sportbizottság ugyan-teljes egyetértését a nem-; elvi álláspontjával, s az nemzetközi testületeket tá-

havannai tudósítója jelenti:
ellenére Moszkvában meg-a bojkott-kísérletek meg ető milliók ellenállásán — Silvio Leonard, a Kubai ja.

★

bda Szövetség (FIBA) szó-a szövetség levelet intézett lnökéhez, amelyben a nem-támogatva ellenzi a moszk-megrendezését meghiúsítani yben tiltakozik az olimpia helyezése ellen.

ai Bizottság 92 tagországa limpia színhelyén február tést, hogyan válaszol Car-

való részvétel mellett dön-ország, Mexikó, Franciaor-g olimpiai bizottság szóvi-„egészen bizonyosan ott . Maria Vazquaz Rana, a elnöke kijelentette: „sok elnökével beszéltem, egyi-ottot. Még az Egyesült Ál-i és francia döntés végle-tt országok illetékes olim-az igenlő választ a hi-. Döntésük teljes mérték-i Olimpiai Bizottság alap-pontja kimondja: a Nem-függetlenek és „ellen kell állási és kereskedelmi nyo-

országok száma is nőtt az ét csoportból tevődnek ösz-özösség tagjai, mint Nagy-ár ellentmondásosan Ka-Egyesült Államok politikai Egyiptom és Szaúd-Ará-satlakozott a bojkottot he-sztáni ellenforradalmi erő-

őben

). — Zalaegerszeg, 200 néző,
labdarúgó-mérkőzés.
ek, Kanász, Kereki, Péter — ászló, Szentes, Hozbor.
cs, Szegő, Vörös, Kiss — Hal-Garics, Kindornai, Németh.
ócsákkal tarkított salakos pá-Ennek ellenére jó játék ala-*Szünet után* az NB I-es csa-ék-gárdáját szerepeltette. Eb-ig a zalai csapat játszott fö-s (2), Kereki, Takács illetve

Répcelakon játszik kétkapus

A Safrankó út

Sabaria

Megírtuk már, hogy hétvégén nemzetközi labdarúgó teremtorna lesz Szombathelyen. A Safrankó úti sportcsarnok kétnapos viadalán két burgenlandi és két szombathelyi csapat találkozik. A Sabaria és a Haladás rendezvényén az Oberwart és a Rohonc együttese vesz részt. A torna kiírása szerint a kapuson kívül öt mezőnyjátékos lehet a pályán, az adott meccsre 2 kapust és 10 mezőnyjátékost lehet nevezni.

A 2x20 perces mérkőzéseken ha döntetlen eredmény születik, akkor mindkét csapat 5-5 hétméterest rúghat. Ha ez sem dönt, akkor addig kell folytatni a büntetőrúgásokat, míg valamelyik csapat hibázik.

A rendes játékidőben szerzett győzelem három pontot, a hétméteresekkel aratott kettőt jelent. Kap egy pontot az a csapat is, amelyik hétméteresekkel szenved vereséget. A Sabaria Kupát a legtöbb pontot elérő csapat nyeri el, ha azonos a pontszám, akkor a gólkülönbség dönt, annak egyezősége esetén pedig a több gólt elérő csapatot részesítik előnyben.

1975-ben a Művelődési és készült e felvétel. Jobbról K pályás labdarúgó játékos.

A tornán díjazzák a gólkirályt, a legjobb kapust és a legjobb mezőnyjátékost.

A versenyben résztvevő csapatokon kívül három idő-

Kettős magyar siker

Újabb nemzetközi atlétikai versenyt rendeztek Új-Zélandon, ezúttal Wellington volt a színhely. A gerelyhajítás kettős magyar sikerrel zárult, Paragi és Németh is visszavágott a legutóbbi viadal győztesének, az „aranygerelyes" finn Auvo Härkönennek.

Fagypont alatt, a ho

Edzőcsere... Bekövetkezhet a játékosuralom vagy a tartós kudarc hatására.

Dr. Jakabházy Lászlót az előbbi elmozdította, az utóbbi pedig visszahozta a magyar jégkorongsportba. Szűk a magyar hoki edzők köre, igaz. Mégsem egy kényszerű körforgás újabb állomása ez a visszatérés, hanem egy felismerés eredménye. A mai, szűkreszabott lehetőségek között Jakabházy képes a legtöbbet tenni ezért a mostoha sportágért. Úgy tűnik, ezt ma már nemcsak a vezetők, hanem a játékosok is tudják. Legalábbis erre vall, hogy a válogatott irányítása mellett egykori csapatának, a Ferencvárosnak is újból az élére állhatott.

— Túl nagy luxus lenne ebben a sportágban, hogy külön edzője legyen a nemzeti csapatnak és külön a négy klub mindegyikének. A válogatottat régebben is a klubedzők irányították, társadalmi munkában. Most Szeles Dezső (Újpesti Dózsa) segítségével látom el ezt a tisztet.

— A sportágba való visszatérése a válogatott egyre gyengébb szereplése alapján várható volt. A Ferencvárosnál vállalt feladata — ismerve a múltban történteket — mégis sokakat meglepett.

— Én nem szakadtam el egy percre sem a klubtól, ebben az átmeneti szakaszban a labdarúgók mellett voltam erőnléti edző. A foci azonban valahogy nem az igazi szívügyem. Így amikor újra hívtak a jégkorongozók mellé, örömmel mentem.

— Annak idején a játékosok összefogása, a megromlott viszony miatt kellett távoznia. Nem maradt Önben tüske?

— Először furcsa volt. Nekem is, nekik is. Meg kell azonban értenünk, hogyha eredményeket akarunk elérni, mindkét oldalon tiszta lappal kell indulni. Én így indultam, és az első edzések után így láttam, a fiúk is elfogadták ezt.

— Muhr Albert és egy-két sokszoros válogatott fradista mégis kimaradtak a legjobbak közül...

ton — télen

edről — a tó jege a part mentén már sportolásra alkal-

PE

Sibinger Miklós

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

fafaragómúvészet

VAS NÉPE
1980 JAN 24

1021

Életünkhöz kötődő tárgyak

Sibinger Miklós fafaragásai

Amikor Sibinger Miklós Körmenden letelepedett, hazajött Vas megyébe, mert gyökerei ide nyúltak vissza, anyai ágon Náraiba, apai ágon a Gyöngyös mentére. Anyai ágról tollforgató ősök, regényírók, költők belső érzésvilágot kifejező alkotói kényszerét hozta magával. Apja is, nagyapja is maguk gyönyörűségére faragó emberek voltak. Ma széplelkű ezermesternek mondanánk azokat a vízimolnár őseit, akik, miközben célszerű szerkezetté formálták a fát, a képzőművészet ősi anyagát, önmaguk örömére díszíteni is kezdték. Azok a díszítő elemek és formák, amelyek nemes egyszerűséggel ma Sibinger Miklós tárgyairól ránk hatnak, csirájukban már apja fafaragásain is fölfedezhetőek.

Sibinger Miklós a fúrásfaragás alapfogásait apjától leshette el. Lassú készülődés után, viszonylag későn, és hirtelen következett be életébe az a robbanásszerű váltás, amely fafaragóvá tette. Autodidakta ő is, mint az ismeretlenségben maradt sok ezer népművész elődje, aki csak szebbé akarta tenni az anyagot, amit megformált.

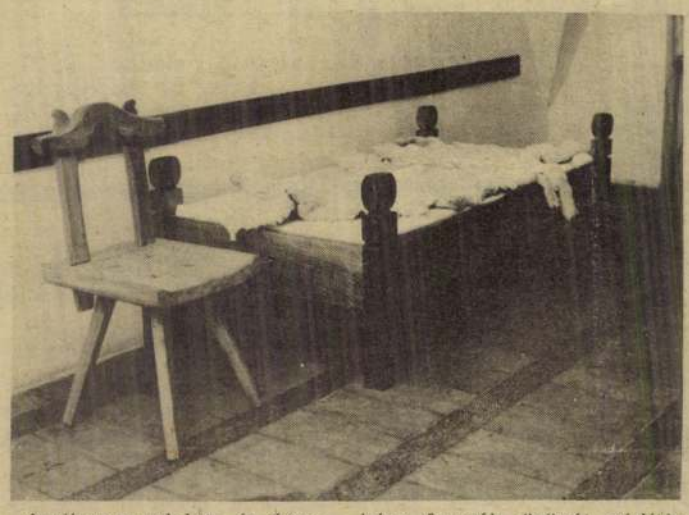

Amikor gondolat- és érzelemvilágának kifejezésére közvetítő anyagot keresett, Sibinger Miklós a legősibbhez, a fához és a szaruhoz nyúlt. Öreg mesterektől leste el, hogyan kell kiválasztani, érni hagyni a nyers fát, hogy formát hordozni tudó, nemes anyaggá változzon. Egyszerű szerszámokat vett kézbe, kést, vésőt, karcolótűt, hogy alaktalan anyagból formát varázsolhasson elő.

Nehéz lenne a kiállított faragványokat műfajba sorolni, annyifélék. Valami azonban közös bennük: az, hogy használati tárgyak. Nem az alkotó gyönyörködésére életre hívott mihaszna csecsebecsék, hanem ágy, asztal, szék, gyümölcsös tál, sótartó... Mindnek életünkhöz kötött funkciója van. Közös vonásuk az is, hogy formájuk erős, terhet tűrő statikájú; díszítő elemei a puritánságig egyszerűek. Ősi díszítő rovások, figurák, stílizált virágok jelennek meg tárgyain. És amilyen egyszerűek, olyan megnyugtatóak, összhatásukban annyira harmonikusak. A forma és a díszítés együtt emeli a népművészet rangjára. Nagy értékük, hogy az anyag őszintén, leplezetlenül mutatkozik meg, érvényesül.

Elgondolkoztató, hogy a technika mai világában, amikor az ipar tömegcikként kész formák özönét zúdítja ránk, mi késztethet valakit arra, hogy egyedi, egyszerű formákat alkosson, hogy például az iga ősi formájának új szerepet találjon. Ugyanilyen elgondolkodtató, hogy ezek iránt a fába vésett érzések, gondolatok, díszítő motívumok iránt miért nyilvánul meg ekkora közönség-érdeklődés.

Örvendetes folyamatnak vagyunk tanúi, serkentői: a népművészet újjászületésének. Fontos és jelentős, hogy a magunk népművészetét megújítsuk, megtaláljuk a népművészet helyét mai életünkben, hogy felmutassuk mai alkotásait azoknak is, akik nem veszik észre, hogy a modern élet alkotta környezetünk esztétikailag néha milyen sivár. Akik nem holmi újgazdag divatként díszítik népművészeti tárgyakkal lakásukat, azok tudatosan vagy akaratlanul ezekhez a formákhoz, a népi ízlésvilághoz való ragaszkodásukat fejezik ki. Abból a közös érzésvilágból és a kifejezési formáknak abból a kincsesházából akarnak meríteni, ami maga a népművészet..

A népművészetet közvetítő tárgyak szerepe messze túlnő funkciójukon. A szépről alkotott felfogásunknak, tágabb értelemben emberi, nemzeti tartásunknak részévé válik, a hagyomány, amelyet szolgálnak, átadnak. Sibinger Miklós jelentkezése azért is örvendedetes, mert fiatal népművész lép az öregek nyomába, mert az ő munkája jelzi, hogy a népművészet él, helye van modern életünkben.

Dr. István Lajos

fotó: **Horváth László**

VA

alább is annak dekoratív ágához is értett s hogy főkép katonai természetű megrendeléseket vállalt.

Magyarországról, annak nyugati határáról került Bécsbe *Treusman János* (Hans Treusman) pozsonyi festő. 1473 július 20-án[309] megjelent Bécs város hatósága előtt s bizonyítványt állított ki arról, hogy elhúnyt anyja, Erzsébet megkapta annakidején Rauch Miklós bécsi asztalostól azt a 13 dénárt, amellyel az tartozott neki. Treusman talán csak ebben az ügyben utazott fel Bécsbe, különben Pozsonyban dolgozhatott, ahová talán az osztrák fővárosból került, mert anyja a jelek szerint bécsi lakos volt.

Siebenbürger János (Hanns Sübenbürger) festő nevét egyetlen egyszer, 1483-ban[310] említik a bécsi városi levéltár oklevelei: Orsolya nevű felesége ekkor Heinrich Hasen bécsi polgár hitvese volt, tehát a festő, az első férj, ekkor már meghalt. A XV. századi bécsi piktorok közül időrendben ő az utolsó magyar származású, akinek nevét ismerjük; a következő adat már a XVI. század elejéről származik.

1508-ban[311] Pross Kristóf Bécsujhelyt kelt végrendeletében megemlékezik egy *budai festőről*, aki 99 dukáttal tartozott neki.

maga idejében. A magyar történetből jól ismert Giskra ebben az évben beismeri, hogy utolsó bécsi tartózkodása alkalmával Gerhart mester 1100 forintot adott kölcsön neki s a visszafizetés ügyében halasztást kér. Hogy a halasztást megkapta-e avagy sem, nem tudni, annyi bizonyos, hogy az ötvösnek nem ez a kölcsönadott pénz volt egész vagyona. Az említett keltezetlen oklevél szerint[329] a Weidenstrasseban ekkor már háza volt. 1449-ben[330] Engelmann János bécsi polgár ügyében tanuskodik, ő pecsételi le a szerződő felek okiratát. A kerek, zöldszínű viaszpecséten, amely a bécsi városi levéltár kérdéses oklevelén ma is rajt függ, ferdén álló címerpajzs látható, amelyet négy bástyafok díszít, felette elhelyezett körzővel. A címert ismét négy bástyafok koronázza, azon madárszárny díszlik. Gerhart mester pecsétgyűrűje ellenére lehetett polgári származású is, mert — mint Kassai Jakabról szólva már említettük — a XV. században még gyakoriak a polgári címerek. 1450-ben[331] tanuként jelent meg a hatóság előtt. A következő esztendőben[332] ismét tanuskodott, ezúttal a Szentlélekről nevezett bécsi templom számára végrendeletileg hagyományozott ötvösművek átadásánál. 1454-ben[333] feleségével, Magdolnával együtt szerepelt az írott forrásokban, 40 dénárért eladta Bécs környékén levő szőlőjét. Ugyanebben az évben[334] egy özvegyasszony anyagi ügyeinek kapcsán forduit elő neve, azonkívül oklevelet is hitelesített pecsétjével.[335] Öt év mulva, 1459-ben[336] másik szőllőjét is eladta. Magdolna asszony nevét itt újból említi a feljegyzés. Egy másik pecsétjével.[335] Öt év mulva, 1459-ben[336] másik szőlőjét is eladta. pénzszűkéből történhettek, Gerhart mester változatlanul hatalmas vagyon felett rendelkezett. Ebben az évben ugyanis a kamara 100 dénárról emlékezik meg, amelyet Tamás mester kölcsönzött neki néhány évvel azelőtt a zsoldosok kielégítésére s az összeg felét ekkor letörleszti az adósságból. Az erdélyi ötvös neve utoljára két év mulva, 1467-ben[338] található meg a bécsi városi levéltár iratai között, ekkor egy ház öröklési ügyében tanuskodott. Munkája nem ismeretes.[339]

Körmöci András (Andre Krembnitzer) mester nevét egy 1468-ban kelt oklevél őrizte meg.[340] András mester ekkor már meghalt. Megtudjuk róla, hogy Bécsben dolgozott s hogy háza a régi [illegible] Halála után feleségét Dorottyát Zeissmaurer

A középkori Ausztria virágzó ötvösségéről igen sok adat maradt az egykorú számadásokban, zálogjegyzékekben és a városok nevezetességeiről tudósító leírásokban. Az emlékek száma is igen tekintélyes, de a németországi ötvösművektől való szétválasztás nagy akadályokba ütközik, mert az osztrák munkákat stílbeli jegyek — amilyen például Magyarországon a sodronyzománc — nem különböztetik meg a korbeli német művektől, az ötvös- és hitelesítőjegyek pedig e korban még igen ritkák.

A középkori ötvösség leginkább a nagyobb városokban és apátságokban virágzott. A főszerepet ezúttal Bécs játszotta, de mellette szerepet jászott Graz, Klagenfurt. Laibach, Linz és Salzburg is. A Magyarországból vándorolt ötvösök, akik hazájuk nagymúltú műgyakorlatát meghonosították Ausztriában, többnyire Bécsben telepedtek le s a magyar műhelyek, ahol mesterségüket elsajátították, jó iskoláknak bizonyultak, mert mestereink nagyrésze idegen földön fényes karriert futott meg. Nevük többnyire erdélyi származásra mutat, de akadnak ötvösök az ország szívéből, Budáról és Pestről is.

Siebenbürger Tamás (Thomas Siebenbürger) neve Bécs városa számadáskönyveiben többször előfordul, élete folyásáról meglehetősen tájékozva vagyunk. 1435-ben[314] a császárnak 3000 forintos kölcsönre volt szüksége, amelyet a város tehetősebb polgárai adtak össze. Az ilyféle pénzügylet — ma kényszerkölcsönnek hívnák — a középkorban nem volt ritkaság. A hitelezők között akadni először Tamás mester nevére, 10 forinttal járult hozzá a nagy summa összehozásához. Körülbelül ugyanebből az esztendőből vagy pár évvel későbbről maradt egy évszámnélküli oklevél,[315] amely a bécsi polgári kórház fenntartására kivetett adók jegyzékét tartalmazza s amelyben egy Huterstrassei ház tulajdonosaként szerepel. 1440-ben[316] a kamara 4 márka és 5 lat súlyú aranyozott ezüst ötvösművéért, amelyet Albert (valószínűleg VI. Albert osztrák herceg) herceg számára készített, nagyobb összeget utalt ki neki. Pályája felfelé ívelt. 1445-ben[317] a városi tanács tagjává választottak s ettől kezdve 1468-ig[318] az írott források többször említik, mint tanácstagot. 1448-ban[319] egy építési ügyben tanuskodott. Az ötvenes évek elején anyagi zavarokkal küzdött, pontatlanul fizette az adót, a kamarai számadások szerint 1451-ben[320] egy ezüst serlegfödélt s egy poharat 12 dénárnyi adóhátraléka fejében zálogba tett. Pénzügyi zavara csak néhány évig tarthatott, 1454-ben[321] az eddigieknél még kitüntetőbb méltóságot visel, Kassai Jakab mellett a Widmerter körüli negyed hadnagya. 1455-ben[322] üzleti viszonyban állott bizonyos Vincken nevű vargával, a szűkszavú feljegyzésből azonban nem derül ki, hogy a varga készített-e cipőket neki vagy Siebenbürger ötvösműveket Vinckennek, bár az előbbi eset a valószínűbb. 1457-ben[323] és 1461-ben[324] még az említett negyed hadnagya volt, 1458-ban,[325] amikor a szász követség ügyében a város választott Vilmos szász hercegnek, mint tanácsúr megjelent az ülésen. Az írott források utoljára 1461-ben[326] emlékeznek meg munkájáról, ebben az évben Bécs városa Niclas Ernst-tel és vele készíttette el azt az ezüst, részben aranyozott flaçont, amelyet karácsonyi ajándékul Portugál Eleonora császárnőnek felajánlott. A két ötvös ezért a 10 márka súlyú, hatalmas alkotásért fejenként 82 dénárt kapott. Ebből az érdekes feljegyzésből kiviláglik, hogy Tamás mester nem dolgozott mindig egyedül, a nagyobb megrendelések esetén igénybevette mások segítségét, akik bizonyosan műhelyében, keze alatt dolgoztak. Niclas Ernst Bécsben tevékenykedő ötvös volt a XV. század második felében, ötvösünkkel való további kapcsolatai nem ismeretesek.

Sibenburger Marton

otvos

XVIII n

lásd

Erdélyi Martont

A mohácsi vész utáni időből még egy ötvösmestert említünk meg, akit néhány szál még az előbbi korhoz füz. *Siebenbürger Márton* (Marx Sibenburger) ez, akinek munkásságáról aránylag részletesebb feljegyzések maradtak, neve nem lévén ismeretlen az irodalom előtt sem. Noha csak egyetlen évben, 1538-ban említik őt az írott források, sokoldalú működésének maradt emléke. I. Ferdinand király élete fogytáig évi 50 forint járandóságot rendelt neki egy találmánya jutalmaként.[360] A találmányt, bizonyos vízhatlan agyagburkolatot, melynek úgylátszik az egykorú várépítéseknél nagy hasznát vették, Tscherte János, a király udvari hadiépítésze felülvizsgálta s megfelelőnek találta. Ferdinánd bizonyára az ő szakvéleménye alapján rendelte el, hogy az ötvös ezentúl is foglalkozzon hasonló szerkezetek kifundálásával s ezeket mindenkor ajánlja fel az udvarnak. De Márton mester nemcsak a fúrás-faragásban volt kiváló, igazi mesterségét is méltányolták. Anna királyné megrendelésére ugyanebben az évben[361] több ékszert készített. Az egykorú számadás alapján részletesen fel lehet sorolni a nyersanyagot s az abból készült drágaságokat. A királynő Péter udvari ötvös útján aranyat, gyöngyöket, zafirokat és egyéb drágaköveket küldött neki, amelyekből két ékszert készített, az egyiket Anna királyné, a másikat Erzsébet királykisasszony számára. Anna királynénak ezenkívül 14, nyakláncra fűzött s gyönggyel díszített zománcozott rózsácskát s egy zafirral és drágakövekkel kirakott aranyládikát készített. Mindezekért 12 forintot és 40 krajcárt kapott. Későbbi feljegyzés nem ismeretes Márton mesterről,

aki Siebenbürger Lukácshoz hasonlóan elérte a legmagasabb társadalmi poziciót, amit művész ezidőben elérhetett, az udvar számára dolgozott.[362]

mert 1498-ban[346] egy oklevél a pénzverővel való kapcsolatáról is homályosan megemlékezik. Ugyanebben az évben[347] újból 200 forintot kapott a bánya ügye körül való munkálataiért, 1500-ban[348] pedig költségeinek megtérítése fejében 10 forintot. Két év mulva, 1502-ben[349] Miksa meghagyta augsburgi tanácsosainak, hogy Lukács mesternek fizessék ki rendes járandóságát, 200 forintot, amelyhez az ötvösnek szerződésben biztosított joga van. Hogy Lukács ekkor Augsburgban tartózkodott-e vagy a kifizetés küldönc útján történt, nem tudni. A fényes pályát megfutott mesterről időrendben az utolsó adat beszél a legbővebben. A császár 1509 októberében[350] Veronában tartózkodott s leírt a trienti püspöknek, hogy Lukács mester fiát, Miksát, aki eddig a császári kancelláriában dolgozott, bízza meg a veronai St. Ambrosius de Tomba plébániatemplom és a szent Zénó-templom anyagi ügyeinek vezetésével s juttasson neki az egyházi javadalmakból is. A császár — mint írja — ezzel ötvösének harminc éven át az udvarnál teljesített hű szolgálatait akarta megjutalmazni. Lukács mester ezek szerint nem 1494-től kezdve, hanem már 1480 körül a császári udvarban dolgozott. Noha a Miksa idejéből szép számmal maradt ötvösművek közül egyelőre egyet sem lehet vele kapcsolatba hozni, az eljövendő kutatást itt kecsegteti a legtöbb remény.

Néhány évtizeddel később, két évvel a mohácsi vész előtt tűnik fel Bécsben *János* (Hanns Unger) ötvös. Lehet, hogy az Unger egyszerű vezetéknév, de az sem kizárt, hogy származását jelöli; mint a Sz. István-dóm építőmestereinél láttuk. 1524-ben[351] a Wieden-

Sibenburger Marton

Sybenbÿrger Márton P. l. Erdélyi.

P ötös

Siebenburger Martonn

Ötvös. A köött a szamos ötvös köött, a kihet Anna Kirájné ütt andóan foglalkoztatott, emlitenek bizonyos Siebenburger Martonn is Bécsben. Ez az ötvös 1538-ban két ökszert készitett a két fiatal Király-Kisasszonynak, tudniillik Erzsébet és Anna Kirájni herczegnöknek, segy kosöntyüt és 14 zománcozott rozsácskát egy nyaklanczhoz. Ferdinánd császár ugyanez évben, évi 50 forint pitalmat engedélyezett neki a végből, hogy Tscherte Jánost az ismert halépitő mellett és Dürernek jó barátját megbuntsa arra a müvészetre, hogyan kell vizhetlen eszterhát, azaz aggabudzolatot késziténi. 1)

lehet, hogy azonos Erdélyi Martonnal l. a tisztázatban

1) Boheim Vendel: A Habsburghán müzinesei. Magyar Muzeum. Kerk Radisics Lenő és Henrici János dr. Szerk. 1898. II. Köt. 12. l.

SICCARDSBURG, *August von*, bécsi építész, * 1813, † 1868. Van der Nüll (l. o.) társa.

E-g II 443 l

ij.

ı, díszmagyarban és sima
a, a melynek hátlapján
felirati tábla van. Rövid
llt visel. Körirata fölül:
se, a bal váll fölött, a me-

elt. sz. 1208. — Vétetett az
a művésztől 12 K-án (1738–

ber 12-én. — Elszámoltatott
z elszámolást jóváhagyta az
határozat (942–910).

Siccardsburg Ágost

Siccardsburg Ágost, építész, szül. 1813-ban Pesten, ahol atyja pénztár-ellenőr volt. 1832 nov.-ben iratkozott

84

Lajd

Fleischer Bécs

84, 85. l.

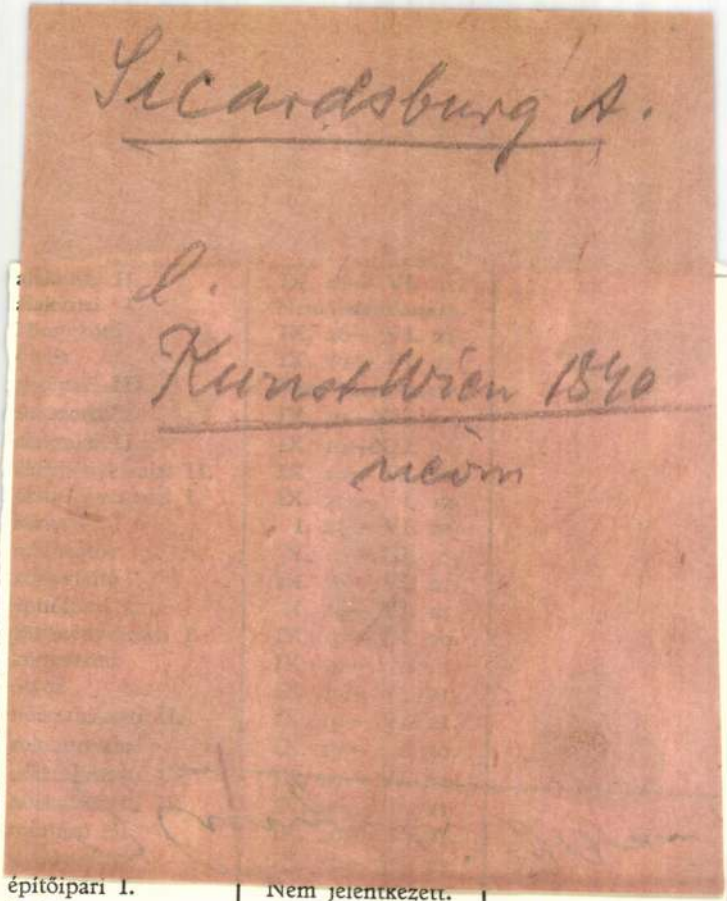

Sicardsburg A.

l.

Kunst Wien 1840

neom

építőipari I. ötvös	Nem jelentkezett. IX. 19— X. 27.

Tóth Gyula	műszerész tan
Tóth Ilona	nőiszabó segéc
Tóth Károly	—
Tóth Zoltán	géplakatos seg
Turi István	betűszedő tan
Ullmann Anna	nőiszabó segéc
Vadász Rezső	címfestő tanon
Vajda Ferenc	könyvkötő segé
Vágó Erzsébet	nőiszabó segéd
Vágó Irén	nőiszabó segéd
Varga Teréz	nőiszabó segéd
Vasicza József	ács segéd
Végh György	ötvös segéd
Velenczei Sándor	könyvkötő segé
Virág Mihály	műszerész segé
Vogt József	gipszszobrász t
Wacha Dezsőné	nőiszabó segéd
Wachsmann Oszkár	szerszámlakato
Waffler Sebő	kocsifényező
Wagner József	kőműves segéd
Wagner Lipót	kőműves segéd
Walde Mária	nőiszabó segéd
Wallach Lajos	szobafestő segé
Wéber Béla	gázszerelő tano

SZINHÁZ MŰVÉSZET

A három sárkány

Hunyady Sándor vígjátéka a Vígszínházban

Magyar pleinair. Árnyékot nem vető, áradóan sok fény a színpadon. A szavakban egy pohár friss víz egyszerű, megunhatatlan íze. A miljőt a figurákkal úgy állították be a színpadra, mint ahogy a kényes rózsatöveket ülteti át a gondos kertész: a gyökerek között az otthoni földdel. Ismerjük ezt a világot. Jártunk ezekben a vidéki úri szobákban. Beszéltünk ezekkel az alakokkal. Láttuk őket a Hungáriában vacsorázni. Szeretnivaló, felelősségtelen magyar világ ez, — a magyar életnek az a napos fele, amelyikre még nem borult rá az árnyék. Magyar és szeretni való a felelősségtelen mesélgetés is. Anekdota. Pontosan az, aminek *Hunyady* Sándor szánta.

A magyar anekdotában nem a történet az, ami vonzó. Még kevésbbé a csattanó. A kezdet a legkedvesebb. Amikor az igazán jó elbeszélő elbibelődik a figuráival. Magyarázza a rokonságot. Leírja a környezetet. Kis lélekrajzot is ad. Alig tud elszakadni mindettől, s immel-ámmal kezd csak a történetbe.

Hunyady Sándor darabjának is az indulása, miljője, figurái pompásak. Minden szaván, lélekzetvételén, minden gesztusán és jelenetén érezzük: ez egyszer író szól hozzánk a színpadról. Iró, aki nem viccek és helyzetek olcsó rakétáit sütögeti, de az igazi emberformálás finom, szellemes és szemérmes eszközeivel dolgozik. Sohasem hangos, sohasem közönséges, sohasem erőszakos. Kissé életképszerű ugyan az, amit csinál, de milyen jólesően, igazán él ebben a szinpadi képben mindenki. A három sárkány, a három öreg nővér, akik egyszerre vigyáznak apára és fiára. A könnyelmű, gondnokság alá helyezett apára, s a Pesten jogászkodó, primadonnába szerelmes fiura. Milyen finom a tizenöt évnyi vidéki élet után megint a Hungáriában vacsorázó és mulató magyar úr ezer giccs örvényével fenyegető, semmitmondóan és mégis kitünően megírt jelenete. Mennyi kedvesség van az apját szerető, apjára féltékeny fiatal fiú alakjában. S a játék csak akkor válik kevésbé érdekessé, amikor elkezdődik a történet s előreveti árnyékát a csattanó: az apa elhódítja tulajdon fiától a színésznőt.

A vígjátéknak ez a második fele kissé operettízű. De író írta ezt a részt is. Erőszak és ízléstelenség nélkül bonyolódik a sok ugrálás. Érezzük azonban, hogy itt *Hunyady* maga is unja már történetét. Nem bánjuk. Nem kedvetlenített el sehol romló íz, áporodott szó.

Az előadás friss, jókedvű, ötletes, vídám. Talán *Jávor* Pál a legkedvesebb. Hangosságában, szerelmében, féltésében természetesség és fölényes irónia tökéletes arányban váltják egymást. *Rajnay* Gábor remekelt. Élő lelke volt az előadásnak, s komédiázása is a legmagasabb szint. A színésznő alakjának alig van vonatkozása a valósággal, ami színpad benne, azt *Titkos* Ilona kitünően megvillantotta. A fiatal *Tolnay* Klári egy vidéki, kemény öntudatos kislányt játszik. Lényéből szépség és kedvesség sugárzik. De szavaiban láz és remegés van egyszerre. S a döntő pillanatban játékával úgy kigyullad a figura, hogy központja lesz a harmadik felvonásnak. A három sárkány címszerepében *Góthné, Zala* Karola és *Vágóné,* egy vidéki ügyvéd maszkjában *Góth* Sándor pompás. Mellettük *Mály* Gerő, *Szombathy* Blanka, *Pártos* Erzsi gesztusban, játékban, hangban emlékezetesen ötletesek és frissek.

Hegedüs Tibor rendezése mintaszerűen tagolja, ujraépíti, bonyolítja és színezi a darabot. *Vörös* Pál díszletei szépek. És szinte művészet volt: *Magyary* Imre cigánymuzsikája.

ILLÉS ENDRE

* **(Az Operaház eseményei.)** Az Operaház műsorán a közeljövőben a következő események szerepelnek: Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárkakal *A mosoly országa,* este *Pilinszky* Zsigmond föllépésével, olcsó helyárakkal *Tannhäuser* (bsz. 7½). Hétfön VI. *Filharmóniai hangverseny* (7½). Kedden *Németh* Mária felépésével *A bolygó hollandi* (A. 7½). Szerdán *Márta* (Lyonel-*Rösler* Endre, először, bsz. 7½). Csütörtökön *Figaro házassága (Sándor* Erzsi, *Báthy* Anna, *Halász* Gitta, *Farkas, Szende* B. 7½). Pénteken, bérletszünetben először *A milói Vénusz.* Opera egy felvonásban, előjátékkal. Zenéjét *Góth* Sándor és *Farkas* Imre szövegére szerezte *Hubay* Jenő. Vezényli *Fleischer* Antal, rendezi *Márkus* László. Szereplők: Chloe: *Dobai* Livia, Klythia: *Tutsek* Piroska, Agathon: *Maleczky,* Skopas: *Palló,* Praxiteles: *Halmos,* Midias: *Komáromy,* Telemachos: *Lendvai,* Perikleitos: *Ney,* Panugos: *Koréh.* A táncokat betanította *Brada* Rezső, a díszleteket és jelmezeket *Oláh* Gusztáv tervezte. Utána *Csongor és Tünde* (bsz. 7½). Szombaton *József legendája, Gianni Schicchi* (D. 7½). Vasárnap, február 24-én, délután 3 órakor, olcsó helyárakkal *Szent fáklya, Coppelia,* este *Németh* Mária fellépésével *Salome, Parasztbecsület.* Turiddu: *Pilinszky* Zsigmond m. v. (bsz. 7½). Kedden, február 26-án *Siegfried* (A. 6½). *Zolotovics* Milkova, a *szófiai* Nemzeti Színház művésznője, február 27-én a *Rigolettoban* (bsz. 7½) és március 2-án a *Sevillai borbélyban* (D. 7½) vendégszerepel. A március 8-ától 29-éig terjedő tíz előadásból álló teljes *Wagner*-ciklus öt vagy tíz előadására kedvezményesárú, három részletben fizethető bérletjegyeket bocsát ki az *Operaház.*

Hoehn Alfréd zongoraestje

Seregestül adják mostanában nálunk koncertjeiket a legjobb zongoraművészek. Szombaton *Hoehn* Alfréd játszott a Zeneakadémia nagytermében. Kétszeresen érdekes volt az előtte való nap hallott *Rachmaninoff* után ezt a szintén érdekes és kitünő, de egészen másfajta muzsikust megfigyelni. Amilyen jellegzetesen orosz *Rachmaninoff,* olyan tökéletesen német *Hoehn.* Az előbbi nem fogadja el a maga számára az előadás módjának kialakult tradicióit, az utóbbi tiszteli és a legteljesebben megvalósítja azokat. Szinte áhitatos akarattal veszi kezébe a műveket, elmélyed bennük, lelkébe issza a szellemüket és azután elementáris erővel, forró lendülettel és ragyogó virtuózitással szólaltatja meg.

Szombati estjének két nagy száma *Brahms* f-moll op. 5. szonátája és *Schumann* Karneválja volt. Mind a két művel közeli rokonságban van *Hoehn* egyénisége. Közvetlenül rezonál a nagy német romantikusok lobogó és rapszódikusan változó hangulataira. A kisebb darabok közül különösen *Debussy* ragyogóan előadott „Feux d'artifice" cimü opusza és *Chopin* komorságában hatalmas erejü forradalmi etüdje tetszett.

A közönség egyre jobban lelkesedett, a ráadások sorozata is *Chopin*-szerzemények kezdődött. **(Op.)**

× **(Gárdos Kornélia előadóestje.)** Gárdos Kornélia szavalóművésznő március 3-án a Zenemüvészeti Főiskola nagytermében előadóestet rendez, melyen *Fehér* Sándor dr. operaénekes is közremüködik. Az est előtt *Ujházy* György író mond bevezető beszédet.

„Matador" borotvapenge

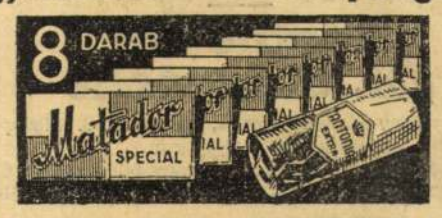

8 darab „Matador" borotvapenge kiváló vékony acélból és 1 mintarud illatos „Antonia" borotvaszappan összesen 25 fill.

Kizárólag az I. emeleti 25 filléres osztályon
(Lotz-terem)

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

A hazugság apotheozisa

„Porcellán-babák" játsszák Goldoni klasszikus vigjátékát a Nemzeti Szinház szinpadán

Klasszikus repriz lesz *pénteken* este a *Nemzeti Színházban: Goldoni Hazugjának* új előadása, amelynek vendégrendezője, *Pünkösti* Andor, teljesen új színpadi beállításban kelti életre *Bánky* György kisérő zenéjével, *Upor* Tibor érdekes díszleteivel és *Nagyajtai* Teréz jelmezeivel a klasszikus olasz komédiát.

Az érdekes repriz vendégrendezője, *Pünkösti* Andor, az ismert színházi kritikus a következőket mondja a darabról és az előadásról:

— Nemcsak az olasz irodalomnak, de az egész világliteraturának messze kimagasló vigjátéthkirója Carlo *Goldoni,* mert bár betartja a játékos formát, de a játékos forma alatt igazi emberalakokat mintáz meg. A Goldoni-komédiák az olasz színpadirodalom legérdekesebb időpontjában robbantak ki, amikor a komédiázás az ősi és népies formájából magasabb cél felé tört és irodalmi színvonalra emelkedett. Goldoni maga is mint tipikus *commedia del'arte* szerző kezdte pályafutását és sokáig darabjainak csak a tartalmát, a *canavast* irta meg és a szöveg kialakítását a színész fantáziájára bizta. Az *Il Bugiardo,* amelyet most a *Hazug* címmel újit fel a *Nemzeti Szinház,* Goldoni egyik legszerencsésebb darabja, mert bár élnek benne még a commedia del'arte alakjai és könnyod, jókedvü, pajkos és mókázó figurái, de már irodalmi magasságban szólal meg.

— A színpadi előadás természetesen nem hagyhatta figyelmen kivül, hogy az *Il Bugiardo* még sok tekintetben a régi rögtönző játék sablonjaihoz igazodik. A rendezés tehát, mint egy *szép vitrinben kelti életre az édes régi porcellán figurákat* és ezek a nippek élik a színpadon a maguk játékos történetét. De ez a forma nem merevedik meg, mert ahol a darab tartalma követeli, *a játékon keresztül tör az élet s a porcellánbabákat igazi emberi érzés füti át.* A rendezés igen nehéz feladat elé állította nemcsak a *Nemzeti Színház* páratlan müvészszemélyzetét, de technikai személyzetét is, mert *mint valami régi zenélő óra képeit mozgatja állandóan a színpadot és varázsol szinte percenként új képeket a nézők elé.*

Uray Tivadar, a címszereplő a következőképpen nyilatkozott szerepéről:

— A címszerepet játszom *Goldoni* darabjában, — mondta *Uray* Tivadar, — Lelio-t, a hazugot. Nézetem szerint a hazugnak az a fajtája, amely *Goldoni* darabjában szerepel, jellemében sok tekintetben eltérő a hazudozók köznapi fajtájából. A hazug ember rendszerint *érdekből* hazudik, bajoktól, kellemetlenségektől akar menekülni, vagy előnyösebb helyzetet akar biztositani a maga számára hazugságai útján. Goldoni hazugja nem ez a figura. Felfogásomban *legközelebb áll Háry Jánoshoz, ahhoz a hazug-tipushoz, aki el is hiszi, amit hazudik.* Valósággal beleéli magát a hazugságaiba. A hazugság betölti az életét, a csalás és a szédelgés szinte *művészetté válik nála. Kodály* Zoltán is — mint hallottam — *költönek tartja Háry János alakját.* Háry is, mint Goldoni *Hazugja,* l'art pour l'art hazudik, érdek nélkül, hazudik a hazugságért. Lelio *Goldoni* darabjában ezt meg is magyarázza. A darab nagy, kiemelkedő jelenete *a hazugság apotheozisa.*

— *Pünkösti* Andor, a darab rendezője Lelio alakját végül *Goldoni figurájává változtatja,* a darab végén a nézők előtt Lelio helyett ott áll — *Goldoni szobra.* Ezt a müfogást a darab rendezői elképzelése teszi lehetővé. Könnyü játékos zene festi alá a történetet, amely Lelio és két nő körül forog. A két női főszerepet *Somogyi* Erzsi és *Szörényi* Éva játssza. Colombinát, a szobalány figuráját *Perczel* Zita. A férfi főszereplők rajtam kivül *Bartos* Gyula, *Pethes* Sándor és *Juhász* József.

Heti hangverseny naptár

Vasárnap. Marien Anderson dalestje, fél 9. V. (Szász.) — *VII. filharmóniai főpróba,* d. e. negyed 12. Z. (Koncert.)
Hétfő. VII. filharmónikus hangverseny, fél 8. Operaház. (Koncert.)
Kedd. Sz. Kovács Mária ária- és dalestje, fél 9. Z. (Koncert.)
Szerda. Magyar Izr. Nőegyletek Szövetsége ifj. csoportjának hangversenye, fél 9. Z. (Szász.)
Csütörtök. Budapesti Szimfónikus Zenekar hangversenye, 8. Budai Vigadó. (Koncert.)
Péntek. Heimlich Lajos zongoraestje, fél 9. Z. (Koncert.)
Vasárnap. Jazz-revü, fél 9. Z. (Szász.)

Főur, fizetek!

Bemutató a Bethlen-téri Színházban

Erazmus főpincér, a „főür", akinek jóért rosszal fizetnek az emberek, bölcsészhallgató volt valaha, Rotterdami Erazmus nagy tisztelője, (innen a gúnyneve) s kopottfrakkú, keshedt figurájában lelkendező, vergődő szíve, furcsa, jóságos egyénisége — kissé „Hannele-férfiben" — mint valami megtestesült magasabb gondolat szenved a szegényszagú józsefvárosi ház kispolgári életének nyomasztó atmoszférájában. De a történet sokszor életizű, néha levegötlen s néha igazán költöi pillanatain túl, Erazmus végül is megváltja a „pártáj"-ok szükmellü lelkiéletét, visszhangra talál önfeláldozása, emberszeretete, sőt a költöi igazságszolgáltatás is kimondja végre: „Főür, fizetek!" s boldog szerelemmel, kibékitő, engesztelő, szerencsés kézfogóval zárul *Rozványi* Vilmos és *Szirmai* Rezső szindarabja. A „józsefvárosi történet" vezérlő gondolata, helyszínfestése, müvészi szándékú percei föléje emelkednek a darab meséjének, szerkezetének, dialektikájának s humorának.

A kivánnivalókért azonban kárpótol a jó előadás, élén *Gellért* Lajos [illegible] játságosan egyéni, valóban müvészi alakitásával, *Makay* Margit érett ábrázolóképességével és *Sarkadi* Aladár kedélyes közvetlenségével. Meglepően jól hat bravúros térkihasználásával *Ütő* Endre díszlete s *Czobor* Imrét dicséret illeti az élénk rendezésért. Müvészi és irodalmi szándékaiban a *Bethlen-téri Szinház* új bemutatója mindenképp elismerésreméltó.

—cent.

* **A Műterem kiállítása.)** A Műterem Képzőművészeti Kiállítások Vállalata [illegible]th-Lajos-u. 12.) *A magyar művésze[illegible]tja és jelene vázlatokban* címmel igen szep kiállítást rendezett. Legnevesebb mestereinktől kitünő alkotásokat mutat be, melyek a legfrissebb oldalukról képviselik őket. A festői gondolatnak első fölmerülése mindegyiküknél a legmegkapóbb pillanat, ennek meleg, tovatünő hevületét rögzíti meg a vázlat. Nem egy mesternél a tanulmány a legkvalitásosabb munka, a festői gondolat továbbfejlesztésénél később megfakul, elbágyad a látomány. A *Műterem* kiállításán ilyen vázlatokat láthatunk mai festőink kész alkotásaival együtt. A legtöbb közülük már régi ismerősünk, de akad közöttük néhány még nem látott darab, mint *Szinyei Merse* Pál apró tájképtanulmánya.

* **(A szinészek vacsorája Békeffy László és Rátkay Márton tiszteletére.)** A Budapesti Szinészek Szövetsége *február 19-én, kedden* este 11 órakor a Fészek-Klubban vacsorát rendez, elnöke, *Békeffy* László és alelnöke, *Rátkay* Márton tiszteletére.

Gustav Fröhlich
a legnépszerűbb filmszinész új szerepkörben
Nagyvárosi éjszakák
Rendezte: KARL FROELICH, a Leányok az intézetben rendezője.
A női főszerepekben: Sybille Schmitz és Marianne Hoppe
A modern nagyváros társadalmi életének izgalmas keresztmetszete egy fordulatos bünügy keretében.
Premier hétfőn!
Décsi Casino

Rózsavölgyi hangversenyei:

Beethoven IX. Schuricht

vezényletével **csütörtökön**, 21-én Z. 8. Hangverseny Zenekar. Föv. Énekkar.

Hangverseny Zenekar kamaraestje márc. 6. Bemutatók. Zenekari számok karmester nélkül.

Basilides-dalest márc. 7.

*

Marian Anderson ma

Vigadó fél 9. Jegyek egész nap a Vigadóban, tel.: 812—12 és Szász Miklósnál, Apponyi-tér 4, tel.: 881—50.

* **(Sz. Kovács Mária)** énekművésznő február 19-én fél 9 órakor a Zeneakadémia nagytermében ária- és dalestét ad. A hangverseny iránt nagy az érdeklődés.

* **(Hegedű-ujjgyakorlatok.)** Ráth-Véghné Zipernovszky Mária, a Székesfővárosi Felsőbb Zeneiskola ismert, kiváló hegedütanára a tanulók számára rendkívül hasznos füzetet szerkesztett. A füzet tartalma: hegedű-újjgyakorlatok, amelynek célja az ujjak izmait minden irányban egyenletesen és harmónikusan kiképezni, vagyis a kezet minden technikai feladat megoldására alkalmassá tenni. Ugyanezek a gyakorlatok kellően művelve, alkalmasak arra is, hogy az így kiképzett kezet állandóan jó kondicióban tartsák. A szerző nagy szakértelemmel állította össze a gyakorlatokat, amelyeknek a hegedüs növendékek és művészek egyaránt komoly hasznát fogják venni.

* **(Az Ady-dráma bemutatója.)** A Révay-utcai szinház szombaton mutatja be *Nagy* Dániel *Ady*-drámáját. *Darvas* Ernő rendezi az előadást.

Egyszer vagyunk fiatalok

Az Andrássy-uti Szinház szenzációs ujdonsága

Párizs legelőkelőbb operettszínházában, a Bouffes Parisiens-ban, hetekre előre eladott táblás házak mellett játsszák szeptember óta az idei szezon legnagyobb sikerét, a

TOI C'EST MOI

című zenés vígjátékot, melyet **szerdán, február 20-án**, pazar külsőségek közt mutat be az **Andrássy-úti Színház. Henri Duvernois** kiváló francia iró irta. **Vaszary János** fordította ezt a remek vígjátékot. **Szenes Andor** irta a verseket és zenéjét **M. Simons**, az első rumbazene világhírű szerzője szerezte.

Az **„Egyszer vagyunk fiatalok"** parádés szereposztásban kerül bemutatóra.

Fejes Teri, Gombaszögi Ella, Halmai Tibor, Ráday Imre, Boross Gézán kivül Jurik Ica, Fenyvessy Éva, Járay Jutka, Bilicsi, László, Ihász, Andai, Rubinyi

a főszereplők. Rendező: **Vaszary János.** Diszlet- és ruhatervező: **Gara Zoltán.** Zenei vezető: **Losonczy Dezső.** Táncok: **Bob Gray.** Jegyek már válthatók. (Telefon 295—98).

TUDOMÁNY IRODALOM

Magyarok a bécsi Képzőművészeti Akadémián

Petrovics Eleknek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatójának kezdeményezésére dr. *Fleischer* Gyula, a kiváló magyar művészettörténetíró, aki már nagyértékű forrásmunkákkal gazdagította a XVIII. századi művészetek történetét, a Magyar Tudományos Akadémia által kiadott kötetben közzétette a bécsi művészeti akadémián tanult magyarországi növendékek névsorát. Nagy szükség volt erre a hiteles adatokat tartalmazó munkára, mert különösen a múlt század első felében, minden valamirevaló művészünk a bécsi akadémián képezte magát tovább. Fleischer adattára tehát elsőrendű forrásmunka lesz, egy magyar művész származására és iskoláztatására vonatkozólag.

Bevezetésben közre adja a nagyhírű főiskola történetét, mely eredetileg a Peter *Strudel* által 1692-ben alapított művészeti akadémiából származott. Ez volt az első ilyen intézet a német nyelv területén. Később, 1725-ben, Jakob van *Schuppen* alatt éledt újjá és szerveződött meg alapszabályszerűen és ettől kezdve az intézet rohamosan fejlődött. Igazgatói között Michelangelo *Unterbergert* és Paul *Tropert*, majd később Martin von *Megtenst*, Henrich *Füger*t találjuk. A nagy *Maulbertschnek* azonban nem merték felkínálni még az akadémiai tanárságot sem, mert nyugtalan, zabolátlan szelleme csak árthatott volna a fiatal akadémikusoknak. 1773-ban a főiskolát egyesítették Jakob *Schmutzer* rézmetsző akadémiájával, ahol szabadabb művészeti szellem uralkodott, sőt a tájképfestést a szabad természetben tanulták. Az iparosok viszont kiváltak az Akadémiából, pedig nemrégen még Esterházy herceg kiskartoni cukrásza is két évig tanult rajzot a főiskolán, hogy művészi vonalvezetéssel díszíthesse a hercegi asztal süteményeit.

Tömérdek magyarországi növendéke volt az akadémiának. Fleischer kutatásaiból tudjuk meg, hogy 1735-ben a császár kezéből kapja meg az általa alapított akadémiai aranyérmet a pozsonyi születésű *Oeser* Ádám Frigyes, aki később a lipcsei akadémia híres igazgatója, Winckelmann és Goethe rajztanítója volt. Pesti származású volt, egy pénztárellenőr fia, az 1713-ban született August *Siccardsburg* is, aki, mint a bécsi Operaház egyik tervezője, az osztrák építészeti romantika legnagyobb mesterei közé tartozik. Valószínűleg Szinyei-Merse Pálnak nagyatyja lehetett az a hasonnevű László, sárosmegyei alispán fia, aki 1831-ben a tájképfestészeti szakosztálynak volt rendes hallgatója. Ettől örökölhette Szinyei-Merse Pál a tehetséget. Az építészhallgatók, Hausen tanítványai között 1877—78-ban egy *Bethlen* Sándor grófot is találunk. Régebbi mestereink között a bécsi akadémián tanult id. *Markó* Károly, *Ferenczy* István, *Barabás* Miklós, *Borsos* József, *Brocky* Károly, *Brodszky* Sándor, *Feszl* Frigyes, *Madarász* Viktor, *Than* Mór, *Székely* Bertalan, *Munkácsy* Mihály, *Paál* László, *Mészöly* Géza, *Jankó* János, majd *Fadrusz* János, *Steindl* Imre, *Schulek* Frigyes, *Balló* Ede, *Strobl* Alajos, *Dudits* Andor, *Pállik* Béla, *Róna* József, *Telcs* Ede és még sokan mások. A hatvanas és hetvenes évekig tartott a magyarországi inváziő, ezután lehanyatlott Bécs népszerűsége. Utána München, majd pedig Párizs lett a magyar fiatal művészek Mekkája.

Fleischer értékes könyvéhez Petrovics Elek főigazgató irt előszót.

Y. E.

(*) **Két regény** foglalkoztatja most a magyar olvasóközönséget, mert mind a kettő magán viseli a művészi alkotás zamatját és nagy mértékben köti le az olvasó érdeklődését: az egyiket *Csathó* Kálmán irta a Szép Juhászné címmel, a másik *Harsányi* Zsolt Fiam! című, nagy műve. Mind a kettő most folyik *Herczeg* Ferenc képes hetilapjában, az *Uj Időkben*, amelynek legujabb számában *Surányi* Miklós nagyérdekű cikke jelent meg a Kard és lant viszonyáról, *Kőszegi* Imre tanulmánya A repülő emberről, *Bihari* Miklós kis karcolata a bridzsről. Értékes elbeszélést irt *Szitnyai* Zoltán és *Kosáryné Réz* Lola, könyvkritikát *Ruzitska* Mária, szinházi kritikát *Hámos* György. Ezenkívül számos érdekes és mulattató feljegyzést tartalmaz a Cerzuzajegyzetek című rovat és az *Uj Idők* régóta népszerű rovatai: A szerkesztő üzenetei, Szépségápolás, Kertészet, Gasztronómia. Pompás képek és *Mühlbeck* Károly humoros fejlécei diszítik a szép füzetet. Az *Uj Idők* kiadóhivatala, Budapest, VI., Andrássy-ut 16. bárkinek szívesen küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési ára negyedévre 6 pengő 40 fillér, egyes szám ára 50 fillér.

Redier Antoine: La tragédie du Danube

(A Duna tragédiája)

A párizsi *Revue Francaise* könyvtárában rendkívül érdekes könyvet irt ügyünkről Antoine *Redier*, akinek nevét a magyar közönség nem annyira szépirodalmi munkásságából ismeri, hanem azokról a sikeres könyveiről, amelyeket a Monarchia sorsáról és a dunai problémáról eddig irt. Redier most újból ehhez a tárgyhoz nyúl hozzá és talán még több melegséggel és rokonszenvvel foglalkozik különösen a magyarság helyzetével és sorsának nagy kérdéseivel, mint eddig bármelyik könyvében tette. Uj kötete négy részre tagolódik e címek alatt: Ausztria, Magyarország, Habsburgi Ottó, Olaszország. A legterjedelmesebb rész ezek közül éppen a reánk vonatkozó.

Redier, mint külpolitikus, azt az álláspontot képviseli, hogy ha a Monarchiát megsemmisitették, ezt nem azért tették hogy Ausztriát és Magyarországot megfosszák az életképességétől. Véleménye az, hogy ennek a két országnak meg kell engedni az egymással való új államszövetséget, még pedig azért, mert, Redier szerint csak ilyen megoldás és egyben ennek az új és kicsiny Monarchiának a Nyugattal, valamint szomszédos államaival való új békéje szolgálhatna elég erös támaszul Franciaországnak a németek ellen folyó küzdelmében. Redier gondolatainak középpontjában semmi más nincs, mint a német-francia harc és irántunk való megértését vagy rokonszenvét, reánk vonatkozó elgondolásait tisztán csak az a szempont irányitja, hogy a mai francia—kisantant-szövetséget nem tartja elég erősnek.

Egy könyvismertetés keretében nem akarunk vitatkozni e tétel helyessége fölött, de mindenesetre hisszük, hogy a magyar ügyet önmagáért és azért a jelentőségért kell megoldani, amit a világnak, de legalább is Közép-Európának egyensúlya szempontjából feltétlenül képvisel. Es a megoldásnak is olyannak kell lennie, hogy az ne távoli érdekelteket elégitsen ki, hanem a magyar nemzetet. Azonban, hogy a szerző szempontjait nem tudjuk feltétlenül osztani, nem jelenti azt, hogy el ne ismerjük az irántunk való jóindulatának teljes volták és megindító melegségét. *Redier* nálunk ismeretlen irótipusnak a képviselője: költő és publicista egyszerre, aki a tényeket is lirai formában tárja föl és esztétikai formáin át inkább igyekszik hatni az érzésekre, mint az értelemre. A magyar ügyet és helyzetet nemcsak könyvekből és nem is csak ujságokból ismeri, itt járt nálunk, tárgyalt, érdeklödött, élte életünket, igyekezett abba belepillantani, kereste a mindenféle rendü és mindenféle tájékozottságú emberek társaságát, hogy kapcsolata támadhasson velük és ennek az eredménye az lett, hogy a maga módján teljes és tökéletes mértékben magáévá tette ügyünket, sikra száll értünk, igazságot oszt nekünk, kijelenti, hogy méltóak vagyunk a francia nép szeretetére, véget kell vetni rettenetes büntetésünknek és új szerepet kell számunkra a népek színpadán biztositani. Közben kemény szavakat mond az örökös-utódállamokról; minden során látszik, hogy azokat is éppen olyan jól ismeri, mint bennünket és látja, milyen méltatlanul, — a csehek esetében milyen érdemtelenül, a románokéban és a szerbekében milyen barbár módra kapták meg azt, amit Magyarországtól elragadhattak.

S bármilyen is a konkrét politikai program, amelynek érdekében e könyvét megírta, az bizonyos, hogy ez az emberi hang, ez a barátság, igazságunknak elfogadása és szenvedéseinknek ez a tisztelete, mindez elég ahhoz, hogy hálásak legyünk a kiváló szerző iránt. Mert ez a lényeg és ha a konkrét politikai elképzelések megvalósulnak, ha a maiakat újabbak váltják fel s ha a könyv javaslatait mindenki a maga álláspontjának kritikai megjegyzéseivel fogja kisérni, a könyv emberi komolysága, a belőle kisugárzó megbecsülés és szeretet, a történelemből, életünkből, sorsunkból felhozott sok példa és adat, amely mindig azt mutatja be, hogy a magyar nemzet méltó a kultúrnemzetek szövetségére és barátságára, ez feltétlenül hatni fog minden irányban és e kitünő könyv értékét biztositja arra az időre is, amikor az európai politika új megoldási módozatokat keres majd számunkra és azok számára, akik bennünket ma a világpolitikában való részvételről el akarnak zárni.

(mm)

A MAGYAR KULTÚRA KISTÜKRE

(A tárnoki ítélőszék kialakulásáról) nagyobb tanulmányt irt ifj. *Szentpétery* Imre történetiró. A tárnoki ítélőszéknek nem a történetét, hanem kialakulását irja meg, tehát a feldolgozás korhatára nincs benne határozott évszámmal megjelölve. A tárnoki ítélőszék, mint minden más intézmény, folyton változott, alakult, egészen megszűnéséig, a XIX. század közepéig, de mégis volt egy időszak, amikor már elnyerte azt a formáját, amelynek keretei között állott fent továbbra is, lényegtelen változásoktól eltekintve. Ez az időszak, amikor a tárnoki ítélőszék megállapodottabb alakját elnyerte, a XVI. és XVIII. század fordulója volt. — Az Árpádok korában a király központi kamarájának élén a tárnokmester (magister tavernicorum regalium) állott. Főnöke volt az egyes királyi gazdaságokban felhalmozott szolgálmányok őrzőinek, a tárnokoknak, és hatósága alatt állottak a vámügy kivételével az összes regale-közegek. Az idegenek által alapitott városok a központi királyi kamarának bizonyos fokig alantasaik voltak s amikor arról volt szó, hogy a király a kialakuló városok felett a bíráskodásban magát valakivel helyettesitse, e joghatóságot tárnokmesterére bizta. Ily szórványos esetek azonban még nem jelentik azt, hogy a tárnokmester már a városok feletti állandó főbíró, mert a XIII. században is csak a királynak, mint a városok főbirájának *alkalomszerűen kiküldött* helyetteseként szerepelt. A városi élet fejlődésével aztán szaporodott a tárnokmester teendője is. Nagyobb lendületet a városok fejlődése az Anjouk alatt vett, amikor I. Károly a pénzügyeket is rendezte, ami a tárnokmester központi kamarai teendőinek a gyarapodásával is járt, minek következtében a hivatalnak előbb-utóbb ketté kellett válnia. Igy alakult ki a tárnokmesteri és kincstári hivatalok végleges szétválása s a tárnokmester ettől kezdve már csak mint a városok feletti felső bíró szerepelt. Bár az uralkodó a XIV. század végétől kezdve már állandóan tárnokmesterét küldte ki városi perek elintézésére, a tárnokmesternek még sokáig megmaradt *kiküldött* bírói jellege. A XV. században a tárnokmester már közbülső fórum a város és a király között. A tárnoki ítélőszék a XVI. század közepétől már teljesen önálló bíróság volt. Ifj. *Szentpétery* Imre jogtörténeti tanulmánya az oklevelek és források igen kitünő és alapos átkutatásával és módszeres feldolgozásával készült s világosan bontakozik ki benne a tárnoki ítélőszék története.

*

(A jelenkor pedagógiájáról) elmélkedik dr. *Bognár* Cecil a *Pannonhalmi Szemle* legújabb számában. Megállapitja, hogy az idősebb és fiatalabb generációk között bizonyos szakadás észlelhető. A lassú, folytonos fejlődés helyett lökésszerű változásokat tapasztalhatunk, a fiatalabb nemzedék tulajdonságai nem vezethetők le az átöröklésből és a felnőttek nevelő hatásából, hanem inkább valami reakció jelleget mutatnak, — mintha az emberiség fejlődése úgy történnék, hogy a következő generációban oly hajlamok termelődnek ki, amelyek a megelőzők hibáit kompenzálják. — Vannak szerencsés reakciók, amelyek a hibákat valóban kijavitják és a fejlődés helyes iránya felé tartanak, vannak azonban olyanok is, amelyek az emberi társadalom bomlasztásának veszélyével fenyegetnek. — A mi felnőtt és ifjú generáció közötti szakadék nagyságát részben ezek a megmagyarázhatatlan módon létrejövő reakciók okozzák. Számos tanulmány jelenik meg — főképpen Németországban és Amerikában, amelyek sötét színekkel festik azt az erkölcsi anarchiát, amely a mai serdülő ifjúságban mutatkozik. Teljes elfordulás minden erkölcsi normától, a tekintélytisztelet megszünése, ellenséges szembefordulás a felnőttekkel, magukkal a szülőkkel is. Ezek tagadhatatlan tények, magyarázatukat azonban sokszor abban lelik, hogy a felnőtt nemzedék nem képviselte méltón azokat az elveket, amelyeket hirdetett. De vannak vigasztaló képek is: nem az ifjúság egészében és nem minden nemzet ifjúságában tapasztaljuk a megdöbbentő erkölcsi nihilizmust, — sőt látni bennük oly tulajdonságokat, amelyek valóban hivatva vannak helyreigazitani az apák tévedéseit. A most serdülő nemzedék nem hozza magával azt a megalkuvó szellemet, amely az ellenmondásokat opportunizmusból békés együttélésben akarja tenyészteni. Radikális és következetes, de a helyes elvek javára. Remélhetjük, hogy a nevelés nehéz problémáinak egy részét az ifjúság öntudatlanul egészséges ösztöneivel maga fogja megoldani.

*

(Az Orvosképzés) hatalmas kötetben tiszteleg *Verebély* Tibor orvosprofesszor előtt, tanári működésének huszadik évfordulója alkalmából. *Verebély* tanítványai közül negyvenegyen mutatják be előtte az ünnepélyes évforduló alkalmából legújabb tudományos kutatásaik eredményét. *Verebély* Tibor tanszékét a világháború kitörése előtt néhány nappal foglalta el. A világháború véres izgalmaiban, forradalmak tombolása közben, a csonka haza válságaiban, egyesek és társadalmi rétegek iránytvesztett konvulzióiban gyógyit, tanit, kutat, szervez, sebészi iskolát alapit, monografiákat, tankönyvet ir, az igazságszolgáltatást autoritatív véleményekkel segiti az igazságos itéletek meghozatalában, társadalmi egyesületekben magasröptű előadásokat tart, közhasznú tevékenysége, eszméi, más hivatásokat termékenyitenek meg, — am.int az első cikkben *Hüttl* Tivadar debreceni sebészprofesszor megállapitja. Hüttl kitünő jellemzése után negyvenegy orvosi értekezés következik, melynek szerzői a legkülönbözőbb, elsősorban sebészeti problémákat oldanak meg, vagy új kutatási vagy sebészeti módszereket ismertetnek.

*

(A fajnemesitő terméketlenitésre) vonatkozó törvényjavaslathoz, a magyar eugenikai törvényjavaslathoz szolgáltat adalékokat *Benedek* László debreceni egyetemi tanár. A *Magyar Elmeorvosok Egyesülete* három évvel ezelőtt országos szakbizottság kiküldését javasolta eugenikai törvényjavaslat elökészitésére. E bizottságnak az volna a feladata, hogy vizsgálat tárgyává tegye azokat a feltételeket, amelyek mellett hazánkban, elsősorban az örökléses elme- és idegbajokban, de ezenkívül a testi öröklési alappal biró bántalmakban szenvedőknek terméketlenitése (sterilizáció) keresztülvihető volna. *Benedek* László e kérdésben rámutat arra a nehézségre, amelyet a római katholikus egyház javaslata támaszt, az eugenikai sterilizációval szemben. Az egyház a tiszta házasság elvi álláspontján áll és a „Casti Connubii" kezdetü pápai enciklika elvetendőnek tartja az embernek a házasságra való természetes jogába beavatkozást. De az örökléses ártalomnak az utódokra való átvitelét az enciklika is károsnak tartja és kivánatosnak mondja ennek megakadályozását, egyelőre a házasság nemtanácsolásával. Ez az érdekes kérdés az utóbbi időben sokat foglalkoztatta az orvosokat, társadalomtudósokat és vallásmoralistákat egyaránt és nem lehetetlen, hogy e fajtisztasági szempontból rendkívül fontos kérdésben fognak közös megegyezési alapot találni.

Siccardsburg Ágost

épitesz

Lyka München

8. l.

HOFFMANN FERENC

KÉPKERETGYÁR

IV., Gerlóczy-u. 5. IV., Károly-körut 28.

Alapittatott 1880.

Vészi-nyomda. Tel. 108—03.

Sicha György Lukács

SICHA GYÖRGY LUKÁCS. Császári építőmester, aki Kassán az 1668—1677-ik években építette a katonai szertárat s a város déli részén a citadellát. Több magyarországi vár és város látképét is bírjuk tőle, így Szerencset (1663), Tokajt (1664), Kallót (1665) és Putnokot (1670). —171

Művészet 1905, 347. l.

E

szolnistak és a nagybányaiak. Azok a festőink, kik konzervatív szemléletük miatt nem csatlakoztak a Nagybányával induló nagy mozgalomhoz, de haladóbbak voltak annál, semhogy az akadémizmus holt vizei mellett kössenek ki, ismét Munkácsyhoz fordultak ihletért. A romantikus realizmus fajba való ágyazottságát és erejét bizonyítja, hogy még ma is vannak hívei, közöttük jelentékeny művészek.

Az egyik Tornyay János (szül. 1869), kinek személyes kapcsolatai is voltak Munkácsyval. A hódmezővásárhelyi művész előbb a Mintarajziskolában, Székely Bertalan mellett tanult, majd kikerült Párizsba s Munkácsy mellett dolgozott. A nagy magyar művész stílusa egész életére megbabonázta, hazakerülve és elsüllyedve a névtelenségben, továbbra is csak ezt a távoli

Sicha Lukács

Sicha Lukács hadi mérnök és építész 1668—1671 közt Kassán működött s ekkor rajzolta a város látképét.

Kemény Lajos: Kassai képírók a XVI. XVII. és XVIII. században. Művészet 1903. 342. l.

Sicha György Lukács

l.

Hadtört Kötl

1913. 322. l.
323. l.

rosszul volt diszponálva.

Pariss Pál — szegény, a kommün áld[illegible] lett, május elsején fejére esett az Erzsébet-köruton a diadaloszlop — boldogan nevetett.

— Nekem bizony adott és még azt is mondta, hogy kétszer olvasta a cikkemet. Nem is tudtam, hogy ennyire jól sikerült!

Gajári Ödön elismerése fokmérő volt — még a saját munkájával szemben is.

Nem lehet mondani, hogy csupán méz állott a hordajában. Tudott ő szigoru is lenni.

— Jaj, kérem, kedves barátom, az a tegnapi cikke... de ne vegye zokon, amiért szóvá tettem. Majd ir ugy-e legközelebb jobbat, sőt igazán jót, hiszen tud maga, milyen pompás volt a multkori is!

Mindezt taktikának nevezhetné az ellensége, egy ügyes emberismerő trükkjeinek és önmagában ez bizony még nem elég Gajári Ödön egyéniségének megismeréséhez. Nagyon agilis

Sicha Lukács György

l.

Hadtört. Közl

1913. 592. l.

Legkevesebb instrukcióra Kabos Edének volt szüksége. A rutinos ujságiró fölényével és az éleseszü publiciszta széles látókörével azonnal tisztában volt vele, hogy mi a Légrády Imre intenciója. Ha ő volt a vezércikksoros, átsietett az Érdekes Ujság szerkesztőségébe és alig negyedóra leforgásával már hozta is ceruzával irott, apróbetüs kéziratát, amelyen soha egyetlenegy törlés sem volt.

A legtöbb vita Porzsolt Kálmán és Gellért Oszkár között volt, de végül ők is mindig megegyeztek egymással. Persze nem egymással vitatkoztak, hanem a téma körül voltak esetleges nézeteltérések. Porzsolt nagyon elfoglalt és nagyon népszerü munkatársa volt a Pesti Hirlapnak. Vezércikkeken kivül ő irta az Esti Leveleket, ő volt egyuttal a Nemzeti Szinház és a Vigszinház kritikusa is. Buzgó és lankadatlan szorgalmu ember, aki minden munkát szivesen elvállalt. Rendszerint nagy események idején, ünnep- és vasárnapokon szeretett vezető cikket irni.

A Sportsegély Alapítvány és a Képcsarnok
meghívja Önt

SERDIÁN KOCZKA ZSUZSA
festőművész

kiállításának
ünnepélyes megnyitására
1989. március 22-én
délután 5 órára

Megnyitja:

DR. FELEDY BALÁZS,
a Művészeti Alap képzőművészeti szakosztályának
igazgatója és
TARÓCZY BALÁZS

Derkovits Terem
Budapest VI., Lenin körút 63.

HUNGÁRIA BIZTOSÍTÓ

SERDIÁN KOCZKA ZSUZSA
FESTŐMŰVÉSZ

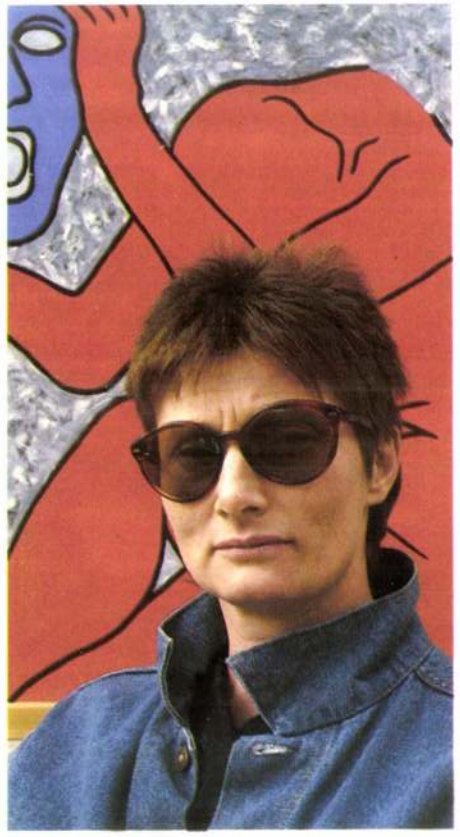

Budapesten születtem, 1948-ban. Itt is nőttem fel, itt lettem sportoló. Előbb atléta, majd evezős. A válogatottságig vittem.

Egyetemi tanulmányaimat Svájcban (Bázel, Bern és Zürich) folytattam. Történelem-, földrajz- és testnevelői diplomát szereztem. A bázeli, berni, zürichi és winterthouri gimnáziumban tanítottam.

A hetvenes években kezdtem el festeni. Önmagamnak. De úgy önmagamnak, hogy mások is láthassák. Kell magyaráznom, hogy a sport volt az első ihlető témám? Remélem, nem. A sporttól, a mozgástól soha egy pillanatra nem szakadtam el.

Jöttek a kiállítások, különböző városokban és országokban. Szülővárosomban ez az első tárlatom. Képeim mégis megelőzték ezt a kiállítást; 1988-ban az Ezüstgerely kiállításon volt látható néhány festményem, majd a Testnevelési Főiskolán. Ez utóbbi helyen állandó kiállításom van, hiszen huszonöt képemet a TF-nek adományoztam.

A Sportsegélynek ezzel a száz alkotásommal szeretnék segíteni. Ha megvásárolják képeimet, a Sportsegély Alapítványt segítik.

Családommal, férjemmel és két kislányommal a közelmúltban a svájci festők paradicsomában, Tessinben telepedtünk le.

Szokatlan és a maga nemében páratlan kiállításra hívja a sport és a művészet szerelmeseit a Sportsegély Alapítvány kuratóriuma. Esztendeje sincs, hogy az alábbi levél érkezett a Sportsegély Bizottság címére:

„Mint volt élsportoló is érdeklődéssel olvastam a Sportsegély munkájáról írt cikkeket. Szívesen támogatnám erőfeszítéseiket, mégpedig a következő módon: felajánlom Önöknek mintegy száz képemet különböző svájci kiállításaim anyagából, amelyek árverésre kerülhetnének és a ténylegesen eladott művek teljes összege Önöket illetné. Amennyiben érdekli ajánlatom, kérem írjon. A továbbiakat személyesen. Szívélyes üdvözlettel Serdián Koczka Zsuzsa."

Hogy mi minden történt e levél óta az elmúlt hónapokban, azt igen hosszan lehetne részletezni, a lényeg az, hogy a Sportsegély Bizottság soros elnöke, Monspart Sarolta azonnal fölvette a kapcsolatot egykori élsportoló társával, a Svájcban élő művésznővel. Koczka Zsuzsa hamarosan Budapestre érkezett és a Művészeti Alap hathatós segítségével elkezdődtek a kiállítás megszervezésének előkészületei. Kis idő múltán a festmények is megérkeztek Svájcból, hozzátéve: a festőművész költségén.

Kétéves fennállásának történetében hasonló akcióra csak egyetlen alkalommal vállalkozott a Sportsegély Bizottság: 1986 decemberében, a jótékony célú gálaestre. De mint ahogy akkoriban is csak a széles körű összefogás eredményezhette az est erkölcsi és anyagi sikerét, úgy egyedül most sem birkózhatott volna meg a bizottság a kiállítás megszervezésével s lebonyolításával. Az újabb összefogást, a Művészeti Alap, a Képcsarnok Vállalat és a Derkovits Terem együttes segítségét, remélhetően újabb siker koronázza, hiszen olyan rangos művészeti esemény programjába került Serdián Koczka Zsuzsa kiállítása, mint a Tavaszi Fesztivál.

A siker persze csak akkor lehet teljes, ha a képek gazdáikra is találnak március 22–31. között a Derkovits Teremben. Az előzetes elképzeléssel ellentétben: árverés nem lesz, minden festményt szakértők zsűriztek, és a művésznő kérésére méltányosan, eladható áron áraztak. Többet fizetni természetesen lehet egy-egy alkotásért, az igazi cél azonban az, hogy valamennyi kiállított képet sikerüljön eladni. A festmények egy része sporttémájú, végtére alkotójuk maga is sportoló volt, válogatott evezős. Ám ahogy a Dunán is sok víz lefolyt azóta, az egykori evezős témavilága is változott, gazdagodott.

Fogadják jó szívvel Serdián Koczka Zsuzsa festményeit. Ha megvásárolják képeit, ne feledjék, hogy egy sikeres svájci festőművész valamelyik alkotásával gazdagodtak. A művésznő természetesen megmaradt magyarnak. Olyan embernek, akit családja és hivatása ugyan más országba szólított, szíve azonban itt dobog – sporttársaiért, a rászorulókért…

SPORTSEGÉLY ALAPÍTVÁNY

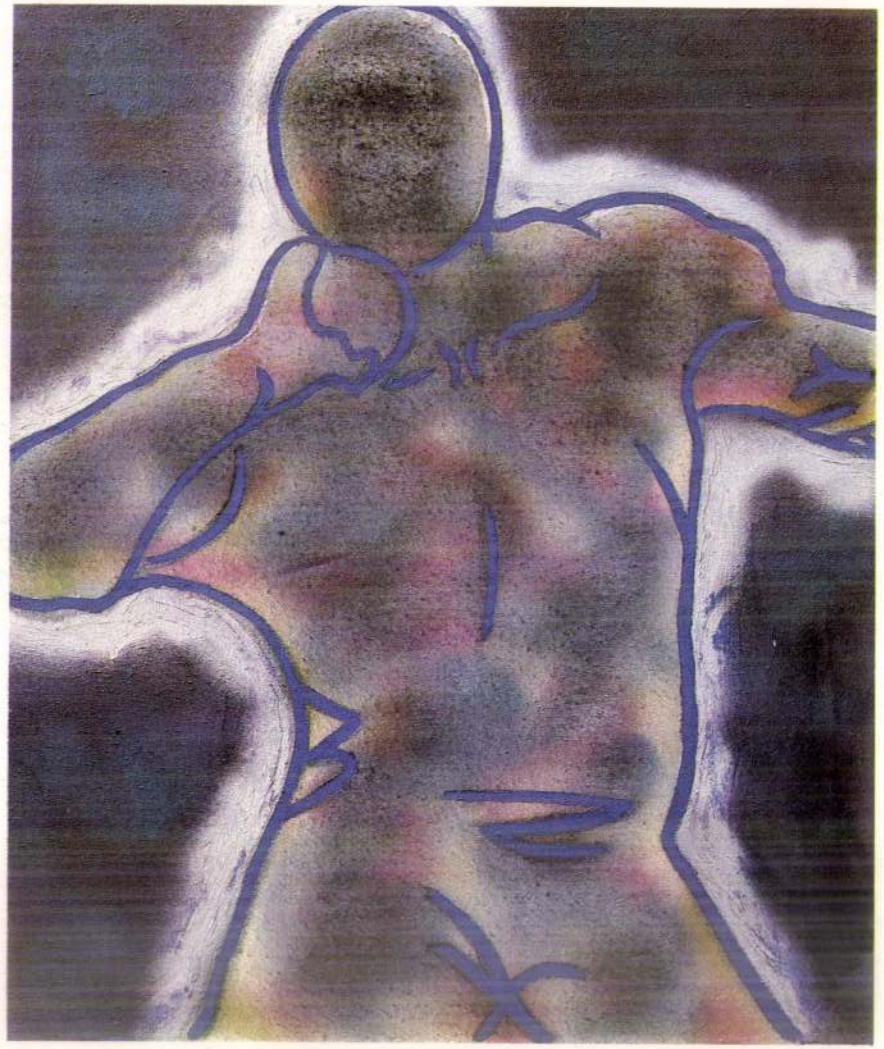

Serdián Koczka Zsuzsa

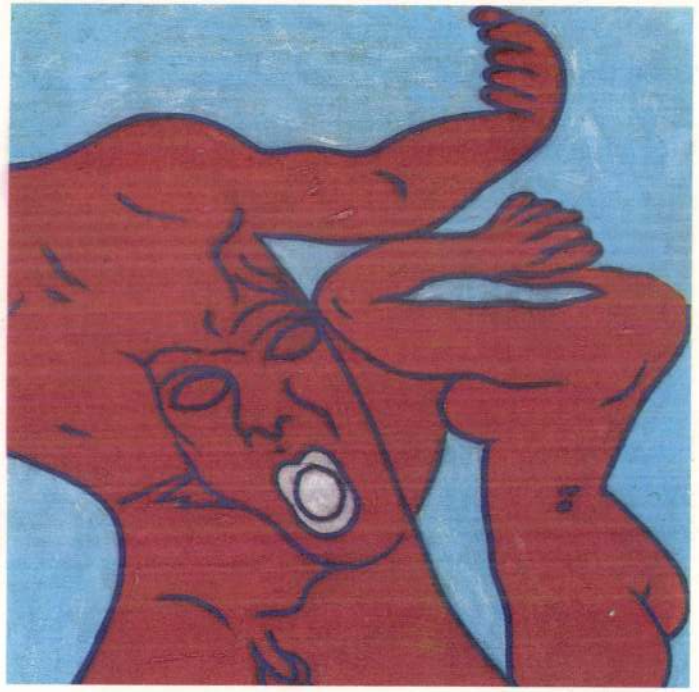

A Sportsegély Bizottság köszönetét fejezi ki egykori sporttársának, Serdián Koczka Zsuzsának, hogy száz festményét az alapítványnak adományozta. Köszönetét fejezi ki továbbá a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának, a Képcsarnok Vállalatnak, a Derkovits Terem munkatársainak, a Hungária Biztosítónak és mindazoknak, akik a tárlat megnyitásához segítő kezet nyújtottak. Végül, de nem utolsósorban azoknak a kedves érdeklődőknek, akik a festmények megvásárlásával adakoznak a bajba jutott sportolóknak és hozzátartozóiknak.

Sportsegély Alapítvány MNB 217–98302 OTP II. Frankel Leó u. 21–23. Lakossági csekkszámlaszám: 566–23331. Az OTP-átutalás esetében mindkét számot fel kell tüntetni.

Kiadja a Sportsegély Alapítvány
Grafika: Molnár István
Készült a SPRINT PRINT GMK közreműködésével
89.876 Verseghy Nyomda – Szolnok

FESTMÉNY A SPORTSEGÉLYNEK

SERDIÁN KOCZKA ZSUZSA

(SVÁJC)

DERKOVITS TEREM, 1989. MÁRCIUS 22–31.

Sicherl Balárs
ötvös Pozsony
Kőmagyötvj. 300, 301. l

1782		**Blasius Sicherl,** M 1819, e. —1824. Jegye a táblán. 1830-ban özvegye vezeti a műhelyt. — *Zeichen an d. Tafel. In 1830 führt schon seine Witwe die Werkstatt.*
	Nr. 1671	Zászlóvég magyar koronával. — *Fahnenspitze m. d. ung. Krone.* Museum, Pozsony — *Preßburg.*

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
1783			Ugyanannak második jegye a táblán arany- vagy kisebb ezüsttárgyakra. — *Desselben zweites Zeichen an d. Tafel für Gold- u. kleinere Silberarbeiten.*
	Nr. 1667		Kis kanna. — *Kleine Kanne.* Dr. Nagy Ferenc, v. b. t. t., Bp.

V Meisters

Sichermann Franciska
textil.

1916-17

Ennisk 1930

88 l.

élylyel való fejlesztése nem mutatkozik
inek, a múzeum saját könyvtára pedig
y miatt nem volt berendezhető, a
kiadásoknál csak a legszügségesebb-
orítkoztak és a Révai-Lexicon és a
nép művészetén kívül tisztán a folyó-
öltségét fedezték az államsegélyből.
nosok adományai ugyan szintén hozzá-
a könyvtári szaporításhoz, azonban
tár rendezetlen állapotára és a köny-
ndozásának keresztülvihetetlenségére
ntből a múzeum vezetősége 1913-ban
ı helyezett nagyobb súlyt az önkéntes
ományokra és ez okból a múzeumnak

külön rimaszombati régi polgári szoba és egy cserepesvidéki parasztszoba beállítását czélozza, a közeljövőben keresztülvihető lesz. Adományok is folytak be változó értékben ugyan, bár általánosságban megállapítható az a tény, hogy az adományok értékesebbek, a tárgyak jobban megválogatottak, mint a multban, ami bizonyára a közönség muzeális érzékének fejlődésére mutat.

A *képzőművészeti* tár fejlesztésére az államsegély nem nyujt módot. Mindazonáltal e tárban történt a helyi szempontból legértékesebb gyarapodás, amennyiben a Főfelügyelőség áldozatkészsége Ferenczy István

Sichwart József.

vajzdó

Pestről, 1781.

Azonos Sigwart-

tal

laid ott.

laid

Fleischer Bécs 85 l.

Sichem, C.V

III. Károly 10146

Egész alak, áll és balra tekint. Vértbe és koronázási diszbe öltözött. Jobbkezét a pallos keresztvasán nyugtatja és baljában keresztes gömböt tart. Mögötte jobbra kétfejü sassal diszitett talapzaton tollas sisakot és a háttérben a tengeren vitorlás hajókat látunk. Felirata a kép alatt:

CAROLVS QVINTVS IMPERATOR V CAESAR AVGVSTVS.

alól jobbra: C.V. Sichem sculp et excud.
felül a balsarokban: fol: 16.

Rm., mér. a rl. 18.9 : 14.6 cm.

Szn. 130-900.
332-900-83.

SID József kőmüves. 1761-ben szerepel az adózók jegyzékében Egerben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

SIEGMVND ÁKOS

VILLANÓFÉNYBEN

Barcsay-jutalmak

(MTI) A Magyar Képzőművészeti Egyetem diákjai közül az idén Pintér Balázs és Dorogi János szobrász-, Posta Máté, László Dániel, Siegmund Ákos festő-, illetve Hollósi Éva, valamint Szoboszlay Eszter képgrafikus-növendék részesül a Barcsay-jutalomban, a fiatal művészek pályázatának nyertese Kovács Lola festőművész lett. A Barcsay Alapítvány kuratóriumának díjait hétfőn – Barcsay Jenő születésnapja alkalmából – adják át a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. Az alapítványt az 1988-ban elhunyt festő- és grafikusművész, a magyar és az egyetemes képzőművészet kimagasló egyénisége emlékére az alkotó testvére hozta létre. A díjazottak munkáit felvonultató kiállítást január 27-éig tekinthetik meg az érdeklődők a tanintézményben.

4145. Szmossy Elek,
Sz. Léván 1827-ben.

Női arczkép.

Kissé balrafordul
jobb kezében összecsapott
és kissé hullámos hajába
öldöke barna, szeme kék,
pereczet és [illegible]
jú kivágott ruha csipkeb
és a melynek alja bal ka

Vászon, méretei
özv. Neumann Lipótnétól
fizettetett 1912 május 1
(1261-912). -- Az elszámo
admányt.

V.

Shakirof Sebestyén

festő

Szül. 1893.

Lásd

Oszvát Kálmán dr.

Erdélyi Lexikon.

Nagyvárad, 1928. 259. l.

Shakirov Sebestyén

festő

Lárd

Művészeti hetek

Kolozsvár 1942.

42. I.

MDK

Shakircff Sebestyén, festőm.

volt kozákt iszt, aki mint hadifogoly került
Nagybányára, ahol 1921 óta dolgozik.

A nagybányai művésztelep tagjairól. ?
Képzőművészet. 1932. 51.sz. 139.l.

IM AUKCIÓI

Shakirov Sebestyén

festő

19. Szerencse fel

Nagybányai kiáll.

(festményvégyárat)

1942

Vasárnap **10** B5 Amália	JÚLIUS 31 NAP Prot. B4 Amália
Hétfő **11** I. Pius Pápa	Prot. Lili
Kedd **12** Gualbret János	Prot. Izabella
Szerda **13** Anaklét p.	Prot. Jenő
Csütörtök **14** Bonaventura	Prot. Eőrs
Péntek **15** Henrik cs.	Prot. Henrik
Szombat **16** Kármelh B. A.	Izr. S. Balak 6 P er. 29. hét Prot. Valter

< Shakirof Sebestyén

Kiállítása >

Kelemen Lajos:

< >

Pásztortúz 1925, XI.

360 l

Sza Kelemen

Shakirov Sebestyán

Felsőbányán dolgozott

Kishorthy Zsolt – Murádin Jenő: Nagy Oszkár.
Nagybánya Könyvek 2. Miskolc, 1993, 24.

Shakirov Sebestyén

Murádin Jenő: Nagybánya. A festőtelep művészei. Miskolc, 1994, 87 – 88.

SHAKIROV Sebestyén festő

Nagybánya : Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig. Miskolc : Mission Art Galéria, 1992
14,70,84,180.p.+ill

Sherathon

M.D.K.

Angol bútortervező stílusát követő bútorok.

Ars Decorativa: Az Iparművészeti Múzeum mesterművei. 68

SHAUER Mihály Illés Jezső M.D.K.

~~A Bársmonostori bőoltárkép (Pozsó) 1757.~~

1952.

Művért. Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István szerepe a soproni barokk festészetben

71.

A Műemlékek Ors

Budapest, VI., A

34, ... szám.

V. Dr. Lux Ká

műépítész-tanár

talból

ki ügyben.

Shaller, St

festö Györött 1736.

Lásd Fossati A.

alatt.

Skal József építész

A Bleha Lujza téren emlékkövet avattak a Nemzeti Színház helyén. Az emlékkövet Buza Barna szobrászművésszel együtt alkotta az építész. (emléke)

Déli Krónika

1943. XII. 20. Kossuth, 12.001 Gné.

Shwott Lajos MDK

Karikatura. repr.

A magyar ujságrajzoló művészek II. karikatura kiállitása. Nemzeti Szalon 1947. okt.

Shwott MDK

Ujságrajzolók második karikatura kiállitása.
Nemzeti Szalon 1947. okt-nov.

XIII. fejezet, 569. l.: L'Estat present de... Hongrie...

1660. — Apollinaire. La Vie de Sainte Elizabeth Fille du roy de Hongrie, duchesse de Turinge, premiere Religieuse du Tiers Ordre de Sainct François. Recueillie par le R. P. — Reveuë, corrigée, & augmentée par le R. P. Jean Marie, tous deux Religieux du mesme Ordre. A Paris, chez Georges Iosse 1660. 8°. 606 l.

1674. — Charles Patin. Relations historiques et curieuses de voyages, en Allemagne, Angleterre, Hollande, Bohëme, Suisse, &c. Par — Docteur Medecin de la Faculté de Paris. A Lyon & se vend a Paris, chez François Mugnet... 1674. 12°. 273 l.

Magyarországról 28—32. ll.

1681. — Recueil de diverses Relations remarquables des principales cours de l'Europe. Ecrites pour la plupart, par des Ambassadeurs,

[1] Supplément à la Bibliographie française de I. Kont par A. L. Budapest, Ranschburg, 1914. 8°. 50 l.

[2] Magyar Könyvszemle, új foly. XXII. 172—176. ll. (1914.)

[3] Tájékoztatásul megjegyezzük, hogy szerző e dolgozatát még 1914. júliusában készítette Párisban. *Szerk.*

Shrekonizh Márton

Cendai rác ötvös

l.

Budapest Régiségei

XII. 292. l.

MDK

Shier

Ovális talpas disztál, ezüst, fülekkel, dombor
és áttört disz, középső részén és talpán putto
figurák, 1850 gr. Pozsony, Schier 1842.

Mü- és Régiségkereskedelmi Vállalat. IX.müv.
aukció. Bp. 1948.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
996/1913 szám
Érk.: 913 évi nov. hó 22 n.

Sherwin W

angol rezim

1673

l.

Arch. Közl.

1871. VIII. k. 20 l.

Amrita Shergil MDK

indiai festő

Az anyai ágról magyar származásu indiai festő Amrita Shergil /meghalt 1941-ben 29 éves korában/ művészi fejlődésében részben Hollósy tanitásán alapult, melyet Baktay Ervin közvetitett számára.

Ervin Baktay: Report on a voyage of study to India 1956-57.
Ip.müv.Muz.Évk. III.-IV. 1960.287-302. l.

294.1.

MDK

Shell Mihály

1790-es évek ácsmester Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1913. nov. 30. 3-4. l.

SHELL Ferenc kártyafestő

Nyitra, 1815–1830

Kártyafestők Mo-on. [Ricill. kat.]
Keszkemét, 1996

2 Kappa
5 Kellés pálcák

CINDY SHERMAN

Miltényi Tibor : C. S. kiállítása

Kritika, 1998/9. 46.

Amrita Sher Gil

A tanulmány névszerint felsorolja a neves indiai művészeket, ismerteti véleményüket a művészről.
Hiányolja, hogy az indiai kritika A. Sher Gil művészetének magyarországi forrásanyagát nem dolgozta fel.
A VI. utolsó fejezet A. sher Gil művészetének jelentőségét tárgyalja.
1941. december 5.-én fiatalon, huszonnyolc éves korában elhunyt.

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1974.
XXIII. évf. 4. sz. 308-317. lap.

Amrita Sher Gil

"A brahminok", és a "Temetés" c. Ezek az in
diai sorozatban megemlitett festmények majd
mindegyike az Európában folytatott tanulmá-
nyok hatását idézi, s részleteiben is erre
emlékeztet.
V. "Amrita Sher Gil festészetének kritikai
fogadtatása" c. fejezet elmondja, hogy Indi-
ában azonnal elismerték müvészetét. A szimlai
kiállitáson egyik festménye dijat nyert, maj
Bombayban aranyéremmel jutalmazták képeit.
De ugyanakkor volt némi ellenérzés is müvé-
szetével szemben, az életmü indiai-európai
karakterére vonatkozóan.
Müvészettörténeti Értesitő Bp. 1974. XXIII.
évf. 4. sz. 308-317. lap

Amrita Sher Gil

IV. "Amrita Sher Gil művészetének kibontakozása.
Ez a fejezet a művész további utját Indiában, egy-egy művészi megnyilvánulásához vezető körülményeit, indiai fejlődésének szakaszait, valamint alkotásait létrehozó inditékait ismerteti. A megemlitett művek tartalmának leirása szinte vizuális képet ad a bemutatott festmények között nem szereplő művekről is. Az indiai sorozatból emlit meg néhányat: "Táncosnő", "Gyermekfeleség", "Őrlő asszonyok", "Pihenés", „A Hinta" "A pária".

Művészettörténeti Értesitő Bp. 1974. XXIII. évd. 4. sz. 308-317. lap.

Amrita Sher Gil

A 4.- sz. cédulán szereplő idézettel kapcsolatban emliti meg a tanulmány a müvész "Koldusok" c. müvét. A döbbenetes látvány a hinduizmus világszemléletében való elmélyüléshez vezeti, megérzi Indiának Európától eltérő hivatását, s "megváltoztatja kompozicióinak tónusrendjét." Az ősi hindu magatartást formálja képekké. A tanulmány tényként állapitja meg, hogy "a müvész emberi és müvészi gyarapodását India ősi törvényei határozzák meg...s a szemléletében bekövetkezett változás alakitja eszmejelző formáit."

Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1974. XXIII. évf. 4. sz. 308-317. lap.

Amrita Sher Gil

A "Lány" c képét és a "Párisi udvar" c.
csendéletét a tanulmány bővebben ismerteti.
Alavető élményeit Magyarország adta "Páris
mestersége tanitotta, müvészi készülődé-
se 1934-ben befejeződött."
A következő állomás India lett.
III."India adománya"
Az első indiai impresszió meghatározza fes-
tészetét. "..a sötét testü, szomoru arcu, h
hetetlenül sovány férfiak és asszonyok, kik
csöndesen mozognak s bennük meghatározhatat-
lan nosztalgia uralkodik"-idézi a tanulmány

Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1974. XXIII
évf. 4. sz. 308-317. lap.

Amrita Sher Gil

A kiskunhalasi vásárokon a falusiak sokasága az indiai vásárosokra emlékezteti mintegy folytatásaként az "Indiai vásárosok" c. müvének.
II. „A párizsi tanulmány." Itt Lucien Simon a mestere. Négy éven át 1930-1934-ig az École des Beaux Arts növendéke. Később saját mütermet rendez be Párisban. Ekkor készült "Torso" c. müve, melyá Grand Salonban került bemutatásra. Ebben az időben szeret aktot festeni. A tanulmány felsorolja néhány müvét. Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1974. XXIII.évf. 4. sz. 308-317. lap.

Amrita Sher Gil

Első impressziói a magyar tájhoz fűződnek. Müvészetén egyaránt kiviláglik két hazájának egymásra ható ereje. Ragaszkodik itteni hozzátartozóihoz. Édesanyja kivételével szinte valamennyiüket megfesti.
Párisban az École des Beaux Arts-ban tanul. s időnként egy-egy rövid látogatásra haza rándul. 1932.-ben Zebegényben jár, itt festi meg a "Zebegényi cigánylány" c. müvét. Külön fejezet müvészetében Kiskunhalas. Itt a vásárosok szines tömegének képe ragadja meg.

Müvészettörténeti Értesitő Bp. 1974. XXIII. évf. 4. sz. 308-317. lap.

Amrita Sher Gil

Losonczi Miklós: "Amrita Sher Gil müvészetének forrásai". cimmel ir a müvész életéről, müvészi pályájáról.
A tanulmány hat fejezetből áll:
I. A magyar táj és környezet inditékai".
Magyarországon született, Dunaharasztin nevelkedett. Anyja magyar, atyja indiai. Származásán ak ez a kettős hatása érződik mind a magyarországi, mind az indiai festményein. Gyermekkorában nagybátyja, Baktay Ervin tanitja rajzolni, aki maga is festőnek készült Hollósy Simon tanitványa volt.

Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1974. XXIII. évf. 4. sz. 308-317. lap.

Amrita Sher-Gil, festő

Egyszerre gazdálkodott a francia posztimpresszioniz
mus,Nagybanya,-s a Gupta-kor,radzsput,mogul,szikh,és a
modern hindú festészet tanúlsagaival. 308.old. 2.jegy

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrasai 308.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

1.sz.kép.-Kettős portré, beszélgetés, rekete repr. 309.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

2.sz.kép.-A mennyasszony toilettje.- Fekete repr. 310.old

Losonczi Miklös: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festó

Tiszta szerelem füzte Amrita Sher-Gilt és Egan Viktort
egymashoz-kapcsolatuk lényege a gondharvahazasság.
bolt. 308.ol. 8.jegyz

Losonczi Miklös: Amrita Sher-Gil müvészetének
forrasai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

"Félelem".cimü képén a kék az alapszin.Érdekes,hogy ezen utolsó,befejezetlen festményén nincs halott,szaraz fa sem. 316.old. 59.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Írt. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Pesten készült Gottesman Ernő portréjén a Gupta-kor k
kéz mozdolatat alkalmazta ,módositott értelmezésben.
313.old. 56.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Amrita Sher Gil száraz fai az:"Öreg mesemondó","Vörös elefant", "Hegyi jelenet",A "Hinta" cimü festményein fo dulnak elő. 313.old. 49.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festö

A lörmöket, férje, édesatyja és a "Pihenés" egyik ala
jaban is hangsulyozza a bengali hagyomanynak megfelelő
315.old. 9.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Állandóan uton volt Firenze, Paris, Budapest és Szimla közt. mértékkel használta a két hekyről szerveződő hagyományok forrasanyagát-Európa életvitelét szabályozta India szemlélődését fokozta. 308.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrasai 308.old

Müv. Tört. Ert. 1974. XXIII. 4.sz. By

Amrita Sher-Gil, festő

Színekkel, formákkal fogalmaz, -egyszerüsitésekkel végle
gesiti eszmésitett alakzatait, addig munkalkodik, mig
megtalalja a kép szükséges jelkép-központjat. Allandóan
bővitette emberi és festői tapasztalatait. 314.old

Csonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrá-
sai 308.old.

Müv.Tört.Ért. 1974, XIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gin, festo

Nagybanya számára épugy forrás volt, mint végzanne müvészete, vagy az adzsantai barlangfestmények. E forrasanyag rendszeresen bövült, s mindig egyéniségét épitette, szigorú szelekciókkal őrizte festészetének ökonómiajat.
315.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrasai 308.old.

Müv.Tört.Ert. 1974,XIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festő

3.sz.kép.-Elefantok.-rekete repr. 310.old

Losonczi Miklós: Amrota Sher-Gil művészetének forrásai ¢ 308.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

4.sz.kép.-Amrita Sher-Gil:Hegyi emberek,c.müve.
Fekete repr. 311.old

Losonczi Miklós: Amrota Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

5.sz.kép.-Amrita Sher-Gil: Árusok,c.műve. Fekete repr
312.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festo

6.sz.kép.-Amrita Sher-Gil: Az öreg mesemondó,cimü müve
Fekete repr. 312.old

Losonczi Miklós: Amrota Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

7.sz.kép.-Amrita Sher-Gil: Tevék,cimü müve.
Fekete repr. 313.old

Losonczi Miklós: Amrota Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A fekete mindig jelképes tartalmu.A sötét hajban,az ele fántok sötöt tömegében ,a kiskunhalasi toronysisakban, alkony és az éjszaka hangulata rejtőzik.A fekete bivalyokban mar az elmulas motoz,mig a kék a félelem,és halal fe tői idézete. 314.old. 59.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gin, festő

A zöld szuverén. Ettől eltérően a sarga csupán kiegészitő részlet, viragminta, levélstilizació. De fontosab b nala a fehér. Kuharészletet, templom hangulatot, néha azonban a fehér izzas szimbolikus értelmü brahmanok atvetőjében.
314.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 303.old

Müv. Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

AAmrita Sher-Gil, festő

A női kéz attributuma többnyire virag,s a képi beszéd hieroglifai a labak vagy kezek jellemző elmozdulasaiban rejlőznek-az arc,a tekintet méltósagat őrizve szótlan marad.Figurai többnyire ülnek,nem energiavalsag,ot tükröznek. 313. old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A külső mozgást fokozatosan használja fel belső aranyo
megragadására festői fejlődése soran-pályajának delén
egyre több a szimbolikus ~~mozzanat~~-mozzanat-virag,korsó,
alma,könyv,szelence.legyező talalható a kezekben.De nem
targysorozat,de az életmód jelzésére szolgal. 313.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A "Koldusok" lelki pompájának igazsaghigiéniájában létt
ja együttérzését a sudrakkal, s ez még inkább nyilvanval
ló a "Paria" esetében. Az "érinthetetlen" fiu egyetlen ha
talmas szem, tágra nyilt érdeklődés, mohó kivancsiság.
312.old. 43-44.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil müvészetének
forrasai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festo

"Zebegényi ciganylany".c.festménye és Zebegényi temp
lom"egy indiai naptar juliusi lapján Gottesmann Ernőné
tulajdona.-"Magyar vasari jelenet".c.müve a kiskunhal
piacot abrazolja,szintén Gottesmannénál. 315-old
5.jegyz .Egan Viktor két arcképe,Gottesmann Ernőné
portréja. 6.jegyz

Lossonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Művészetében mogul, indonéz, adzsantai, sőt tahiti hatas
vannak. De Gauguin, Cézanne, Pissarro, Modigliani nevét is
említik nevével kapcsolatban. A radsput hatas a tárgy
választasban és festői előadasmódban figyelhető meg,
szikh vonas a lóábrazolashoz való ragaszkodas. 308.old
2.jegyz

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Művt.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Utolsó képe 1941 végén keletkezett. Pihenő bivalyok. Nem állnak, mint a csilgarki szoborallatok, kettő ül, egy érkezik, kettő indul a nagy vörös fal mellől-hátan a halal jelképes kék színével. Fekete bivalyokkal búcsúzik az élettől. 314.old

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Férjének testvérhugat a Nyolcaktól kölcsönzött plasz
ticitással abrazolta,s mar itt is különös figyelmet
szentelt a kiemelt,szinte beszélő karoknak.Gottesmann
Ernőnét,Szül.Egon Violat abrazolja Gadzsa-Haszta kar
tartassal..A szinek tagolasaban emlékezet a kép a Nyol
cak törekvéseire. 308.old. 10.jegyz

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének
forrasai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

"Indiai vasarokokat"figyel-tömöriti és megnyujtja akal
jukat-népet.sorsot,magatartast sürit mobilizalt csopor
jaiba,igy érkezik Halasra,s ott e szőnyeget,korsót,ba
nant cipelő hindu nők magyar folytatasat latja a piac
nyüzsgésében.Atvalt e nép karakterére,megörökiti a kofa
kat,takicskakat,a piac utolsó felbomló órajat,308.old

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének
forrasai 308.old

Művt.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festő

A Kiskunhalasi vásárban oly érzékenyen regisztralja a népi sajatossahokat,oly közvetlen derüvel,hogy akarat lan is f lvillantja az alföldi festészet teendőit.-tar sa és szövetségese lesz e képében Medgyessy Ferenc, Nagy Istvan,és Kurucz D.Istvan alkotasainak.308.old 19. jegyz

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének forrasai 308.old

Művt.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festő

Kiskunhalas külön sziget művészetében. 1938-ban völegé
nye Egan 'iktor itt volt katona. A hosszabb indiai tar
tózkodasról érkezett Amrita a heitvasart, nézte, ahol a
környék parasztjai szines népi ruhaikban igen festői ké
pet muattak. Őt a falu életeáltalaban, s vásari mozgalma
ival különösképen-Indiaban ragadta meg. 308.old. 17. jegy

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének
forrasai 308.old

Müv. Tört. Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita, Sher-Gil, festő

Térhez nem kötött nemzetközi lélek volt. magyar, európai és hondu, s amikor művészetének hagyomanyos üzemanyaga el fohyott, akkor adta szamara tudéri gyorsasaggal a brahma nok tanitasait, akkor villantotta fel előtteaz igazsag emberi léptékén n ugvó festői kibontakozas lehetőségét és feladatat. 309.old

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének forrasai 308.old.

Művtört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Elmélyülése Párizsban szakmai, indiaban gondolati termé
szetü, ez alapozza permanens fejlődését, lehetőségeinek
maradéktalan megvalósitasat. A dolgok ősrajzat irja les
amit a radöbbnes érjével megpillant, azt a törvényszer
kesztés komolyságával azonnal képi központba allitja.
309.old

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old.

Müv.tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gin, festő

A teljesség összegezésére törekedve szintetizalta művé
szetében a megélt európai és hindu életet a magyar,franc
és indiai formahagyományok alapjan.Erezte,hogy indianak
Európától eltérő a hivatasa-ezért módosította művészi e
eszményeit is,s elmélyült a hinduizmus világszemléletébe
mely megvaltoztta müveinek formarendjét 309.old

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old.

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

1937-ben datálva a "Bananárusok", cimü képe, ahol az adzsanta-arcú hindu leanyok a föld barna idézetei a szukhaszana adományozta társas pihenőjükben vannak.
308.old. A festmény Gottesmann Ernőné tul. 308.old.
14. jegyz

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének forrásai 308.old.

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Elviszi Indiaba zebegényt,őrzi,alakitja at a hajdani ciganylányt,igy támad fel kedves allatgyereknek a még ifjusagaban Dunaharasztin látott borjú,s az indiai történelmett nyomasztó tehenek kiküszöbölésével igy ad fe tői terepén létet a lovaknak,magyar emlékek és szikh hagyományok alapjan. 308.old. 16.jegyz

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének forrásai 308.old.

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Férfi alakjaiban nem elégszik meg a külső leírással, igyekszik felderiteni és formajegyekkel alakitani az érzelmi allapotott,a motivalas fokozasaval és kiemelésekel.Erre szolgálnak a csak személyhez kötött mozdulatok és a körhyezetében elhelyezett jellemző tárgyak, 312.old.

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A "Pihenés" egyetlen vízagmintás részlete sok feltáratlan problémát érint. Mindenekelőtt jelzi, hogy népművészeti indítékok nyomán is alkotott szuverénlelkülettel. Szikh lányok, akik phulkarit hímeznek derüjük rokon Kalotaszeg csoportban dolgozó, s közben bes élgető, éneklő asszonyaival. 312.old. 38. jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Műv.Tört.Írt. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A "Mennyasszony toilettjé"-ben is sajat asszonyi sorsana
nak beteljesülését sugeti rejtőző vágyaival-ezért költő
zik e témakörbe látszolagos objektivitással. Minden figu
a barna mas allapotaba érkezik, sa háttérben elhelyezett
gyrekek őrzik azz aadzsantasi barlangrajzok élményét.
310.old. 36.jegyz

-

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old.

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Egyre jobban áthatja az ondai örökség és "Táncos nő"-jén
foltta tömődő vonalrend zere démonikus jellegü-ráksas
szi vonásokat mutat. Az asszonyi lét összetett lelkiségé
kutatja, viraggal, csönddel, gyerekkel telitődésüket. a cs
kély elmosolyodas valmit feltar rejtett titkaikból.
310. old. 34. jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308. old

Müv. Tört. Ért. 1974. XXIII. 4. sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Kitárult előtte India, Adzsantába zarandokol. 1936-ban.
Skiccet készitett a XVII számu barlangcsarnok falfestmé
nyének egyik csoportjáról. E benyomas elmélyiti indiai
sorozatat, melynek kezdetén még európai hatasok is érvény
sülnek az előkelő kéztartasban. 310.old. 33. jegyz

„Három lány". c. vége.

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv. Tört. Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A müvészi közvélemény Indiaban azonnal elismerte törek véseit és a szimlai kiállitáson egyik képe dijat nyert. 1934-ben még fenntartasok is akadtak. Hamarosan Delhi ben és Bombayban is aranyéremmel jutalmaztak egy-egy al kotasat. De értetlenség is akadt az indiai-európai karak terét illetően. 314.old.65.jegyz

Losonczo Miklós: Amrita Sher-Gil müvészetének forrasai 308.old

Müv. Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gin. festő

A szürke hid,összeköto a vilagos részeket a mindig jelen
kező sötét savokkal.A barna nala a nyugalmat jelenti és
a bölcsességetA barna alaphang belső méltóságot tükröz
a föld és idő emberi elöléptetését,Egan Viktor Bpesten
maradt portréjá ,miként a brahmanok csoportjaban,314.old
58.jegyzEgan katonaruhas képe 1938-ból.

Losonczo Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festő

Ormányos szerkezetnek minősiti a lomhan méltóságtelje elefantot. Egyszer vörösbe öltözteti, máskor a fak hidjai közt érkeznek és fekete tömegükben a dusungelt hordozzak. Több képének ők a főszereplői. Az ősi barlan gok, palotak és az elurai templom elefántos hagyományait folytatja. 313.old.

Losonczo Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amria Sherrill festo

Amrita Sher-Gil, festő

Kagaszkodik az allatokhoz is-előnyben részesiti az ele
fantot és a bivalyokat. A "Tevék" is e lassu és tompa lény
piros nyereggel és szines nyakékkel helyezkednek el a
nyugtalan zöldben és atveszik formáian a fák ritmusat,
bőrük barna szinében az alkony hangulatat. 313.old. 51.
jegyz

Losonczo Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festo

---

a"Brahminok"csoportja1937/.A főalak világosabb szine a nagyobb megvilagosodas jelképe,fején a szellemi erőt kifejező usnisa,hófehér atvetőt visel.Szukhaszana pózban ülnek s gondolatközlésük a kéztartás.Szürke tónusú bal oldali társa mindenki iranti szeretetét fejezi ki.
312.old. 46.jegyz

Losonczo Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Gil

Amrita Sher-Gil, festő

A magyar anyatól,hindu apatól származó -hazankban szül
tett,Parizsban tanult,Indiaban élt Amrita Sher-Gil müvé
szetében földrészeket,szazadokat,eltérő és mégis össze
függő kettős vilagszemléletet ötvözött gondolati és ké
pi egységbe. 308.old. 1.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308. old.

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil festő

Amrita Sher-Gin, festő

Megtalalta magyarországi élményeinek, az indiai hagyomá
nyoknak és a modern festészet követelményeinek szinté
zisét. Mindezt oly aranyértékkel és őszinteséggel tette
ami kizart minden eklektikus jelleget. 314.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308. old.

Müv. Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Apjanak potréja. Termő aktivitasat könyvekkel, tavcsőve jelölte ~~[illegible]~~ ékagra allapotban, s összekulcsol kezeiben összegezte kutató sok iranyt bejart zartsagat. Indiai angol nyelvü naptar juniusi lapjan.-Gottesmanné tul. 308.old. 7.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil müvészetének forrasai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4,sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A Ramajana szellemében hitből és meggyőződésből va
lasztotta élete parjanak Egan Viktor magyar orvost, aki
redős kék háttérrel,,kalappal jelölt első portréján.
Később kosszitott ujjakkal, markans arcvonasokkal, barna
tiszti egyenruhában abrazolta. 308.old.9.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4,sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A nagymamanak, Gottesmann Kaulnénak, Saktay anyjának kül
te Indiából egy viragzó fa és egy nő szines festményét
1920-as évek elejéről. Amrita ekkor 8 éves lehetett. első
művei közé tartozik. Magyar nyelvü szöveggel. 308.old
4. jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4,sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A magyar táj is megihlette, több képet festett zebegényi és kiskunhalasi motivumok alapján. Közvetlen hozzátartozóit is megörökítette, csak édesanyjának Got esmann Antónia arcát nem ismételte ecsetvonásokkal. 308.old. 6.jegyz.

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4,sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A dunaharasztii emlékek ébresztették fel benne a fes
tőt,és a Gottesmann-villa fehér kutsaja,gesztenyefai,s
zinemlékekben térnek vissza festményein-már azokban a
gyermek rajzokban,is,amit 1921-ben küldött Indiából
nagyanyjának..308.old. 4.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrasai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4,sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Dunaharaszti környéke 1917-től 1921-ig motválta.ifjusa
gát.Zebegényben 1932-ben járt.ahol friss festői jegyze
tet készitett az erdélyi ihletésü templom homlokzatáról
ecsetirasa plein air tendenciát mutat. 308.old
13.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Önarcképeiben beszamol érzelmeiről, ahogyan atalakitot
ta India és a szerelem. Tiszta őszinte érzékiség érződik
leomló fekete hajában, szemében. Tekintete teli vágyakozas
sal, s a hamuszürke háttér tompitja égővörös ajkanak bes
des gesztusait. 308.old. old, 12.jegyz

-

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv. Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Testvére Indhira volt.-akit Amrita India szimbólumava emelt-és szőke európai nővel ellenpontozta a "Beszélgetés"-ben,ahol a test elmozdulásaiban ,s a csendélettel tartalmasan betöltött festői térben egy mozzanatta Cézanne eszményeinek hódol. 308.old.11.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festo

Egan Viktorról készült első képe 1932 körül. A másik Egan portré 1935-ben Simlaban készülta"prizsi müterem" képi hatterével. A harmadik aromást 1938-ban festette, Katonatiszti egyenruhaban, karakterisztikusan, a férfi édesanyja számara. 308.old. 9.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A párizsi évek intermezzója, mikor egy-egy villanásra Magyarországra utazik, s az Ecole des Beaux Arts-ban tanítak érzékenységével figyeli a gyümölcskosarat tartó "Zebegényi cigánylány" labvastag karjait, veszteglő energiájának növényi nyugalmat. 308.old. 14.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gin, festő

Szines tömbök domináltak,az adzsantai,radzsput és mo
gul forrasokat önmaga képletére forditotta a diszitő
mellékhatasok elhagyasaval.Evezredekig munkalt közös hi
du magatartast fordit festői abrakka,egységes képzőmüvé
szeti rendszerré. 309.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. 8p

Amrita Sher-Gil, festó

Korrekt csendéletet fest attetszó zöldekben tükröződő üvegekkel, s a ZParizsi udvar"legfőbb értéke is a csend életszerü beallitasaban rejlika falon végigfutó öriaski gyó alaku faval és a müteremablak finoman jelzett virag cserepeivel. 309.old.24.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil. festő

Magyarorszag alapvető élményeket adott neki.Parizs me
terségre tanitotta,s miutan müvészi készülődése 1934-
ben befejeződött,elindulhatott Indiaba,ahol a lebilin
cselő forrasanyag igazi festői teendőire ébresztette
309.old

Losomczi Miklós: Amrita Sher-Gil müvészetének
forrasai 308.old

Müv.Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gin, festő

-Festészete nem a szazmilliók hétköznapjait méltatja,,ha
nem az acsorgas,vasarra igyekvés perifériális ,de kife
jező mozzanatait ragadja megs a"koldusok"maganyaban a ka
ma jelenlétét ábrázolja s nem a gazdagok és nyomorultak
közötti szakadékot,mint kontrasztot. 309.old.27.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil müvészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festo

Lucien Simon volt mestere Parizsban az Ecole des Beaux Arts-ban 1930-34 közt.jó előmenetelt ért el,úgy hogy a "Torso"-t kiallitottak a Grande Salonban.A müvében két test parbeszédében gyüjti a fiatalsagot női modellekre hangszerelve .309.old. 21-22.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil müvészetének forrásai 308.old

Müv.Tört. Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A magasabb kasztok asszonyait a pihenés, játék, szemlélődés stadiumában ábrazolja.-A "Pihenés" harmónia klímája a virágokra, s onnama ruhadiszre visszakeringve jelzi, az általános békét, a savászana módositott pózában.. 312.old 38.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Hp.

Amrita Sher-Gil, festő

Elefantormanyú vastag faagak közt éleszti az"Őrlő asszonyok"munkavégzését a zöld atnyalatok körforgalmában.A trópusi környezet tükrözik vissza a kávébarna testeken,akik telijes odaadassal dolgoznak,mert nekik ez nemcsak kötelesshanem az élet szolgálatanak folyamata. 312.old.

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Művt.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festő

Nőalakjai a természet ritmusát hordozzák,s ha vizet hordanak a tenger partján,abban nemcsak a sudra sors,de az élet ősi lényege tarulkozik föl az egymáshoz koccintott föld és viz enyhitette sárga kék párhuzamában.

312.old. 37.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festó

Elmerül az indiai valósagban, töpreng és szelektiven tömöritett kompozicióiban látvanyt, sorsot, véleményt összegez komplex formacsopertosulasaival. Az indiai hazassagról gondolkodik, amikor a "gyermekfeleség" cimü müvét megfesti. 310.old./1936/. 35.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil müvészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festő

A lelki folyamatok körvonalait és a szellemiség ter
jeszkedését mintazza,nem benyomásokat,de festői igazsa
gokat kutat,s ezzel vesz részt a világ megismerésében,
ezzel teszi nevét Amritat méltóva eredeti jelentéséhez.
Amrita:a halhatatlansag itala.- 309.old. 31.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Amrita Sher-Gil, festő

Az elefant tematika Amrita Sher-Gilnek az"Elefantok sé
taja".Kiindulás a Mahabharata viharleirasa.reket-fehér
szinellenpontozasa,a sötét felhőket fákká azután vonul
elefantokka változtatja-akik már a süritett lét hordo
zói-éppúgy mint Csontváry cédrusa. 313.old. 54.jegyz

Lossonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Művészettört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Mp

Amrita Sher-Gil, festő

Az"Öreg mesemondó" jógi mozdulattal ül nagy fehét toron
előtt,és regöl a mult mélységeiről az abhaya mudra hizo
nyitasaval.Hallgatói g erekek-a hat ér nőalakjai és feh
izzasú palotaja a "Hinta"-nak is képi tartozéka. 313.ol
48.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Művészettört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

"A Hinta".c.kép.Szinnyei merse képe,Krisna hintazását megörökítő miniaturaAbanindranath Tagore festménye, vagy a harasztihintazas emléke ihlet e meg.Csak az a bizonyos,hogy a játék allandó szükségére utal.
312.old. 39.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Müvészetének formavilaga egyrészt a hindu hagyományok
ból, másrészt sajat képzeletéból ötvözödik az európai m
mintak szelekciójaval. Indiai képein felhasznalta a Silp
sasztra elveit, s a kéztartas ósi szabalyainak feleleven
tésével jelzi a képi gondolatot. 313.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil müvészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Művészetéből emaradt a tehén. Hiába a radzsput festészet ajánlatai, hiába törnek fel a haraszti emlékek, csak egyetlen arcának ad engedélyt, hogy rajzza lépjen elő.
313.old. 55.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old
Művt.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Elefantjai oszlopos lábaikkal nem a mennyezet terhét tartjak,de zöld tóban fürdenek,vagy viharos felhők alat sétalnak a mahutok iranyitasara fahoz,,felhőkhöz,hasonl tos fekete s-inben amelyet rudra teritett rajuk. 313.ol

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Szinvilaganak erőssége,hogy minden festménye ily szem pontból is komponalt,a kiválasztas nem esetleges,de gondolathoz igazitott,s a Parizsban alkalmazott tónu sos megoldasokat tömbökké egyszerüsiti.314.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrasai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festo

A piros kiemelésre szolgal.Az előtérben pirosra hangosodik az elefant,vagy a fasor,s ha tulsagosan szürkébe agyazott a kép-egy minifolt is megteszi a hatast.-piros virag,köröm,kendo . 314.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Művt.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gin, festő

Bizonyos szintarsukasok jellemző és hatasos volta miat
a fölöslegeet-nem engedélyezi a képet tönkretevő kék.pi-
ros-zöld villongast-csak baratsagban,azonos értékrendben
élhetnek egymas mellett. 314.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrasai 308.old

Miv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A vonalvezetés mindig szabályos, mentes minden kérkedéstől, a rajz nem törekszik külön bravúrra, szigény nélkül vállalja a képtől kapott feladatot, -ismétel, egyeztet. kiemel-ötletet, eszmét, gondolatot jelöl, 313.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

MMv. Tört. Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Müveinek eseményei mindig indiai térben jatszódnak le a taj és az ember találkozóhelyein, erdőszélén, tisztason, tenger partjan, hegyek előtt, de mindig az élet központja ban, időzik a latvány. 313.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Magyarorszag az indulashoz oly szükséges élményhalóza
tot,Paris technikai tudast,India kibontakozast,adomany
zott neki.Csak freskót nem készithetettpedig Adzsantaba
erre készült,akar Arezzoban Szönyi Istvan.314.old.

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Shed-Gil, festő

Baktay Ervin tanitotta rajzolasra,a nagybányai iskola elsősorban Hollósy Simon elvei alapján Amrita Sher-Gilt az 1910-es években Dunaharasztin,-miután saját festői ambicióit művelődéstörténeti feladatokra módositotta

315.old. 2.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308. old.

MMv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Amrita Sher-Gil

A korsó, mely állandóan szerepel müvein a hőségre, a szo
jas Indiára utal, s motivumaval a trópusi környezetet h
löli ugyanugy, mint Csontvari Kosztka Tivadar orientisz
kai témaju müvein. 313. old. 57. jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308. old
Müv. Tört. Ért. 1974. XXIII. 4. sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Dunaharasztin nevelkedett,itt sétált a környező erdők
be apjaval,Sardar Umrao Singhhel,aki nemcsak szikh elők
lőség volt,hanem maga is festett,s a haraszti templom
toronyóráját javitotta háborús időben. 308.old. 3.jegy

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Édesapja Sardar Umrao Singh Sher-Gil, szikh előkelőség.
Anyja Gottesmann Antónia, házasságkötésük után 1913-21
között Dunaharasztin éltek-Amrita Sher-Gil Párizsban
1929-1934 között tartózkodott. 314.old. 1.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

"Hegyi asszonyko",c.müve,-Mosolyuk feltar valamit rej
tett ttkaikból,amit a csikozott zöld ,kék fatyolruhab
öltözött korsót emelő nök hordoznak és szürkésfekete
testük mar a közeledő alkonyat hirnöke. 310.old. 34.je

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Írt. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festo

A valósag átköltésére ügyel,nem uj vilagot szerkeszt,m
megelégszik a természet maximalis fokozasaval,és az alv
asszonyban a szépség izgalmas jelenlétét mutatja fel a
kigyózó hajfolyammal. 309.old. 23.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Parizsban nők a modelljei.A háttér faritmusával fokozza a fekete ruhaba öltözött"Lany"belső mozgasat..csoport jaiban azonos idő és allapot talalkozik,közös nevezőre segiti alakzataiban a különböző létfolyamatokat. 309.ol

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

1932-ben Zebegényben a templomot festette.-A got esmann család és Egan Viktor sem tud arról, hogy esetleg találkozott volna Szőnyi Istvannal Zebegényben. 315.old. 13.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A "Gyermekfeleség",cimü müvében a lótuszülés egyik va
tozataban időzik az asszonygyerek bordóvörös lila együt
tesben,mereng-s mar a rejtélyes uj vilag kezdődik rebbe
reő tagult szemében. 310.old. 35.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrasai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A hindú filozófia éled képzőművészetté-az élet és halál küzdelme a zöld és fekete árnyalatokban-,s a fak vonulása a háttér lathatalan mélységében iranyul.De művészetében ennek elvont értelme is van. 313.oldl. 50.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Kiemelt szerep jut művészetében a fáknak.A zöldek minde
árnyalat.A haldoklló vagy elpusztult fék,az"erdők pustula
sa".az állatállomány túlméretezettsége. Nagy kart okoz a
az indiai gazdaságnak, 313.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének
forrásai 308.old

Műv.Tört.Krt. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita

~~Amrita~~ Sher-Gil, festő

Az élet minden rezdülését nyomon követi, s az elmúlást is a létezés rejtélyes fázisának nyilvánítja a "Temetőben, ahol virágok nyugtató körzetében jeleníti Jáma sújtó erejét. 313.old. 47.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

A férfiakat is abrazolta. Párhuzamosság is megfigyelhető. Egynemüségét kedvelő szerkesztésmódja két külön de egymással szervesen összefüggő képe örökitette meg a hegyi embereket és asszonyokat. 313.old

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Kevés a fa és a fatlansag érzékeltetése mellett mintegy a Trimurti-eszmét, jelölve mutatja meg a száradó és zöldelő fákban az elmulas és ujjaszületés egységében Visnu és Siva eldöntetlen vitajat. 313.old.

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Amrita Sher-Gil, festő

Önarcképe.-Hatakt,amely valószinüleg Amritát abrazol ja.--Az angol nyelvü indiai naptar januar havi lapjan lathato Amrita Sher-Gil égővörös ajku önarcképe. 315.old. 12.jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308.old

Müv.Tört.Ert. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

809 és 982
1934. szám.

M ü e m l é k e k O
s á g

Tisztelettel kérem az Or
székesegyház külsejének és gris
lása tárgyában fenti számok ala
junius hó 1-én kelt leveleimre
válaszolni sziveskedjék.

Fogadja az Országos Bizo
nyilvánitását.

Siccard von

Sicardsburg

August

épitett

l.

Hevesi L.

Österreich. Kunst

123. l. archeppel

128. l.

MÜRMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
274 1934.
1934. jun. 25. n.

Sicard professzor

Párizsban Sicard professzornál tanúlt Forgács Hann Erzsébet szobrászmüvész. 182.old. 1.jegyz.

SARKADINÉ,HÁRS ÉVA: Modern Magyar Képtár,Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1961.Pécs.1962.

Sibrik Ferenc

ötvösinas

Szombathely

1671.

l.

Horváth Tibor

31. l.

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

EGER,/49.l./.10.kép. Erhard Walther rajzanak felirata ERLA,és a varos 1596-os ostromát ábrázoló Dilich metszet alápján készülhetett.A Dilich-Sibmacher abrazolasokat pontosan atvette.335.old. 13.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.szazsadi abrázolásai 331.old

A Veszpém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

TEMESVÁR, /41.1./.-8.kép.-Erhard Walther rajza. Felirata TEMESWAR és a Dilich-, ill. Sibmacher-féle, a város 1596-os ostromát ábrázoló metszetről készült. Csak az erődítményt tünteti fel. 334.old. 11.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.szazsadi abrazolasai 331.old

A Veszpám Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

GYŐR,/33.1./.-6.kép.- Erhard ~~Erhard~~ Walthernek Győrt ábrázoló képének felirata RÁB és a sibmacher-féle,a varos 1594-es ostromat ábrázoló metszettel való hasonlósága is bizonyossa teszi az ábrázolas azonositását. 334.old. 6.k

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.szazadi ábrázolasai
331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
197z. Veszprém, 197z

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

ESZTERGOM/73.1./.Erhard Walther rajzának felirata GRAN
és előképe a Sibmacher metszet, amely a ~~xxrxx~~ város 1595
ős ostromát ábrázolja. 15.kép. 336.old. 18.jegy

KOVACS BÉLA: Magyar várak XVII.századi ábrázolásai
331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
1972. Veszprém. 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

VESZPRÉM/69.1./. Metszete előterében három különféle fa van, Erlah Walther rajzán e helyekre egy-egy egyszerű fát helyez. Ha rajzának egyéb részletei nem is döntenék el az előképként használt Sibmacher metszettel való azonosságot, ezek az apró részletek bizonyossá teszik az erről való rajzolás tényét. 14. kép. 335. old. 17. jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII. századi ábrazolásai 331. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 11. sz. 197 . Veszprém, 1972

Ł JOHAN SIBMACHER, grafikus

Erhard

Ortelius:Chronologia...Nürnberg,1603-ban megjelent müv
ve metszeteit Sibmacher készitette. Walther az ó
Tokaj 1565-ös ostromát ábrázoló metszetét, valamint Dilic
lich Chronikájának metszetét használta fel Tokajt ábrá
zoló rajzához. 334.old. 2.kép. 332.old. 3.jegy.

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.szazadi ábrazolásai
331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

Hans Sibmacher

Eger ostroma 1596 "ámů metszet I–III.
"változatát. készítette.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
kötet. Magyarország műemlékei topográfiája
VIII. kötet. Budapest. 1972.

401

HANS SIBMACHER, grafikus

Tregovistye visszafoglalását örökitette meg ő is.Bry
alapulvételével,sógorának Hieronymus Orteliusnak 160?
ben megjelent művében.A könyv illusztrációinak fekvő t
lalap form átumához alakitott müve elrendezésében még
levegősebb és áttekinthetőbb lett. 59.old. 24.jegyz.MT
MTKcs.Ltsz.900.T. rézkarc.16,8+27,3 cm.

CENNERMÉ WILHELMB GIZELLA: Báthory Zsigmond moldvai
hadjáratának egykoru grafikai emlékei 57.old

FOLIA HISTORICA, 2. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1973

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

Erhard

Walther Szigetvárt ábrázoló rajzán az első pillantásra úgy tünik,hogy az Ortelius-krónika,Sibmacher által készitett metszetének átrajzolását látjuk,de néhány jellegzetes eltérée arra mutat,hogy ezen kivül más Szigetvár ábrázolásokat is lathatott. 334.old

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.századi ábrázolásai
331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

VESZPRÉM/69.1/. Erhard Walther rajzának felirata VESRIN és azonossága a Sibmacher-féle/Várpalota ábrazolason külön keretben rajzolva!/szembetünő. A Sibmacher metszeten, a várhegyre vezető uton, a Benedekhegyen török temető van, az ő rajzán itt két fonott ágyuvédő kas van. 14.kép. 335.old. 17.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.századi ábrazolásai 331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

VÁC/61.1./.Erhard Walther rajzának felirata WAIZEN. El
képe Dilich krónikájának ábrázolása,bár sokkal maga-
sabb perspektivából készült mint ez,vagy a Sibmacher
metszet. 13.kép. 335.old. Kép 336.old. 16.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.századi ábrázolásai
331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

SZÉKESFEHÉRVÁR/81.l./.Erhard Walther rajzán nincs felirat,de azonossága a Sibmacher metszettel azonnal megállapitható. 17.kép. 337.old. 20.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.századi ábrázolásai
331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

VISEGRAD/77.1./Erhard Walther rajzának felirata VIZZE GRAD.A felirat betü szerinti azonossága és a részletek eltorzult formában is hasonló volta kétségtelenné teszi,hogy elképe Sibmacher metszete. 16.kép. 337.old. 19.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.századi ábrázolásai 331.old.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz. 1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, grafikus

Orteliusnak Chronologia,Nürnberg,1600.ban megjelent könyvének rajzait Sibmacher készitette.-Erhard Walther könyvének rajzait ez után és Dilichnek rajzai után készitette. 333.old. 3.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.szazadi abrazolasai 331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, grafikus

---- Erhard

VÁRPALOTA/31.1. ~~Erlach~~ Walther rajzán nem szerepel fe
irat, de az Ortelius-krónika Sibmachertől származó met-
szetével való kétségtelen hasonlóság bizonyossá teszi
az azonositást. magasabb nézőpontból ábrázolja az erő-
ditést és feltehetően más metszeteket is ismerhetett
334.old. 5.kép. 8.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.szazadi abrazolásai
331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
197[illegible]. Veszprém, 197[illegible]

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

Erhard

KOMÁROM, /35.1./.-7.kép. [illegible] Walther rajza feltünteti az erődités nevét COMORRA alakban és bizonyosan a Sibmacher-féle, a vár 1594-es ostromát ábrázoló metszetről készült ugy, hogy csak az erődítést masolták ki erről a képről, ill. a városba vezető hidat az ezt védő toronnyal. 334.old. 10.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII. századi abrazolásai 331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

ERHARD

HATVAN,,/43.1./.-9.kép.-~~Erlach~~ Walther rajzán nem szerepel felirat,de megállapitható,hogy a Dilich-Sibmacher féle metszetek átrajzolása.A vár 1596-os ostromát ábrázoló eredetiről,gyakorlatának megfelelően lehagyta a környezet mozgalmas részleteit.Az eredetin a megrongált bastyákat ép állapotban rajzolta meg. 335.old. 12.jegy

NOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.századi abrazolásai
331.old

a Veszprém Megyei Múzeumok közleményei,11.sz
1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

TATA, /53.l./.11.kép.-Erhard Walther rajzának felirata TOTTIS és a vár 1597-es visszafoglalását ábrázoló Sibmacher metszetről készülhetett. Az erődítésen kívül az eredetin is látható őrházat, török temető épületet és a romos melegfürdőt is feltünteti. 335.old. 14.jegy

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak a XVII.századi ábrázolásai 331.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

JOHAN SIBMACHER, rézmetsző

PÁPA/57.1./Sibmacher Dilich metszeteit vette alapul rajzain. E metszetek a város 1597-es visszafoglalását ábrázoljak. Ezeken a város tetőzete egy becsapódás következtében lángbaborul, levegőbe repül és a füst eltakarja a mögötte levő falszakaszt is. 335.old. 15.jegy 12 kép

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak a XVII.századi ábrázolásai
361.old

A Veszprém megyei múzeumok közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

Hans Sibmacher, rézmetsző ?

Lackner Kristófnak ehy metszete, a fenség embáémája 1617-ből. Ezena sas feltünően hasonlit /36, kép/ Camerariusnak egy hasonló képére 32. kép. Valószinüleg Sibmacher munkaja. 202. old.

RÓZSA GYÖRGY: Lackner Kristóf, a rézmetsző I. 194. old.
II. 512. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971.
Sopron

Hans Sibmacher, rézmetsző

A Camerariusban az önmagát elemésztő főnixmadár kéket/31.kép/forditott beállitásban Lackner Kristóf is felhasználta.a Coronaeban. /32.kép/. 207.old.

Fekete repr.

RÓZSA GYÖRGY: Lackner Kristóf, a rézmetsző I.194.old
II.312.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV.évf. 1971.
Sopron

Hans Sibmacher

Dilich Wilhelm kompozíciói alapján készített látképet Egerről.

Voit Pál Ab.: Heves megye műemlékei II. kötet. Magyarország műemléki topográfiája, VIII. kötet. Budapest, 1972. 7791

371

Hans Sibmacher

„Eger ostroma 1596" címmel rézkarcot készített. „HS" jellel. 253×307 mm.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II. kötet. Magyarország műemléki topográfiája VIII. kötet. Budapest, 1972.

391

Hans Sibmacher

állítólagos portréja az 1596-os megörökítési adatokról: Rézkarc 265 x 315 mm méretben.

Voit Pál alb.: Heves megye műemlékei II. kötet. Magyarország műemlékei topográfiája VIII. kötet, Budapest, 1972.

511

Hans Sibmacher

valószínű szerzője az „Eger ostroma 1596"
című metszetnek.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei
II. kötet. Magyarország műemléki topográfiája VIII. kötet. Budapest, 1972.

391

Sibmacher MOK

A nagy rézmetszetü vedutákon a XVII-XVIII. sz.-ban majdnem mindig látjuk a /budai hegyeken/a szőlőtőkéket. Pl Sibmacher metszetein. Hallart ostromképein s talán legjellemzőbben a Werner- Schaffer- -Engelbrecht- Lottes féle ~~XXX~~ 1735-ből származó látkép előterében. /Repr.: Buda és Pest a Rózsadombról. 133.o. 116.kép/

121.o.

Borsos - Sódor - Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Sibmacher J. MDK

Repr.: Buda látképe 1578-ban. rézmetszet.

/8/ 58.o. 46. kép.

Borsos- Sódor- Zádor: Budapest. Bp. 1959

19/1928

Mélyen tisztelt Mű

Az ócsai ref. egyház k
kéréssel fordulunk a mélyen
24 években renovált műemlé
pótlásáról kegyeskedjék gondo
mert egyházunk a renováláskor

Sibmacher Johannes

Nagyvárad várát
ábrázoló metszete
Ortelius műveben

Hoefnagel Joris
1598-99. táján készült
rajzának gyenge má-
solata.

Balogh Vég-Várad
18. l.

(Ortelius H.: Chrono-
logia oder Historische
Beschreibung aller Kriegs-
empörungen ... in Ober
vnd Vnder Vngern.
Nürnberg, 1603.)

M.D.K.

Johann Sibmacher, rézmetsző

Az ő metszete és az 1689-ből való Anguissola helyszínrajz nagy vonásokban fedik egymást. A szigetvári vár Anguissolanál 3 egységből áll, az Újvárost nem tünteti fel. A metszeten az Óváros a középső 3 bástyás várrész, dél felé az Újvárossal hid köti össze, ezen 2 bástya van. Itt a külső és belső vár határa ott van, ahol Anguissola rajzán az árok. 212.o.

Kovátz Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez
207.o.

Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. 160p. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Johann Sibmacher, rézmetsző

Orteliusban megjelent/1602/ metszetét Szigetvárról J.B.Schelz osztrák katonairó felhasználta, de rámutatott annak hibáira is, amelyet összehasonlitott Leandro Anguissola olasz szárm. hadmérnök helyszinrajzával. /3.kép./ 212.o. 54.jegyz.

Kováts Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez 207.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967 Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Johann Sibmacher, rézmetsző

1602-ben készült metszetét, amely Orteliusban jelent meg J.B.Schelz osztrák katonairó Szigetvárról irt munkájában megemliti és adatait fel is használta. 212.o. 52.jegyz.

Kovátz Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez 207.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Johann Sibmacher, rézmetsző

Ortelius Hieronymus: Cronologia oder historische Beschreibung aller Kriegsempörungen...in Ungern auch Siebenbürgen mit dem Türken. Nürnberg. 1602. c. művében jelentek meg rézkarcai. E művet 1603., 1604., 1613., 162[illegible] 1620., 1622-ben adák ki még. 242.o.44.jegyz.

Kováts Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez 207.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967 Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Johann Sibmacher, grafikus

1602-ben készült rajzán Szigetvárról már nem szerepe
a belső-és a külsővárat elválasztó vizesárok, a kiro-
hanás hidjával együtt, amik a XVI.sz.-i rajzokon még
meg vannak. Dillich rajzán sincsenek már meg ezek és ő
ezt vette alapúl metszeténél, vi zont őt má olta hiven
Hammerschmied is. 211.o.

Kovács Valéria: Sziget Várának kutatástörténetéhez
207.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Kéos. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Johann Sibmacher, rézmetsző

Szigetvár 1664.évi ostromáról készült metszetek egy része téves hírek elterjedésén alapúl. Ezek tulajdonképen Sibmacher ostromképét mutatják, aktuális hadászati ábrázolással. 169.o.

Kovács Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez 207.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Gyondaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Johann Sibmacher, rézmetsző

Eszterházy Pál Mars Hungaricusában valószínüleg nyomtatásban már többször megjelent Sibmacher Szigetvár ábrázolásáról ir. 169.jegyz.

Kovács Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez 207.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967

Somogymegyei Gyondipari Váll. Kaposvár

M.D,K.

Johann Sibmacher,grafikus

Szigetvárról rézkarca "Orteliu[s] H/ieronymus/:Cronologia oder historische Beschreibung aller Kriegsempörungen... in Ungarn auch Siebenbürgen mit dem Türken.Nürnberg, 160[illegible]." c.művében. 211.o. 41.jegyz.

Kováts Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez 207.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve. 1966.-16cs. 1967 Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

SIBMACHER JOHANN

~~Johann Sibmacher~~

Szigetvári

Magyarországi városképek
Magyar Nemz. Múz
katalógus: Rózsa György

J. Sikmacher

rézmetszete: a Várhegy 1600 körül.
Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3521

M.D.K.

Johann Sibmacher, rézmetsző

Az egri várban a toronyőra az ő metszetén látható tornyocskán állhatott. Az 1594-es leltár két új toronyőrát is felsorol. III.o.

Bótshy Mihály-Kozák Károly: Az egri vár feltárása 1957-1966. IV. 87.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Eger. 1967.- Heves Megyei Múzeumok Közleményei. V. 1967.

M.D.K.

Johann Sibmacher, rézmetsző

Az ő látképe északról, belső oldaláról mutatja a bástyát, a Varkoch-kapút az egri várban. III.o.

Bóthy Mihály-Kozák Károly: Az egri vár feltárása 1957-1966. IV. 87.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Eger. 1968 1967.- Heves Megyei Mú zeumok Közleményei. V. 1967.

M.D.K.

Johann Sibmacher

Részkarca Sziget 1566.évi ostromáról.1602.A német képmetszés egyik legjelesebb müvelője./+1611/. Dillich képét veszimát.15.kép.Fekete repr.

Papp László:Szigetvár XVI-XVII.századi erősség ren rendszere és ábrázolásai.238.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1965
Pécs,1966

Schmacher, Johann, rézmetsző M.D.K.

két metszetét közli a szerző:
Buda és Pest ónak felől (1598)
Buda ostroma 1598-ban vagy 1602-ben

Csapiny István: Budavára középkori társadalma

BUDAPEST, 1967. Bp. 1967. V.évf. 11 sz. 3-10. old.

M.D.K.

Hans Sibmacher, rézmetsző

---

4. "ERLAW", 1687. Tusrajz. Eger alaprajzszerü látképe. Az egri veduták legnépesebb tipusát Sibmachernek, H. Ortelius 1603-ban megjelent Chronologiájában látható metszet képviseli. Ez is annak alpján készült. 127.o. 4.jegyz.

Sugár István: Eger város térképei./ XVIII.sz-1950 / 125.o.

Az Egri Múz.Évkönyve.Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Egra Eger. 1967

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Sibmacher

metszete
Buda nyugat felől 1600
körül

Zsolnay László: Ünnep és hétköznap a középkori Budán Bp. 1969.

115.o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Hans Sibmacher

meegh: 1611 ostromképei

Cennerné: A Tiriyi család 1966 8.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Sibmacher

vedutája a Szigetvár ostromáról

Cennerné: A Zrínyi család 1966 10.o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Hans Sibmacher

rejkovec: Szigetvár ostromra 1566

repr

Cennerné: A Zrínyi család 1966 8.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Sibmacher

metszete nyomán ábrázolt vár képe
1664. májusban kerület ki sajtó alól

Cennerné: A Frinyi család 1966. 15.o

Sibmacher, J. M.D.K.

Buda nyugat felöl, metszet, ~~14x~~
1598 v. 1602. repr.

Gerevich László: A budai vár feltárása, Bp. 1966.

348.1.

M.D.K.

Sibmacher, Johann, nürnbergi festő és rézkarcoló (meghal 1611.)

Szerző több rézmetszetét ismerteti, melyek Buda 1598 vagy 1602 évi ostromát ábrázolják. A Hajduk 1598. évi győzelmét megörökítő lap térképében Buda és Pest sematikus képe található.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/

Bp. 1963. 43, 44, 108., 172, ~~194~~ 195, 301. old

VII., XIII., t.

SIBMACHER, Johann rézkarcoló M.d.K.

/ megh. 1611./

H ajduk sikeres portyázása Tolnánál. /1600/ repr.

Cennerné Wilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 111.l.

Sibinger Miklós, fafaragó

„Szekér", Velem. /repr./

Fából faragott játszóterek.

Művészet, 1983. aug. 26.-old.

Sibinger Miklós

Bárczky Pál: Fából faragott játszóterek

Művészet, 1983. augusztus

Sibinger Miklós, fotográfus

L: Bartos Dániel

_: Kitüntetések a Parlamentben 12

Esti Hírlap, Bp. 1979. aug. 17

Sibinger Miklós, Papanagó

L: Kozák Éva

5

–: Közművelők és népművének kitüntetése

Népszabadság, 8. p. 1979 aug. 18.

M.D.K.

Siberth Georg, lakatosm.

Pesten dolgozott. Szül. Rastadt/Baden/. Róm.k. katonax
Pesten polgárjogot nyert. 1776. III. 23. 248.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Bpest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. 4p.

M.D.K.

Sid József, kőműves

neve 1761-ben szerepel
az egri adózók névjegyzékében.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

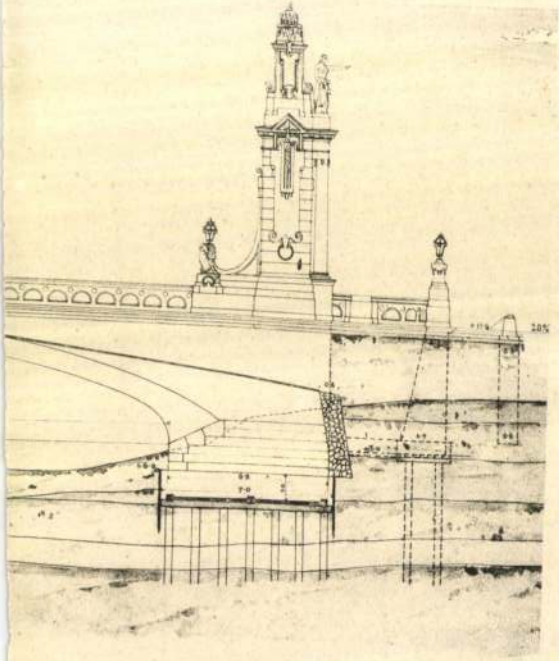

Sibenhercz Pál

farcas

Sopron

1627. jan. 8.

polgáresku"

Hází

MDK

Sibenburger Thomas, épitész

1571. nov. 14.
Mint "superintendens aedificiorum nostrorum" szerezze be a pozsonyi vár leégett tornyának helyreállitásához szükséges épületfát.
196.o. 280. adat.

Kapossy János: Müvészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből. II. XVI.sz. (Közzéteszi Bárévi György.)

Müv. Ért. 1956. V. évf. 2-3.sz. 190-197.o.

Sibenberger Márton, ötvös.
l. Erdélyi.

Sibenburger Márton, ötvös.

l. Erdélyi.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Siateczky Kárász

Katalin

mühimző

l.

Közlezrkiáll

1457 l.

n g e d é l y .

al . . . ur

kéntárban kifüggesztett . 5575 .

. Lajos és Dubray asszony .

ugusztus . hó 14 én.

főigazgató.

Shoka József

testő szül. Galgócon
1882 okt. 17. 6 évig Erdő
[illegible]
Csikágóban tanulta
festen. Tájképeket
és arcképeket festett
New Yorkban él
1910 óta.
1928-ban Budapest
[illegible]
[illegible]

Jarat Egyetem
1928 [illegible] 29

amerikai állampolgár

Karika bronzból VII. 240, 241, 242,

Shima Tony

Háborus kisek, szeúrajz
Karjetna Szadovája
c. képlicz tanulmány

Ropalotafela 31. l.

Shielter jelzéssel (19.4. vége)

„Parkban" o.v. 50x80 cm J.l.j.: Shielter Wien

Restaurált. Kiállítási ár: 12000 ft.

BÁV 47.képaukció Bp.1978.december

M.D.K.

Shid Károly szobrász

"Bachanália" csoportozatáért dicsérő oklevelet kapott, -adja hirül az "Irodalom és Müvészet" c. rovat "A magyar müvésznövendékeket a Müncheni Képzőmüvészeti Akadémia kitüntette" cimmel.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. aug. 7.
3. évf. 45. sz. 718. lap

Sherio

vizfestménye: A Domokos rend margitszigeti templomának romja 1850 körül

Granasztói Pál Gev. Pest-Budai városképek

Magyar Helikon 1969

27. kép

Siccardsburg Ágost

épitész

a bécsi képz. akadémia tanára

vörd

a

Fleischer Bécs 18.1.

Christierna főherczegnő

Derékon alól, jobbra, asz
zatot ábrázoló rajzot tartva. A t
lyezve, melyre hermelinpalászt b
felszerelvények képeznek diszt. F

Christierna Ertzherz

s ez után jobbra: 67.

Rm., mér. a rl. 29 : 17.5

Szn. 88-900.
332-900-[illegible]

Siccardsburg

Läb. II. 87

Siccardsburg

l.

LykaMagyműI800-50

222. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Siccardsburg

l.

Lykanemzromantika

88, 127, 128. l.

Siccardsburg

1813 – 1868

l.

Kism Lechn

11. l.

zegényesebb falfestés.
ramjának megvalósitására aligha talál-
mint Rómát, ahol a nagy müvészeti tra-
ejében ujraélednek, megujulnak. Kon-
ndoskodnak a müvészek képzéséről és
e, csakugy mint az antik mintaképek

sszikus müvészet talajába gyökerező
lállt az antik festészet eszményeihez,
gzásának évszázadaiban háromizben is

l táplálkozó mozaik müvészetnek már a
it ránk Rómában: a S. Pudenziana ap-
itészeti keretben, egy palota udvarán
t szimbolizálja/ pompás trónon ül
Tőle jobbra és balra apostolai, mind-
akter fej, akár római patriciusok is
atróna / a zsidó [illegible] és a pogányság
Szent Péter és Pál apostolok feje
fölé Krisztus ékkövekkel kirakott ke-

Sicard von Sicardsburg. August Sicard

k. k. Österr. Kunsttopogr.

XXIII. k. 72. 74.

Sicard von Sicardsburg Ágost

épitesz

Állítólag Pesten 1813. dec. 6a
Hulatett. Gyermek korában Austriá-
ba (Bécs) került s többet vissza
sem tért. Amerikában kellene,
Wurzbachban bő életrajza.

~~XXXIV~~. köt. 204 ll.

SICCARDSBURG,SICCARD VON AUGUST,építész

A szegedi Kiss Dávid-ház/az 1960as"Müemlékjeg zék"szeri rint V.K.a mastere/,amennyiben hihetünk a hagyománynak építésze bécsi,a század harmadik negyedében müködő éret tebb meterek,Semper,Theofil Hansen,Siccardsburg,van de Nüll,közelebbről Heinrich Ferstel és magyarországi munkája miatt emlitettLugwig Förster környezetében kell keresnünk. 254.old. 60.jegyz

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

Ricardsburg, August von

Máltás Hugó tanára volt a bécsi Képzőművészeti Akadémián.

Komárik Dénes: Máltás Hugó - Müemlékvédelem, 1970. 4.sz. 221-226. l.

221. l.

~~Almássy Dénes gróf~~ IV. ~~[illegible]~~ 50.

Sicardsburg Aug.

épitèt

l.

Hevesi Oest

121-1.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KI

190 8 évi 635. számv. sz.

III. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos

báró Forster Gyula

a müemlékek orsz.

Folyó évi januá

iratára való hivatkozássa

Sicardsburg

a bécsi Opera és a
Ring tervezője

zród

Ivanics Bp városképe

2. l.

Sicardsburg, August von

Máltás Hugó vezető tanárai a bécsi Akadémián: August von Sicardsburg, Eduard van der Nüll és Karl Roesner voltak.

Komárik Dénes : Máltás Hugó. - Építés- Építészetttudomány, 197o. /2.köt./ 112-171.l.

117.l.

Sicha Lukács

verm

Pécs a XVII. században

Repr.

Hadtört. Közl

1912. 241. l.

Sicha Lukács György

1668

l.

Hadtört. Közl

1913. 71. l.

Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa
III 52-55, 57, 59, 60, 61, 62, 63,

— 1908. nov. hó 27-én tartott ülésének
jegyzőkönyve III. 52—55.

— 1909. évi javadalmainak rétozása.
III. 60.

Sicha Lukács György

lásd ohv

Hadtört. Közl

1913 - 167 és
kv. ll -

168 - 178. l.

180
183. l
193. l.
194. l

I.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Sicha Lukács Gy

l.

Mihalik Miklós bö

48. l.

Sicha Lukács György

hadimérnök

Kassa XVII. n.

l.

Arch. Ért

1899. 113. l.

el ar.P.	15.-	1425.-			
	3.-	285.-			
		221.-			
		1931.-			
		2.-			
			ar.P.1933.-		

árom aranypengő.

I.M.E.
ÖBEN

ODA R. T.
SZTÁLY

bőleg n.c. tétel alatt F/1216 Pt.
ámlán kompenzálva.

Demet

T. I. rt. nyomdája 30626

Sicha György

A Felsőmagyarornagy insurrectio 1664-ben, Zendrő vára látképe vel. Fenti rajzolta és Caspar Merian metszette rézre

Repr.
Acsády Szécsy

206 l. után

Szicha-nak írva

Sicha Lukács

vérn

1.

Szendviselet

4, 22; 81. l.

Sicha György Lukács

cs. kir. hadi mérnök

1660 – 1664 ben Holst Jakab-
bal együt Tokaj vará-
nak erődítési munkála-
tait végezte:

Sovs Elemér. A tokaji
vár története hadi-
és műteirása. Sátor-
oljanjhely, 1914.

16, 17. l. – képpel
és kör. kapok
20. lap fontos és lásd.

MOB kor. 1832. r

23. l. dettro lásd.

26. l.

.EGYETEMI NYOMDA
NYVESBOLTJA
JNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI
IIVERSITÉ ROYALE HONGROISE
IPA DELL' UNIVERSITÀ

135.

Müemlékek Országos Bizottsága

Bp. IX.
Högyes E. u. 10.

izetése					
		26.6b		69	

Sicha

(Szicha-nakirva)
hadi mérnök.

Székelyhíd
képe, fenti
rajza után Éé-
Hult metszet

a Theatrum
Europaeum IX.
kötetéből
Repr.
Márki Sándor

Dósa György magyar
Tört. Elektr. Bp. 1913.
365. l.

MŰEMLEKEI
5

1203. Benczur Gyula.

Sz. Nyíregyházán 1844 jan

Komócsy József.

Mellig, ~~kissé~~ balra
vel vállravetett sötét barna
ja, bajusza és hegyes szakál
na, szeme kékes szürke. Öltöz
lap, álló gallérú ing, csoko
bát nagy gombokkal. Jelzése

Vászon, mér. 66.3:53 c
Komócsyné Röszner Adéltól 20
hagyatott 1907. október 19-é

SICHA *Lukács*, l. *Ssicha*.

Eisenhut Ferenc: Hunyadi
rohanása 143 (610), 2300 (328). — Ite
előtt 143 (610), 1584 (138). — Kakas
adal 143 (610), 1663 (162). — Örm
férfi 16 (4007), 44 (974), 4345 (941). — Rat
gakereskedés 44 (974), 4399 (967
— Zentai csata 143 (610), 2474 (3

Sicha Lukáš

Učňovský 1903. 342

Sicha Juraj Lukáš

– 1905. 347

Sicha Lukács, mérnök II. 196.

Sidia, Lucas Georgius

rajta után készült metszet (1663 után)
emléke Esztergomról.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp. 1975.

106. old.

GEORG SSICHA, térképész

A metszet felirata: Die Ober Hungarische insurection Ao 1664. im Sptembris bey Vestung Zendere. Caspar Merian fe cit, Georg Ssicha Delin, et Communicavit. A metszet jobb alsó sarkában a szendrői vár látképe. /Kép 29. old/ 33. old. 3. jegyz

KOMAROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történelméhez 28. old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966. jun. 7. Szám. Miskolc, 1966

M. D. K.

SICHA, Lucas Georg badmérnök

Tokaj vára ?

Szerencs váráňak alatrajza

Tokaj vára - rézmetszet, 1660 körül

Gerő: Magyarországi várépítészet Bp. 1955.

257, 307, 357, 437. l.

M. D. C.

SICHA, Lucas Georg hadmérnök

Metszet Szendrő váráról Gaspar Merian rajza után

Gerő: Magyarországi várépítészet
Bp. 1955. 397. l

SL. SICHA LUCAS ?,rézmetsző

Gerő László közölt egy metszetet Kállóról.Ez rokon Ortelius redivivus SL/SICHA LUCAS/ monogrammos "Fortalitium Kis-Kallo in Ungaria restitutum" c.metszettel. A perspektiva primitiv,egyik a másiknak a másolata, vagy egyx ismeretlen metszet után másoltak.XXII.tábla 1. és xxX XXIII.tábla.1.kép. 75. old 5. jegyz.

KOROKNAY GYULA: A Kállói vár 73.old.

A Nyíregyházi JÓSA ANDRÁS Múzeum Évkönyve. II.1959. Bpest. 1961.

SL. SICHA LUCAS ?,rézmetsző

Gerő László közölt egy metszetet Kállóról.Ez rokon Ortelius redivivus SL/SICHA LUCAS/monogrammos Fortalitium Kis-Kallo in Ungeria remunitum"c.metszettel.A perspektiva primitiv,egyik a másiknak a másolata,vagy egy ismeretlen metszet után másoltak. 73.old. 5jegyz XXIII.tábla,1.kép. Fekete repr.

KOMOKNAY GYULA: A Kállói vár 73.old.

A Nyíregyházi JÓSA ANDRÁS Múzeum Évkönyve. II.1959. Bpest. 1961.

SL. SICHA LUCAS ?, rézmetsző

Gerő László közölt egy metszetet Kállóról. Ez roken Ortelius redivivus SL/SICHA LUCAS/monogrammos "Fortalitium Kis-Kallo in Ungeria remunitum"c. metszettel. A perspektiva primitiv, egyik a másiknak a másolata, vagy egy ismeretlen metszet után másoltak. 73.old. 5. jegyz LXII. tábla, 1. kép. Fekete repr.

KOROKNAY GYULA: A Kállói vár 73.old.

A Nyíregyházi JÓSA ANDRÁS Múzeum Évkönyve. II.1959. Bpest. 1961.

L.G.SICHA, térképész

Herzogenburg,Austria,Stiftbibliothek.Cod.378.11.Erede
felirata:Endtliche Beschreibung von der Fortifikation
der Ober-Ungarische Vestung Zendere.1663.L.G.Sicha del
lin./1 látkép,1 alaprajz,1 épülettészletrajz,7 oldal s
szöveg,a rajzok mérete:22+18;34+20;34+20 cm. 33.old.
2.jegyz

KOMÁROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történel-
méhez. 28.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei,196 .jún.
7.sz. Miskolc, 1966

LUCAS GEORG SICHA, rézmetsző

Kálló váráról hiteles Gaspar Merian olasz művész rajza
Ugyszintén Lucas Georg Sicha műve is. Ő a német városok
kedvelt művésze. A rajz 1665-ből származik. Ez utóbbi alá
Eggen már alárajzolta a vár lépték utáni alaprajzát, a v
védművek keresztmetszetét is. XXIII. tábla, 2. és XXIV.
tábla, 1. kép. 6. jegyz. 75. old

KOROKNAY GYULA: A Kállói vár 73. old

A Nyíregyházi JÓSA ANDRÁS Múzeum évkönyve. II. 1959.
Bpest. 1961

LUCAS GEORG SUCHa, rézmetsző

LUCAS GEORG SICHA, rézmetsző

Hitelesnek elfogadható metszete Kálló váráról 1663-ból. Eggen aláirajzolta a várlépték utáni alaprajzát, a védművek keresztmetszetét is. XXIV. tábla. 1. kép- Fekete repr.

KOROKNAY GYULA: A Kállói Vár 73. old

A NYIREGYHÁZI JÓSA ANDRÁS MÚZEUM ÉVKÖNYVE, II. 1959. Bpest, 1961.

MDK

Sicha Lukács György, Kassa, ő felsége épitő-mestere, 1668, 1671 hat házat becsült meg.

Kemény Lajos cikke. Magy.Mérnök és Épitész Egylet Heti Ért. 1907. ápr 14. 153 l.

14.sz.

MDK

Sicha, mérnök

1662-ben adiósgyőri vár mérnöki felvételének szerzője.

Beck Zs. – Scollmayr J: Holt műemlékeink helyreállítása és felhasználása.

Műemlékvédelem, I. évf. 1. sz. 1957.

40.

M.D.K.

Sich Tamás, egri asztalos

neve az 1845-évi városi adókönyvben szerepel.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

MDK

Siccardsburg, építész
Bécs.

csak kevesen tudták eddig, hogy Pestről származott a császárvárosba: a bécsi Opera egyik tervezője.

Pigler Andor: ?
Magyar Müvészet 1935. 119.l.

145
75

220
982

1202

MDk

Siccardsburg Ágost, épitész

1839. utazási ösztöndij 3 évre

Bécsi képzőm. akadémia nagy. ösztönd. névs.
Fleischer Bécs. 106. l.

MDK

Siccardsburg Ágost, Pest

udvari dij.

1838. aranyérem

Bécsi Képzőm. akad. magyar ösztönd. névéra
Fleischer Bécs. 99. l.

-

S z o b o r, XVI

Szt. Flórián . .

Egykor Badiny Zol

Irodalom: A kispl
Gyüjtő I /1912/ 147. -
aukciójának katalógusa

Á l l ó s z o b

Szt. György . .

MDK

Siccardsburg Ágost, Pest

Gundel-dij.

1833. 1.dij

Bécsi képzőm. akad. magyar ösztönd. névsora.
Fleischer Béca, lol. 1.

MDK

Siccardsburg Ágost

1839. Utazási ösztöndij.

Bécsi Képzőm. Akad. magyar ösztöndijasainak névs. Fleischer, Bécs. 106.l.

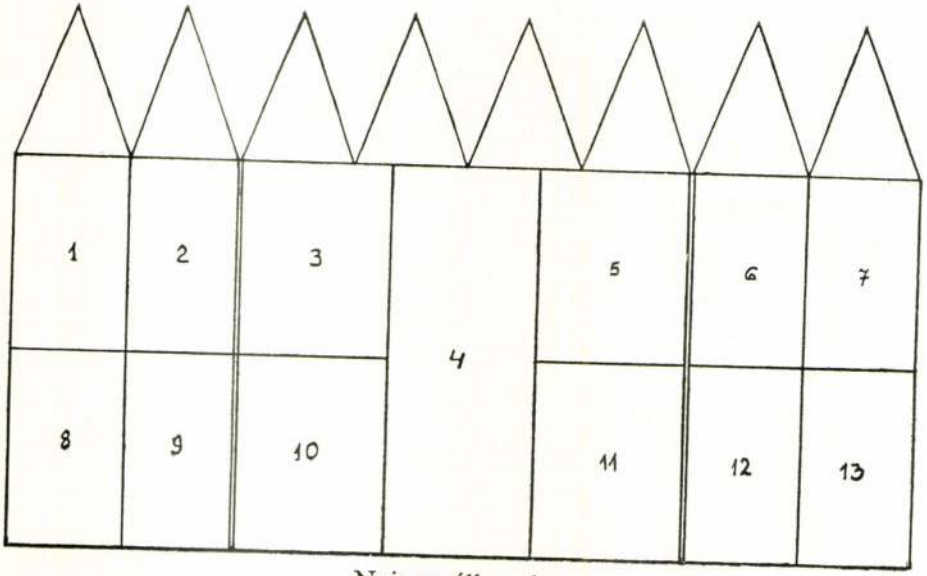

Nyitott állapotban

Sicha György Lukács

hadimérnök

1662

Lásd ott.

Szendrei: A diósgyőri vár. Bp. 1927.

73, 74, 80, 87. l.

Sicha György, Lukács, épitőmester

Müvészet, IV., 19o5. 347.

Adatok müvészetünk történetéhez

Epitészet, világi
katonai szertár és citadella Kassa,
Sicha György Lukács, 1668-1677.

Művészet, IV., 1905. 347.

Adatok művészetünk történetéhez

Sicha György Lukács

1662-ben rajzot és leírást hérnitett a diósgyőri várról, annak puritalásáról.

Marjalaki Kiss Lajos - Ferenczy Károly - Leszih Andor: A diósgyőri vár. Miskolc, 1961 67 l., ill. /Borsod-Abauj-Zemplén megye müemlékei/

52.l.

SICH Tamás egri asztalos. Az 1845.évi városi adókönyvben szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

mdk

L. G. Sicla-féle

váralaprajz az egyetlen, mely a várat a 17. sz-i állapotban ábrázolja.

kép = rajz

Komáromy József: A diósgyőri várban
Miskolc 1961.

4. l.

M.D.K.

Sicha György Lukács, építőmester

„királyi építőmesteri" címmel, 1668-1677 között emelte a kassai katonai „czékházat" (Zeughaust) és a város déli szélén fennállott citadellát. Ebben a munkájában társa volt Canoval Alexander katonai építőmester.

Kemény Lajos: Kassai építőmeserek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 82.old.

MDK

Sicha György Lukács, ép.mester

felsömagyarországi királyi épitömester 1668-1677. évben emelte a katonai czékházat/Zeughaus/ s a város déli részén fennállott citadellát. Társa volt Canoval Alexander kat.ép.mester.

Kemény Lajos: Kassai épitömesterek. Barok és rokkoko korszak. MMKE Közl. 1904. 82.1. 28. kötet, 3. füz.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Sicha György Lukács

Hadmérnök 1662. évi rajza a diósgyőri vár ról

Ferenczy K. Beszámoló a diósgyőri vár helyreállítási munkáiról

Műemlékvédelem 1962. 2 sz. 67. l.

M.D.K.

Lucas Georg Sicha,rézmetsző

Gaspar Merian után készitett egy metszetet Kálló váráról 1665-ben.Eggen alárajzolta a vár lépték utáni alaprajzát és a védőövezet keresztmetszetét. XXIV.tábla,1. Fekete repr.Szöveg 75.o.

Koreknay Gyula: A Kállói Vár

A Nyiregyházi Jósa András Múz.Évkönyve.II.1959. Képzőmüv.Alap.Kiadóváll.Bpest.1961

Sidra Győző

Illusztráció

Dinnerny Judit: Hangról - hangra.
Tükör, 1976. junius 15 - 39. oldal.

Sidemann János Bernát

ötvös Szepeskombatból

lásd

Horváthagyötv Becsben

7. l.

M. D.K.

Sicz Pál, kőfaragó

neve 1795-ben fordul elő az egri adózók között

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

/XXXX/

SICZ Pál kőfaragó. Egerben 1795-ben szerepel az adózók között.

A Hevesmegyei Topográfiai adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Sicz Mihály, ceri kőműves

neve 1780-93. körül, majd
1800-1834. körül szerepel az
adókönyvekben.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

SICK Mihály egri kőmüves. Az egri adókönyvekben 1780-95 között, majd az 1800-1834-ig terjedő években fordul elő.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M. P. K.

SiC2 (SiN2, SiNT2), nav. Franz asztalos
jézsuita laikus

1753-1754. Trencsén, novicius
1757-1758. Nagyszombat, mester
1773-ig Pécs

Irodalom: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 275.

MDK

Sicu , karikaturista

Major Henrik bece – és
[művéni ál) – neve.

– : Rajzos Krónikások 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept 21.

Sickora Josephus

festo XVIII m

l.

Schirek Holitsch

112. l.

Europäische

Erneute Mahnung

Ein bildhafter Eindruck tritt beherrschend in alle Erzählungen von Augenzeugen der ungarischen Selbst besinnung immer wieder hervor: die durch Einführun des Judensterns erstmalig voll sichtbar gewordene un gewöhnlich hohe Anzahl, in der das Judentum die Be völkerung Ungarns und vor allem seiner Hauptstad durchsetzt hatte und bis zum neuerlichen Bolsche wisierungsversuch im Stil eines Béla Khun zu zer setzen beabsichtigte. Selten ist wohl so klar wie hie wo wieder einmal eine im letzten Augenblick ent schlossen zupackende Hand Ordnung schuf und di Übersicht erleichterte, die gegenseitige Durchdringun der beiden zersetzenden Mächte auf engen Raum her vorgetreten. Selten auch fand, so oft sich dieses Schau spiel seit 1933 in immer neuen Teilen Europas wieder holte, dieser Anblick wohl so aufgeschlossene Zuschaue wie gerade jetzt. Denn die Gefahr, die sonst entwede zwar als in höchstem Grade akut aber zunächst rei innerstaatlich begrenzt gesehen oder gar nur als Zu kunftsbefürchtung gehegt und frühzeitig eingedämm wurde, trat hier einmal sowohl nach innen wie nac außen so drohend zu Tage, daß das Gefühl, eben noc in zwölfter Stunde von ihr befreit zu sein, beherr schend sein muß.

So wenig man einem Volk derartig am Rande de unmittelbaren Gefahr liegende Erlebnisse wünscht, s wertvoll ist es gerade im Augenblick, der die bolsche wistisch-jüdische Gefahr allzu leicht allein unter einer ausschließlich militärisch-außenpolitischen Blickwinke sehen läßt, ganz konkret an die Zeiten etwa eines Liebknecht und Béla Khun erinnert zu werden. Denn er auf dieser Ebene erschließt sich die Gefahr in ihre

Sickinger Anselm

München szobrász
készítette a lébényi
templom belső fölsze-
reléséset u. m. Oltá-
rokat és a szószéket az
1860-as évek első felében

Ráth Károly, ruhái-
a lébényi templom
Moson vármegyében.
Magyar-Óvár 1874.
8. l.

Megmaradt ez a
Csenderés ??

SICKER, Andreas, pozsonyi kőmüves

A. S., Maurer, +63 éves korában, Pozsony, 1832 augusztus 8. (1832, 834 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Sickel Jakab

Harmadik foku oklevelet kaptak az Első Magyar Festészakadémia itt felsorolt növendékei.
A lap belső boritólapján közli az erre vonatkozó értesitést, mint irja: "Tárgyhalmaz miatt".
Ney Béla, Baksay Antal mindketten pestiek, Sickel Jakab budai, Kuttner Zsiga budai, Báthory Nándor budai és Baumgarten Miksa győri lakosok.

DÉLIBÁB, Bp. 1855. szept. 23. 15. sz. belső boritólap.

budai Sickel Jakab

III-ad foku oklvelet nyert a Festészakadémi növendékeként-, közli a Müvészet c. rovat.

Divatcsarnok, Bp. 1855. szept. lo.
5o. sz. looo. lap.

Sicidner, D., vérmetező II. 218.

Sichel Jakab

Krétarajz másolatával III. foku oklevelet nyert a festészeti akadémia növendékeinek kiállitásán.

Családi Lapok, Pest. 1855. II. félév.
5. sz. 231. lap.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Sichler Mátyás

(sobrász

würtembergi

l.

Wickkassaidom

170 l. 315 l.

festö

Raeburn, IV. 169

Sichler György

1910. évi kiáll. Pozsonyi képző-
művészeti Egyesület.
Kutya csalsid, fafaragás.

Sichl, Joseph, porsonyi ötvösmas

V. 151.

Sichl, Joseph, porsonyi ötvöslegény

V. 150

Sichl József

ötvös 1835

Lára

Mich. Pors. 151.

Sichl Josef

ötvös 1838

laid

Mih. Pars. 150

MDK

Sicheron Blanka

iparmüvész

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

11. 1.

Sichermann Jenö

festö 1899

Eimisk 1930

88. l

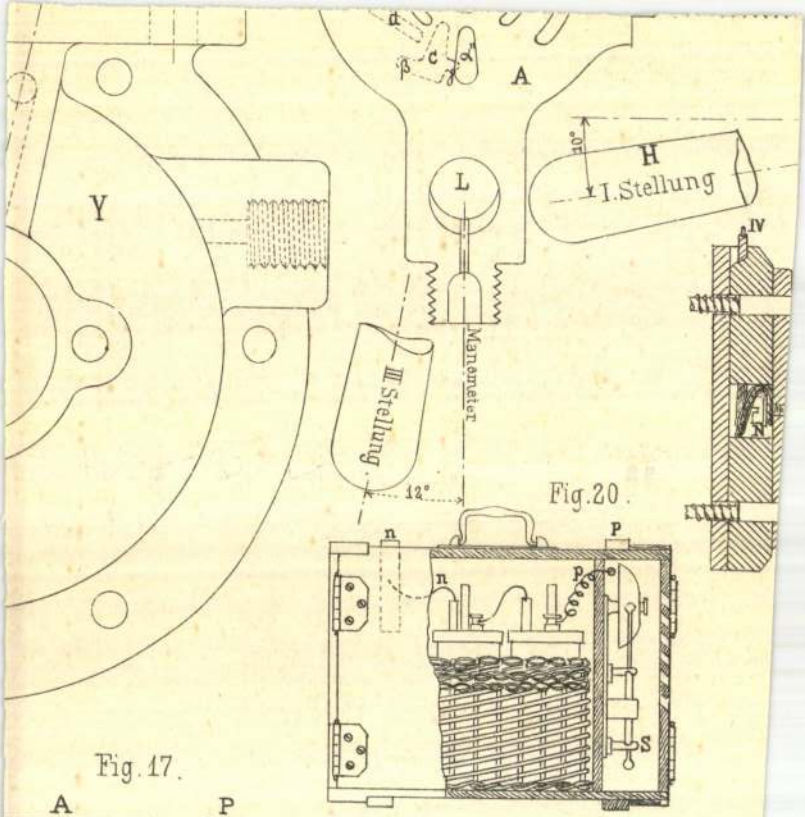

Fig. 20.

Fig. 17.

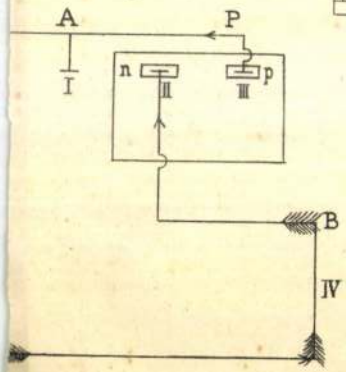

Fig. 21.

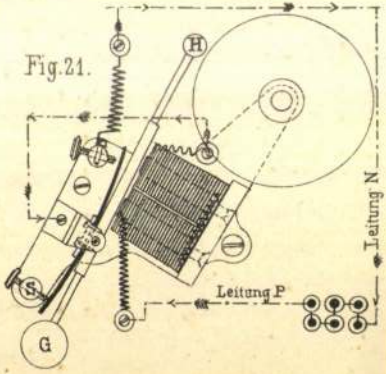

Schermann Ignác

festő

lásd

Szilágyi Schermann Ignác alatt

Sichermann Gábor

1902/3 II.

Ferképzomfoiskèvk

131. l.

SICHERL, Blasius, pozsonyi ötvös

B. S. bürger l. Gitterarbeiter, † 32 éves korában, Pozsony, 1824 november 16, tüdőbajban. (1824, II. kötet, 587 l)

Pressburger Zeitung
(Gauthon)

Sicherl Balárs, porsonyi ötvös V. 146.

Sichert Balázs pozsonyi ötvös
mesterjegyei V. 159

Sicherlich Balázs, pozsonyi ügyvéd V. 94.

Sicherl Balázs, pozsonyi ötvös V. 100.

Sichert Balázs, pozsonyi ötvös V. 89.

Sicherl Balázs

Jotvös 1819–1830

lásd

Mik. Pors. 146

Sicherl Balázs

Ötv. 1819.

lást

Mih. Pors. 89

Sicherl Balárs

ötvös 1819.

lásd

Mih. Pars. 94

Sicherle Balárs

ötvös 1818

lásd

Mih. Pors. 142

Sichert Blasius

ötvös 1820

laid

Mih. Pozs. 100

Sicherl Balázs

pozsonyi ötvös 1819-1830

lásd

Kwi 159

pozorný čtvrtletník

Sicherle, Blasius, V. 142.

Sicherl Balázs

ötv.

Kőmagyötvi 1782. 9

4454. Maison Rezső:

Menekvő germán.

Bronz-szobor, méretei a
a mélységben 55 cm.-- Értéke 100
mánya.(246-913).-- Bejelentetett

Sz.n.14
2046-9
Át,lelt

Sicherl Anna özv

1828 Parsony

Kapmagyarornötvösök 45 l.

Sichelmayer

ácssegéd MDK

számára Pollack Mihály házat épít

1823-ban

234.o.

Zádor Anna: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Sichel Jakab

Budai szilltés

1855–6

társulati növendék.

N2 13 l

Sichel Zakab

1856-7

Tanulati nör-dök

N3 11 l.

Sichel Jakab

Budai stil. 1854-5
társulati növendék
a Marastom féle akadé-
mián.

N1 13 l

Sichel Jakab

Marastoni akademia.

1854 – 5

3 k. folm. Kitmutetes'a

fejkreteruge osztaljban

N 141

Sichel Zakal

1855/6

Kõraju nas olat

I pọlu kit. ol.

N2 13 l

Sichel Jakab

festő növendék

Budai származású.
1857/8 tanévben a
Marastoni féle akadé-
miában tanitthatta a
festészeti akadémiát
Hajnolitó társulat

N

11 l

K Sichē

monogrammja

KS

SSICHA-MERIAN, térképészek

Egy 1662-ből származó, valamint Merianék 1664-es metszete Szendrő várat kizárólagos katonai, végvár-feladatú várnak mutatja. A külső védőművek-a részben ó-olasz, részben már új-olasz rendszerű bastyaival, a belső vár tizenhatszögű falával, benne nyolcszögű hatalmas toronytestte kizárólagos végvár feladatot árulnak el Szendrőről.
30.old

KOMAROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történelméhez. 28.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966.jún. 7.sz. Miskolc, 1966

SSICHA, térképész

Grundriss der Vestung Zendere, in Ober Hungarn. Ssicha kéziratos, szinezett felvételi rajza. A felvétel Montecuccoli részére készült. 1661. Herzogenburg, Stiftbibliothek. 31.old. Fekete repr.

KOMÁROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történelméhez. 28.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966. jún. 7.sz. Miskolc, 1966

MERIAN-SSICHA, térképészek

Egy 1662-ből származó, valamint Meranák 1664-es metsze
Szendrő várát kizárólagos katonai, végvári-feladatu var-
nak mutatja. A külső védőművek-a részben ó-olasz, részbe
már új-olasz rendszerü bastyáival, a belső vár tizenhat
szögü falával, benne nyolcszögü hatalmas toronytesttel,
kizárólagos végvár feladatot árulnak el. Szendrőről.
30.old

KOMÁROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történel-
méhez. 28.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966. jún.
7.sz. Miskolc, 1966

SICHA-MERIAN, térképészek

Szendrő vára és környéke a Merian-Sicha féle metszet 1664-ből. Fekete reper. 29.old

KOMÁROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történelméhez 28.old.

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966. jún. 7.szám. Miskolc, 1966

MERIAN-SICHA, térképészek

Szendró vára és környéke a Merian-Sicha féle metszet 1664-ből. Fekete repr. 29.old

KOMÁROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendró történelméhez 28.old.

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966.jún. 7.szám. / Miskolc, 1966

SICHA-MERIAN, térképészeek

A szendrői vár kinagyitott képe az 1664-es Merian-Sich
féle metszetből. Fekete repr. 28.old

KOMÁROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történel-
méhez 28.old.

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei,1966.jún.
7.szám. / Miskolc, 1966

MERIAN-SICHA, térképész

A szendrői vár kinagyított képe az 1664-.évi Merian-Sicha féle metszetből. Fekete repr. 28.old

KOMÁROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történelméhez 28.old.

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1966. jún. 7.szám. Miskolc, 1966

M.D.K.

Sicha György Lukács, császári, kiad, mérnök

a XVIII. század első felében működött Egerben és a diósgyőri vár-at rajzolta le, mely Hazael Huber másolatából ismeretes.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

SICHA György Lukács császári hadmérnök. A XVIII. század első felében müködött Egerben és a diósgyőri várat ábrázolta, amelyet --+ Hazael Hugó xmásolt le.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Kizártnak tartom

„Stílusváltást várnak a miniszterelnöktől" olvasom a lap minapi számában. Hát ideje lenne meg is fogadni az erre irányuló tanácsot, de ahogy miniszterelnökünket volt szerencsénk megismerni, nem fog a szép szóra hallgatni. Sajnos megvan az a rossz tulajdonsága, hogy saját magát tévedhetetlennek gondolja, így a változtatásra irányuló erőfeszítések elhalnak az előszobájában. Pedig lenne ötletem, és szerintem ezzel nem is vagyok egyedül, hogy hol és miben kellene ezt a „stílusváltást" megtennie. A teljesség igénye nélkül: elsősorban az irritáló arroganciáját és gőgjét kellene levetkőznie, aztán emberszámba venni az általa is agyonemlegetett polgárokat, a nyugdíjasokról már nem szólva, hiszen a jelek szerint az ő szemében a nyugdíjasok élősködők, akik csak bajnak vannak. Oda kellene figyelnie az „adok-kapok, uram-bátyám, sógor-komám" osztogatásokra-fosztogatásokra is. Aztán nem fontos túltengenie benne a szereplési vágynak, pláne, ha a mondanivalója annyira homályos, hogy utána nem győz újabb kétértelmű magyarázkodásokkal mentegetőzni, mint azt többször tapasztalhattuk. Gondolok itt pl. a lobbilevélre, a megfigyelési, a Simicska-, a Kaya Ibrahim-ügyre, a NATO-rakéta-telepítésre, hogy csak néhányat említsek. Nem szabadna olyan dolgokért úgy kikelnie magából, mint ahogyan azzal a bizonyos londoni késéssel tette, csak azért, hogy „megmutassa, ő a nagyfőnök". Mit tehet arról az a három felmentett tisztviselő, hogy egy nemzetközi forgalomban több ember összehangolt munkáját igénylő járat késett? Arról a washingtoni kis kiruccanásról nem is szólva, ahol több száz utasnak kellett órákat késnie, mert a miniszterelnök más reptérre irányította a gépet. Éppen ideje a stílusváltásnak, de sajnos esküdni mernék rá, hogy nem fog megtörténni. Sajnos.

Pálné Zöldi Ágnes, Kazincbarcika

Enyingi állapotok

Az 1999. november 1-jei számban megjelent egyik cikkre szeretnék „pár sorral" reflektálni, benne a magam tapasztalataival jelezni, a cikkben foglaltak valós visszásságokról szólnak. Itt Enyingen is bevezették a kommunális adót, úgy, hogy senkire, senkinek helyzetére, házának milyenségére a legkisebb mértékben sincsenek tekintettel. Az én „házam" (másfél szoba komfortos) egy olyan zsákutcában van, mely szemétszállítóval megközelíthetetlen, tehát a szemetet, amelynek elszállítása is benne foglaltatik a fent nevezett adóban, eleve nem tudják elszállítani. Mivel egyedül élő, II. fokú rokkant mozgáskorlátozott vagyok, a szemetet az utca végére nem tudom leszállítani, tehát egyet tehetek; ami éghető, azt az egyik vegyes tüzelésű kályhában télennyáron elégetem, ami nem, azt a kert felásásakor elásatom. Tehát már itt olyanért fizetek, amiért ellenszolgáltatást nem kapok, ugyanakkor hiába kértem, hogy legalább ennyivel csökkentség az adómat, elutasították. Nyugdíjam 24 661 forint. Az ebédet úgy hozatom a szociális ellátón keresztül, de azt is házhoz kell hozatnom, mert nem tudok elmenni érte, holott nem messze van, így azért még külön kell fizetnem. Ennyit a szociális gondoskodásról Enyingen. Ha már írok önöknek, szeretnék még valamit megírni. Az idén mellszoborállítással emlékezett meg a település Szent-Györgyi Albert születésnapjáról. Dicséretes dolog. De! Nem az Enyingről elhurcolt zsidóságról kellett volna előbb egy szerény emléktáblával megemlékezni? Mit szólt volna a professzor úr, ha látta volna, hogy neki szobrot emelnek, de még egy tábla sincs a városban azoknak az emlékére, akiknek házai jelenleg is Enying fő- (Kossuth) utcájának a díszei. Mindig, amikor meglátom a professzor úr szobrát, akié minden tiszteletem, azt gondolom, ő biztosan azok között lenne, akik mindenekelőtt a vétlen mártírok emléktáblájának elhelyezését kívánják.

Veréb István, Enying

Jogbiztonság, szólásszabadság?

Felháborodással értesültem a Cser Ágnes bírói ítéletével kapcsolatos kormányvéleményről. Már az is felháborító, hogy egy főigazgatót leváltanak a munkakör megszűnése miatt, s ugyanakkor új főigazgatót neveznek ki helyébe. De a mostani nyilatkozat már a felelőtlenség csúcsa. A jogerős bírói ítélet semmibevétele már a Fidesz-kormány gyakorlata, nem ez az első olyan bírói ítélet, amelyet a kormány nem vett figyelembe. A kormány képviselője azáltal, hogy bejelentette, nem helyezik vissza a régi főigazgatót munkahelyére, hanem most más, körültekintőbb indokkal fogják állásából felmenteni, felháborítóan törvénytelen magatartást tanúsított. Azt hiszem, ezek szerint nem lehet már Magyarországon jogbiztonságról beszélni Egyébként nekem egyre inkább úgy tűnik, hogy ez a kormány kommunista úton halad. Mindenesetre magáévá teszi azt a kommunista elvet is, hogy a „múltat végképp eltörölni", s gyakorlatilag egypártrendszert valósít meg. Lesöpör a politikai porondról minden szakszervezeti, civil szervezeti és ellenzéki véleményt, már szólni sem hagyják azokat, akik nem értenek velük egyet. Vajon meddig lehet ezt csinálni?

Gy. Szentmártoni Imre, Budapest

A bíróságok megsértéséről

Amikor az ember azt hiszi, hogy demokráciánk sérelmére egy magát még demokratának és polgárinak tekintő kormány már nem követhet el több hibát (ahogy egy bölcs francia mondta: több mint bűn, hiba), akkor jön az igazi megdöbbenés. Öreg jogászemberekéntmélységes megdöbbenéssel és felháborodással kell kijelentenem: magyar bíróságot, igazságszolgáltatást a pártállami diktatúra eljárásmódja óta az elmúlt hetekben történtekhez hasonló támadások nem értek. Nincs az a nyugati demokrácia, ahol a közvélemény és nem utolsósorban a független igazságszolgáltatás képviselőinek felháborodása minimum az igazságügy-miniszter lemondását ne kényszerítené hasonló esetben. De nincs is olyan nyugati demokrácia, ahol akár a miniszterelnök, akár bármelyik kormánytisztviselő megkockáztatná, hogy beleszóljon a legfelsőbb bíróság (vagy bármely bíróság) dolgába, nem is beszélve arról, hogy milyen következménnyel járna a bíróság elnökének megsértése, konkrét bíráskodási eljárásokba történő direkt beleszólás. Az már önmagában is elképesztő, hogy a magyar parlament egyik, enyhén szólva polgárinak nehezen nevezhető (kisgazda) képviselője lemondásra szólítja fel a köztársaság legfőbb ügyészét. De az már maga a közbotrány, amikor a miniszterelnök és az őt papagájként ismételgető igazságügy-minisztere a Legfelsőbb Bíróság elnökét támadja. Hallottak ezek a tanult jogász urak/hölgyek a polgári parlamenti berendezkedés immár két és fél évszázada sarkalatos alapelveiről, a hatalmi ágak szétválasztásáról, a bírói függetlenség teljes függetlenségéről? Az igazságügyminiszter asszony már akkor leszerepelt, amikor arroganciájával hűen követve kormányfőjét megtagadta a köztársasági elnöki kegyelem elleni jegyzését. És mit szóljunk ahhoz a nyílt alkotmánysértéshez, hogy az Orbán-kormány elsabotálja az alkotmányban előírt ítélőtáblák felállítását, hogy azután képmutató módon arról értekezzen: miért húzódnak el a túlterhelt legfelsőbb bíróságon a perek jogerős befejezései. A bíróságokat érő támadásokat nem tudom másként értékelni, mint azt, hogy az Orbán-kormány befolyásolni, ne mondjam, megfélemlíteni akarja a független magyar igazságszolgáltatást. Jogászként, mint volt Fidesz-szavazó, ez az a pillanat, amikor már csak mélységes szégyenkezéssel tudok gondolni saját, elhamarkodott választási döntésemre.

Dr. Sziebert Albert, Budapest

„szélsőbalodali Népszava"...

Minap szemembe ötlött Horváth Béla kisgazda képviselő, egyébként a közmegbecsülésben álló Görgyi Kálmán legfőbb ügyész leváltását sürgető nyilatkozatának egy olyan kitétele, mely úgy szólt, hogy nem kíván több információt adni arról – így a képviselő úr – szélsőbaloldali lapnak, mint a Népszava. Nos, életkorom, átélt tapasztalataim és szerény ismereteim alapján én úgy vélem, hogy úgymond „szélsőbaloldali" mivoltáért az 1873-ban alapított Népszavának az egész világon semmi szégyenkeznivalója sincs. Kivételképp akkor nincs, ha a szélsőbal minősítés, mint Tisza István, de még sokkal inkább Horthy Miklós idejében, infámis szélsőjobboldaliaktól származik. A Népszava legkiemelkedőbb korszakában – a két világháború között – az egyre viszontagságosabb jobbratolódó magyar közéletben éppenséggel a legtisztességesebb, kényes polgári ízlés szerint is (az 1938-ban Pethő Sándor alapította Magyar Nemzettel együtt) humánus értékeket képviselő, becsületes, igazmondó orgánum volt. Annak a lapnak, amelynek olyan munkatársai voltak, mint (a teljesség igénye nélkül) a Horthy különítményesei által agyonvert Somogyi Béla, az 1950 után Rákosi által bebörtönzött Kéthly Anna, az ugyanekkor börtönbe zárt költő – az élő magyar irodalom nagy öregje –, Faludy György, Zsolt Béla vagy a '44-ben a fasiszták kezei között mártírhalált halt Mónus Illés, nincs mit szégyenkeznie. Egy kisgazda politikusnak azt is illene tudnia, hogy bár komoly világnézeti különbségek választották el a szociáldemokrata – nem pedig szélsőbal – Népszavát a kisgazdapárttól, ez volt az a lap, amelyik mindig kiállt a 30-as évektől egyre több nemtelen támadással illetett kisgazda politikusok mellett. Horváth Béla a jelek szerint arról sem tud, hogy pontosan a Népszava volt az a lap, amely előre látva a háborúba sodort magyarság katasztrófáját, félretéve mindenfajta eltérő politikából eredő ideológiai megfontolást, a legendás 1942-es karácsonyi számában megkísérelte a legkülönbözőbb pártállású kiváló magyar értelmiségiek egységes antifasiszta, békepárti szellemi népfrontját megteremti. Nem eredménytelenül – a „szélsőbaloldali" Népszava '42. karácsonyi számában a jobboldalból kiábrándult Szekfű Gyulától a kisgazda Bajcsy-Zsilinszky Endréig a legkiválóbb magyar értelmiségiek szólaltak meg. Persze az épp ezért is megérthető, hogy mind a régi, mind a mostani Népszavát azok „szélsőbaloldalizzák", akik Károlyi Mihály szobrának eltávolítását fontolgatják, s akiktől nem idegen Bárdossy László rehabilitálásának gondolata. Pedig mint „naiv" öreg értelmiségi, azt gondolnám, a Tildy Zoltán, Kovács Béla, Nagy Ferenc kisgazdapártjának nevét viselő párt nemhogy a MIÉP, hanem a Fidesz baloldali ellensúlyaként a Népszava szélsőbaloldalizása helyett szenvedélyesen ellenszegül minden ilyen botrányos kísérletnek. Úgyhogy a Népszava mind 45 előtti múltját tekintve, mind jelenét illetően – mely jelenre az a jellemző hogy a lap állandó szerzői között ott vannak a hazai szellemi élet legjelesebb demokratikus gondolkodású közírói – teljes joggal lehet elégedett önmagával. Persze azokkal, akik számára mondjuk egy Kéri László, Révész Sándor, Konrád György vagy Lengyel László „szélsőbaloldalinak" számít, nincs mit kezdeni. Bizonyára nem a Népszava dolga, hogy sajnálatra méltóan tudatlan és elfogult ítészek számára a szélsőbaloldaliság mibenlétéről középiskolás fokú ismeretterjesztő kurzust szervezzen.

Dr. L. B. Budapest

Tisztelt Olvasóink!

Az olvasói leveleket a Szerintem rovatban általában rövidítve, esetenként szerkesztett formában adjuk közre. Az írások tartalma levelezőink nézeteit tükrözik, amelyek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőség véleményével.

SERES Sándor

TELEVÍZIÓ- ÉS RÁDIÓMŰSOR

MTV 1 6.00 Szabadság tér **9.00–13.00** Csak ma! **9.05** A bestia **10.00** Humberto cirkusz **11.10** Erdészház Falkenauban **12.00** Hírmagazin **13.00** Cigány Magazin **13.30** Domovina **14.05** Kék ég légitársaság **15.00** A homok titkai **15.30** Gyerekeknek! **16.00** Pillangósziget **16.30** Kaliforniai álom **17.00** Amerikai nyércek Európában **17.35** Együtt **18.00** Híradó **18.15** MMegoldás 2000 **18.30** Szerencsepercek **19.00** Mindent a szerelemért **19.30** Híradó, Sporthírek **20.00** A látogató **20.45** 112 **21.20** Ugye kicsit ismerős? **21.50** hatvannégy VOLT **22.00** Híradó **22.05** Aktuális **22.30** Magyar Szalon **23.00** Válságos állapot **0.30** Bank utca

TV 3 5.50 Nap-kelte **9.05** Dinasztia **10.00** Közvetlen ajánlat **10.30** Video Hits No. 1. **12.15** Közvetlen ajánlat **12.45** New York rendőrei **13.35** Melrose Place **15.20** Waikiki páros **16.15** Utazás Gasztronómiában **16.45** Beverly Hills 90210 **17.35** Magnum **18.30** Egy rém rendes család **19.00** Hír3 ceptklub **13.30** Top Shop **13.55** Klipklub **14.20** Az első csók **14.50** Második csók **15.15** Babylon 5 **16.00** Dallas **16.55** A farm, ahol élünk **17.55** Titkok és szerelmek **18.45** Híradó **19.05** Fókusz **19.30** Barátok közt **20.00** Medicopter 117 **20.55** Helyszíni szemle **21.45** Híradó **22.10** Pokoli szolgálat **23.00** A mi 20. századunk **0.00** Pont hu **0.30** Fókusz **0.50** Divatklip

krónika **19.05** Sportvilág **19.30** Jó éjszakát, gyerekek! **19.37** Hol a költészet mostanában? **20.04** „Az utolsó óra" **20.30** Határok nélkül **21.04** Gramofonalbum **21.30** Hétfő esti filmzene **22.00** Késő esti krónika **22.30** Régiók **23.04** Lemezmúzeum **0.10** Himnusz

PETŐFI RÁDIÓ 6.00 Hírek, időjárás **6.03** Kívánság-reggel **8.44** Sportreggel **9.00** Petőfi-délelőtt **11.48** Korkérdés **12.00** Jó ebédhez szól a nóta **13.00** Verkli **14.00** A Rádió kívánságműsora **17.00** Háztól házig **18.00** Közlekedés **18.01** Kölyökrádió **18.30** Gordiusz-játék-tér **19.00** Hírek, időjárás **19.04** Unikum **20.00** Mozimagazin **21.00** Hírek, időjárás **21.04** Gramofonalbum **22.00** Kupé **23.00**

APRÓHIRDETÉS

Állás

UDAPESTI középiskola azonnali képéssel felvételre keres egyetemet végzett, testnevelés és biológia-kémia szakos tanárokat. Jelentkezés személyesen: Budapest XX. ker., Kossuth u. 35. Tel.: 286-2582.

OLVO, Renault tehergépkocsi-márkaszerviz Budapest XV. kerületi munkahelyére felvesz angol- vagy németnyelv-tudással rendelkező autillamossági szerelőt. Pályakezdő jelentkezését is várjuk. Jelentkezni Kovács Imrénél a 306-3826, 06 (0)72-0831 telefonon lehet.

Szolgáltatás

REDŐNYÖSMUNKÁK, szalagfüggönyök, harmonikaajtók, reluxák, roletták, napellenzők, szúnyoghálók, árnyékolástechnikai bemutatóterem. Tel.: 240-8783, 240-37-31, 06-20/ 928-7160.

KÁRPITOS: 282-4867.

MI a könyveléshez értünk. KÖNYVELÉS A MÉRLEGKÉSZÍTÉSIG, visszamenőleg is. 322-0351.

REDŐNYÖSMUNKÁK. 262-4724.

Jármű

ASTRÁT

KELENFÖLDÖN

a Kosztolányi Dezső tér mögött jó adottságokkal, parkolási lehetőséggel, telefonellátottsággal, vizesblokkal önálló területű

170 nm iroda **BÉRBE** adó.

Érdeklődni a 361-0090/106 vagy a 06-20/9765-590 mobilszámon Farkas Tibor ellátási csv.-nél lehet.

BÉRBE ADÓ 240 nm-es, jól bevezetett utcai üzlet a József krt.-on és 70 nm-es boltrész a Szt. István krt.-on vagy piacképes keresett termékek forgalmazását vállaljuk. Tel.: 458-6161, fax: 458-6163.

PÁHOLYBÓL

Rókavadászaton

Magyar Judit Katalin
írása a NÉPSZAVÁNAK

Beindult a nagyüzem az újjáépített Madách Színházban: a nagyszínpadon folyó előadásokon kívül a Tolnay Szalonban rendszeresen találkozhatunk írókkal, muzsikusokkal, tudósokkal és színészekkel, s felavatták a színház új stúdióját is, amelyben Ki hozta ezt az időt? címmel többek között *Dunai Tamás* estjét is láthatjuk. Ugyanitt tekinthető meg ezen a héten keddtől csütörtökig *Pozsgai Zsolt Mindszenty Józsefről* szóló színdarabja, a Szeretlek, Faust, amelyre jelen sorok írója – nem utolsósorban *Mertz Tibor* izgalmas alakítása miatt – ezúton is jó szívvel hívja fel a figyelmet.

És szintén a stúdióban mutatták be a Kék rókát, *Herczeg Ferenc* klasszikus háromszögtörténetét, amelyben általában azt a kérdést tartják a legfőbb izgalmat kiváltó rejtélynek, hogy járt-e Cecil a Török utcában? A talány ezúttal nem marad az, véleményem szerint egyértelműen kiderül, hogy ... – de hogy mi, azt természetesen nem árulom el!

Kolos István hangulatosan fanyar rendezése nem a nagy kérdést állítja a játék középpontjába, sokkal inkább a szereplők egymáshoz fűződő kapcsolataira, érzéseire, és főként törekvéseire koncentrál.

Megcsalta-e a szépasszony az urát? Ugyan, kérem, másról van szó! Itt két nő férjhez akar menni, s ezt az elhatározását tűzön-vízen keresztül, az áhított frigy elől valamennyi akadályt eltakarítva véghez is viszi. Ugye mennyire más így az alaphelyzet? A jóhiszeműbb változat szerint az egyik nő (Cecil) férjnél van ugyan, de igazából Sándort szereti, a másik (Lencsi) viszont arra vár, hogy a konkurenciát jelentő asszony hibázzon, s ő beülhessen a helyére. A rosszmájúbb olvasat szerint a talonban tartott Sándor mindkét bestiánál csupán hathatós pótmegoldásként szerepel, Cecil pedig bosszúból kaparintja markába az őt leleplező szegény epedő házibarátot – de az illúziótlanság eme végső fokáig a happy endes előadás már nem merészkedik.

Kolos István rendezése a részletekre is ügyel: a nézők által körülült nyári lakot *Horesnyi Balázs* ezer apró finom tárggyal, kütyümütyüvel teszi különlegessé, *Ignatovic Krisztina* pedig a hölgyek-urak irigylésre méltóan elegáns toalettjeiről gondoskodott (amelyek közt természetesen a híres-neves kékróka gallér is szerepel). *Faragó Zsuzsa* dramaturg szövegváltozata ügyesen egyensúlyoz a korhű stílus és a jelen között (a közröhej elkerülése érdekében például megváltoztatja Xénia hercegnő nevét) és még egy jobb slusszpoént is előbányász valahonnan a darab végére.

Bíró Krisztina a manipulatív stréberséget is beépíti a szelíd lányból primitív házisárkánnyá változó Lencsi figurájába, *Szűcs Gábor* egyetlen ügyes tollvonással megrajzolja a korlátolt nőcsábász Trill báró koponyájának beltartalmát, *Vasvári Csaba* szívet szaggató férfiúi naivsággal szeret, s hagyja magát elcsábítani az amúgy okosnak és határozottnak látszó Sándor szerepében, míg *Kerekes László* szórakozottnak nem nevezhető professzora hihetetlen bensőséges szeretettel engedi magát manipulálni a női mesterkedések által.

Für Anikó pedig a kézenfekvő kettő helyett izgalmasan sokszínűre festi a talányos Cecil alakját: hazudik vagy nem, szeret vagy csal – teljesen mindegy. Bódító nőiessége mellett a férfiaknak „anyanyi", szegényeknek befellegzett.

Itthon is bemutatkozik a Kelet tangója

MTI-információ

A Magyar Állami Népi Együttes Budapest Táncegyüttese Csárdás! A Kelet tangója című műsorának *Éva*, a vetélytársat *Katona Gábor* táncolja, a játékmester szerepében Zsuráfszki Zoltán lép színpadra. Közreműködik a Magyar Állami Népi Együttes

Kiállítási körkép Londonból

Végzős magyar művészek is szerepelnek az angol főváros galériáiban

Londonban, mint mindig, az idén is robbanásszerűen indult be a képzőművészeti szezon: szeptember közepétől október végéig százharminc galériában mintegy háromszáz művész munkáiból nyílt kiállítás. Nincs az a művészettörténeti korszak, amelyből ne kínálnának valamilyen időszaki kiállítást a londoni kurátorok, noha a National Gallery, a Tate Gallery vagy a British Museum állandó gyűjteménye már önmagában is legalább háromnapos masszív programot biztosít az odalátogatóknak. A széles körű választékot szerencsére sikeresen színesíti néhány magyar fiatal képzőművész munkája is.

Kovács Ágnes Veronika
(London) írása
a NÉPSZAVÁNAK

A klasszikus művészet rajongóit a Royal Academy of Arts kényezteti december közepéig: *Van Dyck* születésének 400. évfordulója alkalmából rendeztek a művész legkiválóbb portréiból, mitológiai és vallásos témákat feldolgozó festményeiből kiállítást.

Egy másik elkerülhetetlen helyszín a National Gallery, ahol a múzeológusok rendszeresen válogatnak saját gyűjteményükből egy-egy aktuális téma köré csoportosítva a festményeket, amelyek egyébként a képtár megfelelő termeiben tekinthetők meg, illetve sokszor nem is láthatók, mert helyhiány miatt a raktárban pihennek, és onnan kerülnek elő az ilyen különleges alkalmakra. A mostani speciális kiállítás apropója egy új múzeumi vásárlás, *Hans Wertinger* Nyár című képének bemutatása. Az új szerzemény ürügyén, illetve azt magyarázandó, a muzeológusok korabeli művészek szintén évszakokat ábrázoló festményei között állították ki Wertinger művét.

A kortárs művészeti élet egyik csemegéje *Jane* és *Louise Wilson* Serpentine Gallery-beli kiállítása. Az 1999-es Turner-díjra (a kortárs brit képzőművészet legmagasabb kitüntetésére) jelölt ikerpár mozivászon nagyságú videoinstallációkat készít, amelyek részben falra kasírozott, a videókból kiválasztott képekből, illetve egymás melletti falfelületekre vetített videofilmekből állnak. Legújabb, Parlament című alkotásukra, akárcsak korábbi munkáikra, a társadalom szempontjából jelentős helyszínek, terek már-már geometrikus megközelítésű feldolgozása jellemző. A videót a Lordok Házában és a Képviselők Házában forgatták a nyári szünetben, s a nézőt különös perspektívában vezetik végig az épületek folyosóin, kihalt irodák, visszhangzó liftaknák, alagsori kábel- és vezetékrendszeren keresztül. A galériát azért is érdemes felkeresni, mert kívülről is élmény a Kensington Garden parkjában található csöppnyi „ékszerdoboz", amelyet nemrég ben újítottak fel a National Lottery (Nemzeti Lotító) művészeti intézményeket támogató alapjából.

A Tate Gallery leginkább *Turner*-kollekciójáról nevezetes, amelyet immár hagyományos módon rendszeresen újrarendeznek, de arra is, hogy nemzetközi kortárs időszaki kiállításoknak szintén helyet adnak. Az idei őszi kiállítás Abrakadabra címmel tizenöt művész munkáit mutatja be. A válogatás egyik empontja az volt, hogy a '90-es évek fő tendenciával ellentétes módon – nehéz, társadalmi kérdéseket boncolgató alkotásokat mutassanak be, hanem a következő évezred izgalommal váró, optimizmust, játékosságot ásztó, a valóságot és a táziát ötvöző műveket. Az olasz *Maurizio Cattelan* munkája például egy felnagyított „csocsó"-pálya, amelyen két komplett focicsapat csaphat össze egymással, persze csak a pörgethetőrudak által irányított játékosokkal. *Vik Muniz* brazil művész csokoládéfestményeket készített, a jelenleg Párizsban élő belga *Eric Duyckaerts* pedig akadémikus módon, anatómiai rajzokkal, biológiai segédeszközökkel, illetve magyarázó videoelőadás keretén belül mutatja be az élettani szempontból sokkal praktikusabb hatujjú kezet.

A londoni kínálatban, ha nem is túl gyakran, de előfordulnak magyar kiállítások is. Nagy örömünkre szeptember 21-től a Magyar Képzőművészeti Főiskola végzős hallgatói mutatkozhatnak be igen előkelő helyen, a belvárosban lévő London Institute galériájában. A kiállítás itthoni szervezője, *Lázár Eszter* igyekezett a főiskola minden tanszékéről ajánlani diákokat, és a kiválogatott fiatal alkotókról minden elfogultság nélkül állítható, hogy megütik a londoni mércét. Noha csak kismértékű reklámkampány előzte meg a kiállítást, számottevő volt a megnyitón megjelentek száma, köztük olyan londoni gyűjtőkkel, akik pár munkával kapcsolatban már konkrét vételi ajánlatot is tettek. Sikeresnek bizonyultak például *Ötvös Zoltán* festményei vagy *Szabó Dorottya* varrott tájképei. Érdekesek voltak *Kupcsik Adrián* képei, amelyeken a művész különböző gyümölcsök, például narancs, citrom héjára tetovál cirkalmas mintákat, és a többszörös nagyításban látható textúra a gömbölyödő felületeken furcsa párhuzamot mutat az emberi bőrbe égetett tetoválásokéval. Nagy feltűnést keltettek *Seres Szilvia* számítógéppel animált festményei is. A művésznő a legnagyobb mesterek festményeinek figuráit kelti életre apró mozdulatok, hangeffektusok hozzáadásával, illetve a képek sorozatából kisebb filmet kerekít ki azáltal, hogy olykor az egyik kép elemét egy másikon jeleníti meg, továbbfűzve az animációs történetet. Nyilván a szervezők is sikerként könyvelik el, hogy a résztvevők közül Szabó Dorottya és Seres Szilvia, ha minden jól megy, újabb londoni kiállításon vehetnek részt, ami biztató kezdet mindkét végzős diák számára.

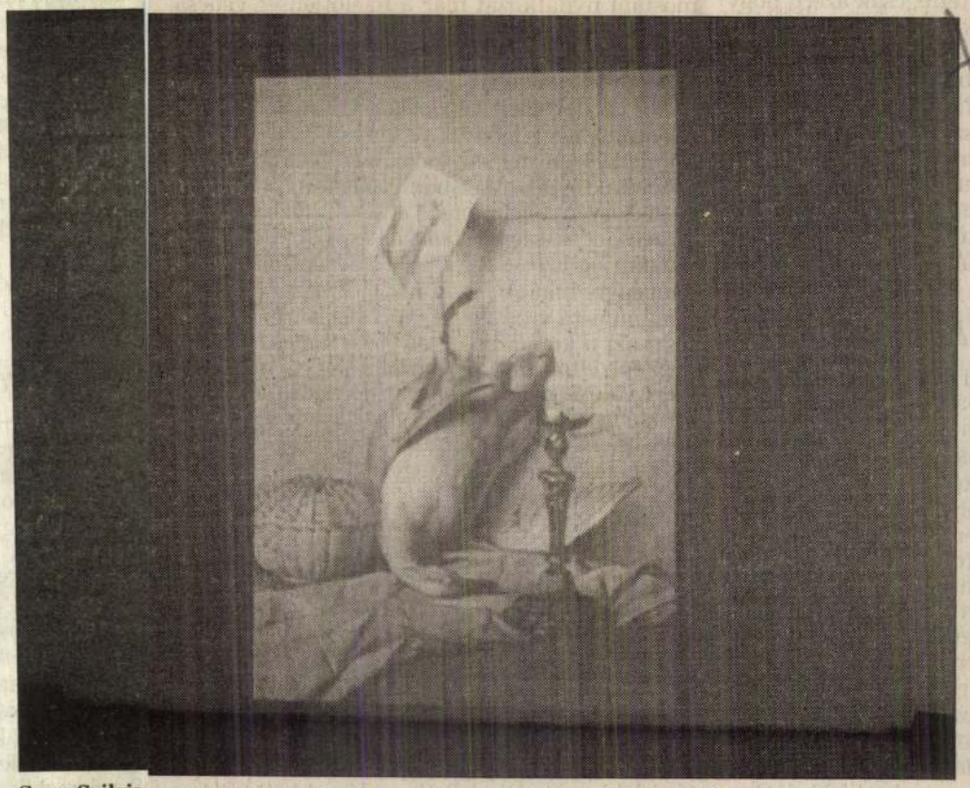

Seres Szilvia egyik olyan fiatal magyar művész, akinek munkái nagy sikert arattak a Képzőművészeti Főiskola végzős hallgatóinak londoni bemutatkozásán. A régi nagy mesterek munkáit izgalmasan és szellemesen „megmozgató" alkotó újabb bemutatkozási lehetőség elé néz Angliában

RÖVIDEN

Csodák és csudák

November 22-től december 5-ig lesznek hallhatók a Magyar Rádió mindhárom adóján az irodalmi szerkesztőség Csodák és csudák című pályázatára beérkezett 1150 mű közül a zsűri által legjobbnak ítélt alkotások. A nyilvános értékelést és díjkiosztást november 25-én, 11 órakor a Magyar Rádió Márványtermében és 23. stúdiójában tartják.

Az Író Színháza

Jeles András Máté Gáborral felváltva olvassa fel Jelenetek egy parasztbibliából – József és testvérei című írását ma, 19 órai kezdettel a Katona József Színház Kamrájában (Bp. V., Ferenciek tere 4.).

Új Alföld-díjasok

A Debreceni Irodalmi Napok keretében Aczél Géza, a cívis város irodalmi lapjának főszerkesztője adta át az idei Alföld-díjakat Balassa Péter esztétának, Háy János írónak és Krasznahorkai László írónak.

Liget Akadémia

Szathmáry Eörs A második darwini forradalom című előadása után Klenyán Csaba klarinétozik a Liget Akadémia ma, 18 órakor kezdődő szabadegyetemi sorozata keretében a Műcsarnok előadótermében.

Születésnapi est

Határ Győző 85. születésnapja alkalmából ma 18 órakor az Írószövetség klubjában (Bp. VI., Bajza u. 18.) az ünnepelttel Lator László és Németh G. Béla beszélget, közreműködik Határné Prágai Piroska, Jancsó Sarolta és Kézdy György.

Cigányút

Tölgyesi Ágnes Cigányút című filmjét láthatják az érdeklődők ma 18 órától a Karinthy Szalonban (Bp. XI., Karinthy Frigyes út 22.).

Sum, Qui Sum

Schäffer Erzsébet jelmeztervező nyitja meg ma, 18 órakor Maus Zsófia Sum, Qui Sum című fotókiállítását a Magyar Fotográfusok Házában (Bp. VI., Nagymező u. 20.).

Versmondók